

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

LEONIS PAPAE XIII

Seco XIII
ALLOCUTIONES, EPISTOLAE,

CONSTITUTIONES,

Aliaque Acta Praecipua.

—* VOLUMEN VI. (1894—1897.) —*

Allypis Societatis Sancti Augustini,

DESCLÉE, DE BROUWER ET SOC.,

BRUGIS ET INSULIS.

M C M.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI
LEONIS PAPAE XIII
Allocutiones, Epistolae, Constitutiones,
~~ ALIAQUE ACTA PRAECIPUA. ~~

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

LEONIS PAPAE XIII

ALLOCUTIONES, EPISTOLAE,

CONSTITUTIONES,

Aliaque Acta Praecipua.

—*— VOLUMEN VI. (1894 – 1897.) —*—

Typis Societatis Sancti Augustini,

DESCLÉE, DE BROUWER ET SOC.,

BRUGIS ET INSULIS.

M C M.

Sanctissimi Domini Nostri
Leonis divina providentia Papae XIII
Allocutiones, Epistolae, Constitutiones.

EPISTOLA

Ad Card. Oreglia Portuensem Episc.

DE ANTIQUITATUM STUDIIS PROMOVENDIS.

OERORE sapientium omnium, desiderio autem Nostro haud exiguo, viros eruditione insignes, quorum commendatio famae vel remotarum consensu gentium percrebuerat, brevi mensium intervallo, insperato obitu sublatos vidimus. Fuere hi Hilarius Alibrandi, Carolus Ludovicus Visconti, Ioannes Baptista De Rossi, de re archaeologica praecipue meriti. Quorum amissione, quum nobile Romanae Civitatis decus extinctum doleremus, simul vero pertimuimus ne quid perquirendarum antiquitatum studia detrimenti caperent. Ipso etenim ab exordio Pontificatus Nostri, curarum Nostrarum partem non mediocrem in eo collocavimus ut, quod nullo non tempore decessoribus Nostris sollempne fuit, optimarum disciplinarum studia soveremus et ad exitus laetiores proveheremus. Quamquam autem ea doctrinarum genera praecipuo favore complectenda censuimus, quae Religioni lumen ac firmamentum adiiciunt; cetera tamen, quotquot animos eleganter ornant et ad humanae societatis consuetudinem quoquo modo honestandam faciunt, providentiam Nostram minime desiderarunt. In his vero eas iure habuimus disciplinas, quae in antiquitatibus scrutandis illustrandisque versantur. Nam ipsarum ope praeteritorum temporum priscorumque hominum facta veluti reviviscunt et pene oculis obversantur: quod vero praesertim spectat ad vetustatem sacrorum, exploratissimum est quantum ipsae utilitatis con-

DEC
1894.

*Testatur
Pontifex
curam sibi
semper
fuisse de
divinis hu-
manisque
scientiis
promoven-
dis.*

*Antiqui-
tatum stu-
dia mul-
tum prod-
esse sci-
entiis, etiam
sacris, ex-
ponit.*

*Quae
studia ut
in Collegio
Urbano
promo-
veantur,
decernit in
praemia
eruditis at-
atribuenda
aura et
argentea
numismata,
lege hic de-
finita.*

tulerint ad rei christianaे historiam ordinandam et ad Ecclesiae dogmata ab osorum calumniis vindicanda. Hac Nos de caussa urbano eruditorum collegio studiis antiquitatum promovendis peculiarem semper praestitimus benevolentiam, nihilque omisimus quo pristinum teneret decus et maiore quotidie amplitudine ac dignitate floreret. Magno igitur desiderio adducti, ut simul huic coetu de parto splendore nihil decedat sed clariora afferantur incrementa, simul eidem propensi animi testimonium exhibeamus, numismata aurea bina, sena argentea, eruditorum praemia quotannis adtribuenda decernimus. Haec autem ea lege damus ut, quae aurea sunt, illis e nostratis exteरis qui proposito ab ipso coetu experimento, primas in tractatione tulerint ; argentea vero iis donentur qui, vertente anno, in disserendo de re archaeologica, ceteris solertia et eruditione antecesserint. Benevolentis hoc providentiae Nostrae consilium nihil dubitamus quin amplam, quam expectare licet, fructuum copiam a navitate sodalium archaeologorum sit habiturum. — Interea tibi, Venerabilis Frater Noster, quo Urbanum Collegium Patrono optimo utitur, Collegioque ipsi universo Apostolicaṁ benedictionem peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die IV Decembris MDCCXCIV, Pontificatus Nostri anno decimo septimo.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad Brasiliae Episcopos

DE PECUNIA IN S. SEDIS SUBSIDIUM

CONFERENDA.

6
DEC.
1894.

Opportu-
ne Fideles
per petria-
nam sti-
pem subve-
niunt Pon-
tifici, prin-
cipatucivi-
li ipsi per
vim erepto.

Pluribus
in dies la-
boribus in-
tentus,

preces ab
omnibus
opesque pe-
tit Ponti-
fex,

NOSTI qua temporum acerbitate Vicarius Christi afflictetur, hac etiam de caussa, quod, principatu civili sibi per vim erepto, unâ facultatibus satis amplis spoliatus sit, quarum ope utebatur ad Apostolicum munus maiore cum dignitate et ubertate fungendum. Collaudanda vero est fidelium ex orbe universo pietas, qui, Pastoris summi vicem dolentes, quod iniquitas abripuerat, ipsi sponte sufficere pro viribus conati sunt et conantur. Inde *petrianae stipis* paulatim ubique instituta ratio, exordientis Ecclesiae referens caritatem ; quae quanti nunc sit in christiana rei utilitatem momenti, apertum est. Hac Nobis volentium filiorum stipe, multis quidem gravibusque officii necessitatibus providere iam datum sed, quum latior in dies pateat campus ad virtutem ministerii Nostri explicandam, sane prohibent angustiae rerum quominus pro ardore desiderii agamus. — Id cernere praesertim licet in orientalibus populis ; ad quos iam diu appulimus cogitationem ut, quoad in nobis est, tempora, opitulante Deo, maturemus ad dissidentes Nobiscum iungendos. Huic autem assequendo bono, per eas regiones cultui divino prospici, collegia clericorum condi, scholas aliaque id genus instituta fundari, subsidia praeberi Episcopis, est omnino necesse. Secunda quidem favent exordia ; his tamen ut exordiis obsecundemus, pares nequaquam sumus : quam obrem auxilio Nobis catholicos omnes esse oportet tum fusis ad Deum precibus, tum etiam collata opera ad sumptus suppeditandos. Incumbet autem quisque libentior in hanc laudem, qui secum reputet regionum earum caussam agi, quae Christi Iesu vestigiis dedicatae sunt, ex quibus Evangelii lumen ceteris gentibus est invectum. — Exploratum nominatim

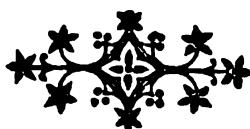
*a populis
Brasiliæ.*

igitur habentes quo fidei ardore ac pietatis Brasiliae populi feruntur, hortamur te, Venerabilis Frater, ut consilium Nostrum adiuvare, quantum in te est, velis. Contende ut fideles tibi commissi penitus intelligent quam grande opus agatur, omnique fac studio suadeas, ut aequa precatione ac liberalitate Nobiscum insistant ad rem feliciter provehendam. Optamus idcirco, praeter collectas quae istic in more sint positae, ut aliae extra ordinem hac de caussa a te indicantur, statis quidem diebus et in universis Dioecesum curiis. Tum quae a fidelibus erogentur pecuniae, eas Curiones tibi afferant ; tu autem Internuntio Apostolico in Fluminensi civitati degenti tradas, ad Nos transmittendas.

Populi tui caritatem frustra Nos non implorasse plane confidimus. Caelestium vero praemiorum auspicem gratique ac benevolentis animi testem tibi, Venerabilis Frater, et clero populoque tuo Apostolicam benedictionem peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die vi Decembris MDCCXCIV, Pontificatus Nostri anno decimo septimo.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad Archiep. Tarragonensem

DE RE RELIGIOSA ET CIVILI IN HISPANIA.

10
DEC.
1894.

*De quar-
to catholi-
corum con-
ventu feli-
citer acto
laetatur
Pontifex.*

*Iterum
catholicis
inculcat
obsequium
iis prae-
standum
qui publi-
cam rem
admini-
strant.*

*Cavendum
ne religio-
nis ratio-
nes politicis
implicen-
tur contro-
versiis.*

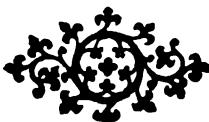
*Tum cle-
ricis,
tum laicis
proponit
agendi nor-
mam.*

POSTQUAM catholici ex tota Hispania viri, sacro-
rum Antistitibus praeeuntibus, quartum conve-
nere ad religionis utilitates promovendas, visum
tibi ceterisque Episcopis, qui coetui interfuerant,
litteras ad Nos dare, quae de fausto rei exitu deque omnium
voluntate erga Sedem Apostolicam eiusque integrum liber-
tatem docerent. Evidem de litteris deque obsequio et stu-
dio vestro gratias pro merito habemus; in acto autem feli-
citer conventu impense gratulamur vobis. Deum simul
benignissimum enixa prece rogamus ut, qui vobis dedit velle,
quaecumque in religionis bonum concordi suffragio decre-
vistis det etiam perficere. Ex quibus ea esse praecipua non
dubitamus, quae Nos saepenumero, suadente gentis vestrae
caritate, docuimus. Illud in primis ex animo non excidisse
confidimus, catholicorum officium esse iurium disceptatione,
quaecumque sint, divinae Providentiae permissa, eos, qui
publicam rem administrant, omni prosequi observantia;
quod eo libentius in praesentia exequi par erit, quem Eam
habeant hispanae gentes regni moderatricem quae, ob
virtutes animi ac singulare obsequium in Apostolicam Sedem
omni sit honore atque existimatione dignanda; numquam
vero committere ut religionis rationes, quae toto eminent
caelo, politicis controversiis implicitur. Improbandi etenim
profecto sunt qui in civilium factionum commoda et ad
politicos quoscumque fines adipiscendos catholicum nomen
pro argumento habent, religiosaque populi voluntate abu-
tuntur. Iuvat igitur eos, quibus sacrorum cura demandata
est, a civilibus studiis abstinentes omnino esse, ne ministe-
rium Ecclesiae in suspicionem veniat. Laici vero homines
non verbo tenus, sed ipsa re ecclesiasticae auctoritati mo-
rem gerant, neve unquam obliviscantur, privatorum utilitates

emoluimento religionis communique bono debere subiici. Haec dum servant, catholicos laicos otiosos esse nequam permittimus; probamus contra si, incolumi debita legibus observantia nec repudiato episcoporum ductu, religiosae rei provectum strenue prosequantur. Quamobrem congressus saepe cogi, ephemerides in vulgus edi, quae quidem ad regulam exigantur praescriptorum ab Apostolica Sede, atque incolumi reverentia erga eos qui potestate potiuntur, consociationes operariorum foveri, aliasque id genus celebrari institutiones magnopere extollimus et inculcamus. Hortamur autem multo maxime, ut Romano Pontifici, qui Christi Domini vices in terris gerit, catholici homines in dies arctius adhaereant. Novimus enim ac dolemus in Hispanis etiam minime desiderari qui, religionis obtentu, Sedis Apostolicae consiliis ac documentis obsistunt; nec desunt ephemeridum scriptores, qui, etsi catholico utuntur nomine, usque eo sunt progressi ut supremam Ecclesiae auctoritatem non adversentur modo, sed etiam irreverenter habuerint. Pro certo habemus, Venerabilis Frater, fideles Hispaniarum populos monita Nostra accepturos libenter, Episcopos vero naviter curaturos ut ea animis alte insideant atque in rem deducantur. Id religionis, id patriae exigit caritas: una etenim haec ratio est, qua religionis patriaeque bono vere prospiciatur. Deus autem, a quo est omne datum optimum, suo vos numine tueatur; divinarumque gratiarum auspex paternaeque Nostrae benevolentiae testis sit Apostolica benedictio, quam tibi cunctisque Episcopis populoque hispano universo amantissime impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die x Decembris MDCCCXCIV, Pontificatus Nostri anno decimo septimo.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA ENCYCLICA

QUA INSTITUTUM " A PROPAGATIONE

FIDEI " FOVETUR ET COMMENDATUR.

24
DEC.
1894.

Verita-
tis per or-
bem diffun-
denda stu-
diosissimus
Pontifex

CHRISTI nomen et regnum in gentibus quotidie latius proferre, atque devios discordesque invitare ad Ecclesiae sinum et revocare, hoc nimurum, quemadmodum sentit animus sanctum in primis esse officium muneris supremi quod gerimus, ita iamdiu est curis Nostris studiisque, apostolica urgente caritate, propositum. Hanc Nos ob caussam sacras tueri ac multiplicare expeditiones, quarum potissimum ope christiana sapientiae lumen ad errantes diffunditur, ad easque sustentandas auxilia in catholicis populis corrogata submittere, nulla unquam ratione cessavimus. Fecimus id praesertim, datis anno pontificatus tertio encyclicis litteris *Sancta Dei Civitas*, eo consilio ut praeclaro Instituto a *Propagatione Fidei* ampliorem catholicorum quum pietatem tum liberalitatem conciliaremus. Tunc persequi hortando libuit, quam ipsum modicis initii ingressum ad quantam amplitudinem brevi tempore provenisset; quibus vel laudum testimoniis vel Indulgentiae muniberis Decessores Nostri illustres, Pius VII, Leo XII, Pius VIII, Gregorius XVI, Pius IX, idem ornassent; quam multum ex eo adiumenti sacris per orbem terrarum Missionibus allatum iam esset et quam uberiora forent deinde expectanda. Neque exiguum, Dei beneficio, respondit hortationi fructus; quum sane, Episcoporum navigationi et instantiae obsequente largitate fidelium, benemerentissimum opus hisce etiam proximis annis amplificatum videamus. — At nova iam subest graviorque necessitas, quae effusiores in hanc rem spiritus manusque catholicae caritatis desideret, vestramque acuat, Venerabiles Fratres, sollertia.

Institu-
tum a Pro-
pagatione
Fidei jam-
pridem Fi-
delibus fo-
vendum
commenda-
vit, datis
litteris en-
cyclicis
Sancta Dei
Civitas.

Gravio-
rem jam
Instituti
promoven-
di subesse
necessita-
tem expo-
nit, quum
ad Fidei

Nam, quod probe nostis, per apostolicam epistolam *Prae-clara*, iunio superiore editam. visum est Nobis Dei provi-

unitatem gentes modo ipse incitaverit,
 Orientaliuumque Ecclesias, servata earum disciplina, Romanae Ecclesiae conjungere studeat, ope divina simul et humana fretus.
 Rem sibi multosum-
 ptui fore ostendit.

dentis servire consiliis, vocando et incitando gentes, quae ubique sunt, ad fidei christianaee unitatem; illud tamquam summum votorum optantibus, ut aliquanto per Nos matureretur promissum divinitus tempus, quo *fiet unum ovile et unus Pastor*. — Singularibus autem curis interea spectare Nos ad Orientem eiusque Ecclesias, multis nominibus insignes et venerandas, ex ipsis nuperrime intellexistis litteris apostolicis, quas perscripsimus de disciplina Orientalium conservanda et tuenda. Inde etiam satis compertae sunt vobis institutae rationes, quas, collatis diligenter consiliis cum Patriarchis earum gentium, exploravimus, aptius ad exitum profuturas. Neque tamen diffitemur, hanc omnem caussam difficultatibus implicari magnis: quibus eluctandis si quidem impar est virtus Nostra, totam nihilominus fiduciae constantiaeque vim, in quo maxime oportet, sitam habemus magno animo in Deo. Qui enim rei mentem Nobis et initia providus dedit, vires ipse opemque ad perficiendum summa cum benignitate certe sufficiet: atque hoc est quod enixis precibus ab ipso implorare contendimus, idemque ut fideles omnes implorent vehementer hortamur. Divinis vero, quae fidenter expetimus, adiumentis quum humana prorsus accedere sit necesse, eis idcirco quaerendis et suppeditandis, quaecumque videantur ad id quo spectamus conducibilia, peculiares quasdam curas aequum est a Nobis impendi.

Namque ut Orientalibus, quotquot discessere, ad unicam Ecclesiam reditus muniatur, videtis, Venerabiles Fratres, opus esse in primis parari ex eis ipsis idoneam sacrorum ministrorum copiam, qui doctrina et pietate abundantes, ceteris optatae unitatis consilia suadeant; catholicae insuper sapientiae vitaeque institutionem quam maxime evulgandam esse, atque ita impertiendam, ut proprio nationis ingenio accommodatius conveniat. Quare providendum, ut sacrae educendae iuventuti, ubicumque expediat, pateant instructae congruenter domus; ut plura numero praestet sint gymnasia, alia alibi pro locorum frequentia; ut sua cuiusque ritus cum dignitate exercendi praebetur facultas; ut optimis edendis scriptis manare ad omnes germana

24.
DEC.
1895.

religionis notitia possit. Ista et similia efficere quantae sit impensae futurum, vosmet facile intelligitis; simul intelligitis, tam multis rebus et magnis non posse Orientales Ecclesias omnino per se ipsas occurrere, nec posse tamen a Nobis, his rerum angustiis, quam vellemus opem conferri. — Restat ut apta subsidia praecipue opportuneque ex eo pellantur, quod modo laudavimus, Instituto; cuius quidem propositum cum illo plane cohaeret quod Ipsi nunc animo destinamus. At simul vero, ne apostolicae Missiones, derivatis partim in alienum usum quibus aluntur praesidiis, quidquam accepturae sint detimenti, magnopere instandum est, ut eo largius catholicorum in ipsum influat liberalitas. — Similem autem cautionem rectum est adhiberi, quod attinet ad affine et perutile Institutum *a Scholis Orientis*, alias auctum commendatione Nostra; praesertim quum, moderatoribus eius aperte pollicitis, paratum similiter sit, de stipe a se cogenda, Nobis, quantum copiosius licuerit, in idem subministrare.

Id est igitur, Venerabiles Fratres, in quo vestra singuliter officia exposcimus: neque dubitamus quin vos, qui Nobiscum religionis et Ecclesiae caussam sustinere et provehere modis omnibus assidue studetis, egregiam Nobis sitis operam navaturi. Efficite sedulo ut in fidelibus curae vestrae commissis ipsa *a Propagatione Fidei Consociatio*, quanta maxima possit, capiat incrementa. Pro certo enim habemus fore, ut multus plures dent ei libenter nomen et largam profacultate conferant stipem, si per vos plane perspexerint quae sit eiusdem praestantia et quam dives spiritualium bonorum copia, quantaque inde rei christianaem emolumenta sint in praesens optimo iure speranda. Id certe homines catholicos debet movere penitus, quum noverint nihil se posse Nobis facere tam gratum, neque sibi Ecclesiaeque tam salutare, quam sic votis obsecundare nostris, uti tribuere studiose certent unde ea, quae Orientalium bono Ecclesiarum constituimus, re ipsa convenienter feliciterque praestemus. At Deus, cuius unice agitur gloria in christiani nominis amplificatione et in sancta eiusdem fidei ac regiminis coniunctione, nostris benignissimus adspiret deside-

*Subsidia
a laudato
Instituto
petit; ideo-
que ipsum
commendat
Catholicis*

*necnon In-
stitutum a
Scholis
Orientis
larga stipe
sustentan-
dum.*

*Episco-
pos horta-
tur ut Con-
sociatio-
nem a Pro-
pagatione
Fidei cu-
rent inter
Fideles la-
tissime dif-
fundendam, expo-
sita ejus-
dem pra-
stantia lae-
tisque fru-
ctibus.*

*Divi-
num im-
plorat
auxilium*

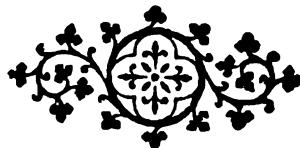
IO EPISTOLA ENCYCLICA " CHRISTI NOMEN.

---

et benedicti. riis, faveat coeptis : eius autem lectissimorum munerum
cit. auspicem, vobis omnibus, Venerabiles Fratres, et clero po-
puloque vestro Apostolicam benedictionem amantissime
impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die XXIV Decembris
MDCCCXCIV, Pontificatus Nostri anno decimo septimo.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad Episcopum Montispessulanensem

DE REBUS CIVILIBUS IN GALLIA.

DE gratia et benevolentia erga te Nostra nihil sane
est quod suspensum anxiumque te habeat; eius-
demque rei apertius testandae occasionem per-
libenter capimus a temetipso oblatam. Scilicet
acceptissima inter vota, quae tua recens epistola attulit,
iuculentius vidimus enitere obsequium illud, quod in hanc
beati Petri Cathedram foves aequa ac summam voluntatem
praescriptis obtemperandi optatisque Nostris. Hoc valde
nimirum, ut par erat, delectati sumus; eoque vel magis,
nuntiato abs te feliciter quanta istic apud omnes et constet
animorum coniunctio et vigeat sollertia communis boni ex
dignitate christiana curandi. Utramque Nos laudem plurimi
facimus magnoque opere tuemur, tamquam praecipuum
vereque salutare vestrarum rerum praesidium: tibi autem
iure gratulamur, qui in hoc ipso pro virili parte, ut fateris,
elaboraveris, quique etiam statueris id efficere impensius
« ut cuncorum vere catholicorum corda in unum coale-
scant ». Hoc tu igitur modo, Venerabilis Frater, insistens,
animum sumas viresque intendas velimus: crede vero, neque
Nos neque caritatem patriae ideo offendit quod quis, honesta
caussa adductus, aliam rerum civilium formam secum in
animo recolat vel praeoptet.

Nunc tuis pro Nostra incolumitate votis faustam red-
dentes votorum vicem, tibi consilii copiam et pastoralium
munerum ubertatem a Deo precamur, in eo praesertim
quod sollicitus commemorasti, de conditione cleri diffi-
liore: amplam propterea tibi ipsi eidemque clero omnique
populo tuo Apostolicam benedictionem maxima cum cari-
tate impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die XXX Decembris
MDCCXCIV, Pontificatus Nostri anno decimo septimo.

LEO PP. XIII.

30
DEC.
1894.

Testatur
Pontifex
benevolum
Antistiti
animum,
utpote S.
Sedis praec-
ceptis obse-
quenti,
atque de
concordia
catholico-
rum solli-
cito.

Licitum
vero decla-
rat aliam
rerum civi-
lium for-
mam
praeoptare.

Fausta
Praesuli
a Deo pre-
catur.

EPISTOLA

Ad Episcopos foederatarum Americae
septentrionalis civitatum

DE REBUS CATHOLICIS.

6.
IAN.
1895.

Benevo-
lum Ame-
ricanae
genti ani-
mum testa-
tur Ponti-
fex.

LONGINQUA oceanii spatia animo et cogitatione traicimus : et quamquam vos allocuti alias scribendo sumus, maxime quoties ad episcopos catholici orbis communes litteras pro auctoritate dedimus, modo tamen affari vos separatim decrevimus, hoc videlicet consilio ut prodesse aliquid catholico nomini apud vos, Deo volente, possimus. Idque summo studio curâque aggredimur : propterea quod et plurimi facimus et magnopere diligimus americanum, validum iuventâ, genus : in quo plane non civilis tantummodo, sed christiana etiam rei cernimus animo incrementa latentia.

Exitum quarti ab explorata America saeculi cum tota gens vestra haud multo ante gratâ recordatione atque omni significatione, ut erat dignum, concelebraret, Nos item auspiciatissimi facti memoriam vobiscum recoluimus communione laetitiae et similitudine voluntatis. In illoque tempore vota quidem pro incolmitate et magnitudine vestra absentes fecisse, haud satis habuimus : in optatis erat coram, aliqua ratione, vobis adesse gestientibus : ob eam rem libentes, qui gereret personam Nostram misimus.

*Eccle-
siam de
America
bene meri-
tam esse
probat, al-
latis Co-
lumbi at-
que homi-
num apo-
stolicorum
laboribus.*
Quae vero in illa celebritate vestra fecimus, non iniuria fecimus : quia americanum genus, vix editum in lucem ac prope vagiens in cunis, sinu amplexuque suo Ecclesia parens exceptit. Quod enim alias datâ operâ demonstravimus, navigationum laborumque hunc in primis fructum Columbus petiit, aditum christiano nomini per novas terras novaque maria patefacere : qua in cogitatione constanter inhaerens, quibuscumque appulsus oris, nihil habebat antiquius, quam ut Crucis sacrosanctae simulacrum defigeret in littore. Quapropter sicut arca Noetica, exundantes su-

pergressa fluctus, semen vehebat Israelitarum cum reliquiis generis humani, eodem modo commissae oceano Colombiana rates et principium magnarum civitatum et primordia catholici nominis transmarinis oris invexere.

Quae postea consecuta sunt, non est huius loci singula persequi. Certe repertis ab homine Ligure gentibus, etiam tum agrestibus, evangelium maturrime illuxit. Satis enim est cognitum quot e Franciscana familia, item ex Dominicana et Loiolaea, duobus continentibus saeculis, istuc navigare huius rei gratiâ consueverint, ut deductas ex Europa colonias excoolerent, sed in primis et maxime ut ad christiana sacra indigenas ex superstitione traducerent, consecratis non semel cruento testimonio laboribus. Nova ipsa oppidis vestris compluribus et fluminibus et montibus et lacubus imposita nomina docent perspicueque testantur, Ecclesiae catholicae vestigiis vestras penitus impressas origines. — Neque illud fortasse sine aliquo divinae providentiae consilio factum, quod heic commemoramus: cum americanae coloniae libertatem ac principatum, adiuvantibus hominibus catholicis, adeptae, in rempublicam coaluere iure fundatam, tunc apud vos est ecclesiastica hierarchia rite constituta: et quo tempore magnum Washingtonum ad gubernacula reipublicae admovit populare suffragium, eodem pariter tempore auctoritate apostolica primus est Americanae Ecclesiae episcopus praepositus. Amicitia vero consuetudoque familiaris, quam alteri cum altero constat intercessisse, documento videtur esse, foederatas istas civitates concordiâ amiciâque coniunctas esse Ecclesiae catholicae oportere. Neque id sane sine caussa. Non enim potest nisi moribus bonis stare res publica: idque acute vedit edixitque primarius ille civis vester, quem modo nominavimus, in quo tanta fuit vis ingenii prudentiaeque civilis. Sed mores bonos optime et maxime continet religio, quippe quae suapte naturâ principia cuncta custodit ac vindicat ex quibus officia ducuntur, propositisque ad agendum momentis maximis, iubet cum virtute vivere, peccare vetat. Quid autem est Ecclesia aliud, nisi societas legitima, voluntate iussuque Iesu Christi conservandae morum sanctitati tuer-

*Initia
exponit rei
civilis at-
que hierar-
chiae eccl-
esiasticae in
foederatis
civitatibus.
Memorat
primum
Americae
Episcopum
amicitia
fuisse jun-
ctam cum
Washing-
tono*

*qui quidem
sibi habebat
persuasum
non posse
nisi bonis
operibus
stare rem-
publicam:
bonos vero
mores
maxime
continet
religio.*

*quae licet
natura sua
salutem
spectet ani-
marum, ta-
men et
praesentis
vitae tue-
tur utilita-
tem.*

*Rei pu-
blicae ac
Ecclesiae
in statibus
foederatis
incrementa
narrat
Pontifex,*

daeque religioni condita? Hanc ob rem, quod saepe ex hoc pontificatus fastigio persuadere conati sumus, Ecclesia quidem, quamquam per se et naturâ suâ salutem spectat animorum, adipiscendamque in caelis felicitatem, tamen in ipso etiam rerum mortalium genere tot ac tantas ultro parit utilitates, ut plures maioresve non posset, si in primis et maxime esset ad tuendam huius vitae, quae in terris degitur, prosperitatem instituta.

Progradientem rem publicam vestram atque in meliorem statum volucri itinere venientein, nemo non vidit: idque in iis etiam rebus quae religionem attingunt. Nam quemadmodum ingenti commodorum potentiaeque accessione, unius conversione saeculi, crevere civitates, ita Ecclesiam cernimus ex minima tenuissimâque magnam perceleriter effectam et egregie florentem. Iamvero si ex una parte auctae opes copiaeque civitatum merito americanî generis ingenio atque operosae sedulitati referuntur acceptae: ex altera florens rei catholicae conditio primum quidem virtuti, sollertiae, prudentiaeque tribuenda Episcoporum et Cleri: deinde vero fidei munificentiaeque catholicorum. Ita singulis ordinibus pro virili parte adnitentibus, licuit vobis res innumerabiles pie atque utiliter instituere; aedes sacras, ludos litterarios pueris instituendis, domicilia maiorum disciplinarum, domos hospitales plebi excipiundae, valetudinaria, coenobia. Quod vero proprius ad culturam attinet animorum, quae christianarum exercitatione virtutum continetur, plura Nobis comperta sunt, quibus et spe erigimur et gaudio complemuntur: scilicet augeri gradatim utriusque ordinis Clericos: in honore esse pia collegia sodalium, vigere scholas *curiales catholicas*, scholas *dominicas* doctrinae christiana tradendae, scholas *aestivas*; consociationes ad suppetias mutuo ferendas, ad inopiam levandam, ad victus temperantiam tuendam: his accedere multa pietatis popularis argumenta.

*ac res Ec-
clesiae tam
prosperas
assignat
synodis
Episcopo-
rum,
necnon
legibus ci-
vilibus Ec-*

Harum felicitati rerum non est dubium plurimum iussa ac decreta conducere Synodorum vestrarum, earum maxime, quas posteriore tempore Sedis Apostolicae vocavit et sanxit auctoritas. Sed praeterea, libet enim id fateri quod est, sua debetur gratia aequitati legum, quibus America vivit, mori-

busque bene constitutae rei publicae. Hoc enim Ecclesiae apud vos concessum est, non repugnante temperatione civitatis, ut nullis legum praepedita vinclis, contra vim defensa iure communi iustitiaque iudiciorum, tutam obtineat vivendi agendique sine offensione facultatem. Sed quamquam haec vera sunt, tamen error tollendus, ne quis hinc sequi existimet, petendum ab America exemplum optimi Ecclesiae status: aut universe licere vel expedire, rei civilis reique sacrae distractas esse dissociatasque, more americano, rationes. Quod enim incolumis apud vos res est catholica, quod prosperis etiam auctibus crescit, id omnino secunditati tribuendum, qua divinitus pollet Ecclesia, quaeque si nullus aduersetur, si nulla res impedimento sit, se sponte effert atque effundit; longe tamen ubiores editura fructus, si, praeter libertatem, gratia legum fruatur patrocinioque publicae potestatis.

Nos vero, quoad per tempora licuit, conservare ac fundare firmius rem catholicam apud vos, numquam praetermisimus. — Hac de caussa duas potissimum res, quod probe nostis, aggressi sumus: alteram, provehere studia doctrinarum: alteram, rei catholicae efficere administrationem pleniorem. Scilicet etsi universitatis studiorum domicilia plura numerabantur, eaque insignia, faciendum tamen duximus, ut unum aliquod existeret Sedis Apostolicae auctoritate instituti, idemque omni iure legitimo a Nobis auctum: in quo doctores catholici studiosos sciendi erudirent, principio quidem philosophicis ac theologicis, deinde vero, ubi res et tempora siverint, ceteris quoque disciplinis, iis nominatim quas nostra aut peperit aut perfecit aetas. Omnis enim eruditio manca sit, si nulla recentiorum disciplinarum accederit cognitio. Videlicet in hoc tam celeri ingeniorum cursu, in tanta cupiditate sciendi tam late fusa, eademque per se laudabili atque honesta, anteire decet catholicos homines, non subsequi: ideoque instruant se oportet ab omni elegancia doctrinae, acriterque exerceant animum in exploratione veri, et totius, quoad potest, indagatione naturae. Quod omni tempore idem Ecclesia voluit: ob eamque rem ad proferendos scientiarum fines omnino tantum conferre con-

*JAN.
1895.
clesiam
nullo modo
praep-
dientibus;
negat ta-
men opti-
mum sta-
tum Eccle-
siae inve-
niri in se-
paracione a
societate
civili.*

*Studio-
rum incre-
mentum, ac
rei catholi-
cae admi-
nistratio-
nem se cu-
rare Pon-
tifex expo-
nit.
1º Con-
ditam a se
memorat
Universi-
tatem Wa-
shingtonii.*

suevit, quantum opera et contentione potuit. Igitur per litteras die VII Martii an. MDCCCLXXXIX ad vos, Venerabiles Fratres, datas Gymnasium magnum cupidae maiorum disciplinarum iuventuti rite constituimus Washingtoni, in urbe principe; quam quidem peropportuna fore sedem

Vult adolescentes in ipsa non minus ad Religio- nem infor- mari quam ad artes optimas.

studiis optimis, vos met ipsi maximo numero significastis. De qua re ad venerabiles fratres Nostros S. R. E. Cardinales cum referremus in Consistorio (1), velle Nos declaravimus, legis instar eo in gymnasio haberi, ut eruditio et doctrina coniungatur cum incolumitate fidei, neque minus ad religionem quam ad artes optimas informentur adolescentes.

Idecirco rectae studiorum rationi, ac disciplinae alumnorum tuendae praeesse iussimus foederatarum civitatum Episcopos, collata Archiepiscopo Baltimoreensi Cancellarii, ut loquuntur, potestate ac munere. — Et initia quidem, Dei

Gaudet de faustis hujus Instituti ini- tiis.

beneficio, satis laeta. Nulla enim interiecta mora, cum saecularia sollemnia ob memoriam ecclesiasticae Hierarchiae ageretis, exorsae faustis ominibus, praesente Legato Nostro, sacrae disciplinae. Ex eoque tempore elaborare novimus in tradenda theologia spectatos viros, quorum ingenii doctrinaeque laus insigni erga Sedem Apostolicam fide observantiaque cumulatur. — Neque vero diu est, cum rescivimus, pii sacerdotis liberalitate extuctas ab inchoato aedes scientiis litterisque tradendis, clericorum simul et laicorum commodo adolescentium. E cuius viri exemplo facile confidimus sumpturos, quod imitentur, cives: non enim ignota Nobis indoles Americanorum; neque fugere eos potest, quidquid in ea re collocetur liberalitatis, cum maximis in commune utilitatibus compensari.

Multam ex Lyceis provenisse utilitatem testatur.

Laudi- bus celebrat Lyceum Lovanien- se.

Ex huiusmodi Lyceis, quae variis temporibus Ecclesia romana aut ipsamet princeps instituit, aut instituta probavit legibusque auxit, nemo est nescius quanta in omneum Europam et doctrinae copia et vis humanitatis effluxerit. Hodie-

que, ut sileamus de ceteris, satis est Lovaniense meminisse: ex quo universa Belgarum gens incrementa petit prosperitatis et gloriae prope quotidiana. Iamvero par ac similis copia utilitatum facile est a magno Lyceo Washingtonensi

consecutra, si doctores pariter atque alumni, quod minime dubitamus, praeceptis nostris paruerint, iidemque, amotis partium studiis et contentionibus, opinionem sibi a populo, a Clero conciliarint.

Caritati vestrae, Venerabiles Fratres, ac beneficentiae populari commendatum hoc loco volumus Collegium urbanum adolescentibus ex America septentrionali ad sacra fingendis, quod Pius IX decessor Noster condidit, quodque ipsum Nos, per litteras die XXV Octobri mense an. MDCCCLXXXIV datas, constitutione legitima firmandum curavimus : eo vel maxime quod communem de ipso expectationem haud sane fefellit exitus. Testes estis vosmetipsi, non longo temporis decursu, complures inde extitisse sacerdotes bonos, in iisque nec deesse qui maximos sacrae dignitatis gradus virtute adepti doctrinaque sint. Quare vos omnino arbitramur facturos operae pretium, si perrexeritis lectos adolescentes huc mittere in spem Ecclesiae instituendos : quas enim et ingenii opes et animi virtutes in romana urbe paraverint, eas aliquando explicabunt domi, atque in communem afferent utilitatem.

Simili modo vel inde a Pontificatus exordio caritate permoti, qua catholicos e gente vestra complectimur, de Concilio Baltimorensi III cogitare coepimus. Cumque serius Archiepiscopi, eius rei caussa, Romam invitatu Nostro istinc advenissent, diligenter ab ipsis, quid in commune consulendum censerent, exquisivimus : postremo quod universis Baltimoram convocatis visum est decernere, id matura consideratione adhibita, ratum esse auctoritate apostolica ius simus. Celeriter autem apparuit operae fructus. Quandoquidem Baltimorensia consulta, salutaria et valde accommodata temporibus res ipsa comprobavit, comprobat. Satis iam eorum perspecta vis est ad stabiliendam disciplinam, ad excitandam Cleri sollertiam ac vigilantiam, ad catholicam adolescentis aetatis institutionem tuendam et propagandam.

— Quamquam his in rebus si vestram, Venerabiles Fratres, agnoscimus industriam, si collaudamus iunctam cum prudentia constantiam, merito vestro facimus ; propterea quod plane intelligimus, talium ubertatem bonorum nequaquam

6
IAN.
1895.

Benevo-
lentiae
Episcopo-
rum et
beneficen-
tiae Fide-
lium com-
mendat
Americae
septentrion-
nalis Col-
legium in
Urbe, ejus-
que prospe-
rum suc-
cessum ex-
ponit.

² Admi-
nistratio-
nis Eccle-
siae provi-
dus, congre-
gandum
curavit
Conc. Bai-
timorense
III, ejus-
que decreta
sancivit.

Saluta-
res Concilii
fructus
gaudet

per soller-
tiā et
pruden-
tiā Epi-
scoporum
celeriter ad

*maturita-
tem perve-
nisse.*

*Fastigium
operi Pon-
tis impos-
uit lega-
tionem
apostoli-
cam consti-
tuendo, qua
Americam in
eodem jure
ac ceterae
civitates
ponitur,
et catholici
arctius
cum S. Sede
sociantur.*

*Ab ulti-
ma anti-
quitate
consuever-
runt Ro-
mani Pon-
tifices, na-
tivo iure
suo, legatos
ad populos
christianos
mittere.*

*Missio
legati nihil
de trahat de
Episcopo-*

ad maturitatem tam celeriter atque expedite per venturam fuisse, si vos met ipsi, quae sapienter ad Baltimoram statueratis, ea non sedulo et fideliter exsequi, quantum in sua quisque potestate erat, studiissetis.

Verum absolute Baltimoreensi concilio, reliqua pars erat ut congruens et conveniens quasi fastigium imponeretur operi: quod impetrari vidimus vix posse melius, quam si Apostolica Sedes legationem americanam rite constituisset: eam itaque, ut nostis, rite constituimus. Atque hoc facto, quemadmodum alias docuimus, primum quidem testari placuit, in iudicio benevolentiaque Nostra eodem Americam loco et iure esse, quo ceterae sunt, praesertim magnae atque imperiosae, civitates. Deinde illud quoque spectavimus, ut officiorum et necessitudinum, quae vos, quae tot hominum millia catholicorum cum Apostolica Sede continent, fierent coniunctiora nexa. Revera multitudo catholicorum rem a Nobis peractam intellexit, quam sicut saluti sibi sentiebat fore, ita praeterea in more positam institutoque Sedis Apostolicae cognoverat. Videlicet romani Pontifices, ob hanc caussam quod rei christianaee administrandaee divinitus tenent principatum, suos peregre legatos ad gentes populosque christianos mittere vel ab ultima antiquitate consueverunt. Id autem non extrinsecus quaesito, sed nativo iure suo, quia "romanus Pontifex, cui contulit Christus potestatem ordinariam et immediatam sive in omnes ac singulas Ecclesias, sive in omnes et singulos Pastores et fideles" (¹), "cum personaliter singulas regiones circuire non possit, nec circa gregem sibi creditum curam pastoralis sollicitudinis exercere, necesse habet interdum ex debito impositae servitutis, suos ad diversas mundi partes, prout necessitates emiserint, destinare legatos, qui vices eius supplendo, errata corrigant, aspera in plana convertant et commissis sibi populis salutis incrementa ministrent" (²)."

Illa vero quam iniusta et falsa suspicio, si qua foret uspiam, demandatam Legato potestatem potestati officere episcoporum. Sancta Nobis, ut nulli magis, eorum iura sunt,

1. Conc. Vat., Sess. IV, c. 3.

2. Cap. un. Extravag. Comm. *De Consuet.* l. I.

quos *Spiritus sanctus posuit episcopos regere Ecclesiam Dei*,
eaque permanere integra in omni gente, atque in omni re-
gione terrarum et volumus et velle debemus : praesertim
quod singulorum dignitas episcoporum cum dignitate ro-
mani pontificis ita naturâ contexitur, ut alteri necessario
consulat, qui alteram tueatur. Meus honor est honor univer-
salis Ecclesiae. Meus honor est fratrum meorum solidus vigor.
Tum ego vere honoratus sum, cum singulis quibusque honor
debitus non negatur ⁽¹⁾. *Quare Legati Apostolici, qualicum-*
que demum potestate augeatur, cum haec persona atque
hae partes sint, Pontificis a quo mittitur, mandata facere et
voluntatem interpretari, tantum abest ut ordinariae pote-
stati Episcoporum quicquam pariat detrimenti, ut potius
firmamentum ac robur sit allatus. Eius quippe auctoritas
non parum est habitura ponderis ad conservandam in mul-
titudine obedientiam ; in Clero disciplinam debitamque
Episcopis verecundiam ; in Episcopis caritatem mutuam
cum intima animorum coniunctione. — Quae quidem tam
salutaris tamque expetenda coniunctio, cum in hoc potissi-
mum sita sit et sentire concorditer et agere, plane efficiet,
ut quisque vestrum in administratione rei diocesanae suae
diligenter versari perget : nemo alterum in regundo impe-
diat : de alterius consiliis actisque nemo quaerat : universi-
que, sublatis dissidiis retinendâque invicem observantiâ,
provehere Ecclesiae americanæ decus et commune bonum
summa virium conspiratione nitamini. Ex qua Episcopo-
rum concordia dici vix potest quanta non modo salus in
nostros manabit, sed et in reliquos vis exempli : quippe qui
facile vel hoc ipso argumento perspicient in Episcoporum
catholicorum ordinem vere divinum apostolatum hereditate
transisse. — Est praeterea aliud magnopere considerandum.
Consentient prudentes viri, quod Nosmetipsi paulo ante
indicavimus, nec sane inviti, reservatam ad maiora Ameri-
cam videri. Atqui huius, quae prospicitur, magnitudinis
participem eamdemque adiutricem Ecclesiam catholicam
volumus. Nimirum ius esse atque oportere iudicamus, eam
una cum republica pleno gradu ad meliora contendere, uten-

6
IAN.
1895.

rum po-
testate,
immo il-
lam efficiet
firmorem,
utpote quae
obedien-
tiam in
Fidelibus,
discipli-
nam in
Clero, in
Episcopis
caritatem
mutuam
tuebitur.

Episco-
porum con-
cordia ac
mutua ob-
servantia

parit salu-
tem Fide-
lium, utili-
que exem-
plio est aca-
tholicis.

Ameri-
canae civi-
tates quam
novis in
dies incre-
mentis au-
geantur,
et oraret ut
Ecclesia
pari pro-

*greditatur
gressu, pro-
sique ci-
vitatum
incremen-
tis : hunc
vero finem
spectat apo-
stolica le-
gatio.*

*Pontifex
ad Eccle-
siae obse-
quium Fi-
deles ad-
hortatur,*

*commen-
datque do-
gma de
unitate et
perpetui-
tate conju-
gii strenue
tuendum,
quippe
quod non
minus so-
cietai civi-
li prosit
quam do-
mesticae.*

*Quanta
sit divortii
pestis expo-
nit.*

dis videlicet opportunitatibus, quas afferat dies: eodemque tempore dare operam, ut virtute institutisque suis prosit quam maxime potest incrementis civitatum. Sed omnino utrumque est tanto facilius cumulatiusque consecutra, quanto constitutam melius futura tempora offenderint. Iamvero quid sibi vult legatio, de qua loquimur, aut quid spectat tamquam finem, nisi hoc efficere, ut Ecclesiae sit constitutio firmior, disciplina munitior?

Quod ita cum sit, valde velimus hoc in animos catholiconrum quotidie altius descendat, nec sibi privatim consulere se posse rectius, nec de salute communi melius mereri, quam si Ecclesiae subesse atque obtemperare toto animo perrexerint.

Quamquam hac illi in re vix indigent hortatione: solent enim sua sponte et laudabili constantia ad instituta catholica adhaerescere. Rem unam eamque maximi momenti et saluberrimam in omnes partes libet recordari hoc loco, quae fide moribusque sancte apud vos, uti aequum est, generatim retinetur: dogma christianum dicimus de unitate et perpetuitate coniugii: in quo non societati dumtaxat domesticae, sed etiam coniunctioni hominum civili maximum suppeditat vinculum incolumitatis. De civibus vestris, de iis ipsis qui nobiscum cetera dissident, catholicam hac de re doctrinam catholicumque morem non pauci mirantur ac probant, vide licet perterriti licentiâ divortiorum. Quod cum ita iudicant, non minus caritate patriae ducuntur, quam sapientiâ consilii. Vix enim cogitari potest capitalior civitati pestis, quam velle, dirimi posse vinculum, divina lege perpetuum atque individuum. Divortiorum "caussâ fiunt maritalia " foedera mutabilia: extenuatur mutua benevolentia: infi- " delitati perniciosa incitamenta suppeditantur: tutioni " atque institutioni liberorum nocetur: dissuendis societa- " tibus domesticis praebetur occasio: discordiarum inter " familias semina sparguntur: minuitur ac deprimitur digni- " tas mulierum, quae in periculum veniunt ne, cum libidini " virorum inservierint, pro derelictis habeantur. Et quoniam " ad perdendas familias, frangendasque regnorum opes " nihil tam valet quam corruptela morum, facile perspicitur

" prosperitati familiarum ac civitatum maxime inimica esse
" divortia (¹). "

6
JAN.
1895.

De rerum genere civili, compertum est atque exploratum, in re publica praesertim populari, cuiusmodi vestra est, quanti referat probos esse ac bene moratos cives. In libera civitate, nisi iustitia vulgo colatur, nisi saepius ac diligenter ad evangelicarum paecepta legum multitudine revocetur, potest ipsa esse perniciosa libertas. Quotquot igitur ex ordine Cleri in erudienda multitudine elaborant, hunc locum de officiis civium enucleate pertractent, ut id persuasum penitusque comprehensum animo habeant universi, in omni munere vitae civilis fidem praestari, abstinentiam, integritatem oportere: quod enim privatis in rebus non licet, id nec in publicis licere. De hoc genere toto in ipsis encyclicis litteris, quas in Pontificatu maximo subinde conscripsimus, complura, ut nostis, praesto sunt, quae sequantur et quibus pareant catholici. Libertatem humanam, praecipua christianorum officia, principatum civilem, civitatum constitutionem christianam scribendo edisserendoque attigimus, de promptis cum ex evangelica doctrina, tum ex ratione principiis. Qui igitur esse cives probi volunt et in officiis suis cum fide versari, facile sumant ex litteris nostris formam honestatis. — Simili modo insistant sacerdotes Concilii Baltimorensis III statuta ad populum meminisse: ea maxime quae de virtute temperantiae sunt, de catholica adolescentium institutione, de frequenti sacramentorum usu, de obtemperatione iustis legibus institutisque reipublicae.

De ineundis quoque societatibus, diligentissime videntur ne quis errore fallatur. Atque hoc intelligi nominatim de opificibus volumus: quibus profecto coire in sodalitia, utilitatum sibi comparandarum gratia, ius est, libente Ecclesia, nec repugnante natura: sed vehementer interest, quibuscum sese coniungant, ne ubi rerum meliorum adiumenta requirunt, ibi in discrimen vocentur bonorum multo maximorum. Hujus discriminis maxima cautio est ut secum ipsi statuant, numquam commissuros ut ullo tempore ullave in re iustitia deseratur. Si qua igitur societas est, quae a

Vult
catholicos
probos be-
neque mo-
ratos cives
sese gerere,
eisque
civium of-
ficia a Clero
exponi de-
prompta
tum ex
Litteris
encyclicis
antea
scriptis,

tum ex sta-
tutis Con-
cilii Balti-
morensis
III.

Deterret
opifices
ab illis so-
cietatibus
quas auto-
ritas eccl-
esiastica
damnavit
vel habet
suspectas,

personis regatur non recti tenacibus, non religioni amicis, eisque obnoxie pareat, obesse plurimum publice et privatum potest, prodesse non potest. Maneat ergo, quod consequens est, non modo fugere consociationes oportere, Ecclesiae iudicio aperte damnatas, sed eas etiam, quae prudentium virorum maximeque Episcoporum sententiâ, suspectae periculosaeque habeantur.

*nec vult
illos cum
acatholicis
facile con-
gregari.*

*Catholi-
corum so-
cietates
quomodo
se gerere
debeat ex-
ponit.*

Imo vero, quod est valde ad fidei incolumentem conducibile, malle catholici debent cum catholicis congregari, nisi fieri secus coegerit necessitas. Sibi vero inter se societate congregatis praeesse sacerdotes aut laicos probos atque auctoritate graves iubeant: iisque consilio praeeuntibus, consulere ac perficere pacate nitantur quod expedire rationibus suis videatur, ad normam potissimum praceptorum, quae Nos litteris encyclicis *Rerum novarum* consignavimus. Hoc vero numquam sibi patientur excidere, vindicari et in tuto poni iura multitudinis rectum esse atque optabile, verumtamen non praetermittendis officiis. Officia vero permagna ea esse, aliena non tangere; singulos esse sinere ad suas res liberos; quominus operam suam collocare queat ubi libet et quando libet, prohibere neminem. Quae per vim et turbas facta superiore anno vidistis in patria, satis admonent americanis etiam rebus audaciam immanitatemque perduellium imminere. Ipsa igitur tempora catholicos iubent pro tranquillitate contendere rerum communium, ideoque observare leges, abhorrere a vi, nec plura petere quam vel aequitas vel iustitia patiatur.

*Exoptat
ut scripto-
res catholi-
ci numero
crescant,*

Has ad res multum sane conferre operaे possunt, qui se ad scribendum contulere, maxime quorum in commentariis quotidianis insumitur labor. Haud latet Nos, multos iam in hac palaestra desudare bene exercitatos, quorum laudanda magis est, quam excitanda industria. Verumtamen legendi noscendique cupiditas cum tam vehemens sit apud vos ac tam late pertineat, cumque bonorum iuxta ac malorum maximum possit esse principium, omni ope enitendum, ut eorum numerus augeatur, qui scribendi munus scienter atque animo optimo gerant, religione duce, probitate comite. Atque id eo magis appetit in America necessarium

propter consuetudinem usumque catholicorum cum alienis catholico nomine : quae certe caussa est quamobrem nostris summa animi provisione constantiâque singulari sit opus. Erudiri eos necesse est, admoneri, confirmari animo, incitari ad studia virtutum, ad officia erga Ecclesiam, in tantis offendionum caassis, fideliter servanda. Ista quidem curare atque in istis elaborare, munus est Cleri proprium idemque permagnum : sed tamen a scriptoribus ephemeridum et locus et tempus postulat, idem ut ipsi conentur, eademque pro caussa, quoad possunt, contendant. Serio tamen considerent, scribendi operam, si minus obsfuturam, parum certe religioni profuturam, deficiente animorum idem potentium concordia. Qui Ecclesiae servire utiliter, qui catholicum nomen ex animo tueri scribendo expetunt, summo consensu, ac prope contractis copiis oportet dimicare : ut plane non tam repellere, quam inferre bellum, si qui vires discordiâ dissipant, videantur. — Non absimili ratione operam suam ex frugifera et fructuosa in vitiosam calamitosamque scriptores convertunt, quotiescumque consilia vel acta episcoporum ad suum revocare iudicium ausint, abiectâque verecundiâ debitâ, carpere, reprehendere : ex quo non cernunt quanta perturbatio ordinis, quot mala gignantur. Ergo meminerint officii, ac iustos modestiae fines ne transiliant. In excenso auctoritatis gradu collocatis obtemperandum Episcopis est, et conveniens consentaneusque magnitudini ac sanctitati muneris habendus honos. Istam vero reverentiam, " quam praetermittere licet nemini, maxime in catholicis ephemeridum auctoribus luculentam esse et velut expositam ad exemplum necesse est. Ephemerides enim ad longe lateque pervagandum natae, in obvii cuiusque manus quotidie veniunt, et in opinionibus moribusque multitudinis non parum possunt (¹). " Multa multis locis Nosmetipsi de officio scriptoris boni paecepimus : multa item et a Concilio Baltimoreensi III, et ab Archiepiscopis qui Chigagum anno MDCCCLXXXIII convenerant, de communi sententia sunt renovata. Huiusmodi igitur documenta

6
IAN.
1895.

*vel ipsi cathe-
olicos America-
nos officia
sua.*

*Scripto-
res vult
concordiam
inter se*

*et Episco-
porum re-
verentiam
observare,
ut rei ca-
tholicae
prosint.*

¹. Ep. *Cognita Nobis* ad Archiepp. et Epp. Provinciarum Taurinen. Mediolanen. Vercellen., xxv Ian. an. MDCCCLXXXII.

et Nostra et vestra habeant notata animo catholici, atque ita statuant, universam scribendi rationem eisdem dirigi oportere, si probe fungi officio volunt, ut velle debent.

Conversionis dissidentium studiosissimus, confudit

caritate ac persuasio-

Episcoporum et Cle-

nec non lai-
corum exemplis
errantes oves in Ec-
clesiae complexum
restitutum iri;

Indi etiam et Nigritae exoptat ut mox luce Evangelii illustren-

Ad reliquos iam cogitatio convertitur, qui nobiscum de fide christiana dissentunt : quorum non paucos quis neget hereditate magis, quam voluntate dissentire ? Ut simus de eorum salute solliciti, quo animi ardore velimus ut in Ecclesiae complexum, communis omnium matris, aliquando restituantur, Epistola Nostra Apostolica *Praeclara* novissimo tempore declaravit. Nec sane destituimur omni spe : is enim praesens respicit, cui parent omnia, quiique animam posuit ut *filios Dei, qui erant dispersi, congregaret in unum* (¹). Certe non eos deserere, non linquere menti suae debemus, sed lenitate et caritate maxima trahere ad nos, omnibus modis persuadendo, ut inducant animum introspicere in omnes doctrinae catholicae partes, praeiudicatasque opiniones exuere. Qua in re si episcoporum Clerique universi primae sunt partes, secundae sunt laicorum : quippe quorum in potestate est adiuvare apostolicam Cleri contentionem probitate morum, integritate vitae. Exempli magna vis est, in iis potissimum qui veritatem ex animo anquirunt, honestatemque propter quamdam virtutis indolem censeantur, cuiusmodi in civibus vestris numerantur perplures. Christianarum spectaculum virtutum si in obcaecatis inveterata superstitione ethnicis tantum potuit, quantum litterarum monumenta testantur, num in iis, qui sunt christianis iniciati sacris, nihil ad evellendum errorem posse censebimus ?

Denique nec eos praetermittere silentio possumus, quorum diuturna infelicitas opem a viris apostolicis implorat et exposcit : Indos intelligimus et Nigritas, americanis comprehensos finibus, qui maximam partem nondum superstitionis depulere tenebras. Quantus ad excolendum ager ! quanta hominum multitudo partis per IESUM CHRISTUM impertienda beneficiis !

Interea caelestium munerum auspicem et benevolentiae Nostrae testem, vobis, Venerabiles Fratres, et Clero popu-

loque vestro, Apostolicam benedictionem peramanter in
Domino impertimus.

⁶
JAN.
1895.

Datum Romae apud Sanctum Petrum die VI Ianuarii,
Epiphanie Domini, An. MDCCCXCV, Pontificatus Nostri
decimo septimo.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad Episcopos Lusitaniae

DE RE CATHOLICA AUGENDA.

7
FEBR.
1895.

Episcopo-
rum coetus
valde pro-
bat Ponti-
fex.

illum praecipue quem
nuper Olyssipone cele-
brarunt,
qui quidem
fructus tu-
lit laetissi-
mos.

UOD Nostris litteris anno MDCCXCI datis suadebamus, ut universus Episcoporum Lusitaniae coetus subinde una simul conveniret ad negotia dioecesum tractanda earumque necessitatibus communi consilio prospiciendum, id vos obsequenti animo praestitisse laetati sumus. Cuius quidem laetitiae nec levis ratio ex observantia diligentiaque vestra petebatur, potior autem ex utilitatibus quae ex congressionibus habitis profluxere; concordia scilicet animorum aucta, multa ad foven- dam pietatem constituta, postulata denique ipsi civili regi- mini delata ad religionis Ecclesiaeque commoda promo- venda. Haec si iure bono laudibus cohonestamus, at potiore vobis gratulari libet de postremo conventu Olyssipone celebrato, in quo, quum de curiarum administratione deque tradenda in scholis christiana catechesi multa mature agi- tata, tum praesertim in sententiam deuentum quae ad Ecclesiae libertatem et iura pertinent palam in Parium Comitiis prosequendi. Hinc enim in eisdem Comitiis studium catholicorum virorum excitatum ut, omni extincta discep- tatione atque incolumi adversus constitutas auctoritates observantia, religiosae civilisque rei utilitatibus unice con- sultant. Hanc Nos voluntatem, quam inculcavimus saepe, et magnopere commendamus et suademos impensius; ut plane conantibus ex omni ordine catholicis viris, eisque qui civi- tatem administrant faventibus, Ecclesia et publica potestate amice consentientibus, pristina Lusitanarum gentium decora reviviscant. Quae tamen catholicorum opera ut fructuosa sit, oportet universos obtemperare Episcopis eorumque ductui religiose obsequi. Id autem praecipue ephemeredum auctoribus sanctum esto, ut ne unquam Antistitum sacrorum consilia vel acta ad suum revocare iudicium ausint aut reprehendere, ne discordia dissipari vires patiantur; sed

Eccle-
siam inter
et civitatem
concordiam
enixe com-
mendat, at-
que obse-
quium et
reveren-
tiā Epi-
scopis debi-
tam incul-
cat, nomi-
natim
Ephemer-
idum scrip-
toribus.

---

quovis abiepto privatarum partium studio, Ecclesiae patriaeque operam constanter navent.

Haec Nos dum, pro paterna in Lusitaniae populum caritate, serventi prece a Domino expostulamus, vobis, dilecti Filii Nostri ac Venerabiles Fratres, Clero fidelibusque vestris Apostolicam benedictionem, pacis universaeque prosperitatis auspicem, amantissime impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum di VII Februarii MDCCCXCV,
Pontificatus Nostri anno decimo septimo.

LEO PP. XIII.

ALLOCUTIO

Ad S. R. E. Cardinales

DE MATRIMONIO CIVILI IN HUNGARIA.

18
MARTII
1895.

Doleat
Pontifex
sanctum
lege fuisse
matrimo-
nium civi-
le in Hun-
garia.

IN litteris Nostris ad Venerabiles Fratres Hungariae Episcopos semel atque iterum missis, cum prospiceret animus quid illic temporum cursus afferre catholico nomini videretur, non obscure significavimus futurorum incommodorum sollicitam expectationem. Revera coepere, quae me tuebamus, opinione citius erumpere. — Facile coniicritis quorsum Nostra pertinet oratio : ad ea nimirum, quae haud ita pridem placuit de coniugiis in Hungaria decernere. Ratum lege matrimonium, quod *civile* vocant : permissa divortiorum facultas : iussum, nuptias inire more catholico licere, sed civili ritu antea perfunctis.

*Renixis
frustra
Episcopis,
Clero, non
nullisque
legislatori-
bus, praeva-
luere hostes
religionis
qua quidem
innititur
hungarici
regni glo-
ria.*

Omnia profecto, ut debuerant, experti ac pericitati Episcopi sunt ut ab Ecclesia, a civitate tantum mali defenserent : elaboravit eodem proposito cum Episcopis Clerus : sedulam dedere operam quotquot ex utroque legumlatorum ordine salvam volunt acceptam ab avis et maioribus fidem. Quibus tamen omnibus frustra insumptus est pro caussa iustissima sanctissimaque labor : plus ii valuere, qui civicos profanare mores, remque Hungaricam in anfractus compellere rerum novarum iamdiu connituntur. Atqui vereri religionem oportebat, cui maxime firmitudinem imperii gloriariamque nominis Hungaria debet : pro qua toties adversus immanes hostium impetus memorabili virtute dimicavit : quam ipsam, per summa saepe discrimina inviolate servatam, hodieque multo maxima pars studiose et constanter, ut praestantissimum bonorum, tuetur.

*Pessimae
illae de ma-
trimonio
leges centies
ab Ecclesia
sunt dum-
natae.*

Haudquaquam in animo est, nec ceteroqui necessarium, plura eloqui quo appareat cuiusmodi eae leges sint, quas modo memoravimus, quasque variis temporibus easdem romani Pontifices decessores Nostri, ut veritas postulabat, praeiudicavere, praesertim quia Nosmetipsi istud de matri-

monio christiano argumentum, ex perpetua atque incom-mutabili Ecclesiae doctrina, alio loco pertractavimus. Nihi-lominus rem omnino tacitam relinquere, salvo officio, non possumus. Videant, qui maxime debent, illud quam sit calamitosum iustitiâque alienum, formam ineundi matrimo-nii catholicae genti praescribere, centies Ecclesiae iudicio damnatam. Quas res coniugia pariunt in genere civili, de iis rectum est cognoscere ac decernere, qui praesunt reipu-blica: contra de ipso statuere maritali vinculo, muneris Ecclesiae est propterea quod Christus Dominus eam Ecclesiae suae contulit potestatem, cum nuptias ex officio naturae naturalique contractu in Sacra menta transtulisset. Vix autem attinet christianum dogma recordari de ipsius unitate et perpetuitate coniugii: quibus sublati, fundamen-tum illud praecipuum tollitur, in quo familiam civitatemque christianam restitutor ac perfector utriusque IESUS CHRISTUS iussit consistere. Cui quidem voluntati divinae, nulli homi-num licet impune repugnare.

Ad istiusmodi caussas molestiae atque aegritudinis adla-tas foris, illae accedunt quae circumsident domi. Ne perse-quamur hoc loco singulas, unum illud cogitate quale fuerit, destinatos per Italiam episcopos magno numero sedibus suis prohibitos, dilata in diem ex die litterarum apostolica-rum, ut loquuntur, executione. Quod huc plane recidit, intercipere cursum apostolicae auctoritatis, impedire ius proprium ac nativum romani Pontificis, cuius profecto est Antistites sacrorum non modo sublegere, sed in assignata statione, nulla re impidente, collocare. Eo vel magis quod Sedes Apostolica in delectu Episcoporum, exquisitissima adhibita diligentia, neminem evehere ad id dignitatis con-suevit, qui sibi fuerit integritate vitae et laude doctrinae, simulque rerum experientia et quadam velut maturitate consilii probatus; a quibus certe nihil habet res publica, quod metuat: plurimum, quod expectet. Postremo quidem tem-pore iniuria facti ab iis ipsis videtur intellecta, qui fecerant: nam quae antea obstabant, remota vidimus. Qua re haud sane diffitemur magna Nos sollicitudine curaque liberatos. Quoniamque semel est aequitatis et iuris admissa vox, libet

*Statuat
potestas ci-
viles de iis
quae spec-
tant in con-
jugiis rem
civilem; de
iis vero
quae spec-
tant vine-
lum mari-
tale, sola
decernit
Ecclesia.*

*Jam eas
attingens
injurias
quas pati-
tur domi,
memorat
Pontifex
multos per
Italiam
Episcopos, a
se subiectos,
sedibus suis
fuisse pro-
hibitos,
summo
quidem
apostolicae
auctori/a-
tis detri-
mento.*

*Composi-
ta quidem
suit illa
dissentio:*

confidere, nulla huius generis impedimenta posthac futura.

manet tamen intolleranda Sedis Apostolicae prae- conditio.

— Quamquam si fuerit Apostolicae Sedi hac ex parte satis factum, non idcirco tamen mutata admodum censenda conditio Nostra praesens, Romano Pontifici iniuriosa, nec italicico fortunata generi; cui Nos conditioni acquiescere volentes, non sanctitas iuris, non officii conscientia ullo modo patitur. Legitimam apostolici munera libertatem, Sedisque Apostolicae iura omnia vindicamus, eodemque tenore constantiae nullo non tempore vindicabimus.

Laudibus ornat Pontifex defunctum Ecclesiae Chaldaicae Patriarcham, et electio- nem Georgii Ebed- Iesu Khay- yath ad se- dem patriarcha- lem Babylo- nensem Chaldaeo- rum confirmat, laudatum- que Prae- solum

Ceterum auctoritatem munera Nostri primum omnium postulat hodierna die Ecclesia Chaldaica, videlicet suo orbata Patriarcha ob interitum venerabilis Fratris Petri Eliae Obolonian, quem Nosmetipsi Patriarcham Babylonensem Chaldaeorum rite olim in Consistorio confirmavimus. Is pie cessit e vita anno proximo superiore, die XXVII mensis Iunii, integritate, religione, beneficentia commendatus. Cui viro haec quoque tribuenda laus, quod, nominatim postea quam decreta ac iussa omnia Constitutionis Pianae *Cum ecclesiastica disciplina* demississime accepisset, reliquo tempore in obsequio Apostolicae Sedis permansit libens et constans. — Eo igitur demortuo, Episcopi Chaldaici ritus in templum Beatae Mariae Virginis prope pagum Alkosch ad synodus congregati, cunctis suffragiis dixere Patriarcham venerabilem Fratrem Georgium Ebed-Iesum Khayyath, Archiepiscopum Amidensem seu Diarbikirensem Chaldaeorum. Litteras hac de re Nobis misere Episcopi suffragatores: itemque misit Patriarcha electus, adiectâ fidei catholicae, ut assolet, suique erga romanam apostolicam Ecclesiam obsequii professione: quibus eisdem litteris cum is, tum illi postulant ut electionem confirmare sacrique Pallii honorem electo tribuere auctoritate apostolica velimus. Perspectis quidem ornamenti animi et ingenii, quae venerabilem fratrem Georgium Ebed-Iesum Khayyath commendant, explorata spes est, futurum ut communem expectationem digne expleat, collatamque dignitatem magna cum salute Ecclesiae Chaldaicae gerat. Tota hac caussâ sacro Consilio Nostro fidei christianaे propagandæ negotiis Ecclesiarum Orientalium ad cognoscendum permissâ, de

ipsius sacri Consilii sententia venerabilem Fratrem supra dictum in Patriarcham Babylonensem Chaldaeorum confirmandum, eique Pallium, de beati Petri corpore sumptum, hodie concedendum censuimus.

18
MARTII
1895.

Pallii honore auget.

Itaque auctoritate omnipotentis Dei, sanctorum Apostolorum Petri et Pauli ac Nostra, confirmamus et approbamus electionem seu postulationem a venerabilibus fratribus Episcopis Chaldaici ritus factam de persona Venerabilis Fratris Georgii Ebed-Iesu Khayyath, eum praeficientes in Patriarcham et Pastorem Ecclesiae Babylonensis Chaldaeorum, prout in decreto et schedula Consistorialibus exprimitur: contrariis quibuscumque non obstantibus. In Nomine Patris $\text{\textt{X}}$, et Filii $\text{\textt{X}}$, et Spiritus $\text{\textt{X}}$ Sancti. Amen.

Quod reliquum est, transgredimur ad cooptationem Episcoporum.

DE COMMISSIONE PONTIFICIA AD
RECONCILIATIONEM DISSIDENTIUM
CUM ECCLESIA FOVENDAM.

19
MARTII
1895.

Memorat
Pontifex
quantae
sibi curae
extiterit
dissiden-
tium recon-
ciliatio,
inde ab edi-
ta Epistola
Praeclara.

Ad illam
reconcilia-
tionem fo-
vendam
constitui-
tur Com-
missio,

OPTATISSIMAE in una fide reconciliationis earum gentium, quae a romana Ecclesia matre non uno tempore nec una de causa secesserunt, nova quodammodo Nos ponere initia et plena caritatis admovere invitamenta, iam inde ab apostolica epistola *Praeclara*, studiose contendimus. — Ad rem quidem eam sumus aggressi, quae, ut alias monuimus, diuturni sit laboriosique operis, eademque utilitatis non ita proxime eventurae. At vero, praeter summam divinae opis fiduciam qua maxime sustentamur, optima quaeque sunt Nobis adiumenta in id quaesita; in primisque visum est pro gravitate et amplitudine caussae opportunum, aliquot ex dilectis Filiis Nostris S. R. E. Cardinalibus in communionem consiliorum adsciscere. Tales reapse institutas apud Nos congressiones, principio ad rationes ecclesiarum orientalium spectare voluimus; placuitque propterea advocare et audire praesentes Venerabiles quoque Fratres, earumdem nationum vario ritu Patriarchas. Ita factum feliciter, ut quaedam rerum capita sint a Nobis, editâ haud multo ante constitutione *Orientalium dignitas ecclesiarum*, definita et decreta: quae, tametsi per se ad veterem catholicorum legitimam per Orientem disciplinam conservandam tuendamque proprius pertinent, aeque tamen unitati aliis in gentibus redintegranda posse conducere manifestum est. — Iamvero hunc Nos primum reputantes initiarum congressionum fructum, eisque continuandis probe intelligentes quantum praesidii ad ceteras etiam propositorum partes iure liceat expectari, idcirco induximus animum illud providere ut huiusmodi institutum certiore quodam pacto certâque constantia, quamdiu ipsa postulaverit res, permaneat vigeatque secundum vota perutile.

Itaque sententiam Nostram litteris hisce tradentes, peculiare esse ac stabile Consilium, sive, uti loquuntur, *Commissionem* decernimus atque edicimus, proprio munere et cura deditam reconciliationi dissidentium fovendae. Ea constabit ex nonnullis S. R. E. Cardinalibus, quos Pontifex nominatim designet, quibus ipse praesit, quique coram eo statos habeant conventus. Primosque ex instituto nominamus :

MIECISLAVM LEDÓCHOWSKI
 BENEDICTVM MARIAM LANGÉNIEVX
 MARIANVM RAMPOLLA DEL TINDARO
 VINCENTIVM VANNTELLI
 ALOISIVM GALIMBERTI
 HERIBERTVM VAVGHAN
 IOSEPHVM MARIAM GRANNIELLO
 CAMILLVM MAZZELLA.

*praeside ipso Pontifice.
 Aliquos Cardinales Pontifex nominat, ceteros pos-
 tea designa-
 turus, ex quibus Commissio constet.*

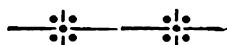
Erunt praeterea, ut sacris in Consiliis urbanis assolet, convenienti numero Consultores, item a Pontifice designandi : in quibus pari loco ii habebuntur quos Patriarchae catholici orientales, tamquam legatos suos in Urbe consistentes, singuli singulos, destinaverint. Consultorum sit, doctrinam suam, prudentiam, rerum usum naviter conferre cognoscendis instruendisque caussis quae in deliberationem Pontificis et Cardinalium, quos supra diximus, deferantur : deferet autem ille ex Consultoribus, cui Pontifex manda- verit eiusdem Commissionis esse ab actis; cui propterea licebit eis ipsis pontificiis congressionibus ex officio interesse.

*De Con-
 sultoribus
 nonnulla
 statuuntur.*

Haec vero consilia et decreta, quorum exitum auspiciis providentissimi Dei praecipue commendamus, rata firmaque consistere auctoritate Nostra volumus et iubemus.

Datum Romae apud S. Petrum die XIX Martii MDCCXCIV,
 Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad Jos. Tomassetti

DE FESTIS IN HONOREM TORQUATI TASSI.

APRILIS
1895.

Probat
Pontifex
consilium
publice re-
novandae
memoriae
T. Tassi,

viri laude
digni ob re-
tentam avi-
tam fidem.

poetae bene
de re reli-
giosa meri-
ti.

a Clemente
VIII

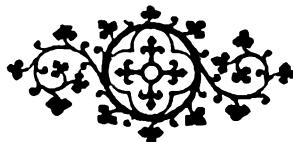
COGNOVIMUS sane libentes, Sodalitium romanum studiis optimis excolendis, a Sebastiano Martyre nuncupatum, velle proximis diebus, te cum delectis aliis nonnullis curam agente, Torquati Tassi publice ronovare memoriam, tertio ab excessu eius circumacto saeculo. Honorem merenti habet, simulque se ornat ipsam societas vestra magni commemoratione vatis ; cui quidem hoc etiam nomine aliqua debetur significatio postera, quod iustis honoribus frui vivo non licuit. Quoniamque hoc est commune institutum vestrum, ingenuarum artium, auspice in primis sapientia christiana, exercere studia, addecet profecto et consentaneum est, virum celebrari a vobis quem, si verum quaeritur, magnopere aluit ad gloriam haustus ex intima religione spiritus. Is enim, memoramus ignota nemini, per varios vitae casus perque multa tormenta fortunae, retinuit avitam fidem in omni vita comitem : quodque magis etiam id, quod diximus, confirmat, tunc vere est excellentiam assecutus quum agitare mente instituit immortale idemque non nisi religionis instinctu coeptum patratumque facinus. Hinc eius exarsit virtus poetica novo quodam concitata afflatu : mandavitque versibus non fabulosa aut ludicra, sed magnum, si quod aliud, de rebus magnis duellum : veritatem cum superstitione, Europam cum barbaria dimicantem. Neque enim tantummodo de monumentis sanctissimis, verum de salute ipsa excultarum gentium, deque summa christiana reipublicae, ferro ad Hierosolyma cernebatur. Quamobrem si non delectatio sola a poetis, sed fructus aliquis excellens cum delectatione coniunctus exquiritur, certe in nostratis Torquatus de christiana morum urbanitate maxime omnium, uno excepto Alighiero, meruit. Atque hanc eius laudem, quan-

tumvis obtrectatio et livor obstreperent, plane agnoscere,
 immo velle etiam in aperto ponere Clemens VIII decessor
 Noster visus est, quum scilicet, posteaquam hospitio et
 gratia hominem egregie coluerat, postremo ad capitolinae
 honorem coronae peramanter invitavit. Igitur musarum
 iuxta philosophiaeque christianaे alumnum colat posteritas
 memor. Is verus Torquato honos. — Caelestium munera
 auspicem benevolentiaeque Nostrae testem, tibi sodalibus
 que tuis Apostolicam benedictionem in Domino imperti-
 mus.

*olim ad
coronae ca-
pitolinae
honorem
invitati.*

Datum Romae apud S. Petrum die IX Aprilis MDCCCXCV,
 Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA APOSTOLICA

Ad Anglos regnum Christi

IN FIDEI UNITATE QUAERENTES.

14
APRILIS
1895.

Datis
jam ad uni-
versos popu-
los litteris
de unitate
catholica,
propriasta-
men ad An-
glos dari
vult Ponti-
sex.

AMANTISSIMAE voluntatis significationem sibi quoque a Nobis habeat gens Anglorum illustris. — Eam quidem allocuti communiter sumus, datâ non multo antehac epistola apostolica ad principes et populos universos : verumtamen ut id propriis litteris efficeremus, iam Nobis admodum in desiderio resederat. Desiderium alebat ille quo semper fuimus animo propenso in nationem vestram, cuius res a vetustate praeclaras christiani fasti loquuntur : eaque amplius movebant quae non infrequenti cum popularibus vestris sermone acceperamus, tum de observantia Anglorum in Nos humanissima, tum praecipue de calescentibus istic animorum studiis in eo, ut pacem sempiternamque salutem per fidei unitatem requirant. — Testis autem est Deus quam incensam foveamus spem, posse operam nostram afferre aliquid ad summum christiana unitatis negotium in Anglia tuendum et procurandum Deoque, benignissimo conservatori vitae, habemus gratiam, qui, ut istud etiam contenderemus, hoc Nobis aetatis incolumentisque concederit. Quoniam vero optati exitus expectationem nullâ in re magis quam in admirabili gratiae eius virtute collocamus, in id ipsum properea appellare Anglos, quotquot gloriantur christiano nomine, meditato consilio decrevimus. Atque eos invitamento et alloquio cohortari aggredimur, ut pariter erigant ad Deum et intendant fiduciam, opemque ab illo, tantae rei maxime necessariam, assiduitate sanctorum precum implorent.

Omnis in
Anglia
Christiani
assidue
Deum orent
pro Fidei
unitate.

Grego-
rius Ma-
gnus de
gente An-

Caritati in vos providentiaeque Nostrae facta Pontificum decessorum praeluent, in primis Gregorii Magni ; cuius quidem insignia de religione ac de humanitate promerita, iure in gente vestra singulari quodam nomine collaudantur.

Quum enim pro convertendis Anglis Saxonibus, quemadmodum in monachatu proposuerat, assiduis cogitationum fluctibus urgeretur (¹), si apostolicos in eis labores praesens quidem obire, ad ampliora destinante Deo, non potuit, mirum sane quo ille animo, qua constantia grande propositum institit perficiendumque curavit. Nam ex ipsa monachorum familia, quam domi suae ad omnem doctrinam et sanctimoniam eximie formaverat, illuc delectam manum, beati Augustini ductu, alacer mittit, contra miseram superstitionem nuncios evangelicae sapientiae, gratiae, mansuetudinis. Coepta porro sua nullis humanis subnixa praesidiis, et spem per difficultates crescentem, plena tandem videt et cumulata. — Cuius eventum rei eidem Augustino per litteras nuncianti, triumphans ipse gaudio ea rescripsit : *Gloria in excelsis Deo, et in terra pax hominibus bonae voluntatis : gloria Christo, ... cuius morte vivimus, cuius infirmitate roboramur, cuius amore in Britannia fratres quaerimus quos ignorabamus, cuius munere quos nescientes quaerebamus, invenimus. Quis autem narrare sufficiat quanta hic laetitia in omnium corde fidelium fuerit exorta, quod gens Anglorum, operante omnipotentis Dei gratia, et tua Fraternitate labrante, expulsis errorum tenebris, sanctae fidei luce perfusa est : quod mente integerrima iam calcat idola, quibus prius vesano timore subiacebat* (²) ? Idemque Ethelberto regi Cantii et Bertae reginae gratulatus est epistolis perbenignis, quod altera recordandae memoriae Helenam, alter Constantinum piissimum Imperatorem essent imitati (³) ; tum utrumque et gentem saluberrimis monitis confirmavit, plenisque prudentiae institutis provehere et augere reliquâ vita non desiit. Ita in Britanniae finibus christianum nomen, temporibus priscis ab ipsa Ecclesia in vectum, propagatum, vindicatum (⁴), quod exterarum deinde occupatione gentium op-

glorum optime meritus est

1. Ioann. Diac. *in vita eius* II, 33. — 2. *Epist. XI, 28, al. IX, 58.* — 3. *Ib. XI, 66, al. IX, 60; XI, 29, al. IX, 59.* — 4. In hoc valde egit sanctus Caelestinus I, aduersus haeresim pelagianam quae Britannos infecerat. Qua de re sanctus Prosper Aquitanus, scriptor eiusdem aetatis, idemque postea sancti Leonis Magni notarius, sic habet in suo *Chronico* « Agricola pelagianus, Severiani pelagiani episcopi filius, ecclesias Britanniae dogmatis sui insinuatione corrupit. Sed ad actionem Palladii diaconi, Papa Caelestinus Germanum, antissiodoreensem episcopum, vice sua mittit, et deturbatis haereticis, Britannos ad catholicam fidem dirigit. » Migne, *Bibl. PP. S. Prosp. Aquit. opp.*, vol. un., pag. 594.

pressum, longo intervallo defecerat, feliciter Gregorio auspice restitutum est.

*nec minus
illorum
provide-
runt utili-
tibus suc-
cessores
Gregorii:*

*unde orta
est arctis-
sima nobilis
gentis
cum Petri
Cathedra
conjunctio.*

Haec principio revocare libuit, non ideo solum quia per se egregia sunt et Ecclesiae Christi gloriosa, sed quia populo Anglorum, cuius gratiâ sunt gesta, certe erunt ad commemorandum pergrata. — At vero, quod magni interest reputare, eadem caritatis Gregorii instantiaeque argumenta, transmissa veluti hereditate, in eis non dissimiliter apparent qui Pontifices successerunt. Sive enim dignis pastoribus designatis, sive datis humanae divinaeque doctrinae magistris optimis, sive disciplinae et hortationis suppeditatis auxiliis, diligentissime est ab illis abundeque praestitum quidquid resurgent apud vos ecclesiae ad firmamentum erat opus et ubertatem. Huiusmodi curis perbrevi sane tempore respondit exitus; nec enim usquam fortasse altius in animis recens fides insedit, neque aciores pietatis sensus erga beatissimi Petri Cathedram viguerunt. Cum quo christianae unitatis centro, in romanis Episcopis divinitus constituto, iam tum summa Anglis coniunctio intercessit decursuque aetatum perstitit, fidelissimo obsequio, firma: id quod tam multis tamque nobilibus rerum monumentis consignatum est, nihil ut testatius fieri queat.

*Triste
dissidium
saeculo
XVI na-
tum*

*Romani
Pontifices
omni cura
adhibita
precibusque
indictis
restinguere
studue-
runt.*

*Plures
viri sancti
sese totos in*

Verum saeculo sexto decimo, in illa religioni catholicae asperrima per Europam tempestate, Anglia simul, neque ignota est caussa, gravissimum vulnus accepit: quae primum divulsa a communione Apostolicae Sedis, dein ab ea fide sanctissima abducta est, quam complura iam saecula, cum magno etiam libertatis emolumento, laeta coluerat. Dissidium triste! quod decessores Nostri ex intima caritate deploaverunt, omnique providentiae ratione conati sunt restinguere et profluentem inde malorum vim deminuere. Longum quidem est, neque est necessarium, seriem persequi earum rerum quae ipsorum in hoc sedulam perpetuamque curam declarant. — Praesidium vero insigne et praevalidum ab iis paratum est, quoties peculiares indixerunt preces eo proposito ut Deus Angliam suam benignus respiceret. Cui eximio caritatis operi sese nonnulli maiorem in modum dediderunt viri sanctitate illustres, nominatim Carolus Bor-

romaeus et Philippus Nerius; maximeque superiore saeculo Paulus ille, auctor Sodalitatis a Christi Passione, qui, non sine quodam caelesti afflatu, ut proditum est, *ad thronum divinae gratiae* supplicando instabat, eoque enixius, quo minus favere optatis tempora videbantur. — Nos met ipsi, multo etiam antea quam ad summum sacerdotium evehemur, hoc idem religiosae precationis officium in eamdem caussam impensum, et magni fecimus et valde probavimus; huiusque rei iucunda quaedam subit animo recordatio. Quo enim tempore belgica in legatione versaremur, oblata Nobis consuetudine cum Ignatio Spencer, eiusdem Pauli sancti a Cruce alumno pientissimo, tunc nempe accepimus initum ab eo ipso, homine anglo, consilium de propaganda certa piorum societate, rite ad Anglorum salutem compreca-
tum⁽¹⁾. Tale consilium, et fide et amore fraterno excellens, vix attinet dicere quantā Nos gratia complexi simus quan-
tāque studuerimus ope sovere, praecipientes cogitatione largum inde utilitatis solarium anglicae genti consecuturum. Fructus autem divinae gratiae, ex bonorum precibus impe-
trati, non obscure quidem ante illud tempus provenerant; exinde tamen, sancto eiusmodi foedere latius dimanante, maiore copia extiterunt. Factum est enim ut complures, clarissimo etiam nomine, admonenti vocantique Deo pii volentes paruerint; idque non raro per maximas privatum iacturas, animo excenso. Praeterea mira quaedam commota est passim inclinatio animorum erga fidem et instituta catholica; ut ad haec accessio non minima facta sit existi-
mationis et reverentiae, praeiudicatas opiniones delente studio veritatis.

Quarum rerum progressionem considerantibus, sic Nobis persuasum est, beneficio potissimum unanimae supplicisque tam multorum ad Deum obsecrationis, maturari iam tem-
pus quo benignitatis eius erga nationem vestram consilia se amplius prodant, ut plane *sermo Dei currat et clarificetur*⁽²⁾. — Fiduciamque adiuvant quaedam ex humana civilique

14
APRILIS
1895.
*Angliae salutem im-
penderunt,
nominatum
Carolus
Borro-
maeus, Phi-
llipus Ne-
rius, et
Paulus a
Cruce.
Praeclara
laude Pon-
tifex exor-
nat Socie-
tatem ab
Ignatio
Spencer
conditam,*

*quae qui-
dem uberes
jam protu-
lit fructus.*

*Fiduciam
salutis An-
gliae
adjuvant
tum ipsa
humana
civilisque
rerum
apud An-*

x. Ad hoc precem ille praecipue suadebat salutationem angelicam; impetravitque a Coetu sollemni Ordinis sui, Romae habito an. MDCCCLVII, singulare de ea re praeceptum sodalibus omnibus eiusdem Ordinis. — 2. II Thess., III, 1.

*glos tempe-
ratio.*

rerum vestrarum temperatione momenta, quae si minus proxime ad id quod propositum est conducunt, conducunt tamen, vel dignitatis humanae tuenda honestate vel iustitiae caritatisque legibus dirigendis. Sane apud vos multa datur opera caussae, quam vocant socialem, dirimendae, de qua consulto est a Nobis ipsis actum encyclicis litteris: sodalitia quoque habentur providenter condita ad aequam opificum plebisque levationem et disciplinam. Optimum similiter, quod tanta cum alacritate et firmitate contenditur, ut in populo maneat religiosa institutio: quo nullum certe stabilius est educandae soboli continendoque domestico et civili ordini fundamentum. Est item in laude, multos diligenter studioseque in id incumbere ut potus intemperantia, indigna homine labes, tempestivis cautionibus comprimatur. Illud autem egregium, coalitas nobiliorum iuvenum societas, custodiendae morum debitae continentiae, atque honori qui par est, in feminas observando: nam dolendum, opiniones de christiana continentia serpere exitiales, quasi arbitrantium non tam restrictive eo pracepto teneri virum, quam femina teneatur. — Nec sine caussa prudentes viri extimescunt *rationalismi* et *materialismi* pestes, a Nobis metipsis saepius damnatas; quarum contagione quidquid usquam auctoritatis est in religione, in studiis doctrinae, in vitae usu, tollitur funditus vel admodum infirmatur. Quam ob rem illi praecclare consulunt qui non timide complectuntur atque etiam asserunt summa Dei et Christi eius iura, leges, documenta; his namque divinum in terris regnum consistit; hinc omnis potestas et sapientia et incolumentis derivatur. — Probeque indolem vestram virtutemque declarat multiplex beneficentiae ratio; de languida senectute, de pueritia derelicta, de invaletudine perpetua, de inopia calamitosa, de periclitanti pudore, de vitiositate corrigenda, curaeque aliae similes, quas antiquitus Ecclesia mater studiose induxit nulloque tempore destitit commendare. Nec praetereunda est dierum sacrorum publice inviolata religio, neque ille reverentiae habitus, quo in divinarum libros Litterarum animi fere ducuntur. — Potentia denique et opes nationis britannicae, humanitatis libertatisque beneficia unâ cum

*tum adver-
sus Rationalismum
et Materialismum asserta Dei et Christi ju-
ra.**necnon
varia bene-
ficiantiae
opera.**dierum sa-
crorum reli-
gio, S. Scrip-
turae rever-
entia, hu-
manitatis
in longin-
quas gentes
diffusio.*

commerciis in oras ultimas proferentis, cui non merito sunt spectatae?

Ex hoc tamen laudatarum rerum concursu et agitatione mens tollitur ad summum omnis efficientiae principium fontemque iugem bonorum omnium; ad Deum, beneficentissimum nobis e caelo patrem. Neque enim, nisi exorato et propitio Deo, illae res vere sunt, uti oportet, privatim vel publice valitarae: quippe, *Beatus populus, cuius Dominus Deus eius* (¹). Sic igitur animum christianus homo affectum confirmatumque habere debet, ut rerum suarum spem reponat maxime et defigat in ope divina quam sibi paret orando: inde scilicet fit ut eius actioni quiddam humano maius et generosius accedat, beneque merendi voluntas, veluti superno ardore incitata, multo se amplius atque utilius effundat. — Deus nimirum, data exorandi sui facultate, permagno mortales et honore affecit et beneficio; idque praesidium omnibus omnino promptum est nec operosum, nullique ex animo adhibenti recidit irritum: *Magna arma sunt preces, magna securitas, magnus thesaurus, magnus portus, tutissimus locus* (²). Quod si divinum numen religiose oranti ea licet expectare quae ad prosperum huius vitae statum proficiant, perspicuum est nihil non ei sperandum, ad aeternitatem vocato, de praestantissimorum adeptione bonorum, quae humano generi Christus peperit *sacramento misericordiae suaे*. Ipsemet, *factus nobis sapientia a Deo et iustitia et sanctificatio et redemptio* (³), ad ea omnia quae in id providentissime docuit, constituit, effecit, salutaria orandi adiecit pracepta, eademque roboravit benignitate incredibili.

Sunt ista quidem nemini christiano non cognita; tamen haud satis recoli a plerisque et adamari solent. Hoc Nobis dat caussam ut orandi fiduciam vehementius excitemus, Christi Domini ipsius verba paternamque caritatem renovantes. Illa nempe gravissima et promissis uberrima: *Et ego dico vobis: Petite et dabitur vobis; quaerite et invenietis; pulsate et aperietur vobis: omnis enim qui petit, accipit, et qui quaerit, invenit, et pulsanti aperietur* (⁴): quae miri-

¹⁴
APRILIS
1895.

*Illa tam
en ad sa
ludem pri
vatam aut
publicam
non condu
cent sine
Dei auxi
lio,*

*quod qui
dem oran
tibus datur.*

*Vim ora
tionis sive
ad tempora
lia sive ad
aeterna
bona impe
tranda
Pontifex
inculcat*

*allatis ver
bis Christi
omnia bo
na promit
tentis*

1. Ps. CXLIII, 15. — 2. Chrysost. hom. xxx in Gen. 5. — 3. 1 Cor., 1, 30. — 4. Luc., XI, 9-10.

fice illustrant Dei providentis consilium, ut precatio sit et indigentiae nostrae interpres et eorum quibus indigeamus certa conciliatrix. Quo vero maiestati Patris vota nostra accepta grataque fiant, ea Filius cum suo ipsius deprecatoris merito et nomine omnino iubet nos coniungere et exhibere: *Amen amen dico vobis; si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Usque modo non petistis quidquam in nomine meo: petite et accipietis, ut gaudium vestrum sit plenum* (¹). Tum similitudine etiam benevolentiae actuosae, qua sunt animati parentes in liberos, rem confirmans: *Si vos, inquit, quum sitis mali, nostis bona data dare filiis vestris; quanto magis Pater vester de caelo dabit spiritum bonum potentibus se* (²)? Magna procul dubio lectissimorum munierum copia eo *spiritu bono* continetur; atque illa maxime inest arcana vis, de qua Christus ipse commonuit: *Nemo potest venire ad me, nisi Pater qui misit me, traxerit eum* (³). — Tali disciplina instituti, fieri nequaquam potest ut non invitentur, non impellantur animi ad salutarem orandi consuetudinem: nimium vero quantum in id et perseverantia insistent et exardescunt pietate, ubi sese ad exempla Christi contulerint. Qui nihil timens, nulla re egens, quippe Deus, tamen erat pernoctans in oratione (⁴), atque obtulit, *preces supplicationesque... cum clamore valido et lacrimis* (⁵): idque peragens, ita se Patri exhibere voluit precatorem ut meminisset se nostrum esse doctorem, prout ipse sapienter vidit, nationis vestrae ornamentum, venerabilis Beda (⁶). At Christi Domini praeceptionem in hac re et exemplum nihil profecto luculentius comprobat quam supremus ille sermo quem, cruciatibus proximus necique, ad apostolos habuit. In quo, sublatis in caelum oculis, spirante pectore caritatem, Patrem sanctum etiam atque etiam compellavit, id rogans id flagitans, ut arctissima inter alumnos sectatoresque suos coniunctio foret et permaneret in veritate; idque tamquam evidens argumentum legationis suae divinae in oculis gentium patesceret (⁷).

Hoc loco gratissima enimvero obversatur cogitationi uni-

eis qui ipsius nomine exoraverint Patrem

*municen-
tissimum.*

*Non ver-
bis Christi
tantum,
sed et ejus
exemplo
oratio com-
mendatur.*

*Oratio-
nis praec-
ceptum et
exemplum
principue
continentur
sermone
post Coe-
nam habito.
in quo
Christus ut
sui unum
essent Pa-
trem roga-
vit.*

1. *Ioann.*, XVI, 23-24. — 2. *Luc.*, XI, 13. — 3. *Ioann.*, VI, 44. — 4. *Luc.*, VI, 12. — 5. *Hebr.*, V, 7. — 6. *In ev. S. Ioann.*, XVII. — 7. *Ioann.*, XVIII, 21.

14
APRILIS
1895.

tas fidei et voluntatum, cuius gratiâ Redemptor et Magister noster in ea supplicatione ingemebat : quam unitatem, rei quoque civili domi forisque perutilem, haec vel maxime tempora, dissociatis adeo perturbatisque animis, plane deposcunt. Quantum in Nobis fuit, nihil admodum quod Christi exemplum et conscientia officii admoneret, videmur prae-termisse vigilando, hortando, providendo ; Deoque imploratione supplicavimus humili et supplicamus, ut nationes de fide christiana dissentientes pristinam tandem repeatant unitatem. Id proximo tempore non semel affirmateque significavimus, neque uno consilii modo acriores in idem curas conferre instituimus. Quam vero feliciter Nobis beatique, si rationem pastorum principi instanti iam tempore reddituris, id contingat ut de his votis, quae ipso aspirante et ducente aggressi sumus perficere, libamenta ei non exigua fructuum afferamus ! — Per hos autem dies magna cum benevolentia et spe habemus animum ad Anglorum gentem conversum ; in qua intuemur crebriora et manifestiora indicia divinae gratiae, salutariter animos permoventis. Satis enim appetet, ut quotidie offendat non paucos communitatum suarum in rebus maximis vel confusio vel repugnantia ; ut alii videant qua opus sit firmitate adversus novum variumque errorem, in prava naturae et rationis placita abeuntem ; ut augescat hominum numerus religiosorum ac prudentiorum, qui coniunctioni cum Ecclesia catholica instaurandae ex animo multumque studeant. Eloqui vix possumus quam vehementer et haec et similia plura caritatem Christi in Nobis acuant ; quantâque contentione uberioris a Deo gratiae munera devocemus, quae animis ita affectis infusa, in fructus exeant optatissimos. Eos videlicet fructus, ut occurramus omnes in unitatem fidei et agnitionis Filii Dei (1). Solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis : unum corpus et unus spiritus, sicut vocati estis in una spe vocationis vestrae ; unus Dominus, una fides, unum baptisma (2).

Vos igitur omnes, cuiusvis communitatis vel instituti, quotcumque in Anglia estis ad hoc unitatis sanctae pro-

*In hoc
quidem
Pontifex
omnes cu-
ras impen-
dit,*

*spe gaudens
se vita fun-
ctum uberes
sui laboris
fructus Deo
allaturum
esse.*

*Laete re-
colit indi-
cia divinae
gratiae
Anglos ad
unitatem
catholicam
moventis.*

*atque cha-
ritatis suae
sensum
Apostoli
verbis tes-
tatur.*

*Omnes in
Anglia dis-
sidentes*

1. Eph., IV, 13. — 2. Ib., 3-5.

*preces ad
Deum fun-
dant, ut
doctrinae
Christi ve-
ritatem
perspicere
coelesti lu-
mine va-
leant.*

positum revocandi, sermo Noster per amanter appellat. Sinite obtestemur vos per sempiternam salutem per que gloria christiani nominis, ut preces fundere atque vota summo Patri caelesti demisse impenseque facere ne renuatis. Ab ipso, omnis luminis largitore omnisque recte facti suavissimo impulsore, opportuna petere adiumenta contendite, ut liceat vobis doctrinae eius plene dispicere veritatem, eiusdemque misericordiae consilia fidelissime amplecti, augusto nomine interposito et meritis IESU CHRISTI, in quem aspicere oportet auctorem fidei et consummatorem (¹), qui dixit Ecclesiam et seipsum tradidit pro ea, ut illam sanctificaret, ... ut exhiberet ipse sibi gloriosam Ecclesiam (²). —

*Adeo in-
veteratum
dissidium
ut possint
ipsi restin-
guere Do-
minus pro-
videbit, mo-
do sincero
et bono ani-
mo rem ag-
gredian-
tur.*

Difficultates si quae sunt, non sunt tamen eiusmodi ut aut caritatem Nostram apostolicam omnino iis retardari, aut voluntatem vestram deterri oporteat. Esto, quod rerum conversionibus ac diuturnitate ipsa dissidium convaluerit: num idcirco reconciliationis pacisque remedia respuat omnia? Nequaquam ita, si Deo placet. Sunt eventus rerum, non provisione humana tantummodo, sed maxime virtute pietateque divina metiendi. In rebus enim magnis atque arduis, si modo sint sincero et bono animo susceptae, adest homini Deus, cuius providentia ab ipsis inceptorum difficultatibus capit quo magnificentius eluceat. — Ad solarium communis spei haud longe abest ut saeculum condatur tertium decimum, postquam missos ex hac Urbe apostolicos viros, quod initio commemoratum est, gens anglica auspicato exceptit, spretaque vana numinum religione, primitias fidei suae Christo Deo consecravit. Res quidem, si qua unquam fuit, celebratione et gratiis publice digna, quippe quae vobis et magnam beneficiorum copiam et amplitudinem nominis per aetates adduxit. Tali autem ex recordatione memoriae utinam id praecipue bonum sequatur, ut studiosos recti animos cogitatio capiat et aestimatio iusta de fide; quae non alia maioribus illis vestris tradita est, non alia nunc traditur. Nam Iesus Christus heri et hodie, ipse et in saecula, ut Paulus praedicavit apostolus (³); qui per oppor-

*In memo-
riam redu-
cit Ponti-
fex trede-
cim abhinc
saeculis
susceptam
fuisse in
Anglia ca-
tholicam
Fidem, An-
glosque ad-
hortatur ut
eamdem ite-
rum am-
pleteantur.*

tune vos etiam hortatur ut memores sitis patrum vestrorum,
qui vobis locuti sunt verbum Dei; quorum intuentes exitum
conversationis, imitamini fidem (1).

14
APRILIS
1895.

Socios adiutoresque in caussa tanta catholicos Angliae, quorum exploratissima est Nobis fides et pietas, praecipue advocamus. Qui sacrae precationis dignitatem virtutemque frugiferam sedulo apud se perpendentes, nihil dubium quin certare velint ut inde suis omni ope succurrant, eisque et sibi demereantur Dei clementiam. Nam ut quis suâ caussa oret, cogit sane necessitas; ut oret aliorum caussâ, studium hortatur fraternalum: facile autem apparet plus quidem gratiae habituram esse apud Deum precem, non quam transmittat necessitas, sed quam caritas fraternitatis commendet. Id certe christiani ab Ecclesiae usque primordiis alacres praestiterunt. In eo potissimum quod attinet ad fidei donum, praeclera sunt ad imitationem quae antiquitas tradidit; quemadmodum illi cognatis, amicis, principibus, civibus suis inflammato studio postularent a Deo mentem obedientem in christianam fidem (2). — Coniunctâ in re accedit aliud quod Nos habet sollicitos. Est enim compertum Nobis, non deesse istic qui nomen catholicum teneant ii quidem, re vero et professione non ita, ut aequum est, probare current; maxime vero, in amplis primariisque urbibus, ingenti numero esse homines qui religionis christianaæ ne ulla quidem elementa hauserint, quique non modo nullum Deo adhibeant cultum, sed in caeca ignoratione iustitiae bonitatisque eius versentur. In hac item calamitate orandus, exorandus est Deus: velit ille, qui potest unus, aptas curationi monstrare vias, velit eorum animos viresque sustinere qui in ea ipsa caussa iam desudant, velit *mittere operarios in messem suam*.

— Quod Nos deprecandi officium quum in filiis nostris urgemos, eosdem pariter debemus velle admonitos, ut ne quid de se desiderari ullo modo sinant quod impetrationis fructum efficiat, habeantque propemodum sibi quae Corinthiis edixit Apostolus: *Sine offensione estote Iudeis et Gentibus et Ecclesiae Dei* (3). Nam, praeter virtutes animi, quas ipsa precatio in primis postulat, eam comitentur necesse est

Catholi-
cos vero spe-
rat oratu-
ros frater-
na charita-
te pro dissi-
dentibus.

Singula-
rem vim
talis ora-
tionis ostendit,

et anti-
quam me-
morat Chri-
stianorum
consuetudi-
nem pro
altis dona
Dei, praeci-
pus *fidei*,
rogandi.

Orationes
expostulat
et pro iis qui
Deum igno-
rant, licet
sint catho-
lico nomine
ornati.

Fideles
adhortatur
ut virtuti-
bus

et bonis ope-
ribus sese
dedant

1. Ib., 7. 2. — 2. S. Aug., *De dono persev.*, XXIII, 63. — 3. *I Cor.*, v. 32.

*quibus effi-
caciō
eorum fuit
oratio.*

actiones et exempla christianaē professioni consentanea. Integritatis exempla et iustitiae, miserationis in egenos et poenitentiae, concordiae domesticae et verecundiae legum, optimae sunt orantium commendationes. Qui sancte colunt et perficiunt praecepta Christi, eorum scilicet votis divina liberalitas occurrit, secundum illud promissum : *Si manseritis in me et verba mea in vobis manserint, quodcumque volueritis petetis, et fiet vobis* (1). — Id autem est quod in praesentia, consociata Nobiscum prece, singulariter a Deo velitis hortamur, ut detur vobis cives concordes fratresque in complexum perfectae caritatis excipere.

*Implorat
Sanctos
Angliae
patronos.*

*et ante om-
nes sanctissi-
mam Ge-
nitricem
Dei.*

Ad haec, Caelitum sanctorum adiungere iuvat deprecationem cuius efficacitas quantum, hac praesertim in re, emineat, illud Augustini docet de Stephano acute dictum : *Si sanctus Stephanus sic non orasset, Ecclesia Paulum hodie non haberet* (2). Itaque suppliciter imploramus Gregorium, quem suae gentis salutare Apostolum Angli consueverunt ; Augustinum, alumnum et legatum eius, ceterosque, quorum admirabili virtute, admirabilibus factis, ista dilaudata est altrix Sanctorum insula ; singularesque patronos, Petrum Principem apostolorum et Georgium ; ante omnes, sanctissimam Dei Genitricem, quam humano generi Christus ipse e cruce reliquit atque attribuit matrem, cui regnum vestrum, nobilissimo praeconio, tamquam *Dos Mariae*, inde a proavis est dedicatum. Eos cunctos magnis precibus adhibemus apud Deum suffragatores, ut, renovatis temporum optimorum auspiciis, ipse *repleat vos omni gaudio et pace in credendo, ut abundetis in spe et virtute Spiritus sancti* (3).

*Precum
officia ad
Fidei uni-
tatem obli-
nendam
jam insti-
tuta, inpri-
misque Ro-
sarii usum
commendat.*

*Indul-
gentias tri-
buit lu-
crandas.*

Peculiaria vero precum officia quae iam, ad fidei unitatem, statis diebus modisque sunt apud catholicos instituta, ea curandum ut maiore et frequentia et religione celebrentur. In primisque vigeat sancta marialis Rosarii consuetudo, a Nobismetipsis tantopere excitata : eo quidem veluti summa evangelicae doctrinae perapte continetur, ab eoque saluberrimae in populos utilitates perenni cursu fluxerunt. Hoc amplius, ad sacrae indulgentiae beneficia, quae subinde a Decessoribus sunt in eodem genere concessa, unum quod-

1. Ioann., xv, 7. — 2. Serm. in nat. s. Steph. vi, n. 5. — 3. Rom., xv, 13.

dam adiicere placet sponte et auctoritate Nostra. Id est, qui rite precem recitaverint quam huic epistolae subiicimus, indulgentiam singulis, etiam non anglis, dierum trecentorum tribuimus, plenariam praeterea, semel in mense, recitantibus quotidie, consuetisque servatis conditionibus.

Haec omnia augeat expleatque divina obsecratio Christi de unitate; quam hodierna die per sacratissimum Resurrectionis eius mysterium immensa cum fiducia iteramus: *Pater sancte, serva eos in nomine tuo, quos dedisti mihi; ut sint unum, sicut et nos.... Sanctifica eos in veritate: sermo tuus veritas est.... Non pro eis autem rogo tantum, sed et pro eis qui credituri sunt per verbum eorum in me; ut omnes unum sint, sicut tu Pater in me et ego in te, ut et ipsi in nobis unum sint... Ego in eis, et tu in me; ut sint consummati in unum: et cognoscat mundus quia tu me misisti, et dilexisti eos, sicut et me dilexisti* (¹).

14
APRILIS
1895,

*Christi
obsecratio-
nem de uni-
tate iterat,
faustaque
Britanno-
rum genti
adpreca-
tur.*

Iamvero universae Britannorum genti fausta a Deo omnia cupimus et exoptamus: summa vero precamur voluntate, ut quaerentibus regnum Christi et in fidei unitate salutem vota plena eveniant.

Datum Romae apud S. Petrum die XIV Aprilis MDCCXCV,
Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

LEO PP. XIII.

AD SANCTISSIMAM VIRGINEM

Pro anglis fratribus

PRECATIO.

O BEATA Virgo MARIA, Mater Dei, Regina nostra et Mater dulcissima, benigna oculos tuos converte ad Angliam, quae *Dos* tua vocatur, converte ad nos, qui magna in te fiducia confidimus. Per te datus est Christus Salvator mundi, in quo spes nostra consisteret; ab ipso autem tua data es nobis, per quam spes eadem augeretur. Eia igitur,

¹. *Ioann.*, XVII, 11, 17, 20, 21, 23.

ora pro nobis, quos tibi apud Crucem Domini excepisti filios, o per dolens Mater: intercede pro fratribus dissidentibus, ut nobiscum in unico vero Ovili adiungantur summo Pastori, Vicario in terris Filii tui. Pro nobis omnibus deprecare, o Mater piissima, ut per fidem, bonis operibus secundam, mereamur tecum omnes contemplari Deum in caelesti patria et collaudare per saecula. Amen.

EPISTOLA

Ad D. Gherardum van Caloen

DE ORDINE S. BENEDICTI

INSTAURANDO IN BRASILIA.

24
APRILIS
1895.

Gaudet
Pontifex
D. Gherar-
dum van
Caloen, Or-
dinem S.
Benedicti
instauratu-
rum in
Brasilia,
benigne ibi
receptum
fuisse.

Cujus sti-
mulat ani-
mum ut in
coepio per-
gat opere.

opitulante
gente Bel-
gica per pe-
cuniam et
viros labo-
ris socios.

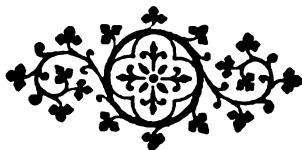
Bencii-
cit.

X quo prium Benedictinae Familiae Beuronensi decretum feliciter suit, nonnullos destinare monachos, qui in Congregationem Brasilicam eiusdem ordinis adlecti, eam pene intermortuam in pristinum decus revocarent, praeclari operis executionem commendatione Nostra urgendam curavimus. Nec plane exigue delectati sumus quod tu, statim ab tuo in Brasiliam adventu, Episcoporum benevolentia ac favore sis usus, ipsum vero Benedictinae Consociationis in Brasilia praesidem, pro ea qua ornatur pietate, amantissimum habueris susceptorumque itinerum comitem operâ simul et consilio perutilem. Accesserunt autem cleri universim populique studia eorumque qui civile regimen obtinent ad praeclarum opus provehendum, unde et utilitates patriae nec exiguum paratur decus. Quod tamen caput est, inde tibi laetari merito licet, quod caritate singulari universa Brasiliae Benedictinorum familia Beuronensem sodalem exceperit. Inchoatum a te opus carere difficultatibus profecto nequam poterat; ast eae maximam partem devictae sunt, opitulante Deo; iamque felicia de exitu ominari datur. Tirocinium Olindae ac Coenobium instituendum placuit, unde, aucto monachorum numero, Brasiliae Coenobiis novus indatur vigor ac splendor pristinus restituatur. Haec omnia ad Nos magna animi Nostri voluptate delata sunt. Quoniam igitur egregio operi perficiendo ampla sunt opus subsidia, maxime autem viri, qui volentes se ipsi dedant, confidimus in Belgica gente, quae largitatis testimonia generosaeque voluntatis constanter exhibuit, minime tibi defuturos qui suppetias eant seu stipe collata seu religiosae vitae instituto suscepto. Interea tibi et universis, qui te favore prosequan-

tur, Apostolicam benedictionem, benevolentiae Nostrae testem, peramanter impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die XXIV Aprilis
MDCCCXCV, Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad Card. Neto, Patriarcham Ulissiponensem,

DE CENTENARIIS SOLEMNIBUS

S. ANTONII.

²
MAII
1895.

Laudibus
ornat Pon-
tis S. An-
tonium.

Jure ipsi
praeparan-
tur cente-
naria so-
lemnia.

multum
quidem rei
religiosae,

ideoque et
civili pro-
futura.

Probat
coetum ca-
tholicorum
ex nationi-
bus univer-
sis Ulissi-
ponem cogi.

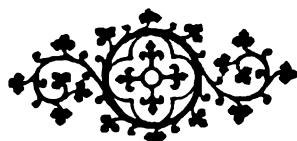
IN viris paeclarissimis, quorum virtute recteque factis egregium decus Lusitaniae partum, merito cum laude maxima censendus est Antonius, patavinus ex loco obitus cognomento dictus. Cuius quum patratorum prodigiorum fama latissime ad omnes populos pervagarit, lusitani nominis gloria ubique percrebuit, primas honoris eius ferente Ulissipone, quae hominem sanctissimum suis civibus adnumerat. Hinc iure statos Praestiti beatissimo honores indicitis, quos, etsi quotannis sollemnes, at placuit modo pietati vestrae celebriores deferre. Evidem iucunda accepimus voluntate quae idcirco parantur sacrae profanaeque laetitia et testimonia; delectatque imprimis ad celebritatis splendorem viros illustres primo resque e nobilitate feminas studium atque operam conferre alacres, non annuentibus modo verum etiam faventibus publicae rei moderatoribus. In hoc tamen nobilissimae gentis ardore id Nos solatur quam maxime, quod religiosae rei provectionem pervideamus, unde paeclara quaeque et felicia vobis ominari datum. Lusitanis enim populis, quod apertissime testatur historia, nil grande nil illustre sine religione actum, eodemque gressu civilia semper crevere commoda quo vitae religionis splendor et observantia. Optimo autem sapientique consilio arbitramur factum quod, in ceteris ad celebritatem augendam statutis, coetum catholicorum ex nationibus universis Ulissiponem cogi decreveritis. Nam praeterquamquod exterorum virorum, qui strenue pro Deo et Ecclesia certant, exempla communicataeque plurimorum sententiae ad excitandos animos conducent magnopere, utilia plane sunt quae agitanda vobis proposuistis: scilicet fidem in animis stabiliendam, catholica instituta seu pueris educandis seu operariis sociandis tuen-

*Prospera
Lusitaniae,
D. Antonio
auspice,
ominatur,
et benedicit.*

dis amplificanda, libertatem Ecclesiae adserendam, obser vantiam erga Christi Vicarium penitus cordibus inserendam. Spe igitur tenemur Antonium, qui Lusitaniam suam dulci caritate complectitur, et deferendos honores acceptum libenter et ad cives suos benigne respectum animos que omnium eo incensurum studio, quo ipse ad catholicae rei tuitionem flagravit. Nos interim, dilekte Fili Noster, ut secunda vobis ac fausta contingant omnia, praesertim autem ad coetus exitum fortunandum, Apostolicam benedictionem, eius benevolentiae testem qua Lusitanos prosequimur, Regi imprimis Fidelissimo cunctaque regiae Familiae, tum sacris Antistitibus cleroque ac populo universo amantissime in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die II Maii MDCCXCV,
Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

LEO PP. XIII.

LITTERAE APOSTOLICAE

QUIBUS APPROBANTUR REGULAE

OBLATARUM SACRI CORDIS JESU.

SICUT eximum decus et ornamentum, ita columen praesidiumque non leve christiana respublica sibi sensit accedere ex iis mulierum sodalitatibus, quae tamquam auxiliariae cohortes, augendae Dei gloriae, curandaeque proximorum saluti, se penitus dediderunt. Itaque Romani Pontifices decessores Nostri, earum semper ut collaudarunt opera, sic instituta probarunt, reique catholicae non parum interesse arbitrati sunt omni ratione providere, ut aucto numero et studio, eiusmodi sodalitates florerent fructusque ederent quotidie ubiores.

Aetate hac nostra, non paucae passim constitutae sunt sociates mulierum, quae quidem ope maiori, quam quae praestari ab iis propter sexus infirmitatem posse videretur, illud efficere et navare contenderunt, ut nimirum inter tantam saeculi mollitiam et corruptelam, apta atque idonea suppeditarentur fidelibus ad salutem adiumenta. In istiusmodi sodalitatum numerum iure meritoque adsciscenda est Congregatio sive pia Unio Oblatarum Sacri Cordis IESU, quae nonnullis abhinc annis erecta in dioecesi Moulinensi, auctore ac fundatrice Ludovica Teresia de Montaignac de Chausance magno animo ac singulari pietate femina, in excolendis ad religionem ac pietatem animis, vigili studio atque operosa sedulitate elaborat. Haec enim Unio Oblatarum Sacri Cordis IESU sororum, simplicibus paupertatis, castitatis atque obedientiae votis adstrictarum, in id potissimum intendit, nimirum ut Sacri Cordis IESU cultus et gloria, uberiora in dies incrementa suscipiat, maiori illud christiana plebs obsequio ac veneratione prosequatur, simulque latae eidem ab impiis iniuriae supplicium votorum ac servida precum communione reparentur. Praeterea ipsae sorores per alias pias mulieres dictae unioni inscriptas, sub titulo « Oblatarum saecularium » inter christianas familias

MAI
1895.

*Sodalita-
tes mulie-
rum glo-
riae Dei
inservien-
tium ac
proximo-
rum saluti
egregie lau-
dat Ponti-
fex.*

*Inter il-
las adscis-
cenda est
Congrega-
tio oblata-
rum SS.
Cordis Jesu
recens fun-
data.*

*Sororum
laudatae
Unionis,*

*necnon
“oblata-
rum saecu-
larium,”*

devotionem Cordis IESU provehere satagunt, atque opera
et "oblata-
rum docen-
tium a SS.
Corde" mu-
nia expo-
nuntur.

In varias
gentes dif-
fusa jam
est congre-
gatio uberes
nacta fru-
ctus.

Quod autem et quantos ipsa pia Unio nacta sit in vinea Domini fructus, ex eo facile coniici potest, quod non longo interiecto annorum spatio, non solum per Galliam fere universam ac Lusitaniam late se propagaverit, sed etiam Europae fines longe sit praetergressa. Sed illam quoque adepta est laudem, quod nempe eximia iam apud omnes opinione floreat, nominatim vero apud non paucos religionis Antistites, qui dictas Oblatas Sacri Cordis IESU sorores egregie demandatum munus obire ac de religione reque christiana mereri verbis amplissimis testati sunt.

Verum cum dicta Societas probe intelligat ex hac Beati Petri Cathedra tamquam ex stirpe ad ramos, ad singulas christianas institutiones principium vitae et viriditatis affluere, per hodiernam ipsius Antistitatem et generalem Moderatricem dilectam in Christo filiam Claram Teresiam de Senilhac, supplices ad Nos litteras dedit, quibus petitur ut quemadmodum ipsam Unionem iam inde ab anno MDCCCLXXXI merito laudis praeconio prosequuti sumus, ac postea anno MDCCCLXXXVIII per decretum Congregationis disceptationibus Episcoporum ac Regularium dirimendis praepositae, die XVI Maii mensis datum approbavimus, ita illius regulas et constitutiones confirmare ac sancire, interposita Apostolica Nostra auctoritate velimus. Nos porro rem omnem perpendendam commisimus VV. FF. NN. S. R. E. Cardinalibus similiter Episcoporum et Regularium negotiis praepositis, qui diligent praehabito examine, memoratae piae Unionis constitutiones ac regulas, utpote proposito Societatis fini idoneas atque accommodatas, per decretum die XXX mensis Aprilis anni vertentis datum, probari posse existimarunt. Quae cum ita sint, Nos tam frugiferae piae Unionis votis libenti quidem animo obsecundantes, omnesque et singulas personas, quibus Nostrae hae Litterae favent, peculiari benevolentia complectentes et a quibusvis excommunicationis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sen-

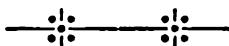
Quam
antea jam
S. Sedes
laudavit et
approbavit,
eius nunc
constitutio-
nes et regu-
las appro-
bat.

tentiis, censuris et poenis, si quas forte incurrerint, huius tantum rei gratia absolventes et absolutas fore censemtes, Apostolica Nostra auctoritate, praesentium vi, conditas pro pia Unione Oblatarum Sacri Cordis IESU Sororum constitutiones, iuxta exhibitum authenticum exemplar, cuius prima verba sunt, gallico idiomate, « Constitutions de la Pieuse Union des Oblates du Sacré-Cœur de JÉSUS — « Première Partie — De la nature de l’Institut; Chapitre 1er, « De la fin de l’Institut etc. » verba postrema vero « les nombreuses aspirantes à ce poste de sacrifice et de dévouement », quodque in Tabulario Secretariae Nostrae Brevis custodiri mandavimus, definitive, salva Ordinariorum iurisdictione, approbamus atque confirmamus, iisdemque potestatis Nostrae Apostolicae robur adiicimus, et eas ab omnibus et singulis personis servari iubemus, quae nunc et in posterum memoratae piae Unioni nomen suum dederint. Decernentes praesentes Litteras firmas, validas et efficaces semper existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis ad quos spectat et pro tempore quomodolibet spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos iudicari et definiri debere, atque irritum esse et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attenari. Non obstantibus Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub anulo Piscatoris die IV Maii MDCCXCV, Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

C. CARD. DE RVGGIERO.

⁴
MAI
1895.

LITTERAE APOSTOLICAE

QUIBUS PECULIARES PRECES

CATHOLICIS COMMENDANTUR

PER SOLEMNIA SACRAE PENTECOSTES.

MAI 1895.

Maxime
in votis est
Ecclesiae et
Pontifici
unitas h-
dei,

qua Dei
gloria et sa-
lus anima-
rum promo-
veatur.

Illam im-
petrare a
Deo stu-
deant om-
nes Fideles
orationibus
suis.

Nullum
vero tempus
aptius ora-
tioni est
quam quo
olim Apo-
stoli cum

PROVIDA matris caritate dignum maxime est votum, quod Ecclesia rite Deo exhibere non cessat, ut populo christiano, quacumque ille patet, *una sit fides mentium et pietas actionum*. Similiter Nos, qui Pastoris divini ut personam in terris gerimus ita studemus animum imitari, idem propositum catholicas inter gentes fovere nullo modo intermisimus, idemque nunc enixius apud gentes eas urgemus, quas Ecclesia ipsa iam diu ad se magno revocat desiderio. Hisce vero consiliis curisque Nostris unde praecipue et auspicia petierimus et incrementa expectemus, non obscurum est apertiusque in dies extat: ab eo nimirum qui *Pater misericordiarum iure optimo* invocatur, et cuius est illustrare mentes benigneque voluntates flectere in salutem. — Nec sane catholici non videre possunt quanta sit susceptarum a Nobis rerum gravitas et praestantia; in eis namque, cum amplificatione divini honoris et christiani nominis gloria, salus plurimorum vertitur sempiterna. Quae ipsi si probe religioseque, ut aequum est, considerent, acriorem profecto sentient animis vim flammatumque supernae caritatis, nihil quidquam Dei gratia recusantis, nihil non ententis pro fratribus. Ita fiet, quod magnopere optamus, ut Nobiscum illi coniungant alacres non modo secundi exitus fiduciam, sed omnem etiam quam possint opem; eam in primis quam humiles sanctaeque preces a Deo conciliant. — Cuiusmodi officio pietatis nullum videtur accommodatius esse tempus, quam quo olim Apostoli, post Domini ascensum in caelum, simul constituerunt perseverantes unanimiter in oratione cum... *Maria Matre Iesu* ⁽¹⁾, promissam expectantes virtutem ex alto

omniumque dona charismatum. In eo nempe Caenaculo augusto ex eoque Paracliti illabentis mysterio, Ecclesia, quae iam a Christo concepta, ipso moriente prodierat, tunc feliciter, quodam veluti afflatu divinitus accedente, suum coepit obire munus per gentes omnes, in unam fidem novitatemque christianaee vitae adducendas. Brevique tempore fructus consecuti sunt uberes et insignes; in quibus ea voluntatum summa coniunctio, nunquam satis ad imitationis laudem proposita: *Multitudinis credentium erat cor unum et anima una* (¹).

*Maria in
Coenaculo
orantes con-
stiterunt,
coepitaque
sunt gentes
ab Ecclesia
in unam
Christi Fi-
dem addu-
ci.*

Ob eam Nos caussam censuimus catholicorum pietatem hortatu atque invitatione excitare, ut per exempla Virginis Matris et Apostolorum sanctorum, proximis novendialibus ad sacrae Pentecostes sollemnia, Deum velint uno animo et singulari studio adprecari, illa instantes obsecratione: *Emitte Spiritum tuum, et creabuntur: et renovabis faciem terrae.* — Maxima enimvero ac saluberrima bona ex eo sperare licet, qui Spiritus est veritatis, arcana Dei sacris in Litteris elocutus, Ecclesiamque perpetuâ praesentia confirmans; ex quo, vivo sanctitatis fonte, regeneratae animae in divinam adoptionem filiorum, mire ad aeterna augentur et perficiuntur. Siquidem ex multiformi Spiritus gratia divinum in eas lumen et ardor, sanatio et robur, levamen et requies, omnisque prosequenda bonitatis animus, sancteque factorum secunditas perenni munere derivantur. Idem denique Spiritus virtute sua in Ecclesia sic agit, ut mystici huius corporis quemadmodum *caput* est Christus, ita ipsem *cor* apta possit similitudine appellari: nam *cor* habet quamdam influentiam occultam; et ideo cordi comparatur Spiritus Sanctus qui invisibiliter Ecclesiam vivificat et unit (²). — Quoniam ille igitur omnino *Caritas* est eique opera amoris insigniter tribuuntur, valde idcirco sperandum, fore per ipsum ut, evagante spiritu erroris et nequitiae cohibito, arctior fiat quae decet Ecclesiae filios vigeatque consensio et societas animorum. Qui quidem, secundum admonitionem Apostoli, nihil per contentionem agant, idem

*Catholici
per hos dies
Spiritum
Sanctum
invocent.*

*Spiritum
veritatis,*

*fontem
sanctitatis,*

*cor Eccle-
sie,*

*per quem,
quum sit
Charitas.
fore sperat
Pontifex ut
arctius Fi-
deles in
charitate
jungantur.*

Concordia Catholicorum et preces multum ad dissidentium reconciliationem sunt profuturae.

sapiant, eamdem habeant caritatem unanimes (¹); atque ita Nostrum explentes gaudium, civitatem quoque incolumentem florentemque non uno nomine efficiant. Ex hoc autem catholicorum inter se christianaee concordiae specimine, ex hac impensa divini exorandi Paracliti religione, eo sperandum est vel maxime de reconciliatione quam instituimus dissidentium fratrum provehenda; ut idem illi velint in semetipsis sentire *quod et in Christo Iesu* (²), eiusdem nobiscum fidei atque spei aliquando compotes, vinculis coniuncti optatissimis perfectae caritatis. — At vero, praeter bona emolumenta quibus fideles, quotquot hortationi Nostrae libentes responderint, talem pietatis fraternique amoris solertia certe a Deo cumulatam habebunt, placet Nobis praemia sacrae indulgentiae ex thesauro Ecclesiae addere et largiri.

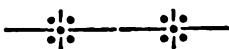
Variis indulgentiis, in posteros annos valituris, preces indeictae aungentur.

Itaque omnibus qui novem continuis diebus ante Pentecostem quotidie preces aliquas peculiares ad Spiritum Sanctum, publice vel privatim, pie fecerint, concedimus in singulos eos dies indulgentiam septem annorum totidemque quadragenarum; plenariam autem in uno quolibet eorumdem dierum vel festo ipso die pentecostes vel quolibet ex octo insequentibus, modo rite confessione abluti sacrâque communione refecti ad mentem Nostram, quam supra significavimus, supplicaverint Deo. Hoc praeterea tribuimus, ut si qui easdem precum conditiones iterum pro pietate sua praestent per octo dies a Pentecoste proximos, ipsis liceat utramque consequi iterum indulgentiam. Quae beneficia etiam animabus piis igni purgatorio addictis converti ad suffragium posse, atque in posteros item annos esse valitura, auctoritate Nostra decernimus atque edicimus; iis ceterum salvis quaecumque de more sunt ac iure servanda.

Datum Romae apud S. Petrum sub anulo Piscatoris die V Maii MDCCCXCV, Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

C. CARD. DE RVGGIERO.

1. *Philipp.*, II, 2, 3. — 2. *Ib.*, 5.

LITTERAE APOSTOLICAE

DE SAECULARIBUS SOLEMNIIS

S. PHILIPPI NERII.

8
MAI
1895.

Laetatur
Pontifex de
saeculari-
bus sole-
niis S. Phi-
lippi Nerii
brevi cele-
brandis,

QUUM in honorem sancti Philippi Nerii hoc anno,
die vigesima sexta vertentis Maii mensis, elapso
trium saeculorum spatio, a beatissimo eius
exitu, sollemnia sint peragenda sacra, nuntiatum
Nobis est, ex faustitate auspicatissimi huius eventus sin-
gulari pietatis studio exarsisse fidelium omnium, ac potis-
simum Romanorum animos, quibus optima sane huiusmodi
occasio visa, ut suam in Apostolum Almae Urbis volunta-
tem observantiamque multiplici significatione testarentur.
Nos autem, quibus tam gravibus Ecclesiae temporibus
nihil antiquius est ac suavius, quam ut religionis amor magis
ac magis in populo excitetur, periucundo laetitiae sensu
affecti sumus, cum haec novimus; ac, Deo opitulante, sol-
lemnia ista sacra non vacua spirituali fructu christianis
hominibus futura confidimus. Quum enim singulares sancti
Philippi Nerii virtutes mente repetimus, iucunda sane recor-
datio mulcet animum, atque ad Dei amorem impellit oble-
ctat. Coniuncta cum innocentia vitae doctrina, flagrans
provehendae fidei zelus, effusa in egenos caritas, omnes in
inclito viro praestantissimae laudes mirandum in modum
enituerunt, qui et e suggesto et in exedra piaculari et in
publicis concionibus, et monitis privatis, innumeros homines
est ad virtutis semitam revocare nisus, et in nosocomiis, in
carceribus, in templis ac per compita passim exhibuit apo-
stolatus sui testimonia. Etsi cum eruditis viris, temporis
sui primis, uteretur familiariter, humilitatis tamen amore
ductus, stultitiam Crucis amplexus, et mundi caduca despi-
ciens, inter pauperes stipem quaeritantes, interque egenos
ad Petri limina peregrinantes, operosa caritate diversaba-
tur. Congregatio Presbyterorum saecularium ab Oratorio,
tot tantisque nominibus optime de re christiana merita, et
quae fundatoris vestigiis insistens in piam potissimum iuve-

ipsumque
laudat vir-
tutibus et
doctrina
insignem;

cujus insi-
stitvestigiis
Congrega-
tio ab ipso
fundata.

num institutionem intendit, ipso gaudet auctore Philipo, qui primus romanos adolescentes ad septem maiores Urbis Basilicas devota ac frugifera peregrinatione invisendas adduxit. Probe etiam noscens plurimum ad excitandos ad

*De pietate
te promova per
cantum,*

*de prisco-
rum Marty-
rum cultu.
de re histo-
rica,*

*de Urbe
Philippus
bene meri-
tus est.*

*Impertit
Pontifex
Indulgen-
tias hisce
saeculari-
bus festis
lucrandas.*

pietatem animos sacros concentus posse, primus ea carmina, quae sunt in posterum Oratoria vocata, curavit conscribenda, ut cum poësi sociata musicae mentes fidelium flecteret ad virtutem. Quin imo prisca christianorum Martyrum hypogea, vetustate fatiscentia ac nene obliterata celebravit, ac doctissimum Caesarem S. R. E. Cardinalem Baronium, ad immane Annalium Ecclesiasticorum onus exarandum, hortationibus suis impulit. Denique quid Philipo debeat Roma quis ignorat? Extat erectum pro peregrinis et convalescentibus excipiendi hospitium, quod, quasi instituta pro caritatis exercitatione palaestra, Urbis Apostolum seris nepotibus memorat; superest in romana plebe popularis Sancti recordatio, et quae loca vivens sanctimoniae suae praesentia cives adhuc et advenae venerabundi celebrant.

Idcirco quum admotae nuper Nobis sint preces a dilecto filio Ioanne Carolo Scaramucci, Praeposito Congregationi Presbyterorum saecularium ab Oratorio, ut in ubiorem animarum fructum, caelestibus Ecclesiae thesauris centenariam hanc sancti Philippi Nerii sollemnitatem, propediem tum in hac alma Urbe, tum in universo catholico orbe celebrandam ditare ac decorare velimus, Nos piis hisce votis benigne annuendum existimavimus. Quamobrem de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri et Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus et singulis utriusque sexus Christifidelibus qui triduanis quotidie, vel quinquies saltem novendialibus supplicationibus, quae habendae sunt ante centenaria huiusmodi sollemnia, diebus a respectivo loci Ordinario designandis, intererint, et vel ipso die festo, vel uno e dictis tribus aut novem antecedentibus immediate diebus, ad cuiusque arbitrium eligendo, vere poenitentes et confessi ac Sacra Communione refecti, quamlibet ecclesiam vel publicum oratorium, ubi sancti Philippi festum celebrabitur, devote visitaverint, ibique pro christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, pecca-

8
MAI.
1895.

torum conversione, ac sanctae Matris Ecclesiae exaltatione
pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium pecca-
torum suorum indulgentiam et remissionem, quam etiam
animabus Christifidelium, quae Deo in caritate coniunctae
ab hac luce migraverint, per modum suffragii applicare
possint, misericorditer in Domino concedimus atque elar-
gimur. Iis vero fidelibus, qui sollemnibus festis in hac alma
Urbe, vigesima sexta mensis vertentis die habendis adsti-
terint, concedimus ut praeter antecedentes dictam celebri-
tatem, ut supra, dies, etiam in sequenti octiduo, scilicet ad
secundam usque proximi Iunii mensis diem, plenariam
similem indulgentiam lucrari licite, servatis servandis, pos-
sint ac valeant. Contrariis quibuscumque non obstantibus.
Praesentibus unice tantum valituris. Volumus autem, ut
praesentium litterarum transumptis seu exemplis etiam
impressis, manu alicuius Notarii publici subscriptis, et sigillo
personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis,
eadem prorsus adhibeatur fides, quae adhiberetur ipsis
praeentibus, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae apud S. Petrum sub anulo Piscatoris
die VIII Maii MDCCCXCV, Pontificatus Nostri anno decimo
octavo.

C. CARD. DE RVGGIERO.

EPISTOLA

Ad cardinalem Parocchi

DE COMITIIS POLITICIS A CATHOLICIS

IN ITALIA VITANDIS.

Signor Cardinale,

14
MAI
1895.

Decre-
tum de co-
mitiis poli-
ticis vi-
tandis, jus-
su Pii IX
editum, cum
haud recte
nonnulli
interpreta-
rentur, ex-
plicatum
postea fuit.

Catholi-
cisc, et si co-
mitiis ad-
ministra-
tiones spe-
ctantibus
laudabili-
ter inter-
sunt, vi-
tanda esse
comitia po-
litica saepe
Pontifex
edixit,
eamque sen-
tentiam,
quum non-
nulli con-
nentur in-
fringere.

propriam
manifesta-
ri ipsi vi-
sum est.

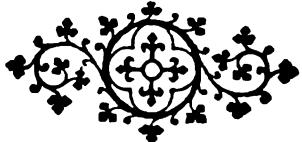
QUALE debba essere il contegno dei cattolici italiani circa il concorrere alle elezioni politiche, fu già dichiarato dall'Autorità Pontificia e confermato più volte. È nota la Circolare che, per ordine del Nostro Predecessore Pio IX di s. m., la Sacra Penitenzieria indirizzò ai Vescovi, notificando che il prender parte a tali elezioni *attentis omnibus circumstantiis, non expedit.* — E poichè quella decisione da non pochi traevasi ad altro senso, un Decreto del S. Offizio di 30 Giugno 1886, con Nostra approvazione, aggiungeva che il *Non expedit prohibitionem importat*; facendosi così manifesto il dovere pei cattolici di astenersene. Noi stessi di poi a viva voce ripetemmo che quanto il concorso dei cattolici alle elezioni amministrative è lodevole e più che mai da promuoversi, altrettanto è da evitare nelle politiche, siccome non espediente *per ragioni di ordine altissimo*; non ultima delle quali sta nella condizione stessa di cose che si è fatta al Pontefice, la quale non può certo rispondere alla piena libertà e indipendenza propria del suo Apostolico ministero. — Con tutto ciò troppo bene siamo consapevoli come si venga continuando a discutere sulle intenzioni Nostre, a togliere peso alle Nostre parole, ad eludere ancora e fare eludere le disposizioni Pontificie. Appunto con ogni argomento ed arte si tenta far credere che siano intervenuti per parte Nostra certi temperamenti, onde sia oggimai consentito ai cattolici il concorso a quelle elezioni. — Noi dunque, Signor Cardinale, riputiamo opportuno di pubblicamente dichiarare che nulla si è da Noi immutato delle

sudette disposizioni, e che perciò raccomandiamo a quanti sono veramente cattolici di volere acquetarsi ad esse e conformarsi con docile ossequio.

Intanto, a pegno della Nostra particolare benevolenza, impartiamo di tutto cuore a lei, Signor Cardinale, l'Apostolica benedizione.

Dal Vaticano il 14 Maggio 1895.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad Georgium Ebed Iesu Khayyath,

patriarcham Babylonensem,

et ad omnes episcopos chaldaici ritus

DE REBUS ECCLESIAE CHALDAICAE.

20
MAI
1895.

Benevolentissimum erga Orientales animum testatus Pontifex,

memorat se electionem novi Patriarchae Babylonensis, chaldaici ritus,

confirmasse,

Vicarium que ad ipsum deputasse in adjutorium.

Ob impensam qua urgemur erga omnes ac praesertim Orientales Ecclesias voluntatem, nihil profecto Nobis fuisse optatius, quam et cum Patriarcha vestro coram communicare consilia, quum non ita pridem ceteros in Urbem advocare placuit ad deliberandum de disciplina Orientalium conservanda et tuenda; ast quum interea temporis Patriarchalis Ecclesia vestra suo mansisset vidiuata Pastore ob interitum b. m. Venerabilis Fratris Nostri Petri Eliae Abolionam, voti compotes fieri haud potuimus. Pergratae porro Nobis fuerunt, Venerabiles Fratres, obsequentissimae vestrae litterae, datae die XXXI mensis Octobris superioris anni, quibus nuntiasti, vos in templum Beatae Mariae Virginis prope pagum Alkosch ad synodum rite congregatos, praeside dilecto filio Nostro Henrico Archiepiscopo Babylonensi Latinorum et in Mesopotamia Nostro et Sedis Apostolicae Delegato, maxima animorum caritate ac consensione, cunctis suffragiis elegisse Patriarcham Venerabilem Fratrem Georgium Ebed-Iesum Khayyath Archiepiscopum Amidensem seu Diarbekiriensem Chaldaeorum, simulque postulantis ut electionem confirmare sacrique Pallii, in quo est plenitudo pontificalis officii, honorem electo tribuere auctoritate Apostolica vellemus. Petitioni huic vestrae, Venerabiles Fratres, libenti animo iam satisfecimus in Consistorio habito die XVIII mensis Martii proxime elapsi; datusque sub anulo Piscatoris Apostolicis Litteris, die XXII insequentis mensis Aprilis, et alteri vestrae annuimus postulationi de deputando qua Vicario, in eiusdem Patriarchae adjutorium et levamen, Venerabili Fratre Iosepho Elia Khayyath

Episcopo Amadiensi Chaldaeorum, quem a vinculo quo tenebatur absolutum, ad Nisibenam titularem Ecclesiam iisdem Apostolicis Litteris transtulimus. — Insuper votis vestris, synodalibus panditis in actis, benigne subscribentes, similibus nostris Apostolicis Litteris vacanti Amadiensi Ecclesiae Akrensem accessorie, perpetuum in modum, univimus, illique Venerabilem Fratrem Ioannem Sahar seu Fat-Allah hodiernum Akrensem praesulem in Episcopum praefecimus et Pastorem, mandantes ut ex nunc Amadiensis Episcopus etiam Akrensis Ecclesiae titulum retineat, Amadiensi titulo coniungendum. — Hisce peractis, superest ut vobis gratulemur, Venerabiles Fratres, de incoepitis studiis huic Apostolicae Sedi subiiciendis pro chaldaici Missalis recognitione, nec non de opportunis decretis ad humilitatem clericorum fovendam, synodaliter editis; humilitas enim obedientiam et unitatem spiritus parit in vinculo pacis, et disciplinae ordinem roborat; quam quidem ecclesiasticam disciplinam, ubi rite fuerit instituta, optime nostis esse firmissimum verae fidei praesidium et propugnaculum, quumque sacro cohaereat dogmati, ad eiusdem puritatem conservandam tuendamque maxime conducere, et idcirco schismaticis ad unitatem revocandis plurimum prodesse. — Insuper grati animi Nostri sensus vobis omnibus profitemur, Venerabiles Fratres, ob singularis vestrae erga Nos et hanc Beati Petri Cathedram, unde vigor et unitas sacerdotalis est orta, pietatis, amoris et obedientiae significationes. Hanc vestrum omnium observantiam non solum a praefatis litteris didicimus, verum etiam memorati Venerabilis Fratris Nostri Henrici scripto testimonio confirmatam habemus, qui Sacrae Congregationi de Propaganda Fide retulit vestrum omnium erga Nos studium, vestram pro Nobis aemulationem, nec non peculiarem sollicitudinem qua erga ipsum usi fuistis, ut supremam Delegantis dignitatem in eius persona debito honore prosequeremini. — Confidimus autem vos nil intentatum relicturos ut clerici et fideles cuiusque vestrum curae commissi arctius in dies huic Beati Petri Cathedrae adhaereant, ita ut exemplo sint apud omnes gentes quae in circuitu sunt, et memoretur cum laude nomen

ac Amadiensi Ecclesiae universis Akrensem.

Gratulatur Episcopis de studiis initis pro chaldaici Missalis recognitione, nec non de synodalibus decretis humilitatem Clericorum spectantibus.

Laudat illos S. Sedis observantissimos,

atque hor-tatur ut arctius in dies Clericos et fideles adstrin-gant B. Petri Cathe-drae.

*Nestoria-
nosque re-
ducant ad
catholicam
Unitatem.*

*Benedi-
cit.*

eorum per Ecclesias ; neque ullimode dubitamus, quin omnem operam daturi sitis, ut errantes fratres, nestorianae videlicet haeresis sectatores, ad unitatem fidei et catholicae Ecclesiae sinum reducantur : quod quidem ut quantocius fiat, in humilitate cordis Nostri Deum enixe adprecamur. — Hac denique occasione quam libentissime utimur, ut praecipuam, qua vos in Domino complectimur, benevolentiam testemur et confirmemus, omnium caelestium gratiarum plenitudinem a divina benignitate vobis adprecantes ex corde; quarum auspicem esse cupimus Apostolicam benedictionem, quam vobis, Venerabiles Fratres, omnibusque clericis laicisque fidelibus cuiusque vestrum curae commissis peramanter impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die xx Maii MDCCCXCV,
Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA APOSTOLICA

Ad Coptos.

DE CHRISTIANA UNITATE.

UNITATIS christianaee propositum, instaurandae per Orientem vel affirmandae, vix Nos, Patriarchis illarum gentium in consilium accitis, aggressi eramus, quum ab isto catholicorum Clero acceperimus litteras obsequio in Nos et obsecratione refertas. Eas paulo post alterae subsecutae sunt, similem filiorum pietatem spirantes similiterque supplices, ab optimatibus nationis vestrae communiter datae: quae pariter atque illae tam acciderunt iucundae ut intimam erga vos animi caritatem permoverint. Hoc autem eo vel magis factum, quia ex utrisque luculenter testatum vidimus singulare, quo ardetis, studium reconciliationis salutisque iuvandae vestrorum civium, quos a gratia sua iam pridem Apostolica Sedes dolet seiunctos. Dignus plane est professione catholica animus iste vester, dignus vera Christi fraternitate. Neque Nos cunctati profecto sumus ad postulata quae detulistis peculiares quasdam cogitationes convertere; describere tamen ad vos consulto in hoc tempus distulimus. Visum est enim rationibus vestris id fore utilius, si mentem Nostram pleniore licuisset modo patefacere, simulque cum quaesito paternae curae solatio, nonnihil vobis hortationis apostolicae impertire.

Inclitae ecclesiae gentique vestrae maxima Nos benevolentia, nec vos opinio fallit, omnino favemus, nihil habentes potius, quam ut afflictas eius res praesenti ope erigamus. — Siquidem, a religionis inde primordiis, arctissima et praeclara necessitudinis vincula intercesserunt Romanam inter et Alexandrinam ecclesiam. Hanc ipse apostolorum Princeps per Marcum discipulum et interpretem suum condendam regendamque curavit, futuram non uno nomine eximiam. Nec quisquam ignorat quam digne eam tenuerint

JUNII
1895.

*Additas
a Coptis
catholicis
acceptas literas*

*scribentes
Pontifex,*

*suam in
Coptorum
gentem be-
nevolen-
tiam testa-
tur.*

*Initia ex
ponit eccl-
esiae Ale-
xandrinae*

*quam qui-
dem viri.*

sanctimonia et sapientia insignes.

necnon schola philosophiae celeberrima, et Eremitarum virtutes illustraverunt.

Memorat unitatem postea disruptam,

ab Eugenio IV instauratam, iterumque disruptam, nihil tamen mutata Romano-rum Pontificum in discordes filios benevolentia.

Exponit a se ipso de Coptorum gente susceptas curas:

alumnos Societatis Iesu

viri sanctimonia et sapientia insignes, in his Dionysius, Petrus martyr, Athanasius, Cyrilus; qui, ex praeconio sancti Caelestini I, semper defensores catholici dogmatis extiterunt (¹), et quorum summa cum Pontifice romano consensio auctoritatisque eius par observantia multis factis elucet. Fuit etiam apud cathedram Marci schola electae doctrinae late nobilissima; in qua iam tum patuit quid disciplinae humanae utiliter possint ad veritatem divinam sive illustrandam sive tuendam, prudenti iudicio advocatae. Sed clarior praeterea laus ecclesiae vestrae, specimina excellentes virtutis protulisse; in omnemque posteritatem manabit eorum memoria qui desertas Aegypti solitudines in domicilia evangelicae perfectionis, magni Antonii instituto admirabili, commutarunt. — Infesta catholicae unitati successere tempora, eaque diu Alexandrinae quoque ecclesiae calamitosa: non defuere tamen ex ipsa qui argumenta ederent non obscura pristinae repetendae romanae fidei et communionis. Illud quidem commemorabile sub exitum magni Concilii Florentini, quum Eugenius IV successor Noster, splendidâ Coptorum atque Aethiopum legatione admissa, Alexandrinam sedem addictasque gentes Sedi Apostolicae reconciliavit, magnâ Ecclesiae laetitia. Atque utinam integra apud eas omnes permansisset concordia pacta, neque alienationis caussae rursus acerbae incidissent. Nihilo tamen minus eodem providentiae caritatisque studio romani Pontifices in discordes filios constiterunt affecti: vosque ipsi nomina potissimum Pii IV, Gregorii XIII, Innocentii XI et XII, Clementis XI itemque XII, Benedicti XIV, Pii VII, in litteris vestris recoluitis grato animo et memori.

Ad Nos quod attinet, iucundum enimvero est, penitus vobis haerere in animis, ut religiose declarastis, eas de rebus vestris curas quas ab initio pontificatus suscepimus, multoque est iucundius nosse quam fideli eisdem curis voluntate et opera respondere nitamini. Id enim in primis est a Nobis consultum, ut aptum haberetis praesidium ab Alumnis Societatis Iesu: qui vobis adsunt quum sacrarum expeditionum muneribus, tum puerilis aetatis institutione, in eoque

praecipue ut bonae indolis adolescentes rite ad clericatum educant. Mandatu pariter Nostro, istuc deinde advecti sunt Missionales Africani Lugdunenses, homines apostolici, qui adhuc apud vos, in inferiore praesertim Aegypto, versantur. Egregiam autem eorum operam largeque fructuosam aequum est vos, ut facitis, collaudare, atque ex eo de resurgentis ecclesiae vestrae gloria, in tempus haud ita longinquum, optime augurari. Id ipsum adeo Nostram auget expectationem acutique instantiam, ut nuper etiam aliquid rogationi vestrae concedendum libentissime censuerimus. Episcopum namque habetis a Nobis datum, popularem vestrum; virum, ut aetate, sic doctrina florentem, consilio, exemplo; qui nullis profecto nec vigiliis nec laboribus parcet in vestram omnium salutem. Nobisque laetabilis vere fuit ampla ea significatio honoris, qua ipsum, prout novissimae nunciaverunt litterae vestrae, uno vos animo auspicantem dignitatis munia excepistis, debitae simul obtemperationis partes sancte polliciti. — Sed plura deinceps et maiora posse Nos efficere caussâ vestra, valde confidimus, favente Deo vobisque omni conspirantibus ope et pietate. Atque id vos primum curare studiosissime oportet, quemadmodum *depositum fidei* caute inviolateque custodiatis: nec enim vos fugit de bono agi omnium praestantissimo, eoque malis artibus fallaciisque quorumdam hominum istuc peregre commeantium nimis multum obnoxio. Et quoniam ad rectam fidei custodiam plurimum sane interest quali disciplinae ratione animi a teneris imbuantur, eam idcirco velle ab omni erroris periculo in colum, atque adeo ministram religionis et probitatis, scholis multiplicatis optimis, enixe contendite. Qua in re tam gravi, a Nobis etiam bona vos habere volumus adiumenta. — Ista vero, quae commendavimus, non ita, ut opus est, benevertent, nisi accesserint christianae virtutis pietatisque exercitationes, ab illis maxime qui maiores natu, qui loco clariores: proinde agite, huc etiam pro virili parte alacriorem diligentiam conferte in omni opere bono fructificantes, et crescentes in scientia Dei (¹). Sacerdotum quidem copia, pro locorum atque hominum

"
IUNII
1895.

atque Mis-
sionales
Africanos
Lugdunen-
ses ad illam
missos,

et Episco-
pum ex Cöp-
tis assump-
tum.

*Ad plura
paratus in
gentis salu-
tem, hortar-
tur Coptos
catholicos
ut conspi-
rent secum,*

*multumque
Sacerdotes,*

opportunitatibus, in desiderio est: attamen in hanc spem nonnulli ex vestra ipsa iuventute iam probe succrescunt. Qui si utrâque ornentur laude et doctrinae sanae et vitae integerrimae, si religionis catholicae ardore et vera caritate patriae ducantur, laeta sane erunt vobis incrementa allaturi, ac subinde laetiora, aliis pluribus ad sacerdotium incitatis exemplo.

*et sacras
Virgines
rei religio-
sae profutu-
ros confidit.*

Neque id minus curandum sperandumque est de virginibus sacris, educationi deditis puellari; quae floreant in tutela Catharinae vestrae, sapientis virginis et invictae.— Unum videtur reliquum, in quo vos peramanter hortemur; hoc est ut animorum coniunctionem diligere atque colere ne cassetis. Et clerici inter se et inter se laici homines quantâ maxima fieri possit sentiendi agendique convenienter similitudine: utrumque vero ordinem copulatum et obstrictum teneat *vinculum perfectionis*, caritas Christi.

*allata prie-
clara B.
Cyrilli co-
hortatione:*

Quae documenta ut eo amplius in animis valeant, libet compellare vos eodem pastorali studio quo maiores vestros beatus Cyrillus e patriarchali throno alloquebatur (¹): *Imitemur, dilectissimi et caelestis vocationis participes, imitemur, pro sua cuiusque facultate, ducem nostrae salutis et consummatorem IESUM. Amplectamur eam, quae in altum evehit, animi demissionem, et caritatem, quae nos Deo coniungit, et erga divina mysteria sinceram fidem. Divisionem fugite, vitate discordiam..., mutua vos caritate fovete; Christum audite edicentem: In hoc cognoscent omnes quia discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem* (²). — Inter multiplices autem fructus eiusdem concordissimae caritatis, singularis quidam inest in eo, quod vestri qui de religione dissident cives, tali exemplo commoti, propensius adducantur ut catholicam vobiscum communionem expetant et requirant. Cuius rei eventum quum merito vos tantopere exoptetis, eumdem ipsi urgeatis velimus, et apud eos omnibus christianaे humanitatis officiis, et sanctis apud Deum precibus; id quod a Nobis vel proxime est catholicis universis indictum.

*cujus qui-
dem concor-
diae exem-
plum oppor-
tunissi-
mum ducit
reconciliandi Ec-
clesiae dis-
sidentibus.*

Hoc loco sentit maxime animus ac testari gestit sollicitae caritatis vim, qua vos, quotquot optico estis ritu a Nobis

*Hos jam
ad commu-
nionem ca-*

1. Hom., in mysticam Caenam, x ex diversis, c. ult. — 2. Ioann., XIII, 35.

disiuncti, vos ad unum omnes, prosequimur cupimusque *in visceribus IESU CHRISTI* (¹). Sinite, fratres et filios dulci vos desiderio appellemus; sinite alamus spem quam de reditu vestro non tenuem exhibitis. Comperta quippe est vestra in Nos ac nostros benevolens gratia; aequa ac mens pia, qua factum commiserantes patrum, tempora illa, sanctitatis secunda et gloriae, saepius revocatis. Idque fiduciam addit quod complures ad hanc Petri Cathedram, tamquam ad arcem veritatis et salutis persugium, non sine ardore respicitis, nihil fere iam dubitantes ad optima erga ipsam consilia inclinare. — Consilia eiusmodi, rectis animis auctore divino Spiritu injecta, ut studiose Nos complexi antehac sumus, sic incensa magis magisque voluntate complectimur, Deoque misericordi votis maximis commendamus. Quidquid autem possit ex Nobismetipsis ad ea perficienda conducere, id Nos, certissimum habetote, non modo nulla in parte desiderari patiemur, sed ultiro abundeque pro conscientiae officio praestabimus. Nempe plenam prudentiae et benignitatis rationem quam in eadem re adhibuit Benedictus XIV, decessor illustris beneque de natione vestra promeritus, deliberatum Nobis est imitari; qui multa peropportune constituit, auctoritatem temperans indulgentia. *Ex hac porro indulgentia*, similiter Nos ut est ille professus, *uberem in dies spiritualium gaudiorum messem expectamus*, *lucrum scilicet animarum ad gremium Ecclesiae redeuntium*: *probe enim intelligent, Nos pastoris Iesu Christi vicem in terris tenentes, tantum quaerere et salvum velle quod perierat*; *ovesque inventas, non virga timoris, sed officio caritatis ad ovile congregare* (²). — Cor Nostrum ita patet ad vos: et quoniam alia nulla Nos movet ad hortandum caussa, nisi caritas CHRISTI IESU, in suam vos hereditatem vocantis, eadem vos ad respondendum moveat impellatque obsecramus.

Quae quum ita sint, si unitatis catholicae studia tota Aegypto quotidie invalescant, quique coepere boni fructus, uberioris consequantur, tum vero poterit Alexandrina ecclesia, quod vos percupere significastis, ad praestantiam vete-

II
IUNII
1895.

tholicam
enixe ad-
hortatur.

Ad om-
nia quae
proficiant
ad eam,
Pontifex
paratus est,

exemplu
Benedicti
XIV, de
Coptis opti-
me meriti,

cujus usur-
pat verba
charitatis
plena.

Ecclesiae
Alexandri-
nae faustis-
sima omni-
natur, si
fuerit Ro-
manae

^{1.} *Philipp.*, 1, 8. — ^{2.} *Pastoralis Instr. ad Coptos, Eo quamvis tempore, an. MDCCXLV.*

*iterum jun-
cta:*

*auspices
adstant
Sancti, Ae-
gypti olim
incolae,*

*et ipsa SA-
CRA FAMI-
LIA.*

ris prosperitatis fidenter niti; poterit iusta sibi et beneficia et ornamenta a romana Ecclesia, matre nunquam non amantissima, expectare.—Auspicia fauste emergentia benigne foveat Sanctorum praeclara cohors quos in caelum Aegyptus transmisit, beatissimusque Petrus atque carissimus ei Marcus, vestrae auctores iidemque patroni ecclesiae; maxime vero sanctissima Virgo MARIA, cui decus divinae matris Cyrillus idem constantia mirifica asseruit.

Illud est denique exorandum, ut ipsa FAMILIA SACRA quae divino iussu regionem istam profuga invisit beavitque hospitem, atque in proavis illis vestris semina prima indidit caelestis doctrinae et gratiae, ea vos salutariter respiciat singulos universos, muneribusque priscae pietatis cumulatissime donet.

Datum Romae apud S. Petrum die XI Iunii MDCCCXCV,
Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad Ignatium Benham Benni,
patriarcham antiochenum Syrorum

DE RECONCILIATIONE DISSIDENTIUM.

UUM nuper litteras ad Nos dederis amoris et obse-
qui populorum Orientalium erga Nos et hanc
Apostolicam Sedem nuncias ac testes, officio
functus es valde Nobis grato et consolationis
secundo. Spem Nobis sane optimam faciunt quod, sicut
scribis, ad te Pastorem suum, Roma redeuntem, obviam se
multitudo effuderit, quod non dubias observantiae et laeti-
tiae significaciones dederit, quod te de Nobis, de Petri
Cathedra, et de Apostolicis Litteris exquisierit, quod de-
mum christiana gentes a sinu complexuque Ecclesiae per
summam calamitatem abstractae, monitis et cohortationi-
bus Nostris aures adhibeant non invite. Quibus de rebus
grates agendae sunt bonorum consiliorum auctori et adiu-
tori Deo, cuius est praeferre lumen mentibus, et permovere
voluntates. Ad Nos quod attinet, probe nosti quas suscep-
imus singulares curas ad christiani Orientis prosperitatem
et gloriam. Ex quo facile intelligis te egregie facturum si de
vigilantia et benevolentia Nostra in clerum et populum
Orientalium ecclesiarum, etiam dissidentium, eos confirma-
veris, et si Nostra communiaque catholicorum omnium vota
iis significaveris. Quid autem catholicis hominibus potest
esse magis in votis quam ut fratres, quibus, munere conces-
suque Dei, veritatis lumen semel affulsit, ad unitatem fidei
reditum faciant, et participes sint salutis aeternae? Quod
quidem ut feliciter eveniat, omnes impendendi sunt labores
omniaque efficienda, non solum quae necessaria, sed etiam
quae opportuna esse videantur. Atque ideo extruendae
aedes divino cultui, aperiendae scholae ad institutionem
puerilem, provehendae societas bonorum operum, insti-
tuta christiana caritatis excitanda. Nos siquidem in re tanti

JULII
1895.

Laetus
Pontifex
litteris a
Patriarcha
acceptis,

Orientales,
etiam dissi-
dentes, vult
de sua bene-
volentia
confirmari.

Dissiden-
tium recon-
ciliacioni
incubant
omni ope
catholici.

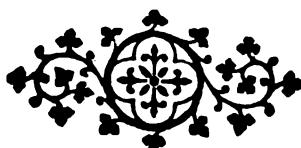
Pontificis

momenti consilio vobis et ope non deerimus : iamque pri-
dem ad sustentanda istic religionis et reconciliationis opera,
*et maxime
Dei auxi-
lio freti.* misimus subsidia, nuperrimeque iterum misimus. Ceterum
vim auxilii maximam expectemus et imploremus a Deo.

Eo opitulante, confidimus vos facile ad laborem omnem
duraturos, atque effecturos ut qui sunt a vobis divulsi, in
amplexum vestrum revertantur, et Orientalis Ecclesia ad
pristinam magnitudinem revirescat. Tibi interea, Venera-
bilis Frater, clero et populo tuae fidei commisso, itemque
aberrantibus fratribus, auspicem caelestium munierum et
singularis benevolentiae Nostrae testem, Apostolicam be-
nunciationem peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die I Iulii MDCCCXCV,
Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad Franciscum Picard

praepositorum Augustinianorum ab Assumptione

DE HORUM MINISTERIIS IN ORIENTE.

JULII
1895.

Laudat
Pontifex
Augustini-
ananos de
rebus
Orientis
optime me-
ritos,

ipsorumque
consulens
incremento,

statuit eo-
rum sedes
ad Stam-
boul et ad
Kadi-Keui
esse am-
pliandas.

De admi-
nistratione
spirituali.

de ritibus,
de adoles-
centium
institutione
nonnulla

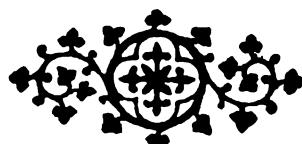
ADNITENTIBUS Nobis, Dei auspicio et gratia, ut orientales gentes ad pristinam in Ecclesia catholica dignitatem resurgent, grata quidem obversatur cogitationi opera Religiosorum Ordinum qui eamdem in rem laboriose utiliterque iam diu contendunt. Hos inter, sua merito debetur laus isti quoque Sodalitati, cui digne tu praesides. Novimus enim multiplices curas quae sunt a vobis per eas regiones susceptae; quaeque eo sane fructuosiores eveniunt, quo maiore commendantur et studio divinae gloriae et fraterna erga dissidentes caritate. — Iamvero comprobationis Nostrae nullum videatur argumentum neque iucundius vobis neque optatius fore, quam si eiusdem studii operaetque vestrae utilitates vel latius in Orientalium bonum deducamus. Idque Nobis admodum placet; quo praesertim movemur proposito, efficiendi ut apud illos tum vetusta ritualis disciplina vigeat, tum etiam, quod caussae quam urgemu permagni interest, adolescentis aetatis institutio proba sit et conveniens. Huius rei gratia deliberatum est Nobis, sedes eas, quas ad Stamboul in urbe Constantinopoli, et ex adverso ad Kadi-Keui, ubi Chalcedon fuit, habetis, accessione facta molitionum ampliari; eatenus scilicet ut loca instruantur sive ad cultum divinum sive ad docendum omnino apposita. — Quae vos consilia executuri, duplex tenete praescriptum. Alterum, ut in eis ipsis sedibus, praeter administrationem spiritualem quam vobis creditam volumus Latinorum, eamdem Graecorum geratis, sollemniaque officia utroque seorsum ritu apte et decore agenda curetis. Alterum, ut adolescentium commoidis et ornamento quam optime consulatis, non solum animorum cultura consuetisque litteris, sed graecae etiam

cos monet, linguae et historiae patriae eruditione impertita. Quorum vero indoles et voluntas spem bonam afferat ad ministeria sacrorum, ii diligentiae vestrae potiorem habebunt partem, ut accuratius ad pietatem, ad doctrinam, ad ritus suos informentur: illud namque ad proposita assequenda praesidium est vel maximum, clerum indigenam rite educi.

*animum-
que eis ad-
dit* Omnia quemadmodum legitimo iure constituantur et rata sint, a Nobis iam est provisum. Vos interea sumite animos ex benevolentia et fiducia Nostra, quae voluntatis divinae est declaratio: eximiumque in hanc Apostolicam Sedem obsequium quod adhuc probastis, probare alacres pergitte atque in dies augete. Hac vobis mente hoc studio laborantibus, aderit certe Deus frugifera ope propitius: neque deerunt, eo aspirante, qui uberiora praesidia ad coepita ipsa provehenda pii libentes submittant. Votorum sit auspex *et benedicit.* Apostolica benedictio, quam tibi, dilecte fili, universaeque Sodalitati effusam in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die II Iulii MDCCXCV,
Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad Card. Goossens, Arch. Mechlinien.,
et Belgii Episcopos

DE CAUSA SOCIALI IN BELGIO.

PERMOTI Nos praecipuâ quadam in nationem vestram benevolentia, atque complurium rogatum civium adducti, peculiares curas ad catholicos Belgas gravi in re convertimus. Plane intelligitis quo spectemus: ad caussam nempe *socialem*, quae ardentius inter ipsos agitata sic sollicitat animos, ut allevationem a Nobis curationemque exposcere videatur. Res ardua per se ipsam est, maioribusque apud vos difficultatibus implicita: ad eam tamen accedere non renuimus, qua maxime parte cum religione et cum officio muneric Nostri necessario cohaeret. Nam in hoc pariter institutorum genere, documenta sapientiae christianaæ, accommodate ad tempora et mores, iam pridem Nobis placuit impertire. Gratumque est commemorare non exiguum bonorum segetem et singulis et civitatibus inde partam, eamdemque spe praecipere in dies ampliorem. Etiam in catholicis Belgis, quorum sollertia ad huiusmodi instituta promovenda alacris in primis fuerat, fructus provenere; non adeo tamen ut iustae expectationi, tam aptâ praesertim regione et gente, congruerent. Quidnam rei obstiterit, satis cognitum est. Quum enim ipsi, consiliis licet bonis impulsi, aliam alii de hisce rebus sentiendi agenda rationem inierint, teneant; propterea factum, ut neque utilitatum expedita vis dimanare potuerit, neque catholicorum concordia integra permanere. — Hoc Nos aegre admidum serimus dissensionis exemplum, novum quidem et male auspicatum apud catholicos Belgas; qui felicis animorum ac frugiferae coniunctionis praeclara specimina omni tempore ediderunt. Scilicet, ut facta repetamus non longinquae memoriae, luculenter id patuit in ea quaestione quae vocata est *scholaris*. Tunc enim cuiusvis ordinis catholicos

10
JULII
1895.

*De causa
sociali,
quae in
Belgio agi-
tatur ar-
dentius.*

*jam pridem
Pontifex
edidit do-
cumenta,*

*quae quo-
minus af-
ferrent
apud Bel-
gas sat ube-
res fructus,
animorum
impeditiv
discordia*

*dolenda
multum at-
que stupe-
nda.*

quum admirabilis quidam concentus voluntatum generosaque virtus et actuosa inter se devinxisset, eius maxime beneficio concordiae successit res, cum dignitate religionis et adolescentiae salute.

*In tanto
periculo re-
conciliare
animos stu-
diant pro
munere suo
Episcopi*

*in unum
congressi.*

*Exponit
Pontifex
quanti cau-
sa socialis
momenti
sit,*

Iamvero pro vestra prudentia, Venerabiles Fratres, videotis ipsi, quam periculosas in offensiones greges vestros, distractis in diversa animis, proclive sit publice et privatim delabi; videotis, quam mature oporteat laborantibus rebus mederi. Nos autem, ut probe novimus quo studio exardestis restituenda firmandaeque concordiae, vos potissimum ad hoc appellamus officium, tam gloriosum episcopo et sanctum: cuius quidem certiorem eventum vel ipsa suadet reverentia ampla quae dignitati vestrae virtutique istic merito adhibetur. Quamobrem illud videtur optimum factu, vobisque vehementer commendatum volumus, ut simul in congressionem, quam proxime fieri possit, conveniatis. In ea, communicatis inter vos sententiis, licebit caussam, quanta est, exploratius pleniusque cognoscere, ac meliora ad componendam praesidia deliberare. — Haec enim caussa non uno se modo recte considerantibus praebet. Attinet ea quidem ad bona externa, sed ad religionem moresque in primis attinet, atque etiam cum civili legum disciplina sponte copulatur; ut denique ad iura et officia omnium ordinum late pertineat. Evangelica porro iustitiae et caritatis principia a Nobis revocata, quum ad rem ipsam usumque vitae transferuntur, multiplices privatorum rationes attingere necesse est. Huc accedunt quaedam apud Belgas operum et industriae, dominorum et opificum, omnino propriae conditiones.

*et quomodo
hac in re se-
gerere de-
beant Epi-
scopi*

Sunt ista magni certe momenti consiliique, in quibus iudicium elaboret ac diligentia vestra, Venerabiles Fratres; neque vero Nostra deesse vobis consilia in re praesenti sinemus. — Ita vobis, congressione peracta, minus operosum erit atque erit tutius, in vestra quemque dioecesi remedia et temperamenta pro hominibus locisque opportuna decernere. Quae tamen ipsa sic a vobis dirigi, civibus idoneis adiuvantibus, oportebit, ut eo amplius valeant inter catholicos totius nationis communiter; ut videlicet catholicorum

ro
JULII
1895.

*atque Fide-
les.*

actio, iisdem profecta initiis, iisdemque viis, quoad fieri possit, deducta, explicetur ubique una, proptereaque et honestate praestet et robore vigeat et solidis redundet utilitatibus. Nequaquam vero id secundum vota fiet, nisi catholici, quod maximopere inculcamus, propriis ipsorum opinionibus studisque posthabitatis, ea studeant unice impenseque velint quaecumque verius ad commune bonum conducere videantur. Hoc est, efficere ut religio honore praecellat suo, virtutemque diffundat insitam, rei quoque civili, domesticae, oeconomiae mirifice salutarem: ut in auctoritatis publicae libertatisque, christiano more, conciliatione, stet incolume a seditione regnum ac tranquillitate munitum: ut bona civitatis instituta, maxime adolescentium scholae, in melius provehantur; meliusque sit commerciis atque artibus, ope praesertim societatum, quae apud vos numerantur vario proposito multae, quaeque augeantur optabile est, modo religione auspice et faatrice. Neque illud est ultimum, efficere ut qua plane decet verecundia obtemperetur summis Dei consiliis, qui in communitate generis humani esse iussit classium disparitatem et quamdam inter ipsas ex amica conspiratione aequabilitatem: ita, neque opifices observantiam et fiduciam ullo modo exuant in patronos, neque ab his quidquam erga illos desit iustae bonitatis curaeque providerae. — His praecipuis rerum capitibus commune continetur bonum, cuius adeptioni danda opera est: hinc mortalis vitae conditioni solandae non vana fomenta suppetunt, ac merita parantur vitae caelestis. Quam christiana sapientiae disciplinam si catholici studiosius adamare atque exemplo roborare suo insistant, illud etiam facilius eveniet, quod est in spe, ut qui falsa opinione vel simulata rerum specie decepti, ab aequo rectoque deflexerant, tutelam et ductum Ecclesiae querant resipiscentes.

Nemo sane erit catholicus, aequa religionis patriaeque diligens, qui consultis prudentiae vestrae non placide acquiescere velit pleneque obsequi; hoc penitus persuaso, optima quaeque rerum incrementa, si sensim ac moderate inducta, tum vere ad stabilitatem fore maioremque esse in modum profutura. — Interea, quoniam incommodi quod hosque vult

*ut commu-
ni consulata-
tur bono.*

*Episcopo-
rum obse-
quium ca-
tholicis in-
culcat,*

*abstinere
ab omni in-
ter se de re-
bus hujus-
modi con-
troversia.*

dolemus ea gravitas est quae cunctationem remedii non patiatur, hoc ipsum a sedatione animorum ducimus inchoandum. Quapropter, Venerabiles Fratres, catholicos Nostro nomine hortemini et admoneatis velimus, ut iam nunc de rebus huiusmodi, sive per conciones sive per ephemerides similiave scripta, omni inter se controversia et disceptatione prorsus abstineant, eoque magis mutuae parcant reprehensioni, neve ausint legitimae potestatis iudicium prävertere. Tum vero ad optatum rei exitum omnes unis animis et fraternis quam poterunt diligentiam et operam vobiscum conferre nitantur; präcedatque Clerus, cuius maxime est ad novitates opinionum se habere caute, mitigare religione et conciliare animos, de officiis christiani civis commonere.

*Cleri
partes his
in rebus
definit.*

*Confidit
suis jussis
Belgas ob-
temperatu-
rros,*

*atque con-
junctis vi-
ribus obsti-
tueros Socia-
lismo.*

Illustrem Belgarum gentem singulari Nos caritate et cura iam diu complectimur; vicissim ab ipsa, cuius in anima religio calet avita, obsequii pietatisque complura oblata sunt testimonia. Ista igitur hortamenta et iussa, quibus eumdem animum libuit confirmare, minime dubium quin catholici filii Nostri eadem voluntate accepturi sint religiosissimeque perfecturi. Neque enim profecto id unquam committent, ut quando, ex diuturna suae concordiae laude, eo religionis statu publice utuntur quem sibi talem plus unâ natio exoptet, hunc ipsi deminuisse improvidi discordiâ sua et labefactasse videantur. At vero id potius coniunctissimi agent ut consilia viresque omnes adversus Socialismi pravitatem convertant, a quo mala et damna maxima impendere perspicuum est. Nihil siquidem ille cessat in religionem et in rem publicam turbulenter moliri; humana aeque ac divina miscere iura, atque evangelicae providentiae excidere beneficia quotidie contendit. Calamitatem tantam saepenumero vox Nostra graviterque est persecuta; quod satis testantur praescripta et monita quae in Litteris ipsis *Rerum novarum* tribuimus. Itaque huc boni omnes, nullo partium discriminé, animos intendant oportet: ut nimirum pro christiana veritate, iustitia, caritate legitime propugnantes, sacras Dei sustineant patriaeque rationes, unde salus et felicitas publica efflorescit.

Quarum rerum fiduciam et expectationem aequum est
consilio praecipue sollertiâque vestra Nos velle innixam;
propterea larga vobis divinae opis praesidia implorantes,
Apostolicam benedictionem vobis metipsis et clero cuiusque
ac populo per amanter impertimus.

*10
IULII
1895.
Benedi-
cit.*

Datum Romae apud S. Petrum die x Iulii MDCCCXCV,
Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

LEO PP. XIII.

LITTERAE APOSTOLICAE

QUIBUS CONGREGATIO SODALIUM

A "SANCTISSIMO SACRAMENTO"

IN PERPETUUM CONFIRMATUR.

12
AUG.
1895.

In praesentibus
rerum angustiis, assiduae catholicorum
preces et pia
opera levamento sunt
Pontifici.

Initia
referit Congregationis
Ss. Sacra-
menti.

eius finem
exponit,

ATEGRITUDINI animi Nostri, ex tot tantisque Ecclesiae acerbitatibus conceptae, levamento est sane non mediocri pietas catholicorum hominum, qui Deum Redemptorem, maledictis iniuriisque violatum et lacessum, assiduis supplicationibus piisque operibus student humano generi placare et propitiare. Consolatur enim Nos, et in spem melioris aevi adducit quod spiritus precum effundatur super domum David, et super habitatores Ierusalem : quod non minor sit in propugnatoribus catholici nominis recte factorum laus, quam in oppugnatoribus nequitia operum : quod demum ubi Ecclesiae Matri filii perduelles et impii afflictionis et moeroris caussam dederint, non desint filii amantes et studiosi, qui ei consolationem offerant et reparationem. Et revera notum satis est, hoc medium cursum tenente saeculo aliquantoque serius, nonnullos in Gallia infestissimos religionis hostes extitisse, qui ausi sunt, divina IESU CHRISTI reprobata natura, Sacramenti augusti, quo nihil est hominibus salutarius, elevare fidem et mysterium refutare. Adversus hos viri praestantes virtute, proposito sancti, in societatem coiverunt, qui nomen est inditum Congregatio Sanctissimi Sacramenti. Huiusmodi Institutum Lutetiae Parisiorum, auctore et patre legifero Petro Iuliano Eymard exigui instar seminis exortum est ; deinde secundo Dei numine auspiciisque decessoris Nostri fel. rec. Pii Papae IX celeriter visum est in utilem atque uberem segetem adolescere. Congregatio, tamquam hostia piacularis Deo devota, finem habet sibi propositum salutarem et sanctum, quem multiplici ratione assequi connititur, praecipue vero adoratione perpetua augusti Sacramenti e tentorio sublimis, quacum gratiarum actio, propi-

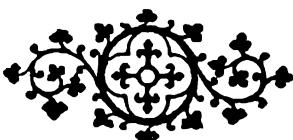
tiatio, atque impetratio recte coniungitur. Quid enim
 rectius quam ut homines summam Dei maiestatem humili
 et demisso animo, ut infirmi et mortalis par est, colant et
 venerentur? Aequum autem est, ut maximorum beneficio-
 rum, quae a Deo acceperunt quaeque accepturi sunt, memores
 extent, et de iis gratias agant gratumque animum profi-
 teantur; ut fratribus suis aberrantibus atque erroribus
 obcaecatis Deum placent ac propitium reddant, illisque ab
 eo veniam exorent; ut denique omnia impetrent, quae ad
 aeternam animarum salutem non solum necessaria sunt sed
 etiam utilia atque opportuna. Illud autem Congregationi
 est propositum in adoratione perpetua sociam ac participem
 implorare magnam Virginem Dei Matrem, qua siquidem
 nemo scit vel potest maiori caritate in IESUM effundi
 sacerdotes saeculares interdum in Congregationis diaetas
 velut in solitudinem sacri recessus invitare, eosque ad cul-
 tum Sacramenti augusti propagandum excitare; pueros ad
 mysteria Eucharistica ex religionis disciplina erudire in
 asceteriis, in paroeciis, in publicis privatisque templis inflam-
 mare animos, permovere voluntates ad sacram synaxim
 frequenter celebrandam, ad Sacmentum divini amoris
 crebro usurpandum: denique quidquid vel ex scientiis hu-
 manis, vel ex liberalibus artibus ad provehendum sanctissimi
 Sacramenti cultum aliquo modo valeat, conferre diligenter
 ut propositum adimpleatur. Cuius rei caussa statuta vel regu-
 lae Congregationi datae sunt, quarum prima verba « *Haec
 minima Sanctae Matris Ecclesiae Familia* », postrema vero
 « *in quo reperit et reliquit domum* », et quarum exemplar in
 tabulario Secretariae Nostrae Brevium asservari iussimus.
 Quum autem talis sit Congregationis finis, tales ut hunc
 adipiscantur rationes et media, facile intelligi potest qui
 spiritus afflet Sodalium animis, spiritus nimirum amoris,
 humilitatis, qua semetipsos abnegent absque sui proprio;
 veritatis, simplicitatis, observantiae non solum erga Nos et
 hanc Apostolicam Sedem, verum etiam erga religionis An-
 tistites et moderatores Congregationis. Quibus omnibus e-
 rebus quum nuper Corrector summus Congregationis sanctis-
 simi Sacramenti supplices ad Nos preces admoverit, ut

ipsamque
 in perpe-
 tuum con-
 firmat.

quemadmodum decessor Noster recol. mem. Pius Papa IX dictam Congregationem ad tempus probavit, ita et Nos eam confirmare eiusque statuta et regulas sancire velimus. Nos qui nihil optare magis atque in votis habere solemus, quam ut Sacramentum Eucharistiae maius in dies singulos apud populos christianos incrementum capiat, huiusmodi preces benigne excipientes, Congregationem sanctissimi Sacramenti probamus, confirmamus in perpetuum, et rata omnia habemus, quaecumque memoratus decessor Noster de illa ad tempus sancivit et comprobavit. Decernentes has litteras Nostras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, illisque ad quos spectat et in posterum spectare poterit in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos iudicari et definiiri debere, atque irritum et inane si secus super his a quo quam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub anulo Piscatoris die XII Augusti MDCCXCV, Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

C. CARD. DE RVGGIERO.

EPISTOLA

Ad J. B. Paganuzzi, Praesidem Comitatus

Coetuum catholicorum,

DE COETIBUS CATHOLICIS IN ITALIA.

24
AUG.
1895.

*In con-
ventu Tau-
rinensi
brevi cele-
brando*

TAURINENSIMUM civitas, cuius superiore anno in coetu Eucharistico celebrando emicuere studia, in eo iam est ut viros ex universa Italia delectos acturos de re catholica excipiat. Id quum nuper tuae litterae attulissent, haud inde exiguum gaudii solatiique fructum persensimus. Quam ob rem libenter admodum optatis vestris annuimus, hortationemque Nostram conferimus, ut coepita ad optimos veniant exitus, iisque pro religione utamini emolumentis, quae quisque merito cogitatione praecipit. — Quamvis autem quae vestra laudabilia sunt proposita ex oblato tractandorum indice patefiat, placet tamen nonnulla commemorare capita, ad quae ut animos attentius intendatis magnopere desideramus. — Quoniam enim experimento constat quanto sint usui catholicis utilitatibus qui dioecesani Comitatus dicuntur, hoc primum inculcandum ducimus ut hi numero ubique augeantur. Id Nos alias commendavimus quamvis autem plerisque in regionibus desiderium Nostrum cum laude impletum est, at superest adhuc ubi suam catholici observantiam probent. — Hoc in genere praeclaram homines sacri cleri navare operam possunt ; quos quidem, ut Ecclesiae tempora modo sunt, hanc sibi adsciscere oportet ministerii partem, ut fidelium agmina ac voluntates nutu palam exemploque regant. — Illud praeterea libet diligentibus vestris iterum committere, quod iam superiori Ticinensi conventui impense inculcavimus, ut quae ubique vigent per Italiam cuiusque generis catholicae consociationes, libertate singularum incolumi, universae Congressum catholicorum operi adhaereant ; id tamen non uno tenus nomine, verum etiam collatione studiorum ac strenua communium finium prosequutione.

*curent
catholic
Comitatus
dioecesanos
numero
augendos,*

*universas-
que catholi-
cas conso-
ciationes
operi con-
gressuum
catholico-
rum aggre-
gandas.*

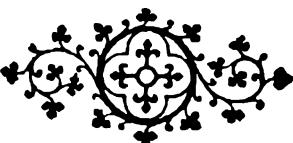

Quanta hinc catholicis viribus accessio sit obventura, nemo est qui non videat. — Demum, augescente temporum nequitia, fideles omnes hortamur ut preces assiduas adhibeant, quibus Deus exoratus misericordiam suam ostendat, et iracundiae suaे flagella miseratus avertat, detque Nobis optata frui tranquillitate.

Interea paternaे Nostraë dilectionis testem, divinorumque munerum auspicem, Apostolicam benedictionem habete, quam tibi, dilecte fili, et catholicis universis, qui in coetu aderunt, amantissime impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die XXIV Augusti MDCCCXCV, Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad Card. Langénieux, Archiep. Rhemensem,
DE CONTROVERSIA SUPER
FAMILIIS RELIGIOSIS GALLIAE.

26
AUG.
1895.

*Gratum
testatus
animum ob
Praesulis
vota,*

*memorat
Pontifex
definitio-
nem contro-
versiae de
familiis
religiosis a
se Episcopis
ipsisque
Religiosis
fuisse per-
missam.*

RATAE admodum acciderunt litterae quibus, revertente die sancto Ioachimo sacra, faustitatem omnem Nobis es adprecatus. Novum in his dileximus caritatis tuae testimonium, quod sane quum nostram in te auget benevolentiam, tum non mediocri solatio moerentem animum afficit. Igitur exhibitum a te officium libenti complectimur voluntate. Quod autem datae litterae de controversiis innuunt, quae modo apud vos agitantur, teque habent sollicitum, Dei miserentis ope confidimus optatum tibi solatium ads futurum. Ceterum, ut nosti, controversiarum ipsarum definitionem sacrorum in Gallia Antistitibus ac Religiosorum, quorum interest, familiis permittendam censuimus, spe fulti sic vos consulturos, uti ad religiosae rei utilitatem maxime conferet. Nos interim, pacis ac tranquillitatis auspicem, praecipuaeque Nostrae dilectionis testem, Apostolicam benedictionem tibi, dilekte Fili Noster, peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die XXVI Augusti MDCCXCV, Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA ENCYCLICA

DE ROSARIO MARIALI.

5.
SEPT.
1895.

Gaudet
Pontifex
Dei Matris
cultum in
dies augeri,

Rosarii
praesertim
invalescen-
te usu.

Dissiden-
tium recon-
ciliationem
Fideles a
Deo per
Mariam
efflagitant

A

DIUTRICEM populi christiani potentem et clementissimam, Virginem Dei Matrem, dignum est et magnificentiore in dies celebrare laude et acriore fiducia implorare. Siquidem argumenta fiduciae laudisque auget ea varia beneficiorum copia, quae per ipsam affluentior quotidie in commune bonum longe lateque diffunditur. Nec beneficentiae tantae profecto a catholicis officia desunt deditissimae voluntatis ; quum, si unquam alias, his nimirum vel acerbis religioni temporibus, videre liceat amorem et cultum erga Virginem beatissimam excitatum in omni ordine atque incensum. Cui rei praeclaro sunt testimonio restitutae passim multiplicataeque in eius tutela sodalitates ; eius nomini augusto splendidae dedicatae aedes ; peregrinationes ad sacratiora eius templa actae frequentia religiosissima ; convocati coetus, qui ad eius gloriae incrementa deliberando incumbant ; alia id genus, per se optima fausteque in futurum significantia. Atque id singulare est Nobisque ad recordationem periucundum, quemadmodum multiplices inter formas eiusdem pietatis, iam ROSARIUM MARIALE, ille tam excellens orandi ritus, in opinione et consuetudine latius invalescat. Id Nobis, inquisimus, periucundum est, qui, si partem curarum non minimam promovendo Rosarii instituto tribuimus, probe videmus quam benigna optatis Nostris adsuerit exorata Regina caellestis : eamque sic Nobis confidimus ads futuram, ut curas quoque aegritudinesque lenire velit quas proximi allaturi sunt dies. — Sed praecipue ad regnum Christi amplificandum uberiora Nobis adiumenta ex Rosarii virtute expectamus. Consilia quae studiosius in praesentia urgemos, de reconciliatione esse dissidentium ab Ecclesia nationum, haud semel ediximus ; simul professi, felicitatem eventus, orando obsecrandoque divino Nume, maxime quaeri oportere. Id etiam non multo antehac testati sumus, quum

per sollemnia sacrae Pentecostes, peculiares preces in eam caussam divino Spiritui adhibendas commendavimus : cui commendationi magnâ ubique alacritate obtemperatum est. At vero pro gravitate rei perarduae, proque debita omnis virtutis constantia, apte facit hortamentum Apostoli : *In-state orationi* (¹) ; eo vel magis quod tali instantiae precandi suavius quoddam incitamentum bona ipsa coeptorum initia admoveare videantur. Octobri igitur proximo nihil sane fuerit, Venerabiles Fratres, neque proposito utilius, neque acceptius Nobis, quam si toto mense vos populique vestri, Rosarii prece consuetisque praescriptis, Nobiscum apud Virginem Matrem pientissimi insistatis. Praeclarae quidem sunt caussae cur praesidio eius consilia et vota Nostra summâ spe committamus.

Octobri proximo.

Iure con-fidimus Mariae,

quippe quam nobis in Matrem Christus dedit

Eximiae in nos caritatis Christi mysterium ex eo quoque luculenter proditur, quod moriens Matrem ille suam Ioanni discipulo matrem voluit relictam, testamento memori : *Ecce filius tuus.* In Ioanne autem, quod perpetuo sensit Ecclesia, designavit Christus personam humani generis, eorum in primis qui sibi ex fide adhaerescerent : in qua sententia sanctus Anselmus cantuariensis : *Quid, inquit, potest dignius aestimari, quam ut tu, Virgo, sis mater quorum Christus dignatur esse pater et frater?* (²) Huius igitur singularis munieris et laboriosi partes ea suscepit obiitque magnanima, consecratis in Cenaculo auspiciis. Christianae gentis primicias iam tum sanctimonia exempli, auctoritate consilii, solatii suavitate, efficacitate sanctorum precum admirabiliter sovit ; verissime quidem mater Ecclesiae atque magistra et regina Apostolorum, quibus largita etiam est de divinis oraculis quae conservabat in corde suo. — Ad haec vero dici vix potest quantum amplitudinis virtutisque tunc accessebit, quum ad fastigium caelestis gloriae, quod dignitatem eius claritatemque meritorum decebat, est apud Filium assumpta. Nam inde, divino consilio, sic illa coepit advigilare Ecclesiae, sic nobis adesse et favere mater, ut quae sacramenti humanae redemptionis patrandi administra fuerat, eadem gratiae ex illo in omne tempus derivandae esset

quod qui-dem munus ipsa in Coenaculo auspicata,

implere non desinit in coelo :

Unde maxima in christianis orientationibus fiducia benevolentiae piae Matris.

Ipsa Fidei propagandae auxtrix

inde ab Ecclesiae ortu,

sceptrum orthodoxae fidei existit,

eique

pariter administra, permissa ei paene immensa potestate. Hinc recte admodum ad Mariam, velut nativo quodam impulsu adductae, animae christiana feruntur; cum ipsa fidenter consilia et opera, angores et gaudia communicant; curaeque ac bonitati eius se suaque omnia filiorum more commendant. Hinc rectissime delata ei in omni gente omnique ritu ampla praeconia, suffragio crescentia saeculorum: inter multa, ipsam *dominam nostram, mediatricem nostram* (1), ipsam *reparatricem totius orbis* (2), ipsam *donorum Dei esse conciliatricem* (3). — Et quoniam munera divinorum, quibus homo supra naturae ordinem perficitur ad aeterna, fundamentum et caput est fides, ad hanc ideo assequendam salutariterque excolendam iure extollitur arcana quaedam eius actio, quae *Auctorem edidit fidei*, quaeque ob fidem *beata est salutata: Nemo est, o sanctissima, qui Dei cognitione repleatur, nisi per te; nemo est qui salvetur, nisi per te, o Deipara; nemo, qui donum ex misericordia consequatur, nisi per te* (4). Neque is nimius certe videbitur qui affirmet, eius maxime ductu auxilioque factum ut sapientia et instituta evangelica, per asperitates offensionesque immanes, progressionem tam celeri ad universitatem nationum pervaserint, novo ubique iustitiae et pacis ordine inducto. Quod quidem sancti Cyrilli alexandrini animum et orationem permovit, ita Virginem alloquentis: *Per te Apostoli salutem gentibus praedicarunt...; per te Crux pretiosa celebratur toto orbe et adoratur...; per te fugantur daemones, et homo ipse ad caelum revocatur; per te omnis creatura idolorum errore detenta, conversa est ad agnitionem veritatis; per te fideles homines ad sanctum baptismum pervenerunt, atque ecclesiae sunt ubivis gentium fundatae* (5). — Quin etiam sceptrum orthodoxae fidei, prout idem collaudavit doctor (6), praestitit illa valuitque: quae fuit eius non intermissa cura ut fides catholica perstaret firma in populis atque integra et secunda vigeret. Complura in hoc sunt satisque cognita monumenta rerum, miris praeterea modis nonnunquam declarata. Qui-

1. S. Bernardus serm. II in *Adv. Domini*, n. 5. — 2. S. Tharasius, *or. in praesent. Deip.* — 3. In *offic. graec.*, VIII dec., *Θεοτοκίον post oden IX.* — 4. S. Germanus constantinop. *or. II in dormit. B. M. V.* — 5. *Hom. contra Nestorium.* — 6. *It.*

bus maxime temporibus locisque dolendum fuit, fidem vel socordia elanguisse vel peste nefaria errorum esse tentam, magnae Virginis succurrentis benignitas apparuit praesens. Ipsaque movente, roborante, viri extiterunt sanctitate clari et apostolico spiritu, qui conata retunderent improborum, qui animos ad christianaे vitae pietatem reducerent et inflammarent. Unus multorum instar Dominicus est Gusmanus, qui utraque in re elaboravit, marialis Rosarii confisus ope, feliciter. Neque dubium cuiquam erit quantum redundet in eamdem Dei Genitricem de promeritis venerabilium Ecclesiae Patrum et Doctorum, qui veritati catholicae tuendae vel illustrandae operam tam egregiam dederunt. Ab ea namque, *sapientiae divinae Sede*, grato ipsi fatentur animo copiam consilii optimi sibi defluxisse scribentibus; ab ipsa propterea, non a se, nequitiam errorum esse devictam. Denique et Principes et Pontifices romani, custodes defensoresque fidei, alii sacris gerendis bellis, alii sollemnibus decretis ferendis, divinae Matris imploravere nomen, nunquam non praepotens ac propitium senserunt. — Quapropter non vere minus quam splendide Ecclesia et Patres gratulantur Mariae: *Ave, os perpetuo eloquens Apostolorum, Fidei stabile firmamentum, propugnaculum Ecclesiae immutum* (¹); *Ave, per quam inter unius, sanctae, catholicae atque apostolicae Ecclesiae cives descripti sumus* (²); *Ave, fons divinus scaturiens, e quo divinae sapientiae fluvii, purissimis ac limpidissimis orthodoxiae undis defluentes, errorum agmen dispellunt* (³); *Gaudete, quia cunctas haereses sola interemisti in universo mundo* (⁴).

Ista quae Virginis excelsae fuit atque est pars magna in cursu, in proeliis, in triumphis fidei catholicae, divinum de illa consilium facit illustrius, magnamque in spem bonos debet omnes erigere, ad ea quae nunc sunt in communibus votis. — Mariae fidendum, Mariae supplicandum! Ut enim christianas inter nationes una fidei professio concordes habeat mentes, una perfectae caritatis necessitudo copulet

⁵
SEPT.
1895.

multum
confisi sunt
viri aposto-
lico spiritu
clari.

necnon
Patres Ec-
clesiae et
Doctores,

Principes
christiani,
et Pontifi-
ces romani;

ideoque
Mariae
Ecclesia
et Patres
splendide
gratulan-
tur.

Ad na-
tiones chri-
stianas in
Fide et
Charitate
conjungen-
das maxi-
mo B. M.
Virginem
adjungendo
fore confi-
dit Ponti-
fex.

1. Ex hymno Graecor. Ἀνάτιστος. — 2. S. Ioannes Damasc. or. in annunc. Dei Genitricis, n. 9. — 3. S. Germanus constantinop. or. in Dei præsentatione, n. 14. — 4. In off. B. M. V.

voluntates, hoc novum exoptatumque religionis decus, sane quam illa poterit virtute sua ad exitum maturare. Ecquid autem non velit efficere, ut gentes, quarum maximam coniunctionem Unigena suus impensisissime a Patre flagitavit, quasque per unum ipse baptismata ad eamdem *hereditatem salutis*, pretio immenso partam, vocavit, eo omnes *in admirabili eius lumine* contendant unanimes? Ecquid non impendere ipsa velit bonitatis providentiaeque, tum ut Ecclesiae, Sponsae Christi, diuturnos de hac re labores soletur, tum ut unitatis bonum perficiat in christiana familia, quae suae *maternitatis* insignis est fructus? — Auspiciumque rei non longius eventurae ea videtur confirmari opinione et fiducia quae in animis piorum calescit. Mariam nimur felix vinculum fore, cuius firma lenique vi, eorum omnium, quotquot ubique sunt, qui diligunt Christum, unus fratrum populus fiat, Vicario eius in terris, Pontifici romano, tanquam communi Patri obsequentium. Quo loco sponte revolat mens per Ecclesiae fastos ad priscae unitatis nobilissima exempla, atque in memoria Concilii magni ephesini libenter subsistit. Summa quippe consensio fidei et par sacrorum communio quae Orientem atque Occidentem per id tempus tenebat, ibi enimvero singulari quadam et stabilitate valuisse et enitusse gloria visa est; quum Patribus dogma legitime sancientibus, *sanctam Virginem esse Deiparam*, eius facti nuncium a religiosissima civitate exultante manans, unâ eademque celeberrima laetitia totum christianum orbem complevit. — Quot igitur caussis fiducia expetitarum rerum in potente ac perbenigna Virgine sustentatur et crescit, tot veluti stimulis acui oportet studium quod catholicis suademus in ea exoranda. Illi porro apud se reputent quam honestum hoc sit sibique ipsis fructuosum, quam eidem Virgini acceptum gratumque certe futurum. Nam, compotes ut sunt unitatis fidei, ita declarant et huius vim beneficij se magni pro merito facere, et idem se velle sanctius custodire. Nec vero queunt praestantiore ullo modo fraternum erga dissidentes probare animum, quam si eis ad bonum recuperandum unum omnium maximum enixe subveniant. Quae vere christiana fraternitatis affectio, in omni vigens Eccle-

*quippe
quae olim
ab Ephesi-
nis Patri-
bus, toto
plaudente
orde, Virgo
Deipara
conclamata
est.*

*Catholicos
adhortatur
ut pro dis-
sidentibus
B. M. Vir-
ginem exo-
rent.*

*fraternita-
tis affectio-
nem sic*

siae memoria, praecipuam virtutem consuevit petere ex Deipara, tamquam fautrice optima pacis et unitatis. Eam sanctus Germanus constantinopolitanus his vocibus orabat : *Christianorum memento, qui servi tui sunt : omnium preces commendata, spes omnium adiuva ; tu fidem solida, tu ecclesias in unum coniunge* (1). Sic adhuc est Graecorum ad eam obtestatio *O purissima, cui datum accedere ad Filium tuum nullo metu repulsae, tu eum exora, o sanctissima, ut mundo pacem impertiat et eamdem ecclesiis omnibus mentem adspiret : atque omnes magnificabimus te* (2). — Huc propria quaedam accedit caussa quamobrem nobis, dissentientium nationum gratiâ comprecantibus, annuat Maria indulgentius : egregia scilicet quae in ipsam fuerunt earum merita, in primisque orientalium. Hisce multum sane debetur de veneratione eius propagata et aucta in his commemorabiles dignitatis eius assertores et vindices, potestate scriptisve gravissimi ; laudatores ardore et suavitate eloquii insignes : *dilectissimae Deo imperatrices* (3), integerrimam Virginem imitatae exemplo, munificentia prosecutae ; aedes ac basilicae regali cultu excitatae. — Adiicere unum libet quod non abest a re, et est Deiparae sanctae gloriosum. Ignorat nemo, augustas eius imagines ex oriente, variis temporum casibus, in occidentem maximeque in Italiam et in hanc Urbem, complures fuisse advectas : quas et summa cum religione exceperunt patres magnificeque coluerunt, et aemula nepotes pietate habere student sacerrimas. Hoc in facto gestit animus nutum quemdam et gratiam agnoscere studiosissimae matris. Significari enim videtur, imagines eas perinde extare apud nostros, quasi testes temporum quibus christiana familia omnino una ubique cohaerebat, et quasi communis haereditatis bene cara pignora : earumdem proprietaria adspicere, velut ipsa Virgine submonente, ad hoc etiam invitari animos, ut illorum pie meminerint quos Ecclesia catholica ad pristinam in complexu suo concordiam laetitiamque amantissime revocat.

Itaque permagnum unitatis christianaee praesidium di-

5
SEPT.
1895.

aemulaturi
quae inde
ab initio
viguit in
Ecclesia.

Dissiden-
tes nunc
nationes
olim optime
de B. M. V.
sunt meri-
tae, eisque
succurret
pia Mater
pro ipsis
exorata.

Exstant
ex Oriente
in Occiden-
tem adve-
ctae imagi-
nes Mariae,
monentes
nos ut ip-
sam pro
dissidenti-
bus implor-
emus.

1. *Or. hist. in dormit. Deiparae.* — 2. *Men. v maii Θεοτοξον post od. ix de S. Irene V. M.* — 3. *S. Cirill. alex. de fide ad Pulcheriam et sorores reginas.*

*ad B. M.
Virginem
preces effun-
di possunt
Rosario effi-
caciore ad
unitatem
christia-
nam repa-
randam;*

vinitus oblatum est in Maria. Quod quidem, etsi non uno precationis modo demereri licet, attamen instituto Rosarii optime id fieri uberrimeque arbitramur. Monuimus alias, non ultimum in ipso emolumentum inesse, ut prompta ratione et facili habeat christianus homo quo fidem suam alat et ab ignorantia tutetur errorisve periculo : id quod vel ipsae Rosarii origines faciunt apertum. Iamvero huiusmodi quae exerceatur fides, sive precibus voce iterandis, sive potissimum contemplandis mente mysteriis, palam est quam prope ad Mariam referatur. Nam quoties ante illam supplices coronam sacram rite versamus, sic nostrae salutis admirabile opus commemorando repetimus, ut, quasi praesenti re, ea explicata contueamur, quorum serie et effectu extitit illa simul Mater Dei, simul mater nostra. Utriusque magnitudo dignitatis, utriusque ministerii fructus vivo in lumine apparent, si quis Mariam religiose consideret mysteria gaudii, doloris, gloriae cum Filio sociantem. Inde profecto consequitur ut grati adversus illam amoris sensu animus exar-descat, atque caduca omnia infra se habens, forti conetur proposito dignum se matre tanta beneficiisque eius probare. Hac autem ipsa mysteriorum crebra fidelique recordatione quum ea non possit non iucundissime affici, et misericordiam in homines, longe omnium matrum optima, non commoveri, idcirco diximus Rosarii precem peropportunam fore ut fratrum caussam dissidentium apud ipsam oremus. Ad spiritualis maternitatis eius officium proprie id attinet. Nam qui Christi sunt, eos Maria non peperit nec parere poterat, nisi in una fide unoque amore : numquid enim *divisus est Christus* (¹) ? debemusque unâ omnes vitam Christi vivere, ut in uno eodemque corpore *fructificemus Deo* (²). Quotquot igitur ab ista unitate calamitas rerum funesta abduxit, illos oportet ut eadem mater, quae perpetua sanctae prolis secunditate a Deo aucta est, rursus Christo quodammodo pariat. Hoc plane est quod ipsa praestare vehementer optat ; certisque donata a nobis acceptissimae precis, auxilia *vivificantis Spiritus* abunde illis impetrabit. Qui utinam misericordis matris voluntati obsecundare ne renuant, sua que con-

sulentes saluti, boni audiant blandissime invitantem : *Filioli mei, quos iterum parturio, donec formetur Christus in vobis*⁽¹⁾. — Tali marialis Rosarii virtute perspecta, nonnulli fuere decessores Nostri qui singulares quasdam curas eo converterunt ut per orientales nationes dilataretur. In primis Eugenius IV, constitutione *Ad vesperascente* anno data MCCCCXXXIX, tum Innocentius XII et Clemens XI ; quorum auctoritate item privilegia ampla Ordini Praedicatorum, eius rei gratia, sunt attributa. Neque fructus desiderati sunt, Sodalium eiusdem Ordinis contendente sollertia ; iisque extant multiplici et clara memoria testati : quamquam rei progressibus diuturnitas et adversitas temporum non parum deinde offecit. Hac vero aetate idem Rosarii colendi ardor quem initio excitatum laudavimus, similiter pereas regiones animis multorum incessit. Quod sane Nostris quantum respondet inceptis, tantum votis explendis perutile futurum speramus. — Coniungitur cum hac spe laetabile quoddam factum, aeque Orientem attingens atque Occidentem, eisdemque plane congruens votis. Illud spectamus propositum, Venerabiles Fratres, quod in pernibili Conventu eucharistico, Hierosolymis acto, initium duxit, templi videlicet exaedificandi in honorem Reginae sacratissimi Rosarii ; idque Patrae in Achaia, non procul a locis, ubi olim nomen christianum, ea auspice, eluxit. Ut enim a Consilio quod rei provehendae curandoque operi, probantibus Nobis, constitutum est, perlentes accepimus, iam plerique vestrum rogati, collaticiam stipem omni diligentia in id submiserunt ; etiam polliciti, se deinceps non dissimiliter adfore usque ad operis perfectionem. Ex quo satis iam est consultum, ut ad molitionem quae amplitudini rei conveniat, aggredi liceat : factaque est a Nobis potestas ut propediem auspicatis templi lapis sollemnibus caeremoniis ponatur. Stabit templum, nomine christiani populi, monumentum perennis gratiae Adiutrici et Matri caelesti : quae ibi et Latino et graeco ritu assidue invocabitur, ut vetera beneficia novis usque velit praesentior cumulare.

5
SEPT.
1895.

ideoque a pluribus olim Romanis Pontificibus fuit in Oriente propagatus cultus Rosarii.

nostra quidem aetate multum ibi invalescens.

Laete recolit Pontifex in conventu eucharistico Hierosolymitino propositum initium fuisse templi in honorem Reginae SS. Rosarii exaedificandi :

Pastores
 et gregem
 ad indefes-
 sum Beatae
 Virginis
 cultum,
 proximo
 praesertim
 mense, ex-
 hortatur et
 instantissi-
 mas preces
 ad Mariam
 effundit pro
 catholicis et
 dissidenti-
 bus.

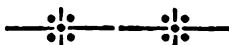
Iam venerabiles Fratres, illuc unde egressa est Nostra redit hortatio. Eia, pastores gregesque omnes ad praesidium magnae Virginis, proximo praesertim mense, fiduciâ plena confugiant. Eam publice et privatim, laude, prece, votis compellare concordes ne desinant et obsecrare Matrem Dei et nostram : *Monstra te esse Matrem!* Maternae sit clementiae eius, familiam suam universam servare ab omni periculo incolumem, ad veri nominis prosperitatem adducere, praecipue in sancta unitate fundare. Ipsa catholicos cuiusvis gentis benigna respiciat ; et vinculis inter se caritatis obstrictos, alacriores faciat et constantiores ad sustinendum religionis decus, quo simul bona maxima continentur civitatis. Respiciat vero benignissima dissidentes, nationes magnas atque illustres, animos nobiles officiique christiani memores: saluberrima in illis desideria conciliet et conciliata soveat eventuque perficiat. Eis qui dissident ex oriente, illa etiam valeat tam effusa quam profitentur erga ipsam religio, tamque multa in eius gloriam et praeclara facta maiorum. Eis qui dissident ex occidente, valeat beneficentissimi patrocinii memoria, quo ipsa pietatem in se omnium ordinum, per aetates multas eximiam, et probavit et munerauit. Utrisque et ceteris, ubicumque sunt, valeat vox una supplex catholicarum gentium, et vox valeat Nostra, ad extremum spiritum clamans : *Monstra te esse Matrem!*

Benedicit.

Interea divinorum munerum auspicem benevolentiaeque Nostrae testem, singulis vobis cleroque ac populo vestro Apostolicam benedictionem peramanter impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die v Septembbris MDCCCXCV, Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Archiep. Naupactensi, delegato apostolico

ad foederatas Americae civitates,

DE VITANDIS

COETIBUS CUM ACATHOLICIS.

18
SEPT.
1895.

Non probat Pontifex catholicos cum acatholicis convenire de religione rectisque moribus actibus.

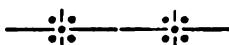
Pateat, si libuerit, acatholicis conventuum catholicorum aditus ad audiendum.

Sacerdotum Paullianorum institutum commendatur.

COETUS in foederatis Americae civitatibus celebri subinde novimus, in quos viri promiscue convenient tum e catholico nomine, tum ex iis qui a catholica Ecclesia dissident, simul de religione rectisque moribus acturi. In hoc equidem studium agnoscamus religiosae rei, quo gens ista ardentius in dies fertur. At quamvis communes hi coetus ad hunc diem prudenti silentio tolerati sunt, consultius tamen videatur si catholici homines suos seorsum conventus agant: quorum tamen utilitas ne in ipsos unice derivetur, ea lege indici poterunt, ut aditus ad audiendum universis pateat, iis etiam qui ab Ecclesia catholica seiunguntur. Haec tibi, Venerabilis Frater, dum pro munere apostolatus duximus significanda, placet simul Sacerdotum Paullianorum institutum commendatione Nostra provehere. Quibus id ratum sapienter est, ut dissidentes fratres palam alloquantur, tum catholicis dogmatibus illustrandis, tum contra illa obiectis refellendis. Horum usum ac frequentationem sermonum si singuli sacrorum Antistites in sua quisque dioecesi promoveant, gratum Nobis acceptumque eveniet, non enim inde exiguum in animorum salutem emolumentum oriturum confidimus. Tibi interim, Venerabilis Frater, divinarum gratiarum munera adprecati, Apostolicam benedictionem, praecipuae Nostrae dilectionis testem, amantissime impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die XVIII Septembris MDCCXCV, Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad Card. Rampolla, Status Secretarium,
DE INVASIONE URBIS IMPIE CELEBRATA
ELAPSO AB HAC XXV ANNO.

Signor Cardinale,

8
OCT.
1895.

Queritur
Pontifex de
sibi illatis
injuriis ab
Ecclesiae
hostibus,

qui sic
produnt
animum in
impugna-
tione S. Se-
dis perseve-
randi.

LE insolite manifestazioni politiche, delle quali è spento appena per le vie della città l'ultimo suono, Ci tragono a indirizzarle su tale argomento qualche parola, non tanto a sfogo dell'animo contristato, quanto a fine di rilevare la gravità del fatto, e gli intendimenti che lo ispirarono. — Veramente per quel senso d'umanità insieme e di decenza che alberga anche negli animi presi dalla passione, non Ci pareva soverchio lo sperare un riguardo almeno alla Nostra canizie. Si volle invece andar oltre ruvidamente : di guisa che siamo stati condotti a questo, di dover essere quasi immediati testimoni all'apoteosi della rivoluzione italiana e della conseguente spogliazione della Santa Sede. Famigliari, per divino favore, alla sofferenza e al perdono, mettiamo da un canto l'affronto recato alla persona : molto più che a lenire la presente Nostra amarezza accorse spontanea la pietà delle genti cattoliche ; e segnalossi tra queste l'Italia per protestazioni generose e testimonianze d'affetto preziosissime. Ma quel che Ci commove e trafigge, si è la solennità dell'offesa alle ragioni della Sede Apostolica e l'evidente proposito di perpetuare, anzichè comporre, un conflitto, di cui niuno può misurare i calamitosi effetti. — La gravità del fatto, palese per sè medesima, riceve luce purtroppo dalle confessioni degli artefici ed encomiatori di esso. Col glorificare, nel modo che s'è veduto, il successo del settanta, hanno avuto in mira anzitutto di assodare i frutti della conquista, e fare intendere all'Italia e al mondo che il Pontefice, quanto è da loro, deve rassegnarsi ormai alla cattivita senza speranza di re-

denzione. E qui non è tutto. Hanno voluto inoltre fare un passo di più verso un ideale essenzialmente antireligioso. Poichè lo scopo ultimo della occupazione di Roma, non diciamo nella mente di quanti vi cooperarono, ma delle sette che ne furono i primi motori, non è, o almeno non è tutto nel compimento dell'unità politica. No : quell'atto di violenza, che ha pochi esempi nella storia, doveva nei decreti settarî servire come mezzo ed esser preludio di un assunto più tenebroso. Se si stese la mano a squarciare le mura della metropoli civile, fu fatto per meglio battere in breccia la città sacerdotale e per sortire l'intento di assalire da vicino la potestà spirituale de' Papi, incominciossi dall'abbatterne quel propugnacolo terreno. Insomma quando vennero ad imporsi al popolo romano, a questo popolo che tenne fede al suo principe sino all'ultimo, resistendo vigorosamente a possenti e diurne tentazioni venute di fuori, essi recavano il concetto ben fermo di mutare le sorti della città privilegiata, trasfigurarla, tornarla pagana: ciò che fu denominato in loro gergo, dar vita ad una terza Roma, d'onde irradierebbe come da centro, una terza civiltà. E infatti si diede e si dà opera più che non paia ad attuare il funesto disegno. Son cinque lustri che, guardandosi attorno, Roma vede padroni del campo gli oppugnatori delle istituzioni e delle credenze cristiane. Diffusa ogni più malvagia dottrina : vilipesi impunemente la persona e il ministero del Vicario di Dio : contrapposto al dogma cattolico il libero pensiero, e alla Cattedra di Pietro il seggio massonico. E appunto a questo insieme nefasto d'idee e di fatti si è preso novellamente di dar sembianza di diritto ed essere di stabilità, mediante il suggello di una nuova legge e le clamorose manifestazioni che secondarono, capitanate a viso aperto dalla setta nemica di Dio. È forse questo il trionfo della causa italiana, o non piuttosto l'avvenimento della apostasia ?

La giustizia è sicura del trionfo finale, come Roma della immutabilità de' suoi alti destini. Ma intanto quella è sopraffatta, a questi si attraversa la congiura di congreghe perverse e l'opera dissennata di chi le favorisce. E che pro

*Ostendit,
eversa civi-
li romani
Pontificis
potestate,
ipsos jam
niti abolere
spiritua-
lem,*

*novam ut
condant
Romam
christianae
Urbi ad-
versam.*

*Trium-
phum de
hostibus de-
mum actu-
ram Eccl-
esiastam*

*affirmat; at
in praesenti
res Italiae
pessum ire
multum
dolet.*

ne coglie la nazione ? L'acquisto di Roma fu preconizzato ai popoli italici come albore di salute e auspicio di prosperità futura. Non cercheremo se gli avvenimenti abbiano avverata la promessa dalla parte de' beni materiali. Ma certo il compiuto acquisto ha diviso moralmente l'Italia, invece di unirla. È poi un fatto, che in questo mezzo pigliarono vie più ardite le cupidigie d'ogni maniera, si allargò all' ombra del giure pubblico l'immoralità del costume, e il conseguente affievolimento della fede religiosa moltiplicarono i prevaricatori delle leggi umane e divine : crebbero di numero e di forza i partiti eccessivi, le schiere fremebonde, congiurate a sovvertire dalle fondamenta gli ordini civili e sociali.

*Bellum
sacrilegum
in dies in-
gravescere,
nec ad
S. Sedis
libertatem
legum qua-
rumdam
cautiones
sufficere
ostendit.*

E tra l'ingrossare di tanti guai, non che quietare, inasprisce la guerra a quel divino instituto, nel quale dovrebbe riposare la speranza del maggiore e più sicuro rimedio. Vogliamo dire alla Chiesa, e particolarmente al suo Capo visibile, a cui fu rapita insieme col principato civile l'autonomia non meno convenevole alla dignità del pontefice, che necessaria alla libertà dell' apostolico ministero. Ed è vano il ricorso a spedienti legislativi : nessuna maniera di provvedimenti giuridici potrà mai conferire indipendenza vera senza giurisdizione territoriale. La condizione che pur affermano d'averci guarentita, non è quella che Ci è dovuta e Ci bisogna : essa non è indipendenza effettiva, ma apparente ed effimera, perchè subordinata al talento altrui. Questa foggia d'indipendenza, chi la diè, la può togliere : ieri la sancirono, ponno cässarla domani. E non fu in questi giorni medesimi chiesta da un lato, e fatta intravvedere minacciosamente dall' altro l'abrogazione di quelle che chiamano guarentigie del pontefice ? Ma non minaccie, non sofismi, né invereconde accuse d'ambizione personale riusciranno a far tacere in Noi la voce del dovere. Qual è, qual doveva essere la guarentiglia vera della indipendenza papale fu potuto antivedere sin da quando il primo Cesare cristiano si avvisò di trapiantare a Bisanzio la sede dell' impero. Da quel tempo insino alle età a noi più vicine, niuno mai fu visto assidersi in Roma di quanti furono arbitri delle cose italiane. Così ebbe nascimento e vita lo stato della Chiesa,

*Principa-
tus sui civi-
lis necessi-
tatem utili-
tatemque
multipli-
cem expo-
nit.*

non per opera di fanatismo, ma per disposizione di Provvidenza, accogliendo in sè i migliori titoli che possano rendere legittimo il possesso di un principato, vale a dire l'amore riconoscente di popoli beneficiati, il diritto delle genti, l'assenso spontaneo del mondo civile, il suffragio dei secoli. Nè lo scettro in mano ai Pontefici fu d'impaccio al pastorale. Scettro infatti portavano quei Nostri antecessori, che rifulsero per santità di vita ed eccellenza di zelo. E sono essi medesimi che pure furono sovente chiamati a comporre i più ardui litigi : che opposero vittoriosamente alle esorbitanze dei potenti il petto fortissimo : che salvarono all'Italia in pericolosi fragenti il tesoro della fede, e propagarono dall' orto all' occaso la luce della cristiana civiltà, i benefici dell' umano riscatto. E se oggi, nonostante le condizioni malagevoli e dure, prosegue il Papato tra la rivenienza delle genti la sua via, non lo si arrechi al manco di quel presidio umano, ma sì veramente all' assistenza della grazia celeste, che non fallisce mai al sommo sacerdozio cristiano. Fu opera forse delle persecuzioni imperiali il meraviglioso incremento della Chiesa adolescente ?

Queste cose vorremmo che meglio fossero comprese dal senno pratico degli Italiani. Non parliamo dei fuorviati per erronee dottrine o legami di setta ; ma degli altri, ei quali tuttochè immuni da quei legami, nè ciechi seguaci di quelle dottrine, fa velo la passione politica. Veggano essi quanto sia opera perniciosa e stolta contrastare ai veraci disegni della Provvidenza, e ostinarsi in un dissidio non profittevole che alle mene di fazioni audacissime, e più ancora ai nemici del nome cristiano. L'essere stata eletta fra mille a custodire il seggio apostolico, fu privilegio singolarissimo e gran ventura per la nostra penisola : e ogni pagina della sua storia testifica quanta copia di beni e quali incrementi di gloria le vennero ognora dalle immediate cure del pontificato romano. Sarebbe forse mutata l'indole di esso o affievolita l'efficacia ? Si trasmutano le cose umane, ma la benefica virtù del magistrato supremo della Chiesa viene dall'alto ed è sempre la medesima ; con questo di più che, essendo esso ordinato a durare quanto i secoli, tiene dietro con amorosa vigilanza

8
OCT.
1895.

*Deique
gratiae, non
vero pra-
sentibus re-
bus tribuen-
dam dicit
gentium in
S. Sedem
observan-
tiam.*

*Ostendit
S. Sedem de
Italia opti-
me semper
meritam.*

*in poste-
rumque me-
rituram.*

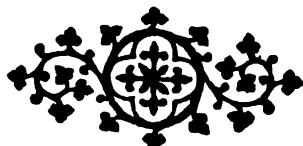
*Exoptat ut
Itali, Mas-
sonum ex-
cuso jugo,
S. Sedi ob-
sequantur.*

al cammino dell'umanità, nè ricusa, come sognano i suoi detrattori, di attemperarsi quanto è possibile ai ragionevoli bisogni dei tempi. — Se, porgendoci docile orecchio, attingessero gl'Italiani dalle tradizioni avite e dalla coscienza de' loro veri interessi il coraggio di scuotere il giogo massonico, apriremmo l'animo alle più liete speranze in ordine a questa caramente diletta terra italiana. Ma quando avvenisse l'opposto, Ci duole il dirlo, non sapremmo presagire che nuovi pericoli e maggiori rovine.

Con effusione di particolare affetto le impartiamo, signor Cardinale, l' Apostolica benedizione.

Dal Vaticano 8 Ottobre 1895.

LEO PP. XIII.

LITTERAE APOSTOLICAE

DE PATRIARCHATU ALEXANDRINO

COPTORUM.

CHRISTI Domini, Redemptoris humani generis, auctoris conservatorisque Ecclesiae, assidue Nos et caritatem divinam intueri et salutare prove-
here opus pro munera Nostri sanctitate contem-
dimus. Gratiamque ei debemus plurimam atque ex animo
profitemur, quod Nobis in eas incumbentibus curas quae ad
nomen catholicum sive inferendum reducendum in popu-
los sive stabiendum in illis augendumque attinerent, suis
ipse auspiciis praesentique ope tam benignus adfuerit. Cui
etiam acceptum singulari modo referimus, quasdam bien-
nio proximo oblatas esse temporum maturitates, quibus
instituta catholici nominis incrementa licuerit Nobis studio
impensiore atque opera persequi. Providentiae autem ratio-
nes quas in eam rem adhibere visum est, datis praesertim
qua universe qua singillatim epistolis apostolicis, haud va-
cuae sane fructu, divina foente gratia, cesserunt: atque
adeo Nos eundem insistentes cursum, laetiorem quotidie
votorum eventum fidenti cogitatione prospicimus. — Nunc
inter ceteras nationem atque ecclesiam Coptorum complec-
timur peramanter, destinatumque habemus peculiaria quae-
dam in eius bonum et ornamentum ex apostolica potestate
decernere.

Copticam gentem paucis ante mensibus allocuti sumus
epistolâ propria, et vetera ecclesiae Alexandrinae monu-
menta commemorando excitavimus; idque dupli consilio,
ut nimirum ex benevolentia atque hortatione Nostra quum
catholici confirmarentur in coniunctione et fide erga Apo-
stolicam Sedem, tum vero dissidentes ad eamdem coniunc-
tionem invitarentur quaerendam et renovandam. Utrâque
ex parte fuit Nobis quod caperemus conceptae spei sola-
tium. Catholici in primis, ut aequum erat, maximum Nobis
obsequium ac pietatem in morem filiorum testati sunt, iidem

26.
NOV.
1895.

*Gratum
erga Deum
animum
testatur
Pontifex ob
laetos sacri
muneris sui
fructus.*

*Coptorum
Ecclesiae
amantissi-
mus.*

*nuper ad
illos litteras
dedit catho-
licos simul
et dissiden-
tes compel-
lans.*

*Missa
deinde a
Coptis*

*catholicis
ad S. Sedem
legatione*

praeterea grati quod episcopum e gente sua, Vicarii apostolici munere, secundum vota dedissemus, Venerabilem Fratrem Cyrillum, titulo Caesareae Paneadis. Quin etiam suae voluntatis apertius declarandae caussâ, id propositum suscepérunt ut publicam ad Nos mitterent legationem: quo nihil certe poterat neque ipsis honestius esse neque Nobis iucundius. — Septembri igitur mense coram fuit legatio Coptorum, ex variis nationis ordinibus, ipso Venerabili Fratre praeeunte, delecta. Ab ea perlíbentes cognovimus praeclare affirmatum quo studio, qua reverentia, qua obtémperatione erga hanc beatissimi Petri Cathedram, nomine etiam suorum civium, affecti essent: permovitque intimos paternae caritatis sensus, qua ipsi fiducia suis item rebus ac dissidentium fratum exposcerent a Nobis et expectarent ampliora praesidia. Atque illud praecipuum fore significaverunt, magnisque et humillimis precibus flagitarunt, si decreto auctoritatis Nostrae Hierarchia catholica et Patriarchalis dignitas apud Aegyptios instaurata resurgeret. — Aequam afferri et non inopportunam postulationem plus una persuasit caussa. Constat enim rei catholicae progressus non exiguo quotidie per Aegyptum haberi; clericos et sacerdotes nativos, quod plurimum interest, numero augeri; scholas iuventutis similiaque rectae institutionis subsidia multiplicari: vigere acrius in animis religionis amorem et cultum, atque fructus consentaneos largius provenire. In quo alacrem cleri operam valde quidem iuvant et sustinent nonnullae Religiosorum Familiae: ac sua debetur laus Franciscalibus, qui iam diu per ea loca elaborant, suaque debetur Alumnis Societatis IESU et Missionalibus Lugdunensibus, quos Nosmetipsi auxilio submittendos curavimus. — Iamvero si Hierarchia in eis vel partim renovetur certique praeficiantur pastores, ex maiore ipsa atque expeditiore vigilandi providendique facultate, multiplex profecto utilitas in clerum ac populum dimanabit. Patriarchalis porro dignitas optime valitura est tum amplitudine sua ad decus ecclesiae Coptae catholicae in opinione relevandum, tum ingenita vi ad vincula fidei et fraternitatis in omni natione obstringenda. — Nos autem re tota meditate perpensa,

de Hierarchiae et Patriarchalis dignitatis instaurazione,

Pontifex eorum postulationem duxit opportunissimam, inspectis nempe rei catholicae per Aegyptum incrementis,

variisque utilitatibus ex illa instaurazione orituris.

eademque deliberata cum Consilio seu *Commissione Cardinalium S. R. E.*, quam ad reconciliationem dissidentium cum Ecclesia fovendam iussimus Nobis adesse, ei ipsi Coptorum postulationi obsecundare censuimus.

26.
NOV.
1895.

Itaque ad maiorem divini Nominis gloriam, ad fidei sanctae et communionis catholicae incrementum, Nos ex certa scientia motuque proprio ac de plenitudine apostolicae potestatis, Patriarchatum Alexandrinum catholicum restituimus et pro Coptis constituimus; eique ac singulis qui ipsum obtenturi sint, honores omnes, privilegia, praerogativas, nomina, omnemque potestatem tribuimus, eadem ratione qua generatim ea nunc a Patriarchis orientalibus rite exercetur: qua super re peculiaria praescripta ab Apostolica auctoritate tempore et loco impertinentur. Sedi autem patriarchali sedes episcopales duas, in praesens, decernimus suffraganeas; alteram in urbe Hermopoli maiore, vulgo *Minieh*, alteram Thebis seu Diospoli magna, ad urbem *Luksor*: ita ut Patriarchatus tribus interea dioecesis constet, videlicet patriarchali Alexandrina, Hermopolitana, Thebana: integro tamen Nobis et successoribus nostris pleno ac privativo iure sedes alias vel archiepiscopales vel episcopales excitandi, easque pro necessitate vel utilitate Ecclesiae immutandi.

*Restituit
igitur Pa-
triarcha-
tum Ale-
xandrinum
catholicum.*

*eique sedes
episcopales
duas decer-
nit suffra-
ganeas.*

Alexandrinum Coptorum Patriarchatum ita constitutum, eatenus patere qua patet proregnū seu *Kedivatus Aegypti* proprie dictae ac provinciae *praedicationis sancti Marci*, statuimus atque sancimus. — Limites autem singularum dioecesium quas supra diximus, hoc modo definire placet. Patriarchalis Alexandrina Aegyptum inferiorem et urbem Cairum complectitur. Ad aquilonem habet mare Internum seu Mediterraneum; ad orientem, canalem Suesii; ad austrum, latitudinis borealis gradum trigesimum; ad occasum, Tripolitanam Othomanici imperii provinciam. — Dioecesis Hermopolitana in Aegyptum medium profertur. Ad septentrionem finitima est dioecesi patriarchali; ad orientem attingit sinum Heroopoliticum; ad meridiem, continetur circulo fere medio inter gradus vigesimum septimum et vigesimum octavum latitudinis borealis, ubi scilicet locus

*Limites
Patriar-
chatus
Alexandri-
ni,*

*dioeceseos-
que Hermo-
politanae*

atque Thebanae definiuntur.

iacet *Sacci-t-mousse* ad Nilum flumen, qui pariter locus in ditione esto eiusdem dioecesis ; ad occidentem habet desertum Libycum. — Dioecesis Thebana, in Aegyptum superiorem porrecta, circumscribitur ad aquilonem Hermopolitanam ; ad orientem, sinu Arabico ; ad austrum vege simo secundo gradu latitudinis borealis ; ad occasum, deserto Libyco.

Patriarchae et Episcoporum prima designatio reservatur S. Sedi.

Designationis primae tum Patriarchae tum suffraganeorum Episcoporum Apostolicae huic Sedi ius reservamus. Interim, quoadusque ea designatio fiat, mandamus ut catholicorum coptici ritus, quotquot tota Aegypto versantur, penes eumdem Venerabilem Fratrem Cyrilum, nomine et auctoritate apostolica, administratio permaneat.

Laetatur Pontifex restitutam esse sedem S. Marci, Petri discipuli.

dissidentes que hortatur ad obsequium Hierarchiae catholicae.

Praesentium litterarum auctoritatem vindicat.

Ita posse Nos de Patriarchatu Alexandrino pro Coptis restituendo providere, vehementer laetamur in Domino ; eoque magis quia eius recordatio ecclesiae tam grata accedit quam quae gratissima. Nam propterea quod eam Marcus, beatissimi Petri discipulus et interpres, auspicio constituit sancteque gubernavit, arctior quaedam et praeclarior necessitudo exorta est, quam alias commemoravimus, ipsam inter et Romanam ecclesiam; cuius potissimum coniunctionis beneficio extitit illa pernobilis, floruitque diu et splendore virtutum et doctrinae excellentia. Quare Nobis est optatissimum ut dissentientes Copti Hierarchiam catholicam ex veritate coram Deo considerent ; eam nimirum, quae ob communionem cum Cathedra Principis Apostolorum et successoribus eius, sola potest ecclesiam a Marco conditam legitime referre, solaque heres est memoriae omnis quaecumque Patriarchatui Alexandrino a priscis illis maioribus est fideliter tradita. Ex eo fiat, id quod rectus ipsorum animus et divinae gratiae benignitas sperare admodum iubent, ut dimisis tandem compositisque dissidiis quae consecutae intulere aetates, ad unitatem redire velint Romanae ecclesiae, quae permagno eos desiderio caritatis expectat.

Has litteras Nostras et quaecumque in ipsis habentur nullo unquam tempore de subreptionis aut obreptionis vitiis intentionis Nostrae aliove quovis defectu notari vel impugnari posse, et semper validas ac firmas fore, suosque

26.
NOV.
1895.

effectus in omnibus obtinere atque ab omnibus cuiusvis praeeminentiae inviolabiliter observari debere decernimus. Non obstantibus Apostolicis atque in synodalibus, provincialibus, universalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus sanctionibus, ceterisque contrariis quibuscumque, peculiari etiam mentione dignis : quibus omnibus, quatenus opus sit, amplissime derogamus irritumque et inane decernimus si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Volumus autem ut harum litterarum exemplis etiam impressis, manu tamen Notarii subscriptis et per constitutum in ecclesiastica dignitate virum sigillo munitis, eadem habeatur fides quae Nostrae voluntatis significationi his praesentibus ostensis haberetur.

Datum Romae apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicae millesimo octingentesimo nonagesimo quinto, sexto Calendas Decembres, Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

A. CARD. BIANCHI   C. CARD. DE RVGGIERO
PRO-DATARIVS

VISA

DE CVRIA I. DE AQVILA E VICECOMITIBVS

Loco Plumbi

Reg. in Secret. Brevium.

I. CVGNONI

ALLOCUTIO

Ad S. R. E. Cardinales

DE REBUS ARMENIAE.

29.
NOV.
1895.

Armeniae
gentis cala-
mitates do-
let Ponti-
fex, eique se
variis in-
dustriis
opitulatum
esse exponit.

EUROPA omnis, suspensiō expectatione ac sollicitudine animis, ad propiorem Orientis plagam contuetur, intestinis offensionibus et luctuosissimis fessam casibus. Acerbum revera dolendumque spectaculum, infecta sanguine oppida, civitates : ferro flammisque ingentes pervastati tractus. — Dum viri principes, quae eorum summa laus est, collatis invicem consiliis, modum cladibus et securam incolumitatem innoxiiis laborant exposcere, Nos quidem nequaquam omittimus, quantum est in Nobis, pro eadem caussa nobilissima iustissimaque contendere. Videlicet ante hos ipsos novissimos casus, niti pro gente Armenia animo libentissimo studuimus, implorataque excelsi Principis auctoritate, concordiam, mansuetudinem, aequitatem suasimus. Quae quidem consilia Nostra haud sane visa displicere. Coepta persequi, propositum est : nihil enim tam cupimus, quam ut in maximi imperii finibus sua cuique incolumitas, suaque iura omnia salva, ut oportet, et sancta sint. Interea Armenorum afflictis fortunis tempestivum solatium a Nobis ne deesset, opem ferre egenis matravimus, quos maxime calamitas perculisset.

Benevolum
erga Oriente-
iales ani-
mum testa-
tus,

Nostra autem erga Armenos studia, testimonium et fructus amplissimae caritatis sunt, qua prosequimur gentes ex Oriente universas : quibuscum, ut probe nostis, adiumenta salutis sempiternae, quaecumque in potestate sunt Ecclesiae catholicae, communicare quidem et volumus et conanmur. Idcirco, qui Nobiscum de fide discrepant, revocare ad concordiam ; qui convenient, devincire Nobiscum coniunctius, itemque iuvare omni ope atque ornare ingressi sumus.

memorat a
se litteras
ad Coptos
datas, se-
demque

Hac voluntate consilioque litteras Apostolicas nuperrime dedimus, ex quibus facile perspiciatur, quae mens Nobis erga Coptos, qui animus. Nimirum cum eorum pietatem et rei catholicae per Aegyptum explorata incrementa habere-

mus, instaurandam Hierarchiam optico ritu, dignitatemque pro Coptis patriarchalem Sedi Alexandrinae, quam Marcus evangelista nobilitavit auctor idemque pontifex, restituendam curavimus.

Alexandri-nam resti-tutam esse.

Amplissimum ordinem vestrum, Venerabiles Fratres, *Cardinales creantur.* suppleturis, adlegere visum est ex Italia atque Imperio Austriaco, ex Gallia Hispaniaque viros egregios, quos Cardinalatus honore hodierna die augeremus. In dignitate episcopali sunt omnes iidemque gravitate et integritate morum, doctrinae laude, rerum usu, muneribus sapienter gestis, de re christiana, de Sede Apostolica optime meriti. Hi autem sunt ADOLFVS LVDOVICVS ALBERTVS PERRAVD, Episcopus Augustodunensis, quem S. R. E. Cardinalem creavimus et in pectore reservavimus anno millesimo octingentesimo nonagesimotertio, die decimosexto Ianuarii, in Consistorio :

SILVESTER SEMBRATOWICZ, Archiepiscopus Leopoliensis Ruthenorum

FRANCISCVS SATOLLI, Archiepiscopus Tit. Naupactensis, Legatus Apostolicus ad foederatas Americae Septentrionalis civitates :

IOANNES HALLER, Archiepiscopus Salisburgensis :

ANTONIVS MARIA CASCAJARES Y AZARA, Archiepiscopus Vallisoletanus :

HIERONYMVS MARIA GOTTI, Archiepiscopus Tit. Petrensis, Internuntii Apostolici munere in Brasilia functus :

IOANNES PETRVS BOYER, Archiepiscopus Bituricensis :

ACHILLES MANARA, Episcopus Anconitanus et Humanus :

SALVATOR CASAÑAS Y PAGÉS, Episcopus Urgelensis.

Quid Vobis videtur?

Itaque auctoritate omnipotentis Dei, Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli et Nostra publicamus S. R. E. Presbyterum Cardinalem

ADOLFVM LUDOVICVM ALBERTVM PERRAVD

**Insuper creamus et publicamus S. R. E. Presbyteros
Cardinales**

SILVESTRVM SEMBRATOWICZ

FRANCISCVM SATOLLI

IOANNEM HALLER

ANTONIVM MARIAM CASCAJARES Y AZARA

HIERONYMV MARIAM GOTTI

IOANNEN PETRVM BOYER

ACHILLEM MANARA

SALVATOREM CASAÑAS Y PAGÉS

Cum dispensationibus, derogationibus et clausulis necessariis et opportunis. In Nomine Patris, **¶ et Filii, **¶** et Spiritus **¶** Sancti. Amen.**

EPISTOLA

Ad L. Eygenraam, script. ephemerid. "De Tijd"

DE RE CATHOLICA IN NEERLANDIA

SCRIPTIS PROMOVENDA.

15
DEC.
1895.

*Memorat
Pontifex
priores
scriptores
Ephemer-
idis De Tijd
bene de re
catholica et
civili esse
meritos,*

EGREGIUM sane id est atque bonorum comprobatione dignum, quod anno iam exeunte quinquagesimo ex quo istius Ephemeridis initia sunt posita, hanc vos memoriam habere et celebrare faustum velitis. Nuncius rei accidit Nobis iucundum. Novimus enim quae proposita, inde a primordiis, scriptores eius tenuerint, et quas ediderint multis modis utilitates. In observantia nimirum ac disciplina Ecclesiae matris omni fide constantes, sic rationes dignitatemque rei catholicae assidue spectaverunt, ut ea simul studiose curarint quaecumque ad rei civilis vel honestatem vel prosperitatem conducerent. Ipsorumque praecincta est laus, tum de Hierarchia instauranda, gravissimo quidem negotio, prudenter feliciterque contendisse, tum pro veritate institutisque catholicis adversus multiplicem errorem saeculi magno opere propugnasse. — Haec autem quae dicimus, superiora praesertim tempora respicientes, volumus eadem ad vos pari iure conversa, dilecti filii, qui priorum vestigiis religiose ingressi, eadem atque illi studia animo erecto profitemini aemulâque actione iamdiu probatis. Et quoniam vobis est optatissimum, expectationi Nostrae cumulatiore in dies fructu respondere, hoc ipsum minime profecto defuerit, si vos caussa religionis, quae boni communis eadem est caussa, defensores habere perget non modo ardore animi strenuos, sed etiam iis praesidiis maxime confidentes, quae divina Evangelii praescripta atque huiusc Apostolicae Sedis documenta peropportune suppeditant. — In quo facile quidem videtis, res ut sunt apud vos, muneric vestri officium non ultimum esse, omni occasione diligenter uti qua liceat firmamentum admovere lumenque afferre animis de religione sollicitis. Hinc spem

*gaudetque
illorum
vestigiis in-
sistere re-
centiores,*

*hosque ut
provehant
S. Sedis
consilia de
dissen-
tium recon-*

ciliatione
adhortatur.

bonam Nosmetipsi alimus, vestram iudicii opera deque sollertia
tiam haud minimum habere virtutis posse ad Nostra quoque provehenda consilia ; qua videlicet parte nunc impensius
nitimur reconciliationem fovere in christianis gentibus, quae
unitatis catholicae sunt expertes. Hoc autem doctrinae caput, de unitate fidei et communionis quam in Ecclesia inesse
sua Christus omnino constituit, satis crebram et convenientem
tractationem, sive ad tuendum sive ad illustrandum, exposcit. Quippe hoc est quod variis artibus antiquus humani ge-
neris hostis impugnare acrius consuevit, nefarie fidens se,
sectatorum Christi discisis animis, Christum ipsum eiusque
redemptionis opus usqueaque eversum : nullo enim
pacto neque in se neque in mystico suo corpore *divisus est*
Christus. — Ita vos similesque homines catholicos, qui scrip-
tis vel quotidie vel ex intervallo emittendis dant operam,
cooptis velle nostris maiorem in modum obsecundare pro
certo habemus. Quo rectius id vero utiliusque eveniat, stu-
dete naviter vos aequae et illi, vehementer hortamur, cum do-
ctrinae sincerae solidaeque instructu copiam coniungere pru-
dentiae, aequitatis, concordiae ; quarum munere laudum et
omnia devitentur quae offensiones in nostris contentiones-
que serere possint, et multo augeantur eorumdem vires ac
decus, cum alienis agentium. Hoc amplius, talium scriptorum
prorsus esse debet, sacrorum Antistitum vereri maxime
auctoritatem, persequi ductum, desideriis ipsis concedere ;
id quod adhuc vos praestitis, dilecti filii, iure gratulamur,
perindeque agnoscamus quasi argumentum uberioris gratiae
quae laboribus vestris sit apud Deum itemque apud homi-
nes in posterum obventura. — Nos interea, ut fateamur
quod in animo est, erga nationem vestram, generosam in-
genio gestisque rebus nobilem, voluntate admodum propensa
movemur, nec unquam de ipsa nisi magno cum desiderio
recordamur. Memoria nempe subit quum eam Willibrordus,
apostolici exempli vir, a Sergio I decessore Nostro Archie-
piscopus Frisiorum consecratus sacroque pallio insignitus,
velut felicem agrum subegit Christo ac diu multumque ex-
coluit ; quam eamdem non pauca saecula et integritate fidei
et digna praestantia operum florentem, Ecclesia catholica

Scriptores
catholicos
varia mo-
net.

S. Willi-
brordum
laudat
Neerlan-
diae Apo-
stolum,

nobilemque
gentem, a
vera dein

habuit carissimam. Qui deinceps successere casus! Quae autem miserentis Dei in Neerlandiam benignitas! Est enim pergratum videre in ea ut, acres post hiemes ac procellas, lux veritatis et gratiae pristina sensim recepta sit, quotidieque, in iuris potestatisque publicae aequitate, increscat. At vero quantum in communibus votis supersit, probe intelligitis, dilecti filii, ac sentitis ipsi, pro ea quae vos tenet urgetque patria et christiana caritas. Agite igitur, cursum auspicis novis repetentes, instate propositis, alacritatem intendite: ut optimos vestrae operae fructus cives omnes largius percipient, ii in primis qui de fide dissentient. Quorum in causa hoc habetote tamquam documentorum summam, studia vestra non tam esse oportere de adversariis coarguendis et revincendis, quam de fratribus, eisque non una spectatis laude, ad veritatem invitandis, ad sinumque reducendis eiusdem matris. — Iam vobis, prout valde precamur, aspiret Deus et adsit continua ope; cuius accipite pignus in Apostolica benedictione, quam singulis effusa caritate impertimus.

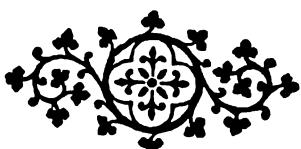
Datum Romae apud S. Petrum die xv Decembris MDCCCXCV, Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

LEO PP. XIII.

*deflexam
Fide, erro-
res sensim
deponere
gaudet.*

*et scriptores
laudatae
ephemeridis
adhortatur
ut pergant
ad verita-
tem fratres
reducere.*

Benedicit.

EPISTOLA

Ad Archiepiscopum Aquilanum

DE REVERENTIA EPISCOPIS DEBITA.

26.
DEC.
1895.

Doleat
Pontifex
Archiepi-
scopo debi-
tum obse-
quium a
nonnullis
praetermis-
sum, hono-
remque epi-
scoporum
suum esse
edicit.

Clerum
laudat ob-
servantiam
erga Pasto-
rem palam
professum.

STUDIUM sollertiaque tuam, quibus te in episcopali munere probasti, Nos equidem pro merito aestimavimus, teque ideo peculiari benevolentia complexi sumus. Quamobrem quum dignitatem, quam Nobis volentibus geris, minus a quibusdam obsequiose habitam comperissemus, minime potuimus quin iustum ex eo dolorem perciperemus ; episcoporum enim honor, honor Noster est. In re tamen tristi solatum non defuit : idque Nos amplum percepimus quum homines sacri cleri tibi intime coniunctos perspeximus, ut observantiam pietatemque suam publico etiam testimonio confirmatam velint. Opportunum sane officium debita prosequimur laude ; simul hortamur omnes ne unquam ab instituto discedant ; nihil enim Nobis gratius eveniet, quam si clerus Episcopis docilis dicto audiens fuerit eisque penitus caritate iungatur. Id ut ex optato contingat, caelestium vobis munerum ubertatem precamur. Testem autem dilectionis Nostrae Apostolicam benedictionem tibi, Venerabilis Frater, universoque clero tuo amantissime impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die xxvi Decembris MDCCCXCV, Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad Cardinalem Parocchi,

Commissionis Sanctae Archeologiae praesidem,

DE PERFICIENDO OPERE J. B. DE ROSSI

" ROMA SOTTERRANEA. "

Signor Cardinale,

FRA le molte ragioni, che tornarono oltremodo grave a tutti gli studiosi delle sacre antichità la morte dell'insigne archeologo Giovanni Battista De Rossi, non ultima fu quella di aver egli lasciata incompiuta l'Opera così pregevole della *Roma sotterranea*. Intrapresa questa e proseguita sotto gli auspici e mercè la munificenza del Nostro predecessore Pio IX di f. m., fu accolta con plauso universale, sì pel lume che recava alla storia delle antichità cristiane, e sì pei nuovi argomenti onde confermavansi i dogmi e la tradizione cattolica. Noi che non meno del Nostro Antecessore, fummo larghi al De Rossi della pontificia protezione e ne apprezzammo altamente i meriti, deplorammo più che ogni altri l'interruzione delle sue dotte ricerche. Fu sempre pertanto nostra viva brama che il lavoro, così proficuo alla religione ed alla storia, avesse la continuazione che tutti gli eruditi si augurano. Ed ora volendo appagare questo comune desiderio, Ci rivolgiamo a lei, Signor Cardinale, come a Presidente della Commissione di Sacra Archeologia, e per suo mezzo alla medesima Commissione affidiamo l'ardua ed onorata impresa. E ciò tanto di miglior grado facciamo, essendoci noto che fra i membri di essa non mancano coloro che agli studi di archeologia cristiana si formarono colla scorta del De Rossi medesimo, e ne appresero, siccome i metodi delle ricerche, così la profondità delle vedute non mai disgiunte da spirito intimamente religioso. Confidiamo, che, lieta la Commissione dell'incarico onde Noi l'onoriamo, saprà rispondere alle

31
DEC.
1895.

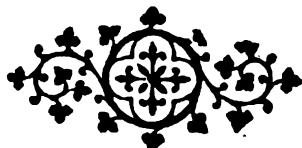
*Ne per
obitum illa-
rissimi viri
J. B. de
Rossi infe-
ctum ma-
neat opus
ipsius "Ro-
ma sotter-
ranea"*

*de religione
et historia
bene meri-
tum, Pon-
tifex illud
Commissio-
ni S. Ar-
cheologiae
mandat per-
ficiendum.*

Nostre brame, certa che non sarà per venirle menç il Nostro favore. — Ed in tale fiducia, Signor Cardinale, Noi le impar-tiamo di tutto cuore l'Apostolica benedizione.

Dal Vaticano, li 31 Decembre 1895.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad Card. Langénieux, Archiep. Rhemensem,

DE CENTENARIIS SOLEMNIBUS

CLODOVEI REGIS.

NOTRE CHER FILS,

C'EST un noble dessein que celui dont vous avez pris l'initiative, de convier la France entière à célébrer solennellement, cette année, après quatorze siècles, l'anniversaire du Baptême de Clodoveus, roi des Francs-Saliens. Aussi, Nous accueillons avec une particulière satisfaction le désir que vous Nous avez exprimé, de Nous associer à cette sainte et patriotique entreprise en accordant à votre pays, que Nous aimons, la faveur insigne d'un Jubilé national. On peut dire, en effet, que ce baptême du glorieux vainqueur de Tolbiac a été en même temps le baptême du royaume des Francs ; et, assurément, les conséquences historiques de cet événement mémorable ont été de la plus haute importance, non seulement pour le peuple nouveau qui naissait à la foi du Christ, mais pour la chrétienté elle-même, puisque cette noble nation devait mériter, par sa fidélité et ses éminents biensfaits, d'être appelée la Fille aînée de l'Église.

Et d'ailleurs, Notre Cher Fils, comment pourrions-Nous demeurer étranger aux fêtes que vous allez célébrer à Reims, autour du tombeau du saint Archevêque Remi, votre insigne prédécesseur, Nous, qui n'avons cessé de donner à la France des témoignages réitérés, persévérandts, de Notre affection paternelle ; comment ne serions-nous pas touché, en songeant aux desseins adorables de la bonté et de la providence de Dieu sur une nation tant de fois choisie comme un puissant instrument pour la défense de l'Église et la dilatation du règne de JÉSUS-CHRIST ? — Ces desseins dont Nous voyons clairement les premiers actes et la première réalisa-

6
I.A.N.
1896.

*Consilium
celebrandi
memoriam
baptismatis
Clodovei
regis Ponti-
fex probat,
precibus-
que annuit
Cardinalis
jubilaei
lucrum
poscentis.*

*Benevo-
lum testa-
tur ani-
mum erga
gallicam
gentem, a
Deo ele-
ctam Eccle-
siae propu-
gnaculum.*

*Quod
quidem*

*Galli laete
recolant
proximis
festis.*

tion dans la conversion prodigieuse de Clovis, doivent aussi faire tressaillir toute l'Église de France, pendant les solennités qui se préparent et auxquelles votre zèle éclairé, Notre Cher Fils, saura donner un lustre digne des faits qu'elles rappelleront, digne aussi de la cité qui en fut le principal théâtre, et qui vit, dans sa magnifique Cathédrale, tant de princes implorant, pour bien gouverner, les bénédictions d'en haut.

*permagni
aestimantes
suam in
Christo re-
generatio-
nem*

*per quam
cum spiritu-
tualibus,
tum civili-
bus bonis, hi-
storia teste,
sunt aucti.*

*Episcopi
Galliae S.
Remigii
virtutes pro
fideque
labores ae-
mulentur.*

Mais, afin que de telles solennités apportent à votre très noble nation ces fruits de salut que Nous lui souhaitons vivement, il est absolument nécessaire qu'elle comprenne et apprécie le bienfait dont elle célèbre le souvenir, c'est-à-dire sa régénération dans le Christ, sa naissance à la foi. Un tel bienfait, incomparable en lui-même comme principe de vie et de fécondité dans l'ordre de la grâce, est mémorable aussi, nul ne peut le méconnaître, par les résultats précieux de grandeur morale, de prospérité civile, d'entreprises glorieuses qui toujours en découlèrent pour la France : on en retrouve le témoignage dans les temps mêmes où la nation vit surgir pour la religion des jours d'adversité et de deuil. Car, si elle céda parfois à de déplorables entraînements, toujours, après avoir souffert, elle sut réagir contre le mal et puiser dans sa foi de nouvelles énergies pour se relever de ses épreuves et reprendre la mission apostolique qui lui a été confiée par la Providence. Nous sommes persuadé que l'épiscopat français, continuateur de la mission de saint Remi, héritier de son zèle sacerdotal, de sa charité expansive, de sa grâce dans le maniement des esprits et des cœurs, saura de plus en plus faire apprécier au peuple l'étendue d'un tel bienfait, et défendre la foi catholique contre les attaques de ceux qui voudraient détruire la civilisation chrétienne. Aussi, Nous appropriant la parole et l'exhortation du Prince des Apôtres, du même cœur que lui et avec la même effusion apostolique, Nous disons à nos très chers fils de France : Béni soit le Dieu et Père de Notre Seigneur JÉSUS-CHRIST, qui vous a régénérés dans la vive espérance... d'un héritage incorruptible, sans tache, incapable de se flétrir.... Espérez donc dans la grâce qui vous est offerte par la

révélation de JÉSUS-CHRIST..... Quiconque croira en lui ne sera pas confondu..... (1). »

6
JAN.
1895.

Oui, Notre Cher Fils, Nous prions le Dieu très puissant et miséricordieux, dans toute la véhémence de Notre tendresse paternelle, qu'il donne à la France d'être une nation sainte, immuablement fidèle à son génie, à ses chrétiennes destinées. Que la foi de ses aïeux, — une foi pleine, active, militante, — grandisse dans ce noble peuple ; qu'elle reconquière les masses qui s'agitent aujourd'hui dans les ténèbres de l'incrédulité, et qui, déçues, découragées par mille erreurs, s'affaissent dans l'ombre de la mort : « Levez-vous, et le Christ vous illuminera (2). »

*Deum pro
Gallia ro-
gat Ponti-
fex ut san-
cta sit et
avitae te-
nax fidei.*

Que tous les fils de la patrie française, de plus en plus dociles à écouter Nos conseils, s'unissent dans la vérité, dans la justice, dans le respect mutuel et dans la charité fraternelle, comme les enfants d'un même Père ; qu'ils se persuadent que l'oubli des principes qui ont fait leur grandeur les conduirait infailliblement à la décadence, et que l'abandon d'une religion qui est leur force les laisserait sans défense contre les ennemis de la propriété, de la famille, de la société. Qu'ils se rallient donc pour lutter ensemble contre les périls qui les menacent, et que le cri de la Loi salique s'échappe de leur poitrine, plus puissant que jamais : *Vive le Christ qui aime les Francs* (3) !

*Sint Galli
animo in-
ter se con-
cordes, tu-
tique ab
imminen-
tibus malis
per religio-
nis cly-
peum :*

Au déclin de ce siècle et à l'aurore de celui qui s'annonce, en ces temps difficiles qui mettent en mouvement tous les peuples et tous les éléments du corps social, en cet âge où les âmes agitées, inquiètes, semblent altérées de justice, — de cette justice que Notre-Seigneur seul peut verser à flots, — il faut que le baptême de Clovis et de ses guerriers se renouvelle en esprit et reproduise, à quatorze siècles de distance, les fruits merveilleux d'autrefois : l'union sociale sous un pouvoir sage, respecté, et la fidélité sincère envers

*consulant
nempe rei-
publicae
per concor-
diam et Ec-
clesiae
obsequium:
in praesen-
ti rerum
perturba-
tione.*

1. Benedictus Deus et pater Domini nostri IESU CHRISTI, qui secundum misericordiam suam magnam *regeneravit* nos in spem vivam... in haereditatem incorruptibilem et incontaminatam et immarcescibilem !... Propter quod sperate in eam quae offertur vobis gratiam, in revelatione IESU CHRISTI.... Qui crediderit in eum non confundetur (I Petr., 1, II). — 2. Exurge et illuminabit te Christus (Eph., V. 14). — 3. Vivat Christus qui Francos diligit.

l'Église catholique. — Cette union des Français, vous le savez, Notre Cher Fils, a été l'objet constant de Notre sollicitude, et Nous l'appelons encore aujourd'hui avec une croissante ardeur. En vérité, quelle occasion pourrait être plus favorable et sainte pour ménager et augmenter entre eux l'union d'esprit, de volonté, d'action dans la poursuite du bien commun, que la commémoration solennelle de l'événement fortuné qui fut pour la France le principe du salut et la source de tant de gloire ?

*Massonum
grassante
secta, ca-
tholici bo-
num certa-
men strenue
certent.*

En attendant, Notre Cher Fils, les catholiques doivent se reprendre et s'affirmer comme des fils de lumière, d'autant plus intrépides et plus prudents qu'ils voient une puissance ténébreuse mettre plus de persistance à ruiner autour d'eux tout ce qu'il y a de bienfaisant et de sacré ; s'imposer au respect de tous par la force invincible de l'unité ; prendre avec clairvoyance et courage, conformément à la doctrine exposée dans Nos Encycliques, l'initiative de tous les vrais progrès sociaux ; se montrer les défenseurs patients et les conseillers éclairés des faibles et des déshérités ; se tenir enfin au premier rang parmi ceux qui ont l'intention loyale, à quelque degré que ce soit, de concourir à faire régner partout, contre les ennemis de tout ordre, les éternels principes de la justice et de la civilisation chrétienne.

*Faustis-
sima Gal-
liae appre-
catur Pon-
tifex,*

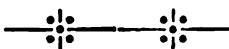
Puisse le Seigneur exaucer Nos espérances pendant l'extraordinaire Jubilé national que Nous allons accorder, et durant lequel Nos prières se mêlant aux vôtres et à celles de tout le peuple chrétien de France, le ciel s'ouvrira pour laisser tomber sur vous et sur votre patrie entière les plus larges effusions de l'esprit de Dieu !

et benedicit.

C'est dans cette confiance que Nous accordons à Vous, Notre Cher Fils, aux évêques de France, au clergé, aux fidèles et à tous ceux qui participeront à vos fêtes, Notre bénédiction Apostolique.

Donné à Rome, près saint Pierre, en la fête de l'Épiphanie, le 6 Janvier de l'année 1896, de Notre pontificat la dix-huitième.

LEO PP. XIII.

LITTERAE APOSTOLICAE

DE IUBILEO IN CLODOVAEI REGIS FESTIS SAECULARIBUS.

MAGNI commemoratio eventus, de qua Gallia catholica insignem capiat laetitiam et fructum, auspicato futura est sub exitum huiusc anni, solemni ipso die Natalem Christi Domini referente. Prout enim ex tradita rerum memoria non obscure appareat, eo tempore saeculum condetur quartum decimum ex quo Clodovaeus Francorum rex, Dei providentis admirabili impulsu permotus ut vanam eiuraret superstitionem deorum fidemque christianam susciperet, salutari *regenerationis lavacro* est religiosissime ablutus. Id nempe contigit, in primario templo Rhemensi rituque celeberrimo, quum una cum illo sorores duae regiae et milites ad tria millia in eiusdem gratiae accesserint communionem: tantorum autem munerum administer Remigius fuit, Antistes sanctus eius inclitae ecclesiae. Tum haud longo tempore est factum, ut rex ipse, non tam bellica virtute sua civilique prudentia, quam praesenti fretus auxilio Christi, omnes fere Galliarum partes quasi distracta membra unum in corpus regnumque coniunxerit; quod regnum, eiusdem religionis felice vi, flore coepit ac niti ad potentiam egregieque mereri de re catholica. — Non igitur sine caussa affirmant, in eo ipso commemorabili baptisme totam simul Galliam fuisse quodammodo renovatam, consecutaeque per amplae eius claritudinis inde exstisset primordia. Iure propterea et merito faustitati huiusmodi celebranda singularia quaedam apparantur solemnia, excitante potissimum dilecto Filio Nostro Benedicto Maria S. R. E. Presbytero Cardinali Langénieux, Archiepiscopo Rhemensi. Sane, si multa sunt et nobilia instituta rerum, quorum initia festa soleant recordatione agitari, nihil quidquam est aequius, nihil dignius quam ut natio quaepiam statuat per insuetas laetitias annum,

8
IAN.
1896.

Clodovaei
baptisma
Pontifex
refert

a S. Remigio collatum, magno quidem gallicae gentis emolumento.

illiusque proin memoriam jure celebrari ostendit.

succendentibus saeculis, diemque recolere, quo primum Christo nata et particeps facta est hereditatis caelestis. Istud regenerationis christiana beneficium quale et quantum sit, quaeque in omni genere bona et ornamenta genti Gallorum pepererit, Nosmetipsi attigimus nuperrime in epistola ad eundem data Archiepiscopum. In qua quidem res ipsa tempusque admonuit ut hortationis apostolicae documenta nonnulla adiiceremus : idque praestare studuimus caritate magna et pari cum spe utilitatis non mediocris, quae posset in commune bonum derivari. — Perutile enim vero praclarumque fuerit, Galliam catholicam commoveri omnem, atque oculos et studia unanimem convertere tum ad sospitalem Fontem Rhemensem, tanquam ad incunabula augusta religionis suae, tum ad gloriosum Remigii sepulcrum, velut ad cathedram magistri et pastoris optimi, verba pacis aeternaequae vitae adhuc loquentis. Peregrinationes pietatis caussa ad ea loca initae ; peculiaris cultio animorum per missiones sacras instituta ubique ; religiosae misericordiae beneficentiaeque officia largius exhibita ; grates Christo Deo, publicae prosperitatis auctori benignissimo, insigniter actae ; haec et similia admodum valebunt ad exaequandum saecularis celebritatis decus, ad eamque fructuum praestantiam, quae in votis est, colligendam. Illud porro valebit vel maxime, si quotquot nomine catholico in Gallia gloriantur, veterum patrum exempla memori cogitatione respiciant, fidemque in primis reputent illam, solidam, alacrem, effectricem magnarum rerum, cum Sede beati Petri coniunctissimam: ex quo ad imitationem exarcentes, sponsiones sacrosanctas in baptismali ritu conceptas summa omnes religione instauratoque proposito ratas atque firmas edicant. In Nobis quantum est, ut eadem solemnia et honore augeamus et animorum emolumentis, placet in Domino munera sacrae Indulgentiae extra ordinem largiri.

Itaque de omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Apostolorum Principum auctoritate confisi, plenissimam peccatorum omnium indulgentiam et remissionem in forma Iubilaei concedimus Christifidelibus omnibus qui in Gallia

*Antea
datam a se
hoc de re
epistolam
memorat.*

*Nonnulla
suedet quae
saecularis
celebritatis
utilitatem
et decus
augeant.*

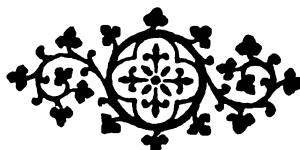
*Indulgen-
tias imper-
tit lucran-
das proxi-
mis festis.*

sunt, hisce pietatis sanctae conditiones perfecturis. Videlicet ut duas ecclesias civitatis vel loci, ab Ordinariis propriis designandas, bis adeant, vel si una tantum ibi sit ecclesia, eam adeant quater, ibique aliquandiu pro libertate et exaltatione sanctae Matris Ecclesiae, pro pace et unitate populi christiani, pro conversione peccatorum, itemque secundum mentem Nostram pias ad Deum preces effundant; ut peccata sua rite confessi, sanctissimum Eucharistiae sacramentum suscipiant; ut aliquid eleemosynae in pauperes vel in pium aliquod opus pro facultate erogent. Ad tempus vero quod spectat eiusdem indulgentiae assequendae, hoc esse statuimus pro universa Gallia a dominica prima Quadragesimae ad Natalem usque Domini; ita quidein, ut intra idem temporis spatium tres continuae hebdomadae ab Ordinariis singulis destinentur, in quibus liceat conditiones, quae supra dictae sunt, implere, atque indulgentia ad modum Iubilaei perfrui. Pro sola autem civitate Rhemensi tribuimus, ut ibi eadem indulgentia eisdem conditionibus vigeat integro temporis spatio quod est a dominica Resurrectionis ad solemnitatem Sanctorum omnium. Praeterea indulgentiam plenariam impertimus omnibus et singulis, qui promissionum Baptismi renovationi, in cunctis Galliae ecclesiis sacerrimo die Natalis Domini publice peragendae, religiose interfuerint, consuetis tantummodo conditionibus rite servatis. Quas indulgentias omnes animabus etiam, quae Deo in caritate coniunctae ex hac vita migrarint, per modum suffragii applicari posse, misericorditer in Domino concedimus. Facimus quoque potestatem confessariis dispensandi super Communione cum pueris nondum ad eam admissis. Denique Confessariis omnibus legitime approbatis, eo durante tempore et ad effectum Iubilaei lucrandi, omnes eas facultates largimur quas tribuimus per Litteras Apostolicas *Pontifices Maximi*, datas die XV mensis februarii anno MDCCCLXXIX, iis tamen omnibus exceptis, quae in iisdem Litteris excepta sunt. — Volumus autem ut harum Litterarum exemplis et impressis, manu tamen Notarii subscriptis et per constitutum in ecclesiastica dignitate virum sigillo munitis, eadem habeatur fides quae

Nostrae voluntatis significationi, his praesentibus ostensis,
haberetur.

Datum Romae apud S. Petrum sub anulo Piscatoris die
VIII Ianuarii MDCCCXCVI, Pontificatus Nostri anno decimo
octavo.

C. CARD. DE RVGGIERO.

EPISTOLA

Ad Card. Goossens, Archiepisc. Mechliniensem,

DE SCHOLA THOMISTICA LOVANIENSI.

6
FEBR.
1896.

Gaudet
Pontifex
Episcopos
Belgii suis
obsecundas-
se consiliis
de philoso-
phiae stu-
diis in Lo-
vaniensi
Athenaeo
amplifican-
dis.

ROBE nosti qua firma ac studiosa voluntate
Propositum Nostrum prosecuti huc usque simus,
quod iam Pontificatus initio praedecessori tuo
significavimus, de amplificandis in isto perillustri
Lovaniensi Athenaeo philosophiae studiis, ut Belgica etiam
iuventus de solidis uberibusque fructibus particeps fieret,
quos ex restauratione christiana philosophiae ad mentem
divi Thomae a Nobis firmiter intentos, ubique terrarum
iam ex parte, Deo favente, in bonum Ecclesiae et civilis
societatis obvenisse laetamur, uberioresque in dies obven-
turos certo confidimus. Opportunis praecipuum in hunc
scopum adhortationibus Nostris et pluries datis epistolis,
Nos minime latet, qua actuosa propensione ac zelo morem
gesserint, te quidem duce, dilectissimi omnes Belgii episcopi,
aliisque e clero et laicis viri praeclarissimi, ita ut in Lova-
niensi Universitate nedum philosophiae studia reapse
amplificata fuerint, sed etiam, quod in votis erat, singularis
Schola, quae divo Thomae inscribitur, paucis abhinc annis
instituta sit, eique adnexum Seminarium pro dioecesium
clericis ingenio ac pietate praestantioribus. Debitas laudes
hac arrepta occasione tibi singulisque praesulibus, aliisque
catholicis viris pro in id collatis officiis, curis et sumptibus,
iterum ex animo rependere pergratum est. Quos interea
fructus inde maximos in Domino auspicari fas est, ut firmius
ac securius caperentur, leges et praescripta tum Scholae
tum Seminarii Nobis deferenda iniunximus, quae collatis
consiliis Lovani confecta, revisa iam et probata per sacram
studiis regundis praepositam Congregationem, Nostra aucto-
ritate mense Iulio superioris anni sancita fuere. De quorum
fidi executione peculiarem commendationem facere haud
ducimus, quum omnes episcopos libentissimo et grato animo

Scholae
Thomisti-
cae necnon
Seminarii
scholae an-
nexi leges
auctoritate
pontificia
sancitas
fuisse me-
morat.

ea accepisse testentur litterae collectim Nobis datae mense octobri nuper elapso. Si quae ceterum exorta sunt dubia in nonnullis articulis interpretandis, Nostram mentem tibi patefieri iussimus per dilectum Filium Nostrum Cardinalem eiusdem Congregationis Praefectum : spesque affulget fore

*Prae-
scriptum de
adhibenda
in lectioni-
bus lingua
latina in-
culcat ite-
rum tum
alumnis,
tum insti-
tutoribus.*

ut omnia quam citius componantur. Attamen unum prae omnibus per has Nostras litteras speciali modo commen- dandum censemus, ut nempe in lectionibus habendis, iis quidem exceptis, quae scientias naturales, quas vocant, historiamque respiciunt, latina lingua adhibeatur : huius- modi enim latini sermonis usum in statutis praescribendum expressa Nostra mandavimus voluntate, a qua ullo modo recedendum omnes admonitos volumus sive institutores sive alumnos. Quo enim pacto serio et solide in divi Thomae et scholasticorum doctrinam incumbere alumni poterunt, eorumque immortalia evolvere volumina, latine conscripta, huius idiomatis nescii? Impervii profecto iis semper erunt electissimi scientiae thesauri inibi per saecula a summis ingeniis congesti! Nec institutoribus ipsis facilis res erit, si scholae conceptus, axiomata, terminos vel ipsos vernacula lingua explanare conentur. Viros autem altioris eruditionis ac scientia vere praestantes, quales Thomisticae Scholae alumnos optamus, vel maxime dedecet latinam linguam non callere, praesertim si de clericis agitur Ecclesiae addic- tis, cui proprium est Latii sermone a saeculis uti et gloriari. Quod laicos autem attinet, quorum solidior in philosophicis disciplinis institutio Nobis etiam cordi est, eos a Thomisticae Scholae frequentia latini sermonis usus arcere non debet sed potius allicere, sicerio scientiae inhiant possessui et hono- ribus. Quam forsitan ab initio cursuum invenient difficultatem cito evincent, prout exemplum probat alumnorum, qui ex diversis regionibus et linguis Urbem convenient innumeri, ut scientiis vacent, quae semper latine explanantur. Spe certa igitur Nos nitimur, fore ut si executioni debito, quo par est, obsequio mandentur omnia, quae vel commendanda vel praescribenda significavimus, ex alumnis qui Thomisti- cae Scholae cursus Lovanii rite celebraverint, strenuus profecto, licet initio exiguis, brevi efformari poterit virorum

*Uberes
forefructus
scholae
ominatur,*

DE USU LINGUAES LATINAES IN SCHOLA THOM. LOVANII. I 27

numerus, qui omnis philosophiae apparatu apprime instructi,
in dioecesibus praesto esse Episcopis possint, et adiutores
validissimi hac temporum pravitate, ut contra innumeros
veritatis, praesertim fidei, hostes vel ipsis scientiae armis
invicti sese opponant et erigant. Primitias uberemque horum
fructuum copiam ut colligant nedum episcopi sed et omnes
Belgicae, Nobis dilectissimae, nationis civium ordines enixe
a Deo adprecamur, auspice et auctore ipso sanctissimo
scholarum magistro, qui suis favoribus Thomisticae Lovanensis
scholae alumnos, in Ecclesiae spem et christianaes
philosophiae succrescentes, profecto e caelo amplecti non
desinet: ita ut omnibus, qui optime de eorum institutione
meriti fuerint, datum tandem sit de assiduis in hoc nobilissimum
opus praestitis curis, pretiosis inde manantibus
beneficiis satis compensari ac in Domino abunde solari. —
Auspicem interim divinorum munera et praecipuae benevolentiae Nostrae testem tibi, dilecte Fili Noster, tuis in
episcopatu collegis, moderatoribus, institutoribus, ac alumnis
universis Lovaniensis Athenaei, Scholae praesertim divi
Thomae, benedictionem Apostolicam effusa caritate imper-
timus.

Datum Romae apud S. Petrum die VI Februarii
MDCCCXCVI, Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

6
FEBR.
1896.

et benedicit.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad A. Pagès, supremi Consilii Societatis

Vincentianae Praesidem.

13
FEBR.
1896.

Societatem
Vincentia-
nam laudat
Pontifex
levandae
plebi atque
religioni
cohonestan-
dae dedi-
tam.

Gaudet
ipsam pro-
posuisse
Vincentia-
nas Confe-
rentias
etiam in
Oriente
instituen-
das,

atque suis
obsecunda-
re consiliis
de opera-
rum condi-
tione levan-
da.

Charitatem
extollit
maximum
societati
periclitan-
tis praesi-
dium.

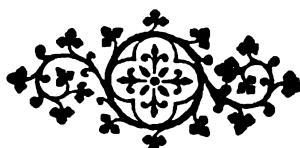
VOLUMEN quo ea summatim disseruntur, quae a societate vestra unoquoque elabente anno peracta fuerint, libenti semper iucundoque animo accepimus, certi euidem nihil Nos inde nisi solatii rationem hausturos. Id nuper etiam experti sumus quum ea, quae anno MDCCCXCIV a vobis sunt gesta, uno libro enarrata, Nobis cum litteris observantissimis exhibuistis. Gratulamur sane vobis, gratulamur catholicae caritati quod coetus vestri latius in dies qua patet orbis multiplicentur, ita quidem ut non uno tenus nomine vivant, sed iis maxime probentur operibus, quae miserae simul levandae plebi simul religioni cohonestandae cedunt. Duo autem praeceteris sunt quae iucundiore animo rata vobis esse comperimus. Alterum est quod Vincentianas *Conferentias* in orientibus etiam populis instituendas proposueritis, ea nimirum mente atque spe ut studiis Nostris adlaboretis pro earum gentium solatio, quas intestina discordiarum vis ad incitas adegit in diesque adigit. Alterum, quod, Nostris consiliis obsecundantes, eo animum adverteritis ut sequioris conditionis homines, operas praecipue, institutis consociationibus seu ad auxilium mutuo inferendum, seu ad futuris necessitatibus prospiciendum, ex malesuada angustia levetis. Sint igitur hae Nostrae litterae testes vobis commendationis et benevolentiae Nostrae, quibus videlicet iam strenue currentibus acriores stimuli subiificantur. In iis etenim, quae periclitanti societati hominum praesidio esse queunt, caritas cum primis censenda est, quae ad Evangelii legem exercetur et ad eius viri sanctissimi exemplum, quem vos instituti vestri auctorem et patronum colitis. Ceterum munerum caelestium ubertatis auspex sit Apostolica bene-

---

dictio quam tibi, dilecte fili, universisque vincentianis coetibus effusa dilectione impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die XIII Februarii MDCCXCVI, Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

LEO PP. XIII.

DE RATIONE CONCORDI

REI CATHOLICAE PROVEHENDAE APUD ORIENTALES.

19
MARTII
1896.

Constitu-
tioni Orient-
alium an-
te editae
subjicere
visum est
Pontifici
pracepta
quaedam
de ratione
concordi rei
catholicae
apud
Orientales
provehen-
dae.

Exponit
Pontifex
maximi
esse momen-
ti illam
concordiam

AUSPICIA rerum secunda quae Nobis, Orientes christianum apostolica providentia respicientibus, divina gratia benignissime obtulit, animum sane confirmant augentque ut incepta Nostra omni contentione et spe persequamur. Editis quidem non-nullis actis, praesertim Constitutione *Orientalium* anno MDCCCXCIV, iam quaedam sunt a Nobis opportune declarata et decreta; quae aliis alia modis conducerent simul ad studium decusque pristinum religionis in eis gentibus excitandum, ad earumdem coniunctionem cum Petri Cathedra obstringendam, ad reconciliationem fovendam dissidentium. Quo tamen instituta consilia rectius in dies procedant uberiusque eveniant, optimum factu ducimus aliquot capita praescriptorum hortationumque subiicere, tamquam eiusdem additamentum Constitutionis; quatenus nimirum attinet ad communem sentiendi agendique rationem, quae tantis procurandis rebus maiorem in modum est necessaria. — Nam apud Orientales singularis omnino et hominum et regionum conditio a longinqua antiquitate occurrit Ecclesiae. Scilicet persaepe in uno eodemque loco aequae obtinent dissimiles iisque legitimi sacerorum ritus, proptereaque totidem sunt ritu vario antistites pluresque singulis administri; accedunt non pauci numero sacerdotes latini, quos in illorum *adiutorium et levamen* ⁽¹⁾ Apostolica Sedes mittere consuevit; sunt praeterea qui, ad firmamentum unitatis catholicae, *delegato* a romano Pontifice funguntur munere, eius mandata faciunt, voluntatem interpretantur. Eos igitur in suis quemque partibus obeundis nisi eadem sancta mens et salutaris, omni privata caussa posthabita, moveat, nisi eadem in fratum morem affectio consociet,

1. Const. Benedicti XIV *Demandatam.*

non ita quidem laboribus et expectationi responsurus est utilitatum proventus. Intima vero voluntatum coniunctio et consensio propositorum, sicut Dei ministros maxime decet, ita in opinione hominum adeo Ecclesiam catholicam commendare solet, ut filios discordes non semel ad sinum eius suavi quodam incitamento vel ipsa reduxerit.

Huiusce rei aequum est antecedere exemplum pariter in Delegatis Nostris atque in Venerabilibus Fratribus Patriarchis, quum ceteris gradu et potestate antecedant: ad eosque singulariter spectare videtur commonitio Apostoli: *Caritate fraternitatis invicem diligentes, honore invicem praevenientes* (¹). — Hinc sane excellentia iidem haurient bona, atque illud, tam optabile in praesentia, ut suam ipsorum dignitatem melius possint ac felicius tueri. Siquidem initiarum rerum cursus in rei catholicae profectum, vehementer exposcit ut eorum personis muniisque sua stet omni ex parte commendatio atque etiam in dies accrescat. Id Nobismetipsis adeo cordi est, ut quasdam cogitationes et curas in hoc item genere optime collocatas censuerimus. Nec enim quemquam fugere potest quantum deceat et omnino expeditat, apud catholicos nullum dignitati patriarchali deesse ex eis praesidiis ornamentiisque quibus illa abunde utitur apud dissidentes. Exploratum est autem, Sedis Apostolicae eo amplius ibidem florere nomen maioremque simul explicari virtutem, quo plus honestamenti legatis eius comitetur. Quapropter induximus animum sic efficere ut in hoc aptius utrisque, Patriarchis et Delegatis, esset consultum, eoque simul piorum emolumenta operum augerentur ecclesiis. Reapse quidem certam illis vim subsidiorum annuam, catholicorum liberalitate pia adiutante, decrevimus, attribuimus.

Iamvero fidenti fraternoque, prout diximus, animo studeant Patriarchae communionem consiliorum in maioribus rebus habere per litteras cum Delegatis Nostris: eo præterea commodo, ut quae negotia ad Apostolicam Sedem delaturi sint, expeditius procedant et transigantur. Unum autem est quod, pro gravitate sua, singulari Nostro non

inter Delegatos Apostolicos imprimis atque Patriarchas,

qui quidem ex illa haurient excellentia bona.

^{1.} Rom., XII, 10.

*binas sal-
tem quot-
annis con-
gressiones
actitare
cum Dele-
gatis,*

*quaequa
sunt in illis
congres-
sionibus tra-
ctanda ex-
ponit.*

*Commen-
dit praeci-
pue curan-
dam insti-
tutionem
clericorum.*

modo hortatu sed iussu dignum existimemus : videlicet ut Patriarchae congressiones actitent cum Delegatis Apostolicis, binas saltem quotannis, quo tempore et loco inter ipsos convenerit. Ea res, ubi rite sit acta, plus quam dici possit devinciet benevolentia animos, viamque muniet ad persimilem agendi tenorem. — Ita in Domino congressis primum erit provincias sibi creditas generatim prospicere, et considerare quo statu sit atque honore in illis religio, qui progressus inter catholicos facti, quaenam ipsorum maximeque cleri erga dissentientes studia, quaenam in his voluntas requirendae unitatis, aliaque ad cognoscendum peropportuna. Exinde se dabunt res propriae et peculiares, in quibus deliberantium prudentia ususque elaboret. Atque episcoporum provincialium caussas, si quae sint, licebit, accurate expensas, ex aequo et bono componere ; eis tamen salvis atque integris quae iuris sunt sacri Consilii christiano nomini propagando. Tum vero de recta fidelium administratione, de cleri disciplina, de monachorum vel aliis piorum institutis, de missionum necessitatibus, de cultus divini decore, de cognatisque agetur rebus, quae diligentissime cautissimeque sunt reputandae : certis autem et communibus, quoad fieri possit, rationibus providendum est ut religio catholica et partos fructus conservet et multo capiat ampliores. Nobis tria maxime accommodata in medium proferre libet, seu verius revocare, quum fere eadem alias per occasionem attigerimus. — Est primum, oportere curas exquisitas in eo impendi ut alumni sacri ordinis ad doctrinam, ad vitae sanctimoniam, ad sacrorum peritiam optime informentur et excolantur. Collatis vero consiliis, facilius certe liquebit quemadmodum singulis Patriarchis sua sint probe constituta seminaria clericorum, sensimque amplificantur et vigeant ; ita plane, ut ea demum existat operariorum evangelicorum copia et praestantia, quae messi sufficiat augescenti, quaeque nomini catholico reverentiam adiiciat. Expedito rei eventui bene ii favere poterunt sacerdotes nativi, quos Roma ex propriis gentium collegiis crebro in orientem remittit, non tenui censu ingenii virtutisque animi instructos. De hoc ipso bene admodum Delegati Apostolici merebun-

19
MARTII
1896.

tur, si curaverint ut etiam ex latinis idonei viri advocentur qui parati sint adiutricem operam clericis erudiendis conferre. Hic Nos facere quidem non possumus quin meritâ honestemus laude nonnullas religiosorum familias, quarum sedulæ alacritati multam in eo genere ab orientibus tribui gratiam iam diu est Nobis compertum. — Alterum est, nec minore profecto diligentia dignum, de puerilis educationis sustinendis multiplicandisque scholis. Per se appetet quanti illud sit ponderis ut primae aetatulae, una cum litterarum primordiis, ne quid imbibant veritati institutisque catholicis adversum ; eo vel magis quod contra *filii tenebrarum*, prudenter pollentes et opibus, eâdem in re enitantur quotidie impensius. Necesse est igitur ipsa sanae doctrinae principia et religionis amor ita in molles animos infundantur, ut eos afficiant innutriantque penitus ad catholicam professionem : neque aliorum certe vel studiosior in hac parte vel fructuosa erit industria, quam eorum qui sese bono pueritiae sacris in sodalitatibus devoverunt. Quin etiam ex hujusmodi disciplina, in qua qui religionem moresque tradunt, suo ipsi facto plus tradunt quam praceptionibus, id facile est prosecuturum, ut spei optimae alumni semina sacerdotii religiosaeve perfectionis mature excipient et colant : plures autem utriusque sexus indigenas ita succrescere, non una de caussa omnino laetabile et perutile est. — Tertio videtur loco pariter esse frugiferum, operam dari ut ephemerides similesve ex intervallo paginae, scienter moderateque factae, fusius pervulgentur. Tales quippe scriptiones, ut tempora sunt ac mores, religioni percommode inserviunt, sive ad refellenda quae calumnia vel error in eam confingant, sive ad fidele ipsius studium alendum in animis atque incitandum : id praesertim ubi non ita frequens copia sit sacerdotis, pabulum doctrinae et hortationis sanctae impertientis. Nec praetereundum, quod catholici scriptis iis legendis ea cognoscunt quae variis in locis quoquo modo contingant, cum religionis connexa rationibus : cuiusmodi sunt fratrum egregie facta vel coepta, impendentia a fallaciis adversiorum pericula, pastorum suorum et Apostolicae Sedis laboriosae curae, Ecclesiae succedentes dolores et

atque pro-
pugnan-
dam per
scripta
Fidem ca-
tholicam.

gaudia ; quae identidem cognita profecto adiumenta bona suppeditant imitationis, caritatis, generosae in fide constan- tiae. — Istud Nos triplex praesidiorum genus particulatim commonstravimus, spe magna ducti, ex iis potissimum satis multa effectum iri secundum vota : ob eamque caussam auxilia ipsorum operum Nos quoque pro facultate submittere cogitamus. Id autem tempore ac loco fiet Nostros per Delegatos : quorum denique erit summam rerum in eisdem congressionibus actarum ad Apostolicam Sedem referre.

*Rationem
definit offici-
orum
quae Dele-
gatis inter-
cedant cum
eis qui
Missioni-
bus pre-
sunt.*

Consequitur de ratione officiorum quae Delegatis ipsis intercedant cum eis qui *Missionibus* per easdem regiones praesunt. Minime quidem dubitandum quin alteri atque alteri, probe memores cuius nomine et potestate sint eodem missi, et qua saluberrima caussa unâ debeat conspirare, veram quae *secundum Deum* est concordiam, quum in sententiis tum in actione, custodire inviolatam contendant. Attamen ad totius rei meliorem temperationem, visum est immutare nonnulla de iuris ordine adhuc recepto : eaque decreto proprio iam constitui iussimus per sacrum Consilium christiano nomini propagando. Omni igitur prudentia et ope Delegati in id incumbant, ut quaecumque ab Apostolica Sede et illo decreto et subinde pro temporibus similiiter edicentur, ea plenum habeant exitum. Rursus in idem congruant *Superiores Missionum* sollertia et obtemperatione sua : maioris momenti res ad earundem procurationem pertinentes, nisi rogatis illis et approbantibus, ne aggrediantur, eosque ipsos velint habere ex officio conscos, negotiis incidentibus quae opus sit ad Apostolicam Sedem transmitti. — Delegati porro suum esse meminerint evigilare, providere, instare ut Constitutionis *Orientalium* praescriptis integre ab omnibus quos illa attingunt religiose pareatur. In quo praecipue fiat ut nihil admodum de se desiderari sinant latinorum Instituta, quae multis locis tantopere student rei catholicae incrementis. Quippe rei catholicae valde nimirum interest eam omnino tolli ac dilui opinionem quae quosdam ex orientalibus antehac tenuit, perinde ac si de ipsorum iure, de privilegiis, de rituali con-

*Delegatos,
quorum
quidem
munus est
instare ut
servetur
Constitutio
Orientalium,
non
nulla mo-
net de lati-
norum
Institutis
sovendis,*

suetudine vellent latini detractum quidquam aut deminutum. — Idem Delegati peculiarem vigilantiam cum benevolentia adhibeant presbyteris latinis qui missionali munere in suae ditionis locis versentur. Eis consilio et auctoritate adsint per difficultates in quas vel a rebus vel ab hominibus non raro incurront, atque ad ministerii apostolici ubertatem suadere ne desinant summam cum orientali clero consensionem et gratiam: quam quidem apte conciliabunt sibi et retinebunt, ipsorum tum linguae moribusque assuescendo, tum tradita a maioribus sacra instituta honore debito prosequentes. Huc autem nihil certe tam valeat quam specimen concordiae benevolentiaeque, quod ipsi praebent Delegati et ceteri qui sub eis cum auctoritate sunt; id quod graviter supra admonuimus. Neque vero talis animi prodendi ac testificandi defuturae sunt opportunitates. Praeclara illa, si per sollemnem aliquam celebritatem faciles libentesque sacris ritibus orientalium intersint; ac vicissim si eos ad sacra latino ritu sollemnia nonnunquam invitent. Id autem in primis decuerit, valdeque fieri optamus, quotiescumque Ecclesiae vel romani Pontificis caussâ insignior quaepiam agatur caeremonia. Ex eo namque feliciter potest mutuae observantiae caritatisque foveri studium, dum eiusdem fidei et communionis vincula in amore communis matris roborantur, dumque augetur obsequium ac pietas erga Successorem beati Petri, eum nempe quem Christus Dominus centrum constituit sanctae salutarisque unitatis.

Quae igitur hisce litteris motu proprio significavimus, declaravimus, statuimus, rata omnia firmaque permanere auctoritate Nostra volumus et iubemus.

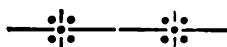
Datum Romae apud S. Petrum die XIX Martii MDCCXCVI,
Pontificatus Nostri anno decimo nono.

19
MARTII
1896.

*de presbyte-
ris latinis
adjuvan-
dis, ad con-
cordiamque
cum orien-
tali clero
adhortan-
dis.*

*Praesen-
tium litte-
rarum au-
ctoritatem
vindicat.*

LEO PP. XIII.

LITTERAE APOSTOLICAE

DE PEREGRINATIONIBUS

AD SANCTA LOCA PALAESTINAE.

18
APRILIS
1896.

Peregrinationes ad sancta Palaestinae loca celebrari saepe nostra aetate Pontifex raudit, earum exponens utilitatem,

uberesque fructus enumerans inde natos postremis hisce annis.

ROMANORUM Pontificum Praedecessorum nostrorum vestigiis insistentes, qui iugiter pias ad sancta Palaestinae loca christianorum peregrinationes commendarunt atque indulgentiis foverunt, iam inde ab anno MDCCCLXXXII peregrinationes expiatorias, cura patrum Augustinianorum ab Assumptione suscipiendas, et meritis laudum praeconiis prosequuti sumus, et per litteras Nostras, die VI Martii mensis datas, spiritualibus quibusdam peculiaribus gratiis decoravimus. Expectationi autem Nostrae plane respondit eventus. Sequentibus enim annis erga purpurata divino Sanguine loca fidelium studium in Gallia potissimum excitatum atque auctum : episcopi, sacerdotes, laici, plura christianorum millia dictis peregrinationibus nomen dare properarunt ; horum exemplis Christi fideles in Oriente degentes in fide sunt confirmati ; denique mirabilis huiusmodi Orientalium cum Occidentalibus consensus suavi animum Nostrum laetitia replevit, et in spem optimam erexit. Et sane, auctore et auspice dilecto filio Francisco Picard Praeposito generali Augustinianorum ab Assumptione, qui quindecim annorum spatio expiatoriis hisce peregrinationibus egregia quidem laude praefuit, erectum est Hierosolymae hospitium Nostrae Dominae, sacra et civili auctoritate probatum, pro peregrinis excipiendis ; aperta ibidem pia domus studiorum pro religiosis ab Assumptione ; habitus Eucharisticus conventus pluribus adstantibus Patriarchis et Antistitibus tum latini ritus, tum orientalis, positusque auspiciatissima illa occasione primus lapis Ecclesiae Nostrae Dominae Galliarum per Cardinalem Apostolicae Sedis legatum ; tandem illud templum, modo absolutum et strukturâ praeobile, sedes est tum operis piacularium precum

peregrinatibnum memoratarum, tum piae associationis canonice ibi institutae pro suffragiis rite ferendis animabus fidelium defunctorum ex ecclesiis tum Orientis quum Occidentis, quae purgatorio in igne detineantur. Iamvero quum ipse Praepositus generalis Augustinianorum ab Assumptione enixas Nobis humiliter preces adhibuerit ut indulgentias, singulis annis, vi supra dictarum litterarum nostrorum, iis peregrinationibus concessas in perpetuum elargiri nonnullaque addere privilegia de benignitate apostolica velimus ; Nos ut tam frugiferae pietatis opera maiora, favente Domino, suscipiant incrementa, et praesertim preces, quae dictorum operum cura pro ecclesiarum unione ad Deum iuxta mentem Nostram effunduntur, uberiori fiant cum animarum fructu, piis his votis annuendum propensa voluntate existimavimus. Itaque tam religiosos patres ab Assumptione quibus earumdem peregrinationum regimen est demandatum, quam fideles qui in exercitium pietatis, obedientiae, mortificationis, et abnegationis sui ipsius, simulque in spiritu caritatis et precum, idem iter suscipiant, peculiari benevolentia complecti volentes et a quibusvis excommunicationis et interdicti aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis quovis modo vel quavis de caussa latis, si quas forte incurrerint, huius tantum rei gratia absolventes et absolutos fore censentes, Apostolica Nostra auctoritate, praesentium tenore, ad nutum Sedis Apostolicae, haec, quae infra scripta sunt, concedimus atque indulgemus. Nimirum omnibus et singulis fidelibus, qui nunc et in posterum quolibet anno expiatoriam huiusmodi peregrinationem susceperint, et in ipso itineris ingressu moderatori pro tempore debitam obedientiam professi sint, plenariam concedimus indulgentiam pro die discessus, ac pro die ab unoquoque eligendo durante peregrinatione ; dummodo rite confessi sacraque Communione refecti aliquandiu iuxta romani Pontificis mentem orent pro extirpatione haeresum, sanctaeque Ecclesiae necessitatibus et exaltatione. Has vero conditiones adiectas volumus aliis omnibus plenariis indulgentiis infra concedendis, quas universas in suffragium etiam converti posse permittimus fidelium omnium qui pie

*Rogante
Praeposito
generali
Augusti-
nianorum
ab Assum-
ptione,*

*Pontifex
concedit
iter ad
sancta loca
suscepturis
bis lucran-
dam plena-
riam indul-
gentiam.*

*iis vero
qui domo
detenti,
peregrina-
tioni aliquo
modo suf-
fragati vel
mente jun-
cti fuerint,
indulgen-
tiā plena-
riam semel
lucran-
dam.*
*Nonnullas
alias decer-
nit gratias
a peregi-
nantibus
assequendas
in via*
*vel ubi
ad sancta
loca perva-
nerint.*

ex hac vita excesserunt. Illis autem, qui, domi detenti, per alios a se missos, vel per eleemosynas, vel alio modo suffragati fuerint cuilibet e peregrinationibus memoratis, et illis etiam qui spiritu iuncti cum peregrinantibus sibi indicant aliquem mortificationis aut pietatis actum quotidie exercendum, tempore quo respectiva peregrinatio perduraverit, nempe abstinentiam aliquam, Missae auditionem, exercitium Viae Crucis, recitationem Rosarii, vel septem psalmorum poenitentialium, aut alicuius e parvis officiis approbatis, plenariam indulgentiam concedimus lucrardam ad libitum uno e diebus festis durante respectivae peregrinationis spatio occurrentibus. Quo vero consultum sit earumdem peregrinationum temporis, concedimus ut quotidie in navi, servatis servandis, sacrum fieri possit, et sacra potentibus communio distribui. Potestatem pariter facimus moderatori pro tempore cuiusque peregrinationis in posterum peragendae et aliquot sacerdotibus ad confessiones approbatis, ab eodem designandis, excipiendi peregrinantium confessiones. Pro mulieribus tamen, excepto aegrarum decumbentium casu, volumus adhiberi, ut in exedris, apto in loco ponendam cratem, quae sacerdotem a poenitente seiungat. Et ne peregrinantes careant beneficio exercitii Viae Crucis tum in navi, tum ubi illa non habeatur canonice erecta, concedimus ut ipsi lucrari valeant indulgentias omnes eidem exercitio adnexas, si illud obeant coram praelata vectibili Cruce. Quum vero ad loca sancta pervenerint, indulgemus ut peregrinantes apud unumquodque sanctuarium quod visitaverint, eas omnes indulgentias assequi valeant, quas lucraturi forent si praecipuo eiusdem sanctuarii festo interessent. Quod si alicuius ex iis sanctuariis angustiae nec universos fortasse admittant peregrinos, nec sinant sacerdotes omnes peregrinantes ibi sacrum facere, decernimus ut respectivae peregrinationis moderator rem agat cum Patriarcha Hierosolymitano, cui, dummodo locorum mores, et incolarum ingenium istaec citra ullam offensionem perfici patientur, Apostolica Nostra auctoritate, praesentium vi, facultatem committimus, impertiendi veniam ex qua Missae sub aperto caelo ibi fieri, servatis servandis, queant, et sacra

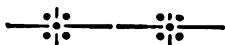
18
APRILIS
1896.

peregrinis Eucharistia diriberi, ita ut per haec indulgentiae visitationi illius sanctuarii adnexae perinde acquirantur, ac si sanctuarium fuisse reapse visitatum. Tandem, de Apostolicae similiter potestatis Nostrae plenitudine, praesentium vi, itemque in perpetuum, in sanctuarium quod ante memoravimus, Hierosolymae erectum, Nostrae Dominae Galliarum, indulgentiam plenariam transferimus Virginis Se-pulchro adnexam, quod a schismaticis detinetur et gravi absque discrimine a piis peregrinantibus visitari nequit. Haec concedimus atque indulgemus, decernentes praesentes Nostras litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, illisque ad quos spectat et in posterum spectare poterit in omnibus plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices, ordinarios et delegatos, iudicari et definiri debere, atque irritum et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus Nostra et Cancellariae Apostolicae regula de non concedendis indulgentiis ad instar, aliisque constitutionibus et ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis seu exemplis etiam impressis, manu alicuius Notarii publici subscriptis et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus adhibetur fides, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Praesentiū litterarum auctoritatem vindicat.

Datum Romae apud S. Petrum sub anulo Piscatoris die XVIII Aprilis MDCCCXCVI, Pontificatus Nostri anno decimo nono.

C. CARD. DE RUGGIERO.

EPISTOLA

Ad Hungariae Episcopos

DE SAECULARIBUS REGNI SOLEMNIBUS.

M. A. I.
1596.

Approbat
Pontifex
constituta
esse saecu-
laria so-
lemnitas qui-
bus rei
Hungari-
cae initia
celebrantur.

ex illisque
uberes pro-
venturos
esse fructus
confidit.

Testatus
suum de
futuris
solemnibus
gaudium,
recolit offi-
ciorum vi-
cissitudi-
num Hungaros
inter et
Apostolicam Sedem,
sperataque
per praesen-
tes litteras
auctum iri

INSIGNES Deo aeterno grates totâ Hungaria singularibus cum laetitiis agendas iure vos optimo decrevistis. Deo quippe, statori providentissimo et conservatori regnum, si qua unquam natio, vestra maxime referre debet vim magnam beneficiorum, non pauca iam saecula difficilesque per casus, acceptam : quibus recolendis celebrandisque beneficiis peraptum obvenit tempus, patriae vestrae natali felicissime redeunte. In eo namque estis ut annum numeretis millesimum ex quo maiores illi domicilia sedesque suas istis in regionibus collocaverunt, atque res coepit Hungarica. — Constituta sollemnia nihil dubitamus quin dignum plane exitum honestissimaeque secundum utilitatis sint habitura. Neque enim esse ullus potest sincera caritate civis, quem non decora tangant communis patriae, et cui non acres admoveat imitandi stimulus avita rerum gestarum gloria publice revocata. Ad haec accessio nobilis fiet ex consentiente suffragio excultarum quotquot sunt gentium, quae gaudia vestra amice consociantes, regnum certe gratulabuntur aptis legibus institutisque conditum, civili prudentia et virtute bellica conservatum, multis egregie factis in hanc provectum diuturnitatem et amplitudinem. — Nobismetipsis tam iucunda accidit faustitas vestra quam quae iucundissima, nec quidquam optatius est quam vobiscum, Venerabiles Fratres, praesentes in populo vestro mente animoque versari. Facit hoc praecipue tum Nostra erga Hungariam catholicam peculiaris propensio et cura, tum vero ipsius in hanc Apostolicam Sedem atque in Nos plane studiosa voluntas, crebris significationibus declarata. Inter cetera, postremis hisce annis frequentes Hungaros Roma vidit, vobis rite ducentibus, ad sepulcra Apostolorum Principum venerabundos; vidimus Nos coram

effusos, quum testimonia fidei, obsequii, amoris, communi popularium nomine, exhiberent pulcherrima. Nec defuit eis benevolentia Nostra et opportunae exhortationis alloquium, ut animos in officiis sanctae professionis confirmaremus: quamquam id consulto uberiusque praestitimus nationi universae, litteris ad vos semel atque iterum datis. Nunc autem, quandoquidem commeminisse iuvat qua verecundia et gratia cleris bonique omnes illa paterni animi argumenta acceperint, rursus ad vos, interpres caritatis Nostrae, haec epistola adveniat; quae, favente Deo, saecularis celebritatis et laetitiam augeat et fructus multiplicet.

In tota rerum serie, quarum apud vos commemoratio cultu magnifico apparatur, religionis catholicae ea omnino elucet atque eminet virtus, quae optima est incolumentis publicae conciliatrix bonorumque omne genus parens vel faatrix in populis. Sane, quod prudentiores vestrarum rerum scriptores aiunt, occupatas istic regiones natio Hungarorum nec diu nec prospere tenuisset, nisi eam doctrina et gratia evangelica, iugo superstitionis exemptam, monendo ac mitigando, ad illa adduxisset, iura gentium vereri, laedere neminem, clementiam induere, colere studia pacis, principibus tanquam Deo subesse, fraternitatem domi forisque exercere. — Admirabili modo, in GEIZA duce et in primoribus gentis, catholicae fidei apud vos consecrata sunt initia; agente in primis sancto episcopo ADALBERTO, viro apostolicis laboribus et martyrii denique laurea clarissimo. Quae quidem initia tanto praestantiora extiterunt, quanto et tempora et loca periculosius patebant funesto cum Ecclesia romana dissidio ab orientalibus erumpenti. Coepa patris institit perfecitque STEPHANVS, christianus princeps spectatissimi exempli, divinae in vos benicitatis consiliis magno animi et operae ardore obsecutus. Qui merito gentis vestrae firmamentum praecipuum ac lumen ideo salutatur, quod eam, religionis verae beneficio, non modo ad sempiternae adeptionem salutis, summum bonorum omnium, instruxit, sed ceteris etiam expetendarum rerum praesidiis, auxit et nobilitavit. Eo ipso principe, qui pietate excelsa sceptrum suum augustae Dei Matri et beatissimo Petro oblatum

*celebritatis
gaudium
atque fru-
ctus.*

*Rei Hun-
garicae
multum
profuisse
religionem
catholicam
exponit.*

*Memorat
Geizam
ducem a S.
Adalberto
conversum
ad Fidem,*

*et S. Ste-
phanuru
optime me-
ritum de-
gente sua.*

*quae qui-
dem clarum
aemulata*

*principem,
Sedi Apo-
stolicae et
catholicae
Fidei devo-
tissimam se
semper
praestitit.*

dedicatumque voluit, inita est inter romanos Pontifices et reges populumque Hungariae illa studiorum officiorumque vicissitudo, quae a Nobis alias est collaudata. Eiusdem coniunctionis sacratum quasi vinculum ad perpetuitatem fuit corona regia, Christi Servatoris et Apostolorum iconibus distincta, quam Stephano Silvester II decessor Noster dono misit, quum regium ei attribuit nomen, quod apud vos *Christi fidem longe lateque diffuderit* (1). Illud autem est commemoratu dignum, quod simul Hungarorum comprobat in obsequio Petri constantiam, ut scilicet eadem corona varias gravesque temporum procellas salva pertulerit, pristino fulgens honore, perinde semper habita religioseque custodita tamquam regni decus maximum et praesidium.

*Probat
Pontifex
eos qui cu-
rant expo-
nendas per
futura so-
lemnia par-
tes Eccle-
siae in rei
Hungari-
cae incre-
mentis.*

Eiusmodi auspiciis factum est, ut crescens opibus Hungaria easdem ingressa sit vias quibus populi incedebant christiana Europae adolescentis, et proprium generis ingenium, validum erectumque, eo felicius ad omnem virtutis humanitatisque appulerit laudem. Inde, praeter commoda et ornamenta cetera, haud exiguus provenit hominum numerus, qui sanctitate vitae, doctrina, litteris, artibus, gestis muneribus, semetipsos et patriam verissime illustrarunt. — Atque rem sane optimam ii moliuntur, qui, ut allatum est, talium religionis promeritorum selectam copiam, monumentis ex oblivione et silentio eductis, in lucem per sollemnia ipsa proferendam oculisque exponendam curant. Porro monumenta litterarum, quum vestra, tum ea quibus apostolica Nostra tabularia abundant, summa consensione illud testantur quod permagni interest, praesertim hoc tempore, reputare. Videlicet quales fuerint apud maiores vestros Ecclesiae partes in iure publico sive constituendo sive administrando: eius certe sapientia, disciplina, aequitas cunctis ordinibus libentissimis, usquequaque influxit. — Civilis praeterea libertatis, pro qua populus vester nunquam destitit propugnare, Pontifices romani tutores vindicesque se, quodcumque illa in periculum ac discrimen vocata est, vel rogati vel ultro praebuerunt. Id saepius olim accidit; tunc in primis quum impetus acerrimorum fidei sanctae

*Ostendit
de civili
gentis liber-
tate bene
meritos esse
Pontifices
romanos,*

hostium oportuit refutari. Qua in parte nemo quidem unus non consenserit, clades teterimas, quae simul plerisque ex occidente populis imminebant, Hungarorum constantiam invicta esse depulsas; nulli tamen obscurum est, ad eam eventuum felicitatem decessores Nostros contulisse multum, suppeditata pecunia, missis auxiliis, conciliatis foederibus, praesidio caelesti exorato. Id potissimum praestitit Innocentius XI; cuius perennat nomen, ab utroque clarum insigni facto, liberata nempe circumsedentibus infeste armis Vindobona, et Buda, urbe primaria vestra, post diutinam oppressionem magnifice vindicata. — Item Gregorio XIII immortale in gentem vestram stat meritum. Quum enim et istic, ob studia novarum rerum ex finitimis infusa populis, religio graviter laboraret, saluberrimum ille consilium, quod iam aliis pro nationibus sapienter liberaliterque perfecerat, idem pro Hungaria, tamquam *insigni et amplio christiani orbis membrum*, suscepit. Scilicet collegium vobis in Urbe condidit, quod deinde Germanico adiungendum censuit, in quo delecti alumni ad doctrinas virtutesque sacerdotio dignas exquisitius instituti, operam ecclesiis vestris fructuosiorem aliquando navarent: id quod non intermissa ubertate evenit, multis etiam eductis qui episcopalem gradum magna laude parique Ecclesiae et civitatis decore tenuerunt.

Isthaec Nos similiaque beneficia quae continuâ Ecclesiae gratia sunt in genus vestrum profecta, libentes agnovimus non tam esse patriis consignata fastis, quam in animis civium alte manere insculpta. Instar omnium locuples testis est, inde a saeculo quinto decimo, Ioannes ille Hunyades, cuius consilium et fortitudinem nunquam Hungaria non efferet memor: is igitur grate diserteque affirmavit: *Haec patria, nisi stetisset fide, opibus, reor, non fuisset statura: eodemque regni moderatore, ordines cuncti, communi ad Nicolaum V epistola, professi sunt: Ut cumque sumus Apostolica maxime gratia enutriti consistimus. Quibus testificationibus tantum abest ut consecutae aetates quidquam ademerint ponderis, ut non minimum potius addidisse, beneficiis auctis, videantur.* — Emergitque in Hungaris, quemadmodum id semper magno opere enisi sint, praeci-

MAY
1896.

*in primis
Innocen-
tium XI.*

*Memorat
a Gregorio
XIII con-
ditum in
Urbe colle-
gium pro
Hungar.*

*Verba
Joannis
Hunyadii,
atque epi-
stola ordi-
num regni
ad Nico-
laum V.
testantur
Ecclesiam
de Hunga-
ris optime
meritam.*

*Hungaro-
rum re-
gnum*

*Apostolicae
Sedi fuisse
deditissi-
mum edi-
cunt com-
pluri ex
actis publi-
cis,*

puaeque sibi duxerint gloriae, ut regnum suum Apostolicae Sedi, tamquam *peculiare et deditissimum*, quam maxime obstrictum tenerent. Huic rei complura quidem ex actis publicis suffragantur; vel litterae a regibus et optimatibus ad Pontifices romanos summa cum pietate perscriptae, vel exempla magnanimae strenuaeque virtutis, quae, ante etiam quam contra irruentes Mahometanorum copias contenderet, suppetias venit Ecclesiae, ad iura eius tutanda ulciscendasve perduellium iniurias. At, ne fusius ea persequamur, satis loquuntur quae multis modis intercessere officia regi Ludovico Magno cum Innocentio VI et Urbano V, plena fidei et observantiae, plena benevolentiae et laudis. Eaque sunt commemorabilia quae Matthias rex Paulo II rescripsit, adhortanti ut nomini catholico, ab Hussitis in Bohemia afflito, ope valida subveniret: *Ego me, inquit, sanctae romanae Ecclesiae et vestrae Beatitudini, una cum regno meo totum dedicavi. Nihil mihi tam arduum, nihil adeo periculo- sum Dei in terris Vicarius, immo Deus ipse iubere potest, quod suscipere non pium et salutare existimem, quod non intrepidis aggrediar, praesertim ubi de solidanda fide catholica et de contundenda perfidia impiorum agitur... Quibuscumque religionis hostibus occurrere opus est, ecce Matthias simul et Hungaria... Apostolicae Sedi et vestrae Beatitudini devoti manent, aeternumque manebunt.* Nec vero vel regis dictis vel Pontificis expectationi res defuit; manetque posteritati gravissimum documentum. — Huc praeterea spectant, tamquam fidelis admodum voluntatis praemia, eae commendationes non paucae nec mediocres, quibus ab hac Sede Apostolica dignatum est genus vestrum; singulares item honores ac privilegia, quae vestris regibus ab ipsa sunt impertita. Libet autem Nobis, praesentemque celebritatem omnino addecet, illustriorem quamdam paginam excitare ex amplio diplomate, quo Clemens XIII Mariae Theresiae, reginae Hungariae, eique in eodem regno successuris *appellationem Regis Apostolici*, privilegio vel consuetudine inducitam, pro potestate confirmavit. Hoc igitur Pontificis praeconio, ut iam patres atque avi, nepotes ipsi fruantur: « Florentissimum Hungariae regnum, ad christianae

*necnon va-
riae com-
mendatio-
nes quibus
a S. Sede
gens Hun-
garorum
dignata est.*

*Refertur
ex diploma-
te Clemen-
tis XIII ad
Mariam
Theresiam
illustrior
pagina.*

« ditionis et gloriae terminos proferendos, vel propter bellum
 « cosissimae gentis fortitudinem omnium aptissimum, vel
 « propter locorum naturam opportunissimum adhuc quidem
 « semper habitum est et fuit. Neque vero quisquam ignorat
 « quam multa et quam egregia facinora pro tuenda propa-
 « gandaque IESU CHRISTI religione gessit nobilissima
 « Hungarorum gens; quam saepe manus conseruit cum
 « teterrimis hostibus, iisdemque ad communem christianaee
 « reipublicae perniciem erumpentibus suo veluti corpore
 « aditum interclusit, maximasque de illis victorias reporta-
 « vit. Celebrantur ea quidem fama, clarissimisque prodita
 « sunt monumentis litterarum. At silentio nullo modo pree-
 « terire possumus Stephanum illum sanctissimum fortissi-
 « mumque Hungariae principem, cuius memoriam caelesti-
 « bus honoribus consecratam atque in Sanctorum numero
 « collocatam rite veneramur. Eius autem virtutis, sanctitatis,
 « fortitudinis vestigia extant istis in locis ad laudem Hun-
 « garici nominis sempiternam. Neque eius pulcherrima
 « exempla virtutum reliqui in regno successores non sunt
 « perpetuis temporibus imitati. Quamobrem nemini mirum
 « videri debet, si romani Pontifices Hungaricam nationem
 « eiusdemque principes et reges, ob maxima et egregia
 « illorum erga catholicam fidem et romanam Sedem merita,
 « amplissimis semper laudibus ac privilegiis condecorave-
 « rint. Quale est illud in primis sane honorificum, quod ante
 « reges, quando prodeunt in publicum, tamquam splendi-
 « dissimum Apostolatus insigne, Crux preeferatur, idque
 « ut ostendatur Hungaricam nationem atque eius reges
 « gloriari unice in Cruce D. N. IESU CHRISTI; atque in eo
 « signo pro catholica fide et dimicare semper et vincere
 « consueuisse (¹). »

Iamvero, quamquam tam praeclaris hominum ac rerum recordationibus sollemnia commendari vestra magnisque laetitiae significationibus exornari per pulcrum est, res tamen ipsa suadet ut aliquid spectetur amplius, quod fluxum non sit idemque communi bono solida afferat incrementa.

*MAII
1896.*

*Adhortatur Pon-
tifex Hun-
garos, re-
gni sui
laudes cele-
braturos, ut
nitantur*

¹. Epist. *Quum multa alia die XIX aug. an. MDCCCLVIII.*

*in primis
religiosissi-
morum pa-
trum aemul-
lari exem-
pla.*

*Dolet a
multis ho-
minibus
contemni
religionem
catholicam,
magno ip-
sius huma-
nae societa-
tis detri-
mento.*

*Memorat
antea a se
ad Hunga-
ros datas
litteras per
quas rei re-
ligiosae si-
mule et civili-
li consulere
studuit.*

*Eos dili-
gentius quo-
tidie moni-
tis suis ob-
temperatu-
ros esse
confidit,
maximo*

Caput est, ut se respiciat Hungaria : et conscientia nobilitatis religiosissimorum patrum impulsa, nec ignara temporum, ad proposita digna nitatur. Vos nimur, cuiuscumque ordinis estis, appellat cohortatio Apostoli : *State in fide, viriliter agite et confortamini* (1) : eique concinat sane oportet una mens omnium et vox : *Teneamus spei nostrae con-
fessionem indeclinabilem* (2) ; *Non inferamus crimen gloriae
nostrae* (3). — Saeculi cursum universe contuentibus dolendum certe, Venerabiles Fratres, homines passim esse, eosque in sinu Ecclesiae nutritos, qui religionem catholicam neque opinione neque actione vitae proinde colant ac digna est, paremve propemodum faciant cuilibet religionis formae, atque etiam suspectam invisamque habeant. Vix autem attinet dicere quale illud sit, praestantissimam hanc patrum hereditatem degeneri sensu repudiare, et quam ingratii sit improvidique animi beneficia eius, tum diu parta agnoscere nolle, tum in posterum expectanda negligere. Siquidem in sapientia institutisque catholicis virtus et efficientia inest, prout initio monuimus, mira prorsus et multiplex ad humanae societatis bonum; neque ea cum aetatibus exarescit, sed eadem semper et vivida, novis item temporibus, modo ne opprimatur, constanter est profutura. — Quod propius attingit populum vestrum, iam ei Nos de religione, per superiores litteras adsimilesque curas, satis consuluisse existimamus, aequre periculis denunciatis ab illa prohibendis, aequre adiumentis propositis quae ad eius libertatem dignitatemque aptius conducerent. Et quoniam a re religiosa res civilis dissociari nequit, huic etiam curationem opemque afferre, quod plane cohaeret cum Apostolico officio, vehementer studuimus. Nam quae Nobis visum est convenienter temporibus vestris identidem suadere et praescribere, ea non exiguum partem, ut probe meministis, publicae quoque saluti ac prosperitati vertebant. Quod si, hoc ipso in genere, coniuncta bonorum studia impensius quotidie consiliis monitisque Nostris sint responsura, quidni eam spem amplectamur quae ex hac saeculari memoria laetior efflorescit et quasi praelucet ad communium voto

1. *I Cor.*, xvi, 13. — 2. *Hebr.*, x, 23. — 3. *I Machab.*, ix, 10.

rum exitum maturandum? Nemini sane civi optimo non id in votis fuerit, ut, sublatis dissentendi caussis, suus Ecclesiae ne abnuatur honos, ex quo pariter civitati luculentius niteat suus, in foedere ductuque avitae religionis. Inde fiet ut auctoritas potestatum, mutua ordinum officia, institutio adolescentiae, talia plura recte se tueantur in veritate, in iustitia, in caritate: his enim maxime fundamentis praesidiisque civitates nituntur ac vigent. — Quae complexio bonorum ut apud vos habeatur qualis clariore patrum memoria fuit, id certe valitum non minime est, si pietatis affectio erga romanam Ecclesiam, novis veluti auspiciis, ab eorum exemplo incitamenta capiat. Opportune quidem in publicis gaudiis illud etiam indictum novimus, ut honorificentissimum Stephani diadema insuetâ pompa per urbem principem, ad *Sedem Comitiorum* dedicandam, certa die deferatur; nihil quippe cum gloria nationis regumque vestrorum tam est connexum, nihil cum recta civilis rei temperatione tam congruit, quam sacrum illud regiae potestatis insigne. At vero spe libet praesumere duplex praestabile emolumentum ex illa re facile oriturum. Alterum, ut in ordinibus atque in multitudine eo magis sacramentum firmetur obsequii fideique in augustam Domum Habsburgensem, quae idem diadema, ultro sibi a maioribus vestris delatum, ad felicitatem regni perpetuo gessit; alterum, quod est huius propositi, ut copulata recordatio intimae patrum cum Cathedra Petri necessitudinis, quae per ipsum pontificale donarium rata sanctaque extitit, iisdem vinclis stabilitatem addat et robur.

Sciat autem gens Hungarorum illustris, omnino se posse ac debere auctoritati et gratiae confidere Sedis Apostolicae: quae nec immemor erit unquam rerum ab ipsa pro catholico nomine praeclare gestarum, et pristinum erga ipsam animum providentiae indulgentiaeque maternae retinet, retinebit. — Quantum est in Nobis, si quidquam adhuc vestrâ caussa curavimus et effecimus, ea Deus perbenigne ad successum foveat. Nobisque consilio et ope sua sic adsit, ut liceat eo vel amplius rationibus vestris gratificari. Per hanc praesertim faustitatem respiciat Ille praesentissimo numine Regem

I
MAII
1896.
quidem rei
Hungari-
cae emolu-
mento.

Sperat
futuris so-
lemnibus
auctum iri
inter Hun-
garos pieta-
tem erga
romanam
Ecclesiam,
necnon
obsequium
fidemque in
Domum
Habsbur-
gensem,
atque cum
Petri cathe-
dra necessi-
tudinem.

Benevolen-
tissimum
Hungaris
animum
testatur,

Deum pro
ipsis San-
ctosque
exorans,

vestrum Apostolicum, ordines, clerum, populum universum; faciatque affluentes eorum copiâ bonorum, quae ipse nationibus regnisque promisit custodientibus iustitiam et pacem. Vos aequa respiciat omnes magna Domina vestra MARIA, unâque Stephanus et Adalbertus, iidem regni apostoli et patroni caelestes; quorum salutari tutela, ab avis et maioribus tantopere explorata, cumulatiore in dies fructu laetemini. — Singulare votum summa caritate adiicimus. Fiat nimirum ut cives omnes, quos unus eiusdem patriae commovet amor eademque publicae gratulationis caussa fraterno more coniungit, eos una eademque fides in felici complexu Ecclesiae matris aliquando devinciat.

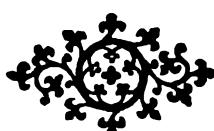
atque exoptat ut eadem Fide cives omnes jungantur Ecclesiae.

Benedicit.

Vos autem, Venerabiles Fratres, omni vigilantia diligenciaque pergit, ut facitis, de populo vestro et de civitate mereri optime: auspicemque divinorum munerum et peculiaris benevolentiae Nostrae testem, Apostolicam benedictionem habete, quam singulis vobis cunctaeque Hungariae laetanti amantissime impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die I Maii MDCCXCVI,
Pontificatus Nostri anno decimo nono.

LEO PP. XIII.

LITTERAE APOSTOLICAE

QUIBUS DOMUS AD S. LAURENTII

BRUNDUSINI DE URBE DECLARATUR

GENERALITIA ORDINIS MINORUM

S. FRANCISCI CAPULATORUM.

Ex debito pastoralis officii, quod Nobis licet imme-
ritis commisit Altissimus, in religiosas familias,
ex quibus uberrimos christiana res fructus perce-
pit, oculos mentis Nostrae pro re ac tempore
convertimus, et quae in exploratum cedant ipsarum emolu-
mentum, ut avulsis dissensionum seminibus regularis dis-
ciplinae ordo adamussim servetur, ea sedulo studio, inter-
posita Nostra auctoritate Apostolica, decernere ac consulere
satagimus. Idcirco dilecti filii hodierni Minister, Procurator,
Definitoresque Generales Ordinis Minorum sancti Francisci
Capulatorum Nobis exponendum curavere, Urbanum PP.
VIII rec. mem. Praedecessorem Nostrum, per Apostolicas
litteras die XVI Martii mensis anno MDCXXXI eadem hac
forma datas, motu proprio, Conventum Immaculatae Con-
ceptionis de Urbe in foro Barberiniano illo tempore a fun-
damentis erectum declarasse ac decrevisse, censendum esse
*tamquam proprium Conventum Provinciae Romanae, et in
usum eiusdem Provinciae et maius commodum totius Ordinis
praedicti et praesertim Capitulorum et Congregationum
generalium sub regimine et administratione libera dictorum
Fratrum Cappuccinorum Provinciae Romanae.* Praefatas
Urbani VIII declarationes dictae Romanae Provinciae Fra-
tres minus rite interpretantes, ac sese veluti exclusivos
dictae domus de Urbe dominos considerantes, continuo
auctoritatem Ministri Generalis ac Procuratoris et Commis-
sarii Generalis parvi facere visi sunt, adeo ut novennio non-
dum elapso idem Praedecessor Noster per alias Apostolicas
litteras die XIII Maii mensis anno MDCXXXIX datas, quarum
initium « *Iniuncti Nobis* » haec quae sequuntur constituerit,

5
MAI
1896.

Pontificis
est religio-
sarum fa-
miliarum
pacem
curare.

Urbani
VIII decla-
rationes de
conventu
Imm. Con-
ceptionis
Ordinis
Minorum
Capulato-
rum

minus rite
olim inter-
pretati sunt
Minores
Capulati
provinciae
Romanae,
parvi
facientes
Ministri
Generalis
auctorita-
tem, quam
quidem
aliis postea
litteris lau-
datus Pon-
tifex vindi-
cavit.

videlicet: *Ministrum Provincialem Provinciae Romanae, ipsamque Provinciam cum omnibus et singulis ipsius domibus locisque regularibus et conventibus dilectis filiis modernis et pro tempore existentibus Ministro Generali et Procuratori Generali eiusdem Ordinis, dum hic vices ipsius Ministri Generalis sustinet, Commissariusque Generalis appellatur et est, iis legibus eoque modo quo ceterae Provinciae, caeterique Ministri Provinciales Ordinis huiusmodi iuxta eius Constitutiones auctoritate Apostolica confirmatas, subiectae ac subiecti sunt, Apostolica auctoritate Nostra tenore praesentium subiicimus, ac praesentibus nostris litteris alias a Nobis die XVI Martii anno MDCXXXI emanatas minime obstare declaramus. Mandantes propterea dilecto Filio moderno ac pro tempore existenti Ministro Provinciali aliisque Officialibus et Fratribus dictae Provinciae Romanae quomodolibet nuncupatis nunc et pro tempore existentibus in virtute sanctae obedientiae ac sub suspensionis... aliisque... poenis, ut Ministrum Generalem ac Procuratorem Generalem, dum vices ipsius Ministri Generalis sustinet estque Commissarius Generalis, praefatos in suos Superiores recipient et agnoscant.... Non obstantibus quatenus opus sit praedictis nostris litteris ac quibusvis Constitutionibus.... Verum huiusmodi Apostolicis decretis et posterioribus quamplurimis temperamentis non obstantibus, eae proxime inter Superiores Generales et praefatam Romanam Provinciam difficultates exortae sunt et animadversiones, non sine gravi caritatis fraternae, debitae subordinationis ac pacis interioris detimento. Quare Pius PP. IX*

*Pius IX
conventum
Imm. Concep-
tionis declaravit
generalium esse
tantumque
Ministro
Generali
vel, eo
absente,
Commissario
Generali subditum.*

religiosos tum e romana tum ex aliis provinciis eligendi, quibus familiam Conventus efforment, salvo privilegio Ministri Provincialis residendi in Conventu, sed absque ulla in Fratres familiae iurisdictione. Quas decisiones quantum ad modum apte temperatas eadem Congregatio Episcoporum et Regularium per rescriptum diei vicesimi insequentis Julii mensis innovavit. Dispositiones huiusmodi ad annum usque MDCCCLXV non sine luctuosis vicissitudinibus perdurarunt, quo anno Minister Generalis una cum aliis Curiae Generalitiae Sacerdotibus ac Fratribus e praedicto Conventu Immaculatae Conceptionis temporum iniuria exturbati, in hodiernum asylum penes Ecclesiam sancti Nicolai Tolentinatis, titulo locationis, sese precarie receperunt. Nunc autem de mandato totius Capituli Generalis in hac alma Urbe die IX Maii mensis anno MDCCCLXXXIV celebrati, post diutinas durasque exantlatas difficultates, et plurimas ac fervidas ad Deum effusas preces, iidem dilecti filii hodierni Minister, Procurator, Definitoresque Generales secundam nacti occasionem, acquisita, praevia Apostolicae huius Sanctae Sedis licentia, area cum fabricis e dimidio extuctis in via vulgo « Boncompagni » ad Hortos Sallustianos, ipsas fabricas ad normam Franciscalis coenobii, quemadmodum legum aedilitiarum exigentiae ferunt, una cum Ecclesia sancto Laurentio Brundusino, olim Ordinis Generali, dicanda, stipem Provinciis quampluribus ac praesertim exteris filiali studio corrogantibus, nuper conficiendas curaverunt. Quae quum ita sint, ad praecavendas difficultates facile exorituras atque ad tute firmiterque constitendum statum canonicum religiosorum virorum ad Curiam Generalitiam pertinentium, simulque ut universi Ordinis disciplinae servandae per Nos quantum in Domino possimus consultum sit, porrectis hac super re precibus a memoratis Ministro, Procuratore ac Definitoribus Generalibus Ordinis sancti Francisci Capulatorum benigne annuendum censuimus, collatisque consiliis, omnibusque adjunctis attente persensis cum VV. FF. NN. S. R. E. Cardinalibus negotiis Episcoporum et Regularium cognoscendis et dirimendis praepositis, haec quae infra scripta sunt statuimus,

5
MAII
1896.

*A quo
discedere
temporum
injuria
coacti, se
recepérunt
Superiores
Generales
ad S. Nico-
laum.*

*jamque ad
S. Lauren-
tium Brun-
disinum
sedem suam
transferre
decreve-
runt.*

*Quam
domum
praesenti-
bus litteris
Pontifex
constituit
generalit-
iam.*

praecipimus, edicimus. Nimirum omnes et singulos, quibus
 Nostrae hae litterae favent, peculiari benevolentia com-
 plectentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis
 et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et
 poenis, si quas forte incurrerint, huius tantum rei gratia
 absolventes, et absolutos fore censemtes, motu proprio
 atque ex certa scientia, et matura deliberatione nostris,
 deque Apostolicae potestatis plenitudine tenore praesen-
 tium perpetuumque in modum domum ad sancti Laurentii
 in via « Boncompagni » sitam almae huius Urbis Nostrae
 declaramus esse vere et proprie atque exclusive Generali-
 tiam Ordinis Minorum sancti Francisci Assisiensis Capula-
 torum, ideoque a Ministro Generali cum Curia esse inhabi-
 tandam. Constitutionem proinde, quam supra recensuimus, a
 decessore Nostro Pio PP. IX die XXX Maii anno MDCCCLXV
 editam auctoritate eadem Nostra praesentium vi revoca-
 mus, et Conventum Immaculatae Conceptionis de Urbe in
 foro Barberiniano tamquam Romanae Provinciae proprium
 denuo constituimus, firmis ceterum remanentibus tum
 Urbani PP. VIII Constitutione, quam memoravimus, quae
 incipit verbis « *Iniuncti Nobis* » tum Regulae et Constitu-
 tionum praescriptionibus de omnimoda ac plena Ministri
 Generalis, eoque absente, Commissarii Generalis sicut et in
 alias Ordinis Provincias ita et in Romanam Urbisque Con-
 ventum auctoritate. Similiter volumus, ut Capitula Gene-
 ralitia, si et quotiescumque Romae eadem convocari conti-
 gerit, in praefata domo ad sancti Laurentii Brundusini
 iugiter celebrentur in posterum, salvo iure Ministri Generalis
 Capitulares aliosque Fratres tempore Capitulorum tam in
 praedicto Conventu Immaculatae Conceptionis, quam in
 aliis Ordinis in Urbe domibus quibuscumque collocandi.
 Haec praecipimus ac mandamus, decernentes has Nostras
 litteras firmas, validas et efficaces, existere et fore, suosque
 plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, illisque ad
 quos spectat et spectare poterit in omnibus et per omnia
 plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque
 iudices ordinarios et delegatos iudicari et definiri debere,
 atque irritum et inane si secus super his a quocumque qua-

revocans
supra re-
censitam
Constitu-
nem Pii IX.
Statuit de
ratione
Conventus
Imm. Con-
ceptionis
atque roma-
nae provin-
ciae, cum
Minorum
Capulato-
rum Ordi-
ne ejusque
Ministro
Generali.

vis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.
Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus Aposto-
licis ceterisque speciali licet atque individua mentione et
derogatione dignis, aliisque constitutionibus et ordinationi-
bus Apostolicis, nec non dicti Ordinis etiam iuramento,
confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis
statutis et consuetudinibus, ceterisque in contrarium facien-
tibus quibuscumque.

5
MAI
1896.

Datum Romae apud S. Petrum sub anulo Piscatoris
die v Maii MDCCXCVI, Pontificatus Nostri anno decimo
nono.

C. CARD. DE RVGGIERO.

EPISTOLA

Ad Menelik Negus Negesti Aethiopiae imperat.,

DE CAPTIVIS LIBERANDIS.

11
MAI
1896.

Imperato-
rem sibi
benevolen-
tissimum
rogat Pon-
tifax pro
munere
suo ut quos
detinet
captivos,

IL vous a plu jadis de saluer par un acte spontané le commencement de Notre Pontificat, et, dix ans après, à l'occasion de Notre Jubilé sacerdotal, Vous Nous avez offert un nouveau témoignage de votre courtoisie. Ces preuves de bienveillance ont réjoui Notre cœur ; elles honorent le vôtre. Aussi, est-ce à Votre cœur de Monarque et de chrétien que s'adresse aujourd'hui Notre parole pour vous engager à un acte de générosité souveraine. La victoire a laissé en vos mains de nombreux prisonniers. Ce sont des jeunes gens vigoureux et dignes de respect, qui, à la fleur de l'âge et à l'aurore des plus belles espérances, ont été enlevés à leurs familles et à leur patrie.

Leur captivité n'augmente ni la mesure de Votre puissance, ni l'étendue de Votre prestige ; mais, plus elle se prolonge, plus vive est la douleur dans l'âme de milliers de mères et d'épouses innocentes.

*libertate
donet,*
Pour Nous, pénétré de la sainte mission que nous a confiée Notre-Seigneur JÉSUS-CHRIST, et qui s'étend à toutes les nations chrétiennes, Nous les aimons comme des fils. — Agréez donc la demande, que le cœur d'un Père Vous fait, au nom de la Trinité divine, au nom de la Vierge bénie, au nom de tout ce qui vous est plus cher en ce monde : veuillez sans retard leur rendre la liberté.

summam
sic laudem
ab homini-
bus

Très Puissant Negus Negesti, ne Vous refusez pas à Vous montrer magnanimité aux yeux des nations. Enregistrez cette page glorieuse dans les annales de Votre règne ! Que sont, après tout, les droits impitoyables de la guerre à côté des droits et des devoirs de la fraternité humaine ?

etque prae-
mium a Deo
consecutu-
rus.

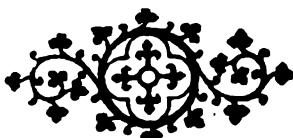
Dieu Vous en rendra une riche récompense, car il est Père miséricordieux ! Mille voix s'élèveront en chœur pour

---

Vous bénir, et la Nôtre se fera entendre la première. En attendant Nous implorons du Ciel sur la Famille Royale tous les biens désirables.

Donné à Rome, près Saint-Pierre, le 11 Mai de l'année 1896, de Notre Pontificat le dix-neuvième.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA ENCYCLICA

DE UNITATE ECCLESIAE

29
IUNII
1896.

Visum est
Pontifici,
devios re-
ducendi
gratia,
unitatem
Ecclesiae
his tractare
litteris.

Ecclesiae
contempla-
ri speciem
utilissi-
mum.

Ad Eccle-
siam redire
dissidentes
ab ipso Deo
jubentur,
nec deest
ipsis ad
implendum
praecemptum
coelestis
gratia.

Vim per-
suadendi
Pontifex:
Deum
rogat.

SATIS cognitum vobis est, cogitationum et curarum Nostrarum partem non exiguum illuc esse conversam, ut ad *ovile* in potestate positum summi pastoris animarum IESU CHRISTI revocare devios conemur. Intento hac in re animo, non parum conducere salutari consilio propositoque arbitrati sumus, Ecclesiae effigiem ac velut lineamenta describi: in quibus praecipua consideratione dignissima *unitas* est, quam in ea, velut insigne veritatis invictaeque virtutis, divinus auctor ad perpetuitatem impressit. Multum in intuentium animis nativa Ecclesiae pulchritudo speciesque posse debet: neque abest a veri similitudine, tolli eius contemplatione posse inscientiam; sanari opiniones falsas praeiudicatasque, maxime apud eos qui non sua ipsorum culpa in errore versentur: quin imo excitari etiam in hominibus posse Ecclesiae amorem utique similem caritati, qua IESUS CHRISTUS eam sibi sponsam, divino cruore redemptam, optavit: *Christus dilexit Ecclesiam, et se ipsum tradidit pro ea* ⁽¹⁾. Reversuris ad amantissimam parentem, aut non probe cognitam adhuc, aut iniuriâ desertam, si redditum stare oporteat non sanguine quidem, quo tamen pretio est IESU CHRISTO quaesita, sed labore aliquo molestiaque multo ad perpetendum leviore, saltem perspicuum erit non voluntate humana id onus homini, sed iussu nutuque divino impositum, ob eamque rem, opitulante gratia caelesti, facile veritatem experiri intelligent divinae eius sententiae: *Iugum enim meum suave est, et onus meum leve* ⁽²⁾. Quamobrem spe maxima in Patre luminum reposita, unde *omne datum optimum et omne donum perfectum descendit* ⁽³⁾, ab eo scilicet, qui incrementum dat ⁽⁴⁾ unus, enixe petimus, ut Nobis vim persuadendi impertire benigne velit.

1. *Ephes.*, V, 25. — 2. *Matth.*, XI, 30. — 3. *Ep., Iac.*, I, 17. — 4. *I. Cor.*, III, 6.

Etsi Deus, quaecumque a naturis creatis efficiuntur, omnia ipse efficere sua solius virtute potest, nihilominus tamen ad iuvandos homines ipsis uti hominibus, ex benigno providentiae consilio, maluit: et quemadmodum in rerum genere naturalium perfectionem debitam, ita in iis, quae modum naturae transiliunt, sanctitatem homini ac salutem non nisi hominum opera ministerioque impertire consuevit. Sed perspicuum est, nihil inter homines communicari, nisi per externas res quae sensibus percipientur, posse. Hac de caussa humanam naturam assumpsit Dei Filius, qui cum in forma Dei esset... semetipsum exinanivit, formam servi accipiens, in similitudinem hominum factus (¹): atque ita, in terris agens, doctrinam suam suarumque praecepta legum hominibus, colloquendo, tradidit.

Cum divinum munus eius perenne ac perpetuum esse oporteret, idcirco nonnullos ille sibi adiunxit alumnos disciplinae suae, fecitque potestatis suae participes: cumque Spiritum veritatis in eos devocasset e caelo, praecepit, peragrarent orbem terrarum, quodque ipse docuerat quodque iusserat, id omne fideliter universitati gentium praedicarent: hoc quidem proposito, ut eius et professione doctrinae et obtemperatione legibus posset hominum genus sanctitatem in terris, felicitatem adipisci in caelo sempiternam. — Hac ratione atque hoc principio Ecclesia genita: quae quidem, si extremum illud quod vult, caussaeque proximae sanctitatem efficientes spectentur, profecto est spiritualis: si vero eos consideres, quibus cohaeret, resque ipsas quae ad spiritualia dona perducunt, *externa* est necessarioque conspicua. Docendi munus accepere Apostoli per cognoscenda visu audituque signa: idque illi munus non aliter executi quam dictis factisque, quae utique sensus permoverent. Ita quidem illorum vox extrinsecus illapsa per aures, fidem ingeneravit in animis: *Fides ex auditu, auditus autem per verbum Christi* (²). Ac fides ipsa, scilicet assensio primae supremaeque veritati, mente quidem per se comprehenditur, sed tamen eminere foras evidenti professione debet: *Corde enim creditur ad iustitiam: ore autem confessio fit ad salu-*

*Auctor
naturae et
gratiae
Deus homi-
nes assumit
sui operis
ministros:*

*ad quem
a Deo defi-
nitum re-
rum ordi-
nem refer-
tur Verbi
incarnatio.*

*Suum
Filius Dei
munus con-
tinuandum
mandavit
Apostolis.*

*Qua ra-
tione Eccle-
sia genita
est, quae
spiritualis
simil est
et externa,
ut patet ex
Apostolo.
rum docen-
di munere,*

*ex Fide in-
terna exte-
rius profi-
tenda.*

*ex gratia
coelesti
participan-
da per in-
strumenta
externa,*

*ex juribus
Ecclesiae
docentis,
officisque
Ecclesiae
docendae.*

*Inde cor-
pus, et cor-
pus Christi
vocatur in
S. Scriptu-
ra Eccle-
sia, utpote
oculis con-
spicua, at
vivens oc-
culata Chri-
sti virtute
quae mani-
festatur
actibus.*

tem (¹). Simili modo nihil est homini gratiâ caelesti, quae gignit sanctitudinem, interius : sed externa sunt ordinaria ac praecipua participanda instrumenta gratiae: sacramenta dicimus, quae ab hominibus ad id nominatim lectis, certorum ope rituum, administrantur. Iussit IESUS CHRISTUS Apostolis perpetuisque Apostolorum successoribus, gentes ut edocerent ac regerent : iussit gentibus, ut illorum et doctrinam acciperent et potestati obedienter subessent. Verum isthaec in christiana republica iurium atque officiorum vicissitudo non modo permanere, sed ne inchoari quidem potuisset nisi per interpretes ac nuntios rerum sensus. —

Quibus de caussis Ecclesiam cum *corpus*, tum etiam *corpus Christi* tam crebro sacrae litterae nominant: *Vos autem estis corpus Christi* (²). Propter eam rem quod corpus est, oculis cernitur Ecclesia: propterea quod est Christi, vivum corpus est, actuosum et vegetum, quia eam tuetur ac sustentat, immissa virtute sua, IESUS CHRISTUS, in eum fere modum quo cohaerentes sibi palmites alit ac fructuosos facit vitis. Quemadmodum autem in animantibus principium vitae in occulto est ac penitus abditum, indicatur tamen atque ostenditur motu actuque membrorum, sic in Ecclesia supernaturalis principium vitae perspicue ex iis, quae ab ipsa aguntur apparent.

*Errant
qui sive
formam in
Ecclesia
externam,
sive prin-
cipium vi-
tae inter-
num ne-
gant.*

Ex quo consequitur, in magno eodemque perniciose errore versari, qui ad arbitrium suum fingunt Ecclesiam atque informant quasi latentem minimeque conspicuam: item qui perinde habent atque institutum quoddam humanum cum temperatione quadam disciplinae ritibusque externis, at sine perenni communicatione munera gratiae divinae, sine rebus iis, quae haustam a Deo vitam quotidiana atque aperta significatione testentur. Nimis alterutram esse posse IESU CHRISTI Ecclesiam tam repugnat, quam solo corpore, vel anima sola constare hominem. Complexio copulatioque earum duarum velut partium prorsus est ad veram Ecclesiam necessaria, sic fere ut ad naturam humanam intima animae corporisque coniunctio. Non est Ecclesia intermorum quiddam, sed corpus CHRISTI vita supernaturali praे-

*Vera hac
de re do-
ctrina ex-
ponitur,
assumpta
similitu-
dine ex
animae
humanae
corporisque
conjunctio-
ne,*

ditum. Sicut CHRISTUS, caput et exemplar, non omnis est, si in eo vel humana dumtaxat spectetur natura visibilis, quod Photiniani ac Nestoriani faciunt; vel divina tantummodo natura invisibilis, quod solent Monophysitae: sed unus est ex utraque et in utraque natura cum visibili tum invisibili; sic corpus eius mysticum non vera Ecclesia est nisi propter eam rem, quod eius partes conspicuae vim vitamque ducunt ex donis supernaturalibus rebusque ceteris, unde propria ipsarum ratio ac natura efflorescit. Cum autem Ecclesia sit *eiusmodi* voluntate et constitutione divina, permanere sine ulla intermissione debet *eiusmodi* in aeternitate temporum: ni permaneret, profecto nec esset condita ad perennitatem, et finis ipse, quo illa contendit, locorum esset temporumque certo spatio definitus: quod cum veritate utrumque pugnat. Istam igitur et visibilium et invisibilium coniunctionem rerum, quia naturalis atque insita in Ecclesia nutu divino inest, tamdiu permanere necesse est, quamdiu ipsa permanens Ecclesia. Quare Chrysostomus: « Ab Ecclesia ne abstineas nihil enim fortius Ecclesia. Spes tua Ecclesia, salus tua Ecclesia refugium tuum Ecclesia. Caelo excelsior et terra latior est illa. Numquam senescit, sed semper viget. Quamobrem eius firmitatem stabilitatemque demonstrans, Scriptura montem illam vocat (¹).» Augustinus vero: « Putant (gentiles) religionem nominis christiani ad certum tempus in hoc saeculo victuram, et postea non futuram. Permanebit ergo cum sole, quamdiu sol oritur et occidit; hoc est quamdiu tempora ista volvuntur, non deerit Ecclesia Dei, id est CHRISTI corpus in terris (²).» Idemque alibi: « Nutabit Ecclesia, si nutaverit fundamentum: sed unde nutabit Christus?... Non nutante CHRISTO, non inclinabitur in saeculam saeculi. Ubi sunt qui dicunt, periisse de mundo Ecclesiam, quando nec inclinari potest (³)? »

His velut fundamentis utendum veritatem quaerenti. Scilicet Ecclesiam instituit formavitque CHRISTUS Dominus: propterea natura illius cum quaeritur cuiusmodi sit, caput est nosse quid CHRISTUS voluerit quidque reapse effecerit.

29
IUNII
1896.

et unione
naturae
divinae
cum huma-
na in Chri-
sto.

*Qualem
Christus
Ecclesiam
constituit,
talis per-
maneat
necessae est:*

*quod verbis
illustratur
Chrysosto-
mi*

*et Augusti-
ni.*

*Verae
Ecclesiae
a Christo
constitutae
unitatem*

1. *Hom., De capto Eutropio*, n. 6. — 2. *In Psal. LXXI, n. 8.* — 3. *Enarratio in Psal. CIII, sermo II, n. 5.*

Ad hanc regulam exigenda maxime Ecclesiae unitas est, de qua visum est, communis utilitatis caussâ, nonnihil his litteris attingere.

*testatur
Scriptura*

*quae quidem unitas
qualis sit a
voluntate
Christi inquirendum
est.*

*Ecclesiam
formavit
Christus
individuam, non
vero distinctas
completentem com-
munitates.*

*Ecclesiae
unitatem
eximie
S. Clemens
Alex. profi-
tetur.*

*Cum
Christi
verbis.*

*tum ejus
omnes sal-
vandi ho-
mines pro-
posito
probatur
Ecclesiae
unitas.*

Profecto unam esse Iesu Christi germanam Ecclesiam, ex luculento ac multiplici sacrarum litterarum testimonio, sic constat inter omnes, ut contradicere christianus nemo ausit. Verum in diiudicanda statuendaque natura unitatis, multos varius error de via deflectit. Ecclesiae quidem non solum ortus sed tota constitutio ad rerum voluntate libera effectarum pertinet genus : quocirca ad id quod revera gestum est, iudicatio est omnis revocanda, exquirendumque non sane quo pacto una esse Ecclesia queat, sed quo unam esse is voluit, qui condidit.

Iamvero, si ad id respicitur quod gestum est, Ecclesiam IESUS CHRISTUS non talem finxit formavitque, quae communitates plures complecteretur genere similes, sed distinctas, neque iis vinculis alligatas, quae Ecclesiam individuam atque unicam efficerent, eo plane modo, quo, *Credo unam... Ecclesiam in symbolo fidei profitemur.* « In unius naturae sortem « cooptatur Ecclesia quae est una, quam conantur haereses « in multas discindere. Et essentia ergo et opinione, et princi- « pio et excellentia unicam esse dicimus antiquam et catholi- « cam Ecclesiam.... Ceterum Ecclesiae quoque eminentia, « sicut principium constructionis, est ex unitate omnia alia « superans, et nihil habens sibi simile vel aequale ⁽¹⁾. » Sane IESUS CHRISTUS de aedificio eiusmodi mystico cum loquere- tur, Ecclesiam non commemorat nisi unam, quam appellat *suam* : *Aedificabo Ecclesiam meam.* Quaecumque, praeter hanc, cogitetur alia, cum non sit per IESUM CHRISTUM condita, Ecclesia CHRISTI vera esse non potest. Quod eminet etiam magis, si divini auctoris propositum consideretur. Quid enim in condita condendave Ecclesia petiit, quid voluit CHRISTUS Dominus ? Hoc scilicet ; munus idem, idemque mandatum in eam continuandum transmittere, quod ipse acceperat a Patre. Id plane statuerat faciendum, idque re effecit. *Sicut misit me Pater, et ego mitto vos* ⁽²⁾. *Sicut tu me*

1. Clemens Alexandrinus, *Stromatum*, lib. vii, cap. 17. — 2. *Ioan.*, xx, 21.

misisti in mundum, et ego misi eos in mundum (1). Iamvero CHRISTI muneris est vindicare ab interitu ad salutem *quod perierat*, hoc est non aliquot gentes aut civitates, sed omnino hominum, nullo locorum temporumve discrimine, universum genus : *venit Filius hominis... ut salvetur mundus per ipsum* (2). *Nec enim aliud nomen est sub caelo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri* (3). Itaque partam per IESUM CHRISTUM salutem, simulque beneficia omnia quae inde profiscuntur, late fundere in omnes homines atque ad omnes propagare aetates debet Ecclesia. Quocirca ex voluntate auctoris sui unicam in omnibus terris, in perpetuitate temporum, esse necesse est. Plane plus una ut esse posset, excedere terris et genus hominum fingere novum atque inauditum oporteret.

29
JUNII
1896.

Hoc ipsum de Ecclesia una, quotquot essent ubique et quovis tempore mortales complexura, vidit ac praesignificavit Isaias, cum, futura prospicienti, obiecta species montis est, celsitudinis exsuperantia conspicui, qui imaginem *Domus Domini*, videlicet Ecclesiae, expressam gerebat: *Et erit in novissimis diebus præparatus mons domus Domini in vertice montium* (4). Atqui unus iste mons est, in vertice montium locatus : *una domus Domini, ad quam omnes gentes vivendi normam petiturae aliquando confluenterent : Et fluent ad eam omnes gentes... et dicent: venite et ascendamus ad montem Domini, et ad domum Dei Iacob, et docebit nos vias suas, et ambulabimus in semitis eius* (5). Quem locum cum Optatus Milevitanus attingeret, « Scriptum est, inquit, « in Isaia propheta : Ex Sion prodiet lex, et verbum Domini de Hierusalem. Non ergo in illo monte Sion Isaias aspicit vallem, sed in monte sancto, qui est Ecclesia, qui per omnem orbem romanum caput tulit sub toto caelo... » Est ergo spiritualis Sion Ecclesia, in qua a Deo Patre rex constitutus est CHRISTUS, quae est in toto orbe terrarum, « in quo est una Ecclesia catholica (6). » Augustinus vero : « Quid tam manifestum quam mons? Sed sunt et montes ignoti, quia in una parte terrarum positi sunt.... Ille au-

Hanc
praesigni-
ficavit
Isaias,

cujus verba
diserte
Optatus
Milevita-
nus

et Augusti-
nus inter-
pretantur.

1. Ioan., XVII, 18. — 2. Ivan., III, 17. — 3. Act., IV, 12. — 4. Isaias, II, 2. — 5. Ib., 2-3. — 6. De Schism. Donatist., lib. III, n. 2.

« tem mons non sic, quia implevit universam faciem terrae:
 « et de illo dicitur : paratus in cacumine montium (¹). »
 Illud accedit, quod Ecclesiam Filius Dei mysticum corpus
 suum decrevit fore, quocum ipse velut caput coniungeretur,
 ad similitudinem corporis humani quod suscepit : cui qui-
 dem naturali conglutinatione inhaeret naturale caput. Sicut
 igitur mortale corpus sibi sumpsit unicum, quod obtulit ad
 cruciatus et necem, ut liberationis humanae pretium exsol-
 veret, sic pariter unum habet corpus mysticum, in quo et
 cuius ipsius operâ facit sanctitatis salutisque aeternae ho-
 mines compotes : *Ipsum (CHRISTUM) dedit (Deus) caput*
supra omnem Ecclesiam, quae est corpus ipsius (²). Dispersa
 membra atque seiuncta non possunt eodem cum capite,
 unum simul effectura corpus, cohaerere. Atqui Paulus,
Omnia autem, inquit, membra corporis cum sint multa, unum
tamen corpus sunt : ita et Christus (³). Propterea corpus
 istud mysticum compactum ait esse et connexum. *Caput Christus : ex quo totum corpus compactum, et connexum per omnem*
iuncturam subministratio[n]is, secundum operationem in men-
suram uniuscuiusque membra (⁴). Quamobrem dispersa a
 membris ceteris siqua membra vagantur, cum eodem atque
 unico capite conglutinata esse nequeunt : « Unus Deus est,
 « et CHRISTUS unus, et una Ecclesia eius et fides una et
 « plebs una in solidam corporis unitatem concordiae glutino
 « copulata. Scindi unitas non potest, nec corpus unum dis-
 « cidio compaginis separari (⁵). » Quo melius Ecclesiam
 effingat unicam, similitudinem animati corporis informat,
 cuius non aliter victura membra sunt, nisi colligata cum
 capite, vim ad se vitalem ex capite ipso traducant : seiuncta,
 necesse est emori : « Non potest (Ecclesia)... divulsis lace-
 « ratione visceribus in frusta discripi. Quidquid a matrice
 « discesserit, seorsum vivere et spirare non poterit (⁶). »
 Mortuum vero corpus quid habet cum vivo similitudinis?
Nemo enim unquam carnem suam odio habuit : sed nutrit, et
fovet eam sicut et Christus Ecclesiam : quia membra sumus cor-
poris eius, de carne eius et de ossibus eius (⁷). Aliud igitur simile

1. In Epist. Ioan. tract. I, n. 13. — 2. Ephes., I, 22-23. — 3. I Cor., XII, 12.

4. Ephes., IV, 15-16. — 5. S. Cyprianus, De cath. Eccl. Unitate, n. 23. — 6. Id., loc. cit. — 7. Ephes., V, 29-30.

*Unicum
est Christi
corpus my-
sticum, ut
et ejus mor-
tale corpus
unicum est.*

*Nequeunt
cum unico
capite
Christo
jungi mem-
bra quae
fuerint a
caeteris
membris
dispersa.*

*illaque mo-
ri, utpote
a capite
disjuncta,
necesse est.*

29
IUNII
1896.

CHRISTO inchoetur caput, alias CHRISTUS, si praeter eam, quae corpus eius est, fingi Ecclesiam alteram libeat. « Videte « quid caveatis, videte quid observetis, videte quid timeatis. « Contingit, ut in corpore humano, imo de corpore aliquod « praecidatur membrum, manus, digitus, pes: numquid « praecisum sequitur anima? Cum in corpore esset vivebat: « praecisum amittit vitam. Sic et homo christianus catho- « licus est, dum in corpore vivit: praecisus, haereticus factus « est: membrum amputatum non sequitur spiritus (1). » Est igitur Ecclesia CHRISTI unica et perpetua: quicumque seorsum eant, aberrant a voluntate et praescriptione CHRISTI Domini, relichtoque salutis itinere, ad interitum digrediuntur. « Quisquis ab Ecclesia segregatus adulterae iungitur, a « promissis Ecclesiae separatur, nec perveniet ad CHRISTI « praemia qui reliquit Ecclesiam CHRISTI.... Hanc unita- « tem qui non tenet, non tenet Dei legem, non tenet Patris « et Filii fidem, vitam non tenet et salutem (2). »

At vero qui unicam condidit, is idem condidit unam: videlicet eiusmodi, ut quotquot in ipsa futuri essent, arctissimis vinculis sociati tenerentur, ita prorsus ut unam gentem, unum regnum, corpus unum efficerent: *Unum corpus, et unus spiritus, sicut vocati estis in una spe vocationis vestrae* (3). Voluntatem hac de re suam IESUS CHRISTUS sanxit, propinqua iam morte, augusteque consecravit, ita Patrem adprecatus: *Non pro eis rogo tantum, sed et pro eis, qui credituri sunt per verbum eorum in me,... ut et ipsi in nobis unum sint,... ut sint consummati in unum* (4). Imo tam intime nexam iussit esse in sectatoribus suis unitatem tamque perfectam, ut coniunctionem cum Patre suam ratione aliqua imitaretur: *Rogo... ut omnes unum sint, sicut tu, Pater, in me, et ego in te* (5). Tantae autem inter homines ac tam absolutae concordiae necessarium fundamentum est convenientia coniunctioque mentium: ex quo conspiratio voluntatum atque agendorum similitudo naturâ dignitur. Quamobrem, pro sui divinitate consilii, unitatem fidei in Ecclesia sua iussit esse: quae quidem virtus primum est in vinculis

Praecedentium conclusio.

Qui Ecclesiam unicam condidit, is idem condidit unam, in qua videlicet omnes unum essent quod ipsum Christus Patrem rogavit;

hujusque concordiae fundamentum posuit Fidei unitatem,

1. S. Augustinus, sermo CCLXVII, n. 4. — 2. S. Cyprianus, *De cath. Ecc. Unitate*, n. 6. — 3. Ephes., IV, 4. — 4. Ioan., XVII, 20-21-23. — 5. Ib., 21.

iis quae hominem iungunt Deo, et inde nomen *fideles* accepimus. *Unus Dominus, una fides, unum baptisma* (¹): vide-licet sicut unus Dominus, et baptisma unum, ita omnium christianorum, qui ubique sunt, unam esse fidem oportet. Itaque Paulus Apostolus christianos, ut idem sentiant omnes, effugiantque opinionum dissidia non rogat tantum, sed flagitat ac plane obsecrat: *Obsecro autem vos, fratres, per nomen Domini nostri Iesu Christi: ut id ipsum dicatis omnes, et non sint in vobis schismata: sitis autem perfecti in eodem sensu, et in eadem sententia* (²). Quae loca sane non indigent interprete: satis enim per se loquuntur ipsa. Ceteroqui unam esse fidem debere, qui se profitentur christianos, vulgo assentiuntur. Illud potius maximi momenti ac prorsus necessarium, in quo multi errore falluntur, internoscere quae sit istius species et forma unitatis. Quod ipsum, ut supra fecimus in caussa simili, non opinatione aut conjectura est, sed scientia rei gestae iudicandum: quaerendo scilicet statuendoque qualem in fide unitatem IESUS CHRISTUS esse preeceperit.

Permissa si fuisset ingenio hominum doctrina Christi, Fidei unitas stare non potuisse:

hujus ergo unitatis servandae

IESU CHRISTI doctrina caelestis, tametsi magnam partem consignata litteris afflatu divino, colligare tamen mentes, permissa hominum ingenio, ipsa non poterat. Erat enim proclive factu ut in varias incideret atque inter se differentes interpretationes idque non modo propter ipsius vim ac mysteria doctrinae, sed etiam propter humani ingenii varietatem, et perturbationem in studia contraria abeuntium cupiditatum. Ex differentia interpretandi dissimilitudines sentiendi necessitate nascuntur: hinc controversiae, dissidia, contentiones, qualia incumbere in Ecclesiam ipsa vidit proxima originibus aetas. De haereticis illud scribit Irenaeus: « Scripturas quidem confitentur, interpretationes vero con- « vertunt» (³). » Atque Augustinus: « Neque enim natae « sunt haereses et quaedam dogmata perversitatis illaquean- « tia animas et in profundum praecipitantia, nisi dum scrip- « turae bonae intelliguntur non bene» (⁴). » Ad coniugandas igitur mentes, ad efficiendam tuendamque concordiam sen-

1. *Ephes.*, IV, 5. — 2. *I Cor.*, I, 10. — 3. *Lib. III, cap. 12, n. 12.* — 4. *In Evang. Ioan. tract. XVIII, cap. 5, n. 1.*

tentiarum, ut ut extarent divinae litterae, omnino erat alio quodam *principio* opus. Id exigit divina sapientia : neque enim Deus unam esse fidem velle potuit, nisi conservandae unitatis rationem quamdam idoneam providisset : quod et sacrae litterae perspicue, ut mox dicturi sumus, significant. Certe infinita Dei potentia nulli est vincta vel adstricta rei, omniaque sibi habet obnoxie, velut instrumenta, parentia. De isto igitur principio externo, dispiciendum, quodnam ex omnibus, quae essent in potestate sua, Christus optarit. Quam ob rem oportet christiani nominis revocare cogitatione primordia.

Divinis testata litteris, eademque vulgo cognita commoramus. Iesus Christus divinitatem divinamque legationem suam miraculorum virtute comprobat : erudire verbo multitudinem ad caelestia insistit, omninoque iubet ut sibi fides docenti adiungatur, hinc praemiis, illinc poenis propositis sempiternis. *Si non facio opera Patris mei, nolite credere mihi* ⁽¹⁾. *Si opera non fecissem in eis, quae nemo aliis fecit, peccatum non haberent* ⁽²⁾. *Si autem facio (opera), et si mihi non vultis credere, operibus credite* ⁽³⁾. Quaecumque praecipit, eadē omnia auctoritate praecipit in exigendo mentis assensu nihil excipit, nihil secernit. Eorum igitur qui Iesum audissent, si adipisci salutem vellent, officium fuit non modo doctrinam eius accipere universe, sed tota mente assentiri singulis rebus, quas ipse tradidisset : illud enim repugnat, fidem vel una in re non adhiberi Deo.

Maturo in caelum reditu, qua ipse potestate missus a Patre fuerat, eadē mittit Apostolos, quos spargere ac disseminare iubet doctrinam suam. *Data est mihi omnis potestas in caelo et in terra. Euntes ergo docete omnes gentes... Docentes eos servare omnia, quaecumque mandavi vobis* ⁽⁴⁾. Salvos fore, qui Apostolis paruissent, qui non paruissent, interituros. *Qui crediderit et baptizatus fuerit, salvus erit : qui vero non crediderit, condemnabitur* ⁽⁵⁾. Cumque illud sit providentiae Dei maxime congruens, ut muneri praesertim magno atque excellenti praeficiat neminem, quin pariter

²⁹
IULII
1896.

*principium
aliud con-
stitui divi-
na sapien-
tia debuit,
ut ut sacrae
extarent
litterae,*

*illudque
Pontifex
inquisitu-
rus, pri-
mordia
exponit
christiani
nominis.*

*Christus
videlicet
audientibus
se traxit
singula
suae doctri-
nae capita
ex animo
amplecten-
da,*

*nullo qui-
dem excep-
to.*

*In coelum
jam redditu-
rus, Apo-
stolos do-
ctrinam
suam disse-
minare jus-
sit, pollici-
tus se mis-
surum
veritatis
Spiritum
perpetuo in
ipsis man-
surum.*

1. *Ioan.*, x, 37. — 2. *Ioan.*, xv, 24. — 3. *Ioan.*, x, 38. — 4. *Matth.*, xxviii, 18-19-20. — 5. *Marc.*, xvi, 16.

suppeditet unde liceat rite defungi, idcirco Iesus Christus missurum se ad discipulos suos Spiritum veritatis pollicitus est, eumque in ipsis perpetuo mansurum *Si autem abiero, mittam eum* (Paraclitum) *ad vos...* *Cum autem venerit ille Spiritus veritatis, docebit vos omnem veritatem* (1). *Et ego rogabo Patrem, et alium Paraclitum dabit vobis, ut maneat vobiscum in aeternum, Spiritum veritatis...* (2). *Ille testimonium perhibebit de me : et vos testimonium perhibebitis* (3).

Illos ergo perinde ac se ipsum audiri imperat, singulariter doctrinae ipsorum capitula tene-ri.

Hinc doctrinam Apostolorum religiose accipi sancteque servari perinde imperat ac suam *Qui vos audit me audit : qui vos spernit, me spernit* (4). Quamobrem legati Apostoli a Iesu Christo sunt non secus ac ipse legatus a Patre : *Sicut misit me Pater, et ego mitto vos* (5) propterea quemadmodum dicto audientes Christo esse Apostolos ac discipulos oportuit, ita pariter fidem adhibere Apostolis debuerant, quoscumque ipsi ex mandato divino docuissent. Ergo Apostolorum vel unum repudiare doctrinae praeceptum plane non plus licuit, quam de ipsius Christi doctrina reiecerisse quicquam. — Sane Apostolorum vox, illapso in eos Spiritu sancto, quam latissime insonuit. Quacumque vestigium posuissent, perhibent se ab ipso Iesu legatos.

Munere suo Apostoli rite perfuncti sunt.

Per quem (Iesum Christum) accepimus gratiam, et apostolatum ad obediendum fidei in omnibus gentibus pro nomine eius (6) : divinamque eorum legationem passim Deus per prodigia in aperto ponit : *Illi autem profecti praedicaverunt ubique, Domino cooperante, et sermonem confirmante, sequentibus signis* (7). Quem vero sermonem ? eum utique, qui id omne comprehendenderet, quod ipsi ex magistro didicissent : palam enim aperteque testantur, nihil se eorum posse, quae viderant quaeque audierant, non loqui.

Magisterium vero cum Christus instituerit perpetuum.

Sed, quod alio loco diximus, non erat eiusmodi munus apostolicum, ut aut cum personis Apostolorum interire posset, aut cum tempore labi, quippe quod et publicum esset et saluti generis humani institutum. Apostolis enim mandavit Iesus Christus ut praedicarent *evangelium omni creaturae, et portarent nomen ipsius coram gentibus et regi-*

1. *Ioan.*, XVI, 7-13. — 2. *Ioan.*, XIV, 16-17. — 3. *Ioan.*, XV, 26-27. — 4. *Lnc.*, x, 16. — 5. *Ioan.*, XX, 21. — 6. *Rom.*, I, 5. — 7. *Marc.*, XVI, 20.

29
JUNII
1896.

bus, et ut sibi testes essent usque ad ultimum terrae. Atque in tanti perfuntione muneric adfore se pollicitus eis est, idque non ad aliquot vel annos vel aetates, sed in omne tempus, usque ad consummationem saeculi. Quam ad rem Hieronymus « Qui usque ad consummationem saeculi « cum discipulis se futurum esse promittit, et illos ostendit « semper esse victuros et se numquam a credentibus reces- « surum (1) ». Quae quidem omnia in solis Apostolis, supremae necessitati ex humana conditione obnoxiis, qui vera esse potuissent? Erat igitur provisum divinitus ut magisterium a IESU CHRISTO institutum non iisdem finibus, quibus vita Apostolorum, terminaretur, sed esset perpetuo mansurum. Propagatum revera ac velut in manus de manu traditum videmus. Nam consecravere episcopos Apostoli, qui sibi proxime succederent in ministerio verbi, singulatim designavere. — Neque hoc tantum illud quoque sanxere in successoribus suis, ut et ipsi viros idoneos adlegarent, quos, eadem auctoritate auctos, eidem praeficerent docendi officio et muneri Tu ergo, fili mi, confortare in gratia, quae est in Christo Iesu : et quae audisti a me per multos testes, haec commenda fidelibus hominibus, qui idonei erunt et alios docere (2). Qua de caussa sicut Christus a Deo, et Apostoli a Christo, sic episcopi et quotquot Apostolis successere, missi ab Apostolis sunt : « Apostoli nobis « Evangelii praedicatores facti sunt a Domino IESU CHRISTO, « IESUS CHRISTUS missus est a Deo. Christus igitur a Deo, « et Apostoli a Christo, et factum est utrumque ordinatim ex « voluntate Dei... Per regiones igitur et urbes verbum praedicantes, primitias earum spiritu cum probassent, consti- tuerunt episcopos et diaconos eorum qui credituri erant... « Constituerunt praedictos, et deinceps ordinationem dede- runt, ut quum illi decessissent, ministerium eorum alii « viri probati exciperent (3). » Permanere igitur necesse est ex una parte constans atque immutabile munus docendi omnia, quae Christus docuerat : ex altera constans atque immutabile officium accipiendi profitendique omnem illorum

*Apostoli
episcopos
consecre-
vere suos in
verbi mi-
nisterio
successores,
quos jusse-
runt epis-
cos constituere
alios divini
verbi mi-
nistros.*

*sicque mu-
nus Christi
doctrinam
docendi
integrā,
et officium*

1. In Matth. lib. IV, cap. 28, v. 20. — 2. II Tim., II, 1-2. — 3. S. Clemens Rom., Epist. I ad Corinth., capp. 42, 44.

*ipsam
accipiendi
perdurant
in Ecclesia.*

doctrinam. Quod praecclare Cyprianus iis verbis illustrat : « Neque enim Dominus noster Iesus Christus, cum in « Evangelio suo testaretur inimicos suos esse eos, qui secum « non essent, aliquam speciem haereseos designavit : sed « omnes omnino qui secum non essent et secum non colli- « gentes, gregem suum spargerent, adversarios esse osten- « dit, dicens : qui non est mecum, adversus me est : et qui « non mecum colligit, spargit (¹). »

*que qui-
dem omni-
aetate e-
sinu suo eos
omnes ejecit
qui de quo-
libet doctrinae
capite non
secum una
sentirent.*

« His Ecclesia praeceptis instituta, sui memor officii, nihil egit studio et contentione maiore, quam ut integritatem fidei omni ex parte tueretur. Hinc perduellum habere loco et procul amandare a se, qui de quolibet doctrinae sua capite non secum una sentirent. Ariani, Montanistae, Novatiani, Quartadecumani, Eutychiani certe doctrinam catholica- cam non penitus omnem, sed partem aliquam deseruerant : haereticos tamen declaratos, ejectosque ex Ecclesiae sinu quis ignorat fuisse? Similique iudicio damnati, quotquot pravorum dogmatum auctores variis temporibus postea conse- cuti sunt. « Nihil periculosius his haereticis esse potest, qui « cum integre per omnia decurrant, uno tamen verbo, ac si « veneni gutta, meram illam ac simplicem fidem Dominicae « et exinde apostolicae traditionis inficiunt (²). » Idem semper Ecclesiae mos, idque sanctorum Patrum consentiente iudi- cio : qui scilicet communionis catholicae expertem et ab Ecclesia extorrem habere consueverunt, quicumque a do-ctrina, authentico magisterio proposita, vel minimum dis- cessisset. Epiphanius, Augustinus, Theodoretus haereseon sui quisque temporis magnum recensuere numerum. Alia Augustinus animadvertisit posse genera invalescere, quorum vel uni si quis assentiatur, hoc ipso ab unitate catholica seiungitur : « Non omnis, qui ista (numeratas videlicet « haereses) non credit, consequenter debet se christianum « catholicum iam putare vel dicere. Possunt enim et haere- « ses aliae, quae in hoc opere nostro commemoratae non « sunt, vel esse vel fieri, quarum aliquam quisquis tenuerit, « christianus catholicus non erit (³). »

1. *Epist. LXIX*, ad Magnum, n. 1. — 2. *Auctor Tractatus de Fide Orthodoxa contra Arianos*. — 3. *De Haeresibus*, n. 88.

Istam tutandae unitati, de qua dicimus, institutam divinitus rationem urget beatus Paulus in epistola ad Ephesios; ubi primum monet, animorum concordiam magno studio conservandam *Solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis*⁽¹⁾: cumque concordes animi caritate esse omni ex parte non possint, nisi mentes de fide consentiant, unam apud omnes vult esse fidem: *Unus Dominus, una fides*: ac tam perfecte quidem unam, ut errandi discriminem omne prohibeat: *Ut iam non simus parvuli fluctuantes, et circumferamur omni vento doctrinae in nequitia hominum, in astutia ad circumventionem erroris*. Idque non ad tempus servari docet oportere, sed donec occurramus omnes in unitatem fidei... in mensuram aetatis plenitudinis Christi. Sed eiusmodi unitatis ubinam IESUS CHRISTUS posuit principium inchoandae, praesidium custodiendae? In eo videlicet, quod, *Ipse dedit quosdam quidem Apostolos... alios autem pastores, et doctores, ad consummationem sanctorum in opus ministerii, in aedificationem corporis Christi*. Quare vel inde ab ultima vetustate hanc ipsam regulam doctores Patresque et sequi consueverunt et uno ore defendere. Origenes: «Quoties autem (haereticici) canonicas proferunt scripturas, in quibus omnis christianus consentit et credit, videntur dicere: Ecce in dominibus verbum est veritatis. Sed nos illis credere non debemus, nec exire a prima et ecclesiastica traditione, nec alter credere, nisi quemadmodum per successionem Ecclesiae Dei tradiderunt nobis⁽²⁾.» Irenaeus: «Agnitio vera est Apostolorum doctrina... secundum successiones epis coporum... quae pervenit usque ad nos custoditione sine fictione scripturarum tractatio plenissima⁽³⁾.» Tertullianus vero: «Constat proinde, omnem doctrinam, quae cum illis Ecclesiis apostolicis matricibus et originalibus fidei consipret, veritati deputandam, sine dubio tenentem quod Ecclesiae ab Apostolis, Apostoli a Christo, Christus a Deo accepit... Communicamus cum Ecclesiis apostolicis, quod nulli doctrina diversa: hoc est testimonium veritatis⁽⁴⁾.» Atque Hilarius: «Significat (Christus e navi docens) eos,

29
IUNIUS
1896.

Unitatem
Fidei S.
Paulus edi-
cit servan-
dam semper
eamque
ostendit
a Christo
Apostolo-
rum, pasto-
rum atque
doctorum
ministerio
superstru-
clam.

Quare uno
ore doctores
Patresque
proclama-
vere eam
tenendam
esse doctri-
nam quam
ab Aposto-
lis
aceptam
nobis tradi-
derunt
ipsorum
successores.

1. IV, 3 et seqq. — 2. *Vetus Interpretatio Commentariorum in Matth.*, n. 46.
— 3. *Contra Haereses*, lib. IV, cap. 33, n. 8. — 4. *De Praescript.*, cap. XXI.

« qui extra Ecclesiam positi sunt, nullam divini sermonis capere posse intelligentiam. Navis enim Ecclesiae typum praefert, intra quam verbum vitae positum et praedictum hi qui extra sunt, et arenae modo steriles atque inutilles adiacent, intelligere non possunt (1). » Rufinus Gregorium Nazianzenum laudat et Basilium, quod « solis divinae scripturae voluminibus operam dabant, earumque intelligentiam non ex propria praesumptione, sed ex maiorum scriptis et auctoritate sequebantur, quos et ipsos ex apostolica successione intelligendi regulam suscepisse constabat (2). »

Magisterium in Ecclesia a Christo institutum, infallibile est;

qui vero ei contradicit in uno, omnem simul repudiat doctrinam christianam, ut ex ipsa patet natura Fidei.

Quamobrem, id quod ex iis, quae dicta sunt, apparebat, instituit IESUS CHRISTUS in Ecclesia, *vivum, authenticum, idemque perenne magisterium*, quod suapte potestate auxit, spiritu veritatis instruxit, miraculis confirmavit : eiusque praecepta doctrinae aequa accipi ac sua voluit gravissime que imperavit. — Quoties igitur huius verbo magisterii edicitur, traditae divinitus doctrinae complexu hoc contineri vel illud, id quisque debet certo credere, verum esse : si falsum esse ullo modo posset, illud consequatur, quod aperte repugnat, erroris in homine ipsum esse auctorem Deum *Domine, si error est, a te decepti sumus* (3). Ita omni amota dubitandi caussâ, ullamne ex iis veritatibus potest cuiquam fas esse respuere, quin se det hoc ipso praeципitem in apertam haeresim ? quin, seiunctus ab Ecclesia doctrinam christianam una complexione repudiet universam ? Ea quippe est natura fidei, ut nihil tam repugnet quam ista credere, illa reiicere. Fidem enim Ecclesia profitetur esse « virtutem supernaturalem, qua, Dei adiuvante et aspirante « gratia, ab eo revelata vera esse credimus, non propter « intrinsecam rerum veritatem naturali rationis lumine perspectam, sed propter auctoritatem ipsius Dei revelantis, « qui nec falli nec fallere potest (4). » Si quid igitur traditum a Deo liqueat fuisse, nec tamen creditur, nihil omnino fide divina creditur. Quod enim Iacobus Apostolus de delicto iudicat in genere morum, idem de opinionis errore

1. *Comment in Matth. XIII, n. 1.* — 2. *Hist. Eccl., lib. II, cap. 9.* — 3. Richardus de S. Victore, *De Trin.*, lib. I, cap. 2. — 4. *Conc. Vat. sess. III, cap. 3.*

in genere fidei iudicandum : *Quicumque... offendat... in uno, factus est omnium reus* (1) : imo de opinionis errore, multo magis. Omnis enim violata lex minus proprie de eo dicitur qui unum peccavit, propterea quod maiestatem Dei legum latoris sprevisse, non nisi interpretanda voluntate, videri potest. Contra is, qui veritatibus divinitus acceptis vel uno in capite dissentiat, verissime fidem exuit funditus, quippe qui Deum, quatenus summa veritas est et *proprium motivum fidei*, recusat vereri : « In multis mecum, in paucis « non mecum : sed in his paucis, in quibus non mecum, « non eis prosunt multa, in quibus mecum » (2). » Ac sane merito : qui enim sumunt de doctrina christiana, quod malunt, ii iudicio suo nituntur, non fide : iidemque minime *in captivitatem redigentes omnem intellectum in obsequium Christi* (3), sibimetipsis verius obtemperant, quam Deo : « Qui in Evangelio quod vultis, creditis ; quod vultis, non « creditis, vobis potius quam Evangelio creditis » (4).

Quocirca nihil Patres in Concilio Vaticano condidere novi, sed institutum divinum, veterem atque constantem Ecclesiae doctrinam, ipsamque fidei naturam sequuti sunt, cum illud decrevere : « Fide divina et catholica ea omnia « credenda sunt, quae in verbo Dei scripto vel tradito con- « tinentur, et ab Ecclesia sive solemni iudicio, sive ordi- « nario et universali magisterio, tamquam divinitus revelata « proponuntur » (5). » Itaque cum appareat, omnino in Eccle- sia sua velle Deum unitatem fidei, compertumque sit cuius- modi eam esse, et quo principio tuendam ipse iusserit, liceat Nobis, quotquot sunt qui non animum induxerint aures veritati claudere, iis Augustini verbis affari : « Cum « igitur tantum auxilium Dei, tantum profectum fructum- « que videamus, dubitabimus nos eius Ecclesiae condere « gremio, quae usque ad confessionem generis humani ab « Apostolica Sede per successiones episcoporum, frustra « haereticis circumlatrantibus, et partim plebis ipsius « iudicio, partim Conciliarum gravitate, partim etiam mira- « culorum maiestate damnatis, culmen auctoritatis obtinuit ?

²⁹
JUNII
1896.

*Objectum
Fidei a Cc.
Vaticano
definitur.*

*Magiste-
rium Eccle-
siae S. Au-
gustinus
vindicat.*

1. II, 10. — 2. S. Augustinus, *in Psal. LIV*, n. 19. — 3. II Cor., X, 5. — 4. S. Augustinus, lib. xvii *Contra Faustum Manichaeum*, cap. 3. — 5. Sess. III, cap. 3.

« Cui nolle primas dare, vel summae profecto impietatis est, vel praecipitis arrogantiae... Et si unaquaeque discipula, quamquam vilis et facilis, ut percipi possit, doctrinem aut magistrum requirit; quid temerariae superbiae plenius, quam divinorum sacramentorum libros et ab interpretibus suis nolle cognoscere, et incognitos velle « damnare (¹) ? »

*Non sola
Fide, sed et
Dei cultu,
legumque
ac discipli-
nae sancti-
tate Eccle-
sia finem
suum attin-
git salutem
generis hu-
mani.*

Hoc igitur sine ulla dubitatione est officium Ecclesiae, christianam doctrinam tueri eamque propagare integrum atque incorruptam. Sed nequaquam in isto sunt omnia imo ne finis quidem, cuius caussâ est Ecclesia instituta, officio isto concluditur. Quandoquidem, ut IESUS CHRISTUS pro salute humani generis se ipse devovit, atque huc, quae docuisset quaeque paecepisset, omnia retulit, sic iussit Ecclesiam querere in veritate doctrinae, quo homines cum sanctos efficeret, tum salvos. — Verum tanti magnitudinem atque excellentiam propositi consequi sola fides nullo modo potest: adhiberi necesse est cum Dei cultum iustum ac pius, qui maxime sacrificio divino et sacramentorum communicatione continetur, tum etiam sanctitatem legum ac disciplinae. — Ista igitur omnia inesse in Ecclesia oportet, quippe quae Servatoris munia in aevum persequitur: religionem, quam in ea velut *incorporari* ille voluit, mortalium generi omni ex parte absolutam sola praestat: itemque ea, quae ex ordinario providentiae consilio sunt instrumenta salutis, sola suppeditat.

*Soli vero
Apostoli
eorumque
successores
constituti
sunt a
Christo di-
vini cultus
ministri,
populique
christiani
rectores.*

At vero quo modo doctrina caelestis nunquam fuit privatorum arbitrio ingeniove permissa, sed principio a IESU tradita, deinceps ei separatim, de quo dictum est, commentata magisterio: sic etiam non singulis e populo christiano, verum delectis quibusdam data divinitus facultas est perficiendi atque administrandi divina mysteria, unâ cum regendi gubernandique potestate. Neque enim nisi ad Apostolos legitimosque eorum successores ea pertinent a IESU CHRISTO dicta: *Euntes in mundum universum, praedicate Evangelium,... baptizantes eos.... Hoc facite in meam commemorationem... Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis.* Similique

ratione non nisi Apostolis, quique eis iure successissent, mandavit ut *pascerent*, hoc est cum potestate regerent universitatem christianorum, quos hoc ipso eis subesse debere atque obtemperare est consequens. Quae quidem officia apostolici muneris omnia generatim Pauli sententia complectitur *Sic nos existinet homo ut ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei* ⁽¹⁾.

Quapropter mortales IESUS CHRISTUS, quotquot essent, et quotquot essent futuri, universos advocavit, ut ducem se eumdemque servatorem sequerentur, non tantum seorsum singuli, sed etiam consociati atque invicem re animisque iuncti, ut ex multitudine populus existeret iure sociatus; fidei, finis, rerum ad finem idonearum communione unus, uni eidemque subiectus potestati. Quo ipse facto principia naturae, quae in hominibus societatem sponte gignunt, perfectionem naturae consentaneam adepturis, omnia in Ecclesia posuit, nimirum ut in ea, quotquot filii Dei esse adoptione volunt, perfectionem dignitati suae congruentem assequi et retinere ad salutem possent. Ecclesia igitur, id quod alias attigimus, dux hominibus est ad caelestia, eidemque hoc est munus assignatum a Deo ut de iis, quae religionem attingunt, videat ipsa et statuat, et rem christianam libere expediteque iudicio suo administret. Quocirca Ecclesiam aut non recte norunt aut inique criminantur qui eam insimulant, velle se in civitatum rationes inferre, aut in iura potentatus invadere. Imo Deus perfecit, ut Ecclesia esset omnium societatum longe praestantissima: nam quod petit ipsa tanquam finem, tanto nobilius est quam quod ceterae petunt societas, quanto naturâ gratia divina, rebusque caducis immortalia sunt praestabiliora bona.—Ergo Ecclesia societas est ortu *divina*: fine, rebusque fini proxime admoventibus, *supernaturalis* quod vero coalescit hominibus, *humana* communitas est. Ideoque in sacris litteris passim videmus vocabulis societatis perfectae nuncupatam. Nominatur enim non modo *Domus Dei*, *Civitas supra montem posita*, quo convenire gentes omnes necesse est: sed etiam *Ovile*, cui praesit pastor unus, et quo recipere se oves

²⁹
JUNII
1896.

Omnes ideo homines Christiani in unam ad vocavit societatem is instructam principiis per quae Dei filii in Ecclesia perfecti salvique evaderent: hic enim finis Ecclesiae est.

Ecclesiae suae Christiani, utpote societatis perfectae,

*praefecisse
debet ma-
gistratum
maximum,
cui obediens
omnis esset
christiano-
rum multi-
tudo, siveque
in Ecclesia
est ex jure
divino uni-
tas regimi-
nits, quae
unitatem
efficit com-
munionis.*

Christi omnes debent : imo *Regnum quod suscitavit Deus*, quodque *stabit in aeternum* : denique *Corpus Christi mysticum* illud quidem, sed tamen vivum apteque compositum, multisque conflatum membris ; quae membra non eundem actum habent : copulata vero inter se, gubernante ac mode- rante capite, continentur. Iamvero nulla hominum cogitari potest vera ac perfecta societas, quin potestate aliqua summa regatur. Debet igitur IESUS CHRISTUS magistratum Ecclesiae maximum praefecisse, cui obediens ac subiecta omnis esset christianorum multitudo. Qua de causa sicut ad unitatem Ecclesiae, quatenus est *coetus fidelium*, necessario unitas fidei requiritur, ita ad ipsius unitatem, quatenus est divinitus constituta societas, requiritur iure divino *unitas regiminis*, quae unitatem *communionis* efficit et complecti- tur : « Ecclesiae autem unitas in duobus attenditur : scilicet « in connexione membrorum Ecclesiae ad invicem seu « communicatione, et iterum in ordine omnium membrorum « Ecclesiae ad unum caput (¹). » — Ex quo intelligi licet, excidere homines ab Ecclesiae unitate non minus schismate, quam haeresi « Inter haeresim et schisma hoc esse arbi- « trantur, quod haeresis perversum dogma habeat : schisma « propter episcopalem dissensionem ab Ecclesia separe- « tur (²). » Quibuscum illa Ioannis Chrysostomi in eamdem rem sententia concordat « Dico et protestor, Ecclesiam « scindere non minus esse malum, quam incidere in haere- « sim (³). » Quamobrem si nulla potest esse honesta haere- sis, pari ratione schisma nullum est, quod possit iure factum videri « Non est quicquam gravius sacrilegio « schismatis,... praecidenda unitatis nulla est iusta neces- « sitas (⁴). »

*Illa vero
summa
potestas in
Ecclesia
qualis sit,
non est ali-
ter nisi co-
gnita Chri-
sti volunta-
te statuen-
dum.*

Quae vero et cuiusmodi summa ista potestas sit, cui christianos parere oportet universos, non aliter nisi comperta cognitaque voluntate Christi statuendum. Certe in aeternum rex Christus est, itemque moderari in aeternum tuerique regnum suum e caelo non visus perseverat sed quia conspicuum illud esse voluit, designare debuit qui

1. S. Thomas, 2^a 2^{ae}, q. XXXIX, a. 1. — 2. S. Hieronymus, *Commentar. in Epist. ad Titum*, cap. III, v. 10-11. — 3. Hom. XI, *in Epist. ad Ephes.*, n. 5. — 4. S. Augustinus, *Contra Epistolam Parmeniani*, lib. II, cap. 11, n. 25.

gereret in terris vices suas, postea quam ipse ad caelestia rediisset : « Si quis autem dicat quod unum caput et unus pastor est Christus, qui est unus unius Ecclesiae sponsus, non sufficienter respondet. Manifestum est enim, quod ecclesiastica sacramenta ipse Christus perficit : ipse enim est qui baptizat, ipse est qui peccata remittit, ipse est verus sacerdos, qui se obtulit in ara crucis, et cuius virtute corpus eius in altari quotidie consecratur ; et tamen quia corporaliter non cum omnibus fidelibus praesentialiter erat futurus, elegit ministros, per quos praedicta fidelibus dispensaret, ut supra (cap. 74) dictum est. Eadem igitur ratione, quia praesentiam corporalem erat Ecclesiae sub tracturus, oportuit ut alicui committeret qui loco sui universalis Ecclesiae gereret curam. Hinc est quod Petro dixit ante ascensionem Pasce oves meas (¹). » IESUS CHRISTUS igitur summum rectorem Ecclesiae Petrum dedit, idemque sanxit ut eiusmodi magistratus saluti communi ad perennitatem institutus, ad successores hereditate transferretur, in quibus Petrus ipse esset auctoritate perpetua superstes. Sane insigne illud promissum beato Petro fecit, praeterea nemini *Tu es Petrus, et super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam* (²). — « Ad Petrum locutus est Dominus : ad unum, ideo ut unitatem fundaret ex uno (³). — Nulla siquidem oratione praemissa,... tam patrem eius, quam ipsum nomine appellat (beatus es Simon Bar Iona), et Simonem eum non iam vocari patitur, eum sibi pro sua potestate iam tum ut suum vindicans, sed congrua similitudine Petrum a petra vocari placuit, puta quem fundatus erat suam Ecclesiam (⁴). » Quo ex oraculo liquet, Dei voluntate iussuque Ecclesiam in beato Petro, velut aedes in fundamento consistere. Atqui fundamenti propria natura et vis est, ut cohaerentes efficiat aedes variorum coagmentatione membrorum, itemque ut operi sit necessarium vinculum incolumentatis ac firmitudinis : quo sublato, omnis aedificatio collabitur. Igitur Petri

29.
IUNI
1896.

Constituit
vero ipse
Ecclesiae
suae recto-
rem in ter-
ra

Petrum,
in successo-
ribus aucto-
ritate per-
petua super-
stitem,

quem qui-
dem solum
elegerat
Ecclesiae
suae funda-
mentum,

caque pote-
state auxit

1. S. Thomas, *Contra Gentiles*, lib. IV, cap. 76. — 2. *Matth.*, XVI, 18. — 3. S. Pacianus, ad Sempronium, epist. III, n. 11. — 4. S. Cyrilus Alexandrinus, *In Evang. Ioan.*, lib. II, in cap. 1, v. 42.

*quae juris-
dictio dici-
tur.*

est sustinere Ecclesiam tuerique non solubili compage con-
nexam ac firmam. Tantum vero explere munus qui possit
sine potestate iubendi, vetandi, iudicandi, quae vere pro-
prieque *iurisdictio* dicitur? Profecto non nisi potestate iuris-
dictionis stant civitates resque publicae. Principatus honoris
ac pertenuis illa consulendi monendique facultas, quam
directionem vocant, nulli hominum societati admodum pro-
desse neque ad unitatem neque ad firmitudinem queunt.

*Quam
jurisdictio-
nis potesta-
tem decla-
rant confir-
mantque
verba Do-
mini asse-
verantis
adversus
Petrum,
adversus
Ecclesiam
inferi por-
tas non
praevalitu-
ras.*

Atque hanc, de qua loquiur, potestatem illa declarant et
confirmant: *Et portae inferi non praevalebunt adversus eam.*
— « Quam autem eam? an enim petram supra quam
« Christus aedificat Ecclesiam? an Ecclesiam? Ambigua
« quippe locutio est an quasi unam eamdemque rem,
« petram et Ecclesiam? Hoc ego verum esse existimo, nec
« enim adversus petram, super quam Christus Ecclesiam
« aedificat, nec adversus Ecclesiam portae inferi praevale-
« bunt (¹) ». Cuius divinae sententiae ea vis est quam-
cumque visi invisque hostes vim, quascumque artes adhi-
buerint, numquam fore ut fulta Petro Ecclesia succumbat,
aut quoquo modo deficiat « Ecclesia vero tamquam
« Christi aedificium, qui sapienter aedificavit - domum
« suam supra petram -, portarum inferi capax non est,
« praevalentium quidem adversus quemcumque hominem,
« qui extra petram et Ecclesiam fuerit, sed invalidarum
« adversus illam (²) ». Ergo Ecclesiam suam Deus idcirco
commendavit Petro, ut perpetuo incolumem tutor invictus
conservaret. Eum igitur auxit potestate debita: quia socie-
tati hominum re et cum effectu tuendae, ius imperii in eo
qui tuetur est necessarium. Illud praeterea IESUS adnexuit:
Et tibi dabo claves regni caelorum. Plane loqui de Ecclesia
pergit, quam paulo ante nuncuparat *suam*, quamque ipsam
velle se in Petro dixit, tamquam in fundamento, statuere.
Expressam non modo *aedificii*, sed etiam *regni* imaginem
gerit Ecclesia: ceteroqui insigne usitatum imperii claves
esse, nemo nescit. Quapropter *claves regni caelorum* cum
IESUS dare Petro pollicetur, potestatem et ius in Ecclesiam
pollicetur daturum « Filius vero et Patris et sui ipsius

*atque polli-
centis se
Petro datur-
rum claves
regni coelo-
rum.*

« cognitionem per totum orbem illi (Petro) disseminare
 « commisit, ac mortali homini omnem in caelo potestatem
 « dedit, dum claves illi tradidit, qui Ecclesiam per totum
 « orbem terrarum extendit, et caelis firmorem monstra-
 « vit (¹). » Concinunt cetera : *Quodcumque ligaveris super*
terram, erit ligatum et in caelis, et quodcumque solveris super
terram, erit solutum et in caelis. Ligandi solvendique trans-
 lata locutio ius ferendarum legum, item iudicandi vindican-
 dique designat potestatem. Quae quidem potestas tantae
 amplitudinis virtutisque dicitur fore, ut quaelibet decreta
 eius rata sit habiturus Deus. Itaque summa est planeque
 sui iuris, quippe quae nullam habet in terris superiorem
 gradu, Ecclesiamque totam et quae sunt Ecclesiae com-
 missa, universa complectitur.

29
IUNII
1896.

et quodcum-
que ligandi
vel solvendi
potestatem.

Promissum exsolvitur, quo tempore Christus Dominus,
 post anastasim suam, cum ter a Petro, num se diligeret plus
 quam ceteri, quaesisset, praecipientis in modum ei, *Pasce,*
 ait, *agnos meos..., pasce oves meas* (²). Nimirum quotquot
 essent in ovili suo futuri, omnes illi velut pastori committit :
 « Dominus non dubitat, qui interrogat, non ut disceret, sed
 « ut doceret, quem elevandus in caelum amoris sui nobis
 « velut vicarium relinquebat... Et ideo quia solus profitetur
 « ex omnibus, omnibus antefertur... perfectiores ut perfectior
 « gubernaret (³). » Illa vero sunt pastoris officia et partes,
 gregi se praebere ducem, eumdemque sospitare salubritate
 pabulorum, prohibendo pericula, cavendo insidias, tutando
 a vi : brevi, regendo gubernando. Cum igitur Petrus est gregi
 christianorum pastor impositus, potestatem accepit gubernan-
 di omnes homines, quorum saluti IESUS CHRISTUS pro-
 fuso sanguine prospexerat : « Cur sanguinem effudit ? Ut
 « has emeret oves, quas Petro et successoribus eius tra-
 didit (⁴). »

Suum
promissum
Christus
exequens,
gregem
suum Petro
commisit

regendum

sic ipsi
potestatem
tribuens
gubernandi
omnes ho-
mines.

Quoniamque immutabilis communione fidei christianos
 omnes oportet esse invicem coniunctos, idcirco suarum vir-
 tute precum Christus Dominus impetravit Petro, ut in gerenda
 potestate numquam fide laberetur : *Ego autem rogavi pro te,*

Nunquam
vero Petrus
fide lapsu-
rus est ut po-
te per preces
Christi fir-

1. S. Ioannes Chrysostomus, Hom. LIV, in Matth., n. 2. — 2. Ioan., XXI, 16-17.
 — 3. S. Ambrosius, *Exposit. in Evang. secundum Lucam*, lib. X, nn. 175-176. —
 4. S. Ioannes Chrysostomus, *De Sacerdotio*, lib. II.

matus, jus-
susque ab eo
confirmare
fratressuos.

ut non deficiat fides tua (1). Eidem praeterea mandavit ut, quoties tempora postularent, ipse impertiret fratribus suis lumen animi et robur : *Confirma fratres tuos* (2). Quem igitur fundamentum Ecclesiae designarat, eumdem esse vult columen fidei : « Cui propria auctoritate regnum dabat, huius « fidem firmare non poterat, quem cum petram dicit, firma- « mentum Ecclesiae indicavit (3) ? » Hinc ipse IESUS certa quaedam nomina, magnarum indicia rerum, quae « sibi « potestate sunt propria, voluit esse Petro secum participa- « tione communia (4) », nimirum ut ex communione titulo- rum appareret communio potestatis. Ita ipse, qui *lapis est angularis, in quo omnis aedificatio constructa crescit in tem- plum sanctum in Domino* (5), Petrum velut *lapidem* statuit, quo fulta esse Ecclesia deberet. « Cum audisset (petra es) praeconio nobilitatus est. « Quamquam autem petra est, non « ut Christus petra, sed ut Petrus petra. Christus enim essen- « tialiter petra inconcussa ; Petrus vero per petram. Nam « IESUS dignitates suas largitur, nec exhaustur.... Sacerdos « est, facit sacerdotes..., petra est, petram facit (6). » Rex idem Ecclesiae, qui *habet clavem David : qui aperit et nemo claudit : claudit et nemo aperit* (7), traditis Petro *clavibus*, principem christiana reipublicae declaravit. Pariter pastor maximus, qui se ipse *pastorem bonum* nuncupat (8), *agnis atque ovibus suis* pastorem Petrum praeposuit : *Pasce agnos, pasce oves*. Quare Chrysostomus « Eximius erat inter Apo- « stulos, et os discipulorum et coetus illius caput.... Simul « ostendens ei, oportere deinceps fidere, quasi abolita nega- « tione, fratrum ei praefecturam committit.... Dicit autem « Si amas me, fratribus praeesto (9). » Demum qui confirmat « in omni opere et sermone bono (10), mandavit Petro ut *confir- maret fratres suos*. Iure igitur Leo magnus : « De toto mundo « unus Petrus elititur, qui et universarum gentium vocationi « et omnibus Apostolis, cunctisque Ecclesiae patribus prae- « ponatur : ut quamvis in populo Dei multi sacerdotes sint « multique pastores, omnes tamen proprie regat Petrus,

1. *Luc.*, XXII, 32. — 2. *Ib.* — 3. *S. Ambrosius, De Fide*, lib. IV, n. 56. — 4. *S. Leo M.*, sermo IV, cap. 2. — 5. *Ephes.*, II, 21. — 6. *Hom. de Poenitentia*, n. 4, in appendice opp. *S. Basili*. — 7. *Apoc.*, III, 7. — 8. *Ioan.*, X, 11. — 9. *Hom.*, LXXXVIII, in *Ioan.*, n. 1. — 10. *II Thessalon.*, II, 16.

clavem
habens ;

pastor ;

confirmans
in omni
opere et
sermone.

*Illa nomi-
na, magna-
rum indi-
cia rerum,
Leonis I*

« quos principaliter regit et Christus ⁽¹⁾). » Itemque Gregorius magnus ad Imperatorem Mauritium Augustum : « Cunctis evangelium scientibus liquet, quod voce dominica sancto et omnium Apostolorum Petro principi apostolo totius Ecclesiae cura commissa est.... Ecce claves regni caelestis accepit, potestas ei ligandi ac solvendi tribuitur, et cura ei totius Ecclesiae et principatus committitur ⁽²⁾). »

²⁹
IUNII
1896.

et Gregorii
magni ver-
bis expo-
nuntur.

Eiusmodi autem principatum, quoniam constitutione ipsa temperationeque Ecclesiae, velut pars praecipua, continetur, videlicet ut principium unitatis ac fundamentum incolumentis perpetuae, nequaquam cum beato Petro interire, sed recidere in eius successores ex alio in aliud oportuit : « Manet ergo dispositio veritatis, et beatus Petrus in accepta fortitudine petrae perseverans, suscepta Ecclesiae gubernacula non reliquit ⁽³⁾). » Quare pontifices, qui Petro in episcopatu romano succedunt, supremam Ecclesiae potestatem obtinent iure divino. « Definimus, sanctam Apostolicam Sedem et Romanum Pontificem in universum orbem tenere primatum, et ipsum Pontificem Romanum successorem esse beati Petri, principis Apostolorum, et verum Christi vicarium totiusque Ecclesiae caput, et omnium christianorum patrem ac doctorem existere, et ipsi in beato Petro pascendi, regendi ac gubernandi universalem Ecclesiam a Domino nostro IESU CHRISTO plenam potestatem traditam esse ; quemadmodum etiam in gestis oecumenicorum conciliorum et in sacris canonibus continentur ⁽⁴⁾). » Similiter Concilium Lateranense IV Romanam Ecclesia... disponente Domino, super omnes alias ordinariae potestatis obtinet principatum, utpote mater universorum Christifidelium et magistra. » Antecesserat consensus antiquitatis, quae episcopos romanos sine ulla dubitatione sic semper observavit et coluit ut beati Petri legitimos successores. Quem vero lateat quot in eamdem rem extent et quam luculenta sanctorum patrum testimonia? Illud valde praeclarum Irenaei, qui cum de Ecclesia romana dissereret, « ad hanc enim, inquit, Ecclesiam propter potio-

Suprema
potestas da-
ta Petro,
perpetua
est.

in ejusque
recidens
successores,
Pontifices
videlicet
romanos ;
illudque
catholicæ
doctrinæ
caput illu-
stratur
verbis Ce :
Florentini,

et Latera-
nensis IV,

ac sancto-
rum Pa-
trum testi-
moniis,

1. Sermo iv, cap. 2. — 2. Epistolarum, lib. v, epist. xx. — 3. S. Leo M., sermo III, cap. 3. — 4. Concilium Florentinum.

« rem principalitatem necesse est omnem convenire Ecclesiam (¹). » Ac Cyprianus itidem de Ecclesia romana affirmat, eam esse « Ecclesiae catholicae radicem et matricem (²) : « Petri Cathedram atque Ecclesiam principalem, unde unitas sacerdotalis exorta est (³). » *Cathedram* Petri appellat quippe quam insidet Petri successor : *Ecclesia principalem* ob principatum Petro ipsi et legitimis successoribus collatum : *unde unitas exorta*, quia in christiana republica caussa efficiens unitatis est Ecclesia romana. Quare Hieronymus iis verbis Damasum affatur : « Cum successore piscatoris et « discipulo crucis loquor.... Beatitudini tuae, id est Cathedrae Petri communione consocior. Super illam petram « aedificatam Ecclesiam scio (⁴). » Sollemne illi est, catholicum hominem ex coniunctione cum romana Petri sede internoscere : « Si quis Cathedrae Petri iungitur, meus « est (⁵). » Neque absimili ratione Augustinus, palam testatus, « in romana Ecclesia semper Apostolicae cathedrae viguisse principatum (⁶) », negat esse catholicum, quicumque a fide romana dissentiat : « Non crederis veram fidem « tenere catholicam, qui fidem non doces esse servandam « romanam (⁷). » Item Cyprianus : Communicare cum Cornelio, « hoc est cum catholica Ecclesia communicare (⁸). » Similiter Maximus Abbas hanc verae fidei veraeque communionis notam esse docet, subesse Pontifici romano : « Itaque si vult haereticus non esse neque audire, non isti aut « illi satisfaciat.... Festinet pro omnibus sedi romanae satisfacere. Hac enim satisfacta, communiter ubique omnes pium hunc et orthodoxum praedicabunt. Nam frustra solummodo loquitur, qui mihi similes suadendos putat, et non satisfacit et implorat sanctissimae romanorum Ecclesiae beatissimum Papam, id est Apostolicam Sedem. » Cuius rei caussam rationemque in eo affirmat residere, quod ab ipso incarnato Dei Verbo, sed et omnibus sanctis syndicis, secundum sacros canones et terminos, universarum quae in toto terrarum orbe sunt sanctarum Dei Ecclesiarum.

Nemo inde nisi fidem romanam teneat, catholicus audit apud Hieronymum, Augustinum,

Cyprianum,

Maximum Abbatem,

quum ab ipso Christo acceptam teneat sedes Apostolica in omnibus

1. *Contra Haereses*, lib. III, cap. 3, n. 2. — 2. *Epist.*, XLVIII, ad Cornelium, n. 3. — 3. *Epist.*, LIX, ad eundem, n. 14. — 4. *Epist.*, XV, ad Damasum, n. 2. — 5. *Epist.*, XVI, ad eundem, n. 2. — 6. *Epist.*, XLIII, n. 7. — 7. *Sermo*, CXX, n. 13. — 8. *Epist.*, LV, n. 1.

« rum in omnibus et per omnia percepit et habet imperium,
 « auctoritatem et potestatem ligandi et solvendi. Cum hoc
 « enim ligat et solvit, etiam in caelo Verbum, quod caelesti-
 « bus virtutibus principatur (¹). » Quod igitur erat in fide
 christiana, quod non una gens, aut una aetas, sed aetates
 omnes, et Oriens pariter atque Occidens agnoscere atque
 observare consueverat, id meminit, nullo contradicente, ad
 Ephesinam Synodus Philippus presbyter, a Pontifice lega-
 tus : « Nulli dubium est, imo saeculis omnibus notum, quod
 « sanctus beatissimusque Petrus, Apostolorum princeps et
 « caput, fideique columna et Ecclesiae catholicae fundamen-
 « tum, a Domino nostro IESU CHRISTO, salvatore humani
 « generis ac redemptore, claves regni accepit, solvendique
 « ac ligandi peccata potestas ipsi data est, qui ad hoc usque
 « tempus et semper in suis successoribus vivit et iudicium
 « exercet (²). » Eademque de re in omnium cognitione ver-
 satur Concilii Chalcedonensis sententia : « Petrus per Leo-
 « nem... loquutus est (³) » : cui vox Concilii Constantinopo-
 litani III resonat, tamquam imago : « Summus nobiscum
 « concertabat Apostolorum princeps : illius enim imitato-
 « rem et Sedis successorem habuimus fautorem..., charta et
 « atramentum videbatur, et per Agathonem Petrus loque-
 « batur (⁴). » In formula catholicae professionis ab Hormisda
 conceptis verbis, ineunte saeculo sexto, proposita, cui tum
 Iustinianus Imperator, tum Epiphanius, Ioannes, et Menna
 Patriarchae subscripserunt, illud est magna vi sententiarum
 declaratum : « Quia non potest Domini nostri IESU CHRISTI
 « praetermitti sententia dicentis *Tu es Petrus, et super*
 « *hanc petram aedificabo Ecclesiam meam...*, haec, quae dicta
 « sunt, rerum probantur effectibus, quia in Sede Apostolica
 « citra maculam semper est catholica servata religio (⁵). »
 Nolumus quidem persequi singula libet tamen formulam
 fidei meminisse, quam Michael Palaeologus in Concilio
 Lugdunensi II professus est : « Ipsa quoque sancta romana
 « Ecclesia summum et plenum primatum et principatum
 « super universam Ecclesiam catholicam obtinet, quem se

29
IUNII
1896.

et per om-
nia potesta-
tem.

Catholi-
cam doctri-
nam de
summo
Petriroma-
naeque Ec-
clesiae
principatu
asserunt
acta Conci-
lii Ephesi-
ni,

Chalcedo-
nensis,

Constanti-
nopolitani
III.

formula
catholicae
professionis
proposita ab
Hormisda,

et illa
quam
Michael
Palaeolo-
gus in Cc:
Lugd. II
professus
est.

1. *Defloratio ex Epistola ad Petrum illustrem.* — 2. *Actio III.* — 3. *Actio II.*
 — 4. *Actio XVIII.* — 5. *Post Epistolam, xxvi, ad omnes Episc. Hispan., n. 4.* —

« ab ipso Domino in beato Petro, Apostolorum principe
 « sive vertice, cuius romanus Pontifex est successor, cum
 « potestatis plenitudine recepisse veraciter et humiliter
 « recognoscit. Et sicut prae ceteris tenetur fidei veritatem
 « defendere, sic et si quae de fide subortae fuerint quaestio-
 « nes, suo debent iudicio definiri (1). »

*Vt in
 romano
 Pontifice
 principatus
 Petri, ita in
 Episcopis
 potestas
 apostolo-
 rum per-
 manet.*

Si Petri eiusque successorum plena ac summa potestas est, ea tamen esse ne putetur sola. Nam qui Petrum Ecclesiae fundamentum posuit, idem *elegit duodecim... quos et apostolos nominavit* (2). Quo modo Petri auctoritatem in romano Pontifice perpetuam permanere necesse est, sic Episcopi, quod succedunt Apostolis, horum potestatem ordinariam hereditate capiunt; ita ut intimam Ecclesiae constitutionem ordo episcoporum necessario attingat. Quamquam vero neque plenam neque universalem ii, neque summam obtinent auctoritatem, non tamen *vicarii* romanorum pontificum putandi, quia potestatem gerunt sibi propriam, verissimeque populorum, quos regunt, antistites *ordinarii* dicuntur.

*I. Exponit
 Pontifex
 episcopo-
 rum cum
 romano
 Pontifice
 necessitudi-
 nes.*

*IIlorum
 nempe cum
 Petri suc-
 cessore con-
 junctio,
 quae Eccle-
 siae parit
 unitatem,
 sancita a
 Christo est
 qui nihil
 Apostolis
 seorsum a
 Petro, plu-
 ra vero Pe-
 tro contulit
 seorsum ab
 Apostolis,*

Verum quia successor Petri unus est, Apostolorum permulti, consentaneum est perspicere quae sint istorum cum illo, divina constitutione, necessitudines. — Ac primo quidem coniunctionis episcoporum cum eo qui Petro succedit, non obscura est neque dubia necessitas: hoc enim soluto nexu, solvitur ac diffilit multitudo ipsa Christianorum, ita plane ut nullo pacto queat unum corpus conflare unumque gregem: « Ecclesiae salus in summi sacerdotis dignitate pendet, cui si non exsors quaedam et ab omnibus eminens detur potestas, tot in Ecclesia efficientur schismata, quot sacerdotes (3). » Idcirco ad id praestat advertere animum: nihil esse Apostolis seorsum a Petro collatum; plura seorsum ab Apostolis ac separatim Petro. Ioannes Chrysostomus in Christi edisserenda sententia (Ioan., XXI, 15) cum percontatus esset, « Cur, aliis praetermissis, de his Christus Petrum alloquitur? omnino respondet: « Eximus erat inter Apostolos, et os discipulorum, et coetus

1. Actio IV. — 2. Luc., vi, 13. — 3. S. Hieronymus, Dialog. Contra Luciferianos, n. 9.

29
IUNI
1896.

« illius caput (1). » Hic enim unus designatus a Christo est fundamentum Ecclesiae : ipsi *ligandi* copia *solvendique* permissa, eidemque *pascendi* data potestas uni. Contra quidquid auctoritatis ac muneris accepere Apostoli, coniuncte cum Petro accepere : « Divina dignatio si quid cum eo commune ceteris voluit esse principibus, nunquam nisi per ipsum dedit, quidquid aliis non negavit (2). » « Ut cum multa solus acceperit, nihil in quemquam sine ipsius participatione transierit (3). » Ex quo plane intelligitur, excidere episcopos iure ac potestate regendi, si a Petro eiusve successoribus scientes secesserint. Nam a fundamento, quo totum debet aedificium niti, secessione divelluntur ; itaque exclusi *aedificio* ipso sunt : ob eamdemque caussam ab *ovili* seiuncti, cui dux est pastor maximus, *regnoque extorres*, cuius uni Petro datae divinitus claves.

Quibus rebus rursus noscimus in constituenda christiana republica caelestem descriptionem mentemque divinam. Videlicet cum Ecclesiam divinus auctor fide et regimine et communione unam esse decrevisset, Petrum eiusque successores delegit in quibus principium foret ac velut centrum unitatis. Quare Cyprianus : « Probatio est ad fidem facilis compendio veritatis. Loquitur Dominus ad Petrum : *Ego tibi dico*, inquit, *Quia tu es Petrus...* Super unum aedificat Ecclesiam. Et quamvis Apostolis omnibus post resurrectionem suam parem potestatem tribuat, et dicat : sicut misit me Pater..., tamen ut unitatem manifestaret, unitatis eiusdem originem ab uno incipientem sua auctoritate disposuit (4). » Atque Optatus Milevitanus : « Negare non potes, scire te in urbe Roma Petro primo Cathedram episcopalem esse collatam, in qua sederit omnium Apostolorum caput Petrus, unde et Cephas appellatus est : in qua una Cathedra unitas ab omnibus servaretur : ne ceteri Apostoli singulas sibi quisque defenderent, ut iam schismatis et peccator esset, qui contra singularem Cathedram alteram collocaret (5). » Unde est illa ipsius Cypriani sententia, cum haeresim tum schisma ex eo ortum habere

ita ut *Epi-*
scopi exci-
dant pote-
state regen-
di, si a
romani
Pontificis
secesserint
communio-
ne quae
fundamen-
tum potesta-
tis ipsorum
est.

Christus
ergo Eccle-
siam suam
constituit
unam fide,
regimine,
communio-
ne sub Pe-
tri si. nma
cathedra.
Hanc esse
unitatis
centrum
exponunt
Cyprianus

atque *Opta-*
tus Milevi-
tanus,

schismati-
cum et
haereticum
habentes
eum qui
defecerit a

1. Hom. LXXXVIII in *Ioan.*, n. 1. — 2. S. Leo M., sermo IV, cap. 2. — 3. Ib.

4. De Unit. Eccl., n. 4. — 5. De Schism. Donat., lib. II.

Sede Apostolica:

gignique, quod debita supremae potestati obedientia abicitur: « Neque enim aliunde haereses obortae sunt aut « nata sunt schismata, quam inde quod sacerdoti Dei non « obtemperatur, nec unus in Ecclesia ad tempus sacerdos « et ad tempus iudex vice Christi cogitatur (¹). » Nemo igitur, nisi cum Petro cohaereat, participare auctoritatem potest, cum absurdum sit opinari, qui extra Ecclesiam est, eum in Ecclesia praeesse. Quare Optatus Milevitanus reprehendebat hoc nomine Donatistas: « Contra quas portas « (inferi) claves salutares accepisse legimus Petrum, prin- « cipem scilicet nostrum, cui a Christo dictum est: Tibi « dabo claves regni caelorum, et portae inferi non vincent « eas. Unde est ergo, quod claves regni caelorum vobis « usurpare contenditis, qui contra cathedram Petri... mili- « tatis (²)? »

Voluit Christus Episcopos ita cum Petro conjunctos ut ipsi subsint pareant que; nec satis est inter eos Petrum priores gerere partes, quum clavium nomine summa designetur potestas. Ut enim Episcopi agnos, ita summus Pontifex regendos acceptit a Deo et agnos et oves.

Hinc illae

Sed Episcoporum ordo tunc rite, ut Christus iussit, colligatus cum Petro putandus, si Petro subsit eique pareat: secus in multitudinem confusam ac perturbatam necessario delabitur. Fidei et communionis unitati rite conservandae, non gerere honoris caussâ priores partes, non curam agere satis est; sed omnino auctoritate est opus vera eademque summa, cui obtemperet tota communitas. Quid enim Dei Filius spectavit, cum claves regni caelorum *uni* pollicitus est Petro? Summum fastigium potestatis nomine *clavium* eo loco designari, usus biblicus et Patrum consentientes sententiae dubitari non sinunt. Neque secus interpretari fas est, quae vel Petro separatim tributa sunt, vel Apostolis coniunctim cum Petro. Si ligandi, solvendi, pascendique facultas hoc parit in episcopis, successoribus Apostolorum, ut populum quisque suum vera cum potestate regat, certe idem parere eadem facultas in eo debet, cui pascendi *agnos* et *oves* assignatum est, Deo auctore, munus: « Non solum « pastorem (Petrum), sed pastorum pastorem (Christus) « constituit: pascit igitur Petrus agnos, pascit et oves, pascit « filios, pascit et matres: regit subditos, regit et praelatos « quia praeter agnos et oves in Ecclesia nihil est (³). » Hinc

1. Epist. XII, ad Cornelium, n. 5. — 2. Lib. II, n. 4, 5. — 3. S. Brunonis Episcopi Signiensis *Comment. in Ioan.*, part. III, cap. 21, n. 55.

illae de beato Petro singulares veterum locutiones, quae in summo dignitatis potestatisque gradu locatum luculente praedicant. Appellant passim - principem coetus discipulorum - sanctorum Apostolorum principem - chori illius coryphaeum - os Apostolorum omnium - caput illius familiae - orbis totius praepositum - inter Apostolos primum - Ecclesiae columnen. Quae omnia concludere Bernardus iis verbis videtur ad Eugenium Papam : « Quis es? Sacerdos magnus, « summus pontifex. Tu princeps episcoporum, tu heres « Apostolorum... Tu es, cui claves traditae, cui oves creditae « sunt. Sunt quidem et alii caeli ianitores et gregum pasto- « res; sed tu tanto gloriosius, quanto et differentius utrumque « praeceteris nomen hereditasti. Habent illi sibi assignatos « greges, singuli singulos, tibi universi crediti, uni unus, nec « modo ovium, sed et pastorum, tu unus omnium pastor. « Unde id probem quaeris. Ex verbo Domini. Cui enim, non « dico episcoporum, sed etiam Apostolorum, sic absolute « et indiscrete totae commissae sunt oves? Si me amas, « Petre, pasce oves meas. Quas? illius vel illius populos « civitatis aut regionis, aut certi regni? Oves meas, inquit. « Cui non planum, non designasse aliquas, sed assignasse « omnes? Nihil excipitur, ubi distinguitur nihil (¹). »

Illud vero abhorret a veritate, et aperte repugnat constitutioni divinae, iurisdictioni romanorum Pontificum episcopos subesse *singulos*, ius esse ; *universos*, ius non esse. Haec enim omnis est caussa ratioque fundamenti, ut unitatem stabilitatemque toti potius aedificio, quam *partibus* eius *singulis* tueatur. Quod est in caussa, de qua loquimur, multo verius, quia Christus Dominus fundamenti virtute confieri voluit, ut portae inferi non praevaleant adversus Ecclesiam. Quod promissum divinum constat inter omnes de Ecclesia universa intelligi oportere, non de singulis eius partibus, quippe quae utique vinci inferorum impetu possunt, non nullisque earum, ut vincerentur, singillatim evenit. Rursus, qui gregi praepositus est universo, eum non modo in oves dispersas, sed prorsus in multitudinem insimul congregatarum habere imperium necesse est. Num regat agatque

²⁹
IUNII
1896.

de B. Petro
singulares
veterum
locutiones,
quaes ejus
praedicant
summum
potestatem.
Hanc cele-
brat S.
Bernardus,
ad Euge-
nium Pa-
pam scri-
bens.

Non tan-
tum Epi-
scopos sin-
gulos, sed
et universos
subesse ro-
manorum
Pontificum
jurisdictio-
ni ex eo
patet quod
hi sunt a
Christo
fundamen-
tum Eccle-
siae uni-
versae con-
stituti, et
praepositi
universo
gregi;

1. *De Consideratione*, lib. II, cap. 8.

*pastorem suum universitas ovium? Num successores Apostolorum, simul coniuncti, fundamentum sint, quo Petri successor, adipiscendi firmamenti caussâ, innitatur? Profecto cuius in potestate sunt claves regni, ei ius atque auctoritas est non tantum in provincias singulares, sed in universas simul: et quo modo episcopi in regione quisque sua non solum privato cuique, sed etiam communitati vera cum potestate praesunt, ita Pontifices romani, quorum potestas christianam rempublicam totam complectitur, omnes eius partes, etiam unâ collectas, subiectas atque obedientes habent potestati suae. Christus Dominus, quod iam dictum satis, Petro eiusque successoribus tribuit ut essent *vicarii* sui, atque eamdem in Ecclesia perpetuo gererent potestatem, quam ipsem gesserat in vita mortali. Num Apostolorum collegium magistro suo praestitisse auctoritate dicatur?*

*Hanc
romanorum
Pontificum
in episcoporum
collegium potestatem testata est Ecclesia omni tempore, ut ex historia patet Conciliorum:*

Hanc vero, de qua dicimus, in ipsum episcoporum collegium potestatem, quam sacrae litterae tam aperte enuntiant, agnoscere ac testari nullo tempore Ecclesia destitit. Illa sunt in hoc genere effata Conciliorum: « Romanum pontificem de omnium Ecclesiarum praesulibus iudicasse legitimus: de eo vero quemquam iudicasse, non legimus »⁽¹⁾. Cujus rei ea ratio redditur, quod « auctoritate Sedis Apostolicae maior non est »⁽²⁾. Quare de Conciliorum decretis Gelasius: « Sicut id quod prima Sedes non probaverat, « constare non potuit, sic quod illa censuit iudicandum, « Ecclesia tota suscepit »⁽³⁾. Sane Conciliorum consulta et decreta, rata habere vel infirmare semper romanorum Pontificum suit. Conciliabuli Ephesini acta rescidit Leo magnus: Ariminensis, reiecit Damasus: Constantinopolitani, Hadrianus II; canonem vero XXVIII Concilii Chalcedonensis, quod assensu et auctoritate caruit Sedis Apostolicae, velut incassum quiddam constat iacuisse. Recte igitur in Concilio Lateranensi V Leo X statuit: « Solum

^{1.} Hadrianus II, *in Allocutione III ad Synodum Romanam* an. 869. Cf. Actio nem VII Concilii Constantinopolitani IV. — ^{2.} Nicolaus, *in epist. LXXXVI*, ad Michael. Imperat. — Patet profecto Sedis Apostolicae, cuius auctoritate maior non est, iudicium a nemine fore retractandum, neque cuiquam de eius licet iudicare iudicio. — ^{3.} *Epist. xxvi, ad Episcopos Dardaniae*, n. 5.

*tenentque
ab eo accep-
tas claves
regni coelo-
rum.*

*Ul nempe
Episcopi
universo
gregi suo,
ita et ro-
mani Pon-
tifices toti
praesunt
reipublicae
christia-
nae, ipsius
Christi
potestatem
gerentes.*

20
IUNIUS
1896.

« romanum Pontificem, pro tempore existentem, tamquam auctoritatem super omnia concilia habentem, tam Conciliorum indicendorum, transferendorum, ac dissolvendorum plenum ius ac potestatem habere, nedum ex sacrae Scripturae testimonio dictisque Patrum ac aliorum romanorum Pontificum, sacrorumque canonum decretis, sed propria etiam eorumdem Conciliorum confessione manifeste constat ». Sane claves regni caelorum uni creditas Petro, item ligandi solvendique potestatem Apostolis una cum Petro collatam, sacrae litterae testantur : at vero summam potestatem *sine Petro et contra Petrum* unde Apostoli acceperint, nusquam est testatum. Profecto a IESU CHRISTO nullo pacto accepere. — Quibus de caussis, Concilii Vaticanani decreto, quod est de vi et ratione primatus Romani Pontificis, non opinio est invecta nova, sed vetus et constans omnium saeculorum asserta fides (¹).

Neque vero potestati geminae eosdem subesse, confusione habet administrationis. Tale quicquam suspicari, primum sapientia Dei prohibemur, cuius consilio est temperatio isthaec regiminis constituta. Illud praeterea animadvertisendum, tum rerum ordinem mutuasque necessitudines perturbari, si bini magistratus in populo sint eodem gradu, neutro alteri obnoxio. Sed romani pontificis potestas summa est, universalis, planeque sui iuris ; episcoporum vero certis circumscripta finibus, nec plane sui iuris : « Inconveniens est, quod duo aequaliter super eumdem gregem constituantur. Sed quod duo, quorum unus alio principalior est, super eamdem plebem constituantur, non est inconveniens ; et secundum hoc super eamdem plebem immediate sunt et Sacerdos parochialis et Episcopus et Papa (²). » Romani autem Pontifices, officii sui memores, maxime omnium conservari volunt quidquid est in Ecclesia divinitus constitutum : propterea quemadmodum potestatem suam ea qua pars est cura vigilantiaque tuentur, ita et dedere et dabunt constanter operam ut sua Episcopis auctoritas salva sit. Imo quidquid Episcopis tribuitur honoris, quidquid obsequii, id omne sibimetipsis tributum deputant.

nec usquam legitur in S. Litteris. summam potestatem sine Petro et contra Petrum traditam fuisse Apostolis.

Nulla vero oritur administrationi confusio ex eo quod iidem simul sub sunt potestati Episcopi et Pontificis romani, quum sit hujus potestas principalior.

Episcoporum potestati fautores se semper praesertim Pontifices romani.

1. *Sess. iv, cap. 3.* — 2. *S. Thomas, in IV. Sent., dist. xvii, a. 4, ad q. 4, ad 3.*

« Meus honor est honor universalis Ecclesiae. Meus honor
 « est fratrum meorum solidus vigor. Tunc ego vere hono-
 « ratus sum, cum singulis quibusque honor debitus non
 « negatur (¹). »

*Per has
litteras*

*catholicos
arctius cum
suis pasto-
ribus ac
summo pa-
store devin-
ctum iri
confidit
Pontifex.*

*Dissidentes
vero ut ad
Ecclesiae
redeant
unitatem
compellat.*

*monitum
eis propo-
nens S. Au-
gustini de
toto Christo
sumendo.*

His quae dicta sunt, Ecclesiae quidem imaginem atque formam ex divina constitutione fideliter expressimus. Plura persecuti de unitate sumus; cuiusmodi hanc esse, et quo conservandam principio divinus auctor voluerit, satis explicavimus. Quotquot divino munere beneficioque contigit, ut in sinu Ecclesiae catholicae tamquam ex ea nati vivant, eos vocem Nostram apostolicam audituros, non est cur dubitemus: *Oves meae vocem meam audiunt* (²). Atque hinc facile sumpserint quo et erudiantur plenius, et voluntate propensiore cum pastoribus quisque suis et per eos cum pastore summo cohaereant, ut tutius queant intra ovile unicum permanere, fructuumque ex eo salutarium maiorem ubertatem capere. Verum aspicientibus Nobis *in auctorem fidei et consummatorem Iesum* (³), cuius vicaria potestate, tametsi impares dignitati et muneri, fungimur, caritate eius inflammatur animus; illudque de se a Christo dictum, de Nobis metipsis non sine causa usurpamus: *Alias oves habeo, quae non sunt ex hoc ovili: et illas oportet me adducere, et vocem meam audient* (⁴). Nos igitur audire et caritati Nostrae paternae obsequi ne recusent, quotquot sunt, qui impietatem tam late fusam oderunt, et IESUM CHRISTUM Filium Dei eumdemque servatorem generis humani agnoscent et fatentur, sed tamen vagantur ab eius Sponsa longius. Qui Christum sumunt, totum sumant necesse est: « Totus Christus caput et corpus est: caput unigenitus Filius Dei, corpus eius Ecclesia: sponsus et sponsa, duo in carne una. Quicumque de ipso capite a Scripturis sanctis dissentiant, etiamsi in omnibus locis inveniantur in quibus Ecclesia designata est, non sunt in Ecclesia. Et rursus, quicumque de ipso capite Scripturis sanctis consentiant, et unitati Ecclesiae non communicant, non sunt in Ecclesia (⁵). »

1. S. Gregorius M., *Epistolarum lib. VIII, epist. xxx, ad Eulogium.* — 2. *Ioann.*, x, 27. — 3. *Hebr.*, XII, 2. — 4. *Ioann.*, X, 16. — 5. S. Augustinus, *Contra Donatistas Epistola, sive De Unit. Eccl.*, cap. IV, n. 7.

Ac pari studio ad eos provolat animus Noster, quos impie-
tatis non funditus corrupit pestilens afflatus, qui que hoc
saltem expetunt, sibi patris esse loco Deum verum, terrae
caelique opificem. Hi quidem apud se reputent ac plane
intelligant, numerari se in filiis Dei nequaquam posse, nisi
fratrem sibi IESUM CHRISTUM simulque Ecclesiam matrem
adsciverint. Omnes igitur peramanter, sumpta ex Augu-
stino ipso sententia, compellamus: « Amemus Dominum
« Deum nostrum, amemus Ecclesiam eius: illum sicut
« patrem, istam sicut matrem. Nemo dicat: ad idola qui-
« dem vado, arreptitos et sortilegos consul, sed tamen
« Dei Ecclesiam non relinqu: catholicus sum. Tenens
« matrem, offendisti patrem. Alius item dicit: absit a me,
« non consul sortilegum, non quaero arreptitum, non
« quaero divinationes sacrilegas, non eo ad adoranda dae-
« monia, non servio lapidibus: sed tamen in parte Donati
« sum. Quid tibi prodest non offensus pater, qui offensam
« vindicat matrem? Quid prodest si Dominum confiteris,
« Deum honoras, ipsum praedicas, Filium eius agnoscis,
« sedentem ad Patris dexteram confiteris, et blasphemas
« Ecclesiam eius?... Si haberes aliquem patronum, cui quo-
« tidie obsequereris; si unum crimen de eius coniuge dice-
« res, num quid domum eius intrares? Tenete ergo, caris-
« simi, tenete omnes unanimiter Deum patrem et matrem
« Ecclesiam ⁽¹⁾. »

Plurimum misericordi Deo confisi, qui maxime potest
animos hominum permovere, et unde vult, et quo vult,
impellere, beninitati eius universos, quos in oratione specta-
vimus, vehementer commendamus. Caelestium vero dono-
rum auspicem et benevolentiae Nostrae testem vobis,
Venerabiles Fratres, Clero populoque vestro Apostolicam
benedictionem peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die XXIX Iunii MDCCXCVI,
Pontificatus Nostri anno decimo nono.

LEO PP. XIII.

29
IUNII
1896.

*Illos vero
omnes qui
Deum pa-
trem sibi
esse cupiunt
docet ejus-
dem Augu-
stini verbis
Deum se
praebere
patrem iis
tantum qui
fratrem sibi
Jesum-
Christum
simulque
Ecclesiam
matrem
adsciverint.*

*Dei beni-
gnitati om-
nes com-
mendat
quos in ora-
tione specta-
vit.
et benedicit.*

EPISTOLA

Ad Card. Svampa, Archiep. Bononiensem,

DE CELEBRANDO SCLI XIX TERMINO.

18
IULII
1896.

Exponit
Pontifex
plura se
Pontifica-
tus sui spa-
tio docu-
menta tra-
didisse per
quae pacem
curaret in-
stauran-
dam in
mundo.

Gaudet
concordiae
spem con-
ceptam

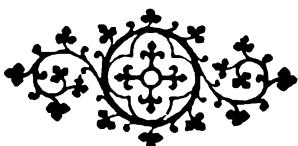
augeri ex
eo quod
nonnulli
terminum
labentis
saeculi de-
crevere so-
lemni reli-
gionis testi-
monio cele-
brandum.
Agant illis
siennibus
catholici
gratias ob
collata
Pontifici
beneficia;
maxime
vero Deum
exorent ut
humano
generi
misereatur.

EMPESTATE infensissima ad Petri Cathedram,
nutu Dei providentis, evecti, nihil antiquius
habuimus quam ut humano generi, diuturnis
nimium discordiis vexato, pacem, utilitatis
omnis altricem, omni qua possemus industria conciliaremus.
Huc sane studia Nostra continenter spectarunt; eaque propter,
communibus saepe datis litteris, sive de ordinanda
civitate, sive de libertate rite recteque aestimanda, sive de
opificum conditione et sanctitate coniugii eloquuti sumus,
sive demum de insidiis, quae ex socialismi commentis et
occultarum consociationum machinationibus societati pa-
rantur. Nuper autem, quum, ingravescente aetate, urgeri
Nos ad humanum exitum pvideremus, placuit ad ineun-
dam tuendamque pacem principes populosque iterum hor-
tari universos et Christi Ecclesiam uti certum unitatis
vinculum gentibus omnibus perhibere; eam in Domino
praecipientes spem, proxime exordientis saeculi initia
optatae concordiae auspiciis esse dedicanda. His votis
Nostris, paterni animi caritate conceptis, nonnulli obsecun-
dantes electi viri in eam devenero sententiam, ut labentis
aetatis terminum solemni quodam communique religionis
testimonio consecrarent. Id Nos probamus libentes. Quam-
vis autem ob maxima, quibus Deus nos cumulat, beneficia,
eo debeat fidelium spectare pietas ut debitas providenti
Numini persolvant gratias; at multo maxime eo necesse est
converti animos, ut, supplici instantique prece, turbatis
mortalibus miserentis Dei voluntas concilietur. Audiat
utinam clementiae Pater precantium gemitus, et Christi
servatoris sanguine placatus, *exurgens misereatur Sion!*
Optimo interim fidelium desiderio faveat caelestis gratiae
subsidiu, Cuius auspicem et benevolentiae Nostrae testem,

tibi, dilecte fili Noster, virorumque coetui exeuntis saeculi finem religiose celebrando, Apostolicam benedictionem amantissime in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die XVIII Iulii MDCCXCVI,
Pontificatus Nostri anno decimo nono.

LEO PP. XIII.

LITTERAE APOSTOLICAE

QUIBUS UNIVERSITATI GREGORIANAE

FIT FACULTAS JURIS CANONICI

CATHEDRAS INSTITUENDI ET

ACADEMICOS CONFERENDI GRADUS.

29
JULII
1896.

Romanorum Pontificum curam de scientiis humanis divinisque promovendis testatus,

laudat
Pontifex
Universitatem Gregorianam
a Clericis Regularibus S. J.
nobilitatem.

Concessum
ipsi a Pio
IX privilegium
juris canonici
cathedras
erigendi,
conferendi,
que gradus
academicos.

Pontifex
hinc litteris
confirmat.

ROMANI Pontifices decessores Nostri vehementer solliciti de catholica fide longe lateque in terrarum orbem propaganda, nullam praetermisserunt occasionem quin scientias sive humanas sive praesertim divinas adeo proveherent, ut ephebi in spem Ecclesiae adolescentes non minus integra vita quam eximia doctrina ubique gentium eniterent. Hac igitur mente omnes curas cogitationesque suas in huius almae Urbis studia contulerunt, quae quum Altissimi consilio Apostolica Sede decorata sit, innumeros iuvenes sacerdotio assidue initiat, eosque in omnem locum mittit, populum ad pietatem simul et ad sapientiam erudituros. Inter praestantiora studiorum domicilia, quae Romae floruerunt ac florent, iure optimo recensendum est Collegium Romanum seu Pontifica Universitas Gregoriana, quae a fel. rec. Gregorio XIII decessore Nostro munifice aucta, a Clericis Regularibus Societatis IESU, omni eruditionis genere apprime excultis, summopere nobilitata fuit. In quo praeclaro Athenaeo, quum perfectus ibi Iuris Canonici cursus nonnullis abhinc annis deesset, rec. me. Pius Papa IX decessor Noster per Rescriptum sacrae Studiorum Congregationis benigne concessit, ut cathedrae praedictae disciplinae erigi et academicci gradus conferri licite possent. Nunc vero, quum dilectus filius Michael de Maria, studiorum eiusdem Universitatis Moderator, Nos enixe rogaverit, ut ea, quae supra memoravimus privilegia rata habere vellemus atque Apostolicis litteris confirmare; Nos, quibus sane cognitum est quantam sibi laudem inclita haec Societas quum in profanis tum praecipue in sacris disciplinis tradendis comparaverit, porrectis huiusmodi

precibus libenti quidem animo censuimus obsecundandum. Quare omnes et singulos, quibus hae Nostrae litterae favent, a quibusvis excommunicationis et interdicti, aliisque ecclesiasticis censuris, sententiis et poenis, si quas forte incurrent, huius tantum rei gratia absolventes et absolutos fore censentes, praesentium tenore, necessarias et oportunas facultates Rectori praefati Collegii Romani pro tempore existenti perpetuum in modum auctoritate Nostra concedimus ac largimur, quarum vi in amplissima Gregoriana Universitate Societatis IESU, ubi laudabiliter optimis disciplinis omnium nationum erudiuntur alumni, non modo Facultas Iuris Canonici institui licite queat, verum etiam auditores, qui eumdem cursum celebraverint, et rite diligenterque perfecerint, si digni post factum scientiae periculum iudicati fuerint, baccalaureatus, licentiae et doctoralis laureae insignibus decorari libere liciteque etiam possint ac valeant. Praecipimus autem, ut in his gradibus conferendis ea omnino serventur, quae sive ex lege sive ex consuetudine in collatione similium graduum tum philosophiae tum theologiae in eodem Collegio rite observari solent, utque sarta tectaque semper sint statuta vel peculiares leges ceteras scholas pontificias et collegia huius almae Urbis Nostrae moderantes, quibus hac presenti concessione nihil volumus derogatum. Decernentes has Nostras litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtainere, illisque ad quos spectat et spectare poterit in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos iudicari et definiri debere, atque irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis, ceterisque speciali licet atque individua mentione et derogatione dignis in contrarium facientibus quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub anulo Piscatoris die XXIX Iulii MDCCXCVI, Pontificatus Nostri anno decimo nono.

C. CARD. DE RVGGIERO

*legesque
definit in
conferendis
gradibus
observan-
das.*

*Praesen-
tium litte-
rarum au-
ctoritatem
vindicat.*

EPISTOLA

Ad Card. Vaughan, Arch. Westmonasteriensem

DE SUBLLEVANDIS CLERICIS ANGLICANIS

AD FIDEM CONVERSIS.

23
AUG.
1896.

Testatus
Pontifex
suam de sa-
lute An-
gliae solli-
citudinem,

doleat tristi-
rei familia-
ris condi-
tione eos
non nun-
quam pre-
mi qui ad
matrem
Ecclesiam
ex clero an-
glicano
redeunt.

Varia
quaes illis
occurrunt
mala per-
petienda,

licet a plu-
ribus fuer-
rint supe-
rata,

Il n'est pas nécessaire de vous rappeler Notre affection spéciale pour l'Angleterre et l'ardent désir que Nous avons de pourvoir par tous les moyens aux intérêts spirituels de ses fils. Vous en connaissez déjà les nombreux témoignages. Un point, dont la haute importance n'échappera pas à votre attention ni à celle de vos frères dans l'épiscopat, Nous préoccupe beaucoup en ce moment et Nous a fait concevoir un projet que Nous nous hâtons de recommander à votre zèle, et, par votre entremise, à la charité généreuse des catholiques anglais.

Nous ne pouvons contempler sans une émotion profonde la situation si pénible, parfois même désespérée, des ministres anglicans convertis, qui, suivant promptement l'appel de la grâce, se sont décidés à entrer dans le sein de l'Église catholique. Arrachés trop souvent à une position aisée ou du moins convenable, ils se trouvent, au lendemain de leur conversion, dans une situation des plus critiques, quelquefois même dans le dénuement absolu, sans les moyens de se maintenir ni de pourvoir aux pressants besoins de leurs familles.

Leur naissance, leur éducation, leurs habitudes ne les ont nullement préparés pour des sacrifices aussi énormes ; et quand ces privations viennent s'ajouter aux cruelles angoisses des amitiés brisées et de l'isolement social, il n'y a guère de s'étonner que plusieurs sentent leurs forces défaillir.

Beaucoup, Nous le savons bien, ont accepté tous les sacrifices pour suivre sans retard la voix de leur conscience et embrasser la vérité. Vous connaissez, Notre cher fils, ces exemples insignes et Nous ne pouvons assez les louer.

Ils ont eu raison de se rappeler que, quand les intérêts de l'âme sont en jeu, on ne peut s'arrêter à aucune considération d'ordre temporel, quelque pénible qu'elle soit. Dieu les récompensera un jour au centuple comme Lui seul sait le faire. Mais cela n'empêche qu'il s'agit ici d'un acte presqu'héroïque, dont la pensée peut faire hésiter une vertu plus faible et remettre à trop tard le pas décisif.

Nous voudrions donc venir en aide à ceux qui ont déjà fait ce pas et à ceux qui sont prêts à le faire. Pour atteindre ce but Notre pensée, qui est la Nôtre personnelle, et que Nous vous proposons maintenant, serait de voir établi en Angleterre un fonds assez considérable pour secourir les pauvres ministres anglicans convertis. Notre intention n'est certainement pas et ne pourrait pas être de leur procurer une position supérieure ou même égale à celle qu'ils ont si noblement quittée : leur vertu devra encore affronter des sacrifices : mais Nous voudrions du moins leur assurer les moyens de suffire aux besoins les plus pressants pendant les premières années de leur conversion et jusqu'au jour où ils aient pu trouver par eux-mêmes les ressources nécessaires pour vivre convenablement.

Nous connaissons trop votre zèle et celui de l'Éiscopat et du clergé anglais, comme aussi la générosité de nos enfants catholiques en Angleterre pour douter un instant de l'accueil qu'ils feront à cette proposition, que Notre cœur Nous a dictée.

Recevez, Notre cher fils, comme source d'encouragement et comme gage de Notre affection, la bénédiction Apostolique.

Du Vatican, le 23 août 1896.

LEO PP. XIII.

*valent ta-
men non-
nullos in
errore
diutius
detinere.*

*Exoptat
ergo Pon-
tificex ut
illorum
necessitati-
bus provi-
deatur,*

*conspiran-
tibus in id
Episcopis,
clero, ac
Fidelibus.*

EPISTOLA

Ad Gulielmum Alliata,

Praesidem consociationis antimassonicae,

DE PRIMO ANTIMASSONICO CONVENTU.

SEPT.
1896.

Catholico-
rum coetus
mago esse
rei catholi-
cae emolu-
mento tes-
tatur Pon-
tisfex.

consilium-
que probat
agendi con-
ventum ad-
versus
Massonum
sectam.

de qua im-
pugnanda
se plura
edidisse
documenta
memorat.

quae dili-
genter in
futuro con-
ventu at-
tendenda

CAATHOLICOS homines in coetus cogi ut, Episcopis auspicibus, religionis commoda tueantur ac provehant, pergratum Nobis accedit semper. Nostris autem optatis obsecundante perbenigne Deo, sic eiusmodi coetus in vario rerum genere quotidie sunt aucti, ut nihil admodum de iis relictum sit quae maxime ad Ecclesiae utilitatem conducunt, quod, in catholicis conventibus agitatum, proventus non inde aliquid ceperit. — Nunc vero, dilecte fili, nuntiasti Nobis eo iam consilia Consociationis vestrae converti, ut delecti etiam ex universis nationibus viri Tridentum convenient, quo scilicet adversus Massonum sectam, insolentius se in dies efferentem, communibus studiis deliberent, animosque et sumant ipsi et inspirent aliis ad obstantum ad decertandum aciores. Cetera ut praetereamus, unum est cur id consilii vehementer probetur. Inde etenim patet, latius populos intimam induere persuasionem, maxime a clandestinis societatibus publicae sacraeque rei parari damna. Haec, Nos, partim allata partim extimescenda, opportunam omnem nacti occasionem, saepius persecuti sumus, dedita autem opera per Litteras Encyclicas *Humanum genus* aliasque, quas nominatim ad Italos, anno MDCCCXC, iterumque MDCCCXCII dedimus. *Enimvero curarum Nostrarum instantiam* haud exitus sefellit : et fructus inter consecutos propositum etiam istius aggrediendi coetus libentes censemus. Quem quidem coëuntium numero et praestantia, talem futurum confidimus, qualem et tractandarum rerum gravitas et sperandae utilitates postulant. — Eventus tamen ut optatis cumulate respondeat, omnino est opus ut qui adeunt in coetu manus ad radices applicent rationesque studiose inquirant, quibus contra progredientem

sectarum vim efficacius sit enitendum. Has quidem rationes in Litteris Encyclicis nuper commemoratis copiose Nos exposuimus, quae tamen omnes in id unum conferri possunt, ut in quibus maxime oppugnatio a Massonibus instituitur, in iis ipsis a vobis propugnatio suscipiatur. Oportet igitur ea pontificiae auctoritatis providentiaeque documenta sic habeantur et maneant tamquam praescripta certaeque normae, quibus maxima cum religione obtemperetur, quum a vobis deliberantibus tum ab iis subinde quotquot eidem caussae ingenium suum ac operam sint collaturi. — Certe autem, quod alias diximus, audacissimae impietatis dogmata, quae secta illa consectetur et flagitiosae quibus nititur artes, minus afferent calamitatis, sensimque per se consident, si catholici homines faciem suam Massonibus reddendam impensiore sollertia current. Ii nimirum mendacio tenebrisque fidunt; ast ementita species si detrahatur, primum est ut quotquot recte sentiunt eorum nequissimam perversitatem norint ac detestentur. — Christi igitur et animarum urgente caritate, coepitis vestris gratulamur, eisque ut Dei benignitas faveat precamur volentes. — Confidimus sane conventum vestrum novos catholicis additum stimulos, ut parcentes errantibus, errori ne parcant, et quae Christus hominibus impertiit praestantissima bona violari ullo modo ne sinant. Haec autem ut pro votis cedant, tibi, dilecte fili, universisque qui congressui intererunt, auspicem caelestium munerum et benevolentiae Nostrae testem, Apostolicam benedictionem amantissime in Domino elargimur.

Datum Romae apud S. Petrum die II septembris MDCCXCVI, Pontificatus Nostri anno decimo nono.

LEO PP. XIII.

*monet, ut
uberes ex
ipso fructus
proveniant.*

*Massonibus
ut sua red-
datur facies
exoptat.*

*Conventui
fausta ap-
precatur,
congressu-
rosque
monet ut
errantibus
guidem,
nequaquam
vero errori
parcant.*

LITTERAE APOSTOLICAE

DE ORDINATIONIBUS ANGLICANIS.

13
SEPT.
1896.

Saepe
Pontifex
Anglorum
genti bene-
volentiam
suam testa-
tus est,
ipsam per-
cupiens Ec-
clesiae ma-
tri reconciliari.

Tractatu-
rus jam est
de ordina-
tionibus ri-
tu eduardi-
no peractis,
quas qui-
dem irritis
jam tenuit
communis
sententia.

nonnulli
vero, nostra
praesertim
aetate, ha-
bent vali-
das.

A

POSTOLICAE curae et caritatis, qua *Pastoren* magnum ovium, *Dominum nostrum Iesum Christum* (¹), referre pro munere et imitari aspirantes eius gratia, studemus, non exiguum partem per nobili Anglorum nationi tribuimus. Voluntatis in ipsam Nostrae ea praecipue testis est epistola quam superiori anno dedimus propriam *ad Anglos, regnum Christi in fide unitate quaerentes*: eiusdem quippe gentis et veterem cum Ecclesia matre coniunctionem commemorando revocavimus et felicem reconciliationem, excitata in animis orandi Dei sollertia, contendimus maturare. Rursusque haud ita pridem quum communibus universe litteris de unitate Ecclesiae fusius agere visum est, non ultimo loco respeximus Angliam; spe praelucente, posse documenta Nostra tum catholicis firmitatem tum dissidentibus salutare lumen afferre. Atque illud fateri libet quod aequa gentis humanitatem ac multorum sollicitudinem salutis aeternae commendat, id est quam benevole Anglis probata sit instantia Nostra et dicendi libertas, nullo quidem acta humanae rationis impulsu. — Nunc autem eadem Nos mente eodemque animo deliberatum habemus studia convertere ad quamdam non minoris momenti causam, quae cum ea ipsa re votisque Nostris cohaeret. Quod enim apud Anglos, aliquanto postquam ab unitatis christiana centro abscessum est, novus plane ritus ordinibus sacris conferendis, sub rege Eduardo VI, fuit publice inductus; defecisse idcirco verum Ordinis sacramentum, quale Christus instituit, simulque hierarchicam successionem, iam tenuit communis sententia, quam non semel Ecclesiae acta et constans disciplina firmarunt. Attamen recentiore memoria hisque maxime annis invaluit controversia, sacraene Ordinationes ritu eduardiano peractae, natura sacramenti effectuque polleant; faventibus, affirmate vel dubitanter,

non modo scriptoribus anglicanis nonnullis, sed paucis etiam catholicis praesertim non anglis. Alteros quippe movebat praestantia sacerdotii christiani, exoptantes ut duplii eius in corpus Christi potestate ne carerent sui ; movebat alteros consilium expediendi quodammodo illis redditus ad unitatem : utrisque vero hoc persuasum esse videbatur, iam studiis in eo genere cum aetate proiectis, novisque litterarum monumentis ex obliuione erutis, retractari auctoritate Nostra caussam non inopportunum fore. Nos autem ea consilia atque optata minime negligentes, maximeque voci obsequentes apostolicae caritatis, censuimus nihil non experire quod videretur quoquo modo conducere ad animarum vel avertenda damna vel utilitates fovendas.

Placuit igitur de retractanda caussa benignissime indulgere : ita sane, ut per summam novae disquisitionis sollertia, omnis in posterum vel species quidem dubitandi esset remota. Quapropter certo numero viris doctrina et eruditione praestantibus, quorum compertae erant dissimiles in ipsa caussa opiniones, negotium dedimus ut momenta sententiae suae scriptis mandarent : eos deinde ad Nos accitos iussimus communicare inter se scripta, et quidquid eo amplius ad rem cognitu esset dignum, indagare atque expendere. Consultumque a Nobis est, ut ipsi diplomata opportuna omni possent copia in tabulariis vaticanicis sive nota recognoscere sive inexplorata educere ; itemque ut prompta haberent quaecumque eiusdem generis acta apud sacrum Consilium, quod *Suprema* vocatur, asservarentur, neque minus quaecumque ad hoc tempus doctiores viri in utramque partem evulgassent. Huiusmodi adiumentis instructos, voluimus eos in singulares congressiones convenire ; quae ad duodecim sunt habitae, praeside uno ex S. R. E. Cardinalibus a Nobismetipsis designato, data singulis facultate disputandi libera. Denique earumdem congressionum acta, una cum ceteris documentis, Venerabilibus Fratribus nostris Cardinalibus ex eodem Consilio iussimus exhiberi omnia ; qui meditatâ caussa eâque coram Nobis deinde agitata, suam quisque sententiam dicerent.

Hoc ducendae rei ordine praestituto, ad intimam tamen Anteomnia

*Opportu-
num ideo
visum est
ipsis hanc
causam
retractari
auctoritate
S. Sedis.*

*Qua de re
benigne
indulxit
Pontifex,
summam-
que soller-
tiā suis
adhibitam
ad causam
rite retrac-
tandam
exponit.*

autem perpensa fuisse notata ea documenta quae de reconcilianda eccllesia Angliae tradidit legato suo Julius III,

aestimationem caussae aequum erat non ante aggredi, quam id per studiose quaesitum apparuisset, quo loco ea iam esset secundum Apostolicae Sedis praescriptiones institutamque consuetudinem; cuius consuetudinis et initia et vim magni profecto intererat reputare. Quocirca in primis perpensa sunt documenta praecipua quibus Decessores Nostri, rogatu reginae Mariae, singulares curas ad reconciliationem ecclesiae Anglicae contulerunt. Nam Iulius III Cardinalem Reginaldum Polo, natione Anglum, multipli laude eximium, Legatum de latere ad id opus destinavit, *tamquam pacis et dilectionis angelum suum*, eique mandata seu facultates extra ordinem normasque agendi tradidit⁽¹⁾; quas deinde Paulus IV confirmavit et declaravit. In quo ut recte colligatur quidnam in se commemorata documenta habeant ponderis, sic oportet fundamenti instar statuere, eorum propositum nequaquam a re abstractum fuisse, sed rei omnino inhaerens ac peculiare. Quum enim facultates Legato apostolico ab iis Pontificibus tributae, Angliam dumtaxat religionisque in ea statum respicerent; normae item agendi ab eisdem eidem Legato quaerenti impertitae, minime quidem esse poterant ad illa generatim decernenda sine quibus sacrae ordinationes non valeant, sed debebant attinere proprie ad providendum de ordinibus sacris in eo regno, prout temporum monebant rerumque conditiones expositae. Hoc ipsum, praeter quam quod ex natura et modo eorumdem documentorum perspicuum est, inde pariter liquet, quod alienum prorsus fuisse, ita velle de iis quae sacramento Ordinis conficiendo necesse sunt, propemodum commonefieri Legatum, eumque virum cuius doctrina etiam in Concilio Tridentino eluxerat.

Has litteras Iulii III ad Legatum apostolicum, perscriptis die VIII martii MDLIV, distincta sit mentio, de iis primum qui rite et legitime promoti, in suis ordinibus essent retinendi, tum de iis qui non promoti ad sacros ordines, possent, si digni et idonei reperti fuissent, promoveri. Nam certe defi-

Julianum habuisse irritas ex eo patet quod postea ad legatum scribens eos posse promoveri ad

r. Id factum augusto mense MDLIII per litteras sub plumbo, *Si ullo unquam tempore et Post nuntium Nobis, atque alias.*

niteque notatur, ut reapse erat, duplex hominum classis: hinc eorum qui sacram ordinationem vere suscepissent, quippe id vel ante Henrici secessionem, vel si post eam et per ministros errore dissidiove implicitos, ritu tamen catholicō consueto; inde aliorum qui initiati essent secundum Ordinale eduardianum, qui propterea possent *promoveri*, quia ordinationem accepissent irritam. Neque aliud sane Pontificis consilium fuisse, praecclare confirmat epistola eiusdem Legati, die XXIX ianuarii MDLV, facultates suas episcopo Norwicensi demandantis. Id amplius est potissime considerandum quod eae ipsae Iulii III litterae afferunt, de facultatibus pontificiis libere utendis, etiam in eorum bonum quibus munus consecrationis, *minus rite et non servata forma Ecclesiae consueta*, impensum fuit: qua quidem locutione ii certe designabantur qui consecrati eduardiano ritu; praeter eam namque et catholicam formam alia nulla erat eo tempore in Anglia.

Haec autem apertiora fient commemorando legationem quam Philippus et Maria reges, suadente Cardinali Polo, Romam ad Pontificem februario mense MDLV miserunt. Regii oratores, viri tres *admodum insignes et omni virtute praediti*, in quibus Thomas Thirlby, episcopus Eliensis, sic habebant propositum, Pontificem de conditione rei religiosae in eo regno notitia ampliore edocere, ab ipsoque in primis petere ut ea quae Legatus ad eiusdem regni cum Ecclesia reconciliationem curaverat atque effecerat, haberet rata et confirmaret: eius rei caussâ omnia ad Pontificem allata sunt testimonia scripta quae oportebat, partesque Ordinalis novi proxime ad rem facientes. Iamvero Paulus IV legatione magnifice admissa, eisdemque testimoniis per certos aliquot Cardinales diligenter discussis, et *habita deliberatione matura*, litteras *Praeclara carissimi* sub plombo dedit die XX iunii eodem anno. In his quum comprobatio plena et robur additum sit rebus a Polo gestis, de ordinationibus sic est praescriptum:... *qui ad ordines ecclesiasticos... ab alio quam ab episcopo rite et recte ordinato promoti fuerunt, eosdem ordines... de novo suscipere teneantur*. Quinam autem essent episcopi tales, *non rite recteque ordinati*, satis iam

17
SEPT.
1895.

*ordines dic-
cit qui non
promoti ad
sacros ordi-
nes fue-
rant: desi-
gnari au-
tem his
verbis eos
qui ritu
eduardino
consecrati
fuerant, ex
ipsis litteris
constat.*

*Paulus
item IV,
a Philippo
et Maria
regibus ad
ipsum lega-
tione missa
de re reli-
giosa in
Anglia,*

*litteras de-
dit Praecla-
ra carissi-
mi, ex qui-
bus patet
irritas le-
nori a Pon-
tifice ordi-
nationes
secundum
novam ri-
tualem
formam
collatas*

indicaverant superiora documenta, facultatesque in eam rem a Legato adhibitae : ii nimirum qui ad episcopatum, sicut alii ad alios ordines, promoti essent, *non servatæ forma Ecclesiae consueta*, vel non servata *Ecclesiae forma et intentione*, prout Legatus ipse ad episcopum Norwicensem scribebat. Hi autem non alii profecto erant nisi qui promoti secundum novam ritualem formam ; cui quoque examinandæ delecti Cardinales attentam operam dederant. Neque praetermittendus est locus *ex eisdem Pontificis litteris, omnino rei congruens* ; ubi cum aliis beneficio dispensationis egentibus numerantur qui *tam ordines quam beneficia ecclesiastica nulliter et de facto obtinuerant*. Nulliter enim obtinuisse ordines idem est atque irrito actu nulloque effectu, videlicet *invalidæ*, ut ipsa monet eius vocis notatio et consuetudo sermonis ; praesertim quum idem pari modo affirmetur de ordinibus quod de *beneficiis ecclesiasticis*, quae ex certis sacrorum canonum institutis manifesto erant nulla, eo quia cum vizio infirmante collata. Huc accedit quod ambigentibus nonnullis quinam revera episcopi, *rite et recte ordinati dici et haberi possent ad mentem Pontificis*, hic non multo post, die xxx octobris, alias subiecit litteras in modum Brevis: atque, *Nos, inquit, haesitationem huiusmodi tollere, et serenitati conscientiae eorum qui schismate durante ad ordines promoti fuerant, mentem et intentionem quam in eisdem litteris nostris habuimus clarius exprimendo, opportune consulere volentes, declaramus eos tantum episcopos et archiepiscopos qui non in forma Ecclesiae ordinati et consecrati fuerunt, rite et recte ordinatos dici non posse*. Quae declaratio, nisi apposite ad rem Angliae praesentem, id est ad Ordinale eduardianum, spectare debisset, nihil certe confecerat Pontifex novis litteris, quo vel *haesitationem tolleret vel serenitati conscientiae consuleret*. Ceterum Apostolicae Sedis documenta et mandata non aliter quidem Legatus intellexit, atque ita eis rite religiose que obtemperavit : idque pariter factum a regina Maria et a ceteris qui cum ea dederunt operam ut religio et instituta catholica in pristinum locum restituerentur.

*idemque
testantur
Pontificis
litteræ, po-
stea datae.*

*Nec aliter
religionis
restauran-
dae fautores
illa S. Se-
dis docu-
menta in-
tellecerunt.*

*Exponit
jam Ponti-
fex opti-
mam illo-*

Auctoritates quas excitavimus Iulii III et Pauli IV aperte ostendunt initia eius disciplinae quae tenore constanti, iam

tribus amplius saeculis, custodita est, ut ordinationes ritu eduardiano, haberentur infectae et nullae ; cui disciplinae amplissime suffragantur testimonia multa earumdem ordinationum quae, in hac etiam Urbe, saepius absoluteque iteratae sunt ritu catholico. — In huius igitur disciplinae observantia vis inest opportuna proposito. Nam si cui forte quidquam dubitationis resideat in quamnam vere sententiam ea Pontificum diplomata sint accipienda, recte illud valet : *Consuetudo optima legum interpres.* Quoniam vero firmum semper ratumque in Ecclesia mansit, Ordinis sacramentum nefas esse iterari fieri nullo pacto poterat ut talem consuetudinem Apostolica Sedes pateretur tacita ac toleraret. Atqui eam non toleravit solum, sed probavit etiam et sanxit ipsa, quotiescumque in eadem re peculiare aliquod factum incidit iudicandum. Duo eiusmodi facta in medium proferimus, ex multis quae ad *Supremam* sunt subinde delata : alterum, anno MDCLXXXIV, cuiusdam Calvinistae Galli, alterum, anno MDCCIV, Ioannis Clementis Gordon ; utriusque secundum rituale eduardianum suos adepti ordines. In primo, post accuratam rei investigationem, consultores non pauci responsa sua, quae appellant vota, de scripto ediderunt, ceterique cum eis in unam conspirarunt sententiam, *pro invaliditate ordinationis*: tantum quidem ratione habita opportunitatis, placuit Cardinalibus respondere, *Dilata*. Eadem vero acta repetita et ponderata sunt in facto altero: quae sita sunt praeterea nova consultorum vota, rogatique doctores egregii e Sorbonis ac Duacenis, neque praesidium ullum perspicacioris prudentiae praetermissum est ad rem penitus pernoscendam. Atque hoc animadvertisse oportet quod, tametsi tum ipse Gordon cuius negotium erat, tum aliqui consultores inter causas nullitatis vindicandae etiam adduxissent illam prout putabatur ordinationem Parkerii, in sententia tamen ferenda omnino seposita est ea caussa, ut documenta produnt integrae fidei, neque alia ratio est reputata nisi *defectus formae et intentionis*. Qua de forma quo plenius esset certiusque iudicium, cautum fuerat ut exemplar Ordinalis anglicani supeteret; atque etiam cum eo singulae collatae sunt formae ordinandi, ex variis orientalium et occidentalium ritibus con-

13
SEPT.
1896.

rum documentorum interpretem esse Ecclesiae disciplinam habentis ordinaciones ritu eduardino infectas. Quae quidem disciplina ex eo demonstratur quod saepius illae ordinaciones iteratae sunt ritu catholico, id quidem probante Ap. Sede, ut multa testantur facta ad Supremam delata. Duo ejusmodi facta Pontifex exponit, alterum cuiusdam Calvinistae Galli, alterum Joannis Clementis Gordon.

Clementis
XI decre-
tum in cau-
sa Gordon

Pontifex
perpendit.

Licet ab
Apostolica
Sede fuerit
sic contro-
versia defi-
nita, tamen
in Ordina-
le Anglicana-
num rursus
inquiri
Pontifex
pro sua in-
dulgentia
jussit.

Doctrina
de sacra-
mentis no-
vae legis
exponitur.

Materia in
iis per for-
mam deter-
minatur,
ut mani-
festis in
Ordine
apparet.

quisitae. Tum Clemens XI, Cardinalium ad quos pertinebat consentientibus suffragiis, ipse met feria V, die XVII aprilis MDCCIV, decrevit: « Ioannes Clemens Gordon *ex integro et absolute* ordinetur ad omnes ordines etiam sacroset praecipue presbyteratus, et quatenus non fuerit confirmatus, prius sacramentum Confirmationis suscipiat ». Quae sententia, id sane considerare refert, ne a defectu quidem *traditionis instru-
mentorum* quidquam momenti duxit: tunc enim praescri-
ptum de more esset ut ordinatio *sub conditione* instaurare-
tur. Eo autem pluris refert considerare, eamdem Pontificis sententiam spectare universe ad omnes Anglicanorum or-
dinationes. Licet enim factum attigerit peculiare, non tamen *ex peculiari quapiam ratione profecta* est, verum *ex vitio forma*e, quo quidem vitio ordinationes illae aeque afficiuntur omnes: adeo ut, quoties deinceps in re simili decernendum fuit, toties idem Clementis XI communicatum sit decre-
tum.

Quae quum ita sint, non videt nemo controversiam tem-
poribus nostris exsuscitatam, Apostolicae Sedis iudicio defi-
nitam multo antea fuisse: documentisque illis haud satisquam oportuerat cognitis, fortasse factum ut scriptor aliquis catho-
licus disputationem de ea libere habere non dubitarit. Quo-
niam vero, ut principio monuimus, nihil Nobis antiquius optatiusque est quam ut hominibus recte animatis maximam possimus indulgentia et caritate prodesse, ideo iussimus in Ordinale anglicanum, quod caput est totius caussae, rursus quam studiosissime inquiri.

In ritu cuiuslibet sacramenti conficiendi et administrandi iure discernunt inter partem *caeremonialem* et partem *essen-
tialem*, quae *materia et forma* appellari consuevit. Omnesque norunt, sacramenta novae legis, utpote signa sensibilia atque gratiae invisibilis efficientia, debere gratiam et significare quam efficiunt et efficere quam significant. Quae significatio, etsi in toto ritu essentiali, in materia scilicet et forma, ha-
beri debet, praecipue tamen ad formam pertinet; quum materia sit pars per se non determinata, quae per illam determinetur. Idque in sacramento Ordinis manifestius apparet, cuius conferendi materia, quatenus hoc loco se dat

considerandam, est manuum impositio ; quae quidem nihil definitum per se significat, et aequa ad quosdam Ordines, aequa ad Confirmationem usurpatum. — Iamvero verba quae ad proximam usque aetatem habentur passim ab Anglicanis tamquam forma propria ordinationis presbyteralis, videlicet, *Accipe Spiritum Sanctum*, minime sane significant definite ordinem sacerdotii vel eius gratiam et potestatem, quae praecipue est potestas *consecrandi et offerendi verum corpus et sanguinem Domini*⁽¹⁾, eo sacrificio, quod non est *nuda commemorationis sacrificii in Cruce peracti*⁽²⁾. Forma huiusmodi aucta quidem est postea iis verbis, *ad officium et opus presbyteri* : sed hoc potius convincit, Anglicanos vidiisse ipsos primam eam formam fuisse mancam neque idoneam rei. Eadem vero adiectio, si forte quidem legitimam significationem apponere formae posset, serius est inducta, elapso iam saeculo post receptum Ordinale eduardianum ; quum propterea, Hierarchiâ extincta, potestas ordinandi iam nulla esset. Nequidquam porro auxilium caussae novissime arcensitum est ab aliis eiusdem Ordinalis precibus. Nam, ut cetera praetereantur quae eas demonstrent in ritu anglicano minus sufficientes proposito, unum hoc argumentum sit instar omnium, de ipsis consulto detractum esse quidquid in ritu catholico dignitatem et officia sacerdotii perspicue designat. Non ea igitur forma esse apta et sufficiens sacramento potest, quae id nempe reticet quod debaret proprium significare.

De consecratione episcopali similiter est. Nam formulae, *Accipe Spiritum Sanctum*, non modo serius adnexa sunt verba, *ad officium et opus episcopi*, sed etiam de iisdem, ut mox dicemus, iudicandum aliter est quam in ritu catholico. Neque rei proficit quidquam advocasse praefationis precem, *Omnipotens Deus* ; quum ea pariter deminuta sit verbis quae *summum sacerdotium* declarant. Sane nihil, huc attinet explorare, utrum episcopatus complementum sit sacerdotii, an ordo ab illo distinctus : aut collatus, ut aiunt, *per saltum*, scilicet homini non sacerdoti, utrum effectum habeat necne.

13.
SEPT.
1896.

Forma vero ad ordinationem presbyteralem ab Anglicanis adhibita manca fuit : quae vero verba ipsi addita postea fuerent, vim suam, si quam forte haberent, exercere non jam potuerunt ob extinctam Hierarchiam.

Manca similiter fuit episcopalis consecrationis forma, nec restituta suae integritati per verba serius adnexa. Nec habet ad consecrandum episcopum vim ul. am oratio Omnipotens Deus,

1. Trid. Sess. XXIII, *de sacr. Ord.*, can. 1. — 2. Ib. Sess. XXII, *de sacrif. Missae*, can. 3.

quippe quae
fuerit sic
deminuta
ut nullum
jam indu-
cat conse-
crationis
episcopalis
ad sacra-
mentum
Ordinis
rationem.

Exponit
Pontifex
Ordinale
Anglicanum
a suis
auctoribus
fuisse ad
errores
Novatorum
ita accom-
modatum.

ut ad usum
ordinatio-
num jam
non valeret
sic defor-
matum,
nec potuerit
postea ab
hoc origi-
nali vitio
rite purga-
ri,

At ipse procul dubio, ex institutione Christi, ad sacramen-
tum Ordinis verissime pertinet, atque est praecellenti gra-
du sacerdotium; quod nimur et voce sanctorum Patrum
et rituali nostra consuetudine *summum sacerdotium, sacri
ministerii summa nuncupatur*. Inde fit ut, quoniam sacra-
mentum Ordinis verumque Christi sacerdotium a ritu angli-
cano penitus extrusum est, atque adeo in consecratione
episcopali eiusdem ritus nullo modo sacerdotium confertur,
nullo item modo episcopatus vere ac iure possit conferri:
eoque id magis quia in primis episcopatus muniis illud
scilicet est, ministros ordinandi in sanctam Eucharistiam
et sacrificium.

Ad rectam vero plenamque Ordinalis anglicani aestima-
tionem, praeter ista per alias eius partes notata, nihil
profecto tam valet quam si probe aestimetur quibus adiunc-
tis rerum conditum sit et publice constitutum. Longum est
singula persequi, neque est necessarium: eius namque
aetatis memoria satis diserte loquitur, cuius animi essent
in Ecclesiam catholicam auctores Ordinalis, quos adscive-
rint fautores ab heterodoxis sectis, quo demum consilia sua
referrent. Nimis enimvero scientes quae necessitudo inter
fidem et cultum, inter *legem credendi et legem supplicandi*
intercedat, liturgiae ordinem, specie quidem redintegranda
eius formae primaevae, ad errores Novatorum multis modis
deformarunt. Quamobrem toto Ordinali non modo nulla
est aperta mentio sacrificii, consecrationis, sacerdotii, pote-
statisque consecrandi et sacrificii offerendi; sed immo
omnia huiusmodi rerum vestigia, quae superessent in
precationibus ritus catholici non plane reiectis, sublata et
deleta sunt de industria, quod supra attigimus. Ita per se
apparet nativa Ordinalis indoles ac spiritus, uti loquuntur.
Hinc vero ab origine ducto vitio, si valere ad usum ordinatio-
num minime potuit, nequaquam decursu aetatum, quum tale
ipsum permanserit, futurum fuit ut valeret. Atque ii egerunt
frustra qui inde a temporibus Caroli I conati sunt admit-
tere aliquid sacrificii et sacerdotii, nonnullâ dein ad Or-
dinale facta accessione: frustraque similiter contendit pars
ea Anglicorum non ita magna, recentiore tempore co-

lita, quae arbitratur posse idem Ordinale ad sanam rectamque sententiam intelligi et deduci. Vana, inquimus, fuere et sunt huiusmodi conata : idque hac etiam de caussa, quod, si qua quidem verba, in Ordinali anglicano ut nunc est, porrigan se in ambiguum, ea tamen sumere sensum eumdem nequeunt quem habent in ritu catholico. Nam semel novato ritu, ut vidimus, quo nempe negetur vel adulteretur sacramentum Ordinis, et a quo quaevis notio repudiata sit consecrationis et sacrificii ; iam minime constat formula, *Accipe Spiritum Sanctum*, qui Spiritus, cum gratia nimirum sacramenti, in animam infunditur ; minimeque constant verba illa, *ad officium et opus presbyteri vel episcopi ac similia*, quae restant nomina sine re quam instituit Christus. — Huius vim argumenti perspectam ipsi habent plerique Anglicani, observantiores Ordinalis interpretes ; quam non dissimulanter eis obiiciunt qui, nove ipsum interpretantes, Ordinibus inde collatis pretium virtutemque non suam spe vana affingunt. Eodem porro argumento vel uno illud etiam corruit, opinantium posse in legitimam Ordinis formam sufficere precationem, *Omnipotens Deus, bonorum omnium largitor*, quae sub initium est ritualis actionis ; etiamsi forte haberi ea posset tamquam sufficiens in ritu aliquo catholico quem Ecclesia probasset. — Cum hoc igitur intimo *formae defectu* coniunctus est *defectus intentionis*, quam aequa necessario postulat, ut sit, sacramentum. De mente vel intentione, utpote quae per se quiddam est interius, Ecclesia non iudicat : at quatenus extra proditur, iudicare de ea debet. Iamvero quum quis ad sacramentum conficiendum et conferendum materiam formamque debitam serio ac rite adhibuit, eo ipso censetur id nimirum facere intendisse quod facit Ecclesia. Quo sane principio innititur doctrina quae tenet esse vere sacramentum vel illud, quod ministerio hominis haeretici aut non baptizati, dummodo ritu catholico, conferatur. Contra, si ritus immutetur, eo manifesto consilio ut alius inducatur ab Ecclesia non receptus, utque id repellatur quod facit Ecclesia et quod ex institutione Christi ad naturam attinet sacramenti, tunc palam est, non solum necessariam sacramento intentionem deesse,

13
SEPT.
1896.

quum in
ipso verba
usurpentur
alieno sensu
ab eo qui ad
Sacramen-
tum confi-
ciendum
requiritur.

Hujus vis
argumenti,
ab ipsis
perspecta
Anglica-
nis, exten-
ditur ad
deprecatio-
nem Omni-
potens
Deus.

Ordinatio-
nes angli-
canae non
tantum ob
formae
defectum
irritae
sunt, sed et
ob defectum
intentionis.

sed intentionem immo haberi sacramento adversam et repugnantem.

*Causam
hanc sum-
ma sapien-
tia fuisse ab
Apostolica
Sede judi-
catam
omnes con-
sensere in
Suprema
judices,
ipsam ite-
rum scruti-
tati; Ponti-
fex vero, rei
opportuni-
tate matu-
rius per-
pensa,*

Isthaec omnia diu multumque reputavimus apud Nos et cum Venerabilibus Fratribus Nostris in *Suprema iudicibus*; quorum etiam Coetum singulariter coram Nobis advocare placuit feria v, die XVI iulii proximi, in commemoratione Mariae D. N. Carmelitidis. Iisque ad unum consensere, propositam caussam iam pridem ab Apostolica Sede plene fuisse et cognitam et iudicatam; eius autem denuo instituta actaque quaestione, emersisse illustrius quanto illa iustitiae sapientiaeque pondere totam rem absolvisset. Verumtamen optimum factu duximus supersedere sententiae, quo et melius perpenderemus conveniret ne expediretque eamdem rem auctoritate Nostra rursus declarari, et uberiorum divini luminis copiam supplices imploraremus. — Tum considerantibus Nobis ut idem caput, etsi iure iam definitum, a quibusdam revocatum sit in controversiam, quacumque demum caussa sit revocatum; ex eoque pronum fore ut perniciosus error gignatur non paucis qui putent se ibi Ordinis sacramentum et fructus reperire ubi minime sunt, visum est in Domino sententiam nostram edicere.

*irritas de-
clarat Or-
dinaciones
ritu angli-
cano per-
actas;*

Itaque omnibus Pontificum Decessorum in hac ipsa caussa decretis usquequaque assentientes, eaque plenissime confirmantes ac veluti renovantes auctoritate Nostra, motu proprio, certa scientia, pronunciamus et declaramus, Ordinationes ritu anglicano actas, irritas prorsus fuisse et esse, omninoque nullas.

*jamque
dissidentes,
qui Ordinum
beneficia requi-
rant, hor-
tatur ut ad
unicum redeant ovile
Christi,
maxima iobi
adjuventia
ad salutem
reperturi.*

Hoc restat, ut quo ingressi sumus *Pastoris magni* nomine et animo veritatem tam gravis rei certissimam commonistrare, eodem adhortemur eos qui Ordinum atque Hierarchiae beneficia sincera voluntate optent ac requirant. Usque adhuc fortasse, virtutis christianae intendentes ardorem, religiosius consulentes divinas litteras, pias duplantes preces, incerti tamen haeserunt et anxii ad vocem Christi iamdiu intime admonentis. Probe iam vident quo se bonus ille invitet ac velit. Ad unicum eius ovile si redeant, tum vero et quae sita beneficia assecuturi sunt et consequentia salutis praesidia, quorum administram fecit ipse Ecclesiam, quasi

redemptionis suae custodem perpetuam et procuratricem in gentibus. Tum vero *haurient aquas in gaudio de fontibus Salvatoris*, sacramentis eius mirificis ; unde fideles animae in amicitiam Dei, remissis vere peccatis, restituuntur, caelesti pane aluntur et roborantur, adiumentisque maximis affluunt ad vitae adeptionem aeternae. Quorum bonorum revera sitientes, utinam *Deus pacis, Deus totius consolationis* faciat compotes atque expleat perbenignus. — Hortationem vero Nostram et vota eos maiorem in modum spectare volumus, qui religionis ministri in communitatibus suis habentur. Homines ex ipso officio praecedentes doctrina et auctoritate, quibus profecto cordi est divina gloria et animorum salus, velint alacres vocanti Deo parere in primis et obsequi, piaeclarumque de se edere exemplum. Singulari certe laetitia eos Ecclesia mater excipiet omni魁 complectetur bonitate et providentia, quippe quos per arduas rerum difficultates virtus animi generosior ad sinum suum reduxerit. Ex hac vero virtute dici vix potest quae ipsos laus maneat in coetibus fratrum per catholicum orbem, quae aliquando spes et fiducia ante Christum iudicem, quae ab illo praemia in regno caelesti ! Nos quidem, quantum omni ope licuerit, eorum cum Ecclesia reconciliationem sovere non desistemus ; ex qua et singuli et ordines, id quod vehementer cupimus, multum capere possunt ad imitandum. Interea veritatis gratiaeque divinae patentem cursum ut secundare contendant fideliter, per viscera misericordiae Dei nostri rogamus omnes et obsecramus.

Praesentes vero litteras et quaecumque in ipsis habentur nullo unquam tempore de subreptionis aut obreptionis sive intentionis Nostrae vitio aliove quovis defectu notari vel impugnari posse ; sed semper validas et in suo robore fore et esse, atque ab omnibus cuiusvis gradus et praeeminentiae inviolabiliter in iudicio et extra observari debere decernimus : irritum quoque et inane, si secus super his a quocquam, quavis auctoritate vel praetextu, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, declarantes, contrariis non obstantibus quibuscumque.

13.
SEPT.
1896.

*Eis in
primis re-
conciliatio-
nem cum
Ecclesia
suadet qui
religionis
ministri in
communi-
tibus suis
habentur.*

*Praesen-
tium little-
rarum au-
toritatem
vindicat.*

Volumus autem ut harum litterarum exemplis, etiam

210 LITTERAE APOSTOLICAE " APOSTOLICAE CURAE.

---

impressis, manu tamen Notarii subscriptis, et per constitutum in ecclesiastica dignitate virum sigillo munitis eadem habeatur fides quae Nostrae voluntatis significationi his praesentibus ostensis haberetur.

Datum Romae apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicae millesimo octingentesimo nonagesimo sexto, Idibus septembribus, Pontificatus Nostri anno decimo nono.

A. CARD. BIANCHI
PRO-DATARIVS

C. CARD. DE RVGGIERO

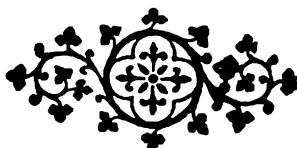
VISA

DE CVRIA I. DE AQVILA E VICECOMITIBVS

Loco Plumbi

Reg. in Secret. Brevium.

I. CVGNONIVS.

EPISTOLA ENCYCLICA

DE ROSARIO MARIALI.

20
SEPT.
1896.

B. Mariae V. cultum, nostris' opportunitissimum temporibus, saepius se jam commendasse Fidelibus Pontifex memorat.

Instante jam morte, Matrem Dei hominumque fidentius his litteris laudaturus est

Precem iterum Rosarii celebrando, unde se dat hortandi Fideles praecleara occasio.

FIDENTEM piumque animum erga Virginem beatissimam, quem inde a teneris haustum, totâ vita studuimus alere et augere, iam saepius in summo Pontificatu licuit Nobis apertiusque testari. Tempora enim nacti aequa calamitosa rei christianaæ ac populis ipsis periculosa, nempe cognovimus quanti foret ad providendum, commendare vel maxime illud salutis pacisque praesidium quod in augusta Genitrice sua benignissime Deus humano generi attribuit, perpetuo eventu in Ecclesiae fastis insigne. Hortationibus votisque Nostris multiplex gentium catholicarum sollertia respondit, religione praesertim sacratissimi ROSARII excitatâ : neque copia desiderata est fructuum optimorum. Nos tamen expleri nequaquam possumus celebrandâ Matre divina, quae vere est *omni laude dignissima*, et commendando amoris studio in Matrem eamdem hominum, quae *plena est misericordiae, plena gratiarum*. Quin etiam animus, apostolicis curis defatigatus, quo propius sentit demigrandi tempus instare, eo contentiore fiducia respicit Illam, ex qua, tamquam ex felici aurora, inocciduae faustitatis laetitiaque processit dies. Quod si, Venerabiles Fratres, iucundum memoratu est, aliis Nos datis ex intervallo litteris collaudasse Rosarii precem, utpote quae multis modis et pergrata sit ei cuius honori adhibetur, et iis perutilis cedat qui rite adhibeant, aequa est iucundum posse nunc idem insistere et confirmare propositum. Hinc autem praecleara se dat occasio ut mentes animosque ad religionis incrementa more paterno adhortemur, et acuamus in eis praemiorum spem immortalium.

Precandi formae, de qua dicimus, appellatio adhaesit propria Rosarii, velut si rosarum suavitatem venustatemque sertorum contextu suo imitetur. Quod quidem ut peraptum est instituto colendae Virginis, quae *Rosa mystica Paradisi* merito salutatur, quaeque universorum Regina stellante ibi

Rosarii nomen congruum huic precandi formae est quae Reginam Coeli Rosamque mysticam

*Paradisi
salutat, no-
bisque pa-
rat gloriae
coronam.*

*Ad salutem
enim neces-
saria ora-
tio est.*

*quae tum
maxime est
efficax cum
perseveran-
ter orant*

*complures
in unum
congregati.*

*Constat
vero Rosa-
rii formula
precibus
saepe ita-
randis,
atque ad
preca-
tionem com-
munem
acommo-
datissimis.*

corona praefulget, ita videtur nomine ipso adumbrare augurium, cultoribus suis ab illa oblatum, de gaudiis serisque caelestibus. — Hoc autem perspicue apparet, si quis Rosarii marialis rationem consideret. Nihil quippe est quod Christi Domini et Apostolorum tuū praecepta tum exempla gravius suadeant, quam invocandi Dei exorandique officium. Patres deinde ac doctores commonuerunt tantae id esse necessitatis, ut homines, eo neglecto, sibi frustra de sempiterna salute assequenda confidant. Quum vero cuiquam oranti, ex rei suapte vi atque ex promissione Christi, aditus pateat ad impetrandum, ex duabus tamen praecipue rebus, ut nemo ignorat, maximam efficacitatem trahit precatio; si perseveranter assidua, si complurium sit in unum collata. Alterum ea declarant plena bonitatis invitamenta Christi, *petite, quaerite, pulsate* ⁽¹⁾; plane ad similitudinem parentis optimi, qui liberorum vult ille quidem indulgere optatis, sed etiam gaudet se diu rogari ab eis et quasi precibus fatigari, ut ipsorum animos arctius sibi devinciat. De altero idem Dominus non semel testatus est: *Si duo ex vobis consenserint super terram, de omni re quamcumque petierint, fiet illis a Patre meo, eo quod, ubi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum* ⁽²⁾. Ex quo illud Tertulliani nervose dictum: *Coimus in coetum et congregationem, ut ad Deum, quasi manu facta, precationibus ambiamus; haec Deo grata vis est* ⁽³⁾: illudque commemorabile Acquinatis: *Impossibile est multorum preces non exaudiri, si ex multis orationibus fiat quasi una* ⁽⁴⁾. — Ea utraque commendatio egregie in Rosario praestat. In hoc enim, plura ne persequamur, eisdem ingeminandis precibus regnum gratiae et gloriae suaē a Patre caelesti implorare contendimus; Virginemque Matrem etiam atque etiam obsecramus ut culpae obnoxiiis succurrere nobis deprecando velit, quum in omni vita, tum sub horam extream quae gradus est ad aeternitatem. Eiusdem autem Rosarii formula ad precationem communiter habendam optime accommodata est; ut non sine caussa nomen etiam

1. Matth. VII, 7. — 2. Ib., XVIII, 19, 20. — 3. Apologet., c. XXXIX. — 4. In Evang. Matth., c. XVIII.

psalterii mariani obtinuerit. Atque ea religiose custodienda est vel redintegranda consuetudo quae apud patres viguit, quum familiis christianis, aequo in urbibus atque in agris, id sanctum erat ut, decedente die, ab aestu operum ante effigiem Virginis rite convenientes, Rosarii cultum alterna laude persolverent. Quo ipsa fideli concordique obsequio admodum delectata, sic eis aderat perinde ac bona mater in corona filiorum, pacis domesticae impertiens munera, quasi pacis praenuncia caelestis. — Hac quidem communis precationis virtute spectata, inter ea quae pluries de Rosario placuit decernere, etiam ediximus « Nobis esse in optatis ut in dioeceseon singularum templo principe quotidie, in templis curialibus diebus festis singulis, ipsum recitetur⁽¹⁾ ». Id autem constanter et studiose fiat: libentesque videmus id fieri et propagari in aliis quoque publicae pietatis solemnibus, atque in pompis peregrinantium ad insigniora templa, quarum commendanda est frequentia increscens. — Quiddam praeterea et periucundum et salubre animis habet ista precum laudumque marialium consociatio. Nosque ipsi tunc maxime sensimus, ac memor gestit animus revocare, quum per singularia quaedam tempora Pontificatus Nostri in basilica Vaticana adsuimus, circumfuso omnium ordinum numero ingenti, qui una Nobiscum mente, voce, fiducia, per Rosarii mysteria et preces enixe supplicabant Adiutrici nominis catholici praesentissimae.

Ecquis vero fiduciam in praesidio et ope Virginis tanto-pere collocatam, putare velit et arguere nimiam? Certissime quidem perfecti Conciliatoris nomen et partes alii nulli conveniunt quam Christo, quippe qui unus, homo idem et Deus, humanum genus summo Patri in gratiam restituerit: *Unus mediator Dei et hominum homo Christus Jesus, qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus* ⁽²⁾. At vero si nihil prohibet, ut docet Angelicus, aliquos alios secundum quid dici mediatores inter Deum et homines, prout scilicet cooperantur ad unionem hominis cum Deo dispositive et ministerialiter⁽³⁾, cuiusmodi sunt angeli sanctique caelites, prophetae

20
SEPT.
1896.

*Laudatur
familia-
rum chri-
stianarum
consuetudo
Rosarium
recitandi.*

*Memorat
Pontifex
decreta sua
de Rosario
in ecclesiis
recitando,
da aliisque
gaudet cul-
tus illius
incremen-
tis.*

*Commu-
nem Rosa-
rii preca-
tionem ju-
cundissi-
mam animo
ac saluber-
rimam esse
Pontifex
experimen-
tis cognovit.*

*Non nimia
est ea fidu-
cia quam
in Mariae
praesidio
collocamus,
quum praec-
ter perfe-
ctum
Conciliato-
rem Chri-
stum alii
possint
secundum
quid media-
tores dici
Deum inter
et homines,*

1. Litt. apost. *Salutaris ille*, datae die xxiv decembr. an. MDCCCLXXXIII.—

2. I Tim., II, 5, 6. — 3. III, q. xxvi, aa. 1, 2.

*quodquidem impri-
mis conve-
nit Mariae.
Ipsa partes
agit in ge-
neris hu-
mani re-
demptione
eximias.*

*quas Rosa-
rium colen-
do contem-
plamur
affectu sua-
vissimo.*

et utriusque testamenti sacerdotes, profecto eiusdem gloriae decus Virgini excelsae cumulatius convenit. Nemo etenim unus cogitari quidem potest qui reconciliandis Deo hominibus parem atque illa operam vel unquam contulerit vel aliquando sit collaturus. Nempe ipsa ad homines in semperitnum ruentes exitium Servatorem adduxit, iam tum scilicet quum pacifici sacramenti nuncium, ab Angelo in terras allatum, admirabili assensu, *loco totius humanae naturae* (¹), excepit: *ipsa est de qua natus est Iesus*, vera scilicet eius Mater, ob eamque caussam digna et peraccepta *ad Mediatorem Mediatrix*. — Quarum rerum mysteria quum in Rosarii ritu ex ordine succedant piorum animis recolenda et contemplanda, inde simul eluent Mariae promerita de reconciliatione et salute nostra. Nec potest quisquam non suavissime affici quoties eam considerat, quae vel in domo Elisabethae administra charismatum divinorum apparet, vel Filium pastoribus, regibus, Simeoni praebet infantem. Quid vero quum consideret sanguinem Christi caussâ nostra profusum ac membra in quibus ille Patri vulnera accepta, nostrae pretia libertatis, ostendit, non aliud ea esse nisi carnem et sanguinem Virginis? siquidem, *caro Iesu caro est Mariae; et quamvis gloria resurrectionis fuerit magnificata, eadem tamen carnis mansit et manet natura quae suscepta est de Maria* (²).

*Incremen-
tum accipit
insigne ex
Rosarii
cultu virtus
fidei,*

*siquidem
ejus, qui
fidei Auctor
est*

*el consum-
mator,*

Sed alias quidam fructus insignis e Rosario consequitur, cum temporum ratione omnino connexus; cuius Nos alias mentionem intulimus. Is nimurum est fructus, ut quando virtus fidei divinae tam multis vel periculis vel incursibus obiecta quotidie est, homini christiano hinc etiam bene suppetat quo alere eam possit et roborare. — *Auctorem fidei et consummatorem nominant Christum divina eloquia* (³): *auctorem*, eo quia docuit ipse homines multa quae crederent, de se praecipue in quo *inhabitat omnis plenitudo divinitatis* (⁴), idemque gratiâ et velut unctione sancti Spiritus benigne dat unde credant; *consummatorem*, quia res per velamen in mortali vita ab eis perceptas, pandit ipse apertas in caelo,

— 1. S. Th., III, q. XXX, a. 1. — 2. *De assumpt. B. M. V.*, c. v, *inter opp.* S. Aug.

— 3. *Hebr.*, XII, 2. — 4. *Col.*, II, 9.

ubi habitum fidei in claritudinem gloriae commutabit. Sane vero in Rosarii instituto luculenter eminet Christus ; cuius vitam meditando conspicimus, et privatam in gaudiis, et publicam summos inter labores doloresque ad mortem, denique gloriosam, quae ab anastasi triumphantis, in aeternitatem profertur sedentis ad dexteram Patris. Et quoniam fides, ut plena dignaque sit, se prodat necesse est, *corde enim creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem* (1) ; propterea ad hanc etiam habemus ex Rosario facultatem optimam. Nam per eas quibus intexitur vocales preces, licet expromere ac profiteri fidem in Deum, providentissimum nostri patrem, in venturi saeculi vitam, in peccatorum remissionem ; etiam in mysteria Trinitatis augustae, Verbi hominis facti, maternitatis divinae atque alia. Nemo autem est nescius quantum sit pretium meritumque fidei. Quippe fides non secus est ac lectissimum germen, virtutis omnis flores in praesentia emittens, quibus probemur Deo, fructus deinde allaturum qui perpetuo maneant : *Nosse enim te consummata iustitia est, et scire iustitiam et virtutem tuam radix est immortalitatis* (2). — Admonet locus ut unum adiiciamus, attinens nimirum ad officia virtutum quae iure suo postulat fides. Est inter eas poenitentiae virtus, eiusque pars etiam est *abstinentia*, non uno nomine et debita et salutaris. In quo quidem si filios suos Ecclesia clementius in dies habet, at videant ipsi diligentiam sibi omnem esse adhibendam ut indulgentiam maternam aliis compensent officiis. Libet vero in hanc pariter caussam eundem Rosarii usum cum primis proponere, qui bonos poenitentiae fructus, maxime ab angoribus Christi et Matris recolendis, aequa potest efficere.

Nitentibus igitur ad summum bonorum, sane quam prouidenti consilio hoc Rosarii adiumentum exhibitum est, idque tam promptum omnibus atque expeditum ut nihil magis. Quivis enim religione vel mediocriter institutus eo facile uti et cum fructu potest ; neque res est tanti temporis quae cuiusquam negotiis afferat moram. Opportunis clarisque exemplis abundant annales sacri : satisque est

20
SEPT.
1896.

vita omnis
proponitur
contem-
planda in
Mysteriis
Rosarii.

Fidei profi-
tendae
facultatem
optimam
habemus ex
vocalibus
precibus
Rosarii.

Pretium
meritum-
que fidei
exponitur.

Debet exi-
mia poeni-
tentiae
virtus,
quum absti-
nentiam
Ecclesia
temperave-
rit, aliis
excoli
officiis :

quam ad
rem facit
multum
Rosarii
cultus.

Hic autem,
tot profe-
rens fru-
ctus salutis,
nemini
gravis est.

cognitum multos semper fuisse, qui vel sustinentes graviora munera, vel curis operosis distenti, hanc tamen pietatis consuetudinem nullo unquam die intermisere. — Qua cum re suaviter congruit intimus ille religionis sensus quo animi erga coronam sacram feruntur, ut eam adament tamquam individuam vitae comitem fidumque praesidium; eamdemque in agone supremo complexi, auspiciuム dulce teneant ad immarcescibilem gloriae coronam. Auspicio plurimum favent beneficia sacrae indulgentiae, si perinde habeantur ac digna sunt : his enim amplissime Rosarii institutum a Decessoribus Nostris et a Nobismetipsis est auctum. Eaque certe et morientibus et vita functis, quasi per manus misericordis Virginis impertita, valde sunt profutura, quo maturius expetitae pacis lucisque perpetuae fruantur solatiis.

*Multis
ipsum in-
dulgentiis
auctum est,
permagni
quidem
aestiman-
dis.*

*Ostendit
Pontifex
Rosarium,
tantis in-
signe benefi-
ciis, pluri-
num praeterea valere
ad dissiden-
tes Ec-
clesiae re-
concilian-
dos;*

*ideoque
catholicos
hortatur ut
toto praesertim octo-
bri illam*

Haec, Venerabiles Fratres, permovent Nos ut formam pietatis tam excellentem, tamque utilem ad capiendum salutis portum, laudare et commendare gentibus catholicis ne cessemus. Sed alia praeterea id ipsum suadet caussa gravissima, de qua iam saepius litteris et allocutione animum aperuimus. — Videlicet, quum nos quotidie acrius ad agendum impellat id votum, quod ex divino Christi Iesu Corde concepimus, initae dissidentium reconciliationis fovendae, intelligimus quidem hanc praestantissimam unitatem nulla re melius parari posse et adstringi quam sanctorum precum virtute. Obversatur exemplum Christi, qui ut alumni disciplinae suae essent in fide et caritate unum, effusa ad Patrem obsecratione rogavit. Deque valida in idem deprecatione Matris eius sanctissimae, illustre documentum in historia est apostolica. In qua commemoratur primus Discipulorum coetus, promissam almi Spiritus amplitudinem magna spe flagitans et expectans ; simulque Mariae praesentia comprecantis singulariter commemoratur. *Hi omnes erant perseverantes unanimiter in oratione cum Maria matre Iesu* (1). Ut igitur ad eam, tamquam ad unitatis fautricem et custodem eximiam, recte se Ecclesia exoriens precando adiunxit, id similiter his temporibus per orbem catholicum fieri peropportunum est ; toto praesertim

octobri, quem mensem iamdiu Nos divinae Matri, pro afflictis Ecclesiae temporibus implorandae, deditum sacramque sollemni Rosarii ritu voluimus. — Proinde caleat ubique huiusmodi precis studium, ad propositum in primis sanctae unitatis. Neque aliud quidquam Mariae gratius acceptiusque fuerit, utpote quae Christo maxime coniuncta, maximopere id cupiat et velit ut qui uno eodemque donati sunt eius baptismate, una omnes eademque fide perfectaque caritate cum ipso et inter se cohaereant. — Eiusdem vero fidei mysteria augusta altius in animis per Rosarii cultum insideant, eo felicissimo fructu ut *imitemur quod continent et quod promittunt assequamur.*

Interea munerum divinorum auspicem caritatisque Nostrae testem, singulis vobis cleroque ac populo vestro Apostolicam benedictionem peramanter impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die xx Septembris MDCCXCVI, Pontificatus Nostri anno decimo nono.

20
SEPT.
1896.

reconcilia-
tionem de-
poscant
Rosarium
recitando.

*Exoptat ut
Rosarii
cultus mul-
tum Fidelis-
bus profi-
ciat.*

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad Rodulfum Cornely, Josephum Knabenbauer,

Franciscum de Hummelauer,

DE STUDIIS BIBLICIS.

14.
OCT.
1896.

Proposita
synopsi do-
cumento-
rum quae
de sacrae
Scripturae
studis, tri-
bus abhinc
annis,
edidit,

UAM Nobis cordi sit ut divinorum librorum studia
vigeant, abunde testantur litterae, quas de Scripturis sacris ad universos orbis catholici Episcopos abhinc tribus annis dedimus. In quibus, bibliorum sacrorum dignitate ac multiplici utilitate illustrata, fuse de ordinandis eorum studiis perscripsimus; et ut gliscentibus errorum opinionibus plenior et accuratior in sacro clero institutio opponatur, aptam innuimus rationem et viam praeclarae huius disciplinae tradendae. Qua in re id peculiariter commendatum voluimus, ut quae a doctrinarum externarum peritis, eisdemque in fide catholica firmis, ex linguarum biblicalarum notitia, ex re historica vel ex physicorum disciplinis similibusque studiis opportune suggeruntur, ea librorum divinorum seu sententiae plenius arripienda seu veritati vindicandae minime praetereantur.

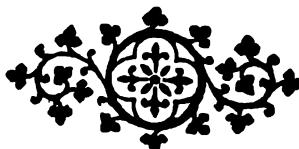
— Haec Nostra quum sint optata, eos perutilem navare operam existimamus, quicumque scripturis sacris rite enarrandis tuendisque animo ac diligentiam intendunt. Vos autem, dilecti filii, hos inter cum laude connumeramus, qui iamdiu labore haud exiguo acrique ingenio libros omnes sacros perpetuis notationibus illustrandos suscepistis. — Egregii operis volumina, quae adhuc edidistis, quaeque Nomihi Nostro dicanda libenter concessimus, pergrato animo accepimus. Vobis autem dum de emensa feliciter laboris parte gratulamur, virium vitaeque usuram divinorumque munerum ubertatem adpreciamur, quo coepita ad auspicatum demum exitum deducatis. Interea ex Nostra benevolentia solatium et alacritatem sumite, cuius testis esto Apostolica benedictio, quam vobis ceterisque sodalibus

laudat Pontifices eximihi scrip-
tores S. J. qui libros
sacros suscep-
perpetuis nota-
tionibus illus-
trando; eisque de
emensa feliciter
laboris parte
gratula-
tus, ea
omnia ad-
precatur per
quae
praeclarum
opus deduc-
atur ad
exitum.

vestris, qui operi p^raclaro vobiscum adlaborant, aman-
tissime in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die XIV Octobris
MDCCCXCVI, Pontificatus Nostri anno decimo nono.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad Carolum Mariam Bonanni,
Praesidem Sodalium Prov. Rom. S.J. in Brasilia,
DE INSTITUTIONE JUVENUM.

19
OCT.
1896.

Laudat
Pontifex
eos qui
adolescenti
aetati eru-
dienda
operam
danti, disci-
pulorum-
que animos
ad religio-
nis simul et
patriae
caritatem
informant.

ROMAM e dissitis Brasiliae terris nuper advectus
nihil maluisti potius, quam ut tua Nobis soda-
liumque tuorum officia deferres; quorum testes
libenti animo accepimus litteras, Nobis quas
reddendas curasti. Quod vestrum est studium in Ytuensi
maxime ac Neofriburgensi ephebeis moderandis, id satis
Nobis in comperto erat. Quia vero industriam omnem
diligimus, quae est in adolescenti aetate erudienda, eos iure
suspicimus qui in eiusmodi magisterio, postposita quiete
omni, versantur. Itaque, dilecte fili, te sodalesque tuos
coepitis ut strenue insistatis hortamur; de Ecclesia etenim
et civitate estis optime merituri, si utramque hominum
copiam auxeritis, qui ita ex eruditione vestra morati sint, ut
prae se religionis simul et patriae caritatem ferant. Idque
ut e votis cedat, caelestium vobis adiumentorum ubertatem
precamur: benevolentiae autem Nostrae testimonium Apo-
stolicam benedictionem tibi, sodalibus tuis, ephebis qui
vobis educatoribus utuntur eorumque familiis universis,
amantissime in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die XIX Octobris
MDCCXCVI, Pontificatus Nostri anno decimo nono.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad Victorium Constantini,

DE STUDIO THEOLOGIAE MORALIS.

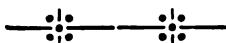
20
OCT.
1896.

Laudat
Pontifex
Institutio-
num Theo-
logiae Mo-
ralis auto-
rem, quippe
qui univer-
sam rem
moralem
ita tractet
ut philoso-
phiam
jubeat co-
mitem esse
atque
adiutricem
Theologiae
moralis.

UARUM exemplar *Institutionum Theologiae Moralis*, quas novissime expolitas secundis curis auctasque edidisti, gratum Nobis scito fuisse. Siquidem perspexisse in eo volumine videmur meditatum opus ac laboriosum ; idque documento est sedulo te scienterque his in disciplinis versari, quae profectantati sunt, quanti christianos mores nosse regere. Neque sumus nescii, te quidem hoc etiam nomine, multorum consensu, laudari quod in universa re morali pertractanda multum contendas bene provisa principia ponere, atque inde, quae consequentia sunt, ratione colligere. Cuiusmodi genus disputandi, si sapiens accesserit intelligensque iudicium, non modo ad persuadendum valet plurimum, sed ipsi Theologiae morali iubet esse, uti decet, philosophiam comitem eamdemque adiutricem. Quamobrem collaudandam censemus industriam tuam : cupimusque fore, ut ex isto labore tuo fructum aliquem capere opportune queant qui se ad christianam morum scientiam applicare consueverunt. — Interea caelestium munerum auspicem benevolentiaeque Nostrae testem, Apostolicam benedictionem tibi peramanter impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die xx Octobris MDCCXCVI, Pontificatus Nostri anno decimo nono.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad Praesules qui ob memoriam baptismi
a Clodovaeo suscepti Rhemos convenerunt.

DE PERACTIS SAECULARIBUS FESTIS.

24
OCT.
1896.

Gaudet
Pontifex
feliciter
esse peracta
festa saecu-
laria Clo-
dovei regis
optime de
gente sua et
Ecclesia
meriti.

Varia
autem pie-
tatis argu-
menta quae
illis diebus
gens gallica
edidit,

laete ipse
perlegit
exposita in
litteris ad
se datis a
Praesuli-
bus; quae
quidem
gratissi-
mae Pon-
tifici fuere

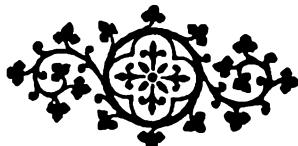
AGNOVIMUS sane libentes, ea Rhemis nuperrime evenisse, quae, ineunte hoc anno, plurimum et ex corde vobis ominabamur. Insigni enim Episcoporum frequentia ac multis publicae pietatis grataeque recordationis sollemnibus, exitus decimi quarti saeculi est commemoratus, ex quo Clodovaeus, qui, rebus strenue gestis, iam veterem Francorum gloriam late protulerat, praestantiora demum agressus suscepto baptismate, sic aliis exemplo fuit, ut plura civium millia ad instituta christiana mature perduxerit. Eoque iucundius id Nobis accidit, quo praeclarior inde se dedit occasio, ut novas populus, ad avitum fidei decus vel revocandum vel augendum, sumeret vires; sacrisque e tota Gallia initis peregrinationibus, apud sancti Remigii exuvias, magnificentius translatas, vota in baptismo olim concepta peropportune instauraret. Provido autem supernoque consilio obtigisse existimamus, ut quae Rhemis, convenienter temporibus, sunt acta, ea veluti consecrari volueritis cultu et praesidio Rosarii Marialis, cui hunc praesertim mensem Octobrem plane deditum haud semel statuimus, et quo nihil fere aptius inveniri potest, ut fidei praeconia in mentibus penitus insideant ad incrementa virtutum. Studium igitur in rem tanti momenti impense adhibitum singulari meritaque prosequimur laude; vobisque gratias, ut par est, habemus cummaxime, de litteris amore obsequioque refertis, et ad rem ipsam enarrandam datis. In quibus placuerunt quidem communia pro Nostra incolumitate auspicia, memorisque animi significationes ob collata a Nobis benefacta, ut, ad memoriam eventus in religionis fastis auspicatissimi altius recolendam, fideles isthic in unum excitarentur. Maiori tamen solatio fuit et oblectationi nobilissimus ardor, ut,

maiorum exempla sequuti, peculiari Nostrae in *primogenitam Ecclesiae filiam* caritati vestri cives respondeant. Non enim estis nescii, quam vehementer et quibus de caussis sit Nobis in optatis, ut, Episcoporum ductu et ope, fidei et voluntatum concordia, ad rei christianaे tutelam, civilisque ipsius faustitatis provectum, inter Galliarum gentes arctior in dies soveatur. Quod ut ex desideriis et hortationibus Nostris fauste cedat, munerum divinorum auspicem, praecipueque Nostrae benevolentiae testem, singulis vobis, cle-roque ac populo vestro Apostolicam benedictionem peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die xxiv Octobris MDCCXCVI, Pontificatus Nostri anno decimo nono.

LEO PP. XIII.

hoc praeci-pue nomine quod testan-tur multum niti Gallos ut ipsius in primogenitam Eccle-siae filiam charitati respon-deant. Fidei et volunta-tum concor-diam ite-rum Ponti-fex exoptat inter Gal-lo-perfi-ciendam.

EPISTOLA

Ad Germanum Morin,

DE IPSIUS COMMENTARIIS IN SS. PATRES.

NOV.
1896.

Gratum
animum
testatur
Pontifex ob
oblata sibi
commenta-
ria de Ss.
Patrum
doctrinis,
scriptorem-
que laudat
aemulatum
exempla
illorum
Benedicti-
norum qui
tot praeclara-
ris operibus
optime de
disciplinis
ecclesiasti-
cis meriti
sunt.

UAE de sanctorum Patrum doctrinis traditisque posteritati scriptis commentaria ad hunc diem edidisti, ea Nobis offerre nuper placuit. Quo in munere observantiae quidem officium, quo id praestabatur, gratum acceptumque habuimus; multo inde tamen gratius, quod argumentum esset, Benedictinorum Familiam, sibi quidem cum accessione laudis, ecclesiasticis vero disciplinis utilitatis, ea studia repetere, unde praeteritis aetatibus tantum hausit luminis ac dignitatis. De suscepto igitur labore commendationem tibi, dilecte fili, impertimur; de peracto autem gratulationem significamus. Accedit praeterea, caritatis Nostrae testimonium, Apostolica benedictio, quam peramanter tibi in Domino largimur.

Datum Romae apud S. Petrum die III Novembbris MDCCCXCVI, Pontificatus Nostri anno decimo nono.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad Card. Richard, Archiep. Parisiens.

DE ORDINATIONIBUS ANGLICANIS

HAUD PROPUGNANDIS.

5
NOV.
1896.

Vindicat
Pontifex
vim et au-
ctoritatem
Constitu-
tionis nu-
per a se de
ordinati-
onibus an-
glicanis
editae.

RELEGIONI apud Anglos aeternaeque animorum saluti pro munere prospicientes, Constitutionem *Apostolicae curae*, ut nosti, proxime edidimus. In ea caussam gravissimam de ordinationibus anglicanis, iure quidem a Decessoribus Nostris multo antea definitam, indulgenter tamen a Nobis ex integro revocatam, consilium fuit absolute iudicare penitusque dirimere. Idque sane perfecimus eo argumentorum pondere eaque formularum tum perspicuitate tum auctoritate, ut sententiam nostram nemo prudens recteque animatus compellere in dubitationem posset, catholici autem omnes summo deberent obsequio amplecti, tamquam perpetuo firmam, ratam, irrevocabilem. At vero diffiteri nequimus non ita a quibusdam catholicis esse responsum: id quod haud levi Nos aegritudine affecit. — Hoc tecum, dilecte fili Noster, communicare ideo placuit, quia ephemeredem *Revue anglo-romaine*, quae istic evulgatur, praecipue attingit. Sunt namque in eius scriptoribus qui eiusdem Constitutionis virtutem, non ut par est tuentur atque illustrant, sed infirmitat potius tergiversando et disceptando. Quocirca evigilare oportet ut ex tali ephemerede ne quid dimanet quod cum propositis Nostris non plene conveniat certeque praestat eam desistere atque omnino silere, ubi eisdem propositis coepisque optimis difficultatem sit allatura. Similiter, quando ex Anglis dissidentibus ii certi homines qui veritatem rei de ordinationibus suis exquirere a Nobis sincero animo videbantur, veritatem ipsam a Nobis coram Deo significatam, animo longe alio acceperunt, plane consequitur ut catholici, quos supra commemoravimus, in eisque vir aliquis religiosus, agnoscant officium suum. Iam

Conqueri-
tur quo-
dam catho-
licos,
praecipue
scriptores
aliquos
Ephemer-
idis Revue
anglo-
romaine
non ita hac
in re sese
gerere ut
debet.
Praesulem
monet ut ea
de ephem-
erede oppor-
tune sta-
tuat, quum
dedebeat
maxime
catholicos
se socios
adjungere
iis Anglis
qui Consti-
tutionem

*Apostoli-
cam haud
recto animo
aceperunt.*

nunc enim nec aequum fuerit nec decorum sibi, illorum hominum adiungi et quoquo modo suffragari consiliis ; quod etiam optato religionis incremento possit non minime obesse. — De his igitur rebus quae magni momenti sunt, exploratae prudentiae ac sollertiae tuae, dilecte fili Noster, valde confidimus : auspicemque divinorum munerum ac testem peculiaris Nostrae benevolentiae, Apostolicam tibi benedictionem peramanter impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die v Novembris MDCCCXCVI, Pontificatus Nostri anno decimo nono.

LEO PP. XIII.

ALLOCUTIO

Ad S. R. E. Cardinales

DE VIOLATIS JURIBUS APOST. SEDIS.

30
NOV.
1896.

Commu-
tatas in
Urbe res
violatum-
que jus Ap.
Sedis Pon-
tifex ite-
rum con-
queritur,

QUAMQUAM commutatas in Urbe res, violatumque ius Apostolicae Sedis conquesti ad vos non semel ex hoc ipso loco sumus, nihilominus insidentes eaedem caussae monent, idem ut hodierna die conquerarum. Quod aperte facimus ac libere, ut liquido confirmetur, sanctum ius illud esse, quod memoravimus, neque ulla ex parte imminui, aut quoquo modo mutari vetustate posse.

Qualia incubuerint in pontificatum maximum tempora, plures iam annos est in oculis situm. Divino, quo fungimur, muneri nihil est de libertate debita restitutum, nihil de obiectis extrinsecus difficultatibus demptum. Glacente audacia simul atque impunitate rerum malarum, quotidianum est iniurias nomini ac personae Nostrae, praesertim scribendo, imponere : neque acta solum, sed etiam cogitata, palam sine ulla verecundia, conniventibus in id qui minime deberent, calumniari.

Qua in re, quanta extiterit postremo hoc tempore pervicacia atque insolentia, nemo unus ignorat. Eiusmodi conditionem iam acerbam, cum iuris oppressione coniunctam, catholicis hominibus toto orbe gravem, intolerabiliorem efficit productio temporis. Idque ne ipsi quidem potest esse salutare reipublicae : nulla enim res magis continet civitates, quam iustitia : hac semel contempta, necessarium ac maximum imperiorum fundamentum collabitur. Utcumque sit, iura romani pontificatus repetere ac vindicare, quod officium Nostrum est, numquam intermissuri sumus, spe bona freti haud sane dilaturum Deum misericordem, quin diuturnis Ecclesiae suae laboribus finem benigne imponat.

Adsciscere hodie in splendidissimum Ordinem vestrum lectos viros duos decrevimus. Hi sunt : RAPHAEL PIEROTTI,

exponitque
crescentem
in dies ma-
lorum au-
daciā,
Ecclesiā
et S. Sedē
impugnan-
tiū,

magno qui-
dem ipsius
rei publicae
detrimento.

Profitetur
se sua jura
semper vin-
dicaturum,
confisum
Deo.

Cardinales
creantur.

228 ALLOCUTIO “ QUAMQUAM COMMUTATAS.

---

sodalis Dominicanus, Magister sacri Palatii, Nobis quidem diu et doctrina et virtute probatus: IOSEPHVS PRISCO, sacerdos integer, studiorum philosophicorum, duce praesertim ac magistro Thoma Aquinate, clarus cultor.

Quid vobis videtur?

Itaque auctoritate omnipotentis Dei, sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, et Nostra, creamus et publicamus
S. R. E. Diaconos Cardinales

**RAPHAELEM PIEROTTI
IOSEPHVM PRISCO**

Cum dispensationibus, derogationibus et clausulis necessariis et opportunis. In nomine Patris **†**, et Filii **†**, et Spiritus **†** Sancti. Amen.

EPISTOLA

Ad Card. Richard Archiep. Parisiensem,

DE S. CLOTILDA COLENDA

IN FESTIS SAECULARIBUS CLODOVAEI.

DEC.
1896.

Approbat
Pontifex ut
S. Clotildae
reginae
proprii
habeantur
honores sub
exitum
Jubilaei
quod ob
Clodovei
regis saecu-
laria festa
concessit.
Confidit
Parisienses
patronae
suae coele-
stis solem-
nia grato
animo fre-
quentatu-
ros esse,
indeque
percepturos
avitae reli-
gionis in-
signe stu-
dium

SUAVI nimirum gaudio quod capimus a multiplici significatione pietatis, qua tota Gallia, adhortationibus obsecuta Nostris, saecularem recolit christianaे regenerationis suae memoriam, nova quaedam caussa cumulum videtur afferre. Nunciatum est enim, Curiam quae istic in tutela est sanctae Clotildae, praeter peregrinationem ad Rhemense templum, ipso die sacro Patronae suae in exemplum actam, certum propositum nuper suscepisse cum eisdem saecularibus festis apprime congruens. Assensu quippe concessuque tuo, triduanas supplicationes in suo templo indicere censuit, quibus eidem Reginae sanctae proprii habeantur honores, sub exitum temporis quod vobis sacrum esse ad modum Iubilaei tribuimus. Aequitatem rei probe suadent eximia illius promerita de ipso faustissimo eventu quem celebratis. Quare Nos eiusdem Curiae consilium non laudamus modo, sed etiam tibi, dilecte fili Noster, commendamus; minime dubitantes quin pia et grata animorum affectio frequentes ad ea sollemnia cives Parisienses adductura sit in vota effusos. Atque hoc sit praecipuum votum, ut deprecante Patrona caelesti, avitae religionis studium ne in animis ullo modo deferveat, sed aciores immo concipiatur spiritus, fructuumque honestissimorum pristinam referat ubertatem. Vota Nostra perlibentes in idem coniungimus, auspiciumque addimus Apostolicae benedictionis; quam tibi, dilecte fili Noster, Curiaeque Clotildianaे et clero tuo populoque universo amantissime impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die 1 Decembris MDCCXCVI, Pontificatus Nostri anno decimo nono.

LEO PP. XIII.

EPISTOLA

Ad Card. Richard, Archiep. Parisiensem,
DE TEMPLO SS. CORDIS JESU
IN MONTE MARTYRUM.

6.
IANV.
1897.

Gaudet
Pontifex
sacras a
Baptismo
promissio-
nes renova-
tas fuisse a
Catholicis
Galliae
saecularia
festa Clodo-
væi cele-
brantibus.
Praesul is
exponitur
propositum
celebrandi
memoriam
incoptae
ante virgin-
ti quinque
annos stru-
cturae tem-
pli Ss. Cor-
dis Iesu in
Monte
Martyrum.
Insigne
illud tem-
plum

variis se
beneficiis
auxisse
memorat
Pontifex,

NUPERRIME, per sollempnia Christi nascentis, singularis plane ritus in omni Gallia peractus est, sacerrimis a Baptismo promissionibus renovatis et confirmatis; quo ritu nihil certe praecarius esse atque opportunius poterat ad saecularem cumulandam celebritatem initae apud Francos christianaæ fidei Tuae interea supervenere litterae, significantes quoddam te consilium, eximia quae est sollertia tua, suscepisse, quod cum ea ipsa celebritate omnino congruere, neque carere bono religionis fructu videatur. Nam propediem annus explebitur quintus et vicesimus, ex quo monumentum templi votivi, bene precante decessore Nostro, ista in urbe principe conditum est sacratissimo Cordi IESU Servatoris; ut ibi summa eius clementia, communis nationis nomine, Sedi Apostolicae et patriae misere afflictis diu noctuque exoratur. Anniversariam igitur facti memoriam tu censuisti ampliore caeremoniae cultu prosequendam et sollemni quoque gratiarum actione decorandam; eaque re postulasti a Nobis ut idem tuum propositum et comprobare auctoritate vellemus, et sacris muneribus quorum est apud Nos potestas augere.— Utrumque Nos propenso animo facimus atque eo facimus libentiores quod, quum primum in Monte Martyrum, illustri sane et augusto loco, initia fundarentur templi, iam tum cogitatione preecepimus quantum inde gloriae Christo Domino, et quam praestabilia bona in gentem essent profectura. Commemorabile autem est, quemadmodum in eam tam ingentis operis molitionem studia universae Galliae exarserint, miro animorum consensu, pietate insigni, splendida et constanti liberalitate. Nobis metipsis collaudandae rei non una oblata est occasio. Id

nimirum praestitimus per litteras ad te, dilecte fili Noster, datas anno MDCCXCI, quum aedificatio eo esset perducta ut religioni publicae satis patere posset; auspicique caussâ quaedam sacrae indulgentiae beneficia placuit Nobis largiri. Tum litteris item ad te triennio post perscriptis, gratulati id sumus, templum religiose adeuntium permagnam iam esse frequentiam vicemque perpetuam adorantium, atque etiam haberi ibidem veluti sedem altricem optimorum vario genere institutorum: Nostrae autem gratulationis testem, donarium adiecimus ac pecuniae pro facultate subsidium. — Quocirca faustam, quae rursus incidit, opportunitatem pari Nos voluntate amplexi, nobilissimam Gallorum gentem simul adhortamur ad praeculari operis perfectionem, simul vehementer iubemus suarum spem rerum in Christo Deo potissimum collocare. Neque enim obscure appetit divinae providentiae de ea consilium: ut quae sacratissimi Cordis Iesu mysterium prima accepit mirabiliter benignissimeque patefactum, ad Ipsum *poenitens et devota*, tamquam ad fontem miserationis omnisque gratiae, maiore in dies fiducia configiat, feliciter haustum sationem malorum, voluntatum in commune bonum concordiam, earum rerum omnium secunditatem, quarum ope religio et patria veris floreant incrementis. — Itaque Nos egregium propositum tuum, dilecte fili Noster, probantes et confirmantes, potestatem tibi facimus ut in eodem templo votivo, constituta die huius mensis XVII, sacra augusto IESU Nomini recolendo, sollempni ritu Nostraque auctoritate benedicas populo cum plenaria admissorum indulgentia, qua praesentes fruantur, consuetis ad id conditionibus rite servatis. Praeterea, quicumque eo ipso die idem templum pie visitaverint, ibique preces aliquas Deo ad mentem Nostram effuderint, eis omnibus et singulis indulgentiam septem annorum totidemque quadragenarum in Domino concedimus. Tribuimus autem ut huiusce indulgentiae participes esse possint Religiosi utriusque sexus in Communitatibus degentes, qui legitima impediti caussa templum ipsum nequeant adire, dummodo conditionem, quae supra dicta est, orandi ad mentem Nostram, in ecclesia vel sacello

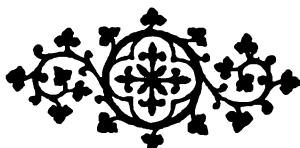
*ac Gallos
adhortatur
ut praecularum opus
perficiant,
suarum
spem rerum
in Christo
Deo potissimum collocantes:*

*Praesulsi
autem pro-
positum
approbat
variasque
indulgen-
tias conce-
dit.*

proprio coram venerabili Sacramento praestiterint. — Habe interea, dilecte fili Noster, peculiaris erga te benevolentiae pignus, Apostolicam benedictionem, quam cuncto item Galliae clero ac populo peramanter impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die VI Ianuarii MDCCCXCVII,
Pontificatus Nostri anno decimo nono.

LEO PP. XIII.

LITTERAE APOSTOLICAE

QUIBUS SEMINARIUM VATICANUM

CUM SCHOLIS CANONICE CONSTITUITUR.

18
I.A.N.
1897.

Testatur
Pontifex se
suorum
decessorum
aemulatum
exempla,
sollicitum
semper
fuisse de
informan-
dis ado-
lescentibus
clericis.
Enarrat
fausta
Seminarii
Vaticani,
inde ab or-
tu, incre-
menta.

QUOD Romani Pontifices sui maxime muneris esse duxerunt, ut adolescentes clerici in spem sacerdotii diligentie institutione informarentur, eaque de caussa, in Urbe potissimum, tam multa ipsis domicilia aut nova excitarunt aut iam instituta effecerunt multiplici accessione meliora, in idem Nos, vel ab ipso Nostri Pontificatus exordio, nullis neque curis parcentes neque sumptibus, sedulam operam studiumque omne contulimus. In his et nomine dignum et loco existimavimus, cui animum adiiceremus, sacrum Seminarium Vaticanum, prope venerandam Petri Cathedram atque in ipsis paene Pontificis oculis collocatum. Quod quidem Seminarium a Decessore Nostro fel. rec. Urbano VIII institutum Apostolicis Litteris datis die XXV mensis Octobris anni MDCXXXVI, ab sui ortu per Romanos Pontifices nova in dies incrementa suscepit. Nam et ab ipso Urbano VIII dos illi est adsignata nummorum scutatorum annua summa quadringentorum ex imperata pecunia mille et tercentum a Capitulo Vaticano ad eum diem soluta Seminario romano; cui pecuniae accessit annua summa nummorum scutatorum biscentum, quam ipsum Capitulum pontifica auctoritate statuit ex aere suo in perpetuum eidem Seminario solvendam, et quidquid praeterea contingere largitionum in posterum. Seminarium autem esse iussit obnoxium auctoritati Cardinalis Archipresbyteri atque Capituli Vaticani, quibus alumnos adscendi concessit arbitrium, indulsitque immunitatem iurisdictionis Cardinalis in Urbe Vicarii omnibus et singulis tum personis tum bonis, quae ad ipsum pertinerent. Ad haec privilegiis omnibus, indultis, beneficiis uti dedit, non solum quibus cetera Seminaria fruerentur, ad leges Concilii Tri-

dentini constituta, sed etiam quae Seminario romano essent propria.

Deinde Alexander VII et Innocentius XI leges edidere, quibus Seminarium optime regeretur. Benedictus vero XIII domicilium adsignavit exstructam musivis elaborandis domum, adiectis duabus casulis atque horto. Accessit Cardinalis Ducis York Archipresbyteri donatio, quam sanxit Clemens XIII. Seminarii rem et commoda auxit Gregorius XVI, adsignata in perpetuum scutatorum summa quadringentorum ex redditibus Pii Operis *Carcarasi*. Habitationi denique per aestivos menses prospexit Pius IX, qui alumnis incolendam concessit, donec aedes praesto essent commodiores, partem domus Rev. Fabricae prope Aram Caeli.

*Multiplices
exponit
curas a se-
mctipso in
Semi-
narium col-
latas,*

*ut et habi-
tationis
commodita-
ti,*

Quibus omnibus quamvis per decessores Nostros Seminario Vaticano satis esset consultum, nihilominus praesens conditio rerum plura adhuc exposcere videbatur, cum ad Petri Cathedram, Deo sic disponente, fuimus evecti. Nam et iustus alumnorum desiderabatur numerus, et aptior temporis ratio studiorum. Quare delectos ad rem e Capitulo Vaticano viros unaque cum ipsis Cardinalem Archipresbyterum sedulo percontati de rerum statu, quae ad Seminarium pertinerent, statimethabitationis commoditati et alumnorum quem institutioni tum numero atque utilitati prospeximus. Amplificari primum aptarique aedes, praesertim in usum scholarum, iussimus, ad eamque rem argenteos italicos ad quinque millia adsignavimus a Rev. Fabrica solvendos. Videlicet Fabricae curatorum proventus, quibus illi antea fruebantur, Seminario in perpetuum cedere constituimus, exceptis, qui ad ipsos pertinerent, argenteis italicis sex millibus et quingentis : qui proventus una cum redditibus legati Borromei in exstruendis, ut diximus, aedibus fuerunt adhibiti. Aquae Paulinae unciam e canali Fontis Aquilonis, in hortis Vaticanis, deducendam concessimus. Aditum ad templum Sanctae Marthae, quo tamquam sacello uterentur, exstructo ambulacro, patesciendum curavimus. Alumnorum denique rusticationi satis abunde providimus.

*et alumno-
rum quam
institutioni* His ita dispositis, adolescentium animos ad rectos mores et ad solidam salubremque doctrinam informandis animum

intendimus. Quare illud in primis propositum fuit, ut magistri deligerentur qui publice essent docendi facultate instructi, per quos sive Seminarii alumni, sive clerici Basilicae addicti, sive externi adolescentes, quibus aequa aditum fecimus, ad iustum tum e Gymnasio tum e Lyceo missionem assequendam fierent idonei. Itaque quinque Sacerdotia Basilicae Vaticanae in magisterium constituimus, quorum duo maiora, minora reliqua quibus beneficiis praeceptratores pro mercede gauderent, chori onere commutato. Mox constituta pecunia italicorum nummorum sexdecim millium, additum Lyceo theatrum physices et historiae naturalis. Postremo restitutis philosophiae adiectisque sacrarum disciplinarum studiis, explendis quadriennio, opus absolvimus.

18
IAN.
1897.

Ita comparatum rebusque omnibus instructum domicilium, curavimus ut non minus commodis abundaret, quam optimorum iuvenum numero. Quamobrem Nostro nomine invitari episcopos iussimus, maxime viciniores, ut quos clericos vel in suis Seminariis, quae essent clausa, recipere, vel inopia doctorum, ad legum civilium normam, instituere non possent, ad Seminarium Vaticanum mitterent, Nostris sub oculis educandos. Ratum habuimus et confirmavimus quod cum Cardinali Episcopo Portus et S. Rufinae convernerat de alendis in hoc ipso Seminario, sumptu eius, alumnis certo numero, quorum ternis quibusque gratuitus concederetur locus. Tres item gratuitos locos totidem Carpinetanis adolescentibus fecimus, datis ad eam rem argenteis italicis quinquaginta millibus. Decem et septem dimidia parte gratuitos esse decrevimus, quibus partim ex provenientibus Rev. Fabricae, partim ex legato Borromeo dotales adsignavimus fundos.

tum numero

*atque utili-
tati prospic-
ceret.*

His rebus aucto Seminario Vaticano et in conditionem longe meliorem restituto, nihil serme desiderandum supererat, nisi ut documentum Apostolicum ederetur, quo et ipsum, quamvis iam canonice erectum, ut diximus, a praedecessore Nostro fel. rec. Urbano VIII. novae quasi erectionis canonicae vim et robur acciperet, Lyceumque ac Gymnasium una cum scholis Philosophiae ac Theologiae, auctoritate Nostra, canonice, modo, primum erigerentur. Nos itaque

*Praesen-
tibus jam
litteris
canonicam
Seminarii
erectionem
ab Urbano
VIII pera-
ctam, ipsi-
usque jura
omnia con-
firmat,*

fastigium imponentes operi et Seminarium Vaticanum novo amoris testimonio prosequi cupientes, veterem eius erectionem simulque iura omnia, praerogativas, privilegia eidem hactenus concessa, auctoritate Apostolica vi praesentium Litterarum confirmamus, idemque nomine et titulo *Pontificio* decoramus. Praeterea ad Dei gloriam, ad incrementum catholicae religionis atque doctrinae, ad decus utilitatemque maxime Urbis, Lyceum ac Gymnasium cum scholis Philosophiae ac Theologiae, in hoc ipso Seminario iuxta canonicas normas erigimus et constituimus, eidemque omnia iura, praerogativas, privilegia huiusmodi Collegiorum propria attribuimus: imprimis que ut eius alumni magisterii lauream aliosque gradus academicos in sacris disciplinis ad consueta Universitatum, ut vocant, statuta et leges assequi valeant.

*titulogue
Pontificio
illud deco-
rat, atque
Lyceum et
Gymna-
sium cum
scholis
Philoso-
phiae ac
Theologiae
in ipso con-
stituit.*

*Aedes
quibus Se-
minarium
in praesens
utitur, in
ipsius iura
in perpe-
tuum cedere
declarat,
nonnullaque
alia
beneficia,
Seminario
collata,
confirmat.*

Quo autem huius Nostri Instituti securitati et commodo melius prospiciatur, aedes ad Sanctae Marthae, quibus Seminarium cum suis scholis in praesens utitur, quarum dominium ad Rev. Fabricam antea pertinebat, eidem Seminario addicimus atque attribuimus una cum aquae Paulinae ductu; easque aedes, vi praesentium Litterarum, in ipsius iura in perpetuum cedere declaramus atque decernimus. Eidem templum ac monasterium Sanctae Marthae, quorum Pius IX fel. rec. usum concesserat, itemque rusticam domum in Sabinis comparatam auctamque sumptibus nostris cum continenti templo Sancti Aegyddii, pariter attribuimus. Quos iam instituimus aere Nostro gratuitos locos tres Carpinetanis, totidem adolescentibus aliis ex redditibus Rev. Fabricae, et quatuordecim dimidia parte gratuitos ex legato Borromeo, pariter hisce Litteris confirmamus, eamque institutionem perpetuo servari volumus ac mandamus. Dotales etiam fundos, quos Lyceo, Gymnasio et tradendae theologiae adsignavimus, sive ex quinque Sacerdotiis Vaticanae Basilicae in magisterium constitutis, sive impositis in Sacerdotia quaedam pensionibus, sive ex proventibus, quibus Rev. Fabricae Oeconomus antea fruebatur, denuo, hisce Litteris, auctoritate Nostra Apostolica confirmamus atque sancimus. Iubemus autem ea om-

nia diligentissime servari, quae ad eiusdem Seminarii cum suis scholis prosperitatem procurandam ac tuendam Nostris his Litteris statuenda existimavimus, imprimisque sarta tectaque haberi quae sequuntur.

18
IAN.
1897.

*Litteris
jubet serva-
ri diligen-
tissime,
additique
decreta
decem quae
jubet im-
primis sar-
ta tectaque
haberi.*

I. Cardinalis Archipresbyter Vaticanae Basilicae Seminarii eiusque scholarum caput esto, eodemque iure polleat, quo in sua quisque Ecclesia episcopus.

II. Canonicus Vaticanus Seminario Praefectus a romano Pontifice eligatur ac tamdiu maneat in eo munere, quam diu Pontifici ipsi placuerit.

III. Rebus Seminarii procurandis quatuor adsciscantur viri ad Tridentinae Synodi leges, iisque ex Vaticanae Basilicae Canonicis elegantur a Pontifice, exceptis Canonicus Praefecto et Cardinalis Archipresbyteri Vicario, quod alter sit eius prourationis necessario particeps, alter Cardinalis Archipresbyteri absentis vice fungatur.

IV. Cardinalis Archipresbyter, cum rector Seminarii renunciandus sit, auditio Canonici Praefecti consilio, sacerdotes aliquot proponat, qui ad id munus obeundum idonei visi fuerint, ut ex iis summus Pontifex eligat quem alumnis Seminarii regendis rectoris nomine et potestate praeficiat.

V. Cardinalis Archipresbyteri erit, auditio Canonico Praefecto, idoneos sacerdotes duos rectori socios ac vicarios adiungere, quibus prorectoribus expeditius ille atque utilius munere suo perfungi queat, tum in iis, quae alumnorum disciplinam, tum in iis, quae oeconomiam Seminarii curationem spectant.

VI. Quod ad spiritualem alumnorum curam attinet, idem Cardinalis Archipresbyter, auditio Canonico Praefecto, sacerdotem eligit in pietatis magistrum et ordinarium Confessarium, qui in Seminarii aedibus degat, isque ita delectus alumnorum animis ad virtutem et religionem studiose ac prudenter provehendis operam navet, muniaque omnia, quae parochi sunt, exerceat.

VII. Cardinali Archipresbytero ius esto sacros Ordines conferendi non modo Clericis suis, sed aliis etiam alumnis,

de consensu Episcoporum, idque in suae iurisdictionis locis, proinde etiam in urbano, itemque in rusticano Seminarii domicilio.

VIII. Eidem potestas esto magisterii lauream aliosque gradus academicos alumnis sacrarum disciplinarum conferendi quos, facto doctrinae periculo uti mos est, idoneos esse constiterit.

IX. Doctores decuriales, praesertim tradendis maioribus disciplinis, proponantur a coetu virorum e Capitulo Vaticano rebus Seminarii curandis, praeeunte Cardinali Archipresbytero ; isque coetus referet ad Pontificem, ad quem spectabit electio.

X. Festis ritu maximo diebus, alumni in Basilicam ad sacra solemnia, ut assolet, convenient universi. Ceteris diebus festis, arbitrio Praefecti designandis, iidem alumni, praeter quam qui sacris in Basilica de more intersint, ad s. Marthae sacris solemnibus inserviant : itemque se caeremoniis sanctissimis ac piis concionibus opportune exerceant.

Praesentium litterarum auctoritatem vindicat.

Haec volumus et statuimus, ac propterea decernimus has Litteras Nostras firmas, validas et efficaces semper esse ac fore suosque integros effectus sortiri atque obtinere, et illis, ad quos spectat aut pro tempore quomodolibet spectabit, in omnibus plenissime suffragari.

Volumus insuper ut harum litterarum exemplis, etiam impressis, manu tamen Notarii Nostri, subscriptis, et per constitutum in ecclesiastica dignitate virum sigillo munitis eadem habeatur fides, quae Nostrae voluntatis significationi, his praesentibus ostensis, haberetur.

Nulli ergo hominum liceat hanc paginam Nostrae constitutionis, ordinationis, voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumperit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicae millesimo octingentesimo nonagesimo

---

sexto (¹), xv Kalendas Februarias, Pontificatus Nostri anno
decimo nono.

A. CARD. MACCHI

A. PANICI Subdatarius

VISA

DE CVRIA I. DE AQVILA E VICECOMITIBVS

Loco Plumbi

Reg. in Secret. Brevium

I. CVGNONIVS

---

i. A Nativitate MDCCCXCVII.

PISTOLA
Ad Salvatorem Brandi
DE ORDINATIONIBUS ANGLICANIS
RITE IMPUGNATIS.

22
IAN.
1897.

Scriptorem
valde
laudat
Pontifex
Ap. Sedis
sententiam
de ordina-
tionibus
anglicanis
egregie
tuitum.

LUCUBRATIONIBUS ceteris, quibus ad hanc diem in adserenda veritate Ecclesiaeque maiestate vindicanda ingenium studiumque tuum probasti, aliam opportune admodum addidisti, nuperque sententiam Nostram de anglicanis ordinationibus, argumentis ex historia sacraque theologia petitis, illustrare ac tueri elaborasti. Pergratae plane Nobis acciderunt industriae tuae ; quas eo maiori futuras utilitati novimus, quod libros a te conscriptos, in aliarum etiam gentium sermonem versos, edendos esse nunciasti. Consiliis laboribusque tuis benigne ut Deus obsecundet optamus. Ut vero paternae Nostrae dilectionis pignore solatioque ne careas, Apostolicam tibi benedictionem amantissime in Domino imperimus.

Datum Romae apud S. Petrum die XXII Ianuarii MDCCXCVII, Pontificatus Nostri anno decimo nono.

LEO PP. XIII

CONSTITUTIO APOSTOLICA

DE PROHIBITIONE ET CENSURA

LIBRORUM.

OFFICIORUM ac munerum, quae diligentissime sanctissimeque servari in hoc apostolico fastigio oportet, hoc caput atque haec summa est, assidue vigilare atque omni ope contendere, ut integritas fidei morumque christianorum ne quid detrimenti capiat. Idque, si unquam alias, maxime est necessarium hoc tempore, cum, effrenatis licentia ingenii ac moribus, omnis fere doctrina, quam servator hominum IESUS CHRISTUS tuendam Ecclesiae suae ad salutem generis humani permisit, in quotidianum vocatur certamen atque discrimen. Quo in certamine variae profecto atque innumerae sunt inimicorum calliditates artesque nocendi : sed cum primis est plena periculorum intemperantia scribendi, disseminandique in vulgus quae prave scripta sunt. Nihil enim cogitari potest perniciosius ad inquinandos animos per contemptum religionis perque illecebras multas peccandi. Quamobrem tanti metuens mali, et incolumitatis fidei ac morum custos et vindicta Ecclesia, maturime intellexit, remedia contra eiusmodi pestem esse sumenda : ob eamque rem id perpetuo studuit, ut homines, quoad in se esset, pravorum librorum lectione, hoc est pessimo veneno, prohiberet. Vehemens hac in re studium beati Pauli videbunt proxima originibus tempora : similique ratione perspexit sanctorum Patrum vigilantiam, iussa episcoporum, Conciliorum decreta, omnis consequens aetas.

Praecipue vero monumenta litterarum testantur, quanta cura diligentiaque in eo evigilaverint romani Pontifices, ne haereticorum scripta, malo publico, impune serperent. Plena est exemplorum vetustas. Anastasius I scripta Origenis perniciosiora, Innocentius I Pelagii, Leo magnus Manichaeorum opera omnia, gravi edicto damnavere. Cognitae

25.
I.A.N.
1897.

Summi
Pontificis
est fidei
morumque
christiano-
rum inte-
gritatem
tueri,
nostra
praesertim
actato.

Sunt autem
perversi
libri pestis
maxima
fidei ac
moribus,

ideoque
omnibus
retro saecu-
lis Ecclesia,
historia
teste, homi-
nes prohi-
buerit isto
veneno.

Romano-
rum Ponti-
ficium hac
de re gesta
exponun-
tur.

eadem de re sunt litterae *decretales* de recipiendis et non recipiendis libris, quas Gelasius opportune dedit. Similiter, decursu aetatum, Monotheletarum, Abaelardi, Marsilius Patavini, Wicleffi et Hussii pestilentes libros, sententia apostolicae Sedis confixit.

*Comporta
arte libra-
ria, leges a
S. Sede
latae sunt
Officinato-
rum libra-
riorum
officia
spectantes.*

Saeculo autem decimo quinto, comperta arte nova libraria, non modo in prave scripta animadversum est, quae lucem aspexissent, sed etiam ne qua eius generis posthac ederentur, caveri coeptum. Atque hanc providentiam non levius aliqua caussa, sed omnino tutela honestatis ac salutis publicae per illud tempus postulabat: propterea quod artem per se optimam, maximarum utilitatum parentem, christiana gentium humanitati propagandae natam, in instrumentum ingens ruinarum nimis multi celeriter deflexerant. Magnum prave scriptorum malum, ipsa vulgandi celeritate maius erat ac velocius effectum. Itaque saluberrimo consilio cum Alexander VI, tum Leo X decessores Nostri, certas tulere leges, utique congruentes iis temporibus ac moribus, quae officinatores librarios in officio continerent.

*Exorta
haeresi
Lutheria-
na, sollici-
tiores adhuc
curas S.
Sedes in
perversos
libros pro-
hibendos
contulit.*

Primum tunc editus est Index librorum prohibitorum. Postea conscriptae sunt Regulae Indicis, quas approbat Pius IV. Mox graviore exorto turbine, multo vigilantius ac fortius oportuit malarum haereseon prohibere contagia. Idcirco idem Leo X, posteaque Clemens VII gravissime sanxerunt, ne cui legere, neu retinere, Lutheri libros fas esset. Cum vero pro illius aevi infelicitate crevisset praeter modum atque in omnes partes pervasisset perniciosorum librorum impura colluvies, ampliore ac praesentiore remedio opus esse videbatur. Quod quidem remedium opportune primus adhibuit Paulus IV decessor Noster, videlicet elenco proposito scriptorum et librorum, a quorum usu cavere fideles oporteret. Non ita multo post Tridentinae Synodi Patres gliscentem scribendi legendique licentiam novo consilio coercendam curaverunt. Eorum quippe voluntate iussuque lecti ad id praesules et theologi non solum augendo perpetuandoque Indici, quem Paulus IV ediderat, dedere operam, sed Regulas etiam conscripsere, in editione, lectione, usuque librorum servandas: quibus Regulis Pius IV apostolicae auctoritatis robur adiecit.

Verum salutis publicae ratio, quae Regulas Tridentinas initio genuerat, novari aliquid in eis, labentibus aetatibus, eadem iussit. Quamobrem romani Pontifices, nominatimque Clemens VIII, Alexander VII, Benedictus XIV, gnari temporum et memores prudentiae, plura decrevere, quae ad eas explicandas atque accommodandas tempori valuerunt.

Quae res praecipue confirmant, praecipuas romanorum Pontificum curas in eo suisse perpetuo positas, ut opinorum errores morumque corruptelam, geminam hanc civitatum labem ac ruinam, pravis libris gigni ac disseminari solitam, a civili hominum societate defenderent. Neque fructus fefellerit operam, quam diu in rebus publicis administrandis rationi imperandi ac prohibendi lex aeterna praefuit, rectoresque civitatum cum potestate sacra in unum consensere.

Quae postea consecuta sunt, nemo nescit. Videlicet cum adiuncta rerum atque hominum sensim mutavisset dies, fecit id Ecclesia prudenter more suo, quod, perspecta natura temporum, magis expedire atque utile esse hominum saluti videretur. Plures Regularum Indicis praescriptiones, quae excidisse opportunitate pristina videbantur, vel decreto ipsa sustulit, vel more usuque alicubi invalescente antiquari benigne simul ac provide sivit. Recentiore memoria, datis ad Archiepiscopos Episcoposque et principatu pontificio litteris, Pius IX Regulam X magna ex parte mitigavit. Praeterea, propinquo iam Concilio magno Vaticano, doctis viris, ad argumenta paranda delectis, id negotium dedit, ut expenderent atque aestimarent Regulas Incidis universas, iudiciumque ferrent, quid de iis facto opus esset. Illi commutandas, consentientibus sententiis, iudicavere. Idem se et sentire et petere a Concilio plurimi ex patribus aperte profitebantur. Episcoporum Galliae extant hac de re litterae, quarum sententia est, necesse esse et sine cunctatione faciendum, ut illae Regulae et universa res Indicis novo prorsus modo nostrae aetati melius attemperato et observatu faciliori instaurarentur. Idem eo tempore iudicium fuit Episcoporum Germaniae, plane potentium, ut Regulae Indicis... recenti revisioni et redactioni

²⁵
IAN.
1897.

ac varii
postea Pon-
tificis cura-
verunt ex-
plicandas
temporique
accommo-
dandas.

Tanta
Ap. Sedis
sollicitudo
rei multum
profuit
quamdiu
cum Eccle-
sia consen-
sere civita-
tum recto-
res.

Postea vero
Ecclesia
plures In-
dicis
Regulas
ipsa sustu-
lit, vel usu
antiquari
benigne
sivit.

Recentiore
memoria,
eximii
scientia
viri, Cœlii
Vatic. plu-
rimi Pa-
tres, Epi-
scopi multi
sensere
commutan-
das esse
illas Regu-
las:

submittantur. Quibus Episcopi concinunt ex Italia aliisque e regionibus complures.

quod quidem omnes, si temporum, si institutorum civilium, si morum popularium habeatur ratio, sane aequa postulant et cum materna Ecclesiae sanctae caritate convenientia. Etenim in tam celeri ingeniorum cursu, nullus est scientiarum campus, in quo non litterae licentius excurrant: inde pestilentissimorum librorum quotidiana colluvies. Quod vero gravius est, in tam grandi malo non modo convenient, sed magnam licentiam dant leges publicae. Hinc ex una parte, suspensi religione animi plurimorum ex altera, quidlibet legendi impunita copia.

ideoque jussit Indicem recognosci.
Hisce igitur incommodis medendum rati, duo facienda duximus, ex quibus norma agendi in hoc genere certa et perspicua omnibus suppetat. Videlicet librorum improbatae lectionis diligentissime recognosci Indicem; subinde, matrum cum fuerit, ita recognitum vulgari iussimus. Praeterea ad ipsas Regulas mentem adiecimus, easque decrevimus, incolumi earum natura, efficere aliquanto moliores, ita plane ut iis obtemperare, dummodo quis ingenio malo non sit, grave arduumque esse non possit. In quo non modo exempla sequimur decessorum Nostrorum, sed maternum Ecclesiae studium imitamus: quae quidem nihil tam expedit quam se impertire benignam, sanandosque ex se natos ita semper curavit, curat, ut eorum infirmitati amanter studioseque parcat.

Decreta generalia infra positam vim legis habent, ceteraque haec de re statuta abrogata sunt, excepta Cst. Bened.
XIV Sollicita et provida.
Itaque matura deliberatione, adhibitisque S. R. E. Cardinalibus e sacro Consilio libris notandis, edere *Decreta Generalia* statuimus, quae infra scripta, unaque cum hac Constitutione coniuncta sunt: quibus idem sacrum Consilium posthac utatur unice, quibusque catholici homines toto orbe religiose pareant. Ea vim legis habere sola volumus, abrogatis *Regulis* sacrosanctae Tridentinac synodi iussu editis, *Observationibus*, *Instructione*, *Decretis*, *Monitis*, et quovis alio decessorum Nostrorum hac de re statuto iussuque, una excepta Constitutione Benedicti XIV *Sollicita et provida*, quam, sicut adhuc viguit, ita in posterum vigere integrum volumus.

DECRETA GENERALIA

DE PROHIBITIONE ET CENSURA LIBRORUM

25.
IAN.
1897.

TITVLVS I.

DE PROHIBITIONE LIBRORVM

CAPVT I.

*De prohibitis apostatarum, haereticorum, schismaticorum,
aliorumque scriptorum libris.*

1. Libri omnes, quos ante annum MDC aut Summi Pontifices, aut Concilia oecumenica damnarunt, et qui in novo Indice non recensentur, eodem modo damnati habeantur, sicut olim damnati fuerunt: iis exceptis, qui per haec Decreta Generalia permittuntur.

2. Libri apostatarum, haereticorum, schismaticorum et quorumcumque scriptorum haeresim vel schisma propugnantes, aut ipsa religionis fundamenta utcumque revertentes, omnino prohibentur.

3. Item prohibentur acatholicorum libri, qui ex professo de religione tractant, nisi constet nihil in eis contra fidem catholicam contineri.

4. Libri eorundem auctorum, qui ex professo de religione non tractant, sed obiter tantum fidei veritates attingunt, iure ecclesiastico prohibiti non habeantur, donec speciali decreto proscripti haud fuerint.

CAPVT II.

*De Editionibus textus originalis et versionum non
vulgarium Sacrae Scripturae.*

5. Editiones textus originalis et antiquarum versionum catholicarum Sacrae Scripturae, etiam Ecclesiae Orientalis, ab acatholicis quibuscumque publicatae, etsi fideliter et integre editae appareant, iis dumtaxat, qui studiis theologicis vel biblicis dant operam, dummodo tamen non impu-

gnentur in prolegomenis aut adnotationibus catholicae fidei dogmata, permittuntur.

6. Eadem ratione, et sub iisdem conditionibus, permittuntur aliae versiones Sacrorum Bibliorum sive latina, sive alia lingua non vulgari ab acatholicis editae.

CAPVT III.

De Versionibus vernaculis Sacrae Scripturae.

7. Cum experimento manifestum sit, si Sacra Biblia vulgari lingua passim sine discrimine permittantur, plus inde, ob hominum temeritatem, detrimenti, quam utilitatis oriri; Versiones omnes in lingua vernacula, etiam a viris catholicis confectae, omnino prohibentur, nisi fuerint ab Apostolica Sede approbatae, aut editae sub vigilantia Episcoporum cum adnotationibus desumptis ex sanctis Ecclesiae Patribus, atque ex doctis catholicisque scriptoribus.

8. Interdicuntur versiones omnes Sacrorum Bibliorum, quavis vulgari lingua ab acatholicis quibuscumque confectae, atque illae praesertim, quae per Societas Biblicas a Romanis Pontificibus non semel damnatas, divulgantur, cum in iis saluberrimae Ecclesiae leges de divinis libris edendis funditus posthabeantur.

Hae nihilominus versiones iis, qui studiis theologicis vel biblicis dant operam, permittuntur: iis servatis, quae supra (n. 5) statuta sunt.

CAPUT IV.

De Libris obscenis.

9. Libri, qui res lascivas seu obscenas ex professo trahant, narrant, aut docent, cum non solum fidei, sed et morum, qui huiusmodi librorum lectione facile corrupti solent, ratio habenda sit, omnino prohibentur.

10. Libri auctorum sive antiquorum, sive recentiorum, quos classicos vocant, si hac ipsa turpitudinis labe infecti sunt, propter sermonis elegantiam et proprietatem, iis tantum permittuntur, quos officii aut magisterii ratio ex-

cusat nulla tamen ratione pueris vel adolescentibus, nisi solerti cura expurgati, tradendi aut praelegendi erunt.

²⁵
L.I.V
1897.

CAPUT V

De quibusdam specialis argumenti libris.

11. Damnantur libri, in quibus Deo, aut Beatae Virginis Mariae, vel Sanctis, aut Catholicae Ecclesiae eiusque Cultui, vel Sacramentis, aut Apostolicae Sedi detrahitur. Eidem reprobationis iudicio sabiacent ea opera, in quibus inspirationis Sacrae Scripturae conceptus pervertitur, aut eius extensio nimis coarctatur. Prohibentur quoque libri, qui data opera Ecclesiasticam Hierarchiam, aut statum clericalem vel religiosum probris afficiunt.

12. Nefas esto libros edere, legere aut retinere in quibus sortilegia, divinatio, magia, evocatio spirituum, aliaeque huius generis superstitiones docentur, vel commendantur.

13. Libri aut scripta quae narrant novas apparitiones, revelationes, visiones, prophetias, miracula, vel quae novas inducunt devotiones, etiam sub praetextu quod sint privatae, si publicentur absque legitima Superiorum Ecclesiae licentia, proscribuntur.

14. Prohibentur pariter libri, qui duellum, suicidium, vel divortium licita statuunt, qui de sectis massonicis, vel aliis eiusdem generis societatibus agunt, easque utiles et non perniciosas Ecclesiae et civili societati esse contendunt, et qui errores ab Apostolica Sede proscriptos tuentur.

CAPUT VI.

De Sacris Imaginibus et Indulgentiis.

15. Imagines quomodocumque impressae Domini Nostri IESU CHRISTI, Beatae Mariae Virginis, Angelorum atque Sanctorum, vel aliorum Servorum Dei ab Ecclesiae sensu et decretis difformes, omnino vetantur. Novae vero, sive preces habeant adnexas, sive absque illis edantur, sine Ecclesiasticae potestatis licentia non publicentur.

16. Universis interdicitur indulgentias apocryphas, et a Sancta Sede Apostolica proscriptas vel revocatas quomo-dcumque divulgare. Quae divulgatae iam fuerint de mani-bus fidelium auferantur.

17. Indulgentiarum libri omnes, summaria, libelli, folia etc., in quibus earum concessiones continentur, non publi-centur absque competentis auctoritatis licentia.

CAPUT VII.

De libris liturgicis et precatoriis.

18. In authenticis editionibus Missalis, Breviarii, Ritualis, Caeremonialis Episcoporum, Pontificalis romani, aliorumque librorum liturgicorum a Sancta Sede Apostolica approba-torum, nemo, quidquam immutare praesumat si secus factum fuerit, hae novae editiones prohibentur.

19. Litaniae omnes, praeter antiquissimas et communes, quae in Breviariis, Missalibus, Pontificalibus ac Ritualibus continentur, et praeter Litanias de Beata Virgine, quae in sacra Aede Lauretana decantari solent, et litanias Sanctissimi Nominis IESU iam a Sancta Sede approbatas, non edantur sine revisione et approbatione Ordinarii.

20. Libros, aut libellos precum, devotionis, vel doctrinae institutionisque religiosae, moralis, asceticae, mysticae, alios-que huiusmodi, quamvis ad fovendam populi christiani pietatem conducere videantur, nemo praeter legitimae aucto-ritatis licentiam publicet: secus prohibiti habeantur.

CAPUT VIII.

De Diariis, foliis et libellis periodicis.

21. Diaria, folia et libelli periodici, qui religionem aut bonos mores data opera impetunt, non solum naturali, sed etiam ecclesiastico iure proscripti habeantur.

Current autem Ordinarii, ubi opus sit, de huiusmodi lectionis periculo et damno fideles opportune monere.

22. Nemo e catholicis, praesertim e viris ecclesiasticis, in huiusmodi diariis, vel foliis, vel libellis periodicis, quid-quam, nisi suadente iusta et rationabili caussa, publicet.

CAPUT IX.

25.
I.A.N.
18/7.*De facultate legendi et retinendi libros prohibitos.*

23. Libros sive specialibus, sive hisce Generalibus Decretis proscriptos, ii tantum legere et retinere poterunt, qui a Sede Apostolica, aut ab illis, quibus vices suas delegavit, oportunas fuerint consecuti facultates.

24. Concedendis licentiis legendi et retinendi libros quoscumque prohibitos Romani Pontifices Sacram Indicis Congregationem praeposuere. Eadem nihilominus potestate gaudent, tum Suprema Sancti Officii Congregatio, tum Sacra Congregatio de Propaganda Fide pro regionibus suo regimini subiectis. Pro Urbe tantum, haec facultas competit etiam Sacri Palatii Apostolici Magistro.

25. Episcopi aliique Praelati iurisdictione quasi episcopali pollentes, pro singularibus libris, atque in casibus tantum urgentibus, licentiam concedere valeant. Quod si iidem generalem a Sede Apostolica impetraverint facultatem, ut fidelibus libros proscriptos legendi retinendique licentiam impertiri valeant, eam nonnisi cum delectu et ex iusta et rationabili caussa concedant.

26. Omnes qui facultatem apostolicam consecuti sunt legendi et retinendi libros prohibitos, nequeunt ideo legere et retinere libros quoslibet, aut ephemeredes ab Ordinariis locorum proscriptas, nisi eis in apostolico indulto expressa facta fuerit potestas legendi et retinendi libros a quisbuscumque damnatos. Meminerint insuper qui licentiam legendi libros prohibitos obtinuerunt, gravi se praecepto teneri huiusmodi libros ita custodire, ut ad aliorum manus non perveniant.

CAPUT X.

De denunciatione pravorum librorum.

27. Quamvis catholicorum omnium sit, maxime eorum, qui doctrina praevalent, perniciosos libros Episcopis, aut Apostolicae Sedi denunciare; id tamen speciali titulo pertinet ad Nuntios, Delegatos Apostolicos, locorum Ordinarios, atque Rectores Universitatum doctrinae laude florentium.

28. Expedit ut in pravorum librorum denunciatione non solum libri titulus indicetur, sed etiam, quoad fieri potest, caussae exponantur ob quas libet censura dignus existimat. Iis autem ad quos denunciatio defertur, sanctum erit, denunciantium nomina secreta servare.

29. Ordinarii, etiam tamquam Delegati Sedis Apostolicae, libros, aliaque scripta noxia in sua Dioecesi edita vel diffusa proscribere, et e manibus fidelium auferre studeant. Ad Apostolicum iudicium ea deferant opera vel scripta, quae subtilius examen exigunt, vel in quibus ad salutarem effectum consequendum, supremae auctoritatis sententia requiri videatur.

TITVLVS II.

DE CENSVRA LIBRORVM

CAPUT I.

De Praelatis librorum censurae praepositis.

30. Penes quos potestas sit sacrorum bibliorum editiones et versiones adprobare vel permittere ex iis liquet, quae supra (nº 7) statuta sunt.

31. Libros ab Apostolica Sede proscriptos nemo audeat iterum in lucem edere: quod si ex gravi et rationabili caussa, singularis aliqua exceptio hac in re admittenda videatur, id nunquam fiet, nisi obtenta prius sacrae Indicis Congregationis licentia, servatisque conditionibus ab ea praescriptis.

32. Quae ad caussas Beatificationum et Canonizationum Servorum Dei utcumque pertinent, absque beneplacito Congregationis Sacris Ritibus tuendis praepositae publicari nequeant.

33. Idem dicendum de Collectionibus Decretorum singularium Romanarum Congregationum: hae nimirum Collections edi nequeant, nisi obtenta prius licentia, et servatis conditionibus a moderatoribus uniuscuiusque Congregationis praescriptis.

34. Vicarii et Missionarii Apostolici Decreta sacrae Congregationis Propagandae Fidei praepositae de libris edendis fideliter servent.

35. Approbatio librorum, quorum censura praesentium Decretorum vi Apostolicae Sedi vel Romanis Congregacionibus non reservatur, pertinet ad Ordinarium loci in quo publici iuris fiunt.

36. Regulares, praeter Episcopi licentiam, meminerint tenere se, sacri Concilii Tridentini decreto, operis in lucem edendi facultatem a Praelato, cui subiacent, obtinere. Utraque autem concessio in principio vel in fine operis imprimatur.

37. Si Auctor Romae degens librum non in Urbe, sed alibi imprimere velit, praeter approbationem Cardinalis Urbis Vicarii et Magistri Sacri Palatii Apostolici, alia non requiritur.

CAPUT II.

De censorum officio in praevio librorum examine.

38. Curent Episcopi, quorum muneris est facultatem libros imprimendi concedere, ut eis examinandis spectatae pietatis et doctrinae viros adhibeant, de quorum fide et integritate sibi polliceri queant, nihil eos gratiae datus, nihil odio, sed omni humano affectu posthabito, Dei dumtaxat gloriam spectaturos et fidelis populi utilitatem.

39. De variis opinionibus atque sententiis (iuxta Benedicti XIV praeceptum) animo a praeiudiciis omnibus vacuo, iudicandum, sibi esse censure scient. Itaque nationis, familiae, scholae, instituti affectum excutiant, studia partium seponant. Ecclesiae sanctae dogmata, et communem catholicorum doctrinam, quae Conciliorum generalium decretis, Romanorum Pontificum Constitutionibus, atque Doctorum consensu continentur, unice pree oculis habeant.

40. Absoluto examine, si nihil publicationi libri obstare videbitur, Ordinarius, in scriptis et omnino gratis illius publicandi licentiam, in principio vel in fine operis impimentam, auctori concedat.

CAPUT III.

De libris praeviae censurae subiiciendis.

41. Omnes fideles tenentur praeviae censurae ecclesia-

25.
L.A.N.
1897.

sticae eos saltem subiicere libros, qui divinas Scripturas, sacram Theologiam, Historiam ecclesiasticam, Ius Canonicum, Theologiam naturalem, Ethicen, aliasve huiusmodi religiosas aut morales disciplinas respiciunt, ac generaliter scripta omnia, in quibus religionis et morum honestatis specialiter intersit.

42. Viri e clero saeculari ne libros quidem, qui de artibus scientiisque mere naturalibus tractant, inconsultis suis Ordinariis publicent, ut obsequentis animi erga illos exemplum praebeant.

Iudem prohibentur quominus, absque praevia Ordinariorum venia, diaria vel folia periodica moderanda suscipiant.

CAPUT IV.

De Typographis et Editoribus librorum.

43. Nullus liber censurae ecclesiasticae subiectus excudatur, nisi in principio nomen et cognomen tum auctoris, tum editoris praeferat, locum insuper et annum impressionis atque editionis. Quod si aliquo in casu, iustas ob caussas, nomen auctoris tacendum videatur, id permittendi penes Ordinarium potestas sit.

44. Noverint Typographi et Editores librorum novas eiusdem operis approbati editiones, novam approbationem exigere, hanc insuper textui originali tributam, eius in aliud idioma versioni non suffragari.

45. Libri ab Apostolica Sede damnati, ubique gentium prohibiti censeantur, et in quocumque vertantur idioma.

46. Quicumque librorum venditores, praecipue qui catholico nomine gloriantur, libros de obscenis ex professo tractantes neque vendant, neque commoden, neque retineant ceteros prohibitos venales non habeant, nisi a Sacra Indicis Congregatione veniam per Ordinarium impetraverint, nec cuiquam vendant nisi prudenter existimare possint, ab emotore legitime deti.

CAPUT V.

25
IAN.
1897.*De poenis in Decretorum Generalium
transgressores statutis.*

47. Omnes et singuli scienter legentes, sine auctoritate Sedis Apostolicae, libros apostatarum et haereticorum haeresim propugnantes, nec non libros cuiusvis auctoris per Apostolicas litteras nominatim prohibitos, eosdemque libros retinentes, imprimentes et quomodolibet defendantes, excommunicationem ipso facto incurront, Romano Pontifici speciali modo reservatam.

48. Qui sine Ordinarii approbatione Sacrarum Scripturarum libros, vel earumdem adnotationes vel commentarios imprimunt, aut imprimi faciunt, incidunt ipso facto in excommunicationem nemini reservatam.

49. Qui vero cetera transgressi fuerint, quae his Decretis Generalibus praecipiuntur, pro diversa reatus gravitate serio ab Episcopo moneantur; et, si opportunum videbitur, canonicis etiam poenis coercentur.

Praesentes vero litteras et quaecumque in ipsis habentur nullo unquam tempore de subreptionis aut obreptionis sive intentionis Nostrae vitio aliove quovis defectu notari vel impugnari posse, sed semper validas et in suo robore fore et esse, atque ab omnibus cuiusvis gradus et praeeminentiae inviolabiliter in iudicio et extra observari debere, decernimus: irritum quoque et inane si secus super his a quocquam, quavis auctoritate vel praetextu, scienter vel ignoreranter contigerit attentari declarantes, contrariis non obstantibus quibuscumque.

*Praesen-
tium litte-
rarum au-
ctoritatem
Pontifex
vindicat.*

Volumus autem ut harum litterarum exemplis, etiam impressis, manu tamen Notarii subscriptis et per constitutum in ecclesiastica dignitate virum sigillo munitis; eadem habeatur fides quae Nostrae voluntatis significationi, his praesentibus ostensis, haberetur.

Nulli ergo hominum liceat hanc paginam Nostrae constitutionis, ordinationis, limitationis, derogationis, voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. — Si quis autem

hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis
Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit
incursurum.

Datum Romae apud Sanctum Petrum anno Incarnationis
Dominicae millesimo octingentesimo nonagesimo sexto (¹),
viii Kal. Februarias, Pontificatus Nostri anno decimo nono.

A. CARD. MACCHI.

A. PANICI Subdatarius

VISA

DE CVRIA I. DE AQVILA E VICECOMITIBVS.

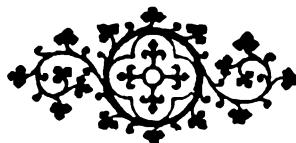
Loco Plumbi

Reg. in Secret. Brevium.

I. CVGNONIVS.

---

i. A Nativitate MDCCCXCVII.

EPISTOLA

Ad J. B. Ceschi a S. Cruce,

magnum magistrum Ordinis Hierosolymitani,

DE LAUDE ORDINIS.

7
FEBR.
1897.

*Gratulatur
Pontifex
Ordinis
Hier. Ma-
gistro, m.-
gisterii sui
annum
XXV pro-
pediem
expleturo.
Praeclara
laude Or-
dinem*

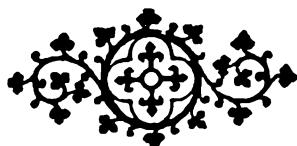
MAGISTERII tui annum quintum et vicesimum quum sis propediem expleturus, ex toto Ordine Equites communem gratulationem velle tibi singulari modo testari, allatum est. Quod illi dum merito sane ac pie faciunt, admodum libet gratulatio- nis Nostrae peculiare argumentum coniungere, quum tuā ipsius, tum eiusdem Ordinis caussa. Huic quippe Ordini iam diu Nos opinione et benevolentia propensi omnino suimus; ac saepe commeminisse iuvit originum eius nobilitatem, res fortiter praecclareque gestas, utilitates rei catholicae et civili partas multiplices. Nostraeque voluntatis reapse probandae non una se dedit cupientibus Nobis occasio; quum praesertim quaedam Ordinis ornamenta, adversis temporum casibus intermissa, licuit ex auctoritate Apostolica restituere. Ad te autem, dilecte fili, quod proprie attinet, virtutis tuae laudes probe habemus perspectas; tuum novimus in beati Petri Cathedram atque in Nos animum studiumque; novimus tua in ipsum Ordinem promerita egregia. Tibi enim debetur non minime si latius ille probatus per Europam est, si numero praestantiaque alumnorum floret et gratia Principum, si opera aequa congruentia instituto suo ac temporibus apta quotidie insistit et provehit. Tu igitur, cum votis etiam Nostris, gaudie ac fruere plena honoris laetitiaque commemoratione; eamque Deus, qui merenti benignissimus obtulit, faustam et salutarem non tibi modo sed Ordini universo iubeat evenire. Perge vero, dilecte fili, Ordinem tenere deditum devinctumque Apostolicae huic Sedi; quam quidem ipse sicut constanti fide atque obsequio coluit, ita in se beneficiis ac patrocinio providam nullo non tempore est expertus. Voto- *hujusque
Magistrum
ornat,* *ipsisque
faustissima
appreciatus* *benedicit.*

---

rum felix auspicium habeas in Apostolica benedictione,
quam tibi effusam universoque Ordini peramanter imper-
timus.

Datum Romae apud S. Petrum die VII Februarii
MDCCCXCVII, Pontificatus Nostri anno decimo nono.

LEO PP. XIII

LITTERAE APOSTOLICAE

DE NOVA CIRCUMSCRIPTIONE

ET ERECTIONE DIOECESIUM

IN REPUBLICA ARGENTINA.

15.
FEBR.
1897.

Votis
gubernii

IN Petri cathedra, licet immeriti, divina favente gratia, positi, quum muneris Nostri sit spirituallibus necessitatibus et utilitatibus fidelium in omni regione consulere, libenter iis rebus perficiendis operam impendimus, quae ad hunc finem assequendum, opportune conducere, Deo adiuvante, arbitramur. Anno enim elapso MDCCXCVI, Reipublicae Argentinae gubernium illustrissimum virum Carolum Calvo administrum suum cum liberis mandatis apud Berolinensem aulam, mense Decembri ad Nos mittendum curavit, peculiari eidem commisso munere agendi apud Apostolicam Sedem, ut tres novae dioeceses in Argentina regione erigerentur, et nova circumscrip^{tio} dioecesum in eadem regione existentium, Apostolica Nostra auctoritate decerneretur. In hunc effectum idem illustrissimus minister ex parte Argentini gubernii rerum gerendarum rationem huic Sedi proposuit, quae Nostrae supremae auctoritati ad canonicum effectum subiiceretur. Oblatis igitur a dicto gubernio Argentinae Reipublicae precibus inclinati, totam rei gerenda rationem propositam, ad examen peculiaris consilii S. R. E. Cardinalium deferendam censuimus, ac de eorum sententia votis praedicti gubernii, iuxta eiusdem declarationes, annuentes, novam circumscriptionem dioecesum praedictae Reipublicae et trium novarum sedium Episcopaliū in ea erectionem decrevimus, atque exequendam in eum, qui sequitur, modum statuimus.

Et in primis ecclesiasticae circumscriptionis statum, qui actu existit in Argentina Republica tum Archidioecesis Bonearensis, tum dioecesis Paranensis, nec non dioecesis Saltensis, quatenus opus sit, quorumcumque interesse

annuens
Pontifex,
novam
decrevit
dioecesum
circumscrip^{tio}nem
erectionem-
que trium
novarum
sedium epi-
scopaliū
in Republi-
ca Argen-
tina,

ideoque
supprimit
ecclesiasti-
cae circumscriptionis
statum qui

*actu exi-
stit.* habentium consensum de Apostolicae potestatis plenitudine supplentes, suppressimus et penitus extinguimus ad effectum libere procedendi ad trium novarum dioecesum erectionem, novamque Archidioecesis Bonearensis et dioecesum Paranaensis et Cuyensis circumscriptionem, prout in Domino expedire visum est.

*Tres novas
Episcopales
sedes eri-
gendas
constituit,*

*eisque civi-
tates
episcopales,*

*dioecesim
ac territo-
rium assi-
gnat,*

Praedicto circumscriptionis statu sic extincto, ac dismembratione et separatione respective, ut infra, exequenda. tum in Archidioecesi Bonearensi tum in dioecesibus Paranensi et Saltensi, tres novas Episcopales sedes in Argentina Republica, scilicet: primam in civitate *La Plata*, alteram in civitate *Sanctae Fidei*, tertiam in civitate *Tucumania*, pro tribus respective Episcopis nominandis, qui praedictis civitatibus et dioecesibus, ut infra constituendis, praesint, Synodum convocent, et omnia et singula iura, officia et munia episcopalia habeant et exerceant, cum suis Capitulo, mensa episcopali, ceterisque cathedralibus et pontificalibus insigniis, iuribus, iurisdictionibus, praeminentiis, prerogativis, honoribus, privilegiis, gratiis, favoribus et indultis personalibus realibus et mixtis, quibus aliae in Argentina Republica existentes Cathedrales Ecclesiae, earumque praesules, non tamen titulo oneroso, aut ex indulto seu privilegio particulari gaudent, atque frui et gaudere poterunt, Nostra auctoritate Apostolica erigendas constituimus. Quamobrem ad maiorem Dei gloriam, catholicae religionis incrementum et fidelium bonum, matura deliberatione, motu proprio, ex plenitudine potestatis, civitates *La Plata*, *Sanctae Fidei* et *Tucumaniam* in civitates episcopales cum suis iuribus, honoribus, prerogativis, quibus aliae civitates in Argentina Republica pontificali sede insignitae, et earum cives utuntur et gaudent, erigimus et constituimus.

Episcopalibus igitur sedibus sic erectis, unicuique suam dioecesim atque territorium statuimus: ac primum ab Archidioecesi Bonearensi provinciam Bonearensem ac nationale territorium, vulgo *de la Pampa* dismembramus et omnino disiungimus, atque episcopali sedi *La Plata* pro sua dioecesi et territorio attribuimus et addicimus. Item a

dioecesi Paranensi provinciam *Sanctae Fidei* dismembramus et omnino separamus, et episcopali sedi *Sancte Fidei* pro sua dioecesi et territorio assignamus et constituimus, additis territoriis nationalibus, vulgo *del Chaco* et *Formosa*. Demum quoad episcopalem sedem *Tucumanensem*, a dioecesi Saltensi provincias, vulgo *de Tucuman*, *de Catamarca* et *Santiago del Estero* dismembramus, et a dioecesi Saltensi dividimus, et episcopali sedi Tucumanensi pro sua dioecesi et territorio statuimus.

15.
FEBR.
1897.

His novis erectionibus decretis et respective cum sua dioecesi ac territorio constitutis, ita novae circumscriptionis ecclesiasticae ratio et status in Republica Argentina modo efficitur, ut nempe Archiepiscopalis sedes Bonearensis ex civitate principe de Buenos-Aires cum suo foederali districtu ex insula, vulgo *de Matin Garcia*, actu efformetur, additis insuper territoriis nationalibus, vulgo *del Rio Negro* et *Chubut*, nec non *Santa Cruz*, ac terra, vulgo *del Fuego*, et demum insula *de los Estados*. Dioecesis autem Paranensis provincias *de Entre Rios* et *de Corrientes* nec non territorium nationale *de Missiones* comprehendat. Dioecesis Saltensis provincias *Saltae* et *de Jujuy* complectatur. Dioecesis vero Cordubae fines, finibus provinciarum *Cordubae* et *de la Rioja*, servato in omnibus pristino eius statu, contineantur. Ac demum dioecesis de Cuyo, provinciis sancti Ioannis de Mendoza et sancti Aloisii circumscribatur, addito territorio nationali *de Nenquen*.

*novamque
in Republi-
ca circum-
scriptionem
ecclesiasti-
cam definit.*

Quoad vero cathedrales ecclesias trium novarum, ut supra, dioecesum statuimus, ut executor praesentium litterarum Nostrarum, infra nominandus, ex delegata eidem Apostolica facultate, ac nomine Sanctae Sedis, eas respective designet, decernat, et erigat prout opportunius expedire in Domino iudicaverit.

*Ecclesia:
cathedrales
in novis
dioecesis
erigi jubet.*

Quod pertinet autem ad congrua pecuniae subsidia, quibus tres novarum sedium Episcopi nominandi pro sua mensa ac dote necessario indigent, redditus et proventus, quos gubernium Argentinum ab anno nuper elapso in tabulis praesumptionis publicorum redditum et sumptuum (*Presupuesto general*) ministerii cultus suppeditandos con-

*novisque
Episcopis
pecuniae
subsidia
attribuit,*

stituit pro novis Episcopis eorumque episcopalibus Curia ad instar aliarum Reipublicae dioecesum, novis nominandis Episcopis attribuimus et adsignamus.

*eosque vult
quum pri-
mum capi-
tula erige-
re: his au-
tem facul-
tatem im-
perit con-
ficiendi
statuta.*

Curae porro esse debebit tribus novarum sedium Episcopis nominandis, ut in unaquaque respective Ecclesia cathedrali, cathedrali Capitulum iuxta canonicas sanctiones, quum primum fieri poterit, erigatur. Ubi autem trium cathedralium ecclesiarum Capitula rite fuerint constituta, facultatem ipsis impertimus, statuta, ordinationes et decreta, iuxta sacrorum Canonum, et praecipue Concilii Tridentini praescriptiones conficiendi, quae tamen ab unoquoque respective Ordinario trium praedictarum Ecclesiarum Antistite approbanda et sancienda erunt. Interim usque dum cathedralia Capitula in tribus novis Episcopalibus sedibus erecta non fuerint, earum Antistites nominandi consilium sibi ex probatis et prudentibus ecclesiasticis viris assumant, quorum adiumento in maioribus expediendis suarum respective dioecesum negotiis utantur, vehementer cupimus et commendamus.

*Dum capi-
tula erecta
non fuer-
int, cupit
ut Episcopi
probatos
vros in
consilium
adhibeant.*

*Vult
Seminaria
quam pri-
mum erigi.*

Munus insuper erit cuiusque ex tribus novis designandis Episcopis, ut ad formam decretorum Concilii Tridentini Seminarium dioecesanum in sua quisque dioecesi, quum primum fieri poterit, erigat et instituat, in quibus iuvenes clerici ad virtutem et doctrinam ac pietatem accurate excolantur, atque ex obligatione in praesens a gubernio Argentino suscepta, peculiaris assignationis constituenda et suppeditandae cuique ex tribus novis dioecesibus proximi clericis earumdem dioecesum in Seminarium Archidioecesis Bonearensis recipiendis, Nos congruam assignationem cuique Seminario propriam, quum ea respective erecta fuerint, ad eorum statum vitamque tuendam, Gubernium facturum esse haud dubitamus.

*Reservat
Ap. Sedi
facultatem
libere san-
ciendi no-
rum in
Republica
circumscri-
ptionem
ecclesiasti-
cam.*

Novam vero tum Archidioecesis, tum reliquarum Argentinae Reipublicae dioecesum dismembrationem aut circumscriptionem libere sanciendi, quandocumque id expedire in Domino visum fuerit, quin ullum in id Antistitum vel Capitulorum assensum exquiri, vel territorialem ullam compensationem constitui et attribui opus sit, omnino et

expresse liberam facultatem Nobis et huic Sedi Apostolicae reservamus.

15
FEBR.
1897.

Tres insuper Cathedrales Ecclesias in Argentina Republica noviter erectas, in suffraganeas Archiepiscopalis et Metropolitanae Ecclesiae Bonearensis damus et assignamus; ita, ut ipsae, donec aliter ab apostolica Sede disponatur, Archiepiscopi Bonearensis Metropolitico iuri subesse debeant, volumus et decernimus.

Novas Ecclesias in suffraganeas assignat Ecclesiae Metropolitanae.

Praedictarum pariter trium Cathedralium Ecclesiarum noviter, ut supra, erectarum fructus, iuxta redditus earumdem Episcopalium mensarum, de more taxari volumus, et in libris Camerae Apostolicae taxam hanc describi.

Vult novarum Ecclesiastrum fructus de more taxari et describi, atque documenta novorum Episcopatum paroecias spectantia, ipsorum tradi cancellariis.

Praeterea ut omnia et singula documenta respicientia paroecias ac loca ab archidioecesi Bonearensi, et a dioecesi Paranensi et Saltensi divulsa, ac novis erectis Episcopatibus La Plata, Sanctae Fidei et Tucumanensi addicta, a cancellariis, in quibus ante hanc novam circumscriptionem existebant extrahi, et cancellariis trium novorum Episcopatum tradi, atque in iis perpetuo asservari debeant, volumus et prescribimus. Ea omnia autem, quae res, iura et personas ecclesiasticas respiciunt, quorum expressa mentio in his praesentibus habita non est, firma et rata iuxta canonicas regulas et catholicae Ecclesiae disciplinam manere debere praecipimus. Quod si quae difficultas aut controversia, quoad praemissa in noviter erectis dioecesibus oriatur, ea ad hanc Apostolicam Sedem deferenda erit, quae, rebus accurate perpensis, prout de iure decernet.

Firma jubet manere ea de quibus hic non habita est expressa mentio.

Demum in executorem harum Litterarum Apostolicarum, Venerabilem Fratrem Vladislauum Castellano Archiepiscopum Bonearensim deputamus et instituimus, eidemque omnes facultates necessarias et oportunas, etiam subdelegandi quamcumque personam in dignitate ecclesiastica constitutam, ad praemissorum effectum tribuimus et conferimus, eidemque facta facultate, sive eius subdelegando, etiam definitive pronunciandi super quacumque oppositione adversus praemissa quomodolibet oritura, appellatione quacumque postposita, obligationemque eidem executori iniungimus mittendi ad hanc Sanctam Sedem intra sex

Archiepiscopo Bonearensi exequendas mandat, praesentes litteras,

menses exempla authentica actorum omnium, quae ad erectionem commissam per haec Apostolica scripta erit emissurus, quibus plenam observantiam demandamus et stricte praecipimus.

*ipsarum-
que vim et
auctorita-
tem vindicat.*

Praesentes vero litteras et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod quilibet interesse habentes, seu habere praetendentes, vocati et auditи non fuerint, ac praemissis non consenserint, etiamsi expressa specifica et individua mentione digni sint, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostrae, vel quolibet alio, licet substantiali defectu notari, impugnari, vel in controversiam vocari, sed eas semper ex certa scientia cum potestatis plenitudine factas et emanatas, perpetuo validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, atque ab omnibus ad quos spectat, et quomodolibet spectabit in futurum, inviolabiliter observari debere, et si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, nullum prorsus et inane esse et fore decernimus.

Non obstantibus de iure quae sito non tollendo, de suppressionibus committendis ad partes, vocatis quorum interest, aliisque Nostris et Cancellariae Apostolicae regulis, nec non supra dictae Ecclesiae Bonearensis, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis et consuetudinibus, privilegiis et concessionibus, omnibusque et singulis ordinationibus Apostolicis in synodalibus, provincialibus et universalibus Conciliis editis, vel generalibus Constitutionibus. Quibus omnibus et singulis, etiamsi specialis mentio habenda foret, ipsarum tenores praesentibus pro expressis habentes, ad praemissorum effectum latissime et plenissime ac specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Praeterea volumus, ut harum litterarum transumptis, etiam impressis, manu tamen notarii subscriptis et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibetur, quae presentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostrae suppressionis, dismembrationis, erectionis, separations, disjunctionis, applicationis, assignationis, attributionis, statuti, mandati, decreti, derogationis et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli Apostolorum Eius, se noverit incursum.

15.
FEBR.
1897.

Datum Romae apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicae millesimo octingentesimo nonagesimo sexto (¹), xv Kalendas Martias, Pontificatus Nostri anno decimo nono.

A. CARD. MACCHI

A. PANICI Subdatarius

VISA

DE CVRIA I. DE AQVILA E VICECOMITIBVS

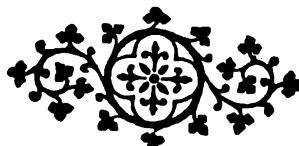
Loco Plumbi

Reg. in Secret. Brevium

I. GVGNONIVS

I. A Nativitate MDCCCVII.

ALLOCUTIO

Ad S. R. E. Cardinales,

DE NONNULLIS A PONTIFICE GESTIS.

MARTII
1897.

Gratum
testatur
animum
Pontis ex
erga Deum
sibi benigne
auxilia-
tum in
Pontifica-
tus implen-
do munere.

Memorat
a se datas
Litteras de
Unitate
Ecclesiae,
quibus et
catholicos
confirmare,
atque dissiden-
tes
Ecclesiae
reconcilia-
re intendit:
sperat
hos Deum,
multorum
exoratum
precibus,
brevi ad
Ecclesiam
aggregatu-
rum esse.

Nostrae
natales
indoles,

A rinnovata testimonianza degli amorevoli sensi vostri Ci richiama il pensiero al giro dei diciannove anni, trascorsi in mezzo alle cure quotidiane del pontificato. Il peso è grave ed il cammino fu lungo. Iddio solo vede e discerne se all'altezza e diuturnità del Ministero habbia debitamente risposto da parte Nostra la fecondità delle opere. Ma se alcuna cosa Ci venne fatto di compiere a salute delle anime che da Noi aspettano il verbo della vita, diamone lode tutti concordemente al Signore, che mediante la sua virtù possente e benigna soccorse alla insufficienza Nostra.

Ella, Signor Cardinale, rammemorava l'unità della Chiesa, che diede argomento all'Enciclica di Giugno. Dell'alto subbietto ragionammo di proposito in quelle pagine per edificazione e conforto delle coscienze cattoliche : ma nel tempo stesso ad un altro segno avevamo particolarmente la mira. Intendevamo, aiutandoci Iddio, di far penetrare gli accenti di quella grande verità nel cuore di quanti sono fratelli nostri separati da noi. Poichè la ristorazione dell'unità cristiana, sovrano scopo della Chiesa e sospiro incessante dei pontefici predecessori, ella è similmente il più caldo voto dell'anima Nostra, essendochè lo spirito di carità sempre arde ad un modo nella Chiesa di Cristo. Ardua pur troppo è l'impresa : ma Iddio che può tutto, veglia di continuo al fianco degli Apostoli della sua verità per benedirne e fecondarne i sudori. Oltrechè, memori delle meravigliose promesse serbate alla preghiera fiduciosa e costante, gran conforto a sperare Ci porgono le supplicazioni che a questo intento sacrosanto migliaia di anime generose levano al cielo da ogni plaga del mondo cristiano. — E ragionando umanamente di fatti umani, l'indole de' tempi è forse più

acconcia ad alimentare che ad estinguere la speranza. Poichè un moto unitivo occupa e governa le odierni generazioni : gli incrementi della cultura vanno per ogni dove propagando omogeneità e consonanza di pensieri, costumi, aspirazioni. Fra popoli e popoli, diversi di stirpe e di eloquio, separati da oceani e continenti sterminati, corre tuttavia un vivo senso di fratellanza che altri secoli non connobero. Ora dunque Iddio benedetto, che è sapientissimo a dedurre il bene da ogni cosa, e perfino dal male, perchè non vorrebbe coteste inclinazioni umane convertire e trasformare a beneficio della vaticinata unità della fede?

Nè altro intendimento che di rimuovere uno degli ostacoli alla desiderata unione, si mosse, non ha guari, a sentenziare circa il valore teologico delle Ordinazioni anglicane. Trattavasi di cosa già autorevolmente risoluta nella sostanza : v'ebbe però in questi ultimi anni chi s'argomentò di revocarla in questione. Polemiche intempestive ingeneravano il dubbio : il dubbio spandeva illusioni negli uni, confusione e turbamento di coscienza negli altri. È ben vero che a cessare inconvenienti siffatti bastata sarebbe l'interpretazione ovvia e leale dei giudicati anteriori. Ma tuttavia per dar più lume da un lato a chi errava in buona fede, e per tagliare dall'altro ogni strada alle tortuosità del sofisma, deliberammo di ripigliar da capo la disamina dei fatti con le loro circostanze. Lo studio, condotto sopra documenti irrepugnabili, fu lungo, imparziale, accurato, quale doveva aspettarsi dalla Santa Sede in un negozio di tanto rilievo. Onde, se potesse questa Nostra parola farsi udire ai figli dell'Impero Britanico che non partecipano alla fede nostra, li vorremmo scongiurare per le viscere di Gesù Cristo di non dar luogo a false apprensioni e sospetti; ma persuadersi che la sola inflessibilità del dovere Ci dettò quella sentenza, la quale altro non è che il pronunziato della verità schietto e definitivo.

E in opera di concordia ella Ci richiama pure, Signor Cardinale, a ciò che prudente zelo Ci consigliava anni sono in ordine ai Nostri figli di Francia. In quel provvedimento la mira Nostra, intesa ai grandi interessi spirituali, sorvo-

*qua varii
populum in
unum per
cultum ci-
vilem co-
lescant,
spem Pon-
tifici addit
Unitatis
Ecclesiae a
Deo perfi-
ciendae.*

*Pro sua
de Ecclesiae
unitate sol-
licitudine
Litteras
editid de
Ordinatio-
nibus an-
glicanis,
de quibus
quum nova
fuisset con-
troversia
orta, beni-
gne voluit
in causam
jamdudum
ab Ap. Sede
definitam,
iterum in-
quiri, li-
temque jam
diremit pro
officii im-
plendi veri-
tatisque
asserenda
studio.*

*Consuluit
rei civili
simul et
religiosae
apud Gal-
los dum*

266 ALLOCUTIO " LA RINNOVATA TESTIMONIANZA."

agendi normam ipsis statuit sequendum in rebus politicis: quam quidem si omnes fuisse sentire amplexi, mirum res Galliae ac Ecclesiae sumpisset inde incrementum.

Memorat Pontifex a se instauratas aedes Borgianas picturis insignes, atque exponi religione optime de arte esse meritam.

lava alla politica e alle sue contese. Ciò che Ci stava e che Ci sta unicamente a cuore, si è togliere di mezzo la discordia degli animi non infruttifera soltanto, ma nociva alla causa della religione e della Chiesa. Scarso ed inefficace all'uopo sarebbe stato un suggerimento generico : bisognava opportunamente confortarlo di norme pratiche. Additammo dunque il campo costituzionale e legale, dove cooperasse ciascuno al comun bene religioso e morale. Secondò il senno e il buon volere di molti : ma se la concordia fosse piena ed intera, e uniforme l'azione, quanta copia di frutti ne coglierebbero la Francia e la Chiesa ?

Cura di minor conto, ma utile per altri rispetti anch'essa, fu il restauro novissimo delle aule Borgia : aule celebrate dalla fama per i dipinti dell'Umbro artista, che tanta orma del suo valore lasciò impressa quivi particolarmente e a Siena.—L'arte è congiunta per vincoli indissolubili col cristianesimo, perchè nuove ispirazioni ella trovò nella fede, e tutela generosa nella Chiesa e nei Papi. Folle il pensiero che i liberi voli del genio mal si accordino colla immutabilità del dogma. Basta il Vaticano a mostrare in atto il meraviglioso connubio della bellezza vera con la vera religione.

Si abbia il sacro Collegio la significazione del grato *Benedicit.* animo e del paterno affetto Nostro, insieme colla benedizione Apostolica ; la quale similmente impartiamo ai Vescovi, ai Prelati, e a quanti altri sono qui presenti.

EPISTOLA

Ad Franciscum Gasquet,

DE RE HISTORICA IN BRITANNIA.

17
MARTII
1897.

*Scripto-
rem, de re
historica
optime
meritum,
laudat,
Pontifex,*

*notatque
sinceram
praeterita-
rum rerum
indagatio-
nem prod-
esse pluri-
mum ca-
tholico
nomini.*

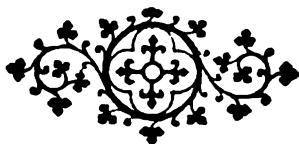
*Scriptorem
adhortatur
ut pro veri-
tate contен-
dere perget,
adjunctis
sibi aliqui-
bus labo-
rum suo-
rum sociis.*

CUM per Nos ipsi, tum ex multorum praedicatione cognoscimus quibus in rebus et quo potissimum consilio exercere ingenium et calatum diu consueveris. Videlicet totus es in pertractatione historiae, nominatim Britannicae : et quae nobilissima laus est, illud habes propositum, tuas ut vigilias lucubrationesque studiorum optimorum ad illustrandum conferas tuendumque catholicum nomen. Nec sane frustra. Nam quae hactenus mandavisti litteris, acer investigator monumentorum, ea consentiunt eruditii viri proficere et valere ad incorruptam eventorum Britannicorum notitiam. Imo in hoc genere non sumus nescii pervicisse te, ut non paucos ex iis, quorum praeiudicata opinio minus favere Ecclesiae catholicae solet, repulsos veritatis viribus ad iudicia aequiora traduceres. Ita vel experiencingo intellexisti, sinceram praeteritarum rerum indagationem nomini quidem catholico nihil obesse, prodesse autem plurimum. Quamobrem perge, dilecte fili, multum pro veritate contendere : opiniones de Ecclesia, de Pontificatu romano praeposteras perge scribendo convincere. Hanc autem ipsam, quam ingressus es, scribendi disputandique viam fac insistas diligenter : sed tamen paulo comitator. Opus enim cum habeas in manibus et non exiguae molis, et quod expedit esse mansurum, profecto commode facies, si quos adjunxeris tibi laborum tuorum adiuctores et socios, idoneos illos quidem : qui scilicet ingenio simul atque aetate florent. Qua ratione primum multo expeditius, quae habes instituta, conficies : deinde erudies ad disciplinam tuam, qui aliquando in isto ipso genere studiorum ipsimet elaborare utiliter queant. — Divinorum munierum auspicem, benevolentiaeque Nostrae Benedicit.

testem, tibi Apostolicam benedictionem amanter in Domino
impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die XVII Martii
MDCCCXCVII, Pontificatus Nostri anno vicesimo.

LEO PP. XIII

EPISTOLA

Ad Card. Perraud, Episc. Augustodunensem,

DE CONVENTU EUCHAR. PARAIENSI.

NULLA sane opportunior, ab Hierosolyma urbe, eucharistico conventui habendo sedes eligi poterat, quam Paraium Monachium, quod tua est in ditione positum. Ibi etenim Christus, qui in Sacramento augusto instituendo, divitias caritatis suaे veluti effuderat, novo quodam uberiorique fonte has easdem divitias derivandas voluit, quum Cordis sui religionem manifestavit, indeque, agente maxime beata Margarita Alacoque, in Ecclesiam universam dilatavit. Nos igitur tuas litteras futuri conventus nuncias periucunde accepimus; probe autem experti quam libeat abunde Servatori Deo, in ista Paraiensi aede, ditissimam benignitatem suam hominibus testari, minime dubitamus de secundo coetus exitu. Spem nostram confirmat, dilecte fili Noster, auctoritas studiumque tuum in coetu ipso moderando. Ne vero desit, ad solandos animos optimamque voluntatem fovendam, benevolentiae Nostrae testimonium, tibi primum et universis, qui in conventu aderunt, Apostolicam benedictionem effusa caritate impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die XXIX Martii MDCCXCVII, Pontificatus Nostri anno vicesimo.

LEO PP. XIII

29
MARTII
1897.

Gaudet
Pontifex
Paraium
Monachium elec-
ctum esse
conventus
eucharisti-
ci sedem,
ipsumque
locum ex-
tollit S.
Cordis
religione
insignem.

EPISTOLA

Ad Aloisium Marini,

DE CONSOCIATIONE PRESBYTERORUM

IN ITALIA.

8
APRILIS
1897.

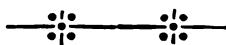
Eximia
laude ex-
tollit Ponti-
fex Pres-
byterorum
saecula-
rum in
Italia con-
sociatio-
nem, tot
fontem
bonorum.

UAE Nobis de Apostolicae Consociationis Presbyterorum saecularium in Italia constitutione et progressu exponi voluisti, magna animi Nostri accepimus iucunditate. Placet itaque incitamenta et laudes, dilecto filio Victori Lebeurier eiusdem Piae Societatis Praeposito Generali sub die XXXI Martii MDCCCLXXX a Nobis iam datas, tibi tuoque instituto iterare, eademque benevolentiae testimonia tibi significare. Ex huius enim consociationis in Italia incremento, qua sociis universis sancta et uniformis vivendi ratio proponitur, apprime confidimus, ut in saeculari clero pietas foveatur, in divino implendo ministerio coniunctio sub Episcoporum vigilantia solidetur, et mutua inter sacerdotes caritas firmetur atque augeatur. Hinc presbyteris, hac spirituali consociatis amicitia, maximi momenti adiumenta comperatum est obvenire, quum ad saeculi fugienda pericula, quibus sacerdos saepe saepius impetratur, tum ad animos piis et cordatis moderatoribus devinciendos, tum denique ad propositum viresque, auxilio consilioque fratrum, usque magis acquirendas. Huius itaque instituti iam partos in Italia fructus, uberiiores fieri adprecamur a Domino; simulque sacerdotes hortamur, ut sibi suaeque saluti melius in dies prospecturi, huic societati dent nomen. — Interea, supernorum munerum auspicem, Nostraenque benevolentiae pignus, Apostolicam benedictionem tibi, tuoque instituto, sociisque universis libenter impertimus.

eique ut
sacerdotes
dent nomen
exoptat.

Datum Romae apud S. Petrum die VIII Aprilis MDCCCVII, Pontificatus Nostri vicesimo.

LEO PP. XIII

Appendix

ad Actorum Leonis XIII volumina V et VI,
praecipua complectens Decreta a SS. Con-
gregationibus, Pontifice approbante, edita.

EPISTOLA

Ad Italiae Episcopos,

DE IIS QUAE ADVERSUS PIAS

SODALITATES A CIVILI AUCTORITATE

SANCITA FUERUNT.

18
SEPT.
1891.

NELLE presenti tristissime circostanze della Chiesa non meno che della civile società, le più antiche e benefiche pie Istituzioni da sacrilego spoglio colpite e defraudate dei mezzi necessarii a religiosamente adempiere le inviolabili volontà dei fondatori, esigono una opportuna direzione, onde non vedere onniamente compromessa la loro preziosa esistenza. Penetrati da tale necessità alcuni Ordinarii hanno fatto dimanda alla S. Sede per avere una norma da seguirsi di fronte alle nuove leggi sulle confraternite ed altre opere pie. A soddisfare impertanto a sì giusta richiesta, questa S. Congregazione de' Vescovi e Regolari indirizza a tutti gli Arcivescovi, Vescovi ed Ordinarii delle diocesi d'Italia la presente lettera circolare contenente le seguenti pratiche avvertenze.

1º Se le attuali circostanze impediscono alle Confraternite l'esercizio della carità e della beneficenza in una determinata maniera, non impediscono però loro di promuovere nei membri che le compongono lo spirito di pietà e di divozione, e l'esatto adempimento dei doveri cristiani, non che l'edificazione del prossimo, che è il fine principale di tali istituzioni. Insistano perciò gli Ordinarii perchè le confraternite proseguano nelle pratiche di pietà, le quali riusciranno anche di maggiore edificazione ai fedeli, non potendosi supporre ispirate da un secondo fine, ossia dall'interesse materiale. In quanto al mantenimento del culto divino, ed alle altre opere che erano proprie delle singole confraternite, si adoperino i fratelli a fare quello che loro sarà possibile nella misura dei mezzi, di cui potranno disporre, e qualora non possano adempiersi le opere

Piae sodalitates sacrilege sunt facultatibus suis fraudatae, nec jam valent fundatorum suorum adimplere voluntatem.

Ne vero praesentibus rebus penitus intereant, S. Congregatio quaedam de ipsis decernit.

1º Si impedian tur confraternites quin operibus caritatis vacent, ea tamen opera non intermit tant quae ad pietatem proximique aedificatio nem spectant.

Divinum cultum, ut possunt, exerceant, illorum religiosorum exemplo qui

*facultati-
bus suis spo-
liati, vitam
tamen re-
gularem
servant.*

*2º Non
negligant
sodalitates
efficium
grave bona
sua tuendi
ipsa vi le-
gum pree-
sentium.*

*3º Si ul-
tra legem
spoliatio,
procedat
fiat juris
vindicatio.*

*4º Ser-
ventur ti-
tuli domi-
nium te-
stantes.*

*5º Illa
juris vin-
dicatione ad-
denda est
ipsi spolia-
tionis instrumen-
to.*

*Curent
Ordinarii
haec pree-
scripta
exequenda.*

del proprio istituto sostituiscano possibilmente altre opere equipollenti, imitando in ciò gli ordini religiosi, i quali colpiti prima di loro dalle leggi di confisca, hanno seguitato a vivere vita regolare, e nello stesso tempo hanno usato ogni industria per ricostituirsi e risorgere.

2º Non per questo però dovranno le confraternite trascurare di difendere i loro beni e i loro diritti, valendosi di tutte le risorse che le stesse attuali leggi possono loro somministrare; giacchè come depositarie sono a ciò gravemente obbligate. A tale uopo si faranno da persone competenti accuratamente esaminare la provenienza dei beni, gli usi a cui furono dai donatori destinati, le condizioni sotto le quali furono dati, per vedere se in forza di questi e simili titoli possa rifiutarsene al Governo la consegna.

3º Qualora il governo spingesse la sua rapacità anche sui beni che a norma della legge non sono soggetti a demanio nè a trasformazione, come p. e. quelli destinati al mantenimento delle parrocchie, le confraternite si porranno in grado di poterli rivendicare facendo di tutto per riuscirvi.

4º Procureranno inoltre di conservare, almeno in copia, i titoli e i documenti relativi ai loro beni per farli all'occasione opportuna valere per la rivendicazione.

5º In ogni caso nell' atto della presa di possesso emetteranno formale protesta, di cui esigeranno l'inserzione nel verbale, dichiarando di non cedere che alla forza, riservandosi tutti i diritti, e non consentendo che questi siano distrutti o in qualsivoglia modo diminuiti. Finalmente ne' casi particolari ove sorgano speciali dubbi o difficoltà, i Vescovi ricorreranno per le opportune istruzioni alla Santa Sede.

Confida quindi la S. Congregazione che tutti e singoli gli Ordinarii delle diocesi d'Italia adopereranno il loro ben noto zelo e la pastorale sollecitudine a che sia eseguito quanto in questa circolare è prescritto.

Dato dalla segreteria della S. Congregazione de' Vescovi e Regolari il 18 settembre 1891.

I. VERGA *Prefetto*

✠ Fr. LUIGI VESCOVO DI CALLINICO *Segretario.*

DECRETUM

DE ALUMNIS INSTITUTORÙ RELIGIOSORÙ

AD SS. ORDINES ADMITTENDIS.

NOV.
1892.

Quum
incommoda
nonnulla
pariat Re-
ligiosorum
egressus e
suo Ordine
vel Institu-
to,

S. Congre-
gatio edit
decreta,

a summo
Pontifice
approbata,

AUCTIS admodum ex singulari Dei beneficio voto
rum simplicium Institutis, uti multa inde bona
oriuntur, ita aliqua parit incommoda facilis
alumnorum huiusmodi societatum egressus, et
consequens, ex iure constituto, regressus in dioecesim
originis. Haec autem graviora efficit temporalium bonorum
inopia qua nunc Ecclesia premitur, unde Episcopi saepe
providere nequeunt ut illi vitam honeste traducant. Haec,
aliaque id genus, etiam de alumnis Ordinum votorum so-
lemnium, perpendentes nonnulli Sacri locorum Antistites,
pro ecclesiastici ordinis decore et fidelium aedificatione, ab
Apostolica Sede enixis precibus postularunt, remedium
aliquod adhiberi. Cum ergo totum negotium SSmus D. N.
Leo PP. XIII detulisset Sacrae huic Congregationi Episco-
porum et Regularium Negotiis et Consultationibus praepo-
sitae, Emi Patres in conventu plenario habito in Vaticanis
aedibus die 29 mens. Augusti anni 1892, praevio maturo
examine ac discussione, perpensaque universa rei ratione,
opportunas edere censuerunt dispositiones per generale
decretum ubique locorum perpetuis futuris temporibus ser-
vandas. Quas cum SS. Dominus Noster in Audientia d. 23
Sept. huius anni 1892 infrascripto Secretario benigne im-
pertita, probare et confirmare dignatus fuerit, ea quae
sequuntur per praesens decretum Apostolica auctoritate
statuuntur et decernuntur.

I. Firmis remanentibus Constitutione s. Pii V diei 14
Oct. anni 1568, incipient. *Romanus Pontifex*, et declaracione
sa. me. Pii PP. IX, edita die 12 mens. Iunii anni 1858,
quibus Superioribus Ordinum Regularium prohibetur, ne
litteras dimissoriales concedant Novitiis aut professis voto-
rum simplicium triennalium, ad hoc ut titulo Paupertatis

1º de admit-
tendis ad
Ss. Ordines
alumnis
Institu-
torum voto-
rum sim-
plicium,

et Institutorum votorum simplicium quae ultra triennium vota perpetua differunt;

2º de solemnni professione emitenda, vel de triennio in votis simplicibus peragendo ante Ordinationem,
et de votis anticipandis;

3º de Religiosorum expulsione e suo Ordine vel Instituto;

ad SS. Ordines promoveri valeant, eaedem dispositione extenduntur etiam ad Instituta votorum simplicium, ita ut horum Institutorum Superiores non possint in posterum litteras dimissoriales concedere pro SS. Ordinibus, vel quomo documque ad sacros Ordines alumnos promovere tituli Mensae communis, vel Missionis, nisi illis tantum alumnis qui vota quidem simplicia, sed perpetua iam emiserint, ei proprio Instituto stabiliter aggregati fuerint; vel qui saltem per triennium permanserint in votis simplicibus temporaneis quoad ea Instituta quae ultra triennium perpetuam differunt professionem. Revocatis ad hunc effectum omnibus indultis ac privilegiis iam obtentis a S. Sede, necnon dispositionibus contrariis in respectivis Constitutionibus contentis, etsi tales Constitutiones fuerint a S. Sede Apostolica approbatae.

II. Hinc notum sit oportet de generali regula haud in posterum dispensatum iri, ut ad Maiores Ordines alumnus Congregationis votorum solemnium promoteatur quin prius solemnem professionem emiserit, vel per integrum triennium in votis simplicibus perseveraverit, si alumnus Instituto votorum simplicium sit addictus. — Quod si interdum causa legitima occurrat, cur quispiam sacros Ordines suscipiat triennio nondum expleto, peti poterit ab Apostolica Sede dispensatio, ut Clericus vota solemnia nuncupare possit quamvis non expleverit triennium, quoad Instituta vero votorum simplicium, ut vota simplicia perpetua emittere possit quamvis non expleto tempore a respectivi Instituti Constitutionibus praescripto pro professione votorum simplicium perpetuorum.

III. Dispositiones contentae in decreto S. C. Concilii, iussu sa. me. Urbani VIII edito die 21 Septembris 1624 incipien. *Sacra Congregatio*, ac in decreto eiusdem S. C. iussu sa. me. Innocentii XII edito die 24 mens. Iulii anni 1694, incipien. *Instantibus*, ac in aliis decretis generalibus, quibus methodus ordinatur a Superioribus Ordinum Regularium servanda in expellendis propriis alumnis, nedum in suo robore manent, sed servandae imponuntur etiam Supe-

NOV.
1892.

rioribus Institutorum votorum simplicium, quoties agatur de aliquo alumno vota simplicia quidem sed perpetua professo, vel votis simplicibus temporaneis adstricto ac in sacris insuper Ordinibus constituto dimittendo; ita ut horum neminem et ipsi dimittere valeant, ut nunc dictum est, nisi ob culpam gravem, externam, et publicam, et nisi culpabilis sit etiam incorregibilis. Ut autem quis incorregibilis revera habeatur, Superiores praemittere debent, distinctis temporibus, trinam admonitionem et correctionem; qua nihil proficiente, Superiores debent processum contra delinquentem instruere, processus resultantia accusato contestari, eidem tempus congruum concedere, quo suas defensiones sive per se, sive per alium eiusdem Instituti religiosum, exhibere valeat; quod si accusatus ipse proprias defensiones non praesentaverit, Superior, seu Tribunal, defensorem, ut supra, alumnum respectivi Instituti ex officio constituere debet. Post haec Superior cum suo Consilio sententiam expulsionis aut dimissionis pronuntiare poterit, quae tamen nullum effectum habebit si condemnatus a sententia prolatâ rite ad S. C. EE. et RR. appellaverit, donec per eamdem S. C. definitivum iudicium prolatum non fuerit. — Quoties autem gravibus ex caussis procedendi methodus supradicta servari nequeat, tunc recursus haberi debeat ad hanc S. C. ad effectum obtinendi dispensationem a solemnitatibus prescriptis, et facultatem procedendi summario modo iuxta praxim vigentem apud hanc S. C.

IV. Alumni votorum solemnium, vel simplicium perpetuorum, vel temporalium, in Sacris Ordinibus constituti, qui expulsi vel dimissi fuerint, perpetuo suspensi maneant, donec a S. Sede alio modo eis consulatur; ac praeterea Episcopum benevolum receptorem invenerint, et de ecclesiastico patrimonio sibi providerint.

*4º de ipso-
rum suspen-
sione a Ss.
Ordinibus;*

V. Qui in Sacris Ordinibus constituti et votis simplicibus obstricti sive perpetuis, sive temporalibus, sponte dimissionem ab Apostolica Sede petierint et obtinuerint, vel aliter ex Apostolico privilegio a votis simplicibus vel perpetuis vel temporaneis dispensati fuerint, ex claustro non exeant,

*5º de iis qui
post suscep-
tis Ss. Or-
dines votis
simplicibus
soluti sunt;*

278 DECRETUM "AUCTIS ADMODUM S. C. EP. ET REG.

---

donec Episcopum benevolum receptorem invenerint, et de ecclesiastico patrimonio sibi providerint, secus suspensi maneant ab exercitio susceptorum Ordinum. Quod porrigitur quoque ad alumnos votorum simplicium temporalium, qui quovis professionis vinculo iam forent soluti, ob elapsum tempus quo vota ab ipsis fuerunt nuncupata.

*6^a de studiis
theologicis
requisitis
antequam
Regulares
professi ad
Ss. Ordines
admittan-
tur.*

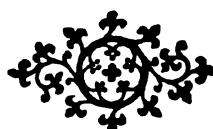
VI. Professi tum votorum solemnium, tum simplicium ab Ordinariis locorum ad Sacros Ordines non admittantur, nisi, praeter alia a iure statuta, testimoniales litteras exhibeant, quod saltem per annum sacrae theologiae operam dederint si agatur de subdiaconatu, ad minus per biennium, si de diaconatu, et quoad presbyteratum, saltem per triennium, praemisso tamen regulari aliorum studiorum curriculo.

Haec de expresso Sanctitatis Suae mandato praefata Sacra Congregatio constituit atque decernit, contrariis quibuscumque, etiam speciali et individua mentione dignis, minime obstantibus.

Datum Romae, ex Sacra Congregatione Episcoporum et Regularium, die 4 Novembris 1892.

I. CARD. VERGA *Praef.*

✠ JOS. M. ARCH. CAESARIEN. Secretarius.

DECRETUM

QUO DE ALUMNIS SODALITATUM
RELIGIOSARUM CIVILI MILITIAE
OBNOXIIS NONNULLA PRAESCRIBUNTUR.

27.
NOV.
1892.

S. Cḡtio,
de sodalita-
tibus reli-
giosis solli-
cita, haec
statuit de
religiosis
militiae ci-
vili obno-
xiis.

LA S. Congregazione sopra la Disciplina Regolare, sempre intenta al bene delle Corporazioni Religiose, non può trascurare i giovani che ne sono le più belle speranze ; quindi, autorizzata dal S. Padre, conferma le Costituzioni Apostoliche che sonosi svolte ne' tempi decorsi per norma del loro stato ordinario, ed impartisce ai Superiori Generali pe' soggetti alla *Leva militare* le seguenti prescrizioni speciali.

1º Per quelli che appartengono alla prima categoria, e non possono essere certi di venire riformati, la *Professione solenne* e l'ammissione agli *Ordini Sacri* debbono essere ritardate fin dopo compiuto il rispettivo servizio attivo di un anno, o di altro tempo necessario.

2º È utile favorire il volontariato di un anno, anche sussidiando i giovani bisognosi, o in parte, o in tutto, secondo i mezzi di cui può disporre ciascun Ordine, onde loro sia dato di supplire alla tassa richiesta dal Governo, ed alle altre spese durante il servizio ; ma s'intende che tale aiuto si darà solamente ai giovani di buone speranze, docili ed obbedienti.

3º È spediente che prima d'intraprendere il volontariato o servizio maggiore, abbiano atteso ad un corso di Esercizi spirituali almeno per dieci giorni, ed abbiano fatto una parte degli studi teologici, premesso il corso regolare degli altri studi, onde siano più fondati nelle idee religiose e nella religiosa istituzione.

4º Acciocchè i giovani conservino più facilmente la loro vocazione, e vi corrispondano con la condotta, oltre alle salutari ammonizioni, la possibile frequenza dei Sacramenti, la lettura di buoni libri, s'imporrà loro di far capo agli

1º Qui ad
primam
categoriam
pertinent,
nec sciunt
se militiae
fore immu-
nes, non
possunt ad
sol. profes-
sionem nec
ad Ss. Or-
dines ad-
mitti ante
militiam
activam
expletam.

2º Pecunia
ad mili-
tiā voluntar-
iam per
annum per-
ficiendim
tribuatur
juvenibus
indigentib-
us qui
bonae sint
spēi.

3º Juvat
ut ante mi-
litiam fiant
exercitū
spiritualia,
absolutaque
sint ex par-
te S. T. stu-
dia.

4º Debent

*alumni
adire sacer-
dotes quibus
Ordinariis
loci curam
ipsorum
commis-
rit.*

*Alumno-
rum habi-
tationem
PP. Pro-
vinciales*

*indicent
Ordina-
riis; hi illis
indicent
Sacerdotes
alumno-
rum curam
gerentes.*

*De mutata
stazione
alumni
P. Provin-
cialis cer-
tiorem fa-
ciant, vi-
taeque suae
ordinem
exponant.
Si vident a
militia per
septima-
nam, agant
per tres dies
exercitia
sacra.*

*Si in civi-
tate sit do-
mus Ordini-
nis, potest
P. Provin-
cialis alu-
mnos alicui
religioso
committere,
monito Or-
dinario.*

*5º Qui
post mili-
tiam fideles
manserint,
in ordinem
reassuman-
tur ac va-
cent exerci-
tis sacris,
differatur
que saltem
per annum
sol. profes-*

*sio ac Ss.
Ordinum
susceptio.*

*Maxima
sit cautela*

Ecclesiastici designati dagli Ordinari dei luoghi per la loro coltura spirituale ; e questi non mancheranno di prestare a favore dei coscritti nel miglior modo possibile l'opera loro proficua, ed a seconda delle circostanze. A facilitare poi tale opera i Superiori Generali ordineranno a' Provinciali di dar conto dei loro sudditi ai lodati Ordinari, indicando la dimora dei medesimi, e raccomandandone la vigilanza. Gli Ordinari dalla loro parte indicheranno ai Provinciali i sacerdoti a cui debbono rivolgersi i giovani coscritti.

In ogni cambiamento di stazione i giovani sono obbligati a dare analoghe notizie al P. Provinciale, e riferirgli, per quanto è possibile, l'andamento della loro vita. Se durante il servizio hanno qualche settimana di permesso, debbono attendere, almeno per tre giorni, agli Esercizi spirituali. — Non occorre poi dire che nelle città dove ci sono case della Religione, i Provinciali possano deputare qualche loro religioso per la cura spirituale dei detti coscritti ; ma rimane sempre fermo l'obbligo d'informare l'Ordinario del luogo dei giovani che vanno a compiere il servizio militare nella loro diocesi.

5º Quelli che finito il servizio militare di un anno, o di tempo maggiore, perseverano nella santa vocazione, e risulta della buona condotta tenuta, verranno riammessi nell'Ordine, dove per prima cosa faranno un corso di Esercizi spirituali, e non saranno promossi alla *Professione solenne*, né agli *Ordini sacri*, se non dopo un tempo sufficiente, non minore di un anno, affinchè intanto diano saggio della stabilità della loro vocazione, riassumano gli studi sacri, e rimanendo per questo tempo o nel Professorio, o in qualche altro luogo di stretta osservanza sotto la direzione di un Religioso grave per età e per costumi all'uopo deputato, diano prova della loro virtù.

Massima cautela dovrà usarsi per quelli, che invece del volontariato, abbiano fatto il servizio ordinario di tempo maggiore.

Saranno per tutti necessarie le lettere testimoniali degli Ordinari diocesani, nel cui territorio abbiano dimorato almeno tre mesi. E rimangono sempre ferme le prescrizioni

dei Sacri Canoni, in ordine a quelli che presentano difetti inducenti irregolarità, per i quali deve implorarsi nei singoli casi la dispensa Pontificia.

6º Le misure di precauzione indicate al N. 4 si osserveranno anche riguardo a quelli che dopo la Professione e gli Ordini sacri venissero richiamati al servizio militare per un tempo notabile.

7º Dandosi finalmente casi eccezionali e non previsti, i Superiori Generali degli ordini dovranno ricorrere a questa Sacra Gongregazione per le analoghe istruzioni e deroghe.

Roma, 27 novembre 1892.

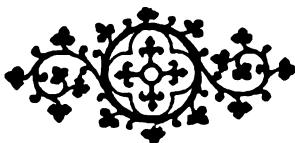
I. CARD. VERGA, *Prefetto.*

GIUS. M. ARC. DI CES. DEL PONTO, *Segretario.*

²⁷
NOV.
1892.

*circa eos
qui non vo-
luntariam
sed ordina-
riam ege-
rint mili-
tiam, quae
diuturnior
est. Petan-
tur litt. te-
stimoniales
ab Ordina-
riis apud
quos saltem
tres menses
alumni mo-
rati sint.
Firmae
manent ir-
regularita-
tes a jure
statutue:
petatur in
singulis
casibus dis-
pensatio.*

*6º Prae-
cripta n° 4
eos etiam
spectant qui
post Profes-
sionem vel
Ss. susce-
ptos Ordi-
nes ad mi-
litiam diu-
turnam
revocantur.
7º Impro-
visi casus
ad S. Con-
gregatio-
nem dese-
rantur.*

DECRETUM

DE CANTU ECCLESIASTICO

ADJECTAEQUE DECRETO LEGES.

7
IULII
1894.

Curas
maximas
pro cantu
ecclesiastico

S. Grego-
rius M.

aliique
Pontifices,

praesertim
Gregorius
XIII et
Paulus V
gesserunt.

Optime de
hoc cantu
meritus est
Praenesti-
nus Cra-
duale Ro-
manum
adornando.

QUOD S. Augustinus ceterique Patres saepenero docuerunt de cantus ecclesiastici decore et utilitate, *ut, per oblectamenta aurium, infirmior animus in affectum pietatis assurgat* (¹); id Romanorum Pontificum auctoritas sibi integre eximieque perficiendum semper attribuit. — Quapropter in hoc catholicae Liturgiae munus ita Gregorius cognomine Magnus curas ac studia contulit, ut vel ipsam appellationem ab eo sacri concentus sint mutuati. Alii vero, processu temporum, Pontifices, quum nescii non essent, quantam huius rei partem sibi divini cultus vindicaret dignitas, immortalisdecessoris sui vestigiis insistentes, Gregorianum cantum non modo ad receptam, eamdemque probatissimam, numeri formam revocandum, sed etiam ad aptiorem melioremque exemplaris rationem exigendum indesinenter curarunt. Praesertim, post Tridentinae Synodi vota et sanctiones, atque Missalis Romani diligentissime exarati emendationem, Pii V pracepto et auctoritate peractam, de promovendo liturgico cantu magis in dies assidua excelluit sollertia Gregorii XIII, Pauli V ac ceterorum, qui, ad incolumem Liturgiae decus tuendum, nihil potius et antiquius habuerunt, quam ut rituum uniformitati, sacrorum etiam concentuum uniformitas ubique responderet. Qua in re illud Apostolicae Sedis sollicitudinem iuvit praecipue, quod ipsi curae fuerit Graduale, accurate recognitum et ad simpliciores modos reductum, Ioanni Petro Aloisio Praenestino elaborate praeclareque adornandum committere. Nam mandatum, ut erat dignum homine officii sui perstudioso, docte ille complevit; et celeberrimi magistri praestare valuit industria, ut, iuxta prudentissimas normas, servatisque genuinis

characteribus, liturgici concentus reformatio iure conficeretur. Opus tanti momenti illustres Petri Aloisii Praenestini discipuli, insigne eius magisterium et documenta secuti, typis Mediceis Romae excudendum, Pontificum voluntate, susceperunt. — Incopta tamen huiusmodi experimenta et conatus non nisi aetati huic demum nostrae absolvere est concessum. Quum enim sa. me. Pius IX liturgici cantus unitatem feliciter inducere quam maxime in votis haberet, a Sacra Rituum Congregatione assignandam, eiusdemque ductu et auspiciis muniendam, peculiarum virorum Gregoriani cantus laude praestantium Commissionem in Urbe instituit; eiusque examini editionem subiecit, qua denuo in lucem evulgaretur Graduale Romanum, typis olim Mediceis impressum et Apostolicis Pauli V Litteris approbatum. Hanc dein editionem saluberrimo opere absolutam, parique studio et opportunis inductis emendationibus, ad normas a Commissione praescriptas, revisam, sibi valde probari haud semel ostendit, atque authenticam declarare non dubitavit suis Brevibus Litteris, die xxx Maii anno MDCCCLXXIII, datis, quarum illa est sententia: « *Hanc ipsam dicti Gradualis Romani editionem reverendissimis locorum Ordinariis, iisque omnibus quibus Musices sacrae cura est, magnopere commendamus; eo vel magis, quod sit Nobis maxime in votis, ut cum in ceteris, quae ad sacram Liturgiam pertinent, tum etiam in cantu, una, cunctis in locis ac Dioecesibus, eademque ratio servetur, qua romana utitur Ecclesia.* » — Antecessoris sui approbationem decreto confirmare atque extendere e re esse duxit Sanctissimus Dominus Noster Leo Papa XIII. Litteris enim Apostolicis, die XV novembris anno MDCCCLXXVIII, primae Antiphonarii partis, quae Horas diurnas complectitur, novam editionem, ab iisdem viris per Sacram Rituum Congregationem deputatis, egregie sane, ut decebat musicos eruditos, atque intelligenter revisam, peculiari commendatione est prosequutus, his sapienter ad Episcopos omnesque Musicae sacrae cultores verbis usus: « *Itaque memoriam editionem, a viris ecclesiastici cantus apprime peritis, ad id a SS. Rituum Congregatione deputatis, revisam, probamus*

Opus illius typis Mediceis impimentum susceperunt ipsius discipuli. Pius IX, cantus liturgici inducturus unitatem, illius Gradualis, a Paulo V approbat, novam editionem subjecit viorum peritorum examini, eam querevisam ad normas praescriptas ab ipsis, authenticam declaravit.

Antecessoris sui approbationem confirmavit Pontifex initio sui Pontificatus.

atque authenticam declaramus, reverendissimis locorum Ordinariis ceterisque, quibus Musices Sacrae cura est, vehementer commendamus, id potissimum spectantes, ut sic cunctis in locis ac Dioecesibus, cum in ceteris, quae ad sacram Liturgiam pertinent, tum etiam in cantu, una eademque ratio servetur, qua romana utitur Ecclesia. »

*Improbatur contro-
versiae de
cantu eccl-
esiastico po-
stea exor-
tae,*

*principie
in conventu
Aretii ha-
bito.*

*Hujus
conveniens
postulata
Pontifex*

*probari non
posse decla-
ravit.*

Verum, quemadmodum post Pontificium Pii IX Breve de Graduali, ad ipsam editionis approbationem in dubium vocandam, controversiae pluries subortae et obstacula sunt permota, ob quae Sacra Rituum Congregatio, die XIV Aprilis anno MDCCCLXXVII, sui muneric esse persensit editionem authenticam adserere, suoque suffragio penitus confirmare; haud aliter, post Apostolicas etiam Leonis XIII Litteras, quin finem contentionibus facerent, sibi adhuc integrum putaverunt nonnulli consilia et decreta negligere de instituto cantus ecclesiastici, constanti romanae Liturgiae ratione et usu comprobati. Immo, choricas Ecclesiae libris in lucem prolatis, totaque hac re ad exitum egregie perducta, largiores evasere disputationes; et, in conventu cultorum liturgici cantus anno MDCCCLXXXII Aretii habito, validius excitatae censurae eos moerore affecerunt, qui, in ecclesiastici concentus uniformitate, Apostolicae Sedi unice obtemperrandum iure meritoque existimant. Quum autem qui Aretium hanc ob caussam contenderant, vota quaedam seu postulata de eadem re non tantum in populum prodiderint, verum etiam Sanctissimo Domino Nostro Leoni XIII formulis concinnata exhibuerint, Pontifex idem, negotii gravitate permotus, ut sacrorum concentuum, potissimum vero Gregoriani cantus, unitati et dignitati consuleret, vota illa seu postulata in examen adducenda assignavit peculiari coetui ab se delecto quoruindam Patrum Cardinalium Sacris tuendis Ritibus Praepositorum. Qui, omnibus mature persensis, exquisitisque insignium quoque virorum sententiis, die X Aprilis anno MDCCCLXXXIII sine ulla dubitatione decernendum censuerunt: « Vota seu postulata ab Aretino conventu, superiore anno, emissa, ac Sedi Apostolicae ab eodem oblata pro liturgico cantu Gregoriano ad vetustam traditionem redigendo, accepta uti sonant recipi probarique non posse.

Quamvis enim ecclesiastici cantus cultoribus integrum liberumque semper fuerit ac deinceps futurum sit, eruditionis gratia, disquirere quaenam vetus fuerit ipsius ecclesiastici cantus forma, variaeque eiusdem phases, quemadmodum de antiquis Ecclesiae ritibus ac reliquis sacrae Liturgiae partibus eruditissimi viri cum plurima commendatione disputare et inquirere consueverunt; nihilominus eam tantum uti authenticam Gregoriani cantus formam atque legitimam hodie habendam esse, quae, iuxta Tridentinas sanctiones, a Paulo V, Pio IX sa. me. et Sanctissimo Domino Nostro Leone XIII atque a Sacra Rituum Congregatione, iuxta Editionem nuper adornatam, rata habita est et confirmata, utpote quae unice eam cantus rationem contineat, qua Romana utitur Ecclesia. Quocirca de hac authenticitate et legitimitate, inter eos, qui Sedis Apostolicae auctoritati sincere obsequuntur, nec dubitandum neque amplius disquirendum esse. »

IULII
1894.

Attamen postremis hisce annis, diversas ob caussas, pristinae difficultates iterum interponi, recentesque immo concertationes instaurari visae sunt, quae vel ipsam quum huius Editionis tum cantus in ea contenti genuinitatem aut infirmare aut penitus impetere aggrederentur. Neque etiam defuere qui ex desiderio, quo, Pius IX et Leo XIII, Pontifices maximi, ecclesiastici cantus uniformitatem summopere commendatam habuerunt, alios quoscumque cantus, in Ecclesiis peculiaribus iampridem adhibitos, omnino vetari inferrent. Ad haec dubia satius enucleanda, omnesque in posterum ambiguitates arcendas, Sanctitas Sua iudicium hac de re deferendum constituit Congregationi ordinariae omnium Patrum Cardinalium Sacris tuendis Ritibus Praepositorum, qui, in coetibus ad diem VII et XII Iunii nuper elapsi convocatis, resumptis omnibus ad rem pertinentibus, aliisque mox exhibitis mature perpensis, unanimi responderunt sententia: « *Servandas esse dispositiones sa. me. Pii IX in Brevi « Qui choricis » diei 30 Maii 1873; Sanctissimi Domini Nostri Leonis Papae XIII in Brevi « Sacrorum Concentuum » diei 15 Novembris 1878; ac S. R. C. in Decreto diei 26 Aprilis 1883. » — Quod autem ad libertatem attinet, qua Ecclesiae peculiares can-*

*Contro-
versias de
Editione
Romana
instauratis
postremis
hisce annis,*

*S. R. Con-
gregatio
servanda
decrevit
quae antea
statuta
fuerant,*

iterumque

*editionis
praefatae
usum Ordinariis sua-
sit, licet eam
singulis
Ecclesiis
non impo-
suerit.*

*Quod
S. Congre-
gationis
Decretum
Pontifex
confirma-
vit.*

tum legitime inventum et adhuc adhibitum possint retinere, Sacra eadem Congregatio decretum illud iterandum atque inculcandum statuit, quo, in coetu die x Aprilis anno MDCCCLXXXIII habito, plurimum hortabatur omnes locorum Ordinarios aliosque ecclesiastici cantus cultores, ut Editionem praefatam in sacra Liturgia, ad cantus uniformitatem servandam, adoptare curarent, quamvis illam, iuxta prudentissimam Sedis Apostolicae agendi rationem, singulis Ecclesiis non imponeret.

Facta autem de his omnibus per infrascriptum S. R. C. Praefectum Sanctissimo Domino Nostro Leoni XIII fideli relatione, Sanctitas Sua Decretum Sacrae Congregationis ratum habuit, confirmavit, et publici iuris fieri mandavit die VII Iulii anno MDCCXCIV.

C. CARD. ALOISI-MASELLA S. R. C. PRAEFECTVS.

L. ✠ S.

ALOISIVS TRIPEPI S. R. C. Secretarius.

*Regulae
de musica
sacra.*

REGOLAMENTO PER LA MUSICA SACRA

Pars I.
*Regulae
generales de
musica ad-
hibenda in
functioni-
bus ecclae-
siasticis.*

^{1º} Omne
opus musi-
cum quod
sacris riti-
bus verbis
que con-
gruat,
pietatem
moveat ac
dignum do-
mu Dei est.
^{2º} Sic se
habet can-

PARTE I.

Norme Generali

per la musica da usarsi nelle funzioni ecclesiastiche.

ART. 1. — Ogni composizione musicale informata allo spirito della sacra funzione che accompagna, rispondendo religiosamente al significato del rito e delle parole, muove a devozione i fedeli, e quindi è degna della Casa di Dio.

ART. 2. — Tale è il Canto Gregoriano, che la Chiesa riguarda come veramente suo, e quindi il solo che adotta nei libri liturgici da essa approvati.

ART. 3. — Il Canto Polifono eziandio, come anche il Canto Cromatico, purchè forniti delle suddette doti, possono convenire alle sacre funzioni.

ART. 4. — Nel genere polifonico viene riconosciuta degnissima della Casa di Dio la musica di Pierluigi da Palestrina e dei suoi buoni imitatori ; come, per la Musica Cromatica, si riconosce degna del culto divino quella che ci venne trasmessa fino ai nostri giorni da accreditati Maestri di varie Scuole italiane ed estere, e specialmente dai Maestri romani, le cui composizioni furono lodate più volte dalla competente Autorità siccome veramente sacre.

ART. 5. — Essendo ben noto che una composizione anche ottima di musica polifonica può divenire sconveniente per una cattiva esecuzione ; in tal caso si adoperi nelle funzioni strettamente liturgiche il Canto Gregoriano.

ART. 6. — La musica figurata da organo deve in genere rispondere all' indole legata, armonica e grave di questo strumento. L'accompagno istrumentale deve sostenere decorosamente il canto, e non opprimerlo. Nei preludii ed interludii così l'organo come gli strumenti conservino sempre il carattere sacro, corrispondente al sentimento della funzione.

ART. 7. — L'idioma da usarsi nei cantici durante le solenni funzioni strettamente liturgiche sia la lingua propria del rito, ed i testi *ad libitum* si prendano dalla Sacra Scrittura, dall' officiatura, o da inni e preci approvate dalla Chiesa.

ART. 8. — Nelle altre funzioni si potrà usare la lingua volgare, prendendo le parole da divote ed approvate composizioni.

ART. 9. — È severamente proibita in Chiesa ogni musica per canto, o per suono, d'indole profana, specialmente se ispirata a motivi, variazioni e reminiscenze teatrali.

ART. 10. — Per provvedere al rispetto dovuto alle parole liturgiche, ed escludere la prolissità della sacra funzione, è proibito ogni canto, nel quale le parole si trovino anche in

tus Gregorianus, ab Ecclesia ut suus, in libris liturgicis usurpat.

3º Cantus etiam polyphonus et chromaticus possunt sacris convenire functionibus.

4º Musica Palestrinæ aliorumque laudatur ut vere sacra.

5º Si nequeat cantus polyphonus ut decet cantari, Gregorianus adhibeatur.

6º Organa et alia instrumenta gravi melodia cantum sustineant, non obruant, modulationesque edant sacris functionibus congruas.

7º In functionibus stricte liturgicis adhibeatur ad cantum lingua ipsius ritus;

textus ad libitum summantur ex S. Script., officiis, vel precibus ab Ecclesia approbatis.

8º In aliis functionibus vernacula lingua uti possunt.

9º Musica profana prohibetur.

10º Non

*licet in can-
tu verba
omittere,
contra sen-
sum inter-
verttere, vel
indiscrete
repetere,
11º nec di-
videre om-
nino versus
inter se ne-
cessario
colligatos.
12º Ne pro-
ferat qui
pulsat orga-
num, subi-
tas modula-
tiones, nisi
valeat id
digne per-
ficere.*

*Pars II.
Instructio-
nes ad pro-
movendum
S. Musicae
studium et
evellendos
abusus.*

*1º Ordina-
rii multum
current mu-
sicam sa-
cram, quum
pars sit S.
Liturgiae.
Cantores
laici ad
ipsorum
nutum ad-
mittuntur.
Conventus
de S. Musi-
ca non
agantur
sine auto-
ritatis ec-
clesiasticae
expresso
consensu.*

*Folia pe-
riodica ha-
beant ap-
probatio-
nem Ordi-
narii.
Hae Regu-
lae in di-
scrimen
non veni-
ant.
2º Addi-
scant cleri-
ci Greg.*

minima parte omesse, o trasportate fuori di senso, o indiscretamente ripetute.

ART. 11. — È proibito il dividere in pezzi affatto staccati quei versetti, che sono necessariamente collegati fra loro.

ART. 12. — È vietato l'improvvisare, detto *a fantasia*, sull'organo a chiunque nol sappia fare convenientemente, cioè in modo da rispettare non solo le regole dell'arte musicale, ma quelle altresì che tutelano la pietà ed il raccoglimento dei fedeli.

PARTE II.

Istruzioni per promuovere lo studio della Musica Sacra e per allontarne gli abusi.

I. Essendo la Musica Sacra parte della Liturgia, si raccomanda ai Rmi Ordinari di prenderne cura speciale, e di farne argomento di opportune prescrizioni, soprattutto nei Sinodi Diocesani e Provinciali, sempre però conformi al presente Regolamento. Il concorso dei laici è ammesso sotto la vigilanza e dipendenza dei rispettivi Ordinari. Non si possono formar comitati, nè tenere congressi senza l'espresso consenso dell'Autorità ecclesiastica; la quale per la Diocesi è il Vescovo, per la Provincia il Metropolita coi suoi Suffraganei. I periodici di Musica Sacra non possono pubblicarsi senza l'*imprimatur* dell'Ordinario. È al tutto proibita qualsiasi discussione sugli articoli del presente Regolamento. Nelle altre materie poi risguardanti la Musica Sacra, essa è lecita, purchè 1º si osservino le leggi della carità; 2º nessuno si eriga a maestro e giudice altrui.

II. I Rmi Ordinari faranno esaltamene adempire dai Chierici l'obbligo di studiare il canto fermo, quale specialmente si rinviene nei libri approvati dalla Santa Sede. Quanto poi agli altri generi di musica ed al suono dell'organo, non ne prescriveranno ai Chierici l'obbligo, per non distoglierli dagli studi più gravi, ai quali debbono attendere. Se però alcuni di essi siano già istruiti in tal genere di

studi, o ne mostrino particolare disposizione, potranno loro permettere di perfezionarsi nei medesimi.

III. Invigilino assai i medesimi Rmi Ordinari sui Parrochi e Rettori di Chiese, affinchè non permettano esecuzioni musicali contrarie alle norme del presente Regolamento; valendosi ancora secondo il loro arbitrio e prudenza, delle pene canoniche contro i disobbedienti.

IV. Colla pubblicazione del presente Regolamento, e sua comunicazione ai Rmi Ordinari d'Italia, è abrogato qualsiasi atto precedente sullo stesso argomento.

La Santità di Nostro Signore LEONE PAPA XIII, in seguito di relazione fattale dal sottoscritto Cardinale Prefetto della Sacra Congregazione de' Riti, si è degnata confermare e sanzionare in ogni sua parte il precedente Regolamento, ordinandone la pubblicazione, il dì 6 Luglio 1894.

G. CARD. ALOISI-MASELLA, PREFETTO.

L. ♫ S.

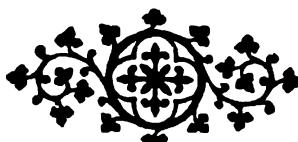
LUIGI TRIPEPI, Segretario.

*7
IULII
1894.*

*cantum,
non alium,
ne a studiis
distrahantur.
Qui aliam
musicam
jam coluit,
vel ad
ipsam sit
speciali
dote praeditus,
ei per
mitti potest
ultra pro
gredi.*

*3º Ordinarii cu
rent ne ec
clesiarum
rectores his
regulis
derogent.*

*4º Abro
gantur re
gulae hac
de re antea
datae.*

INSTRUCTIO

Ad Ordinarios ac Superiores regulares Italiae,

DE SACRA PRAEDICATIONE.

3^r
16 LII
1894.

Dolens
Pontifex
graves
quosdam
abusus in
divini verbi
praedica-
tionem
irrepsisse,
Congrega-
tionem
jussit de
praedicantia
di verbis
divini
ministerio
regulas
dare, quibus
omnino
abusus illi
tollantur.

Dotes ex-
ponuntur
in verbi
divini
ministro
requisitae
sint in ipso
pietas et
amor Iesu,
per quae in
Dei glo-
riam et
salutem
animatorum
ardescat;
non tantum

LA Santità di Nostro Signore Papa Leone XIII, a cui tanto sta a cuore l'apostolico ministero della predicazione, come quello che è sì necessario, massime in questi tempi, alla retta istituzione del popolo cristiano, non senza grande dolore dell'animo suo è venuta a sapere, che nella maniera di annunziare la divina parola si sono da qualche tempo introdotti alcuni gravi abusi, che rendono spesso l'odierna predicazione o dispregevole, o almeno sterile e infruttuosa. Per la qual cosa, seguendo le orme de' suoi predecessori (¹), ha ordinato a questa S. Congregazione dei Vescovi e Regolari di rivolgersi agli Ordinari d'Italia e ai Superiori Generali degli Ordini Regolari, per eccitarne vivamente la vigilanza e lo zelo a porre, quanto è da loro, un riparo a questi disordini, e procurare che si tolgano onnipotentemente di mezzo. Obbedendo pertanto agli augusti comandi del Santo Padre, questa S. Congregazione mette sotto gli occhi dei Revni Ordinari e Capi d'Ordini Regolari e pii Istituti ecclesiastici le seguenti norme, affinchè con ogni diligenza e premura ne curino l'osservanza.

1. E primamente, per ciò che appartiene alle qualità del sacro predicatore, avvertano di non mai affidare un ministero sì santo a chi non sia fornito di vera pietà cristiana e compreso di grande amore a N. S. GESU CRISTO, senza del quale non sarebbe mai altro che *aes sonans aut cymbalum tinniens* (²): nè mai potrebbe avere quel vero zelo della gloria di Dio e della salute delle anime, che deve essere il solo movente e il solo fine dell'evangelica predicazione. E questa pietà cristia-

1. Fra gli altri, Clemente X, Innocenzo XI, Innocenzo XII, Benedetto XIII, ora con atti pontifici, ora per mezzo della S. Congregazione del Concilio o di quella dei Vescovi e Regolari, emanarono, secondo il bisogno dei tempi, sapienti prescrizioni intorno alla sacra predicazione. — 2. *I Cor.*, XIII, 1.

na, sì necessaria ai sacri banditori, uopo è che risplenda anche nella loro condotta esteriore, la quale non deve mai trovarsi in contraddizione coi loro insegnamenti, nè aver nulla di secolaresco e di mondano, ma sempre esser tale che li mostri veramente *ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei* (¹); altrimenti, come osserva l'angelico S. Tommaso *si doctrina est bona et praedicator malus, ipse est occasio blasphemiae doctrinae Dei* (²). Colla pietà poi e colla virtù cristiana vuole andare congiunta anche la scienza, essendo manifesto e dalla esperienza continua comprovato, che una predicazione veramente soda, ordinata e fruttuosa, vano è aspettarla da coloro, che non sono nutriti di buoni studi, principalmente sacri, e che fidenti in certa lor naturale loquacità, temerariamente salgono il pulpito con poca o nessuna preparazione. Costoro, per ordinario, non fanno altro che batter l'aria, e alla divina parola, senza avvedersene, accattare dispregio e derisione; quindi loro va detto recisamente: *Quia tu scientiam repulisti, ego repellam te ne sacerdotio fungaris mihi* (³).

2. Dopo dunque, e non prima, che il sacerdote si sarà procacciato il corredo delle accennate doti, allora soltanto i reverendissimi Vescovi e Capi degli Ordini Regolari gli potranno affidare il gran ministero della divina parola; invigilando però che sedelmente si attenga a quelle materie, che sono veramente proprie della sacra predicazione. Or tali materie sono indicate dal divin Redentore là dove dice: *Praedicate evangelium* (⁴)... *Docentes eos servare omnia quaecumque mandavi vobis* (⁵). Conformemente alle quali parole scrisse l'Angelico: *Praedicatores debent illuminare in credendis, dirigere in operandis, vitanda manifestare, et modo comminando, modo exhortando, hominibus praedicare* (⁶). E il sacrosanto Concilio di Trento: *Annunciantes eis, vitia, quae eos declinare, et virtutes quas sectari oportet, ut poenam aeternam evadere et caelestem gloriam consequi valeant* (⁷). Ma più ampiamente ancora fu ciò spiegato dal Sommo Pontefice Pio IX di s. m. colle seguenti parole. « Non semetipsos,

*verbo sed et
exemplio
praedicet;*

*sit scientia
praeditus,
nec fidat
suae dicen-
di peritiae,
sed rite per
studium
paratus
cathedram
ascendat.*

*Invi-
landum ne-
res tracten-
tur a sacra
praeda-
tione
alienae.*

*Indicatur
praedicatio-
nis mate-
ria per
verba Do-
mini, ab
Angelico
doctore,*

*Concilio
Trid.,
et Pio IX
illustrata,*

1. *I Cor.*, IV, 1. — 2. *Comment. in Matt.*, V. — 3. *Os.*, IV, 6. — 4. *Marc.*, XVI, 15. — 5. *Matth.* XXVIII, 20. — 6. *Loco cit.* — 7. *Sess. V, c. 2 de Reform.*

« sed Christum crucifixum praedicantes, sanctissima reli-
 « gionis nostrae dogmata et paecepta, iuxta catholicae
 « Ecclesiae et Patrum doctrinam, gravi ac splendido ora-
 « tionis genere, populo clare aperteque annuncient ; pecu-
 « liaria singulorum officia accurate explicit, omnesque a
 « flagitiis deterreant, ad pietatem inflamment, quo fideles,
 « Dei verbo salubriter refecti, vitia omnia declinent, virtutes
 « sectentur, atque ita aeternas poenas evadere et caelestem
 « gloriam consequi valeant (1). » Donde chiaramente appa-
*indique
pater quae
sint in sa-
cra praedi-
catione
tractanda.*
 risce che il simbolo e il decalogo, i precetti della Chiesa e i Sacramenti, le virtù ed i vizi, i doveri propri delle diverse classi di persone, i novissimi dell'uomo ed altre simili verità eterne debbono formare la materia ordinaria della sacra predicazione.

*Dolendum
multos quae
sua sunt,
non quae
Iesu Chri-
sti, saepius
quaerere
per praedi-
cationem;
qui solita
praedicu-
tione omis-
sa, confe-
rentias tra-
dunt quae
mentem,
non volun-
tatem spe-
ctant, phan-
tasiamque
movent, al-
mores non
corrigunt:
quibus qui-
dem longe
uiliores
sunt sermo-
nem rem
moralem
tractantes,
quam Chri-
stiani sae-
pius corde
mente labantur.*

3. Ma questi gravissimi argomenti sono oggi indegnamente trascurati da molti predicatori, i quali, *quaerentes quae sua sunt, non quae IESU CHRISTI* (2), e ben conoscendo non esser queste le materie più acconce ad acquistar loro quell'aura popolare che ambiscono, le lasciano interamente da parte, massime nelle quaresime e in altre occasioni solenni; e insieme colle cose mutando i nomi, alle antiche *prediche* sostituiscono un genere mal inteso di *conferenze*, rivolte ad adescare la mente e la fantasia, non mai a muovere la volontà e a riformare i costumi. E non riflettono costoro che le prediche morali giovano a tutti, le conferenze d'ordinario sono per pochi; e che questi pochi medesimi, se fossero meglio curati nei costumi, cioè meglio aiutati ad essere più casti, più umili, più obbedienti all'autorità della Chiesa, con ciò solo avrebbero la mente sgombrata da mille pregiudizi contro la fede, e più disposta a ricevere la luce della verità; perchè gli errori religiosi, massime tra i popoli cattolici, hanno generalmente radice più nelle passioni del cuore, che nelle aberrazioni della mente, secondo quello che è scritto: *De corde exeunt cogitationes malae... blasphemiae* (3). Perciò su quel del Salmista: *Dixit insipiens in corde suo non est Deus* (4), saviamente riflette S. Agostino: *In corde suo, non in mente sua.*

4. Nè già con questo vuol condannarsi in modo assoluto l'uso delle conferenze, le quali anzi, quando siano ben condotte, possono anch'esse in certi casi tornare utilissime e necessarie, in mezzo a tanti errori che spargansi contro la religione. Ma ben si vogliono onnинamente sbandire dal pulpito quelle pompose dicerie, che trattano argomenti più speculativi che pratici, più civili che religiosi, più di comparsa che di frutto, i quali perciò saranno forse adattati alla palestra giornalistica e alle aule accademiche, ma col luogo santo certamente non si confanno. Quanto poi a quelle conferenze, che mirano a difendere la religione dalle impugnazioni de' suoi nemici, sono bensì a quando a quando necessarie, ma questo no è peso da tutti gli omeri, sì veramente dai più robusti. Ed anche i valorosi oratori debbono usare in ciò grande cautela ; chè tali apologie convien farle soltanto in quei luoghi, in quei tempi e a quelle udienze, che ne abbiano un vero bisogno, e da cui possa sperarsene un vero profitto ; dalla qual cosa i giudici più competenti è manifesto non essere che gli Ordinarî : convien farle in maniera che la dimostrazione abbia la sua base profonda nella dottrina sacra assai più che negli argomenti umani e naturali : convien farle con tale solidità e chiarezza, da evitare il pericolo che in certe menti restino impressi più gli errori che le verità opposte ; e più facciano breccia le obbiezioni che le risposte. Soprattutto poi è da por mente che l'uso soverchio delle conferenze non faccia cadere in disistima e in disuso le prediche morali, coine se queste fossero cose di secondo ordine e di minore importanza che le polemiche, e però da lasciarsi al volgo dei predicatori e degli uditori ; mentre il vero si è che la predicazione morale è la più necessaria alla università dei fedeli, non è meno nobile della polemica, e quindi anche i più valenti e celebrati oratori, e dinanzi a qualsivoglia più eletta e numerosa udienza, dovrebbero, almeno di quando in quando, trattarla con vivo zelo. Se ciò non facciasi, queste grandi udienze saranno condannate a sentirsi sempre parlare d'errori che spesso non sono nei più dei membri che le compongono, e non mai de' vizi e delle colpe, che in siffatte adu-

*3^r
IULII
1894.*

*Nequa-
quam ta-
men repro-
batur omne
conferen-
tiarum
genus : sunt
enim ipsae,
si debitae
adsint qua-
litates, util-
les ac neces-
sariae, tot
grassanti-
bus errori-
bus de Fide.*

*Sint qui
conferentias
tradunt,
viri exi-
mii, Epi-
scoporum-
que ductu
in errori-
bus impu-
gnandis
firmissimi.*

*Nullum
afferant
conferen-
tiae detri-
mentum
sermonibus
moralibus,
quippe qui
fidelium
multitudi-
ni magis
quam ser-
mones pole-
mici pro-
sunt, nec
minori
laude digni
habendi
sunt, nec
proinde vel
a clarissi-
mis orato-
ribus sunt
omittendi.*

*Jam forma
reprehenditur in p[re]a-
dicando usurpata.*

*Praedican-
di normam
definit
S. Thomas.*

*Carent
saepius no-
stra aetate
sermones
perspicui-
tate et sim-
plicitate
evangelica,
nec a popu-
lo intelli-
guntur:
pietate
carent et
S. Spiritus
unctione;*

*humanae
sapientiae
verbis re-
ferti sunt,
at vacui
S. Scriptu-
ra, quae
quidem elo-
quentiae
sacrae fons
praecipuus
existit. Qua-
dere citan-
tur Leonis
XIII verba
ex Litteris
encycl. de
studiiis
Scripturae
Sacrae.*

nanze sogliono abbondare, più che in altre di minor conto.

5. Ma se molti abusi si notano nella scelta dei temi, altri non meno gravi sono a deplorarsi nella forma della trattazione. Intorno alla quale insegnava egregiamente l'Aquinate che, per essere veramente *lux mundi, tria debet habere praedi-
cator verbi divini: primum est stabilitas, ut non deviet a veri-
tate; secundum est claritas, ut non doceat cum obscuritate; ter-
tium est utilitas, ut quaerat Dei laudem et non suam* (1). Ma per

mala ventura la forma di molti odierni sermoni, non solo è lontana da quella chiarezza e semplicità evangelica che dovrebbe caratterizzarla, ma tutta si avvolge in ambagi nebulose e in materie astruse superiori alla comune capacità del popolo, e fa tornare sul labbro quel pietoso lamento : *Parvuli petierunt panem, et non erat qui frangeret eis* (2). Il peggio si è poi che vi manca spesso qualla sacra impronta, quell'alito di pietà cristiana e quella unzione dello Spirito Santo, per la quale il banditore evangelico dovrebbe sempre poter dire di sè: *Sermo meus et praedicatio mea, non in persua-
sibilibus humanae sapientiae verbis, sed in ostentione spiritus
et virtutis* (3). Costoro invece fondandosi quasi unicamente in *persuasibilibus humanae sapientiae verbis*, poco o nulla si curano della *parola divina*, della Sacra Scrittura, che pure dev' essere il primo fonte della sacra eloquenza, come insegnava testè il Sommo Pontefice felicemente regnante, con parole gravissime che crediamo opportuno di riferire.

« *Haec propria et singularis Scripturarum virtus ; a divino
afflato Spiritus Sancti profecta, ea est quae oratori sacro
auctoritatem addit, apostolicam praebet dicendi liber-
tatem, nervosam victricemque tribuit eloquentiam. Quis-
quis enim divini verbi spiritum et robur eloquendo refert,
ille non loquitur in sermone tantum, sed et in virtute et in
Spiritu Sancto et in plenitudine multa* (4). *Quamobrem* ii
« *dicendi sunt praepostere improvideque facere, qui ita
conclaves de religione habent, et praecepta divina enun-
ciant, nihil ut fere afferant nisi humanae scientiae et pru-
dentiae verba, suis magis argumentis quam divinis innixi.
Istorum scilicet orationem, quantumvis nitentem lumi-*

1. *Loco cit.* — 2. *Thren. IV, 4.* — 3. *I Cor., II, 4.* — 4. *I Thess., I, 5.*

« nibus, languescere e frigere necesse est, utpote quae igne
 « careat sermonis Dei, eamdemque longe abesse ab illa, qua
 « divinus sermo pollet virtute : *Vivus est enim sermo Dei et*
 « *efficax, et penetrabilior omni gladio ancipiti, et pertingens*
 « *usque ad divisionem animae ac spiritus* (1). Quamquam hoc
 « etiam prudentioribus assentiendum est, inesse in sacris
 « Litteris mire variam et uberem magnisque dignam rebus
 « eloquentiam : id quod Augustinus pervidit diserteque
 « arguit (2), atque res ipsa confirmat praestantissimorum in
 « oratoribus sacris, qui nomen suum assiduae Bibliorum
 « consuetudini piaeque meditationi se praecipue debere,
 « grati Deo, affirmarunt (3). »

31
JULII
1894.

6. Ecco dunque la fonte principalissima della sacra eloquenza, la Bibbia. Ma questi predicatori ammodernati, in cambio di attingere la loro eloquenza al fonte dell'acqua viva, con intollerabile abuso si volgono alle cisterne dissipate della sapienza umana: invece di recare in mezzo i testi divinamente ispirati, o quelli dei Sancti Padri e dei Concili citano a sazietà autori profani, autori moderni ed anche viventi, autori e parole che si prestano ben sovente ad interpretazioni molto equivoche e molto pericolose. « È anche un grande abuso della eloquenza sacra trattare i temi religiosi unicamente nell'interesse di questa vita, e non parlare della futura : neverare i vantaggi recati alla società dalla religione cristiana, e dissimulare i doveri : dipingere il Redentore divino tutta carità, e tacere della giustizia. Indi il poco frutto di cotesta predicazione, dalla quale un uomo di mondo esce persuaso che, senza mutare i suoi costumi, pur chè dica : Io credo in GESU CRISTO, sarà un buon cristiano (4). » Ma che importa a costoro del frutto ? Non è questo che cercano principalmente : cercano di lusingare gli uditori *prurientes auribus* (5), e pur che veggano le chiese piene, punto non curano che le anime si rimangano vuote. Per questo non parlano mai del peccato, mai de' novissimi ; mai di altre verità gravissime che potrebbero constringere a

*Scriptura,
Ss. Patri-
bus, Conci-
liisque ne-
glectis, de-
promunt
illi praedi-
catores ex
fontibus
profanis
sententias
sinistrae
interpre-
tationi ob-
noxias.*

*Arguit
Card. Bau-
sa praedi-
catores ea
omittentes
quae vitam
futuram,
officia no-
stra, Re-
demptoris
justitiam
spectant.*

*Tales qui-
dem placere
auditori-
bus, non
prodesse
cupiunt*

1. *Hebr.* iv, 12. — 2. *De Doctr. christ.*, iv, 6. 7. — 3. *Litt. enc. de studiis Script. Sacr.* 18 Nov. 1893. — 4. Card. Bausa, Arciv. di Firenze, al suo giovine Clero, 1892. — 5. *II Tim.*, iv, 3.

salute, ma parlano solo *verba placentia* (¹); e questo pure lo fanno con una eloquenza più tribunizia che apostolica, più profana che sacra, la quale attira loro battimani ed applausi, già condannati da S. Girolamo, quando scriveva : *Docente in ecclesia te non clamor populi, sed gemitus suscitetur: auditorum lacrymae laudes tuae sint* (²). Di qui è che tutta la loro predicazione apparisce come circondata, tanto in chiesa quanto fuori di essa, da una certa aura teatrale, che ogni sacra impronta ne toglie ed ogni sovrumana efficacia. Di qui ancora nel popolo, e diciamo pur anche in una parte del clero, la depravazione del gusto della divina parola, lo scandalo di tutti i buoni, e il poco o niun profitto dei traviati o miscredenti; i quali, benchè talvolta accorrano in calca ad ascoltare simili *verba placentia*, massimamente se attirativi dalle risonanti parole di *progresso*, di *patria*, di *scienza moderna*, dopo applaudito clamorosamente all'oratore che conosce il vero modo di *predicare*, escono di chiesa quali vi erano entrati: *mirabantur, sed non convertebantur* (³).

qui fucosa eloquentia gustum depravant verbi divini, bonisque sunt scandalo, nec prosunt in credulis qui quidem mirantur pulchre dicta, sed moribus non emendantur.

S. Congregatio, Pontificis jussa exequens, vult ab Episcopis et Superioribus regularibus illos abusus evelli. Praedicatori munere augantur viri idonei,

Superiorum examiné probati.

Si ex aliena sint dioecesi, afferant testimoniū Superiorum.

7. Volendo pertanto questa S. Congregazione, in adempimento dei venerati comandi di Sua Santità, porre un riparo a tanti e sì detestabili abusi, si rivolge a tutti i reverendissimi Vescovi e Superiori Generali degli Ordini Regolari e pii Istituti ecclesiastici, affinchè contro di quelli insorgano con apostolica fermezza e con ogni sforzo ne curino l'estirpazione. Ricordevoli dunque che, secondo la prescrizione del sacrosanto Tridentino Concilio, *viros idoneos ad huiusmodi praedicationis officium assumere tenentur* (⁴) usino in questo negozio la massima diligenza e cautela. Se si tratta di sacerdoti della loro diocesi, sieno fermi nel non affidar loro un ministero sì augusto senza averli provati, o per via d'esame o in altra maniera opportuna; *nisi prius de vita et scientia et moribus probati fuerint* (⁵). Se si tratta di sacerdoti d'altre diocesi, non accettino nessuno a predicare nella loro, massime nelle occasioni più solenni, se non presenti lettere del proprio Vescovo o del proprio Superiore Regolare, le quali diano dei suoi costu-

1. Is. xxx, 10. — 2. Ad Nepotian. — 3. Ex Aug. in Matth. xix, 25. — 4. Sess. v, cap. 2. *De reform.* — 5. *Loco cit.*

mi e della sua idoneità a tale uffizio buona testimonianza. I Superiori poi dei Religiosi di qualsivoglia Ordine, Società o Congregazione, a nessuno dei loro sudditi permettano di predicare, et molto meno lo presentino agli Ordinari con proprie lettere testimoniali, se prima non si sono assicurati assai bene e della sua morale condotta e della sua retta maniera di annunziare la divina parola. Che se gli Ordinari, dopo accettato qualche predicatore per le buone commendatizie che presentava, lo vedessero poi nell'esercizio pratico del ministero deviare dalle norme e dai moniti dati in questa Lettera, dessi con opportuna correzione lo richiamino prontamente al dovere ; ma se questa non basta, lo rimuovano a dirittura da tale uffizio, usando anche le pene canoniche, se la natura del caso lo richiedesse.

Nel rimanente, siccome questa S. Congregazione sa di poter fare sulla diligenza e sullo zelo dei reverendissimi Ordinari e Capi d'Ordini Religiosi sicuro, assegnamento ; così confida che, principalmente per opera loro, si vedrà presto riformata questa moderna maniera di annunziare o piuttosto di adulterare la divina parola, e che, tolta via finalmente dalla sacra predicazione i lenocinî mondani, le sarà restituita la sua nativa maestà veneranda e con essa la sua sovrumana efficacia, a gloria di Dio, a salute delle anime, a vantaggio universale della Chiesa e del mondo.

Roma, dalla Segreteria della S. Congregazione de'Vescovi e Regolari, li 31 Luglio 1894.

ISIDORO CARDINAL VERGA, *Prefetto.*

LUIGI TROMBETTA, *Pro-Segretario.*

³¹
IULII
1894.
Superiores
Regulares
nonnisi
idoneos
praedicato-
res consti-
tuant vel
Episcopis
commen-
dant : hos
Ordinarius
a recta
praedicant-
ii norma
deficientes
corrigat,
perseveran-
tesque in er-
rore amo-
veat ab
officio ac
puniat.

Confidit
S. Congre-
gatio Epi-
scopos et
Superiores
Regulares
strenue ni-
suros ut
verbii divi-
ni praedi-
catio pri-
stinae resti-
tuatur di-
gnitati.

DECRETUM

Ad Ordinarios Brasiliae.

DE RATIONE CLERI

CUM AUCTORITATE CIVILI.

16.
A.D.C.
1894.

Quum
nuper in
Brasilia
lex civilis
coetibus
ecclesiasti-
cis faculta-
tes tribuerit
haud con-
sonans sacris
canonibus,

QUANVIS civilis auctoritas in Brasilia nuper legem ediderit, qua iuridicam personam ac peculiaria iura consociationibus id postulantibus se attributuram spondeat, Religiosae tamen familiae, Capitula, Sodalitates, aliique cuiuscumque generis ecclesiastici coetus facultate per eam legem concessa arbitrio suo uti, prout est in aperto, ex germana eorum natura prohibentur. Cum enim eiusmodi instituta sui iuris non sint, sed ab Ecclesia vitam normamque teneant, iis debent absolute subesse, qui eidem regendae ex divina institutione praepositi sunt, ab eorumque auctoritate in re tanti momenti pendere. Cumque insuper memorata civilis lex plura indulgeat, quae cooptatis in ecclesiasticos coetus iuxta sacros canones non licerent, eorum arbitrio permitti nullatenus possunt, quae in eorumdem coetuum perniciem ac religionis detrimentum converterentur.

statuit Ss.
Dominus
ad abusus
praecavendos
nonnulla per S.
Congregationem
mandari

ro de li-
centia Or-
dinarii re-
quisita ad
assequen-
dam perso-
nam per-
dicam:

Quare Ssmus Dominus Noster Leo PP. XIII, pro ea quam gerit omnium ecclesiarum sollicitudine, ad abusus quoslibet et pericula praecavenda per Sacram Congregationem Concilii ea quae sequuntur declarari ac mandari decrevit.

I. Nulli ex superius memoratis aliisque coetibus, qui ab ecclesiastica auctoritate utcumque dependent, fas erit absque praevia et expressa Ordinarii licentia quidquam agere ad recognitionem et personam iuridicam assequendam : si quis contra huiusmodi praeceptum fecerit, statim Ordinarius eiusmodi actus iniustos esse, irritos nulliusque valoris auctoritati civili protestando denunciet.

2º de II. Qui vero clam et mala fide hac in re aliquid gesserint,

illos Ordinarius congruis poenis ecclesiasticis multare debet.

16.
AUG.
1894.

poenis stra-
tuendis in
eum qui hac
in re mala
fide gesserit.

III. Quod si in aliquo casu speciali ad tutius prospiciendum iuribus atque utilitati Ecclesiae, Ordinarius censeat expedire, ut praefata venia alicui coetui aut ordini concedatur, ea qua par est prudentia et cautela omnia peragat, in id apprime incumbens, ut nihil, quod minus proprium sit aut videri possit, petitio contineat et conservationi bonorum ad eumdem coetum vel ordinem pertinentium opportune et efficaciter consulatur: si vero agatur de coetu vel ordine exempto, ipse Ordinarius Sanctam Sedem, aut, urgente necessitate, Internuntium Apostolicum, ad facultates necessarias impetrandas adibit.

3º De cau-
tela adhi-
benda ubi ab
Ordinario
data fuerit
coetui eccl-
esiastico ve-
nia perso-
nae juridi-
cae asse-
quendae.

Quae omnia Sacra Congregatio de mandato Sanctissimi singulis Brasilianaे ditionis Ordinariis hisce circularibus litteris nota facit, eaque ab omnibus, quos hoc decretum respicit, inviolate custodiri et servari iubet, contrariis quibuscumque minime obstantibus.

Datum Romae ex aedibus S. Congreg. Concilii, die XVI Augusti MDCCCXCIV.

A. CARD. DI PIETRO, *Praefectus.*

L. SALVATI, *Secretarius.*

INSTRUCTIO

Ad Delegatum apostolicum

in foederatis Americae civitatibus,

DE QUIBUSDAM SOCIETATIBUS VITANDIS.

20.
A. I. C.
1894.

Archiepi-
scopi Amer-
icæ quum
iudicio
Sedis Aposto-
stolicae
causam
detulerint
quarum-
dam societ-
atum,
S. Congre-
gatio In-
quisitionis
has societa-
tes decrevit
esse vita-
das sub
poena pri-
vationis a
sacramen-
torum per-
ceptione.

AMPLITUDINEM tuam profecto non latet, reverendissimos Archiepiscopos in ecclesiasticis prævinciis istius foederatae Reipublicae constitutos, in suis conventibus egisse de tribus, quae istic coaluerunt, societatibus, Sociorum nempe singularium (Odd Fellows), Filiorum Temperantiae (Sons of Temperance) et Equitum Pythiae (Knights of Pythia), atque unanimi consensu rem totam iudicio Sedis Apostolicae detulisse. Porro Sanctissimus Dominus Noster quaestionem examinandam tradidit Eminentissimis Dominis S. R. E. Cardinalibus una cum Generalibus Inquisitoribus. Hi vero generali Congregatione fer. IV die XX Iunii MDCCCXCIV, confirmantes iudicium de aliquibus ipsismet societatibus alias latum, decreverunt : « Cunctis per estas regiones Ordinariis esse omnino connitendum ut fideles a tribus societatibus praedictis et ab unaquaque earum arceantur, eaque de re ipsos fideles esse monendos ; et si monitione insuper habita velint adhuc eisdem Societatibus adhaerere nec ab illis cum effectu separari, a perceptione Sacramentorum esse arcendos. »

Quod
decretem
Pontifex
confirmavit.

Sanctissimus Dominus Noster sententiam hanc plene confirmavit et ratam habuit. Quae, idcirco, per praesentes Amplitudini tuae significatur, ut per te nota fiat cunctis istarum regionum Archiepiscopis, Episcopis aliisque locorum Ordinariis, et pro bono animarum regimine ad effectum ducatur. — Interim fausta quaeque tibi a Domino adprecor.

Amplitudinis tuae

Die XX Augusti MDCCCXCIV.

Addictissimus famulus
R. CARD. MONACO.

DECRETUM
DE MODERANDA CERTIS DIEBUS
CERTISQUE DE CAUSIS ABSTINENTIAE
ET JEJUNII LEGE.

5 DEC.
1894.

*Complu-
rium Epi-
scoporum
precibus
annuens
S. Congre-
gatio*

CUM recenter ad hanc Supremam Congregationem S. R. et U. Inquisitionis a compluribus Episcopis pervenerint petitiones, quarum omnium una mens erat, abstinentiae legem, de qua valde solliciti sunt, magnis in populorum concursibus aegre admodum ac difficulter variis de caussis posse servari, et damno potius animarum quam saluti praebere occasionem, Eminentissimi ac Reverendissimi Domini S.E. R. Cardinales contra haereticam pravitatem in universa christiana republika Generales Inquisitores, in plenario comitio feriae IV die v Decembbris MDCCXCIV, re integre proposita ac mature perpensa, decreverunt ut infra, scilicet :

Supplicandum Sanctissimo ut Episcopis aliisque locorum Ordinariis concedere dignetur facultatem anticipandi, die sibi benevisa, atque ob gravissimas caussas etiam dispensandi super lege iejunii et abstinentiae, quando festum sub utroque praecepto servandum Patroni Principalis aut Titularis, vel solemne aliquod festum, item magno populorum concursu celebrandum, inciderit in ferias sextas aut sabbata per annum, excepto tempore Quadragesimae, diebus quatuor temporum et vigiliis per annum ieunio consecratis ; atque ut eadem anticipandi, seu etiam gravissimis de caussis dispensandi potestate uti possint pro diebus, quibus nundinae extraordinariae, magno item populorum concursu, habeantur.

Habita autem per R. P. D. Adssessorem S. O. relatione Sanctissimo Domino Nostro Leoni Papae XIII, idem Sanctissimus Dominus praesens Decretum ratum habuit et confirmavit, ac omnibus et singulis locorum Ordinariis

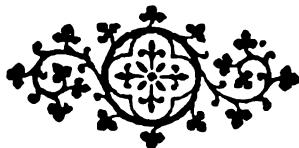
*rogavit
Sanctissi-
mum Domini-
num facul-
tatem pro
Episcopis
moderandi
certis die-
bus certis-
que de cau-
sis legem
absten-
tiae et jeju-
nii.*

*Quod qui-
dem conces-
sit Ponti-
fex.*

facultatem, de qua agitur, perpetuis futuris temporibus concessit ac attribuit, facta tamen in singulis casibus mentione Apostolicae dispensationis.

Feria IV, die V Decembris MDCCCXCIV.

Ios. MANCINI S. Rom. et Univ. Inquis. Notarius.

DECRETUM

DE COMMORATIONE IN URBE

CLERICORUM ALIENAE DIOECESIS.

22
DEC.
1894.

Licet per
sacros cano-
nes provi-
sum jam sit
ne clericis
suam dese-
rant Dioce-
sesim invi-
to Episcopo,

ANTEACTIS temporibus non defuerunt apud Apostolicam Sedem Episcoporum querelae de clericis, qui suam deserentes dioecesim, ad Urbem citra necessitatem et iustum caussam pro lubitu demigrabant: et in singulis casibus, prout ferebat occasio, provisum tunc fuit. At nostra aetate hic abusus invalescere et eo gravior fieri visus est quo magis in pluribus dioecesibus sacerdotum imminutus est numerus: et idcirco ab Ordinariis non semel postulationes exhibitae sunt, ut eidem prospiceretur. Profecto tum ex veteri Ecclesiae disciplinâ, tum praesertim ex praescriptionibus S. Concilii Tridentini cap. 2 sess. 21, et cap. 16 sess. 23, *De reform. ac subsequentibus Sacrae Congregationis resolutionibus*, liquet non deesse Episcopis iuris remedia quibus hanc clericorum licentiam coercent. Ob suarum enim ecclesiarum necessitatem Ordinariis perspicue ius est interdicendi, ne sacerdotes, quamvis ad patrimonii titulum ordinati, propriam dioecesim deserant, eosque revocandi, quamvis alibi, et adeo etiam in Urbe, per Apostolicas litteras residentiale beneficium assequitos, si citra Ordinarii beneplacitum discesserint, eisque praebatur unde honeste in sua dioecesi vivere possint. Hoc constanti disciplina retinuit Sacra Congregatio, uti inter alia luculenter patet ex resolutione in caussa *Reatina diei XXVI Ianuarii MDCCXXXIII.*

Quapropter, praedictis Episcoporum postulationibus Sacrae Congregationis iudicio nuperrime subiectis, Eminensissimi Patres responderunt, satis provisum per superius in memoratas sacrorum canonum dispositiones.

Nihilominus cum plures Episcopi, praesertim e proximis Urbi regionibus, etiam in unum collecti, postulationibus alias oblatis institerint, et impense a Summo

Pontifex
tamen Epi-
scoporum
precibus

*annuens,
ut illa cle-
riconum
licentia
efficacius
coerceatur,
nonnulla
per S. Con-
gregatio-
nem statuit*

*1º de iis
qui in po-
sterum vo-
lunt Romae
statuere do-
micum;*

*2º de iis
qui in prae-
sens Romae
degunt;*

*3º de con-
ferendis
officiis quae
residen-
tiam in
Urbe requi-
rant;*

*4º de re-
ditu in
propriam
dioecesim ob
extinctam
absentiae
causam;*

Pontifice efflagitaverint, ut aliquid hac in re peculiariter decerneretur, quo efficacius huic ecclesiasticae disciplinae perturbationi occurri posset. Sanctissimus Dominus Noster Leo Papa XIII, omnibus mature perpensis, et iuxta ea quae alias per Eminentissimum Urbis Vicarium edi iusserat, haec, quae sequuntur, per Sacram Concilii Congregationem praescripsit ac statuit :

I. Clerici et sacerdotes saeculares alienae dioecesis. aut etiam regulares extra claustra degentes, nequibunt in posterum stabile domicilium in Urbe statuere absque expressa venia Summi Pontificis, per officium Sacrae Congregationis Concilii impetranda.

II. Qui vero in praesens Romae degunt, si nullo beneficio aut officii titulo ad residendum adstricti sunt, nec per diuturnam commorationem et tacitam aut expressam suorum Episcoporum licentiam domicilium Romae acquisierint, post mensem a die huius decreti elapsum ad suam dioecesim redire debebunt.

III. Nullus ex clericis et sacerdotibus alienae dioecesis ad ecclesiasticum officium, quodcumque sit, aut ad aliud munus quod residentiam in Urbe requirat, eligi a quoquam in posterum poterit, nisi, praeter testimoniales commendatitias sui Episcopi litteras, exhibeat quoque veniam a Summo Pontifice iam obtentam Romae manendi ; itemque nemini beneficium conferetur, si assensum Ordinarii sui ad hoc non obtinuerit : atque aliter facta beneficii collatio nulla et irrita erit.

IV. Qui ad litterarum scientiarumque studiis operam dandam, vel ad honesta negotia peragenda, vel ex alia iusta caussa in Urbe cum Ordinarii licentia versantur, statim ac temporaria huiusmodi caussa cessaverit, vel a proprio Episcopo revocentur, ad propriam dioecesim redire debebunt, exclusa omni futili excusatione, ac praesertim, ob pecuniarem dioecesum his temporibus conditionem, nullatenus eisdem suffragante exceptione sive ex susceptis studiis, sive ex praetensa tenuitate sustentationis ab Episcopo oblatae desumpta : quod si, durante hac eorum commoratione

in Urbe, sese, uti decet, non gesserint, per Vicariatum Urbis propriis Ordinariis denunciabuntur, et ab Urbe descendere cogentur.

22
DEC.
1894.

V. Quicumque denique, quolibet modo, praesentibus dispositionibus se non conformaverit, aut, quod Deus avertat, eisdem contraiverit, ipso facto suspensioni a divinis obnoxius fiet.

*5º de iis
qui his statutis non
obedierint.*

Ceterum Episcopi omnium clericorum suorum aequa curam gerant, neque, uti saepe dolendum, e sua dioecesi eos abire facile sinant qui seu vitae ratione, seu aliis quibuscumque caussis, sese reprehensione dignos aut molestos exhibeant.

*Suadetur
Episcopis
omnium
suorum cle-
ricorum
aequa solli-
citudo.*

Haec itaque omnia Sanctitas Sua ab omnibus ad quos spectat, custodiri et inviolabiliter servari mandavit, contrariis quibuscumque, etiam peculiari mentione dignis, minime obstantibus.

Romae, ex aedibus S. C. Concilii die XXII Decembris MDCCCXCIV.

A. CARD. DI PIETRO, PRAEFECTVS.

L. SALVATI, *Secretarius.*

DECRETUM

QUO PSEUDOCOMMUNITAS LOIGNIENSIS
EIUSQUE ANNALES ITERUM
DAMNANTUR ET PROSCRIBUNTUR.

15
APRILIS
1896.

Memorantur pseudo-
communi-
tatis
Loigniensis
fraudes,

novumque
exponitur
fucinus
ephemeridis
Les Annales de
Loigny
suam ipsius
atque pseu-
docommuni-
tatis ap-
probatio-
nem emen-
tientis.

Licet jam
antea pro-
visum sit
ne per haec
mendacia
decipi-
tur fideles,

S. Congre-
gatio frau-
dis iterum
arguit

AD ceteros effrenes abusus, quibus damnatum iam conventicum, apud paroeciam de Loigny in dioecesi Carnutensi congregatum, proprias visiones, revelationes et prophetias, sed verissime incredibilia deliramenta, in vulgus iactare et praefracte defendere, nec veritati, nec honori sacrae hierarchiae debito parcendo, plures per annos perditissime consueverat, novissime accessit audax facinus, nec oculis credendum, sed numero octogesimo quinto ephemeridis cui titulus *Les Annales de Loigny* contentum, confictorum scilicet ex integro actorum, ac si habita fuerint in consistoriis pontificiis, diebus vigesimo nono Novembris et secundo Decembris MDCCXCIV habitis. Eorum vero actorum summa nempe fuerit oraculum viva Summi Pontificis voce prolatum, quo praedicta ephemeris approbaretur; approbaretur insuper societas illa, quae sibi assumpsit nomen *Des Épouses du Sacré-Cœur de Jésus Pénitent*, eiusdemque societatis opera; irritaretur etiam interdictio lata ab Ordinario Carnutensi in Mathildem Marchat, quae sibi nomen attribuit Mariae Jenuesae; restitueretur mulier illa ad sacram quam ex iustitia, et praetensae illius visiones uti divinae recognoscerentur. — Licet autem fideles per haec mendacia quominus decipientur, tum per acta Ordinarii Carnutensis, ab hac suprema Congregatione probata et confirmata, tum maxime per decretum, quo mendax illa ac impudens libellorum seu annualium Loigniensium series iam a die XXVII Iunii MDCCXCIV proscripta fuit, satis consultum videri possit; attamen super hac nova fraude decipiendis incautis visum est expedire, ut nova declaratione occurratur. — Sacra igitur haec suprema Sancti Officii contra haereticam pravi-

tatem Congregatio, de expresso Ssmi Dni Nostri Leonis Papae XIII mandato, omnibus et singulis christifidelibus declarat atque significat, acta consistorii pontificii, in recentissimo libello relata, conficta omnino esse et commentitia; atque pro confictis et commentitiis habenda esse praecipit et mandat.— Ad haec, proscriptionem annualium Loigniensium, de qua supra, firmam manere; numerum eorundem annualium octogesimum quintum superius memoratum ementita consistoriorum acta cum pluribus aliis reprobatione dignis referentem, prohiberi et esse prohibitum; quaecumque huc usque sive ab Ordinario Carnutensi, sive a Sancta Sede in pseudocommunitatem de Loigny decreta fuerunt, rata et firma haberi; mulierem, de qua supra, a sacramentorum susceptione manere interdictam, reservata Summo Pontifici, praeterquam in mortis articulo eam absolvendi, si poenituerit, potestate; visiones, revelationes, prophetias Loignienses falsas et confictas esse et pro falsis et confictis esse ab unoquoque habendas; fautores in eo mendacii opere, cuiuscumque sexus conditionis et dignitatis, assentientes, adhaerentes, auxilium quomodocumque aut suffragium ferentes, absolutionis, nisi resipuerint, aliorumque sacramentorum recipiendorum esse omnino incapaces. Atque haec omnia praescriptis modis publicari mandavit.

Feria IV, die xv Aprilis MDCCCXCVI.

L. S.

Ios. MANCINI S. R. et U. I. *Notarius.*

*istam ephe-
meridem,
firmaque
manere de-
clarat
quaecunque
in re Loi-
gniensi
auctoritas
ecclesiasti-
ca statuit.*

INSTRUCTIO

Ad Hungariae Episcopos,

DE DISCIPLINA ECCLESIASTICA.

25
MAIUS
1896.

Laudantur
ii ex cleri-
corum Or-
dine qui
bonos se
praebent
milites
Christi,

iique im-
probantur
qui laborem
recusant.

Cum ma-
ximi sit
momenti ut
in Hunga-
ria releve-
tur ecle-
siastica
disciplina,

S. Congre-
gatio Pon-
tificis no-
mine non
nulla de-
cernit il-
lam disci-
plinam
spectantia.

QUIBUS Hungaria agitatur temporibus, catholicae religioni libertatique ecclesiasticae adversis, illud accidit sane iucundum, quod multi ex clericorum ordine non *quae sua sunt*, sed *quae Iesu Christi quaerentes*, pro Dei Ecclesiaeque caussa et pro fidelis populi utilitatibus, sedulam operam impendant, strenueque huc usque se gesserint. Hoc etenim felix est meliorum rerum auspicium, iuxta egregium illud sancti Cypriani praeconium: *Sacerdos Dei evangelium tenens et Christi praecepta custodiens occidi potest, non potest vinci* (¹). At vero deplorandum est, non paucos quidem et detrectare laborem et reformidare pugnam. Cuius rei inquirentibus caussas, ea potissimum appareat, huiusmodi clericos a spiritu, quem per manuum impositionem acceperant, descivisse, atque *ea quae mundi sunt* misere consecantes, defecisse omnino a genere virorum illorum, per quos salus in Israel efficiatur oportet.

Nemo igitur non videt quantum intersit ecclesiasticam disciplinam in regno hungarico relevari et confirmari, idque omni studio animorumque contentione et concordia perfici, ut clerici digni reddantur ministri Christi ac fideles dispensatores mysteriorum Dei, qui populum optimis virtutibus ornatum in viam veritatis et sanctitatis verbo et exemplo dirigant, eique in tantis communis patriae angustiis ad praelienda praelia Domini per arma iustitiae praeeant.

Quare ex Apostolica auctoritate ac nomine augusto Ssmi Dni Nostri Leonis divina providentia Papae XIII, sacra haec Congregatio negotiis et consultationibus Episcoporum et Regularium praeposita ea, quae sequuntur, ad Cleri disciplinam praecipue spectantia statuit atque decernit: pro certoque habet fore ut sacri Antistites et

¹. Epist. I ad Cornel.

Ordinarii omnes regni hungarici, quorum *vigilantiam diligentiamque* pastoralem summus idem Pontifex in recenti ad ipsos epistola encyclica commendavit, novum hoc testimonium sollicitudinis caritatisque eius animo gratissimo accipient.

I. Singularem Episcopi curam eo intendant ut Clerum efficaciter revocent opportunisque remediis inducant ad plenam earum rerum observantiam, quas sacri canones et ecclesiasticae leges praescribunt quoad vitam et mores clericorum.

^{1º} Episcopi
de vita et
moribus
clericorum
sint maxi-
mes solliciti.

II. Quoniam vero huius vitae morumque fundamenta in dioecesanis Seminariis iaciuntur, Ordinarii nullum sedulitatis modum omittant, quo alumni in sortem Domini vocati optime instruantur sancteque edacentur. Persuasum habeant, nihil in administratione episcopali esse, quod curam suam sollicitam et operosam aequa postulet, quam Seminarium, in quo totam spem salutis et profectus animalium, de quibus summo pastori Christo rationem reddituri sunt, positam esse constat. Itaque ad officium rectoris in primis virum eligant doctum, prudentem, Christi spiritu plenum, qui tum sermone tum opere adolescentes clericos probe recteque, sicut oportet, instituat et dirigat. Praefectum etiam pietatis constituant sacerdotem aetate maturum, gravem, experientia et usu vitae spiritualis eximium, gloriaeque divinae studiosum, qui non solum confessiones alumnorum audiat, sed eos etiam in exercitiis vitae clericalis, oratione, meditatione aliisque quasi manuducere, et ad virtutes sacerdotaes comparandas vehementer incitare valeat. Neque alios magistros disciplinarum in Seminariis adhibeant, nisi qui alumnos, quum solida doctrina imbuere, tum vitae simul integritate et probitate exemplo suo informare possint. Cordi etiam sit episcopis, ut ipsi aliquoties per annum Seminarium visitent, in eoque visitationis munere tum de magistrorum diligentia, tum de progressu, quem in disciplina et studiis clerici fecerint, accurate inquirant (¹), paternaque cum caritate alumnos alloquantur et cohortentur. Seminarii moderatores operam dent, ut alumni, sin minus

^{2º} Curent
ipsi alum-
nos semi-
nariorum
optime in-
struendos
sancteque
educandos.

Rectorem
seminarii,

praefectum
pietatis,

atque disci-
plinarum
magistros
constituant
viros mu-
neri suo
idoneos.

Aliquoties
per annum
Episcopi
Sema-
narium visi-
tent.

Curent
Seminarii

¹. Concil. prov. Mediol. sub sancto Carolo Borr., I, tit. II, decr. 25.

310 INSTRUCTIO "QUIBUS HUNGARIA" S. C. EP. ET REG.

*moderato-
res ut
frequens sit
Sacramen-
torum usus,
nec externa
tantum
disciplina
alumni
ormentur,
sed et im-
buantur
Spiritum qui
sacerdotes
debet.*

*Haec jam
antea Pon-
tis ex mo-
nuit.*

*Sacerdotio
prohibeantur
qui a
Deo non
sint vocati.*

*3º Sacer-
dotes ad poe-
nitentiae
Sacramen-
tum saepe
accendant,
vacantque
quotannis
exercitiis
spirituali-
bus.*

*Opportune
de officiis
suis mo-
neantur.*

*4º Invigi-
lent Episco-
pi ut paro-*

octavo quoque die, qui mos in plerisque Seminariis laudabiliter observatur, certe frequenter ad sacramentum poenitentiae frequentiusque ad divinam eucharistiam rite accedant. Universim, eo adnitantur ut adolescentes sibi commissi non externa tantum disciplina contineantur, vel quasdam tantummodo habilitates clericali statui proprias acquirant, sed id totis viribus agant ut ad pietatem veram studiumque gloriae divinae et salutis animarum accendantur, ut spiritum abnegationis vocationi ecclesiasticae suapte natura congruentem pectore concipient et in solidis virtutibus quotidie magis adolescent. Quibus de rebus ea quoque valeant quae habentur in pontificiis litteris *Quod multum diuque*, ad episcopos Hungariae datis die XXII Augosti anno MDCCCLXXXVI.

Episcopi autem, memores gravissimae Apostoli admonitionis: *manus cito nemini imposueris, neque communicaveris peccatis alienis* (¹), summa cum diligentia explorent num forte sint qui, non vocati a Deo, seipso sive ob quaestum sive ob ambitionem terrenamque quamcumque cupiditatem ad sacerdotium ecclesiasticumque ministerium intrudant, *quo quidem hominum genere mercenariorum nihil infelicius ac miserius, nihil Ecclesiae Dei calamitosius esse potest* (²).

III. Sacerdotes quanta fieri possit maiore frequentia ad poenitentiae sacramentum accedant. Quotannis item per aliquot dies spiritualibus exercitiis vacent: quo adiumento, si rite adhibetur, nullum fortasse est aliud utilius ad spiritum in Clero resuscitandum et roborandum. Id autem quo melius exequi possint, Episcopi quolibet anno sacerdotes omnes, et, si videatur, etiam singulos exhortentur, vel vocent in Seminarium aliamve piam domum, ubi per aliquot dies spiritualibus commentationibus animum excolant, et propriae salutis et sanctificationis grande negotium agant. Opportune etiam sacerdotes moneantur de gravi obligatione horas canonicas recitandi, studiisque maxime sacris impigre vacandi, ut officiis propriae vocationis digne utiliterque satisfacere possint.

IV. Sed imprimis Episcopi sedulo invigilent ut parochi eorumque adiutores obligationes proprii munieris fideliter

1. *I Tim.*, v, 22. — 2. *Catech. rom., de sacr. ord.*, c. VII, 3.

expleant, quum plane certissimum sit sanguinem ovium suarum e manibus eorum a Iudice supremo repetitum iri. Et cum praceptio divino mandatum sit omnibus, quibus animalium cura commissa est, oves suas agnoscere, pro his sacrificium offerre, verbique divini praedicatione, sacramentorum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo pascere, pauperum aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere, et in cetera munia pastoralia incumbere (¹), propterea Episcopi opportune importune, ut monet Apostolus, instant ut viri ecclesiastici in cura animalium occupati, nulla in re negligentes et desidiosi inveniantur. Instant in sacra visitatione aliave quavis capta opportunitate, ut curiones nequaquam intermittant propriis ovibus adesse, sive sacramentales confessiones excipiendo, sive infirmos visitando, sive moribundis adsistendo, sive catechesim imperiendo, sive evangelium ad captum populi explicando, sive denique fidelium pietatem alliciendo canonica piarum Societatum ac Sodalitorum institutione vel sacrarum festivitatum celebratione, omnibusque operibus, quae religiosa proprii muneris solertia suggerit. Et quoniam nonnullis in locis parochi eorumque in cura animalium adiutores, ad fidelium confessiones audiendas praesto esse non soleant, nisi vocati, adeo ut, quod sane admodum dolendum est, plerique parochianorum vix unquam extra tempus paschale ad sacramenta accedant, Episcopi ex auctoritate agant ut parochi, maxime in maioribus sollemnitatibus, licet non rogati, in confessionali se sistant paratosque se exhibeant, immo fideles frequentes exhortentur ut tam eximia salutis subsidia ne negligant et rite percipient. Assidui quoque sint curiones in verbo Dei praedicando. Et quum, ut ait Chrysostomus, *exemplo qui non praedicat, doctor miserabilis sit,* sollicite curent Episcopi ut mores sacerdotum plebi fideli offendiculo minime sint. Frustra enim a populo vitae christianae integritas quaeritur, si in eius pastoribus sancti mores non resplendeant. Quare fortiter constanterque, quum opus fuerit, Ordinarii exequantur quae a sacris canonibus et maxime a Concilio Tridentino (²) circa clericorum incon-

28
MAI 1896.
chi impli-
ant sui mu-
neris obli-
gationes
multiplices.

Plura
S. Congre-
gatio monet
de confes-
sionibus
audiendis

et de verbo
Dei praedi-
cando, ore
simul et
exemplu.

Coercean-
tur pravi
clericis poe-
nis a jure
statutis.

1. Conc. Trid., sess. xxiii, c. 1, de reform. — 2. Sess. xxv, c. 14, de reform.

*Pravorum
Sacerdotum
pestem Gre-
gorius M.
exponit.*

*5º Edo-
ceantur per
clerum ii
qui verbis
ac scriptis
multum
apud suam
gentem va-
lent.*

*Propagen-
tur catholi-
cae conso-
ciationes.*

*6º Expo-
nuntur offi-
cia sacer-
dotum qui
doctrinam
christia-
nam in
gymnasiis
tradunt.*

*Varia
monentur
Episcopi
religiosam
instruc-
tionem in
gymnasiis
spectantia.*

tinentiam, emendationem et punitionem praescribuntur ; ne subditorum neglectae emendationis ipsi condignas, Deo vindici, poenas persolvant (1). Nullum enim, teste Gregorio M., ab aliis maius praeiudicium, quam a sacerdotibus tolerat Deus, quando eos, quos ad aliorum correctionem posuit, dare de se exempla pravitatis cernit ; quando ipsi peccant, qui compescere aliorum peccata deberent ; nulla animarum lucra quaerunt, ad sua quotidie studia vacant, terrena concupiscunt, humanam gloriam intenta mente captant.

V. Curent pariter Ordinarii ut homines, quos cultioris ingenii vulgus existimat, quibus alioquin nulla ut plurimum est religionis cura nullaque eius vera cognitio, aut concionum ope, aut diariorum, quae elegantia sermonis et rerum gravitate, commendentur, dogmata fidei ac praesertim divinam Ecclesiae constitutionem per Clerum edoceantur. Quod ut obtineatur, admodum expediet si catholicae consociationes iam pluribus in locis utiliter institutae latius propagentur.

VI. Peculiari itidem modo curent, ut doctrinae christianaee in gymnasiis praceptores, quorum officium sane gravissimum et perquam utile est, elegantur sacerdotes non minus doctrina quam vitae integritate conspicui, qui demandatum sibi munus diligenter exequantur, et praeterea adolescentibus auctores sint, ut piis Congregationibus Beatae Mariae Virginis, vel sodalitatibus Ssmi Cordis IESU vel sacratissimi Rosarii nomen dent, et sacramenta poenitentiae et Eucharistiae saepius devoteque suscipiant. Agant quoque opportune Episcopi ut instructioni religiosae plus quam hucusque concessum est temporis tribuatur, prout res ipsa gravioris per se momenti ac verae necessitatis pree ceteris omnibus expostulat. Dent similiter operam ut in omnibus gymnasiis eadem lingua utentibus unus idemque liber ad religionem docendam adhibeatur. Cuius rei gratia Episcopis curae sit ut compendium huiusmodi, in manus discipulorum tradendum, a viro idoneo componatur, et, ab ipsis examinatum et approbatum, in usum scholarum praescribatur. Evigilandum quoque ut etiam profanarum disciplinarum magistri mentem Ecclesiae in docendo, ut par est, observantes, reli-

1. Sess. XXII, c. 1, de reform.

gione in reverentur, atque magistro religionis non solum non aduersentur, sed eum pro ratione munera sui opportune etiam iuvent. Quod ut efficacius fiat, Episcopi meminerint ius libros scholasticos profanarum etiam disciplinarum designandi sibi vindicare.

28
MAIL
1896.

VII. Insuper modis omnibus Episcopi adniti ne cessent ut Universitas studiorum Budapestinensis, a Cardinali Petro Pazmany paeclarissimo viro condita et fere catholicorum institutis sustentata, reddatur catholicis, Episcoporum auctoritate regenda. Interim vero et donec religioni studiosorum melius provideatur, id saltem obtinere conentur, ut omnibus Dominicis festisque diebus, a sacerdote in primis idoneo ad alumnos academicos sermo habeatur, quo ea in primis catholicae doctrinae capita docte diligenterque explicentur ac demonstrentur, quae in vita publica aequa ac privata hodie maxime negligi solent et impugnari. Agant etiam Episcopi, ut in utraque Hungariae universitate, ad exemplum aliarum Academiarum, instituantur, institutique soveantur studiosorum coetus seu societates, eo proposito, tum ut iidem mutuo incitentur exemplo ad recte religiose vivendum, tum ut in consuetis conventibus recolant ex veritate retractatum si quid acceperint in scholis catholicae veritati contrarium. Praeterea optimum factu erit si in coetibus suis ducta ex variis disciplinis themata certatim enucleent, propositis praemiis allecti.

7º Hortatur S. Congregatio Episcopos ut curent Universitatem Budapestinensem catholicis reddendam, concionesque de doctrina catholica facientes ad alumnos;

atque fo- vendas stu- diosorum societates in utraque universita- te erectas.

VIII. Et quia de christiana civitatum constitutione, de civium officiis, de amore patriae, similibusque de rebus praeposterae et exitiosae opinione obtinent inter cultiores praesertim homines, ideo instent Episcopi ac locorum Ordinarii ut per sacros concionatores crebro inculcentur Ecclesiae documenta, quae praecipue Encyclicis Litteris « *Immortale Dei* » et « *Sapientiae christianaæ* » sunt tradita.

8º Docu- menta Lit- terarum Encycl. « Immor- tale Dei » et « Sapien- tiae Chri- sti » crebro sunt incul- canda.

IX. Episcopi vehementer hortentur parochos et catechistas fidelium hungarica lingua non utentium, ut debito quidem obsequio satisfaciant civili legi, qua pueri in scholis solerter doceri debent linguam hungaricam; at doctrinam christianam non antea eis hungarico idiomate tradant, quam pueri eamdem linguam plene didicerint. Hoc aequa-

9º Que- dam mo- nentur Episcopi de linguae hungaricae usu,

puerorum aeterna salus et reipublicae bonum postulat. Similiter parochis et eorum adiutoribus praecipient, ut non antea hungarica lingua in concionibus utantur, quam compertum habeant eam a parochianis probe intelligi. Quod si parochiani aliis atque aliis linguis utantur, nec omnes hungaricum idioma sufficienter intelligent, parochi omnem dent operam, ut iis quoque fidelibus verbum Dei in propria lingua convenienter annuntietur.

10º Maxima sit Episcopis cura de adeuntibus sodalitates quae etiam acatholicis patent.

X. De Sodalitatibus, quae ad scopum culturae popularis promovendae institutae sunt, quum omnibus hominibus quamlibet religionem profitentibus pateant, neque catholicam formam institutionemque prae se ferant, idcirco iniungant Episcopi parochis ut diligentissime caveant, ne fideles, eas adeuentes sodalites, sensim sine sensu indifferentismi errore venenoque inficiantur, aut simile huic aeternae salutis detrimentum aliud incurrant.

11º De catholicis ephemeredibus monitardantur.

XI. Praestat quammaxime, singulis provinciis suas esse catholicas ephemeredes, plures etiam quam quae in aliquibus locis numerantur, et non hungarico tantum sed alio quoque idiomate conscriptas, prout cuiusque mos fert provinciae, et ad captum intelligentiae populi accommodatas.

12º Episcopi praesentem ordinationem carent exequandam,

XII. Hisce itaque in profectum ecclesiasticae disciplinae et in bonum fidelium praestitutis, multum sane efficacitatis ad optatum exitum accedet ex ipsa Ordinariorum sollertia. Qui quidem in omnibus seipsos exemplum praebentes bonorum operum, in doctrina, in integritate et gravitate⁽¹⁾, omni certe pastorali sollicitudine hanc ordinationem debitae executioni mandabunt, districteque suo quisque Clero praecipient ut eidem morem gerant, singulasque eiusdem praescriptiones diligenter adimpleant. Atque in hunc finem Ordinarii in pastoralibus visitationibus, statis temporibus peragendis, rationem specialiter de exacta perfectaque earum omnium observantia a singulis clericis exquirant; et si quos invenient desidiosos exstiment, si quos negligentes redarguant, si quos recalcitrantes castigent. Omni insuper quo praestant zelo diligentissime carent ut ecclesiastica beneficia non modo denegentur indignis, sed dignioribus

sintque de digna beneficiorum collatione

omnino conferantur : atque ad id facilius obtinendum sese interponere etiam, quoad fieri poterit, ne praetermittant apud eos, qui patronatus aut electionis iure gaudent, eosdem opportune commonentes de pergravi iudicio, quod apud Deum et homines subituri sunt, quoties ecclesiastici reditus, qui instituti sunt pro decenti tuitione operariorum vineam Domini utiliter excolentium, in alium usum ab se convertantur, et operariis inutilibus aut prorsus indignis pro lubitu et iniuria tradantur.

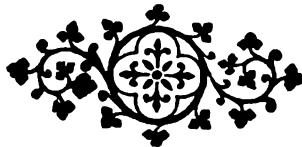
*28
MAI
1896.*

*maxime
solliciti.*

Romae, die XXVIII Maii MDCCCXCVI.

I. CARD. VERGA PRAEFECTUS

A. TROMBETTA, *Pro-Secretarius.*

INSTRUCTIO

Ad Italiae Episcopos

et familiarum religiosarum moderatores,

DE CLERICIS GUBERNII CIVILIS

UNIVERSITATES CELEBRANTIBUS.

21
JULII
1896.

Ecclesia de
clericorum
institutione
sollicitam
se semper et
ubique
praestitit;

PERSPECTUM est romanos Pontifices, quavis aetate et ubique locorum, cogitationes curasque suas contulisse in rectam institutionem eorum, qui in sortem Domini vocati sunt. Scholas enimvero, Seminaria, Universitates ipsas studiorum vel erexerunt vel favore prosequuti sunt, in quibus utriusque cleri alumni tum humanioribus litteris, quum scientiis omnibus sacris et profanis imbui et academicis etiam quibuscumque gradibus honestari possent. Ita tamen ut ad veram germanamque scientiam cum fide et pietate coniunctam informarentur; quandoquidem doctrinae ac disciplinae, fidei ac morum moderatio et vigilantia a Sede Apostolica et ab Episcopis exercebantur.

ideoque S.
Congrega-
tio iis ex
Italiae cle-
ro provi-
dens qui
celebrant
Universi-
tates guber-
nii civilis,

quaedam
monet tum
Episcopos
tum Supe-
riorum Re-
gulares

Contingit autem hisce diebus, ob mutatas rerum vices in Italia, nonnullos a clero sive saeculari sive regulari adstrictos censeri ad certos studiorum cursus perficiendos apud civilis Gubernii Universitates; a quibus sapiens ac salutifera Ecclesiae vis sacrorumque pastorum vigilantia omnino excluduntur. Cum res ita se habeant, quae quantumque discrimina et damna ecclesiasticae iuventuti obvenire possint nemo est qui non videat. Caute itaque providendum est ut et assertae necessitatis limites non excedantur et instantia pericula diligenter vitentur. Quamobrem sacra Congregatio Episcoporum et Regularium negotiis praeposita praesentem instructionem, ad mentem Sanctissimi Domini Nostri Leonis PP. XIII, Episcopis ac Superioribus Ordinum et Congregationum in Italia impertire constituit.

I. Quatenus in Universitates admittantur etiam alumni, qui sibi idoneitatem comparaverint extra lycea Gubernii, Episcopi ac Superiores Ordinum et Congregationum religiosarum subditos suos praeparandos non mittant ad dicta lycea, sed potius ad Instituta ecclesiastica, ad scholas, ad collegia, quorum omnino explorata sit optima ac vere catholica instruendi ratio. Si vero ob talium institutorum, scholarum, collegiorum defectum, vel ob alias graves caussas, aliquos mittere ad lycea Gubernii omnino necesse sit, accurate serventur hoc in casu quae infra de accessu ad Universitates constituuntur.

*1° de lyceis
Gubernii
vitandis;*

II. Nemo e saeculari clero Universitates Gubernii frequentet absque expressa licentia Episcopi sui; qui in ea concedenda p[ro]ae oculis tantum habeat quid dioecesis necessitas exigat, ut in institutis ad instructionem erectis, sive erigendis, idonei et diplomata muniti professores comparentur.

*2° de li-
centia re-
quisita ut
illa fre-
quentare
possit alti-
quid ex cle-
ro saecula-
ri*

III. Ordines et Congregationes quae munus docendi non profitentur, non mittant alumnos suos ad Universitates Gubernii. Ordinum autem et Congregationum ex instituto docentium novitii nunquam ad dictas Universitates mittantur: professi vero eas non frequentent, nisi praehabita expressa licentia Superioris Generalis, qui eam concedet iis tantum qui requiruntur et sufficiunt pro suis collegiis et scholis.

*3° et regu-
lari;*

IV. Utriusque cleri alumni ea tantum emetiantur in dictis Universitatibus studiorum curricula, quae referuntur ad lauream vel ad gradus academicos, quibus indigent, obtinendos.

*4° de stu-
diorum
curriculis
ibi emetien-
dis;*

V. Maximi ponderis est mittendorum ad Universitates accuratus delectus. Venia non detur alumni ante quam laudabiliter absolverint integrum cursum tum philosophiae tum theologiae, a statutis dioecesanis pro clero saeculari, a Constitutionibus Ordinis seu Congregationis pro religiosis, praescriptum.

*5° de mit-
tendorum
accurato
delectu,
deque stu-
diis antea
perficien-
dis;*

VI. Attendenda equidem sunt in mittendis intellectus vis et perspicacia, assiduitas in studiis, ingenii indoles, quam bene educatam esse decet, fortem etiam et boni propositi

*6° de va-
riis dotibus
quibus
mittendi
emincent;*

tenacem. Sed summopere inspiciendum est quaenam sit in deligendis animi honestas ac morum integritas. Sint oportet iuvenes qui donum fidei et vocationem qua in sortem Domini vocati sunt maximi faciant, catholicam Ecclesiam ardenter diligent, venerationem et obedientiam erga Sanctam Sedem Apostolicam mente, verbo et opere profiteantur iuvenes qui sanctissimae religionis nostrae documentis imbuti et piis exercitationibus addicti, morum integritate et vitae vere ecclesiasticae laude praefulgeant. Tales denique deligantur qui fundatam ingerant spem fore ut sua quisque agendi ratione ecclesiastico coetui honorem addant per supereminentiam in scientiis, ac venerationem vindicent per suarum laudem virtutum.

*7º de cleri-
corum sae-
cularium
habitatione;*

VII. Ad pericula tutius praecavenda curent Episcopi ut sui ecclesiastici alumni, quamdiu Universitatem celebrant, morentur in Seminario: hoc non extante, in aliqua domo religiosa, vel saltem apud aliquem probatum sacerdotem saecularem; nisi forte habeant ibi parentes in quorum domo habitare possint. Laude etiam ac favore digni viderentur sollertes sacerdotes, vel saeculares viri spectatae pietatis qui instituerent, ubi fieri potest, aliquam hospitalem domum pro studentibus ecclesiasticis; in qua isti invenirent, modico impendio, habitationem tutam, studiorum quieti et piae vitae exercitationibus accommodatam.

*8º de cura
in ipsos con-
ferenda a
suo Ordin-
ario et ab
Episcopo
loci;*

VIII. Si Universitas sita est extra dioecesim, Ordinarii alumnorum hos commendent Episcopo loci; cui alumni se sistere cum advenerint, et identidem obsequium praestare teneantur dum ibi permanserint. Ordinarius et Episcopus loci mutuo convenient ut alumni committantur curae et vigilantiae alicuius sacerdotis virtute, scientia ac iuventutis experientia praestantis, qui eos dirigat et de eorum agendi ratione identidem Ordinarium instructum reddat. Exigit praeterea Episcopus a suis alumnis frequentes epistolas; et ipse hoc epistolari commercio libenter utatur ut consiliis et monitis eos instruat, excitet et in sancto proposito confirmet.

*9º de habi-
tatione cle-
ricorum re-
gularium,*

IX. Superiores Ordinum et Congregationum preeferant semper Universitates locorum in quibus habent sui Ordinis vel Congregationis domum, et in hac studentes habitare

praecipient. Si domum propriam non habent in ulla Universitatis sede, curent omnino ut alumni recipientur in aliam domum religiosam, vel in Seminarium episcopale, vel in aliud institutum ecclesiasticum. Deficiente conventu aut domo propria, numquam mittant ad Universitatem frequen-tandam unum tantum e suis subditis, sed duos simul aut plures, ut se invicem custodiant, adiuvent et ad officiorum suae vocationis implementum excitent. Iubeant Superiorum domus vicinioris, vel alium religiosum virum virtute, scientia ac sollertia praeditum, alumnos ipsos identidem visitare ; qui eorum vitae genus, studiorum assiduitatem exploret, ac referat : ut opportunis consiliis Superior Generalis, prout opus fuerit, providere possit. Curet praeterea Superior Generalis ut alumni sibi litteras dent ; et frequenter ipsis rescribat, ut eorum unionem cum Ordinis seu Congregationis capite foveat, eosque paternis instructionibus ac monitis in obedientiae atque observantiae spiritu conservet.

X. Zelo ac prudentiae Episcoporum et Superiorum committitur cura eam Universitatem inter plures eligendi, in qua minora praevideantur pericula, faciliorque ex adjunctis appareat usus consiliorum, quibus quieti, moribus et progressibus alumnorum prospectum sit. Si forte contingat aliquem professorem habere aliquando lectiones ex professo contra religionem vel contra mores, curent Episcopus et Superior Generalis ut alumni vel transeant ad aliam Universitatem, vel huiuscemodi lectionibus non adsint ; freti nimirum dispositioni legis quae inscriptionem quidem ad cursum Universitatis requirit, sed ad omnes et singulas lectiones assistentiam non exigit. Ceterum, hoc semoto casu, alumni ecclesiastici lectionibus diligenter adsint, ut proprio in scientiis progressui consulant, condiscipulis exemplum assiduitatis, professoribus vero obsequii testimonium exhibeant.

XI. Quod ad libros attinet et ad lectionum compendia, in quibus nonnulla fortasse occurrant contra religionem aut mores, aut veritatem ecclesiasticae historiae, aut iura catholicae Ecclesiae vel romani Pontificis, quatenus talium librorum vel compendiorum usus vitari nequeat, Episcopi

*21
IULII
1896.*

*et de cura
in ipsis
conferenda
a Superio-
ribus;*

*10º de seli-
genda Uni-
versitate,*

*et de Uni-
versitate.*

*vel certis
lectionibus
deserendis;*

*11º de pra-
vorum li-
brorum*

et Superiores prout oportet provideant in casu ; ac praeterea curent veneno antidotum praebere per optimos libros suis alumnis comparandos, perque auxilium sacerdotum doctrina, pietate ac experientia praestantium, qui alumnis operam ferant ad dignoscendas sophismatum insidias, et ad refutandos errores, quibus forte libri scholares vel lectionum summaria inficerentur.

et ephemeridum periculo vitando;

Enixe autem alumnos suos deterreant a lectione ephemeridum vel periodicorum libellorum, qui falsis vel periculosis doctrinis, narrationibus atque illiciis decipiunt, et recte sentiendi agendique rationem sensim sine sensu turbant atque pervertunt.

120 de ratione clericorum cum professoribus Universitatis, et condiscipulis;

XII. Episcopi et Superiores religiosi hortentur subditos suos ut moderatoribus et professoribus Universitatis observantes se ostendant cum dignitate ; condiscipulos vero urbane quidem omnes, at neminem valde familiariter tractent. Prohibeant omnino ne nomen dent circulis aut aliis quomodocumque vocatis consortiis politicae vel contentiosae indolis ; nec umquam adsint convocatis fortasse studentium coetibus, quorum finis aut propositum sit adversus moderatores vel professores conqueri sive quomodocumque protestari.

130 de fo- vendis vel erigendis studentium ecclesiastico- rum societatibus,

et studiis ibi pietate que colen- dis,

ac admit- tendis ad

XIII. Episcopi sedem habentes in civitatibus Universitatum curent circulos sive societas studentium ecclesiasticorum per ampleri sovere ubi existunt, sollicite fundare ubi desiderantur. Adhibeant ad hoc operam sacerdotum sive saecularium sive regularium, quos magis idoneos iudicaverint ; quorum unus saltem Assistentis ecclesiastici munere fungatur. Huius Assistentis erit studentium conventus indicere, eisque praesidere. In his conventibus, studentes ecclesiastici, semotis politicis contentionibus et partium studiis, de humanioribus litteris, de historicis disciplinis, de philosophicis vel theologicis thesibus, disserant, decenter vel legant. Nec omittant pias quasdam preces simul omnes fundere ; aliosque opportunos religionis ac pietatis actus, statis diebus implendos, constituere : ita ut in his consociationibus laudabilis aemulatio, fraterna caritas, et christiana pietas regnent. In hos ecclesiasticorum circulos

admitti etiam poterunt, caute tamen et approbante Assistente ecclesiastico, studentes saeculares : at ii tantum qui sentiendi aeque ac agendi ratione bene audiant ; religione, pietate et optimis moribus commendentur.

XIV. Episcopi et Superiores religiosi suos quiske studentes enixe hortentur ut in sanctae vocationis spiritu firmiter perseverent. Ad quem finem mediis omnibus efficacioribus alacriter utantur : oratione scilicet, Sacramentorum frequentia, piorum actuum exercitio, vanitatum despectu, malorum et etiam desidiosorum hominum fuga. Religiosis praesertim studentibus commendanda est fidelitas in actibus observantiae qui eorum statui consentanei sunt, videlicet : singulis diebus mentalis oratio, examen conscientiae, lectio spiritualis, silentium et recessus.

Annualium vacationum tempore studentes religiosi redeant omnino ad suum conventum vel ad domum religiosam sui instituti ; ibique regularis observantiae actus cum communitate resumant. Omnes studentes e clero sive saeculari sive regulari, dictarum vacationum tempore vacent sanctis spiritualibus exercitiis.

XV. Si vero, non obstantibus cautelis et diligentias huc usque indicatis, aliisque quas pastoralis ac paterna sollicitudo suggesserit, Episcopi aut Superiores religiosi noverint aliquem ex suis subditis a recto tramite veritatis aut virtutis declinare, aberrantem, absque mora, ab Universitate revocent ; praestat enim eius cursum studiorum abrumpere, potiusquam ita permettere ut animae ille suaे detrimentum patiatur.

Datum Romae ex Secretaria memoratae sacrae Congregationis Episcoporum et Regularium, die XXI Iulii MDCCCXCVI.

I. CARD. VERGA. PRAEFECTUS

A. TROMBETTA, *Pro-Secretarius.*

²¹
IULII
1896.

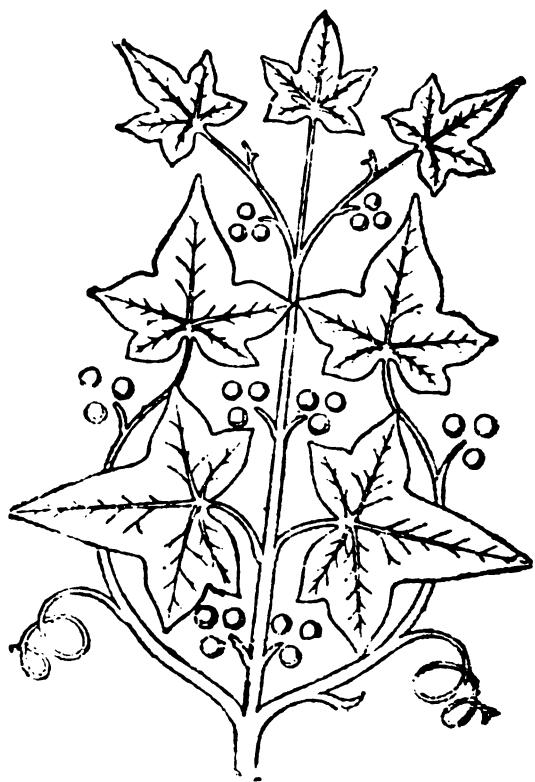
ipsas stu-
dentibus
saeculari-
bus;

14° de san-
ctae voca-
tionis spi-
ritu

et religiosa
observantia
tuendis,

ac de reli-
giosorum
habitatione
per vacatio-
num tem-
pus, et exer-
citiis spiri-
tualibus
tunc pera-
gendis;

15° de re-
vocandis
periclitan-
tibus.

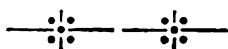
ELENCHUS DOCUMENTORUM.

	Pag.
1. <i>Epistola Moerore sapientium</i> , 4 Dec. 1894.	1
2. <i>Epistola Nosti qua temporum</i> , 6 Dec. 1894. ...	3
3. <i>Epistola Postquam catholici</i> , 10 Dec. 1894.	5
4. <i>Epistola encyclica Christi nomen</i> , 24 Dec. 1894.	7
5. <i>Epistola De gratia</i> , 30 Dec. 1894.	11
6. <i>Epistola Longinqua oceani</i> , 6 Jan. 1895.	12
7. <i>Epistola Quod Nostris litteris</i> , 7 Febr. 1895.	26
8. <i>Allocutio In litteris Nostris</i> , 18 Martii 1895.	28
9. <i>Motu proprio Optatissimae in una fide</i> , 19 Martii 1895.	32
10. <i>Epistola Cognovimus sane</i> , 9 Aprilis 1895.	34
11. <i>Epistola Apostolica Amantissimae voluntatis</i> , 14 Aprilis 1895.	36
12. <i>Epistola Ex quo primum</i> , 24 Aprilis 1895.	49
13. <i>Epistola In viris p̄aeclarissimis</i> , 2 Maii 1895.	51
14. <i>Litterae Apostolicae Sicut eximium</i> , 4 Maii 1895.	53
15. <i>Litterae Apostolicae Provida matris</i> , 5 Maii 1895.	56
16. <i>Litterae Apostolicae Quum in honorem</i> , 8 Maii 1895.	59
17. <i>Epistola Quale debba essere</i> , 14 Maii 1895.	62
18. <i>Epistola Ob impensam</i> , 20 Maii 1895.	64
19. <i>Litterae Apostolicae Unitatis christianaæ</i> , 11 Junii 1895.	67
20. <i>Epistola Quum nuper litteras</i> , 1 Julii 1895.	73
21. <i>Epistola Adnitentibus Nobis</i> , 2 Julii 1895.	75
22. <i>Epistola Permoti nos</i> , 10 Julii 1895.	77
23. <i>Litterae Apostolicae Aegritudini animi</i> , 12 Aug. 1895.	82
24. <i>Epistola Taurinensium</i> , 24 Aug. 1895.	85
25. <i>Epistola Gratae admodum</i> , 26 Aug. 1895.	87
26. <i>Epistola encyclica Adiutricem populi</i> , 5 Sept. 1895.	88
27. <i>Epistola Coetus in foederatis</i> , 18 Sept. 1895.	97
28. <i>Epistola Le insolite</i> , 8 Oct. 1895.	98
29. <i>Litterae Apostolicae Christi Domini</i> , 26 Nov. 1895.	103
30. <i>Allocutio Europa omnis</i> , 29 Nov. 1895.	108
31. <i>Epistola Egregiam sane</i> , 15 Dec. 1895.	111
32. <i>Epistola Studium sollertiaisque</i> , 26 Dec. 1895.	114
33. <i>Epistola Fra le molte</i> , 31 Dec. 1895.	115
34. <i>Epistola Cest un noble dessein</i> , 6 Jan. 1896.	117
35. <i>Litterae Apostolicae Magni</i> , 8 Jan. 1896.	121
36. <i>Epistola Probe nosti</i> , 6 Febr. 1896.	125
37. <i>Epistola Volumen quo ea</i> , 13 Febr. 1896.	128
38. <i>Motu proprio Auspicia rerum</i> , 19 Martii 1896.	130
39. <i>Litterae Apostolicae Romanorum Pontificum</i> , 18 Aprilis 1896	136
40. <i>Epistola Insignes Deo aeterno</i> , 1 Maii 1896.	140

	Pag.
41. Litt. Apost. <i>Ex debito pastoralis officii</i> , 5 Maii 1896.	149
42. Epistola <i>Il vous a plu</i> , 11 Maii 1896.	154
43. Epistola encyclica <i>Satis cognitum</i> , 29 Junii 1896.	156
44. Epistola <i>Tempestate insensissima</i> , 18 Julii 1896.	190
45. Litterae Apostolicae <i>Romani Pontifices</i> , 29 Julii 1896.	192
46. Epistola <i>Il n'est pas nécessaire</i> , 23 Aug. 1896.	194
47. Epistola <i>Catholicos homines</i> , 2 Sept. 1896.	196
48. Litterae Apostolicae <i>Apostolicae curae</i> , 13 Sept. 1896. ...	198
49. Epistola encyclica <i>Fidentem piusque animum</i> , 20 Sept. 1896.	211
50. Epistola <i>Quam Nobis cordi</i> , 14 Oct. 1896.	218
51. Epistola <i>Romam e dissitis</i> , 19 Oct. 1896.	220
52. Epistola <i>Tuarum exemplar</i> , 20 Oct. 1896.	221
53. Epistola <i>Agnovimus sane</i> , 24 Oct. 1896.	222
54. Epistola <i>Quae de sanctorum</i> , 3 Nov. 1896.	224
55. Epistola <i>Religioni apud Anglos</i> , 5 Nov. 1896.	225
56. Allocutio <i>Quamquam commututas</i> , 30 Nov. 1896.	227
57. Epistola <i>Suavi nimirum</i> , 1 Dec. 1896.	229
58. Epistola <i>Nuperrime</i> , 6 Jan. 1897.	230
59. Litterae Apostolicae <i>Quod Romani Pontifices</i> , 18 Jan. 1897.	233
60. Epistola <i>Lucubrationibus ceteris</i> , 22 Jan. 1897.	240
61. Constitutio Apostolica <i>Officiorum ac munerum</i> , 25 Jan 1897.	241
62. Epistola <i>Magisterii tui</i> , 7 Febr. 1897. ...	255
63. Litterae Apostolicae <i>In Petri cathedra</i> , 15 Febr. 1897.	257
64. Allocutio <i>La rinnovata</i> , 1 Martii 1897.	264
65. Epistola <i>Cum per Nos</i> , 17 Martii 1897.	267
66. Epistola <i>Nulla sane</i> , 25 Martii 1897.	269
67. Epistola <i>Quae Nobis</i> , 8 Aprilis 1897.	270

APPENDIX.

68. Epistola <i>Nelle presenti</i> , 18 Sept 1891.	273
69. Decretum <i>Auctis admodum</i> , 4 Nov. 1892.	275
70. Decretum <i>La S. Congregazione</i> , 27 Nov. 1892.	279
71. Decretum <i>Quod S. Augustinus</i> , 7 Julii 1894.	282
72. Instructio <i>La Santità</i> , 31 Julii 1894.	290
73. Decretum <i>Quamvis civilis</i> , 16 Aug. 1894.	298
74. Instructio <i>Amplitudinem tuam</i> , 20 Aug. 1894.	300
75. Decretum <i>Cum recenter</i> , 5 Dec. 1894.	301
76. Decretum <i>Anteactis temporibus</i> , 22 Dec. 1894.	303
77. Decretum <i>Ad ceteros effrenes</i> , 15 Aprilis 1896.	306
78. Instructio <i>Quibus Hungaria</i> , 28 Maii 1896. ...	308
79. Instructio <i>Perspectum est</i> , 21 Julii 1896. ...	316

INDEX ANALYTICUS.

1. **PISTOLA** ad Card. Oreglia Portuensem Episc. de antiquitatum studiis promovendis. — 4 Dec. 1894.... pag. 1

Testatur Pontifex curam sibi semper fuisse de divinis humanisque scientiis promovendis 1. — Antiquitatum studia multum prodesse scientiis, etiam sacris, exponit 1. — Quae studia ut in Collegio Urbano promoveantur, decernit in præmia eruditis attribuenda aurea et argentea numismata, lege hic definita 2.

2. **PISTOLA** ad Brasiliæ Episcopos, de pecunia in S. Sedis subsidium conferenda. — 6 Dec. 1894. pag. 3

Opportune Fideles per *petrianam stipem* subveniunt Pontifici, principatu civili ipsi per vim erepto 3. — Pluribus in dies laboribus intentus, preces ab omnibus opesque petit Pontifex, nominatim a populis Brasiliae 3-4.

3. **PISTOLA** ad Archiep. Tarragonensem, de re religiosa et civili in Hispania. — 10 Dec. 1894. pag. 5

De quarto catholicorum conventu feliciter acto laetatur Pontifex 5. — Iterum catholicis inculcat obsequium iis praestandum qui publicam rem administrant 5. — Cavendum ne religionis rationes politicis implicantur controversiis 5. — Tum clericis, tum laicis proponit agendi normam 5-6. — Reprehendit eos qui haud recte se adversus Sedem Apostolicam gerunt, et uberes ex suis monitis fructus proventuros confidit 6.

4. **PISTOLA ENCYCLICA**, qua institutum « A propagatione fidei » fovetur et commendatur. — 24 Dec. 1894

pag. 7

Veritatis per orbem diffundendae studiosissimus Pontifex Institutum a Propagatione Fidei jampridem Fidelibus fovendum commendavit, datis litteris encyclicis *Sancta Dei Civitas* 7. — Graviorem jam Instituti promovendi subesse necessitatem exponit, quum ad Fidei unitatem gentes modo ipse incitaverit, Orientaliumque Ecclesiæ, servata earum disciplina, Romanae Ecclesiae conjungere studeat, ope divina simul et humana fretus 7-8. — Rem sibi multo sumptui fore ostendit 8-9. — Subsidia a laudato Instituto petit; ideoque ipsum commendat Catholicis necnon Institutum a *Scholis Orientis* larga stipe sustentandum 9. — Episcopos hortatur ut Consociationem a Propagatione Fidei curent inter Fideles latissime diffundendam, exposita ejusdem praestantia laetisque fructibus 9. — Divinum implorat auxilium et benedicit 9-10.

5. EPISTOLA ad Episcopum Montispessulanensem, de rebus civilibus in Gallia. — 30 Dec. 1894. pag. 11

Testatur Pontifex benevolum Antistiti animum, utpote S. Sedis praeceptis obsequenti, atque de concordia catholicorum sollicito 11. — Licum vero declarat aliam rerum civilium formam praeoptare 11. — Fausta Praesuli a Deo precatur 11.

6. EPISTOLA ad Episcopos foederatarum Americae septentrionalis civitatum, de rebus catholicis. — 6 Jan. 1895. pag. 12

Benevolum Americanae genti animum testatur Pontifex 12. — Ecclesiam de America bene meritam esse probat, allatis Columbi atque hominum apostolicorum laboribus 12-13. — Initia exponit rei civilis atque hierarchiae ecclesiasticae in foederatis civitatibus. Memorat primum Americae Episcopum amicitia fuisse junctum cum Washingtono qui quidem sibi habebat persuasum non posse nisi bonis operibus stare rempublicam bonos vero mores maxime continent religio, quae licet natura sua salutem spectet animarum, tamen et praesentis vitae tuetur utilitatem 13-14. — Rei publicae ac Ecclesiae in Statibus foederatis incrementa narrat Pontifex, ac res Ecclesiae tam prosperas assignat synodis Episcoporum, necnon legibus civilibus Ecclesiam nullo modo praepedientibus; negat tamen optimum statum Ecclesiae inveniri in separatione a societate civili 14-15. — Studiorum incrementum, ac rei catholicae administrationem se curare Pontifex exponit. 1º Conditam a se memorat Universitatem Washingtonii 15-16. — Vult adolescentes in ipsa non minus ad Religionem informari quam ad artes optimas 16. — Gaudet de faustis hujus Instituti initiosis. Multam ex Lyceis provenisse utilitatem testatur 16. — Laudibus celebrat Lyceum Lovaniense 16. — Benevolentiae Episcoporum et beneficentiae Fidelium commendat Americae septentrionalis Collegium in Urbe, ejusque prosperum successum exponit 17. — 2º Administrationis Ecclesiae providus, congregandum curavit Conc. Baltimorensis III, ejusque decreta sancivit 17. — Salutares Concilii fructus gaudet per solleritiam et prudentiam Episcoporum celeriter ad maturitatem pervenisse 17-18. — Fastigium operi Pontifex imposuit legationem apostolicam constituendo, qua America in eodem jure ac ceterae civitates ponitur, et catholici arctius cum S. Sede sociantur 18. — Ab ultima antiquitate consueverunt Romani Pontifices, nativo jure suo, legatos ad populos christianos mittere 18. — Missio legati nihil detrahet de Episcoporum potestate, immo illam iefficiet firmorem, utpote quae obedientiam in Fidelibus, disciplinam in Clero, in Episcopis caritatem mutuam tuebitur 18-19. — Episcoporum concordia ac mutua observantia parit salutem Fidelium, utilique exemplo est acatholicis 19. — Americanae civitates quum novis

in dies incrementis augeantur, oportet ut Ecclesia pari progrediatur gressu, propositque civitatum incrementis hunc vero finem spectat apostolica legatio 19-20. — Pontifex ad Ecclesiae obsequium Fideles adhortatur, commendatque dogma de unitate et perpetuitate conjugii strenue tuendum, quippe quod non minus societati civili prosit quam domesticae. Quanta sit divertii pestis exponit 20. — Vult catholicos probos beneque moratos cives sese gerere, eisque civium officia a Clero exponi deprompta tum ex Litteris encyclicis antea scriptis, tum ex statutis Concilii Baltimoresensis III 21. — Deterret opifices ab illis societatibus quas auctoritas ecclesiastica damnavit vel habet suspectas, nec vult illos cum acatholicis facile congregari 21-22. — Catholicorum societas quomodo se gerere debeant exponit 22. — Exoptat ut scriptores catholici numero crescant, doceantque vel ipsi catholicos Americanos officia sua 22-23. — Scriptores vult concordiam inter se et Episcoporum reverentiam observare, ut rei catholicae prosint 23-24. — Conversionis dissidentium studiosissimus, confidit caritate ac persuasione Episcoporum et Cleri, necnon laicorum exemplis errantes oves in Ecclesiae complexum restitutum iri; Indi etiam et Nigritae exoptat ut mox luce Evangelii illustrentur 24.

7. EPISTOLA ad Episcopos Lusitaniae, de re catholica augenda. — 7 Febr. 1895. pag. 26

Episcoporum coetus valde probat Pontifex, illum praecipue quem nuper Olyssipone celebrarunt, qui quidem fructus tulit laetissimos 26. — Ecclesiam inter et civitatem concordiam enixe commendat, atque obsequium et reverentiam Episcopis debitam inculcat, nominatim Ephemeridum scriptoribus 26:

8. ALLOCUTIO ad S. R. E. Cardinales, de Matrimonio civili in Hungaria. — 18 Mar. 1895. pag. 28

Dolet Pontifex sancitum lege fuisse matrimonium civile in Hungaria Renixis frustra Episcopis, Clero, nonnullisque legislatoribus, praevaluere hostes religionis qua quidem innititur hungarici regni gloria 28. — Pessimae illae de matrimonio leges centies ab Ecclesia sunt damnatae 28-29. — Statuat potestas civilis de iis quae spectant in conjugiis rem civilem; de iis vero quae spectant vinculum maritale, sola decernit Ecclesia 29. — Jam eas attingens injurias quas patitur domi, memorat Pontifex multos per Italiam Episcopos, a se sublectos, sedibus suis fuisse prohibitos, summo quidem apostolicae auctoritatis detimento 29. — Composita quidem fuit illa dissensio: manet tamen intoleranda Sedis Apostolicae praesens conditio 29-30. — Laudibus ornat Pontifex defunctum Ecclesiae Chaldaicæ Patriarcham, et electionem Georgii Ebed-Iesu Khay-yath ad sedem patriarchalem Babylonensem Chaldaeorum confirmat, laudatumque Praesulem Pallii honore auget 30-31.

9. MOTU PROPRIO, de Commissione pontificia ad reconciliationem dissidentium cum ecclesia fovendam.
— 19 Mar. 1895. pag.

Memorat Pontifex quantae sibi curae extiterit dissidentium reconciliationis, inde ab edita Epistola *Praeclara* 32. — Ad illam reconciliationem fovendam constituitur Commissio, praeside ipso Pontifice 32-33. — Aliquos Cardinales Pontifex nominat, ceteros postea designaturus, ex quibus Commissio constet 33. — De Consultoribus nonnulla statuuntur 33.

10. EPISTOLA ad Jos. Tomassetti, de festis in honorem Torquati Tassi. — 9 Aprilis 1895. pag. 34

Probat Pontifex consilium publice renovandae memoriae T. Tassi, viri laude digni ob retentam avitam fidem, poetae bene de re religiosa meriti, a Clemente VIII olim ad coronae capitolinae honorem invitati 34-35.

11. EPISTOLA APOSTOLICA ad Anglos regnum Christi in fidei unitate quaerentes. — 14 Aprilis 1895. pag. 35

Datis jam ad universos populos litteris de unitate catholica, proprias tamen ad Anglos dari vult Pontifex 36. — Omnes in Anglia Christiani assidue Deum orent pro Fidei unitate 36. — Gregorius Magnus de gente Anglorum optime meritus est, nec minus illorum providerunt utilitatibus successores Gregorii unde orta est arctissima nobilis gentis cum Petri Cathedra conjunctio 36-37-38. — Triste dissidium saeculo XVI natum Romani Pontifices omni cura adhibita precibusque indictis restinguere studuerunt 38. — Plures viri sancti sese totos in Angliae salutem impenderunt, nominatim Carolus Borromaeus. Philippus Nerius, et Paulus a Cruce 38-39. — Praeclara laude Pontifex exornat Societatem ab Ignatio Spencer conditam, quae quidem uberes jam protulit fructus 39. — Fiduciam salutis Angliae adjuvant tum ipsa humana civilisque rerum apud Anglos temperatio, tum adversus Rationalismum et Materialismum asserta Dei et Christi jura, necnon varia beneficentiae opera, dierum sacrorum religio, S. Scripturae reverentia, humanitatis in longinquas gentes diffusio 39-40-41. — Illa tamen ad salutem privatam aut publicam non conducent sine Dei auxilio, quod quidem orantibus datur 41. — Vim orationis sive ad temporalia sive ad aeterna bona impetranda Pontifex inculcat allatis verbis Christi omnia bona promittentis eis qui Ipsius nomine exoraverint Patrem munificentissimum 41-42. — Non verbis Christi tantum, sed et ejus exemplo oratio commendatur 42. — Orationis praeceptum et exemplum praecipue continentur sermone post Coenam habito, in quo Christus ut sui unum essent Patrem rogavit 42-43. — In hanc unitatem perficiendam Pontifex omnes curas impendit, spe gaudens se vita functum uberes sui laboris fructus Deo allaturum esse 43. —

Laete recolit indicia divinae gratiae Anglos ad unitatem catholicam moventis, atque charitatis suae sensum Apostoli verbis testatur 43. — Omnes in Anglia dissidentes preces ad Deum fundant, ut doctrinae Christi veritatem perspicere coelesti lumine valeant 43-44. — Adeo inveteratum dissidium ut possint ipsi restinguere Dominus providebit, modo sincero et bono animo rem aggrediantur 44. — In memoriam reducit Pontifex tredecim abhinc saeculis susceptam fuisse in Anglia catholicam Fidem, Anglosque adhortatur ut eamdem iterum amplectantur 44-45. — Catholicos vero sperat oraturos fraterna charitate pro dissidentibus 45. — Singularem vim talis orationis ostendit, et antiquam memorat Christianorum consuetudinem pro aliis dona Dei, praecipue Fidem, rogandi 45. — Orationes expostulat et pro iis qui Deum ignorant, licet sint catholico nomine ornati 45. — Fideles adhortatur ut virtutibus et bonis operibus sese dedant quibus efficacior eorum fiat oratio 45-46. — Implorat Sanctos Angliae patronos, et ante omnes sanctissimam Genitricem Dei 46. — Precum officia ad Fidei unitatem obtinendam jam instituta, in primisque Rosarii usum commendat 46. — Indulgentias tribuit lucrandas 46-47. — Christi obsecrationem de unitate iterat, fausta que Brittannorum genti adprecatur 47. — Ad S^{mam} Virginem pro Angelis fratribus precatio 47-48.

12. EPISTOLA ad D. Gherardum van Caloen, de ordine S. Benedicti instaurando in Brasilia. — 24 Aprilis 1895.

pag. 49

Caudet Pontifex D. Gherardum van Caloen, Ordinem S. Benedicti instauraturum in Brasilia, benigne ibi receptum fuisse 49. — Cujus stimulat animum ut in coepio perget opere, opitulante gente Belgica per pecuniam et viros laboris socios. Benedicit 49-50.

13. EPISTOLA ap Card. Neto, Patriarcham Ulissiponensem, de Centenariis solemnibus S. Antonii. — 2 Maii 1895.

pag. 51

Laudibus ornat Pontifex S. Antonium 51. — Jure ipsi praeparantur centenaria solemnia, multum quidem rei religiosae, ideoque et civili profutura 51. — Probat coetum catholicorum ex nationibus universis Ulissiponem cogi 51-52. — Prospera Lusitaniae, D. Antonio auspice, ominatur, et benedit 52.

14. LITTERAE APOSTOLICAE quibus approbantur regulae Oblatarum sacri Cordis Jesu. — 4 Maii 1895. pag. 53

Sodalitates mulierum gloriae Dei inservientium ac proximorum saluti egregie laudat Pontifex 53. — Inter illas adsciscenda est Congregatio Oblatarum SS. Cordis Jesu recens fundata 53. — Sororum laudatae Unionis, necnon "Oblatarum saecularium, " et "Oblatarum docentium a SS. Corde" munia exponuntur 53-54. — In varias gentes

diffusa jam est congregatio, uberes nacta fructus 54. — Quam antea jam S. Sedes laudavit et approbavit, ejus nunc constitutiones et regulas approbat 54-55.

15. LITTERAE APOSTOLICAE quibus peculiares preces catholicis commendantur per solemnia sacrae Pentecostes. — 5 Maii 1895. pag. 56

Maxime in votis est Ecclesiae et Pontifici unitas fidei, qua Dei gloria et salus animarum promoveantur 56. — Illam impetrare a Deo studeant omnes Fideles orationibus suis 56. — Nullum vero tempus aptius orationi est quam quo olim Apostoli cum Maria in Coenaculo orantes constiterunt, coepaeque sunt gentes ab Ecclesia in unam Christi Fidem adduci 56-57. — Catholici per hos dies Spiritum Sanctum invocent, Spiritum veritatis, fontem sanctitatis, cor Ecclesiae, per quem, quum sit Charitas, fore sperat Pontifex ut arctius Fideles in charitate jungantur 57-58. — Concordia Catholicorum et preces multum ad dissidentium reconciliationem sunt profuturae 58. — Variis indulgentiis, in posteros annos valitulis, preces indictae augentur 58.

16. LITTERAE APOSTOLICAE, de saecularibus solemnis S. Philippi Nerii. — 8 Maii 1895. pag. 59

Laetatur Pontifex de saecularibus solemnis S. Philippi Nerii brevi celebrandis, ipsumque laudat virtutibus et doctrina insignem; cuius insistit vestigiis Congregatio ab ipso fundata 59-60. — De pietate promovenda per cantum, de priscorum Martyrum cultu, de re historica, de Urbe, Philippus bene meritus est 60. — Impertit Pontifex Indulgentias hisce saecularibus festis lucrandas 60-61.

17. EPISTOLA ad cardinalem Parocchi, de comitiis politicis a catholicis in Italia vitandis. — 14 Maii 1895 pag. 62

Decretum de comitiis politicis vitandis, jussu Pii IX editum, cum haud recte nonnulli interpretarentur, explicatum postea fuit 62. — Catholicis, etsi comitiis administrationes spectantibus laudabiliter intersunt, vitanda esse comitia politica saepe Pontifex edixit, eamque sententiam, quum ipsam nonnulli conentur infringere, propalam manifestari ei visum est 62-63.

18. EPISTOLA ad Georgium Ebed Iesu Khayyath, patriarcham Babylonensem, et ad omnes episcopos chaldaici ritus de rebus ecclesiae chaldaicae. — 20 Maii 1895. pag. 64

Benevolentissimum erga Orientales animum testatus Pontifex, memorat se electionem novi Patriarchae Babylonensis, chaldaici ritus, confirmasse, Vicariumque ad ipsum deputasse in adjutorium, ac Amadiensi Ecclesiae univisse Akrensem 64-65. — Gratulatur Episcopis de studiis initis pro chaldaici Missalis recognitione, necnon de

synodalibus decretis humilitatem Clericorum spectantibus 65. — **Laudat illos S. Sedis observantissimos, atque hortatur ut arctius in dies Clericos et fideles adstringant B. Petri Cathedrae, Nestorianosque reducant ad catholicam Unitatem** 65-66. — **Benedicit** 66.

19. EPISTOLA APOSTOLICA ad Coptos. De christiana unitate — 11 Junii 1895 pag. 67

Ad binas a Coptis catholicis acceptas litteras rescribens Pontifex, suam in Coptorum gentem benevolentiam testatur 67. — Initia ex-sponnit ecclesiae Alexandrinae quam quidem viri, sanctimonia et sapientia insignes, necnon schola philosophiae celeberrima, et Eremitarum virtutes illustraverunt 67-68. — Memorat unitatem postea disruptam, ab Eugenio IV instauratam, iterumque disruptam, nihiltamen mutata Romanorum Pontificum in discordes filios benevolentia 68. — Exponit a se ipso de Coptorum gente susceptas curas alumnos Societatis Jesu atque Missionales Africanos Lugdunenses ad illam missos, et Episcopum ex Coptis assumptum 68-69. — Ad plura paratus in gentis salutem, hortatur Coptos catholicos ut conspirent secum, multumque Sacerdotes, et sacras Virgines rei religiosae profuturos confidit 69-70. — Concordiam tum Clericis tum laicis suadet, allata praecolla B. Cyrilli cohortatione ; cuius quidem concordiae exemplum opportunissimum ducit reconciliandis Ecclesiae dissidentibus 70. — Hos jam ad communionem catholicam enixe adhortatur 70-71. — Ad omnia quae proficiant ad eam, Pontifex paratus est, exemplo Benedicti XIV, de Coptis optime meriti, cuius usurpat verba charitatis plena 71. — Ecclesiae Alexandrinae faustissima ominatur, si fuerit Romanae iterum juncta : auspices adstent Sancti, Aegypti olim incolae, et ipsa SACRA FAMILIA 71-72.

20. EPISTOLA ad Ignatium Benham Benni, patriarcham antiochenum Syrorum, de reconciliatione dissidentium. — 1 Julii 1895. pag. 73

Laetatus Pontifex litteris a Patriarcha acceptis, Orientales, etiam dissidentes, vult de sua benevolentia confirmari 73. — Dissidentium reconciliationi incumbant omni ope catholici, Pontificis et maxime Dei auxilio freti 73-74.

**21. EPISTOLA ad Franciscum Picard praepositum
Augustinianorum ab Assumptione, de horum ministeriis
in Oriente. — 2 Julii 1895.** pag. 75

Laudat Pontifex Augustinianos de rebus Orientis optime meritos, ipsorumque consulens incremento, statuit eorum sedes ad Stamboul et ad Kadi-Keui esse amplandas 75. — De administratione spirituali, de ritibus, de adolescentium institutione nonnulla eos monet, animumque eis addit et benedicit 75-76.

22. EPISTOLA ad Card. Goossens, Arch. Mechlinien., et Belgii Episcopos, de Causa sociali in Belgio. — 10 Julii 1895. pag. 77

De causa sociali, quae in Belgio agitatur ardentius, jam pridem Pontifex edidit documenta, quae quominus afferrent apud Belgas sat uberes fructus, animorum impedivit discordia dolenda multum atque stupenda 77-78. — In tanto periculo reconciliare animos studeant pro munere suo Episcopi in unum congressi 78. — Exponit Pontifex quanti causa socialis momenti sit, et quomodo hac in re se gerere debeant Episcopi atque Fideles, ut communis consulatur bono 78-79. — Episcoporum obsequium catholicis inculcat, hosque vult abstinere ab omni inter se de rebus hujusmodi controversia 79-80. — Cleri partes his in rebus definit 80. — Confidit suis jussis Belgas obtemperaturos, atque conjunctis viribus obstituros *Socialismo* 80. — Benedicit 81.

23. LITTERAE APOSTOLICAE quibus congregatio Sodalium a "Sanctissimo Sacramento" in perpetuum confirmatur. — 12 Aug. 1895 pag. 82

In praesentibus rerum angustiis, assiduee catholicorum preces et pia opera levamento sunt Pontifici 82. — Initia refert Congregationis Ss. Sacramenti, ejus finem exponit, ipsamque in perpetuum confirmat 82-83-84.

24. EPISTOLA ad J. B. Paganuzzi, Praesidem Comitatus Coetuum catholicorum, de Coetibus catholicis in Italia. — 24 Aug. 1895. pag. 85

In conventu Taurinensi brevi celebrando carent catholici Comitatus dioecesanis numero augendos, universasque catholicas consociationes operi congressum catholicorum aggregandas 85-86.

25. EPISTOLA ad Card. Langénieux, Archiep. Rhenensem, de controversia super familiis religiosis Galliae. — 26 Aug. 1895. pag. 87

Gratum testatus animum ob Praesulis vota, memorat Pontifex definitionem controversiae de familiis religiosis a se Episcopis ipsisque Religiosis fuisse permissam 87.

26. EPISTOLA ENCYCLICA de Rosario Mariali. — 5 Sept. 1895. pag. 88

Gaudet Pontifex Dei Matris cultum in dies augeri, Rosarii praesertim invalescente usu 88. — Dissidentium reconciliationem Fideles a Deo per Mariam efflagitent Octobri proximo 88-89. — Jure confidimus Mariae, quippe quam nobis in Matrem Christus dedit quod quidem munus ipsa in Coenaculo auspicata, implere non desinit in coelo : unde maxima in christianis animis oritur fiducia benevolen-

tiae piae Matris 89-90. — Ipsa Fidei propagandae fautrix inde ab Ecclesiae ortu, atque sceptrum orthodoxae fidei exstitit, eique multum confisi sunt viri apostolico spiritu clari, necnon Patres Ecclesiae et Doctores, Principes christiani, et Pontifices romani; ideoque Mariae Ecclesia et Patres splendide gratulantur 90-91. — Ad nationes christianas in Fide et Charitate conjungendas maximo B. M. Virginem adjumento fore confidit Pontifex, quippe quae olim ab Ephesinis Patribus, toto plaudente orbe, *Virgo Deipara* conclamata est 91-92. —

Catholicos adhortatur ut pro dissidentibus B. M. Virginem exorent, fraternitatis affectionem sic aemulaturi quae inde ab initio viguit in Ecclesia 92-93. — Dissidentes nunc nationes olim optime de B. M. V. sunt meritae, eisque succurret pia Mater pro ipsis exorata 93. — Exstant ex Oriente in Occidentem advectae imagines Mariae, monentes nos ut ipsam pro dissidentibus imploremus 93. — Nullae ad B. M. Virginem preces effundi possunt Rosario efficaciores ad unitatem christianam reparandam; ideoque a pluribus olim Romanis Pontificibus fuit in Oriente propagatus cultus Rosarii, nostra quidem aetate multum ibi invalescens 93-94-95. — Laete recolit Pontifex in conventu eucharistico Hierosolymitano propositum initum fuisse templi in honorem Reginae SS. Rosarii exaedificandi 95. — Pastores et gregem ad indefessum Beatae Virginis cultum, proximo praesertim mense, exhortatur et instantissimas preces ad Mariam effundit pro catholicis et dissidenteibus 96. — Benedicit 96.

27. EPISTOLA Archiep. Naupactensi, delegato apostolico ad foederatas Americae civitates, de vitandis coetibus cum acatholicis. — 18 Sept. 1895. pag. 97

Non probat Pontifex catholicos cum acatholicis convenire de religione rectisque moribus acturos. Pateat, si libuerit, acatholicis conventuum catholicorum aditus ad audiendum 97. — Sacerdotum Paullianorum institutum commendatur 97.

28. EPISTOLA ad Card. Rampolla, Status Secretarium, de invasione Urbis impi celebrata elapso ab hac XXV anno. — 8 Oct. 1895. 98

Queritur Pontifex de sibi illatis injuriis ab Ecclesiae hostibus, qui sic produnt animum in impugnatione S. Sedis perseverandi 98. — Ostendit, eversa civili romani Pontificis potestate, ipsos jam nisi abollere spiritualem, novam ut condant Romam christiana Urbi adversam 99. — Triumphum de hostibus demum acturam Ecclesiam affirmat; at in praesenti res Italiae pessum ire multum dolet 99-100. — Bellum sacrilegum in dies ingravescere, nec ad S. Sedis libertatem legum quarundam cautiones sufficere ostendit 100. — Principatus sui civilis necessitatem utilitatemque multiplicem exponit, Deique gratiae, non vero presentibus rebus tribuendam dicit gentium in S. Sedem

observantiam 100-101. — Ostendit S. Sedem de Italia optime semper meritam, in posterumque merituram 101-102. — Exoptat ut Itali, Massonum excusso jugo, S. Sedi obsequantur 102.

**29. LITTERAE APOSTOLICAE de patriarchatu
Alexandrino Coptorum. — 26 Nov. 1895.** pag. 103

Gratum erga Deum animum testatur Pontifex ob laetos sacri munieris sui fructus 103. — Coptorum Ecclesiae amantissimus, nuper ad illos litteras dedit catholicos simul et dissidentes compellans 103. — Missa deinde a Coptis catholicis ad S. Sedem legatione de Hierarchiae et Patriarchalis dignitatis instaurazione, Pontifex eorum postulationem duxit opportunissimam, inspectis nempe rei catholicae per Aegyptum incrementis, variisque utilitatibus ex illa instaurazione orituris 103-104-105. — Restituit igitur Patriarchatum Alexandrinum catholicum, eique sedes episcopales duas decernit suffraganeas 105. — Limites Patriarchatus Alexandrini, dioeceseosque Hermopolitanae atque Thebanae definiuntur 105-106. — Patriarchae et Episcoporum prima designatio reservatur S. Sedi 106. — Laetatur Pontifex restitutam esse sedem S. Marci, Petri discipuli, dissidentesque hortatur ad obsequium Hierarchiae catholicae. 106. — Praesentium litterarum auctoritatem vindicat 106-107.

**30. ALLOCUTIO ad S. R. E. Cardinales, de rebus
Armeniae. — 29 Nov. 1895.** pag. 108

Armeniae gentis calamitates dolet Pontifex, eique se variis industriis opitulatum esse exponit 108. — Benevolum erga Orientales animum testatus, memorat a se litteras ad Coptos datas, sedemque Alexandrinam restitutam esse. 108-109. — Cardinales creantur 109-110.

**31. EPISTOLA ad L. Eygenraam, script. ephemerid.
"De Tijd", de re Catholica in Neerlandia scriptis pro-
movenda. — 15 Dec. 1895.** pag. 111

Memorat Pontifex priores scriptores Ephemeridis *De Tijd* bene de re catholica et civili esse meritos, gaudetque illorum vestigiis insistere recentiores, hosque ut provehant S. Sedis consilia de dissidentium reconciliatione adhortatur 111-112 — Scriptores catholicos varia monet 112. — S. Willibrordum laudat Neerlandiae Apostolum, nobilisque gentem a vera dein deflexam Fide, errores sensim deponere gaudet, et scriptores laudatae ephemeridis adhortatur ut pergant ad veritatem fratres reducere 112-113. — Benedicit 113.

**32. EPISTOLA ad Archiepiscopum Aquilanum de
reverentia Episcopis debita. — 26 Dec. 1895.** pag. 114

Dolet Pontifex Archiepiscopo debitum obsequium a nonnullis prae-terminsum, honoremque episcoporum suum esse edicit 114. — Clericum laudat observantiam erga Pastorem palam professum 114.

33. EPISTOLA ad Cardinalem Parocchi, Commissarios Sanctae Archeologiae praesidem, de perficiendo opere J. B. De Rossi "Roma Sotterranea ,.. — 31 Dec. 1895.

pag. 115

Ne per obitum clarissimi viri J. B. de Rossi infectum maneat opus ipsius "Roma sotterranea" de religione et historia bene meritum, Pontifex illud *Commissioni* S. Archeologiae mandat perficiendum 115-116.

34. EPISTOLA ad Card. Langénieux, Archiep. Rhenensem de centenariis solemnibus Clodovei Regis. — 6 Jan. 1896.

pag. 117

Consilium celebrandi memoriam baptismatis Clodovei regis Pontifex probat, precibusque annuit Cardinalis jubilaei lucrum poscentis 117. — Benevolum testatur animum erga gallicam gentem a Deo electam Ecclesiae propugnaculum 117. — Quod quidem Galli laete recolant proximis festis, permagni aestimantes suam in Christo regenerationem per quam cum spiritualibus, tum civilibus bonis, historia teste, sunt aucti 117-118. — Episcopi Galliae S. Remigii virtutes pro fideque labores aemulentur 118-119. — Deum pro Gallia rogat Pontifex ut sancta sit et avitae tenax fidei 119. — Sint Galli animo inter se concordes, tutique ab imminentibus malis per religionis clypeum; consultant nempe reipublicae per concordiam et Ecclesiae obsequium in praesenti rerum perturbatione 119-120. — Massonum grassante secta, catholici bonum certamen strenue certent 120. — Faustissima Galliae apprecatur Pontifex, et benedicit 120.

35. LITTERAE APOSTOLICAE de Jubileō in Clodovaei Regis festis saecularibus. — 8 Jan. 1896. pag. 121

Clodovaei baptismus Pontifex refert a S. Remigio collatum, magno quidem gallicae gentis emolumento, illiusque proin memoriam jure celebrari ostendit 121-122. — Antea datam a se hac de re epistolam memorat 122. — Nonnulla suadet quae saecularis celebritatis utilitatem et decus augeant 122. — Indulgentias imperit lucrandas proximis festis. 122-123-124.

36. EPISTOLA ad Card. Goossens, Archiepisc. Mechliniensem, de Schola Thomistica Lovaniensi. — 6 Febr. 1896. ... pag. 125

Gaudet Pontifex Episcopos Belgii suis obsecundasse consiliis de philosophiae studiis in Lovaniensi Athenaeo amplificandis 125. — Scholae Thomisticae necnon Seminarii scholae annexi leges auctoritate pontificia sanctitas fuisse memorat 125-126. — Praescriptum de adhibenda in lectionibus lingua latina inculcat iterum tum alumnis, tum institutoribus 126. — Uberes fore fructus scholae ominatur, et benedicit 126-127.

37. EPISTOLA ad A. Pagès, supremi Consilii Societatis Vincentianae Praesidem. — 13 Febr. 1896. pag. 128

Societatem Vincentianam laudat Pontifex levanda plebi atque religioni cohonestandae deditam 128. — Gaudet ipsam proposuisse Vincentianas *Conferentias* etiam in Oriente instituendas, atque suis obsecundare consiliis de operarum conditione levanda 128. — Charitatem extollit maximum societati periclitantis praesidium 128-129.

38. MOTU PROPRIO. De ratione concordi rei catholicae provehendae apud orientales. — 19 Martii 1896.

pag. 130

Constitutioni Orientalium antea editae subjicere visum est Pontifici praeccepta quaedam de ratione concordi rei catholicae apud Orientales provehendae 130. — Exponit Pontifex maximi esse momenti illam concordiam inter Delegatos Apostolicos imprimis atque Patriarchas, qui quidem ex illa haurient *excellentia bona* 130-131. — Jubet Pontifex Patriarchas binas saltem quotannis congressiones actitare cum Delegatis, quaeque sunt in illis congressionibus tractanda exponit 131-132. — Commendat praecipue curandam institutionem clericorum, et puerorum, atque propugnandam per scripta Fidei catholicam 132-133-134. — Rationem definit officiorum quae Delegatis intercedant cum eis qui Missionibus praesunt 134. — Delegatos, quorum quidem munus est instare ut servetur *Constitutio Orientalium*, non nulla monet de latinorum Institutis fovendis, de presbyteris latinis adjuvandis, ad concordiamque cum orientali clero adhortandis 134-135. — Praesentium litterarum auctoritatem vindicat 135.

39. LITTERAE APOSTOLICAE de peregrinationibus ad sancta loca Palaestinae. — 18 Aprilis 1896. pag. 136

Peregrinationes ad sancta Palaestinae loca celebrari saepius nostra aetate Pontifex gaudet, earum exponens utilitatem, uberesque fructus enumerans inde natos postremis hisce annis 136-137. — Rogante Praeposito generali Augustinianorum ab Assumptione, Pontifex concedit iter ad sancta loca suscepturis bis lucrandam plenariam indulgentiam, iis vero qui domo detenti, peregrinationi aliquo modos ufragati vel mente juncti fuerint, indulgentiam plenariam semel lucrandam 137-138. — Nonnullas alias decernit gratias a peregrinantibus assequendas in via vel ubi ad sancta loca pervenerint 138-139. — Praesentium litterarum auctoritatem vindicat 139.

40. EPISTOLA ad Hungariae Episcopos de saecularibus regni solemnibus. — 1 Maii 1896. pag. 140

Approbat Pontifex constituta esse saecularia solemnia quibus rei Hungaricae initia celebrentur, ex illisque uberes proventuros esse fructus confidit 140. — Testatus suum de futuris solemnibus gaudium,

recolit officiorum vicissitudinem Hungaros inter et Apostolicam Sedem, speratque per praesentes litteras auctum iri celebritatis gaudium atque fructus 140-141. — Rei Hungaricae multum profuisse religionem catholicam exponit 141. — Memorat Geizam ducem a S. Adalberto conversum ad Fidem, et S. Stephanum optime meritum de gente sua, quae quidem clarum aemulata principem, Sedi Apostolicae et catholicae Fidei devotissimam se semper praestitit 141-142. — Probat Pontifex eos qui curant exponendas per futura solemnia partes Ecclesiae in rei Hungaricae incrementis 142. — Ostendit de civili gentis libertate bene meritos esse Pontifices romanos, in primis Innocentium XI 142-143. — Memorat a Gregorio XIII conditum in Urbe collegium pro Hungaris 143. — Verba Joannis Hunyadis, atque epistola ordinum regni ad Nicolaum V, testantur Ecclesiam de Hungris optime meritam 143. — Hungarorum regnum Apostolicae Sedi fuisse deditissimum edicunt complura ex actis publicis, necnon variae commendationes quibus a S. Sede gens Hungarorum dignata est 143-144. — Refertur ex diplomate Clementis XIII ad Mariam Theresiam illustrior pagina 144-145. — Adhortatur Pontifex Hungaros, regni sui laudes celebraturos, ut nitantur in primis religiosissimorum patrum aemulari exempla 145-146. — Dolet a multis hominibus contemni religionem catholicam, magno ipsis humanae societatis detimento 146. — Memorat antea a se ad Hungaros datas litteras per quas rei religiosae simul et civili consulere studuit 146. — Eos diligentius quotidie monitis suis obtemperaturos esse confidit, maximo quidem rei Hungaricae emolumento 146-147. — Sperat futuris solemnibus auctum iri inter Hungaros pietatem erga romanam Ecclesiam, necnon obsequium fidemque in Domum Habsburgensem, atque cum Petri cathedra necessitudinem 147. — Benevolentissimum Hungaris animum testatur, Deum pro ipsis Sanctosque exorans, atque exoptat ut eadem Fide cives omnes jungantur Ecclesiae 147-148. — Benedicit 148.

41. LITTERAE APOSTOLICAE quibus domus ad
S. Laurentii Brundisini de Urbe declaratur generalitia
Ordinis Minorum S. Francisci Capulatorum. — 5 Maii
1896. pag. 149

Pontificis est religiosarum familiarum pacem curare 149. — Urbani VIII declarationes de conventu Imm. Conceptionis Ordinis Minorum Capulatorum minus rite olim interpretati sunt Minores Capulati provinciae Romanae, parvi facientes Ministri Generalis auctoritatem, quam quidem aliis postea litteris laudatus Pontifex vindicavit 149-150. — Difficultatibus iterum exortis, Pius IX conventum Imm. Conceptionis declaravit generalitum esse tantumque Ministro Generali vel, eo absente, Commissario Generali subditum 150-151. — A quo discedere temporum injuria coacti, se receperunt Superiores Generales ad

S. Nicolaum, jamque ad S. Laurentium Brundisium sedem suam transferre decreverunt 151. — Quam domum praesentibus litteris Pontifex constituit generalitiam, revocans supra recensitam Constitutionem Pii IX 151-152. — Statuit de ratione Conventus Immaculacionis atque romanae provinciae, cum Minorum Capulatorum Ordine ejusque Ministro Generali 152-153.

42. EPISTOLA ad Menelik Negus Negesti, Aethiopiae imperatorem, de captivis liberandis. — 11 Maii 1896. pag. 152

Imperatorem sibi benevolentissimum rogat Pontifex pro munere suo ut quos detinet captivos, libertate donet, summam sic laudem ab hominibus atque praemium a Deo consecuturus 154-155.

43. EPISTOLA ENCYCLICA de unitate Ecclesiae. — 29 Junii 1896. pag. 153

Visum est Pontifici, devios reducendi gratia, unitatem Ecclesiae his tractare litteris 156. — Ecclesiae contemplari speciem utilissimum 156. — Ad Ecclesiam redire dissidentes ab ipso Deo jubentur, ne deest ipsis ad implendum praeceptum coelestis gratia 156. — Vim persuadendi Pontifex Deum rogat 156. — Auctor naturae et gratiae Deus homines assumit sui operis ministros ad quem a Deo definitum rerum ordinem refertur Verbi incarnatio 157. — Suum Filius Dei munus continuandum mandavit Apostolis. Qua ratione Ecclesia genita est, quae spiritualis simul est et externa, ut patet ex Apostolorum docendi munere, ex Fide interna exterius profitenda, ex gratia coelesti participanda per instrumenta externa, ex juribus Ecclesiae docentis officiisque Ecclesiae docendae 157-158. — Inde corpus, et corpus Christi vocatur in S. Scriptura Ecclesia, utpote oculis conspicua, at vivens occulta Christi virtute quae manifestatur actibus 158. — Errant qui sive formam in Ecclesia externam, sive principium vitae internum negantur 158. — Vera hac de re doctrina exponitur, assumpta similitudine ex animae humanae corporisque coniunctione, et unione naturae divinae cum humana in Christo 158-159. — Qualem Christus Ecclesiam constituit, talis permaneat necesse est: quod verbis illustratur Chrysostomi et Augustini 159. — Verae Ecclesiae a Christo constitutae unitatem testatur Scriptura: quae quidem unitas qualis sit a voluntate Christi inquirendum est 159-160. — Ecclesiam formavit Christus individuam, non vero distinctas complectentem communitates 160. — Ecclesiae unitatem eximie S. Clemens Alex. profitetur 160. — Cum Christi verbis, tum ejus omnes salvandi homines proposito probatur Ecclesiae unitas 160-161. — Hanc praesignificavit Isaias, cuius verbum diserte Optatus Milevitanus et Augustinus interpretantur 161-162. — Unicum est Christi corpus mysticum, ut et ejus mortale corpus unicum est 162. — Nequeunt cum unico capite Christo jungi membra quae fuerint a caeteris membris dispersa, illaque mori, utpote a capite

disjuncta, necesse est 162-163. — Praecedentium conclusio 163. — Qui Ecclesiam unicam condidit, is idem condidit unam, in qua videlicet omnes unum essent: quod ipsum Christus Patrem rogavit: hujusque concordiae fundamentum posuit Fidei unitatem, quae qualis ex Christi praecepero esse debeat, jam indagat Pontifex 163-164. — Permissa si fuisset ingenio hominum doctrina Christi, Fidei unitas stare non potuisset: hujus ergo unitatis servandae principium aliud constitui divina sapientia debuit, ut ut sacrae extarent litterae, illudque Pontifex inquisitus, primordia exponit christiani nominis 164-165. — Christus videlicet audientibus se tradidit singula sua doctrinae capita ex animo amplectenda, nullo quidem excepto 165. — In coelum jam redditurus, Apostolos doctrinam suam disseminare jussit, pollicitus se missurum veritatis Spiritum perpetuo in ipsis mansurum 165-166. — Illos ergo perinde ac se ipsum audiri imperat, singulaque doctrinae ipsorum capita teneri 166. — Munere suo Apostoli rite perfuncti sunt 166. — Magisterium vero cum Christus instituerit perpetuum, Apostoli episcopos consecravere suos in verbi ministerio successores, quos jusserunt et ipsos constituere alios divini verbi ministros, sicque munus Christi doctrinam docendi integrum, et officium ipsam accipiendi perdurant in Ecclesia, quae quidem omni aetate e sinu suo eos omnes ejecit qui de quolibet doctrinae sua capite non secum una sentirent 166-167-168. — Unitatem Fidei S. Paulus edicit servandam semper, eamque ostendit a Christo Apostolorum, pastorum atque doctorum ministerio superstructam 169. — Quare uno ore doctores Patresque proclamaverent eam tenendam esse doctrinam quam ab Apostolis acceptam nobis tradiderunt ipsorum successores 169-170. — Magisterium in Ecclesia a Christo institutum, infallibile est; qui vero ei contradicit in uno, omnem simul repudiat doctrinam christianam, ut ex ipsa patet natura Fidei 170-171. — Objectum Fidei a Cc. Vaticano definitur 171. — Magisterium Ecclesiae S. Augustinus vindicat 171-172. — Non sola Fides, sed et Dei cultu, legumque ac disciplinae sanctitate Ecclesia finem suum attingit salutem generis humani 172. — Soli vero Apostoli eorumque successores constituti sunt a Christo divini cultus ministri, populique christiani rectores 172. — Omnes ideo homines Christus in unam ad vocavit societatem iis instructam principiis per quae Dei filii in Ecclesia perfecti salisque evaderent: hic enim finis Ecclesiae est 173. — Ecclesiae suae Christus, utpote societati perfectae, praefecisse debet magistratum maximum, cui obediens omnis esset Christianorum multitudo, sicque in Ecclesia est ex jure divino unitas regiminis, quae unitatem efficit communionis 173-174. — Illa vero summa potestas in Ecclesia qualis sit, non est aliter nisi cognita Christi voluntate statuendum. Constituit vero ipse Ecclesiae suae rectorem in terra Petrum, in successoribus auctoritate perpetua superstitem, quem quidem solum elegerat Ecclesiae suae fundamentum, eaque potestate auxit quae jurisdictionis dicitur 174-175-176. — Quam jurisdictionis potesta-

tem declarant confirmantque verba Domini asseverantis adversus Petrum, adversus Ecclesiam inferi portas non praevalituras, atque pollicentis se Petro daturum claves regni cœlorum et quodcumque ligandi vel solvendi potestatem 176-177. — Suum promissum Christus exequens, gregem suum Petro commisit regendum, sic ipsi potestatem tribuens gubernandi omnes homines 177. — Nunquam vero Petrus fide lapsurus est, utpote per preces Christi firmatus, jussusque ab eo confirmare fratres suos 177-178. — Unam esse suam et Petri potestatem Christus testatus est dum certa nomina sibi propria tribuit et Petro: vocatur Christus, et a Christo vocatur Petrus lapis; clavem habens: pastor; confirmans in omni opere et sermone 178. — Illa nomina magnarum indicia rerum, Leonis I et Gregorii magni verbis exponuntur 178-179. — Suprema potestas data Petro, perpetua est, in ejusque recidens successores, Pontifices videlicet romanos; illudque catholicae doctrinæ caput illustratur verbis Cc Florentini et Lateranensis IV, ac sanctorum Patrum testimoniis 179-180. — Nemo inde, nisi fidem romanam teneat, catholicus audit apud Hieronymum, Augustinum, Cyprianum, Maximum Abbatem, quum ab ipso Christo acceptam teneat sedes Apostolica in omnibus et per omnia potestatem 180-181. — Catholicam doctrinam de summo Petri romanaeque Ecclesiae principatu asserunt acta Concilii Ephesini, Chalcedonensis, Constantino-politani IIII, formula catholicae professionis proposita ab Hormisdas et illa quam Michael Palaeologus in Cc: Lugd. II professus est 181-182. — Ut in romano Pontifice principatus Petri, ita in Episcopis potestas Apostolorum permanet 182. — Exponit Pontifex episcoporum cum romano Pontifice necessitudines. Illorum nempe cum Petri successore conjunctio, quae Ecclesiae parit unitatem, sancita a Christo est qui nihil Apostolis seorsum a Petro, plura vero Petro contulit seorsum ab Apostolis, ita ut Episcopi excidant potestate regendi, si a romani Pontificis secesserint communione quae fundamentum potestatis ipsorum est 182-183. — Christus ergo Ecclesiam suam constituit unam fide, regimine, communione sub Petri summa cathedra 183. — Hanc esse unitatis centrum exponunt Cyprianus atque Optatus Milevitanus, schismaticum et haereticum habentes eum qui defecerit a Sede Apostolica: talem quidem, quum sit extra Ecclesiam, nullam jam posse auctoritatem participare patet 183-184. — Hoc eximie Optatus Donatistas monuit 184. — Voluit Christus Episcopos ita cum Petro conjunctos ut ipsi subsint pareantque; nec satis est inter eos Petrum priores gerere partes, quum clavium nomine summa designetur potestas 184. — Ut enim Episcopi agnos, ita summus Pontifex regendos accepit a Deo et agnos et oves 184. — Hinc illae de B. Petro singulares veterum locutiones, quae ejus praedicant summam potestatem 184-185. — Hanc celebrat S. Bernardus, ad Eugenium Papam scribens 185. — Non tantum Episcopos singulos, sed et universos subesse romanorum Pontificum jurisdictioni ex eo patet quod hi sunt

a Christo fundamentum Ecclesiae universae constituti, et praepositi universo gregi: tenentque ab eo acceptas claves regni coelorum 185-186. — Ut nempe Episcopi universo gregi suo, ita et romani Pontifices toti praeſunt reipublicae christianaे, ipsius Christi potestatem gerentes 186. — Hanc romanorum Pontificum in episcoporum collegium potestatem testata est Ecclesia omni tempore, ut ex historia patet Conciliorum; nec usquam legitur in S. Litteris summatam potestatem sine Petro et contra Petrum traditam fuisse Apostolis 186-187. — Nulla vero oritur administrationi confusio ex eo quod iidem simul subsunt potestati Episcopi et Pontificis romani, quum sit hujus potestas principalior 187. — Episcoporum potestati fautores se semper praestiterunt Pontifices romani 187-188. — Per has litteras catholicos arctius cum suis pastoribus ac summo pastore devinctum iri confidit Pontifex 188. — Dissidentes vero ut ad Ecclesiae redeant unitatem compellat, monitum eis proponens S. Augustini de toto Christo sumendo 188. — Illos vero omnes qui Deum patrem sibi esse cupiunt docet ejusdem Augustini verbis Deum se praebere patrem iis tantum qui fratrem sibi Jesum-Christum simulque Ecclesiam matrem adsciverint 189. — Dei benignitati omnes commendat quos in oratione spectavit, et benedicit 189.

44. EPISTOLA ad Card. Svampa, Archiep. Bononiensem, de celebrando saeculi XIX termino.— 18 Julii 1896.

pag. 190

Exponit Pontifex plura se Pontificatus sui spatio documenta tradidisse per quae pacem curaret instaurandam in mundo 190. — Gaudet concordiae spem conceptam augeri ex eo quod nonnulli terminum labentis saeculi decrevere solemni religionis testimonio celebrandum 190. — Agant illis solemnibus catholici gratias ob collata Pontifici beneficia; maxime vero Deum exorent ut humano generi misereatur 190.

45. LITTERAE APOSTOLICAE quibus Universitatι Gregorianae fit facultas juris Canonici cathedras Insti- tuendi et academicos conferendi gradus. — 29 Julii 1896.

pag. 192

Romanorum Pontificum curam de scientiis humanis divinisque promovendis testatus, laudat Pontifex Universitatē Gregorianam a Clericis Regularibus S.J. nobilitatam 192. — Concessum ipsi a Pio IX privilegium juris Canonici cathedras erigendi, conferendique gradus academicos, Pontifex hisce litteris confirmat, legesque definit in conferendis gradibus observandas 192-193. — Praesentium litterarum auctoritatem vindicat 193.

- 46. EPISTOLA ad Card. Vaughan, Arch. Westmonasteriensem, de sublevandis clericis anglicanis ad fidem conversis. — 27 Aug. 1896.** pag. 194

Testatus Pontifex suam de salute Angliae sollicitudinem, dolet tristi rei familiaris conditione eos nonnunquam premi qui ad matrem Ecclesiam ex clero anglicano redeunt 194. — Varia quae illis occurront mala perpetienda, licet a pluribus fuerint superata, valent tamen nonnullos in errore diutius detinere 194-195. — Exoptat ergo Pontifex ut illorum necessitatibus provideatur, conspirantibus in id Episcopis, clero, ac fidelibus 195.

- 47. EPISTOLA ad Gulielmum Alliata, Praesidem consociationis antimassonicae, de primo antimassonico conventu. — 2 Sept. 1896.** pag. 196

Catholicorum coetus magno esse rei catholicae emolumento testatur Pontifex, consiliumque probat agendi conventum adversus Massonum sectam, de qua impugnanda se plura edidisse documenta memorat, quae diligenter in futuro conventu attendenda monet, ut uberes ex ipso fructus proveniant 196-197. — Massonibus ut sua redatur facies exoptat 197. — Conventui fausta apprēcatur, congressu rosque monet ut errantibus quidem, nequaquam vero errori parcant 197.

- 48. LITTERAE APOSTOLICAE de ordinationibus anglicanis. — 13 Sept. 1896.** pag. 198

Saepe Pontifex Anglorum genti benevolentiam suam testatus est, ipsam percupiens Ecclesiae matri reconciliari 198. — Tractaturus jam est de ordinationibus ritu eduardino peractis, quas quidem irritas jam tenuit communis sententia, nonnulli vero, nostra praesertim aetate, habent validas 198-199. — Opportunum ideo visum est ipsis hanc causam retractari auctoritate S. Sedis 199. — Qua de re benigne indulxit Pontifex, summamque sollertia fuisse adhibitam ad causam rite retractandam exponit 199. — Ante omnia autem perpensa fuisse notata documenta quae de reconcilianda ecclesia Angliae tradidit legato suo Julius III, quae quidem ad ipsam spectabant causam ordinationum anglicanarum 199-200. — Has Julium habuisse irritas ex eo patet quod postea ad legatum scribens, eos posse promoveri ad ordines dicit qui *non promoti a sacros ordines fuerant*: designari autem his verbis eos qui ritu eduardino consecrati fuerant, ex ipsis litteris constat 200-201. — Paulus item IV, a Philippo et Maria regibus ad ipsum legatione missa de re religiosa in Anglia, litteras dedit *Praeclaras carissimi*, ex quibus patet irritas teneri a Pontifice ordinationes secundum novam ritualem formam collatas, idemque testantur Pontificis litterae, postea datae 201-202. — Nec aliter religionis restaurandae

fautores illa S. Sedis documenta intellexerunt 202. — Exponit jam Pontifex optimam illorum documentorum interpretem esse Ecclesiae disciplinam habentis ordinationes ritu eduardino infectas. 202-203. — Quae quidem disciplina ex eo demonstratur quod saepius illae ordinationes iteratae sunt ritu catholico, id quidem probante Ap. Sede, ut multa testantur facta ad *Supremam* delata 203. — Duo ejusmodi facta Pontifex exponit, alterum cujusdam Calvinistae Galli, alterum Joannis Clementis Gordon 203-204. — Clementis XI decretum in causa Gordon Pontifex perpendit 204. — Licet ab Apostolica Sede fuerit sic controversia definita, tamen in Ordinale Anglicanum rursus inquiri Pontifex pro sua indulgentia jussit 204. — Doctrina de sacramentis novae legis exponitur 204. — Materia in iis per formam determinatur, ut manifestius in Ordine apparet 204-205. — Forma vero ad ordinacionem presbyteralem ab Anglicanis adhibita manca fuit : quae vero verba ipsi addita postea suere, vim suam, si quam forte haberent, exercere non jam potuerunt ob extinctam Hierarchiam 205. — Manca similiter fuit episcopalis consecrationis forma, nec restituta suae integritati per verba serius adnexa 205. — Nec habet ad consecrandum episcopum vim ullam oratio *Omnipotens Deus*, quippe quae fuerit sic deminuta ut nullam jam inducat consecrationis episcopalis ad sacramentum Ordinis rationem 205-206. — Exponit Pontifex Ordinale Anglicanum a suis auctoribus fuisse ad errores Novatorum ita accommodatum, ut ad usum ordinationum jam non valeret sic deformatum, nec potuerit postea ab hoc originali vitio rite purgari, quum in ipso verba usurpentur alieno sensu ab eo qui ad Sacramentum conficiendum requiritur 206-207. — Hujus vis arguimenti, ab ipsis perspecta Anglicanis, extenditur ad deprecationem *Omnipotens Deus* 207. — Ordinationes anglicanae non tantum ob *formae defectum* irritae sunt, sed et ob *defectum intentionis* 207-208. — Causam hanc summa sapientia fuisse ab Apostolica Sede judicatam omnes consensere in *Suprema* judices, ipsam iterum scrutati ; Pontifex vero, rei opportunitate maturius perpensa, irritas declarat Ordinationes, ritu anglicano peractas 208 ; — jamque dissidentes, qui Ordinum beneficia requirunt, hortatur ut ad unicum redeant ovile Christi, maxima ibi adjumenta ad salutem reperturi 208-209. — Eis in primis reconciliationem cum Ecclesia suadet qui religionis ministri in communitatibus suis habentur 209. — Praesentium litterarum auctoritatem vindicat 209-210.

49. EPISTOLA ENCYCLICA de Rosario Mariali —
20 Sept. 1896. pag. 211

B. Mariae V. cultum, nostris opportunissimum temporibus, saepius se jam commendasse Fidelibus Pontifex memorat 211. — Instante jam morte, Matrem Dei hominumque fidentius his litteris laudaturus est precem iterum Rosarii celebrando, unde se dat hortandi

Fideles praeclara occasio 211. — Rosarii nomen congruum huius precandi formae est quae Reginam Coeli Rosamque mysticam Paradisi salutat, nobisque parat gloriae coronam 211-212. — Ad salutem enim necessaria oratio est, quae tum maxime est efficax cum perseveranter orant complures in unum congregati 212. — Constat vero Rosarii formula precibus saepe iterandis, atque ad precationem communem accommodatissimis 212-213. — Laudatur familiarum christiarum consuetudo Rosarium recitandi 213. — Memorat Pontifex decreta sua de Rosario in ecclesiis recitando, de aliisque gaudet cultus illius incrementis 213. — Communem Rosarii precationem jucundissimam animo ac saluberrimam esse Pontifex experimentis cognovit 213. — Non nimia est ea fiducia quam in Mariae praesidio collocamus, quum praeter perfectum Conciliatorem Christum alii possint secundum quidam mediatores dici Deum inter et homines, quod quidem imprimis convenit Mariae 213-214. — Ipsa partes egit in generis humani redemptione eximias, quas Rosarium colendo contemplamur affectu suavissimo 214. — Incrementum accipit insigne ex Rosarii cultu virtus fidei, siquidem ejus, qui fidei Auctor est et consummator, vita omnis proponitur contemplanda in Mysteriis Rosarii 214-215. — Fidei profitendae facultatem optimam habemus ex vocalibus precibus Rosarii 215. — Pretium meritumque fidei exponitur 215. — Debet eximia poenitentiae virtus, quum abstinentiam Ecclesia temperaverit, aliis excoli officiis : quam ad rem facit multum Rosarii cultus 215. — Hic autem, tot proferens fructus salutis, nemini gravis est 215-216. — Rosarium comes dulcis et praesidium est in vita et in morte 216. — Multis ipsum indulgentiis auctum est, permagni quidem aestimandis 216. — Ostendit Pontifex Rosarium, tantis insigne beneficiis, plurimum praeterea valere ad dissidentes Ecclesiae reconciliandos ; ideoque catholicos hortatur ut toto praesertim octobri illam reconciliationem depositant Rosarium recitando 216-217. — Exoptat ut Rosarii cultus multum Fidelibus proficiat 217.

**50. EPISTOLA ad Rodulfum Cornely, Josephum Knabenbauer, Franciscum de Hummelauer, de studiis Bibli-
cis. — 14 Oct. 1896.** pag. 218

Proposita synopsi documentorum quae de sacrae Scripturae studiis, tribus abhinc annis, edidit, laudat Pontifex eximios scriptores S. J. qui libros sacros suscepserunt perpetuis notationibus illustrandos eisque de emensa feliciter laboris parte gratulatus, ea omnia adprecatur per quae praeclarum opus datur ad exitum 218.

**51. EPISTOLA ad Carolum Mariam Bonanni, Prae-
sidem Sodalitium Prov. Rom. S. J. in Brasilia, de Insti-
tutione Juvenum. — 19 Oct. 1896.** pag. 220

Laudat Pontifex eos qui adolescenti aetati erudienda operam

dant, discipulorumque animos ad religionis simul et patriae caritatem informant 220.

52. EPISTOLA ad Victorium Constantini, de studio
theologiae moralis. — 20 Oct. 1896. pag. 221

Laudat Pontifex *Institutionum Theologiae Moralis* auctorem,
quippe qui universam rem moralem ita tractet ut philosophiam jubeat
comitem esse atque adjutricem Theologiae morali 221.

53. EPISTOLA ad Praesules qui ob memoriam bap-
tismi a Clodovaeo suscepti Rhemos convenerunt, de
peractis saecularibus festis. — 24 Oct. 1896. pag. 222

Gaudet Pontifex feliciter esse peracta festa saecularia Clodovei
regis optime de gente sua et Ecclesia meriti 222. — Varia autem pie-
tatis argumenta quae illis diebus gens gallica edidit, laete ipse perle-
git exposita in litteris ad se datis a Praesulibus ; quae quidem gratis-
simae Pontifici fuere hoc praecipue nomine quod testantur multum
niti Gallos ut ipsius in *primogenitam Ecclesiae filiam* charitati respon-
deant 222-223. — Fidei et voluntatum concordiam iterum Pontifex
exoptat inter Gallos perficiendam 223.

54. EPISTOLA ad Germanum Morin, de ipsis Com-
mentariis in SS. Patres. — 3 Nov. 1896. pag. 224

Gratum animum testatur Pontifex ob oblata sibi commentaria de
Ss. Patrum doctrinis, scriptoremque laudat aemulatum exempla illo-
rum Benedictinorum qui tot praeclaris operibus optime de disciplinis
ecclesiasticis meriti sunt 224.

55. EPISTOLA ad Card. Richard, Archiep. Parisiens.
de ordinationibus Anglicanis haud propugnandis. —
5 Nov. 1896. pag. 225

Vindicat Pontifex vim et auctoritatem Constitutionis nuper a se de
ordinationibus anglicanis editae 225. — Conqueritur quosdam catho-
licos, praecipue scriptores aliquos *Ephemeridis Revue anglo-romaine*,
non ita hac in re sese gerere ut debent 225. — Praesulem monet ut
ea de ephemerede opportune statuat, quum dedebeat maxime catholi-
cos se socios adjungere iis Anglis qui Constitutionem Apostolicam
haud recto animo acceperunt 225-226.

56. ALLOCUTIO ad S. R. E. Cardinales de violatis
juribus Apost. Sedis. — 30 Nov. 1896. pag. 227

Commutatas in Urbe res violatumque jus Ap. Sedis Pontifex iterum
conqueritur, exponitque crescentem in dies malorum audaciam, Eccle-
siam et S. Sedem impugnantium, magno quidem ipsius reipublicae
detrimento 227. — Profitetur se sua jura semper vindicaturum, con-
fisum Deo. 225. — Cardinales creantur 227-228.

57. EPISTOLA ad Card. Richard Archiep. Parisiensem, de S. Clotilda colenda in festis saecularibus Clodovaei. — 1 Dec. 1896. pag. 229

Approbavit Pontifex ut S. Clotildae reginae proprii habeantur honores sub exitum Jubilaei quod ob Clodovaei regis saecularia festa concessit. Confidit Parisienses patronae suae coelestis solemnia grato animo frequentaturos esse, indeque percepturos avitae religionis insigne studium 229.

58. EPISTOLA ad Card. Richard, Archiep. Parisiensem, de Templo SS. Cordis Jesu in Monte Martyrum. — 6 Jan. 1897. pag. 230

Gaudet Pontifex sacras a Baptismo promissiones renovatas fuisse a catholicis Galliae saecularia festa Clodovaei celebrantibus 230. — Praesulis exponitur propositum celebrandi memoriam inceptae ante viginti quinque annos structurae templi Ss. Cordis Jesu in Monte Martyrum 230. — Insigne illud templum variis se beneficiis auxisse memorat Pontifex, ac Gallos adhortatur ut praeclarum opus perficiant suarum spem rerum in Christo Deo potissimum collocantes. 230-231. — Praesulis autem propositum approbat variasque indulgentias concedit 231.

59. LITTERAE APOSTOLICAE quibus Seminarium Vaticanum cum scholis canonice constituitur. — 18 Jan. 1897. pag. 233

Testatur Pontifex se suorumdecessorum aemulatum exempla, sollicitum semper fuisse de informandis adolescentibus clericis 233. — Enarrat fausta Seminarii Vaticani, inde ab ortu, incrementa 233-234. — Multiplices exponit curas a semetipso in Seminarium collatas, ut et habitationis commoditati, et alumnorum quum institutioni tum numero atque utilitati prospiceret 234-235. — Praesentibus jam litteris canonicam Seminarii erectionem ab Urbano VIII peractam, ipsiusque jura omnia confirmat, tituloque *Pontificio* illud decorat, atque Lyceum et Gymnasium cum scholis Philosophiae ac Theologiae in ipso constituit 235-236. — Aedes quibus Seminarium in praesens utitur, in ipsius jura in perpetuum cedere declarat, nonnullaque alia beneficia Seminario collata, confirmat 236. — His statuta litteris jubet servari diligentissime, additque decreta decem quae jubet imprimis sarta tectaque haberi 236-237-238. — Praesentium litterarum auctoritatem vindicat. 238

60. EPISTOLA ad Salvatorem Brandi de ordinationibus anglicanis rite impugnatibus. — 22 Jan. 1897. pag. 240

Scriptorem valde laudat Pontifex Ap. Sedis sententiam de ordinationibus anglicanis egregie tuitum 240.

61. CONSTITUTIO APOSTOLICA de prohibitione et censura librorum. — 25 Jan. 1897. pag. 241

Summi Pontificis est fidei morumque christianorum integritatem tueri nostra praesertim aetate 241. — Sunt autem perversi libri pestis maxima fidei ac moribus, ideoque omnibus retro saeculis Ecclesia, historia teste, homines prohibuit isto veneno 241. — Romanorum Pontificum hac de re gesta exponuntur 241-242. — Comperta arte libraria, leges a S. Sede latae sunt officinorum librariorum officia spectantes 242. — Exorta haeresi Lutheriana, sollicitiores adhuc curas S. Sedes in perversos libros prohibendos contulit 242. — Primum tunc editus est index librorum prohibitorum 242. — Postea conscriptae sunt Regulae Indicis, quas approbavit Pius IV, ac varii postea Pontifices curaverunt explicandas temporique accommodandas 242-243. — Tanta Ap. Sedis sollicitudo rei multum profuit quamdiu cum Ecclesia consensere civitatum rectores 243. — Postea vero Ecclesia plures Indicis Regulas ipsa sustulit, vel usu antiquari benigne sivit 253. — Recentiore memoria, eximii scientia viri, Cclii Vatic. plurimi Patres. Episcopi multi sensere commutandas esse illas Regulas: quod quidem opportunum esse nostrae aetati Pontifex ostendit; ideoque jussit Indicem recognosci 243-244. — *Decreta generalia* infra posita sola jam vim legis habent ceteraque hac de re statuta abrogata sunt excepta Cst. Bened. XIV *Sollicita et provida* 244. — Decreta de prohibitione et censura librorum 245-253. — Praesentium litterarum auctoritatem Pontifex vindicat 253.

62. EPISTOLA ad J. B. Ceschi a S. Cruce, magnum magistrum Ordinis Hierosolymitani, de laude Ordinis. 7 Febr. 1897. pag. 255

Gratulatur Pontifex Ordinis Hier. Magistro, magisterii sui annum XXV. propediem expleturo 255. — Praeclara laude Ordinem hujusque Magistrum ornat, ipsisque faustissima apprccatus benedicit 255-256.

63. LITTERAE APOSTOLICAE de nova circumscriptione et erectione Dioecesium in Republica Argentina. 15 Febr. 1897. pag. 257

Votis gubernii annuens Pontifex, novam decrevit dioecesum circumscriptionem erectionemque trium novarum sedium episcopalium in Republica Argentina, ideoque supprimit ecclesiasticae circumscriptionis statum qui actu existit. 257-258. — Tres novas Episcopales sedes erigendas constituit, eisque civitates episcopales, dioecesim ac territorium assignat, novamque in Republica circumscriptionem ecclesiasticam definit 258-259. — Ecclesias cathedrales in novis dioecesibus erigi jubet, novisque Episcopis pecuniae subsidia attribuit, eosque vult quam primum capitula erigere his autem facultatem impertit confiendi statuta. 259-260. — Dum capitula erecta nonfue-

rint, cupit ut Episcopi probatos viros in consilium adhibeant 260. — Vult Seminaria quam primum erigi 260. — Reservat Ap. Sedi facultatem libere sanciendi novam in Republica circumscriptionem ecclesiasticam 260-261. — Novas Ecclesias in suffraganeas assignat Ecclesiae Metropolitanae 261. — Vult novarum Ecclesiarum fructus de more taxari et describi, atque documenta novorum Episcopatum paroecias spectantia, ipsorum tradi cancellariis 261. — Firma jubet manere ea de quibus hic non habita est expressa mentio 261. — Archiepiscopo Bonearensi exequendas mandat praesentes litteras, ipsarumque vim et auctoritatem vindicat 261-262-263.

64. ALLOCUTIO ad S. R. E. Cardinales, de nonnullis a Pontifice gestis. — 1 Martii 1897. pag. 264

Gratum testatur animum Pontifex erga Deum sibi benigne auxiliatum in Pontificatus implendo munere 264. — Memorat a se datas Litteras de Unitate Ecclesiae, quibus et catholicos confirmare, atque dissidentes Ecclesiae reconciliare intendit : sperat hos Deum, multorum exoratum precibus, brevi ad Ecclesiam aggregaturum esse 264. — Nostrae aetatis indoles qua varii populum in unum per cultum civilem coalescunt, spem Pontifici addit Unitatis Ecclesiae a Deo perficiendae 264-265. — Pro sua de Ecclesiae unitate sollicitudine Litteras edidit de Ordinationibus anglicanis, de quibus quum nova fuissest controversia orta, benigne voluit in causam iudicium ab Ap. Sede definitam iterum inquire, litemque jam diremit pro officii implendi veritatisque asserendae studio 265. — Consuluit rei civili simul et religiosae apud Gallos dum agendi normam ipsis statuit sequendam in rebus politicis : quam quidem si omnes fuissent amplexi, mirum res Galliae ac Ecclesiae sumpsisset inde incrementum 265-266. — Memorat Pontifex a se instauratas aedes Borgianas picturis insignes, atque exponit religionem optime de arte esse meritam 266. — Benedicit 266.

65. EPISTOLA ad Franciscum Gasquet, de re historica in Britannia. — 17 Martii 1897. pag. 267

Scriptorem, de re historica optime meritum, laudat Pontifex, notatque sinceram praeteritarum rerum indagationem prodesse plurimum catholico nomini 267. — Scriptorem adhortatur ut pro veritate contendere pergit, adjunctis sibi aliquibus laborum suorum sociis. Benedicit 267-268.

66. EPISTOLA ad Card. Perraud, Episc. Augustodunensem, de conventu Euchar. Paraisienst. — 29 Martii 1897. pag. 269

Gaudet Pontifex Parium Monachium electum esse conventus eucharisticisdem, ipsumque locum extollit S. Cordis religione insignem 269.

- 67. EPISTOLA ad Aloisium Marini, de consociatione presbyterorum in Italia. — 8 Aprilis 1897.** pag. 270

Eximia laude extollit Pontifex Presbyterorum saecularium in Italia consociationem, tot fontem bonorum, eique ut sacerdotes dent nomen exoptat 270.

- 68. EPISTOLA ad Italiae Episcopos, de iis quae adversus pias sodalitates a civili auctoritate sancita fuerunt. — 18 Sept. 1891.** pag. 273

Piae sodalitates sacrilege sunt facultatibus suis fraudatae, nec jam valent fundatorum suorum adimplere voluntatem 273. — Ne vero praesentibus rebus penitus intereant, S. Congregatio quaedam de ipsis decernit. 1º Si impedian tur confraternitates quin operibus caritatis vacent, ea tamen opera non intermittent quae ad pietatem proximique aedificationem spectant Divinum cultum, ut possunt, exerceant, illorum religiosorum exemplo qui facultatibus suis spoliati, vitam tamen regularem servant 273-274. — 2º Non negligant sodalitates officium grave bona sua tuendi ipsa vi legum praesentium 274. — 3º Si ultra legem spoliatio procedat, fiat juris vindicatio 274. — 4º Serventur tituli dominium testantes 274. — 5º Illa juris vindicatio addenda est ipsis spoliationis instrumento 274. — Curent Ordinarii haec praescripta exequenda 274.

- 69. DECRETUM de alumnis institutorum religiosorum ad SS. Ordines admittendis. — 4 Nov. 1892.** pag. 275

Quum incommoda nonnulla pariat Religiosorum egressus e suo Ordine vel Instituto, S. Congregatio edit decreta, a summo Pontifice approbata, 1º de admittendis ad Ss. Ordines alumnis Institutorum votorum simplicium, et Institutorum votorum simplicium quae ultra triennium vota perpetua differunt 275-276; — 2º de solemni professione emittenda, vel de triennio in votis simplicibus peragendo ante Ordinationem, et de votis anticipandis 276; — 3º de Religiosorum expulsione e suo Ordine vel Instituto 276-277; — 4º de ipsorum suspensione a Ss. Ordinibus 277; — 5º de iis qui post susceptos Ss. Ordines votis simplicibus soluti sunt 277-278; — 6º de studiis theologicis requisitis antequam Regulares professi ad Ss. Ordines admittantur 278.

- 70. DECRETUM quo de alumnis sodalitatum religiosarum civili militiae obnoxiis nonnulla praescribuntur. — 27 Nov. 1892.** pag. 279

S. Congregatio, de sodalitatibus religiosis sollicita, haec statuit de religiosis militiae civili obnoxiis.

1º Qui ad primam categoriam pertinent, nec sciunt se militiae fore immunes, non possunt ad sol. professionem nec ad Ss. Ordines admitti ante militiam activam expletam 279.

2º Pecunia ad militiam voluntariam per annum perficiendam tribuatur juvenibus indigentibus qui bonae sint spei 279.

3º Juvat ut ante militiam fiant exercitia spiritualia, absolutaque sim: ex parte S. T. studia 279.

4º Debent alumni adire sacerdotes quibus Ordinarius loci curam ipsorum commiserit 279-280. — Alumnorum habitationem PP. Provinciales indicent Ordinariis ; hi illis indicent Sacerdotes alumnorum curam gerentes 280. — De mutata statione alumni P. Provincialem certiore faciant, vitaeque suae ordinem exponant 280. — Si vident a militia per septimanam, agant per tres dies exercitia sacra 280. — Si in civitate sit domus Ordinis, potest P. Provincialis alumnos alicui religioso committere, monito Ordinario 280.

5º Qui post militiam fideles manserint, in Ordinem reassumantur ac vident exercitiis sacris, differaturque saltem per annum sol. professio ac Ss. Ordinum susceptio 280. — Maxima sit cautela circa eos qui non voluntariam sed ordinariam egerint militiam, quae diuturnior est 280-281. — Petantur litt. testimoniales ab Ordinariis apud quos saltem tres menses alumni morati sint 281. — Firmae manent irregularitates a jure statutae : petatur in singulis casibus dispensatio 281.

6º Praescripta n° 4 eos etiam spectant qui post Professionem vel Ss. susceptos Ordines ad militiam diuturnam revocantur 281.

7º Improvisi casus ad S. Congregationem deferantur 281.

71. DECRETUM de cantu ecclesiastico adjectaeque decreto leges. — 7 Julii 1894. pag. 282

Curas maximas pro cantu ecclesiastico S. Gregorius M. aliquique Pontifices, praesertim Gregorius XIII et Paulus V gesserunt 282. — Optime de hoc cantu meritus est Praenestinus Graduale Romanum adornando 282-283. — Opus illius typis Mediceis imprimendum suscepit ipsius discipuli 283. — Pius IX, cantus liturgici inducturus unitatem, illius Gradualis, a Paulo V approbati, novam editionem subjecit virorum peritorum examini, eamque revisam ad normas praescriptas ab ipsis, authenticam declaravit 283. — Antecessoris sui approbationem confirmavit Pontifex initio sui Pontificatus 283-284. — Improbantur controversiae de cantu ecclesiastico postea exortae, praecipue in conventu Aretii habito 284. — Hujus conventus postulata Pontifex probari non posse declaravit 284-285. — Controversiis de Editione Romana instauratis postremis hisce annis, S. R. Congregatio servanda decretivit quae antea statuta fuerant, iterumque editionis praefatae usum Ordinariis suasit, licet eam singulis Ecclesiis non imposuerit 285-286. — Quod S. Congregationis Decretum Pontifex confirmavit 286. — Regulae de Musica sacra. *Pars I.* Regulae generales de musica adhibenda in functionibus ecclesiasticis :

1º Omne opus musicum quod sacris ritibus verbisque congruat, pietatem movet ac dignum domu Dei est 286.

2º Sic se habet cantus Gregorianus, ab Ecclesia ut suus, in libris liturgicis usurpatus 286.

3º Cantus etiam polyphonus et chromaticus possunt sacris convenire functionibus 287.

4º Musica Palestinae aliorumque laudatur ut vere sacra 287.

5º Si nequeat cantus polyphonus ut decet cantari, Gregorianus adhibetur 287.

6º Organa et alia instrumenta gravi melodia cantum sustineant, non obruant, modulationesque edant sacris functionibus congruas 287,

7º In functionibus stricte liturgicis adhibetur ad cantum lingua ipsius ritus; textus *ad libitum* sumantur ex S. Script., officiis vel precibus ab Ecclesia approbatis 287.

8º In aliis functionibus vernacula lingua uti possunt 287.

9º Musica profana prohibetur 287.

10º Non licet in cantu verba omittere, contra sensum intervertere, vel indiscrete repetere 287-288.

11º Nec dividere omnino versus inter se necessario colligatos 288.

12º Ne proferat qui pulsat organum, subitas modulationes, nisi valeat id digne perficere 288.

Pars II. Instructiones ad promovendum S. Musicae studium et evelendos abusus :

1º Ordinarii multum curent musicam sacram quum pars sit S. Liturgiae 288. — Cantores laici ad ipsorum nutum admittuntur 288. — Conventus de S. Musica non agantur sine auctoritatis ecclesiasticae expresso consensu 288. — Folia periodica habeant approbationem Ordinarii 288. — Hae Regulae in discrimen non veniant 288.

2º Addiscant clerici Greg. cantum, non alium, ne a studiis distrahitur 288-289. — Qui aliam musicam jam coluit, vel ad ipsam sit speciali dote praeditus, ei permitti potest ultra progredi 289.

3º Ordinarii curent ne ecclesiarum rectores his regulis derogent 289.

4º Abrogantur regulae hac de re antea datae 289.

72. INSTRUCTIO ad Ordinarios ac Superiores regulares Italiae, de sacra Praedicatione. — 31 Julii 1894. pag. 290

Dolens Pontifex graves quosdam abusus in divini verbi praedicationem irrepsisse, Congregationem jussit de praedicandi verbi divini ministerio regulas dare, quibus omnino abusus illi tollantur 290. — Dotes exponuntur in verbi divini ministro requisitae: sint in ipso pietas et amor Jesu, per quae in Dei gloriam et salutem animarum ardescat; non tantum verbo sed et exemplo praedicet; sit scientia praeditus, nec fidat sua dicendi peritia, sed rite per studium paratus cathedram ascendat 290-291. — Invigilandum ne res tractentur a sacra praedicatione alienae 291. — Indicatur praedicationis materia

per verba Domini, ab Angelico doctore, Concilio Trid., et Pio IX illustrata, indeque patet quae sint in sacra praedicatione tractanda 291-292. — Dolendum multos quae sua sunt, non quae Jesu Christi, saepius querere per praedicationem; qui solita praedicatione omissa, conferentias tradunt quae mentem, non voluntatem spectant, phantasiamque movent, at mores non corrigunt: quibus quidem longe utiliores sunt sermones rem moralem tractantes, quum Christiani saepius corde quam mente labantur 292. — Nequaquam tamen reprobatur omne conferentiarum genus: sunt enim ipsae, si debitae adsint qualitates, utiles ac necessariae, tot grassantibus erroribus de Fide 293. — Sint qui conferentias tradunt, viri eximii, Episcoporumque ductu in erroribus impugnandis firmissimi 293. — Nullum afferant conferentiae detrimentum sermonibus moralibus, quippe qui fidelium multitudini magis quam sermones polemici prosunt, nec minori laude digni habendi sunt, nec proinde vel a clarissimis oratoribus sunt omit-tendi 293-294. — Jam forma reprehenditur in praedicando usurpata. Praedicandi normam definit S. Thomas 294. — Carent saepius nostra aetate sermones perspicuitate et simplicitate evangelica, nec a populo intelliguntur; pietate carent et S. Spiritus unctione; humanae sapientiae verbis referti sunt, at vacui S. Scriptura, quae quidem eloquentiae sacrae fons praecipuus existit 294. — Qua de re citantur Leonis XIII verba ex Litteris encycl. de studiis Scripturae Sacrae 294-295. — Scriptura, Ss. Patribus, Conciliisque neglectis, depromunt illi praedicatores ex fontibus profanis sententias sinistram interpretationi obnoxias 295. — Arguit Card. Bausa praedicatores ea omittentes quae vitam futuram, officia nostra, Redemptoris justitiam spectant 295. — Tales quidem placere auditoribus, non prodesse cupiunt: qui fucosa eloquentia gustum depravant verbi divini, bonisque sunt scandalo, nec prosunt incredulis, qui quidem mirantur pulchre dicta, sed moribus non emendantur 295-296. — S. Congregatio, Pontificis jussa exequens, vult ab Episcopis et Superioribus illos abusus evelli 296 — Praedicandi munere augeantur viri idonei, Superiorum examine probati 296. — Si ex aliena sint dioecesi, afferant testimonium Superiorum 296-297. — Superiores Regulares nonnisi idoneos praedicatores constituant vel Episcopis commendent: hos Ordinarius a recta praedicandi norma deficientes corrigat, perseverantesque in errore amoveat ab officio ac puniat 297. — Confidit S. Congregatio Episcopos et Superiores Regulares strenue nisuros ut verbi divini praedicatio pristinae restituatur dignitati 297.

73. DECRETUM ad Ordinarios Brasiliae, de ratione cleri cum auctoritate civili. — 16 Aug. 1894. pag. 298

Quum nuper in Brasilia lex civilis coetibus ecclesiasticis facultates tribuerit haud consonas sacris canonibus, statuit Ss. Dominus ad abusus praecavendos nonnulla per S. Congregationem mandari i^o de

licentia Ordinarii requisita ad assequendam personam juridicam 298 ;
 2º de poenis statuendis in eum qui hac in re mala fide se gesserit 298-
 299 ; — 3º de cautela adhibenda ubi ab Ordinario data fuerit coetui
ecclesiastico venia personae juridicae assequendae 299.

74. INSTRUCTIO ad delegatum apostolicum in foederatis Americae civitatibus, de quibusdam societatibus vitandis, — 20 Aug. 1894. pag. 300

Archiepiscopi Americae quum judicio Sedis Apostolicae causam detulerint quarumdam societatum, S. Congregatio Inquisitionis has societas decrevit esse vitandas sub poena privationis a sacramentorum perceptione 300. — Quod decretum Pontifex confirmavit 300.

75. DECRETUM de moderanda certis diebus certisque de causis abstinentiae et jejunii lege. — 5 Dec. 1894.

pag. 301

Complurium Episcoporum precibus annuens S. Congregatio rogavit Sanctissimum Dominum facultatem pro Episcopis moderandi certis diebus certisque de causis legem abstinentiae et jejunii 301. — Quod quidem concessit Pontifex 301-302.

76. DECRETUM de commoratione in Urbe clericorum alienae dioecesis. — 22 Dec. 1894. pag. 303

Licet per sacros canones provisum jam sit ne clerici suam deserant Dioecesim invito Episcopo, Pontifex tamen, Episcoporum precibus annuens, ut illa clericorum licentia efficacius coeretur, nonnulla per S. Congregationem statuit 303-304 :

1º de iis qui in posterum volunt Romae statuere domicilium 304.

2º de iis qui in praesens Romae degunt 304.

3º de conferendis officiis quae residentiam in Urbe requirant 304.

4º de reditu in propriam Dioecesim ob extinctam absentiae causam 304-305.

5º de iis qui his statutis non obedierint 305. — Suadetur Episcopis omnium suorum clericorum aequa sollicitudo 305.

77. DECRETUM quo pseudocommunitas Loigniensis eiusque annales iterum damnantur et proscribuntur. —

15 Aprilis 1896. pag. 306

M inorantur pseudocommunitatis Loignensis fraudes, novumque exponitur facinus ephemeredis *Les Annales de Loigny* suam ipsius atque pseudocommunitatis approbationem ementientis 306. — Licet jam antea provisum sit ne per haec mendacia decipientur fideles, S. Congregatio fraudis iterum arguit istam ephemeredem, firmaque manere declarat quaecumque in re Loignensi auctoritas ecclesiastica statuit 306-307.

78, INSTRUCTIO ad Hungariae Episcopos, de disciplina ecclesiastica. — 28 Maii 1896. pag. 308

Laudantur ii ex clericorum Ordine qui bonos se praebent milites Christi, iisque improbantur qui laborem recusant 308. — Cum maximi sit momenti ut in Hungaria relevetur ecclesiastica disciplina, S. Congregatio Pontificis nomine nonnulla decernit illam disciplinam spectantia 308-309.

1º Episcopi de vita et moribus clericorum sint maxime solliciti 309.

2º Curent ipsi alumnos Seminariorum optime instruendos sancteque educandos 309. — Rectorem Seminarii, praefectum pietatis, atque disciplinarum magistros constituant viros muneri suo idoneos 309. — Aliquoties per annum Episcopi Seminarium visitent 309. — Curent Seminarii moderatores ut frequens sit Sacramentorum usus, nec externa tantum disciplina alumni ornentur, sed et imbuantur spiritu qui sacerdotes decet 309-310. — Haec jam antea Pontifex monuit 310. — Sacerdotio prohibeantur qui a Deo non sint vocati 310.

3º Sacerdotes ad poenitentiae Sacramentum saepe accedant, vacanteque quotannis exercitiis spiritualibus 310. — Opportune de officiis suis moneantur 310.

4º Invigilant Episcopi ut parochi impleant sui muneric obligaciones multiplices 310-311. — Plura S. Congregatio monet de confessionibus audiendis, et de verbo Dei praedicando, ore simul et exemplo 311. — Coerceantur pravi clericci poenis a jure statutis 311-312. — Pravorum Sacerdotum pestem Gregorius M. exponit 312.

5º Edoceantur per clerum ii qui verbis ac scriptis multum apud suam gentem valent 312. — Propagentur catholicae consociationes 312.

6º Exponuntur officia sacerdotum qui doctrinam christianam in gymnasiis tradunt 312. — Varia monentur Episcopi religiosam instructionem in gymnasiis spectantia 312-313.

7º Hortatur S. Congregatio Episcopos ut curent Universitatem Budapestinensem catholicis reddendam, concionesque de doctrina catholica facientes ad alumnos, atque fovendas studiosorum societas in utraque Hungariae universitate erectas 313.

8º Documenta Litterarum Encycl. « *Immortale Dei* » et « *Sapientiae Christianae* » crebro sunt inculcanda 313.

9º Quaedam monentur Episcopi de linguae hungaricae usu 313-314.

10º Maxima sit Episcopis cura de adeuntibus sodalitates quae etiam acatholicis patent 314.

11º De catholicis ephemeridibus monita dantur 314.

12º Episcopi praesentem ordinationem curent exequendam, sintque de digna beneficiorum collatione maxime solliciti 314-315.

**79. INSTRUCTIO ad Italiae Episcopos et familiarum
religiosarum moderatores, de clericis gubernii civilis
Universitates celebrantibus. — 21 Julii 1896.** pag 316

Ecclesia de clericorum institutione sollicitam se semper et ubique praestitit; ideoque S. Congregatio iis ex Italiae clero providens qui celebrant Universitates gubernii civilis, quaedam monet tum Episcopos tum Superiores Regulares 316

- 1º de lyceis Gubernii vitandis 317.
- 2º de licentia requisita ut illa frequentare possit aliquis ex clero saeculari 317.
- 3º et regulari 317.
- 4º de studiorum curriculis ibi emetieendis 317.
- 5º de mittendorum accurato delectu, et studiis antea perficiendis 317.
- 6º de variis dotibus quibus mittendi emineant 317-318.
- 7º de clericorum saecularium habitatione 318.
- 8º de cura in ipsos conferenda a suo Ordinario et ab Episcopo loci 318.
- 9º de habitatione clericorum regularium, et de cura in ipsos conferenda a Superioribus 318-319.
- 10º de seligenda Universitate, et de ipsa vel certis lectionibus deserendis 319.
- 11º de pravorum librorum et ephemeridum periculo vitando 319-320.
- 12º de ratione clericorum cum professoribus et condiscipulis 320.
- 13º de fovendis vel erigendis studentium ecclesiasticorum societatis; de studiis ibi pietateque colendis, et de admittendis ad ipsas studentibus saecularibus 320-321.
- 14º de sanctae vocationis spiritu et religiosa observantia tuendis, ac de religiosorum habitatione per vacationum tempus, et exercitiis spiritualibus tunc peragendis 321.
- 15º de revocandis periclitantibus 321. (¹)

1. Nonnulla quae in notulis reperiuntur menda, curavimus corrigenda in hoc iridice.

INDEX ALPHABETICUS

DOCUMENTORUM

VOL. V ET VI.

EPISTOLAE ENCYCLICAE.

<i>Ad extremas Orientis</i> , 24 Jun. 1893.	V	165
<i>Adiutricem populi</i> , 5 Sep. 1895.	VI	88
<i>Au milieu des sollicitudes</i> , 16 Febr. 1892.	V	36
<i>Caritatis providentiaeque</i> , 19 Mart. 1894.	V	243
<i>Christi nomen</i> , 24 Dec. 1894.	VI	7
<i>Constanti Hungarorum</i> , 2 Sept. 1893.	V	177
<i>Fidentem Piumque</i> , 20 Sept. 1896.	VI	211
<i>Iucunda semper</i> , 8 Sept. 1894.	V	291
<i>Laetitiae sanctae</i> , 8 Sept. 1893.	V	186
<i>Magnae Dei Matris</i> , 8 Sept. 1892.	V	106
<i>Octobri mense</i> , 22 Sept. 1891. ...	V	7
<i>Providentissimus Deus</i> , 18 Nov. 1893.	V	200
<i>Satis cognitum</i> , 29 Jun. 1896. ...	VI	156

LITTERAE APOSTOLICAE

(sub plumbo).

<i>Ad universas</i> , 27 Apr. 1892.	V	56
<i>Apostolicae curae</i> , 13 Sept. 1896.	VI	198
<i>Christi Domini</i> , 26 Nov. 1895.	VI	103
<i>In Petri cathedra</i> , 15 Febr. 1897.	VI	257
<i>Orientalium</i> , 30 Nov. 1894.	V	303
<i>Quod Romani Pontifices</i> , 18 Ian. 1897.	VI	253

(sub annulo piscatoris.)

<i>Aegritudini animi</i> , 12 Aug. 1895.	VI	82
<i>Amanissimae voluntatis</i> , 14 April. 1895.	VI	36
<i>Ex debito pastoralis</i> , 5 Maii 1896.	VI	149
<i>Gravissime Nos</i> , 30 Dec. 1892. ...	V	133
<i>Illud est proprium</i> , 29 Ian. 1894. ...	V	232
<i>Magni commemorationis</i> , 8 Ian. 1896.	VI	121
<i>Neminem fugit</i> , 14 Jun. 1892.	V	82
<i>Pastoralis muneric officio</i> , 17 Mart. 1893.	V	153
<i>Praeclara</i> , 20 Jun. 1894.	V	272

	Vol.	Pag.
<i>Provida matris</i> , 5 Maii 1895.	VI	56
<i>Quo magis</i> , 16 Maii 1892.	V	76
<i>Quum in honorem</i> , 8 Maii 1895.	VI	59
<i>Quum nuper</i> , 20 Iun. 1892.	V	89
<i>Romani Pontifices</i> , 29 Iul. 1896.	VI	192
<i>Romanorum Pontificum</i> , 18 April. 1896.	VI	136
<i>Sapienter olim</i> , 30 Nov. 1891.	V	23
<i>Sicut eximium</i> , 4 Maii 1895. ...	VI	53
<i>Singulari misericordiae sensu</i> , 1 Oct. 1891.	V	19
<i>Summum semper</i> , 12 Iul. 1893.	V	170
<i>Unitatis christianaæ</i> , 11 Iun. 1895.	VI	67

CONSTITUTIONES.

<i>Officiorum ac munerum</i> , 25 Ian. 1897.	VI	241
--	----	-----

MOTU PROPRIO.

<i>Auspica rerum</i> , 19 Mart. 1896.	VI	130
<i>Optatissimae in una fide</i> , 19 Mart. 1895.	VI	32

DECRETA.

<i>Ad ceteros effrenes</i> , 15 April. 1896.	VI	306
<i>Anteactis temporibus</i> , 22 Dec. 1894.	VI	303
<i>Auctis admodum</i> , 4 Nov. 1892.	VI	275
<i>Consensus mutuus</i> , 15 Febr. 1892.	V	34
<i>Cum recenter</i> , 5 Dec. 1894.	VI	301
<i>La S. Congregazione</i> , 27 Nov. 1892.	VI	279
<i>Quamvis civilis</i> , 16 Aug. 1894.	VI	298
<i>Quod S. Augustinus</i> , 7 Iul. 1894.	VI	282

INSTRUCTIONES.

<i>Amplitudinem tuam</i> , 20 Aug. 1894.	VI	300
<i>Amplitudo tua</i> , 3 Maii 1892. ...	V	73
<i>La santità</i> , 31 Iul. 1894.	VI	290
<i>Perspectum est</i> , 21 Iul. 1896.	VI	316
<i>Quibus Hungaria</i> , 28 Maii 1896.	VI	308

ALLOCUTIONES CONSISTORIALES.

<i>Apostolorum Principum</i> , 12 Iun. 1893.	V	162
<i>Europa omnis</i> , 29 Nov. 1895.	VI	108

	Vol.	Pag.
<i>In litteris nostris</i> , 18 Mart. 1895.	VI	28
<i>L'augurio</i> , 23 Dec. 1891.	V	31
<i>La rinnovata</i> , 1 Mart. 1897.	VI	264
<i>Molti e segnalati</i> , 23 Dec. 1893.	V	227
<i>Non est opus</i> , 14 Dec. 1891.	V	27
<i>Non nihil allocuturi</i> , 11 Iul. 1892.	V	98
<i>Onorare le ceneri</i> , 1 Mart. 1892.	V	52
<i>Quamquam commutatas</i> , 30 Nov. 1896.	VI	227

EPISTOLAE PONTIFICIAE.

<i>Adnitentibus Nobis</i> , 2 Jul. 1895.	VI	75
<i>Agnovimus sane</i> , 24 Oct. 1896.	VI	222
<i>Ante vestrum</i> , 1 Maii 1894.	V	267
<i>Catholicos homines</i> , 2 Sept. 1896.	VI	196
<i>Cest un noble dessein</i> , 6 Ian. 1896.	VI	117
<i>Clara saepenumero</i> , 31 Maii 1893.	V	157
<i>Coetus in foederatis</i> , 18 Sept. 1895.	VI	97
<i>Cognovimus sane</i> , 9 April. 1895.	VI	34
<i>Cum per Nos</i> , 17 Mart. 1897.	VI	267
<i>Custodi</i> , 8 Dec. 1892.	V	124
<i>De gratia</i> , 30 Dec. 1894.	VI	11
<i>Egregium sane</i> , 15 Dec. 1895.	VI	111
<i>Exemplaria</i> , 13 Oct. 1893.	V	194
<i>Expectationem</i> , 31 Oct. 1892.	V	117
<i>Ex quo primum</i> , 24 April. 1895.	VI	49
<i>Fidelem</i> , 3 Nov. 1894.	V	301
<i>Fra le molte</i> , 31 Dec. 1895.	VI	115
<i>Gratae admodum</i> , 26 Aug. 1895.	VI	87
<i>Gratae vehementer</i> , 3 Aug. 1893.	V	174
<i>Il divisamento di sancire</i> , 8 Febr. 1893.	V	144
<i>Il n'est pas nécessaire</i> , 23 Aug. 1896.	VI	194
<i>Il vous a plu</i> , 11 Maii 1896.	VI	154
<i>In iis quibus premimur</i> , 24 Oct. 1891.	V	21
<i>Inimica vis</i> , 8 Dec. 1892.	V	120
<i>Insignes Deo</i> , 1 Maii 1896.	VI	140
<i>Inter graves</i> , 1 Maii 1894.	V	261
<i>In viris praeclarissimis</i> , 2 Maii 1895.	VI	51
<i>Le insolite</i> , 8 Oct. 1895.	VI	98
<i>Litteras a vobis</i> , 2 Jul. 1894.	V	286
<i>Longinqua oceanii</i> , 6 Ian. 1895.	VI	12
<i>Lucubrationibus ceteris</i> , 22 Ian. 1897.	VI	240
<i>Magisterii tui</i> , 7 Febr. 1897.	VI	255

	Vol.	Pag.
<i>Moerore sapientium</i> , 4 Dec. 1894. ...	VI	I
<i>Non levis</i> , 26 Febr. 1894. ...	V	235
<i>Non mediocri</i> , 25 Oct. 1893.	V	195
<i>Nosti qua temporum</i> , 6 Dec. 1894.	VI	3
<i>Notre consolation</i> , 3 Maii 1892.	V	66
<i>Nous avons accueilli</i> , 15 April. 1894.	V	255
<i>Nulla sane</i> , 29 Mart. 1897.	VI	269
<i>Nuperrime</i> , 6 Ian. 1897.	VI	230
<i>Ob impensam</i> , 20 Maii 1895.	VI	64
<i>Permoti nos</i> , 10 Iul. 1895. ...	VI	77
<i>Postquam catholici</i> , 10 Dec. 1894.	VI	5
<i>Probe nosti</i> , 6 Febr. 1896.	VI	125
<i>Quae a te</i> , 10 Dec. 1893.	V	226
<i>Quae conjunctim</i> , 23 Maii 1892.	V	78
<i>Quae de sanctorum</i> , 3 Nov. 1896.	VI	224
<i>Quae Nobis</i> , 8 April. 1897.	VI	270
<i>Quae nuper</i> , 22 Sept. 1894.	V	299
<i>Quale debba essere</i> , 14 Maii 1895.	VI	62
<i>Quam Nobis Cordi</i> , 14 Oct. 1896. ...	VI	218
<i>Quarto abeunte saeculo</i> , 16 Iul. 1892.	V	100
<i>Quem vos</i> , 13 Jun. 1894. ...	V	270
<i>Quo sint erga Nos</i> , 27 Jun. 1892.	V	96
<i>Quod Nostris litteris</i> , 7 Febr. 1895.	VI	26
<i>Quod tuae Nobis</i> , 12 Mart. 1894.	V	241
<i>Quum nuper litteras</i> , 1 Iul. 1895.	VI	73
<i>Religioni apud Anglos</i> , 5 Nov. 1896.	VI	225
<i>Romam e dissitis</i> , 19 Oct. 1896.	VI	220
<i>Studium sollertiajamque</i> , 26 Dec. 1895.	VI	114
<i>Suavi nimirum</i> , 1 Dec. 1896.	VI	229
<i>Susceptum a Nobis</i> , 7 Mart. 1894.	V	237
<i>Taurinensium</i> , 24 Aug. 1895. ...	VI	85
<i>Tempestate infensissima</i> , 18 Iul. 1896.	VI	190
<i>Tuarum exemplar</i> , 20 Oct. 1896.	VI	221
<i>Valde quidem</i> , 20 Mart. 1892.	V	54
<i>Volumen quo ea</i> , 13 Febr. 1896.	VI	128

ORATIONES.

<i>Grande è lo spettacolo</i> , 18 April. 1894.	V	257
<i>Grande est notre joie</i> , 19 Sept. 1891.	V	3
<i>Sullo scorcio</i> , 28 Ian. 1894.	V	229

EPISTOLA S. C. EP. ET REG.

<i>Nelle presenti</i> , 18 Sept. 1891.	VI	273
--	----	-----

INDEX ALPHABETICUS

MATERIARUM

UTRIUSQUE VOLUMINIS.

Abstinentia. Cf. *Jejunium*.

Adalbertus (S. Hungariae Apost.).
Geizam ducem convertit, VI, 141.

Adolescens. Recte pueros et adolescentes instituendi ratio, V, 246-247. — Ad religionis et patriae caritatem informandi, VI, 220.

Aegyptus. Cf. *Coptus*.

Albigenses. Per Rosarium devicti, V, 12, 108.

Alexander (VI). Ad ipsum Christ. Columbi verba, V, 102. — De pravis libris prohibendis sollicitus, VI, 242.

Alexandrinus. Ecclesia Alex. vario nomine clarissima, VI, 67-68. — Epist. de patriarchatu Alexandrino Coptorum, 103, — Patriarchatus — restituitur, 105-106.

Alibrandi (Hilarius). Laudatur de re archeol. bene meritus, VI, 1.

Alliata (Gulielm.). Litt. ad ipsum de primo antimassonico conventu, VI, 196.

America. Ecclesia de scholis Americae sollicita, V, 73-74. — Controversiae de ipsis ortae exponuntur, 73-74, 78-79; — et dirimuntur, 74, 79-80, 158-160. — Epist. ad Episcopos Americae Septentrion., VI, 12. — Ecclesia de America bene merita, 12-13. — Ecclesiae in America incrementa, 14. — Ecclesia ibi libera, 14-15. — Americae collegium in Urbe, 17. — Legatus apostolicus in America constituitur, 18; — sine Episcoporum detimento, 18-19; — at magno rei religiosae bono, 19, 20. — Sint Americae cives suorum officiorum memores, 21. — De vitanidis coetibus cum acatholicis, 97. —

De quibusdam societatibus ritandis, 22, 300.

Angelicus. Salutatio angelica explainatur, V, 294.

Angli. Epist. ad Anglos de Fidei unitate, VI, 36. — De Anglis S. Greg. M. et alii Ss. Pontifices optime meriti sunt, 36-38. — Ipsorum a Fide defectio, 38. — Suscepti ad illos convertendos labores, 39-40. — Ipsorum conversionis indicia, 39-41, 43. — Anglorum gentis praeclera laus, 40-41. — Per orationem in primis eorum conversio perficienda, 41-42, 44. — Dissidentes ad unitatem hortatur Ptfex, 43-45. — Qua ratione catholici concivibus convertendis prodesse debent, 45-46. — Oratio pro Anglis, indulgentiis aucta, 47-48.

Anglia. Dos Mariae nuncupata, VI, 46.

Anglicanus. Litt. Encycl. de Ordinationibus anglicanis, VI, 198. — Illas memorat Pontifex, Cardinales alloquens, 265. — Controversia hac de re nuper orta exponitur, 198-199. — Hac in re antea a summis Pontificibus gesta exponuntur 199-202. — Illae ordinat. ex constanti Ecclesiae disciplina irritae habitae sunt, 202-204. — Illas irritas esse evincitur ex Rituali Eduardino, 204-208. — Illas irritas esse Pontifex novo judicio declarat, 208. — Vindicat hanc suam sententiam, 225-226; — ipsamque queritur a non-nullis Anglis haud recto animo suisce susceptam, 225. — Reprehendit ephemeredem «Revue Anglo-Romaine» Constitutionem a se datam infirmantem, 225-226. — Ad Salvat. Brandi scribit, suam sententiam hac de re egregie tuitum, 240.

- De clericis Anglicanis ad Fidem conversis Pontifex sollicitus, 194-195.
- Anselmus** (S.). Collegii S. Anselmi in Urbe primus lapis ponitur, V, 170. — De collegii regimine, 171-173.
- Antiquitas.** Antiquitatum studia utilissima, VI, 1-2.
- Antonius** (S. Conf.). Epist. de ejus centenariis solemnibus, VI, 51.
- Antverpiensis.** Polyglotta — laudatur, V, 208.
- Apostolus.** Apostolorum magisterium ut unitatis Fidei principium a Christo constitutum, VI, 164-168. Qui ipsos audit, Christum audit, 165-166. — Ab ipsis acceptam doctrinam esse tenendam Patres asserunt, 169-170. — Soli Apostoli horumque successores sunt divini cultus ministri, 172-173; — populique christiani rectores, *ibid.*
- Aquitanus.** Epist. ad Episc. Aquil. de reverentia Episcoporum, VI, 114.
- Aretium.** Conventus ibi habitus de cantu eccl., VI, 284.
- Argentina** (Resp.). Novae in Rep. Argent. dioeceses eriguntur, VI, 257-263.
- Aristoteles.** Eum optime omnium S. Thomas interpretatur, V, 137.
- Armenia.** Alloc. de Armeniae calamitatibus, VI, 108.
- Ars.** Artis christiana principia, V, 241, 270. — Hodie saepe ad virtuosum genus defluit, 241. — Religio de arte bene est merita, VI, 266.
- Assemanos** (Maronita). Ob scientiam laudatur, V, 23.
- Atheismus.** Nititur frustra Deo substituere civilem potestatem, V, 48.
- Augustinianus.** Augustinianorum labores in Oriente, VI, 75-76. — Curant ipsi peregrinationes in Palestinam, 136.
- Augustinus** (S. Doct.). Ejus doctrina de obsequio principibus debito, V, 47. — De re scripturistica optime meritus, 206. — Ejus regula de S. Script. interpretanda, 214; — et de componenda dissensione theolo-
- giam inter et scientiam, 219. — Asserit Spiritum S. auctorem S. Script., 222. — Ejus ad S. Hieron. verba asserentis nullum in S. Script. inveniri errorem, *ibid.* — Plura se satetur nescire quam scire de Script., 224. — Ecclesiæ magisterium vindicat, VI, 171-172. — Docet Christo simul et Ecclesiæ adhærendum, 188; — illique soli Deum Patrem esse cui Ecclesia Mater sit, 189. — Cantum eccl. laudat, 282.
- Augustinus** (S. Cantuar. Ep.). Ejus apud Anglos labores, VI, 37. Cf. *Greg. M.*
- Aurelianensis.** Epist. ad Episc.— de rebus Galliae, V, 117.
- Austria.** De Scholis publicis in —, V, 267.
- Baltimorensis.** Cc. III — de Scholis optime meritum, V, 73. — Conciliorum Baltim. decreta firma manent, 74, 79, 159-160; — et laudantur, 160; VI, 17-18, 21.
- Baronius** (Card.). Laudatur, VI, 60.
- Basilianus.** Ordo — instaurandus in Ecclesia Ruthena, V, 252.
- Basilius** (S.). A Rufino laudatur S. Script. ex traditione interpres, VI, 170.
- Bausa** (Card. Augustin. Archiep. Florent.). Memoratur Epist. ad ipsum de S. Familiae consociatione Bononiensi, V, 84. — Arguit profanos praedicatores, VI, 295.
- Belgium.** Epist. de causa sociali in Belgio, VI, 77. — Optime de scholis catholicis meritum, 77-78.
- Bellum.** Apparatus belli gentibus gravis est, V, 282. — Bellum cohibet Christi Religio, *ibid.* Cf. *Militaris.*
- Benedictus** (S.). Ejus Ordo laudatur, V, 170. — De disciplinis Ordo bene meritus, VI, 224. — De Ordinis S. B. unitate tractant Abbates, V, 170-171. — De Primate Ordinis, 171-173.
- Benedictus** (XIV). Memoratur ejus Constitutio de servando ritu Graecorum Melchitarum, V, 305-306.

- Ipsa extenditur ad omnem orientalem ritum, V, 306. — Ejus Constitutio de libris prohibitis «*Sollicita et provida*» non est abrogata, VI, 244. — De Coptis bene meritus, 71.
- Benham-Benni** (Ignat. patriarch. Antioch. Syrorum). Epist. ad ipsum de reconciliatione dissidentium, VI, 73.
- Bernardinus** (S. Senen.). Omnem gratiam per Mariam dari egregie asserit, V, 294.
- Berta** (S. Cantii regina). Laudatur S. Helenam imitata, VI, 37.
- Bernardus** (S.). Allegorica S. Scripturae interpretatione insignis, V, 206. — De summa R. Piscis potestate ad Eugenium III scribit, VI, 185.
- Bessarion.** Ad Unitatem Orientales compellat, V, 276.
- Birgitta** (S.). Sueciae patrona constituitur, V, 19-20.
- Bonanni** (C.M.). Epist. ad ipsum de institutione juvenum, VI, 220.
- Bononiensis.** Consociatio — a S. Familia commendatur, V, 84.
- Borgianus.** Aedes Borgiana a Pontifice instauratae, VI, 266.
- Borromeus** (S. Carol.). De re cath. in Anglia bene meritus, VI, 38-39.
- Bourgeois** (Ven. Marg.). De cultu S. Familiae bene merita, V, 83.
- Bourret** (Jos. Christian. Ep. Ruthenen.). Card. creatur, V, 164.
- Boyer** (Joann. Petr. Arch. Bituricens.). Card. creatur, VI, 109.
- Brandi** (Salv.). Epist. ad ipsum de ordinationibus anglicanis rite impugnatis, VI, 240.
- Brasilia.** Dioeceses novae eriguntur, V, 56-65. — Epist. ad Episcopos de re christiana augenda in Brasil., 286. — Nonnulli ex Brasilia clerici Romae instituantur, 288. — Indigeni Religiosi in Brasilia Episcopis subditi sint, 288-289. — Epist. ad Epp. Bras. de «*stipe petriana*», VI, 3. — Ordo S. Benedicti in — instaurandus, 49. — Decreta de rationibus cleri cum auctoritate civili in Brasil., 298-299.
- Budapestinensis.** De Universitatibus — regime monita dantur, VI, 313.
- Burdigalensis.** Epist. ad Episc. — de rebus Galliae, V, 174.
- Caloen** (D. Gh. van). Epist. ad ipsum de Ordine S. Bened. instaurando in Brasilia, VI, 49.
- Canonicus.** Vis verbi perpenditur, V, 232. — Canonicorum origo, *ibid.* — Reprehenditur abusus de canonicis meri honoris, 232-233. — Regulæ dantur de canoniceis creatis ab Episcopo alieno, 233-234.
- Canossa** (Card. di —, Ludov. Ep. Veronen.). Epist. ad ipsum de Matrimonio civili in Italia, V, 144.
- Cantus.** S. R. C. Decretum et leges de cantu ecclesiastico, VI, 282-289.
- Caritas.** Cf. *Charitas*.
- Carmelus.** Indulg. «*toties quies*» lucranda in ecclesiis Ord. Carm., V, 76.
- Casañas y Pagès** (Salvator Ep. Urgellen.). Card. creatur, VI, 109.
- Cascajares y Azara** (Anton. Maria Arch. Vallisoletanus). Card. creatur, VI, 109.
- Castellano** (Vladislaus Arch. Bonnearen.). Accipit exequendas litteras de erectione dioecesium in Rep. Argent., VI, 261-262.
- Censura.** Csttio Apost. et decreta de prohibitione et censuralibrorum. VI, 241.
- Ceschi** (J. B. a S. Cruce, Mag. Ord. Hierosol.). Epist. ad ipsum, VI, 255.
- Chaldaicus.** Epist. ad Epp. Chald.. VI, 64. — Missale chald. recognoscitur, 65.
- Charitas.** Per ipsam componendae lites nostra aetate exortae, V, 249. — Societatis periclitantis praesidiū validissimum, VI, 128. — Sola charitate ductus Pontifex intendit reconciliationem dissidentium, V, 276.
- Chicago.** Nuper exposita ibi rerum omnigenus copia, V, 157.
- Christianus.** Patitur cum Christo libenter, V, 190.

Christus. Cf. *Jesus*.

Chrysostomus (S.). Sacerdotem docet Fidei pugnam, V, 217. — Petri potestatem vindicat, VI, 182-183. — Laudatur praeclarus S. Script. interpres, V, 206.

Civitas. Tria civitatibus perniciosissima, V, 187. — Cf. *Respublica*.

Clemens V. De re scripturistica optime meritus, V, 207.

Clemens VIII. Ejus jussu Vulgata edita, V, 207-208. — T. Tasso triumphum decernit, VI, 35.

Clericus. Recta Clericos instituendi ratio, V, 247-248; 268-269; VI, 312-313. — Clericis non licet invito Episcopo propriam deserere dioecesim, VI, 303. — Decreta de Clericis alienis Romae degentibus, VI, 303-305; — et de clericis civiles universitates celebrantibus, 316-321.

Clerus. Apud exteras gentes clerus ex indigenis eligatur, V, 166-168, 309. — Cleri officia exponuntur, 183. — Ne nimis se negotiis implicet saecularibus, 183-184. — Cf. *Sacerdos*.

Clodoveus (Rex). Epist. de ejus saecularibus festis, VI, 117. — De jubilaeo in ipsis concesso, 122-123. — Laudatur rex insignis, Christo devotus, 121, 222. — Epist. ad Episcopos de peractis ab ipsis Clodovaei solemnibus, 222. — Baptismi promissiones a Gallis renovatae per Clodovaei festa, 230.

Clotilda (S.). Epist. de ipsa colenda in Clodovaei solemnibus, VI, 29.

Collegium. Varia Collegia a Pontifice in Urbe et Orbe erecta, V, 25, 197-198, 304. — Ritus genti proprius ibi servandus, 304-305.

Columbus (Christ.). Epist. de saecularibus ejus festis, V, 100. — De religione et cultu civili optime meritus, 100. — Fide actus novas terras conquisivit, 101-104, VI, 12-13.

Comitia. Politica — ab Italiae catholicis vitanda, VI, 62.

Commissio. Commissio a Reconciliacione dissidentium constituitur, VI, 32-33.

Complutensis. Academia — laudatur, V, 196.

Concilium. Ex Conciliorum Actis Romani Ptfcis potestas stabilitur, VI, 181-182. Cf. *Episcopus, Pontifex, S. Sedes*

Concordatum. In Gallia Religioni profuit, V, 48. — Ab Ecclesiae hostibus varia ibi mente consideratur, 48-49.

Conferentia. Quid sentiendum de conferentiis loco sermonum in cathedra datis. VI, 292-293.

Conjugium. Cf. *Matrimonium*.

Consociatio. Cf. *Presbyter*.

Constantini (Vict.) Epist. ad ipsum de studiis Theol. Mor., VI, 221.

Conventus. Catholic. conv. Fuldensis, V, 96; — Olyssiponen., VI, 26, 51. — De conventibus cath. in Italia, VI, 85. — Conventus Tertii Ord. S. Fr. in Paray-le-Monial, V, 299. — Convent. euchar. Hierosol., V, 226; — Paraïensis, VI, 269. — Conventus episcoporum utilissimi, V, 261. — Convent. antimassonicus Trident., VI, 196. — Vitandi conventus cum acatholicis in America, VI, 97.

Copti. Epist. ad ipsos de Unitate christiana, VI, 67. — Eorum Ecclesia vario nomine insignis, 67-68. — Ad unitatem reducuntur, iterum postea delapsuri, 68. — De ipsis Romani Pontifices maxime solliciti, 68-69. — Concordia catholicorum efficacissima ad reducendos dissidentes, 70. — Hos Pontifex ad unitatem compellat, 70-71. — Litt. de patriarchatus Alexandrini Coptorum et catholicae Hierarchiae instauratione, 103.

Cor. Templum Cordi Jesu sacrum Parisiis, V, 255-256; — opportunissime erectum, VI, 230-232. — Ss Sacramentum ibi die noctuque adoratur, V, 255. — Indulgentiae ob 25 annos elapsos ab ipsius structura incepta, VI, 231-232. — Approbantur Regulae Oblatarum SS. Cordis Jesu, 53-55. — Varia harum opera, 53-54.

Cornely (Rodulp.). Litt. ad ipsum et socios de studiis S. Script., VI, 218.

Cracoviensis. Academia — laudatur, V, 252.

Cyprianus (S.). Unam esse Ecclesiam docet, VI, 162. — Summum Romanae Ecclesiae Magisterium vindicat, 180; — ipsamque centrum esse Unitatis demonstrat, 183-184. — Summam Petri potestatem vindicat, 183-184.

Cyrillus (S.). Slavorum Apostolus, V, 277.

Dante (Aligherius). — Monumentum ipsi erectum, V, 54. — Laudatur, *ibid.* — Ejus poema principiis christianis vindicandis opportunissimum, 301-302. — Litterarum magister adhibendus, 270.

Disparitas. Conditionum — a Deo statuta, VI, 79.

Dissidens. Commissio constituitur ad dissidentes reconciliandos, VI, 32-33. — Cf. *Benham Copti, Orientalis.*

Divortium. Quantum sit malum, VI, 20-21. — In Hungaria lege civili sancitum, 28. — Cf. *Matrimonium.*

Dolor. Recusare dolorem plaga nostri saeculi est, V, 189.

Dominicus (S.). Ab eo Rosarium invectum instinctu B. M. Virginis, V, 12.

Dusmet (Card. Jos. Ben. Arch. Catan.). De coll. S. Anselmi in Urbe bene meritus, V, 170.

Ecchellensi (Abraham). Maronita scientia clarus, V, 23.

Ecclesia. Ejus finis, VI, 172-173; — munera, V, 267-268, 282; — et jura, 270, 280. — Christus munus suum Ecclesiae dedit continuandum, VI, 160-161. — Ipsi obsequendum, V, 279. — Deus hirs tantum Pater quibus Jesus frater et Ecclesia Mater, VI, 189. — Praesenti et futurae hominum felicitati prospicit, 13-14. — Sola habet remedia salutis, 172. — Societas perfecta est, V, 279, 280; VI, 173-174. — Spiritualis simul et externa, VI, 157. — Ecclesia cath. vera Christi

Ecclesia, V, 277-279. — Est per se ipsa motivum credibilitatis, V, 216.

— Una est ea unitate quam Christus voluit, VI, 159-160. — Haec unitas evincitur, 160-163. — Ecclesiae unitas est Fidei simul et regiminis, 174. — Ejus firmitas a SS. Chrys. et Aug. celebratur, 159. — Extra eam nulla doctrinae firmitas, V, 277-278; — nec divini sermonis intelligentia, VI, 169-170. — Sola gaudet regimine immutabili, V, 44. — Non invadit civilem potestatem, 40-41, 268-269, 280. — Nullam reprobat civitatis formam, 42-43. — Principibus obediendum docet, 43. — Nihil sibi de principum jure arrogat, 245, 280. — Principum populorumque conciliatrix, 283. — A Statu civili non separanda, 49, 268, 280; VI, 15. — Id aliquando toleratur, V, 49; VI, 15. — Ecclesiae in pervulgando Evangelio labores, V, 273-274. — Militat in terra, V, 7-8. — Multum hodie impugnatur, V, 7, 280. — Maximi aestimat viros de genere humano bene meritos, VI, 100-101. — De servis liberandis sollicita, V, 32-33. — Scientiae fautrix VI, 15. — Cf. *Petrus, Pontifex, Princeps, Religio, Res publica, Scriptura, S. Sedes, Unitas.*

Elenchus. Documentorum Elenchus, V, 313-314; VI, 323-324.

Ephemerides. Bonae malis opponendae, V, 181, 265. — Earum utilitates, VI, 6, 133-134. — Scriptorum officia, V, 265; VI, 6, 23. — Episcopis ipsi obsequantur, V, 265; VI, 23-24, 26-27, 112.

Episcopus. Episcopis officia sua inculcantur, V, 251; VI, 311-312; 314-315. — Saepe conventus agant, V, 261. — De errantibus ovibus sint solliciti, 264. — Sint inter se concordes, VI, 19. — De reverentia ipsis debita, 18-19, 114. — Apostolorum sunt successores in munere docendi, 166-167; — et regendi, 182. — Eorum potestas ordinaria, 182. — Nullam habent potestatem a S. Sede disjuncti, 182-183. — Eorum collegium summo Pontifici

- subditum, 186-187.** — Eorum potestati non obest S. Pontificis potestas, 18-19, 187-188. — Cf. *Petrus*.
- Ethelbertus** (S. rex Cantii). Laudatur Constantinum imperatorem imitatus, VI, 37
- Eucharistia**, Cf. *Sacramentum*.
- Eucharisticus**. Cf. *Conventus*.
- Eugenius III.** Ad ipsum S. Bernardus scribit de Rom. Pontificis potestate, VI, 185.
- Europa.** Christianam humanitatem ad gentes longinquas perferre debet, V, 284.
- Eygenraam** (L.). Epist. ad ipsum de re cath. in Neerlandia VI, 111.
- Eymard.** (Petr. Joann., Congr. Ss Sacramenti fundator.) Laudatur, VI, 82.
- Familia.** Sit sancte constituta, V, 82; 246-247.
- Familia** (sacra). Caeteris familiis exemplar, V, 82-83, 188. — Nobilium, divitium, pauperum exemplar, 83. — Ejus cultus mature invectus, lateque propagatus, 83.
- Familia** (Consortio a S.). Consociationis Lugdun. propositum exponitur, V, 83-84. — Consoc. Bononien. iterum approbat, 84. — Omnes sodalitates sub uno Praeside congregantur, 84, 86-87. — Consociationis Statuta, 85-86. — Institutum commendatur, 87-88, 89, 230-231. — A proposito suo ne deflectat, 87-88. — Solius Parochi est familias Instituto adscribere, 87. — Praeses generalis designatus, 87. — Quinam indulgentias lucentur, 87. — Index indulgentiarum, 91-93. — Formula quotidianae precatioonis, 93; — et consecrationis, 95. — Sodales Rosarium colant, 114.
- Faribault.** De schola in pago — controversia exponitur, V, 73, 79; — et dirimitur, 74, 79. — Cf. *America*.
- Felix** (III). Quid de non obviantibus sectae Massonum sentiat, V, 122.
- Ferdinandus et Isabella.** (Hisp. reges). Chr. Colombi fautores, V, 102-103. — Ad ipsos Columbi verba, 103.
- Fides.** Maximum Dei beneficium, V, 109-110. — Sine operibus, mortua, 111. — Per Apostolorum Magisterium, et successorum ipsorum, Christus Fidei unitati providit, VI, 164-168. — Idem ex S. Pauli verbis evincitur, 169. — In nullo capite ab Apostolorum Magisterio possimus dissentire ne totam Fidem negemus, 170-171. — Unitas Fidei necessaria ut unum sint Fideles, 163-164. — A Conc. Vat. Fides definitur, 170; — ejusque objectum ponitur, 171. — Rosarium Fidei adjumentum, V, 110-111; VI, 214-215.
- Florentinus.** Cc. Flor. ut dogma sanxit supremam R. Pontificis potestatem, V, 275. — Ejus decretum de R. Pontificis primatu, VI, 179.
- Franciscus** (S. Ass.). Ejus templuni Bononiae instauratur, V, 270-271. — Tertius Ordo S. F. nostrae aetati opportunissimus, 299. — Controversiae de generalitia domo Ordinis Minorum S. F. Capulatorum, VI, 149-153. — Cf. *Conventus*.
- Franciscus** (S. Xav.). Indiarum Apostolus, V, 165. — Clerum indigenam vult assumi ad Fidem apud Indos servandam, 166.
- Francoz** (F. Ph.). Laudatur de Instituto S. Familiae bene meritus, V, 83-84.
- Fulda.** Epist. de conventu catholicorum Germaniae in Fulda, V, 96.
- Galeati** (Card. Sebastian. Arch. Raven.). Epist. ad ipsum de Dante Aligh., V, 54.
- Galli.** Ad concordiam incitantur, V, 37; VI, 223. — Praesentem Reip. formam omnes admittant, V, 45, 68-69. — Aliam formam praeoptare ipsis licet, VI, 11. — Nonnulli Pontificis voci inobedientes, V, 69, 174-176. — Non ambiant summam imperii Galli catholici pro Fide certantes, 40. — Ad fiduciam incitantur, 118.
- Gallia.** Religione catholica insignis, V, 39, 117-118; VI, 117. — Eam viri impii perturbant, V, 36, 46-47.

- 66-67, 117-118. — Ipsam compellat Pontifex ut fidelis Christo et Ecclesiae maneat, VI, 118-120. — Quare de rebus politicis Galliae Pontifex dederit documenta, V, 67-68, 175. — Religio in Gallia per concordiam tuenda, V, 39, 47, 71; VI, 223. — Vario Galliae regimini Ecclesia assensa est, V, 45. — Nefas Ecclesiam a Civitate separari in Gallia, V, 49-50. — De gestis a se in rebus Galliae Pontifex Cardinales alloquitur, VI, 265-266.
- Gasquet** (Fr.). Epist. ad ipsum de re historica, VI, 267.
- Germania**. Religio impugnata in — cultus civilis tuendi nomine, V, 96.
- Gibbons** (Card. Jacob, Archiep. Baltim.). Litt. ad ipsum de Scholis Americae V, 157.
- Goossens** (Card. Petr. Lambert. Arch. Mechlin.). Epistolae ad ipsum de Instituto Thomist. Lovanien., V, 237; VI, 125; — de causa sociali in Belgio, VI, 77.
- Gordon** (Joann. Clem.). Sententia lata de ejus ordinatione juxta ritum Anglic., VI, 203-204.
- Gotti** (Hieron. Maria, Arch. tit. Petren.). Exequendas accipit litteras de erectione dioecesium Brasiliae, V, 64. — Cardin. creatur, VI, 109.
- Granniello** (Jos. Maria, Arch. tit. Caesarien.). Card. creatur, V, 163.
- Gratia**. Omnis — a Maria dispensatur, V, 10, 293-294, 298; VI, 89-90.
- Gregorianus**. Universitas Greg. laudatur, V, 142; VI, 192. — Facultas ei datur cathedras Jur. C. erigendi, VI, 192-193.
- Gregorius** (S. Magn.). Ejus verba de S. Spiritu, S. Scripturae auctore, V, 222. — Pravos sacerdotes increpat, VI, 312. — Optime meritus de Anglia, 36-38. — Ad S. Aug. et regem Angliae scribit de conversa Anglia, 37. — Cantum eccl. promovet, 282.
- Gregorius** (S. Nazianz.) a Rufino laudatur S. Scripturae ex Traditione interpres, VI, 170.
- Greg. XIII.** Condit in Urbe Collegium Maronitarum, V, 23; — Hungarorum et alia plura, VI, 143. — De Universit. Greg. bene meritas, 192. — Cantum eccl. promovet, 282.
- Gulielmus de Gadibus** (Diego da Cadice). Sanctorum honoribus nuper auctus, V, 257.
- Habsburgensis**. Domus — laudatur, V, 252; VI, 147.
- Haeretici**. Nullam jam formulam Fidei habent, V, 277-278. — Per haereticos sc. XVI impedita christiana gentium humanitatis diffusio, 284. — Illos semper ejicit e sinu suo Ecclesia, VI, 168.
- Haller** (Joan. Archiep. Salisburgen.). Card. creatur, VI, 109.
- Hemptinne** (D. Hildebrandus del. Abbas Primas O. S. B. constituitur, V, 173).
- Hersling** (G. de). Litt. ad ipsum de Arte christiana, V, 241.
- Hieronymus** (S.). De re scripturistica optime meritus, V, 206. — S. Aug. ad ipsum scribit de S. Script. veritate, 222. — Summam Petri potestatem vindicat, VI, 182.
- Hierolosyma**. De conventu euchar. ibi habito, V, 226, VI, 95. — Crescit ibi res catholica, VI, 136. — De peregrinantibus ad loca sancta, 136-139.
- Hierosolymitanus**. Ordo — laudatur, VI, 255.
- Hilarius** (S. Pictav.). Docet divini sermonis intelligentiam non dari extra Ecclesiam, VI, 169-170.
- Hispania**. De religione et scientia sacra optime merita, V, 195-196. — Scientiae sacrae studium postea deferbuit, 196-197. — De Hisp. Collegio in Urbe quaedam statuuntur, 198. — Conditum a se Collegium Hispanicum memorat Pontifex, Hispanos alloquens, 259. — Epist. ad Hisp. Episcopus, VI, 5. — Regina laudatur, *ibid.*
- Hispani**. Eos Pontifex alloquitur, V, 257. — Laudantur vario nomine insignes, 257-258. — Non omnes

- catholici Hisp. S. Sedis documentis obsequuntur**, VI, 6.
- Historia.** Rite tractata catholico prodest nomini, VI, 267.
- Hungari.** Adhortatur eos Pontifex ut Ecclesiam patriamque colant, VI, 145-147; — atque omnimode obstant imminentibus Religioni malis, V, 180-181.
- Hungaria.** Optime de religione merita, V, 178-179; VI, 28, 145. — S. Sedi semper devota, VI, 140-145. — De Hungaria Ecclesia optimo merita, VI, 141-143. — Crux ante reges Hung. praesertur, VI, 145. — Leges nuper ibi latae Religioni insensae, V, 179. — Alloc. de Matrimonio civili per legem in Hungaria sancito, VI, 29. — Varia exponuntur a Pontifice rei catholicae in Hungaria multum profutura, V, 181-184. — De puerorum praeципue et clericorum institutione monita dantur, 181-183. — S. C. Ep. et Reg. decreta de disciplina ecclesiastica in Hungaria, VI, 308. — Epist. de saecularibus Hungariae festis, VI, 140.
- Hunyades** (Joann.). Testatur ipse, necnon cuncti Hungariae Ordines in Fide salutem patriae consistere, VI, 143.
- Ignatius** (S. a Loyola). Unitatem doctrinae servari jubet inter suos alumnos, V, 134-136. — Sequendam statuit in studiis theologicis doctrinam S. Thomae, 136.
- Incarnatio.** Quo innitatur a Deo constituto ordine, VI, 157.
- Index.** Romani Pontifices leges Indicis temporibus accommodaverunt, VI, 243. — Historia Indicis librorum prohibitorum, 242-244. — Nova Indicis decreta, 245. — Index analyticus, V, 315; VI, 325. — Cf. *Censura, Liber.*
- Indiae.** Epist. de collegiis clericorum in Indiis, V, 105. — Hierarchia eccl. memoratur in Indiis constituta, 166. — De Lusitaniae patronatu in Indiis exorta lis memoratur composita, *ibid.* — Clericorum collegia in Indiis erigi oportunissimum est, 166-168.
- Innocentius** (III). Monumentum ipsi erectum, V, 52-53.
- Innocentius** (XI). De Hungaria bene meritus, VI, 143.
- Ireland** (Joann. Arch. S. Pauli de Minnesota). De scholis init conventionem quae toleratur, V, 74. — Cf. *America.*
- Ireneus** (S.). Ecclesiae Rom. principalitatem asserit, VI, 180-181.
- Isabella** (Hisp. regina). Laudatur, V, 103. — Chr. Columbum laudat, *ibid.* — Ad ipsum scribit, *ibid.*
- Isaias.** Unam fore Ecclesiam Christi praesignificat, VI, 161.
- Isidorus** (S. Hispal.). Laus ejus insignis, V, 257-258.
- Italia.** De ea S. Sedes bene merita, VI, 101-102. — Multae ab ea inferuntur injuriae Pontifici et Ecclesiae, V, 163, 297-298. — Injusta paratur ibi lex de Matrimonio civili, 145-151. — Quomodo impugnanda, 151-152; — Massonum in Italia impii ausus, 98, 125-127. — De opere congressuum catholicorum in Italia sovendo, VI, 85. — De comitiis politicis a catholicis vitandis, 62. — S. C. Ep. et Reg. ad Episcopos de injuriis illatis sodalitatibus religiosis scribit, 273; — et Statuta dat de bonis eccles., 273-274.
- Jejunium.** Decret. S. R. et U. Inquis. de moderanda certis de causis lege abstinent. et jejunii, VI, 301.
- Jesuitae.** Cf. *Societas Jesu.*
- Jesus.** Frater noster, V, 109. — Per eum Deus Pater noster est, et Maria, Mater, *ibid.* — Mariae et Joseph subditus, 83, 114. — Vitae nostrae exemplar, 189-190. — Docet nos orare verbo et exemplo, VI, 41-42. — Munus suum continuandum commisit Ecclesiae, 157. — Haec una est sub uno capite Christo Jesu, 162-163. — Jesu non adhaeret qui ab Ecclesia sejunctus est, 188. — Ab impiis nuper in Italia contumeliis affectus Jesus, V, 297-298. — Cf. *Apostoli, Ecclesia, Maria, Petrus.*

- Joannes (Avila).** Sanctorum honoribus nuper auctus, V, 257.
- Julius (III).** Quae in causa ordinatum anglic. egerit, VI, 200-203.
- Jurisdictio.** Petri principatus non meri honoris, sed jurisdictionis, VI, 176. — Omnis in Ecclesia jurisdictionis a S. Sede derivatur, 182-183.
- Khayyath** (Georg. Ebed-Jesus). Patriarcha constituitur Eccles. Babylon. Chaldaeorum, VI, 30-31. — Epist. ad ipsum de rebus Eccl. Chald., 64.
- Langénieux** (Card. Benedict. Maria, arch. Rhemen.) Epist. ad ipsum de peregrinationibus ad Urbem, V, 21; — de conventu Euch. Hieros., 226; — de controversia super religiosis familiis in Gallia, VI, 87; — de festis Clodovaei, 117. — Adnumeratur commissioni a Reconciliat. dissidentium, 33.
- Lateranensis** (Cc.-IV.) Primatum Eccl. Rom. asserit, VI, 179.
- Lecot** (Vict. Lucian., Arch. Burdigalen.). Card. creatur, V, 163.
- Legatus.** Cf. *S. Sedes*.
- Legislator.** Eligantur legislatores viri Ecclesiae servientes, V, 181, 290.
- Leo (S. Magnus).** Summam Petri potestatem vindicat, VI, 183.
- Leo (X).** Summo Pontifici Concilia esse subdita declarat, VI, 187. — De prohibendis pravis libris, Lutheri praecipue, sollicitus, 242.
- Leo (XIII).** Ordini S. Benedicti benevolentiam suam testatur, V, 170. De Fidei unitate sollicitus, 272-273; — necnon de civitatum bono, 187. — Colleg. Maronit. in Urbe instaurat, 25. — Varia collegia ab eo in Urbe et Orbe erecta, 197-198, 304. — Sollicitus de Polonis Russiae subditis, 250-251; — de promoven- dis studiis, VI, 1; — de re archeologica, *ibid.*; — de cantu eccles., 283-284. — Cives officia sua pluribus epistolis docuit, 21. — Complenti 50um Episcopatus annum orbis cath. gratulatus est, V, 272.
- Leodiensis.** Episc. — laudatur bene de re sociali meritus, V, 235-236.
- Lex.** Injusta — non observanda, V, 46-47, 70.
- Liber.** Pravorum librorum maxima pestis, VI, 241. — De ipsis prohibendis S. Sedes sollicita, 241-243. — Nova decreta de libris prohibitis, 245-254. — Cf. *Censura, index*.
- Libertas.** Nullum inter veram civium libertatem principisque auctoritatem discriminem est, V, 283.
- Liturgia.** Dogmata inter et Liturgiam necessitudo, VI, 206.
- Loigny.** Decret. de pseudocommu- nit. de Loigny, VI, 306.
- Lovaniensis.** Academia — laudatur, VI, 16. — Institutum philosophicum Lovan. laudatur, V, 237-238. — De Scientiis ibi tradendis, 238. — De seminario ei adjunctio, *ibid.* — Ejus cum Academia ratimes, 238-239. — Ejus leges sanctitas fuisse Pontifex memorat, statuitque de lingua in preelectionibus adhibenda, VI, 125-126.
- Lugdunensis.** Cc. — II Rom. Pontificis supremam potestatem ut dogma sanxit, V, 275.
- Lugo (Card.).** Laudatur, V, 196.
- Lusitania.** Religione cath. insignis, VI, 51. — Epist. ad Lusit. Episco- pos, 26. — Cf. *Indiae*.
- Magister.** Religioni in schola non tantum non aduersetur, sed ei pro- sit, VI, 312-313. — Cf. *Schola*.
- Magisterium.** Ecclesiae magisterium S. Aug. vindicat, VI, 171-172. — Cf. *Fides*.
- Magistratus.** Summum in Eccl. Magistratum Christus constituit semper mansurum, VI, 174-175.
- Manara (Achilles, Ep. Anconitanus et Hunianus).** Card. creatur, VI, 109.
- Marchat** (Mathild. de pseudocommu- nit. de Loigny). Confirmandus poenae in ipsam antea statutae, VI, 306-307.
- Marcus (S.).** Eccl. Alexandrina a S. Marco condita memoratur, VI, 67.

Maria (B. M. V.). Plena gratia, V, 108. — Tantum habet gratiae quod ad omnium sufficeret salutem, *ibid.* — Reprehenduntur qui de cultu Mariae aliquid detrahunt, II. — Ejus potestas pene immensa, VI, 90. — Ejus sapientia egregie praedicatur, V, 293; VI, 91. — Partes ejus eximiae in opere Redemptionis, V, 10, 108-109, 292-293; VI, 214. — Ejus vita virtutum exemplar, V, 112-113. — Mater nostra, V, 109, 113-114; VI, 89-90. — Gratiae conciliatrix, V, 10, 292, 293-294, 298; VI, 89-90; — ad mediatorem mediatrix, VI, 213-214. — Gratissima ipsi salutatio angelica, V, 108; — et oratio dominica, 295. — Fautrix Fidei, VI, 90-91; — et charitatis unitatisque inter Christianos, 91, 94-95, 216-217. — Ejus cultus antiquissimus, V, 11. — Ejus beneficia Pontifex recolit, 106, 114-115.

Maria-Theresia. Clementis XIII ad ipsam diploma, VI, 144-145.

Marini (Alois). Epist. ad ipsum de consociatione presbyterorum in Italia, VI, 270.

Maronitae. Epist. de eorum Collegio in Urbe constituendo, V, 23.

Massones. Eorum impia molimina, V, 29, 120-121, 125-126, 281; — nominatim in Gallia, V, 118; VI, 120; — et in Italia, V, 124-127. — Eorum pessimae doctrinae, V, 122, 125; — saepe quidem damnatae, V, 120, 125, 129. — Variae causae cur ipsis adhaeretur, V, 121-122. — Quibus sint armis impugnandi, V, 123, 129-132. — Epist. de conventu antimassonico Tridentino, VI, 196.

Mathias (rex Hungariae). Se suumque regnum Fidei tuendae devovet, VI, 144.

Matrimonium. Ejus perpetuitas vindicatur, VI, 20-21. — Quaenam sint partes Ecclesiae, quaenam potestatis civilis circa Matrimonium, V, 145; VI, 29. — Civili matrimonio nefas est ecclesiasticum postponi, V, 145-147. — Matrimonia praesumpta ut nulla deinceps ha-

benda, 34-35. — Matrimonia clandestina irrita ex lege Trid., 34. — Ecclesiae disciplina de Matrimonio occulto, 148. — A matrimoniis mixtis Ecclesia abhorret, 179-180. — Perversae de civili matrimonio leges saepe damnatae, VI, 28. — Earum legum perversitas exponitur, V, 145-151. — Epist. ad Card. di Canossa de Matrim. civili, lege sanciendo in Italia, 144. — Alloc. de Matrim. civili lege sancito in Hungaria, VI, 28. — Cfr. *Divortium*.

Maximus (abbas). S. Sedis primatum vindicat, VI, 180-181.

Mazella (Card. Diac., Camillus). Bene meritus de ordine B. M. V. de Trappa, V, 153.

Melchitae. Constitutio Bened. XIV de eorum ritu servando extenditur ad fideles cujusvis in Oriente ritus, et decreta hac de re dantur, V, 306-309.

Medium (aevum). Fidei aetas, V, 53.

Menelik (Aethiopiae imperator). Epist. ad ipsum de captivis Italibus liberandis, VI, 154.

Mercier (Desider. Urban. Antist.). Egregie laudatur, V, 238. — Ejus in Schola Thom. Lovan. cooperatores, *ibid.*

Methodius (S.) Slavorum Apostolus, V, 277.

Michael (Palaeologus). Romanae Ecclesiae principatum profitetur, VI, 181-182.

Militaris. Quaenam a vita militari juvenes detrimenta patiantur, V, 282. — Cfr. *Bellum*.

Militia. Decreta S. C. Ep. et Reg. de religiosis militiae civili obnoxiiis, VI, 279.

Minister. Ministros Deus adhibet ad opera sua perficienda, VI, 157. — Verbi divini ministri quales esse debeant, 290-291, 296.

Minores. Epist. de domo generalitia Minorum S. Fr. Capulatorm, VI, 149.

Montaignac (Lud. Ter. de). fundatrix oblatarum SS. Cordis Jesu, VI, 53.

- Montmorency-Laval** (Ven. de —, primus Quebec. Episc.). De cultu S. Fam. bene meritus, V, 83.
- Montispessulanensis**. Epist. ad Episc. — de rebus politicis Galliae, VI, 11.
- Moralis**. Theologiae morali comes accienda est philosophia, VI, 221. — Sermones morales saepius ex cathedra tradantur, 292-293.
- Morin** (D. Germ.) Epist. ad ipsum de SS. Patrum studiis bene meritum, VI, 224.
- Naturalismus**. Eum Massones nuntiunt religioni revelatae substituere, V, 122, 125.
- Nazareth**. Cfr. *Familia (S.)*
- Neerlandia**. Epist. de re catholica ibi, VI, 111.
- Neo-Eboracensis**. Conventus — de re scholari, V, 158.
- Nestoriani**. Ad unitatem reducendi, VI, 66.
- Neto** (Card. Jos. Sebastian Patriarcha Ulissiponen.). Epist. ad ipsum de S. Antonii solemnibus, VI, 51.
- Nicolaus (I)**. In patriarcham Constantinopolitanum suam exercet jurisdictionem, V, 275.
- Obedientia**. Jesus obedientiae exemplar, V, 83. — Obedientia quae principi exhibetur, Deo exhibetur, 283.
- Obolonian** (Elias, Patriarcha Babylonen. Chaldaeorum). Laudatur, VI, 30.
- Opifices**. Eorum officia, V, 5-6. — Exempla aemulentur S. Familiae. 83. — Consociationi a S. Fam. adscribantur, 87. — Quomodo componenda lis de opificibus, 4-5 ; VI, 79. — Allocutio ad Galliae opifices, V, 3.
- Optatus (S. Milevitanus)**. Summam Petri potestatem vindicat, VI, 183-184.
- Oratio**. Ejus necessitas, VI, 212. — Ejus vis, V, 8-9 ; VI, 41-43 ; 212. — Summa vis orationis ex charitate fraterna, VI, 45 ; — et orationis communis, VI, 212. — Ora-
- tio pro Ecclesia semper exauditur, V, 14. — Orationis dominicae vis exponitur, V, 295. — Vim orationis addunt poenitentiae, V, 16 ; — et vita christiana virtutesque orantis, V, 107 ; VI, 45-46.
- Ordo**. Decretum S. C. Ep. et Reg. de Religiosis ad SS. Ordines admittendis, VI, 275.
- Oreglia di San Stefano** (Card. Ludov. Ep. Portuen.) Epist. ad ipsum de studio antiquitatis forendo, VI, 1.
- Oriens**. Indigeni ibi ad sacerdotium deligendi, V, 309. — Institutum « a Scholis Orientis » commendatur, VI, 9.
- Orientalis**. Ecclesia Rom. de Ecclesiis Orient. sollicita, V, 303. — Orientales Ecclesiae olim S. Sedis subditae, 275. — Ipsi reconciliatio multum proderit, 276-277. — De earum disciplina servanda, V, 276, 303-311 ; VI, 134-135. — Ad omnes Orientales extenditur Cst. Bened. XIV « *Demandatum* », V, 305-306. — De Orientalibus Pontifex sollicitus, VI, 73, 108. — Nonnulla suadet eorum reconciliationi prosutura, 73. — Rationem concordem docet ab omnibus servandam qui Oriental. reconciliationi incumbunt, 130-135. — Pro Ecclesiis Oriental. subsidia petit ab Instit. Propag. Fidei, 9. — Oratio ex Orient. liturgia, pro Unitate Fidei, V, 276-277. — Decreta de Latinorum in Oriente rationibus cum Orientalibus, V, 306-309. — Litterarum Oriental. magisteria a Clem. V in Universitatibus constituta, V, 207. — Cfr. *Copti, Dissidentes, Unitas*.
- Origines**. De re Scripturistica optime meritus, V, 206. — Traditionem cath. tenendam asserit, VI, 169. — Interpretatur verba Dni : Tu es Petrus, 176. — Quaedam opera ejus damnata, 241.
- Paganuzzi**. Litt. ad ipsum de coetibus cath. in Italia, VI, 85.
- Pages (A)**. Epist. ad ipsum de Societatibus Vincentianis, VI, 128.

Palestina. Litt. de peregrinationibus ad Patesinam, VI, 136. — Indulgentiae a peregrinantibus lucrandae, 137.

Paraium Monachium (*Paray-le-Monial*). De ibi habito conventu Tertiis Ord. S. Fr., V, 299; — et conventu Eucharistico, VI, 269. — Locus ille sacerrimus Ss. Cordis religionem, *ibid.*

Parisiensis. Polyglotta — laudatur, V, 208. — Cfr. *Richard.*

Parochus. Officia parochi exponuntur, V, 263-264; 287; VI, 310-311.

Parocchi (Lucid. Maria, Card. Vicar.) Epist. ad ipsum de comitiis politicis vitandis, VI, 62; — de re archeologica, 115.

Pauliani. Eorum institutum commendatur, VI, 97.

Paulus (S.). Perpetuum esse docendi munus in Ecclesia testatur, VI, 167. — Unitatem Fidei in Ecclesia servandam esse praedicat, 43, 94, 164, 169; et charitatem, 57-58, 94, 131. — Ecclesiam esse externam docet, 157-158; et unam, 162-164.

Paulus (S. a Cruce). De re cath. in Anglia bene meritus, VI, 39.

Paulus IV. Quae in causa ordinationum anglicanarum egerit, VI, 200-203.

Paulus V, de liturgia et cantu eccles. bene meritus, VI, 282. — Graduale Roman. approbat, 283.

Pauper. Laetentur pauperes de sua conditione, V, 83. — Eorum exemplum et solamen S. Familia, *ibid.*

Pax. In justitia fundatur, V, 227-228.

Pazmany (Petrus Card.). Universitatis Budapestinen. fundator, VI, 313.

Pentecostes. Festum orationi aptissimum, VI, 56-57. — Indulgentiae in festis Pentecostes lucrandae, 58.

Peruvia. Epist. ad Episcopos Peruviae, V, 261.

Perraud (Card. Adolf. Lud. Alb. Episc. Augustodun.) Cardinalis publicatur, VI, 109. — Epist. ad ipsum de conventu euch. Paraiensi, 269.

Petrianus. De « Petrianae stipis » utilitate, VI 3.

Petrus. Summa in Ecclesia potestas

Petro ejusque successoribus a Christo promissa et collata est, VI, 175-177; — quod Actis illustratur plurimum Conciliorum, 181-182; — et verbis Ss. Patrum, 183-184. — Petrus Apostolorum princeps, 182-183. — Petri primatus non tantum honoris est, sed jurisdictionis, 175-176; — perpetuus manens in ejus successoribus Romanis Ptscibus, 179-180. — De quo olim Oriens cum Occidente consensit, V, 275; VI, 181-182. — Potestatis clavum quae sit amplitudo, VI, 176-177. — Eadem Petri ac Christi in Ecclesia potestas, 178-179. — Petrus Apostolos accepit pascendos, successoresque ejus jure divino et vera potestate regunt Episcopos, 184-185; — non singulos tantum, sed universos, 185-186; — ut patet ex Actis Conciliorum, 186-187. — Ut Petri fides non deficiat Christus rogavit, 177-178. — Petrum loqui in Rom. Pontificibus Concilia asserunt, 181. — Cfr. *Apostolus, Ecclesia, Fides, Sedes / S.*

Philippus (S. Nerius). De re cath. in Anglia bene meritus, VI, 38-39. — Litt. de ejus saecularibus solemnibus, 59. — Laudatur, necnon ab eo fundata Cgrtio, 59-60.

Philosophia. Studium Philos. christiana commendatur, V, 237. — Cf. *Aristoteles. Thomas (S. Aquin.).*

Photius. Curat legatos de causa sua Romam mittendos, V, 275.

Picard (Franc., praep. gener. Augustin. ab Assumpt.) Epist. ad ipsum de Ordinis sui operibus in Oriente, VI, 75. — De peregrinationibus ad Palaestinam bene meritus, 136-137.

Pierotti (Raph.) Cardinalis creator, VI, 228. —

Pius IV. De re scripturistica bene meritus, V, 207.

Pius (IX). Tres novas dioeceses in Brasilia erexit, V, 56. — Consociat. Bononien. a S. Familia approbavit, 84. — Collegium Americae Merid. Romae fundavit, 288. — Disciplinae Orientalium conservandae studio-

- sissimus, 303. — De S. Archeologia bene meritus, VI, 115. — De unitate cantus liturgici sollicitus, 283. — Praedicatores officia sua docet, 291-292.
- Poenitentia.** Colenda ex justitia et ex charitate, V, 16-17. — Cultu Rosarii nutritur, VI, 215.
- Poletto** (J.) Epistola ad ipsum de divino poemate Aligherii, V, 301.
- Politica.** Rem politicam quidam causantur ad minuendum pontificis jus docendi, V, 68. — Res politica ab Ecclesia optime componitur, 283.
- Polo** (Card. Reginald). A Julio III legatus in Angliam missus: quae ibi egerit, VI, 200-203.
- Polonia.** Litt. ad Episc. Polon. V, 243. — De Religione et civili cultu optime merita, 243-244-245. — De Pol. civibus Russico imperio subditis S. Sedes sollicita, 250-251. — Ad principum obsequium ipsos adhortatur Pontifex, 251; — necnon eos qui austriaco subsunt imperio, 252; — et Germanico, 253.
- Pontifex.** Summi Pontificis munus exponitur, V, 267-268. — Cf. *Petrus*.
- Portugalia** Cfr. *I. usitania*.
- Potestas civilis.** Ejus notio et origo, V, 43; 283. — Non obstat civium libertati, 283. — Ipsam Ecclesia tuetur, 43. — Cf. *Princeps*.
- Potestas ecclesiastica.** Nulla est extra S. Sedis communionem, VI, 183-184. — Cf. *Petrus*.
- Praedicatio.** Instructio. S.C. Ep. et Reg. de praedicatione, VI, 290. — Materia praedicationis, 291-292. — Ejus sons praecepuus, S. Scriptura, V, 203-204; VI, 294-295. — De dotibus ad eam requisitis, VI, 290-291; 296; — et de licentia requisita, 296-297. — Praedicatio profana reprehenditur quae humanis potius quam divinis nititur argumentis, V, 203; VI, 295-296.
- Praenestinus** (J. Petr. Alois.). De cantu eccles. bene meritus, VI, 282.
- Presbyter.** Consociationes Presbyterorum commendantur, VI, 270. Cf. *Sacerdos*.
- Primas.** Litt. de Primate Ordinis S. B. constituendo, V, 170.
- Primatus.** Cf. *Petrus*.
- Princeps.** Principi injusta praescribenti non parendum, V, 47; 70. — Principum et populorum Ecclesia conciliatrix, V, 245-246; 283. — Principibus debitum obsequium catholicis inculcandum, 251. — Epist. ad principes et populos, 272.
- Prisco** (Jos.). Card. creator, VI, 228.
- Professio.** Religiosa Prof. emitenda ante Ordinum susceptionem, VI, 276.
- Propagatio.** Epist. Encycl. de Instituto a Propag. Fidei, VI, 7. — Institutum a variis Pontificibus commendatum, 7; — Fidelium subsidiis sustentandum, 7-9.
- Rampolla** (Card. Marian., Status Secretar.) Epist. ad ipsum de celebrata invasione Urbis, VI, 98.
- Raphaël** (Sanzio). Laudatur, VI, 266.
- Regalistae.** Praecepta et acta Regalistarum hodie renovata, V, 280.
- Religio.** Ea religio sectanda quam Deus statuit, V, 244. — Religionem absolutam Deo praestat sola Eccl. Cath., VI, 172. — Religio fundamentum ordinis moralis, V, 37-39, VI, 13-14; — socialis et politici, V, 177-178; 246; — pacis conciliatrix, 282-283. — Bona quae parit, 244-245. — Mala quae ipsa semota, oriuntur in Societate, in familia, in civitate, 8, 127. — Praesentium rerum honestum usum non vetat, 190-191. — Contumeliis eam impii affecerunt in Italia, 297-298. — Multum hodie impugnatur, VI, 146. — Controversiis politicis non est implicanda, 5. — Ejus ministri a partium studiis abstineant, *ibid.*; — nec se nimis negotiis civilibus vel politicis implicit, V, 183-184; — seque ad novitates caute habeant, VI, 80. — Religionis bono postponenda partium studia, V, 71. — Ad eam in scholis docendam expedit in variis regionis dioecesis bus eundem usurpari librum, 194;

VI, 312. — Dotes ad eam in scholis tradendam requisitae, VI, 312. — Cf. *Ecclesia, Sacerdos*.

Religiosus. Bene de Ecclesia merentur Religiosi, V, 252. — Epist. de controversia orta in Gallia super religiosis familiis, VI, 87. — Decreta de Religiosis ex Ordine suo expulsis vel egressis, 276-278; — et de iis qui militiae civili sunt obnoxii, 279-281. — Cf. *Professio*.

Remigius. (S.) Ejus sepulcrum colitur, VI, 117. — Galliae Episcopis exemplar, 118.

Respublica. Ipsi Ecclesia non adversatur, V, 32, 40-41, 268-269, 280. — A nulla Reip. forma Ecclesia abhorret, 42-43. — Unde oriatur Reip. forma, 43. — Reip. formam statutam cives accipere debent, 43. — Haec forma mutabilis est, 44, 69-70. — Formae mutatae standum, 45, 70. — Non ideo mala est Reip. forma quod sub ipsa malae leges feruntur, 46. — Reipublicae consulit qui malas leges impugnat, 70. Cf. *Ecclesia, Politica, Potestas, Princeps, Religio, Sedes*.

Revelatio. Quo sensu revel. supernaturalis dicenda sit absolute necessaria, V, 200. — Quo duplice fonte contineatur, *ibid.*

Richard (Card. Franc. Mar., Arch. Paris.) Epistolae ad ipsum de ecclesia SS. Cordis, V, 255; VI, 230; — de controversia super ordinatibus anglic., VI, 225; — de S. Clotilda colenda, VI, 229.

Richardus (a S. Vict.). Egregie Deum asserit Religionis Cath. auctorem, VI, 170.

Ritus. Rituum varietas Ecclesiam illustrat., V, 304-305. — Cf. *Orientalis*.

Roma. Ad curiones et fideles Urbis allocutio, in qua clerus romanus laudatur, V, 229. — Misera Romae praesens conditio, 230. — Decretum de Clericis exteris Romae degentibus, VI, 303.

Rosarium. Ejus origo, V, 12. — Praecipua est ad B. M. V. oratio,

13. — Ejus preces vocales eximiae, 293-295. — Rosarii nomen omnino rei congruum, VI, 211-212. — Psalterium Marianum merito appellatur, 212-213. — Christianae professionis tessera, V, 13, 297. — Ad vitam christianam nos informat Jesu et Mariae exemplo, 111-114. — A rebus caducis nos ad aeterna erigit, 191-192. — Utilissimum eis praecipue qui meditantur Mysteria, 11-12; 296-297. — Mysteria exhibent Mariae partes eximias in Redemptionis opere, 292-293. — Rosarii cultus omnibus enixe commendatur, 297; — qui quidem omnibus pervius et suavissimus est, 296; VI, 215-216. — Ejus cultus in Oriente, VI, 95. — Ejus vis eximia, V, 12-13. — Multum confert ad augendam virtutem Fidei, VI, 214-215; — poenitentiae, 215; — patientiae, V, 189-190; — necnon ad instaurandum Fidei unitatem, VI, 94-95; 216. — Commendatur usus in familiis christianis recitandi Rosarium, 213. — Commendantur Rosarii sodalitia, V, 192-193. — Memorantur pontificis decreta de Rosarii recitatione, VI, 213. — Tempulum in Oriente in hon. Reginæ S. Rosarii, 95.

Rossi (J. B. de). De sacra archeologia bene meritus, VI, 1, 115. — Ejus opus « *Roma Sotterranea* » perficiendum, 115.

Ruffo Scilla (Alois.). Card. creatur, V, 30.

Rutheni. De iis S. Sedes sollicita, V, 253.

Sacerdos. Dei minister in salutem animarum, V, 264. — Ejus officia, 248-249; 286-287. — Dimicet Episcopi ductu, 287. — Honores non ambiat, 232-233. — Sit scientia ornatus et sanctitate, 286-287. — De vita spirituali monita sacerdotibus dantur, VI, 310. — Opificum societatibus oportune praesunt, 22. — Pravorum sacerdotum quanta sit in Ecclesia pestis, 310, 312. — Cf.

- Clericus, Clerus, Episcopus, Parochus, Religio, Scriptura.**
- Sacramentum.** Doctrina cath. de Sacramentis, VI, 204-205. — Non omnibus eorum administratio commissa, 172-173.
- Sacramentum (Ss.).** Litterae quibus Congregatio Sodalium a Ss. Scroto, confirmatur, VI, 82, — ejusque exordia et scopus exponuntur, 82-83. — Cf. *Eucharisticus*.
- Salmanticensis.** Academia — laudatur, V, 196.
- Sanchesius** (Raph.) Ad ipsum Christ. Columbi verba, V, 102-103.
- Sarto** (Jos., Ep. Mantuan.). Cardin. creatur, V, 164.
- Satolli** (Franc., Arch. tit. Naupacten.). Legatus Apost. Washingtonii constituitur, V, 157. — Ejus agendi ratio in re scholari vindicatur, 157-160. — Epist. ad ipsum de vitandis coetibus cum acatholicis, VI, 97. — Cardin. creatur, 109.
- Schisma.** Haeresi comparatur a Pa-tribus, VI, 174.
- Schismatici.** Perinde ac haeretici ab Ecclesiae unitate excludunt, VI, 174, — Cf. *Unitas*.
- Schlauch** (Laurent., Episc. Magno-Varadinus.). Card. creatur, V, 164.
- Schoenborn** (Card. Franc. a P., Arch. Prag.). Epist. ad ipsum de publicis Austriae scholis, V, 267.
- Schola.** Quanti intersit ut scholae sint bonae, VI, 133. — Scholae cathol. sovendae, V, 181-182. — Ecclesia de scholis optimo jure sollicita, 73, 181-182, 247. — In scholis sacerdo-tes a lege admittendi, 269. — *Confessionales* sunt adeundae, 80, 269; — et *neutrae* vitandae, 72, 80, 247, 289; — De causa scholarum cath. Belgae optime meriti, VI, 77-78. — Cf. *America*,
- Schüller** (L.). De religiosa puerorum institutione bene meritus, V, 194.
- Scientia.** Scientiae favet Ecclesia, VI, 15-16. — Scientiae recentiores haud negligendae, 15. — Physicis scientiis studendum, V, 263. — Scientia debent Catholicci esse in-signes, VI, 15, — Cf. *Sacerdos, Scriptura*.
- Scriptura.** Litt. encycl. de S. Scripturae studiis, V, 200. — Scripturae notio datur, 200. — Alter fons re-velationis est, 200. — Ejus auctor S. Spiritus: vera datur notio inspi rationis, 221-222. — Scripturæ scientia utilissima, 201-205. — Prae-cipiu s fons prædicationis, 201-204, VI, 294-295. — Sacerdos subsidium in ea invenit ad suam ipsius et aliorum perfectionem, V, 204-205. — Eam intelligit anima virtutibus prædicta, 204-205, 225. — Sollicita Ecclesia ut Scripturam filii sui do-ceantur, 205. — Cultus et studia Scripturae semper viguere in Ec-clesia, 205-208. — De Scripturae studiis optime meriti sunt Scholas-tici, in primis S. Th., 207. — Contra Rationalistas vindicata fuit per argumenta ex variis scientiis deprompta, 208. — Varii Scripturæ adversarii, 208-209, 218, 220. — Novae falsi nominis scientiae anti-qua et vera Scripturæ scientia op-ponatur, 209. — Scriptura scientiae adminiculis vindicanda est, 222-224, VI, 218. — De Scripturae præelectionibus tum in Seminariis tum in Academiis majoribus, V, 209-211. — De obscuris Scripturæ locis, 211-212. — Quis hac de re S. Au-gustini sensus, 224. — Ecclesia constituta est a Deo S. Scripturæ magistra, 212-213. — Magisterium illud necessarium est ad Fidei in-tegritatem servandam, VI, 164-165; — nec quidquam scientiae biblicae nocet, at multum prodest, V, 212-213. — Scripturæ inter-pre-tatio privata Fidem corrumpit, VI, 164-165. — Quaenam sint in Script. interpretanda Doctoris catholici partes, V, 212-213. — De variis dotibus in Scripturæ magistro re-quisisitis, 213. — De SS. Patrum auctoritate in Script. interpretanda, 213-214, 219-220. — Regula S. Aug. de Script. interpretanda, 214. — Reprehenduntur ii qui interpretibus catholicis auctores heterodoxos in

Scripturae studiis praeponunt, 214-215. — De Scripturae usu in studiis theologicis, 215-216. — Divinorum librorum vindicetur et auctoritas humana, ut et dogmata catholica in aperto ponantur, et Scripturae adversarii refellantur, 216-217. — Ad hoc adhibeantur: linguarum orientalium studia, 217-218; — vera artis criticae disciplina, 218; — physicorum scientia, 218-219; — cognataeque disciplinae, historia praesertim, 220. — Non potest Scripturam inter et veram scientiam vera esse dissensio, 219-220, 223-224. — Explicatur S. Augustini regula componendi dissensionem quae inter ipsas interesse videatur, 219. — Partes exponuntur quas hac in re habeat S. Scripturae defensor, 220, 223-224. — Nullus in universa Scriptura error est, 221-222. — De Scripturae loquendo modo in iis quae physicorum scientiam spectant, 219. — De librarium mendis, 220-221.

Sedes (S.). Nativo jure legatos mittit ad christianas gentes, VI, 18; — nec officit legatorum potestas protestati Episcoporum, 18-19. — Exponitur necessitas et utilitas principatus civilis S. Sedis, V, 71, VI, 100-101. — S. Sedis jura violata, V, 27-28, 98; VI, 29-30, 100, 227; — a Pontifice vindicantur, V, 28-29, 71, 98-99; VI, 227. — Pro-sunt ea ipsis gentibus, V, 162-163. — Cf. *Ecclesia, Petrus*.

Sembratowicz (Silvester, Arch. Leopolien. Ruthenorum). Card. creatur, VI, 109.

Seminarium. Maxima sit de Seminariis Episcoporum cura, V, 183; 248-249, 262-263, 287-288; VI, 132, 309-310. — Doctrina S. Thomae ibi tradatur, V, 262-263. — Seminarium opportune Scholae Thom. Lovan. adjunctum, 238. — In Seminariis Orientis proprii ritus serventur, 309. — Cf. *Clericus*.

Senishac (Clara Ther. de —, Antistita Oblatarum Ss. Cord. JESU).

De suo Instituto bene merita, VI, 54.

Separatio. Doctrina de separatione Ecclesiae a Statu civili reprobanda, V, 49, 268, 280; VI, 15; — subvertit ipsius Status civilis jura, V, 49. — Haec separatio aliquando toleranda, V, 49; VI, 15.

Sepiacci (Alois. Ep. Tit. Callinicen.). Card. creatur, V, 30,

Servus. Ecclesia de libertate servorum sollicita, V, 32-33.

Simonium (Jos.). Maronita scientia clarus, V, 23.

Sixtus (V.). Ejus jussu Vulgata edita, V, 207-208.

Slavi. Eos Pontifex ut ad unitatem redeant adhortatur, V, 277.

Socialis. Causa — quanti sit momenti, VI, 78. — Huic componendae oportunitissimus Tertius Ordo S. Frc., V, 299. — Quaenam sint in ea componenda partes Episcoporum, Sacerdotum Fidelium, VI, 78-80. — Epist. de causa sociali in Belgio, 77. — Cf. *Opifices*.

Socialismus. Quantum sit malum, V, 6, 283; VI, 80.

Societas. Soc. humana religioni inititur, V, 37-38; — per pravos mores destruitur, 147. — Soc. ecclesiastica et civilis concordes sint, 268. — Soc. civilis humanae naturae congrua, 37. — Societatis domesticae jura et officia, 246-247. — De Societatibus studentium ecclesiasticorum in Universitatibus civilibus, VI, 320-321. — Quasnam societates vitare, quasnam colere debeant opifices, 21-22. — De societatibus catholicam formam prae se non ferentibus, 314. — Quaedam in America societates ex Decreto S. R. et U. I. vitandae, 300. — Quaedam in Anglia societates de re morali bene merentur, 40. — Cf. *Consociatio, Ecclesia, Familia, Respublica*.

Societas Jesu. Litt. Ap. confirmantes Cstones Soc. Jesu de profitenda S. Thomae doctrina, V, 133. — Saepe se illam profiteri doctrinam Soc. J. testata est, 136-138. —

- Auctoritate Apost.** confirmantur praecepta Societatis de ipsa tenenda, 141-142. — Laudantur S. J. scriptores, 138-139. — Hi non sequendi si qua in re a S. Th. dissident, 139. — Soc. J. laudatur, 133-134; VI, 192-193.
- Spencer (Ignat.).** De conversione Angliae perficienda bene meritus, VI, 39.
- Spiritus (S.).** Cor Ecclesiae est, VI, 57. — Alia de Sp. S. praeconia, *ibid.*
- Sponsalia.** Nullo deinceps casu pro Matrimonio erunt, V, 34-35.
- Stephanus (S. Hungariae rex).** S. Sedi devotissimus, VI, 141-142. — Laudatur, 145.
- Stilewater.** Controversia de schola in pago — exponitur, V, 73, 79; et componitur, 74, 79. — Cf. *America*.
- Suarez (Franc.).** Laudatur, V, 196.
- Suecia.** Ei S. Birgitta patrona statuitur, V, 19-20.
- Supernaturalis.** Quare dicenda sit revelatio supernaturalis absolute necessaria Cc. Vatic. exponit, V, 200.
- Svampa (Card. Dominic. Arch. Bonon.).** Epist. ad ipsum de saeculi termino celebrando, VI, 190.
- Tarragonensis.** Epist. ad Episc. — de re religiosa et civili in Hispania, VI, 5.
- Tasso (Torquato).** Laudatur insignis poeta de re religiosa bene meritus, VI, 34. — Festa in ejus honorem, 34-35.
- Tertius (Ordo).** Cf. *Franciscus (S.).*
- Tertullianus.** Praeclare asserit tenendam Apostolorum doctrinam, VI, 169.
- Thirlby (Thom. Episc. Elien.).** Legatus a Maria regina ad Paulum IV mittitur acturus de Angliae reconciliatione, VI, 201.
- Thomas (S. Ap.).** Ad Indos S. Evangelium promulgat, V, 165.
- Thomas (S. Aquin.).** Ejus doctrina tradenda in Academiis, Seminariis, Scholis, V, 61, 133, 237-238, 262. — Influat ipsa in scientias naturales et sociales, 238. — Latine interpretandus, VI, 126. — Vim orationis communis extollit, V, 15; VI, 212. — Eximius S. Scripturae interpres, V, 207. — B. M. V. esse plenam gratia egregie exponit, 108. — Exponit summam Ecclesiae potestatem fuisse a Domino collatam Petro, VI, 175. — Docet theologum quemadmodum possit sua principia ab adversariis tueri, V, 216; — qua vero ratione debet a Fidei veritatibus sententias separare Philosophorum, 220. — Docet praedicatores officia sua, VI, 291. — Philosophiae Magister habendus, V, 270. — Scientissime omnium Aristotelem interpretatus, 137. — Cf. *Lovaniensis*.
- Toletanus.** Concilia Tolet. insignia, V, 258.
- Toletus (Franc.).** Laudatur, V, 196.
- Tomassetti (Jos.).** Epist. ad ipsum de festis Tassi poetae, VI, 34.
- Trappa.** Litt. Ap. de constituendo Ordine Cistercien. Reformat. B. M. V. de Trappa, V, 153. — Abbas generalis, et definitores designantur, 155.
- Tridentinus.** Cc. Trid. irrita habet Matrimonia clandestina, V, 34. — Vulgatam decrevit authenticam, 211. — Ejus Decretum de vero S. Script. sensu renovatur a Cc. Vatic., 212. — In libros perversos animadvertisit, VI, 242. — Abrogantur Indicis regulae, ejus jussu editae, 244. — De Cantu eccl. Cc. Trid. sollicitum, 282. — Praedicationis materiam indicat, 291. — Quas in praedicatore dotes requirat, 296; — et in iis qui curam animarum gerunt, 311-312.
- Tijd (Ephemeris de — »).** Laudatur de re cath. in Hollandia bene merita, VI, 111.
- Unitas.** Litt. Encycl. de Unitate Ecclesiae, VI, 156. — Has memorat Pontifex, Cardinales alloquens, 264-265. — Epist. ad Anglos de Fidei

unitate, 36. — **Doctrinae unitate sola Ecclesia cath. gaudet**, V, 278-279. — **Unitas Ecclesiae a Christo constituta**, VI, 112. — **Ad unitatem redire omnes Deus jubet**, 156. —

Ad unitatem dissidentes juvandi sunt charitate praesertim et vitae christianaee exemplo, 24. — **Ex Fidei unitate innumera gentibus bona oritura**, V, 283-285. — Cf. *Dissidentes, Ecclesia*.

Universitas. Decreta de Clericis
Universitates civiles celebrantibus, VI, 316.

Urbanus (VIII). Seminarium Vaticum instituit, VI, 233-234.

Vaticanus. Cc. Vatic. Fidei naturam exponit, VI, 170; — **eiusque objectum definit**, 171. — **Exponit quo sensu dicenda sit revelatio supernaturalis absolute necessaria**, V, 200. — **Per decretum de vi et ratione primatus R. Piscis, non novam asseruit opinionem, sed constantem Ecclesiae Fidem**, VI, 186-187. — **Exponit Ecclesiam per se ipsam esse motivum credibilitatis**, V, 216. — **Renovat Decretum CC. Flor. et Trid. de divina librorum sacrorum auctoritate**, 221; — **et decretum Trid. de vero eorum sensu**, 212. — **Seminarii Vaticani initia et incrementa exponuntur**, VI, 233-234; — **et curae quas in ipsum Pontifex con-**

tulit, 234-235. — **Ipsius erectionem et ejus plura beneficia Pontifex confirmat**, 235-236; — **nonnullaque statuit de ejus regimine et disciplina**, 237-238.

Vaughan (Card. Herbertus, Arch. Westmonasterien.). Litt. ad ipsum de sublevandis clericis anglicanis ad Fidem conversis, VI, 194.

Vincentianus. Conferentiae — commendantur, VI, 128. — In Oriente erigendae, *ibid.*

Visconti (Carolus Ludov.). Laudatur de re archeol. bene meritus, VI, 1.

Vulgata. Versio — multum diffunditur, arte libraria inventa, V, 207. — **Adhibenda in lectionibus S. Script.**, 211.

Washingtonum. Delegatus Apostolicus Washingtoni constitutus, V, 157. — **Lyceum cath. Wash. laudatur, et exponuntur ejus studiorum ratio et regimen**, VI, 15-16.

Washingtonus (Americæ Præses). Laudatur ob benevolum religioni animum, VI, 13.

Willibrordus (S.). Neerlandiæ Apostolus, VI, 112.

Wyart (D. Sebastian.). Constituitur Abbas generalis Ord. Cist. Reform. B. M. V. de Trappa, V, 155.

Ximenes (Card. Franc.). Laudatur, V, 196.

